

การสร้างชาติ มาเลเซียและสิงคโปร์

เอน.เจ.ไรอัน : เขียน

ม.ร.ว.ประกายทอง สิริสุข : แปล ทักษ์ เอลิมเตียรณ : บรรณาธิการ

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
๕๑๓/๒๗ ถนนอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย จ.ทท. ๑๐๓๐๐
โทร. ๐๒๕-๕๒๖๒

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported License ท่านสามารถนำเนื้อหาทั้งหมดไปใช้และเผยแพร่ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา นำมาไปใช้เพื่อการค้า และต้องใช้สัญญาอนุญาตชนิดเดียวกันนี้เมื่อเผยแพร่งานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

การสร้างชาติมาเลเซียและสิงคโปร์

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2526 จำนวนพิมพ์ 3,000 ฉบับ
ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ISBN 974-07-5301-9

บริษัทสำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

599 ถนนไมตรีจิต กรุงเทพมหานคร 10100

เป็นผู้แทนจำหน่าย

การสร้างชาติมาเลเซียและสิงคโปร์

เอน.เจ.ไรอัน

เขียน

ม.ร.ว. ประกายทอง สิริสุข

แปล

ทักษ์ เฉลิมเตียรณ

บรรณาธิการ

แปลจาก

The Making of Modern Malaysia and Singapore

by

N.J. Ryan

มูลนิธิโครงการตำรา

สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

กรุงเทพมหานคร 2526

รายนามคณะกรรมการบริหาร
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

1. นายเสน่ห์ จามริก	ประธานกรรมการ
2. นางเพ็ชรี สุมิตร	รองประธาน
3. นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
4. นายรัชชัย ยงกิตติกุล	กรรมการ
5. นางสาวสดชื่น ชัยประสาธน์	กรรมการ
6. นายสุเทพ สุนทรภัสช์	กรรมการ
7. นายบรรณิตรี เศรษฐบุตตร	กรรมการ
8. นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	กรรมการ
9. นายวิทยา สุจริตธนารักษ์	กรรมการ
10. นางอารี สันหนวี	กรรมการ
11. นางอมรา พงศาพิชญ์	กรรมการ
12. นางสาวศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี	กรรมการ
13. นายเฉลิม ทองศรีพงศ์	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
14. นายบดินทร์ อัคราณิษฐ์	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
15. นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการและเหรัญญิก
16. นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
17. นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	กรรมการและผู้จัดการ

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

เลขที่ 413/38 ถนนอรุณอมรินทร์ บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทร 424-5768

คำแถลงของมูลนิธิโครงการตำราฯ

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 ด้วยความร่วมมือร่วมใจกันเองเป็นส่วนบุคคลในหมู่ผู้มีความรักในภารกิจบริหารการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ เมื่อเริ่มดำเนินงานโครงการตำราฯ มีฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ก่อนที่จะมีฐานะเป็นมูลนิธิเมื่อต้นปี พ.ศ. 2521 ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือด้านทุนทรัพย์จากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานขั้นต้น เป้าหมายเบื้องต้นของมูลนิธิโครงการตำราฯ ก็คือ ส่งเสริมให้มีหนังสือตำราภาษาไทยที่มีคุณภาพดีโดยเฉพาะในทางวิชาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ทั้งนี้เพราะต่างก็เห็นพ้องต้องกันในระยะนั้นว่า คุณภาพของหนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาแขนงวิชาดังกล่าวยังไม่สูงพอ ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือ เช่นนี้เพิ่มขึ้นย่อมมีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยไปโดยปริยาย อีกทั้งยังอาจช่วยการสร้างสรรค์ ปัญหา ความคิดริเริ่ม และความเข้าใจอันถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองโดยส่วนรวม

พร้อมกันนี้มูลนิธิโครงการตำราฯ ก็มีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะทำหน้าที่เป็นแหล่งชุมนุมผลงานเขียนของนักวิชาการต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อให้ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพได้เป็นที่รู้จักและเผยแพร่ออกไปโดยทั่วถึงทั้งในหมู่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้สนใจงานวิชาการ การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ มุ่งขยายความเข้าใจและความร่วมมือของบรรดานักวิชาการออกไปในวงกว้างยิ่งขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านการกำหนดนโยบายสร้างตำรา การเขียน การแปล และการใช้ตำรานั้นๆ ซึ่งจะ เป็นเครื่องส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์อันพึงปรารถนา ตลอดจนความเข้าใจอันดีต่อกันในวงวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

นโยบายพื้นฐานของมูลนิธิโครงการตำราฯ คือส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดพิมพ์หนังสือตำราทุกประเภททั้งที่เป็นงานแปลโดยตรง งานแปล-เรียบเรียง งานถอดความ งานรวบรวม งานแต่ง และงานวิจัย ในช่วงแรกๆ เราได้เน้นส่งเสริมงานแปลเป็นหลัก ขณะเดียวกันก็ได้ส่งเสริมให้มีการจัดพิมพ์ตำราประเภทอื่นๆ ด้วยนับแต่ได้ก่อตั้งโครงการตำราฯ มาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยความร่วมมืออย่างดียิ่งของนักวิชาการหลายสถาบัน สามารถส่งเสริม-กลั่นกรอง-ตรวจสอบ-และจัดพิมพ์หนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพตามเป้าหมาย เจตนารมณ์ และนโยบาย ได้ครบทุกประเภท และมีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาต่างๆ ถึง 8 สาขาดังต่อไปนี้ คือ 1) สาขาวิชาภูมิศาสตร์ 2) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ 3) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ 4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ 5) สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา 6) สาขาวิชาปรัชญา 7) สาขา

วิชาจิตวิทยา 8) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี นอกจากนี้เรายังมีโครงการผลิตตำรา สาขาวิชาอื่นๆ เพิ่มขึ้นด้วย เช่น สาขาวิชาศิลปะ ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นดำเนินงาน และ ยังได้ขยายงานให้มีการแต่งตำราเป็น “ชุด” ต่อ ซึ่งมีเนื้อหาครบเกี่ยวกับระหว่างหลาย สาขาวิชา เช่น “ชุดชีวิตและงาน” ของบุคคลที่น่าสนใจที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ไป แล้วบ้างเล่ม

ปัจจุบันมูลนิธิโครงการตำรา ยังคงมีเจตนาแน่วแน่แน่วแน่ว่าจะขยายงานของเราต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งแม้ว่าจะประสบอุปสรรคนานัปการ โดยเฉพาะอุปสรรคด้าน ทุนรอน เพราะกิจการของเรามีใช้กิจการแสวงหาผลกำไร หากมุ่งประสงค์ให้นักศึกษา และประชาชนได้มีโอกาสซื้อหาหนังสือตำราในราคาถูกย่อมเหมาะสมสมควร

คณะกรรมการทุกสาขาวิชาของมูลนิธิโครงการตำรา ยินดีน้อมรับคำแนะนำ และคำพากษ์วิจารณ์จากผู้อ่านทุกท่าน และปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ทุกท่านได้เข้ามามี ส่วนร่วมในมูลนิธิโครงการตำรา ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนแนะนำอยู่ห่างๆ ช่วยแต่ง แปล เรียบเรียง หรือรวบรวมตำราสาขาวิชาต่างๆ ให้เรา หรือเข้ามาช่วยบริหารงาน ร่วมกับเรา

ประธานกรรมการ
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

คำนำของผู้เขียน

การก่อตั้งรัฐมาเลเซียเมื่อปี ค.ศ. 1963 (พ.ศ. 2506) ทำให้ต้องดัดแปลงประวัติศาสตร์มลายูที่มีอยู่เสียใหม่ มาเลเซียเป็นประเทศที่ใหญ่กว่าสหพันธรัฐมลายูแต่เดิมมาก เพราะมาเลเซียรวมเอาดินแดนซาบฮ์และซาราวักในบอร์เนียวตะวันตกเฉียงเหนือเข้าไว้ด้วย ทั้งนี้หมายความว่าต้องกล่าวถึงประวัติศาสตร์มาเลเซียให้คลุมกว้างมากขึ้นกว่าประวัติศาสตร์มลายู ประวัติศาสตร์มาเลเซียจำต้องรวมเอาเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในซาบฮ์ บรูไน และซาราวักเรื่อยมาจนถึงการก่อตั้งมาเลเซีย และประวัติศาสตร์สมัยก่อนๆ ของรัฐต่างๆ เหล่านี้ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 15 ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ไว้ด้วย

ส่วนใหญ่ของหนังสือเล่มนี้อาศัยหนังสือเรื่อง The Making of Modern Malaya ของผู้เขียนเป็นหลัก แต่ก็มีหลายตอนที่เขียนขึ้นใหม่และเพิ่มเนื้อหาใหม่ๆ เข้ามาอีกมาก เนื้อหาใหม่ๆ นี้เป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกันกับประวัติศาสตร์ของซาบฮ์และซาราวักในคริสต์ศตวรรษที่ 19 และยังเกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์ต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างปี ค.ศ. 1957 ถึง 1966 ด้วย อีกทั้งยังให้อรรถาธิบายและแผนที่ประกอบมากขึ้น ซึ่งเป็นที่หวังว่าจะช่วยเพิ่มพูนประโยชน์ของหนังสือเล่มนี้ขึ้นอีก

อย่างไรก็ตาม การเรียงลำดับสารบัญชั้ๆ ไปของหนังสือเล่มนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้รับจากการสอนระดับมัธยมปลายที่โรงเรียนมัธยมในมาเลเซีย ชั้นแรกผู้เขียนตั้งใจที่จะแต่งหนังสือเล่มนี้ให้ครูและนักเรียนได้ใช้กัน แต่หนังสือเล่มนี้ก็ควรจะสนองความต้องการของผู้อ่านทุกๆ ไปที่อยากทราบประวัติศาสตร์มาเลเซียอย่างสั้นๆ ทันสมัยด้วย จึงเป็นความตั้งใจของผู้เขียนที่จะเสนอประวัติศาสตร์มาเลเซียในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากกว่าที่จะเป็นส่วนประกอบของการเมืองของยุโรป เพราะตระหนักกันดีแล้วในปัจจุบันว่าคาบสมุทรมลายูในคริสต์ศตวรรษที่ 17 และ 18 ได้รับอิทธิพลจากพวกอาเจะห์และพวกบุกิสมากกว่าพวกฮอลันดา เมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง ได้มีการพัฒนาวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์มาเลเซียขึ้น วิธีนี้ไม่ได้ให้น้ำหนักกับงานเขียนซึ่งไม่มีการวิเคราะห์ของนักเขียนรุ่นก่อนๆ เท่าใดนัก ในการศึกษาแบบใหม่นี้ ผู้เขียนใคร่ขอแสดงความระลึกในบุญคุณต่อผลงาน ของ ดร. ซี. ดี. โควาน (Dr. C.D. Cowan) ดร. ดี. เค. แบสเซท (Dr. D.K. Bassett) และ ดร. เอ. แลมบ์ (Dr. A. Lamb)

ภายหลัง การตีพิมพ์ครั้งสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้แล้ว การที่สิงคโปร์ได้รับเอกราชเมื่อปี ค.ศ. 1965 และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นต่อมาในฐานะที่เป็นประเทศ

เอกราชนั้นทำให้ต้องนำเอาวิธีการใหม่มาใช้กับประวัติศาสตร์สิงคโปร์ - ฉะนั้นหนังสือเล่มพิมพ์ใหม่นี้จึงพยายามเสนออธิบายอันสมควรแก่การเข้าใจประวัติศาสตร์สิงคโปร์ด้วยการศึกษาความเจริญของสิงคโปร์ในช่วงเวลา 150 ปีหลังนี้อย่างกว้างขวาง การนำเอาภาพมาประกอบด้วยก็เพื่อช่วยให้เกิดภาพพจน์อย่างเพียงพอควบคู่ไปกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ เพื่อที่จะทำให้หนังสือเล่มนี้เป็นไปตามความประสงค์ของนักศึกษามากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงได้เพิ่มแบบฝึกหัดและรวบรวมบรรณานุกรมเพื่อส่งเสริมให้มีการอ่านสืบไป

เอน. เจ. อาร์.

ฮ่องกง, 1969

สารบัญ

คำนำ

แผนที่

ลำดับเหตุการณ์

บทนำ : มาเลเซียในประวัติศาสตร์

1

1. ประวัติศาสตร์เริ่มแรกของมาเลเซีย

4

ชาวมาเลเซียที่เก่าแก่ที่สุด

4

การค้าและอิทธิพลของอินเดีย

7

ศูนย์กลางแห่งอำนาจ : คริสต์ศตวรรษแรกถึงคริสต์ศตวรรษที่ 14

10

บทสรุป

13

2. รัชสมัยของสุลต่านแห่งมะละกาและบรูไน

15

กำเนิดและประวัติศาสตร์สมัยต้น

15

อิทธิพลจีน

18

อิทธิพลของอิสลาม

19

การขยายตัวของมะละกา

23

ตุน เประ และ ตุน มูตาฮีร์

27

บรูไน

33

3. โปรตุเกสในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

34

การผูกขาดการค้าของชาวอาหรับ

34

การค้นพบเส้นทางเดินเรือสายใหม่

36

การตั้งหลักแหล่งของโปรตุเกสในเอเชีย

38

ชาวโปรตุเกสครอบครองมะละกา

40

4. มาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 16

43

มะละกาภายใต้โปรตุเกส

45

ยะโฮร์ต่อต้านมะละกาของโปรตุเกส

49

อาจะห์ต่อต้านยะโฮร์และมะละกาของโปรตุเกส

51

การมาถึงของชาวฮอลันดา

53

5. มาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 17	54
ชาวฮอลันดาในเอเชีย	56
นโยบายและการปฏิบัติของชาวฮอลันดา	58
การยึดมะละกา	59
นโยบายการค้าของฮอลันดา	61
จักรวรรดิยะโฮร์	65
6. มาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 18 และพวกบูกิส	69
การแข่งขันกันในสำนักสุลต่านแห่งยะโฮร์	70
อิทธิพลที่เจริญขึ้นของพวกบูกิส	71
ความขัดแย้งระหว่างฮอลันดากับบูกิส	74
ความเสื่อมของพวกบูกิส	77
กลันตัน ตรังกานูและปาหัง	78
7. การสถาปนาสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์	79
ผลประโยชน์ทางการค้าของอังกฤษในเอเชียตะวันออก	80
การสถาปนาปีนัง	83
อังกฤษในมะละกา	87
การสถาปนาสิงคโปร์	89
การให้คืนดินแดนของชาวฮอลันดา	91
รฟเฟิลส์และประมุขแห่งยะโฮร์	92
ความเจริญอย่างรวดเร็วของสิงคโปร์	94
8. มาเลเซียในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19	98
นโยบายการไม่แทรกแซงของอังกฤษ	98
กรณีการเข้าแทรกแซงของอังกฤษสมัยต้น	100
การเจรจาตกลงกับสยาม	101
สงครามนาบิง	102
การเจรจาตกลงกับยะโฮร์	102
จุดมุ่งหมายในการแทรกแซง	104
ซาราวัก	104
9. ผลสำเร็จของรัฐสิงคโปร์ ก.ศ. 1823-1870	110
การบริหารจากอินเดีย	110
การค้าของสิงคโปร์	111

การเติบโตของพลเมืองและปัญหา	113
การเปลี่ยนแปลงการบริหาร	115
10. จุดเริ่มต้นของสังคมหลากหลาย	120
การอพยพของชาวจีน	120
ทัศนคติในการปกครองของรัฐบาลจีน	122
ความตั้งใจของสเตรตส์เซ็คเติลเมนต์	123
กรรมกรจีนในเหมืองดีบุก	124
11. การแทรกแซงของอังกฤษในรัฐต่าง ๆ บนคาบสมุทรมลายู	126
ทัศนคติของรัฐบาลอังกฤษ	127
สาเหตุต่างๆ ในการแทรกแซง	128
สงครามกลางเมืองในสลลังงอ	131
การแข่งขันกันในเประ	133
ความต้องการการปกครองที่มีเสถียรภาพ	136
การเริ่มแทรกแซงของอังกฤษ	138
12. ระบบผู้สำเร็จราชการประจำ	141
แนวความคิดเรื่อง “การปกครองโดยทางอ้อม”	141
ความล้มเหลวในเประ	143
ความสำเร็จในบางเขต	146
ระบบผู้สำเร็จราชการในปาหัง	147
บริษัทนอร์ธ บอร์เนียวของอังกฤษ	150
13. การรวมอิทธิพลของอังกฤษ	153
ความต้องการความร่วมมือระหว่างรัฐ	153
สหพันธรัฐมลายู	154
ความผิดพลาดของสหพันธ์ใหม่	156
สถานิติบัญญัติของสหพันธ์	158
รัฐมลายูที่ไม่รวมเป็นสหพันธ์	159
อังกฤษได้รับสิทธิปกครองจากไทย	162
การบริหารงานในมาเลเชียตะวันออก	162
บทสรุป	168

14. วัฒนาการทางเศรษฐกิจของมาเลเซีย	172
ดิบูก	173
ยาง	175
การนำภาษีรายได้มาใช้	177
แรงงาน	180
15. สิงคโปร์ในฐานะเป็นอาณานิคม	184
กรมการคุ้มครองชาวจีน	184
ระบบการปกครอง	185
การพาณิชย์	188
สภาพสังคม	189
ความสำคัญทางยุทธศาสตร์	190
16. มาเลเซียในระหว่างสงคราม ค.ศ. 1918-41	193
การปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์กับสิทธิของรัฐ	193
การเริ่มต้นแห่งการกระจายอำนาจ	198
การเปลี่ยนแปลงการปกครองในมาเลเซียตะวันออก	200
ปัญหาเศรษฐกิจ	202
การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	208
สมาคมลับของชาวจีน	210
พรรคการเมืองของชาวจีน	213
ขบวนการชาตินิยมมลายูและพรรคการเมือง	215
บทสรุป	220
17. สงครามโลกครั้งที่สองในเอเชีย	222
การวางแผนของญี่ปุ่นในจีน	222
การโจมตีสหรัฐอเมริกาและมาเลเซียของญี่ปุ่น	225
การยึดครองมาเลเซียของญี่ปุ่น	228
การเสื่อมอำนาจของญี่ปุ่น	229
การยุติสงคราม	231
18. มาเลเซียหลังสงคราม	233
การเปลี่ยนแปลงทางรัฐธรรมนูญ	234
รัฐบอร์เนียวต่างๆ กลายเป็นอาณานิคม	235

การคัดค้านสหภาพมลายู	237
รัฐธรรมนูญฉบับใหม่	237
ภาวะฉุกเฉิน	239
เอกราช	251
19. สิงคโปร์ - จากความเป็นอาณานิคมมาเป็นนครรัฐ	258
รัฐบาลภายใต้การปกครองแบบอาณานิคม	258
รัฐธรรมนูญฉบับเรนดัล	260
การเจรจาตกลงเพื่อการปกครองตนเอง	262
การปกครองตนเอง	264
ความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	265
20. มาเลเซียและการเผชิญหน้า	267
ประเทศมลายูที่เป็นเอกราช	267
การเริ่มต้นไปสู่การรวมตัว	268
การวางโครงสร้างมาเลเซีย	269
การเผชิญหน้า	271
การก่อตั้งมาเลเซีย	273
สงครามและสันติภาพ	275
แผนที่	
การขยายตัวของอิสลามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	16
การค้าของมะละกาในคริสต์ศตวรรษที่ 15	24
อาณาเขตของสำนักสุลต่านแห่งมะละกา	31
เขตที่อาจะห์มีชัยชนะ	52
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ค.ศ. 1680	64
คาบสมุทรมลายู ค.ศ. 1895	155
การรบของญี่ปุ่นในมลายู ค.ศ. 1941-42	227

ลำดับเหตุการณ์

ประวัติศาสตร์เริ่มแรกของมาเลเซีย

2500 ปีก่อนคริสตกาล ไปรโตมาเลียมาถึงคาบสมุทรมลายู

300 ปีก่อนคริสตกาล พวกตีวเทอโร-มาเลียถึงคาบสมุทรมลายู

ค.ศ. 100 การติดต่อทางการค้าของชาวอินเดียกับมลายูตะวันตกเฉียงเหนือ

ค.ศ. 350 การตั้งหลักแหล่งแบบอินเดียในเคดาห์

ค.ศ. 700-1000 ศรีวิชัย

ค.ศ. 1292 การเดินทางของมาร์โคโพลโดยผ่านช่องแคบมะละกา

รัชสมัยของสุลต่านแห่งมะละกา

ค.ศ. 1398-1400 พระเจ้าปรมศวรทรงสร้างมะละกา

ค.ศ. 1405 ยิน ซิง นายพลจีนมามะละกา

ค.ศ. 1411 พระเจ้าปรมศวรเสด็จเมืองจีนพร้อมนายพลเซ็ง โฮ

ค.ศ. 1414 พระเจ้าปรมศวรทรงเปลี่ยนเป็นนับถืออิสลาม

ค.ศ. 1445 อิสลามเป็นศาสนาประจำชาติมะละกา

ค.ศ. 1470 มะละกาเป็นรัฐที่เข้มแข็งที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ค.ศ. 1498 ดุน เประ สันซีฟ

ค.ศ. 1509 โปรตุเกส (เดอ ซีเกร่า) มาถึงเป็นครั้งแรก

ค.ศ. 1511 มะละกาตกเป็นของดัลบูเคอรัก

คริสต์ศตวรรษที่ 16

ค.ศ. 1520 เศษ บรูไนมีอำนาจสูงสุด-สุลต่านบูลเกอห์

ค.ศ. 1526 โปรตุเกสทำลาย บินตังเมืองหลวงของยะโฮร์

ค.ศ. 1539 ยะโฮร์และพันธมิตรชนะพวกอาแจห์

ค.ศ. 1547 เซนต์ ฟรังซิส ชาเวียมาถึงมะละกาเมื่ออาแจห์โจมตี

ค.ศ. 1564 อาแจห์โจมตีเมือง ยะโฮร์ ลามา

ค.ศ. 1575 อาแจห์ชนะเประ

ค.ศ. 1577 สเปนโจมตีบรูไน

ค.ศ. 1587 โปรตุเกสทำลายเมือง ยะโฮร์ ลามา

ค.ศ. 1595-96 ฮอลันดามาถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คริสต์ศตวรรษที่ 17

- ค.ศ. 1606 ขอลันดาแพ้กองเรือโปรตุเกสนอกฝั่งยะโฮร์
- ค.ศ. 1606 ยะโฮร์และขอลันดาาร่วมโจมตีมะละกา
- ค.ศ. 1629 อาจะห์ สมัยมาห์โกตา อาลาม โจมตีมะละกา
- ค.ศ. 1639 สนธิสัญญาระหว่างขอลันดากับยะโฮร์
- ค.ศ. 1641 ขอลันดายึดมะละกาได้
- ค.ศ. 1670 ขอลันดาสร้างป้อมปราการที่ ปูเลา ฟังกอร์
- ค.ศ. 1673 พวกจัมบีทำลายเมืองหลวง บาดู ซาวาร์ จึงย้ายเมืองหลวงไปอยู่
รีอาอู
- ค.ศ. 1680 พวกบูกิสเริ่มตั้งถิ่นฐานอยู่ที่สลังงอ
- ค.ศ. 1699 การลอบปลงพระชนม์สุลต่านมาห์มุดทำให้การสืบราชสมบัติ
โดยตรงทางยะโฮร์จากมะละกาสิ้นสุดลง

คริสต์ศตวรรษที่ 18

- ค.ศ. 1717-18 จักรวรรดิยะโฮร์ตกอยู่กับราชาเกชิลจากซีอัค
- ค.ศ. 1721-22 ทหารรับจ้างบูกิสรบชนะราชาเกชิล
- ค.ศ. 1722 แดง เมเรวาท ขึ้นเป็นมหาอุปราชของค์แรกแห่งยะโฮร์
- ค.ศ. 1742 การสถาปนาสำนักสุลต่านชาวบูกิสในสลังงอ
- ค.ศ. 1771 อังกฤษได้ที่ตั้งหลักแหล่งทางการค้าในเคดาห์
- ค.ศ. 1773-75 อังกฤษตั้งหลักแหล่งที่บาลัมบังนในบอร์เนียว
- ค.ศ. 1777 ราชาฮาจิ เป็นมหาอุปราชแห่งยะโฮร์
- ค.ศ. 1784 บูกิสโจมตีมะละกา (ในสมัยราชาฮาจิ)
- ค.ศ. 1786 อังกฤษได้ปีนัง (ฟรานซิส ไลท์)
- ค.ศ. 1791 สุลต่านแห่งเคดาห์พยายามบุกปีนัง
- ค.ศ. 1799 อังกฤษยึดมะละกามาได้จากขอลันดา
- ค.ศ. 1800 ปีนังได้จังหวัดเวลสลิย์

คริสต์ศตวรรษที่ 19

- ค.ศ. 1811 อังกฤษบุกและยึดได้เมืองยะโฮร์
- ค.ศ. 1817 รพีเฟิลส์เป็นรองผู้ว่าราชการการประจำเบนคูเลน
- ค.ศ. 1819 รพีเฟิลส์สถาปนาสิงคโปร์
- ค.ศ. 1821 สยามบุกเคดาห์

ค.ศ. 1824	สนธิสัญญาระหว่างอังกฤษและฮอลันดาที่ลอนดอน
ค.ศ. 1826	สนธิสัญญาระหว่างอังกฤษและสยามที่กรุงเทพฯ
ค.ศ. 1826	สนธิสัญญาโลว์กับเประ
ค.ศ. 1831-32	สงครามนาบิงที่มะละกา
ค.ศ. 1842	เจมส์ บรัค เป็นราชาแห่งซาราวัก
ค.ศ. 1842	สยามแยกปะลิสออกจากเคดาห์
ค.ศ. 1847	บรูไนยกลาบวนให้อังกฤษ
ค.ศ. 1850	ค้นพบดีบุกในลารุต (ลอง จาฟาร์)
ค.ศ. 1858	เริ่มทำเหมืองดีบุกบริเวณกัวลาลัมเปอร์
ค.ศ. 1862	อังกฤษระดมยิงเมืองกัวลาตรังกานู
ค.ศ. 1862	เกิดสงครามลารุตในเประ
ค.ศ. 1866	เริ่มสงครามกลางเมืองสลังงอ
ค.ศ. 1867	การย้ายการปกครองดูแลสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์จากกระทรวง อินเดียมาขึ้นกับกระทรวงอาณานิคม
ค.ศ. 1874	สนธิสัญญาฟังกอร์-อังกฤษเข้าแทรกแซงในรัฐมลายู
ค.ศ. 1875	การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการชาวอังกฤษไปประจำเประและ สลังงอ
ค.ศ. 1876	มีการนำต้นยางไปปลูกในสิงคโปร์เป็นครั้งแรก
ค.ศ. 1881	การตั้งบริษัทบริติช นอร์ธ บอร์เนียว
ค.ศ. 1885	ทางรถไฟสายแรก จากไทเปไป พอร์ต เวลด์
ค.ศ. 1887	การตั้งโรงถลุงดีบุกเป็นครั้งแรกในสิงคโปร์
ค.ศ. 1888	อังกฤษคุ้มครองบรูไน ซาราวัก และบอร์เนียวเหนือ
ค.ศ. 1889	การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการชาวอังกฤษไปประจำปาหัง
ค.ศ. 1896	การสถาปนาสหพันธรัฐมลายู
ค.ศ. 1897	การประชุมบรรดาประชาต่าง ๆ ขึ้นเป็นครั้งแรกที่ กัวลา กังซาร์
ค.ศ. 1897	อนุสนธิสัญญาระหว่างอังกฤษและสยาม

คริสต์ศตวรรษที่ 20

ค.ศ. 1904	มลายูผลิตดีบุกได้ 50 เปอร์เซ็นต์ของดีบุกโลก
ค.ศ. 1906	การแต่งตั้งที่ปรึกษาชาวอังกฤษประจำบรูไน
ค.ศ. 1909	สนธิสัญญาระหว่างอังกฤษและสยาม-การแต่งตั้งที่ปรึกษาชาว อังกฤษประจำกลันตัน เคดาห์ ตรังกานู และปะลิส

- ค.ศ. 1909 การแต่งตั้งคณะกรรมการสหพันธ์ในสหพันธรัฐมลายู
- ค.ศ. 1914 การแต่งตั้งที่ปรึกษาทั่วไปชาวอังกฤษประจำยะโฮร์
- ค.ศ. 1917 ไวเนอร์ บรูค ขึ้นเป็นราชาองค์ที่สาม
- ค.ศ. 1920 มลายูผลิตยางได้ 53 เปอร์เซ็นต์ของขงยงโลก
- ค.ศ. 1923 สร้างทางเชื่อมยะโฮร์และสิงคโปร์
- ค.ศ. 1929 ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
- ค.ศ. 1936 คอมมิวนิสต์หนุนหลังการนัดหยุดงานในสิงคโปร์
- ค.ศ. 1937 เกิดสงครามขึ้นในยุโรป
- ค.ศ. 1941 ญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกใกล้ โกตา บารู
- ค.ศ. 1942 สิงคโปร์อยู่ใต้การยึดครองของญี่ปุ่น
- ค.ศ. 1943 การก่อตั้งกองกำลังที่ 136
- ค.ศ. 1945 การพ่ายแพ้ของญี่ปุ่น และการยุติสงครามโลกครั้งที่ 2
- ค.ศ. 1946 สหภาพมลายู-การก่อตั้ง
- ค.ศ. 1951 การแต่งตั้งนายพลเทมเปเลอร์เป็นข้าหลวงใหญ่ในมลายู
- ค.ศ. 1955 การเลือกตั้งสหพันธ์ครั้งแรก-เตงกู อับดุล ราห์มาน ได้เป็น
นายกรัฐมนตรี
- ค.ศ. 1957 เอกราชของสหพันธ์มลายู
- ค.ศ. 1959 สิงคโปร์ได้มีการปกครองภายในของตนเอง
- ค.ศ. 1963 การก่อตั้งมาเลเซีย-ประกอบด้วยมลายู สิงคโปร์ ซาบาห์และ
ซาราวัก
- ค.ศ. 1963 การเผชิญหน้ากันระหว่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย
- ค.ศ. 1965 สิงคโปร์แยกตัวออกจากมาเลเซีย
- ค.ศ. 1966 การเผชิญหน้ากันยุดติง

บทนำ มาเลเซียในประวัติศาสตร์

ตลอดสมัยประวัติศาสตร์ มาเลเซียได้รับอิทธิพลจากทั้งอินเดียและจีน ศูนย์กลางแห่งอารยธรรมเก่าแก่ทั้งสองตั้งอยู่ทางตะวันตกและตะวันออก อิทธิพลนี้รุนแรงมากในบางยุคโดยเฉพาะอิทธิพลจากอินเดีย มาเลเซียได้รับอิทธิพลจากอินเดียมากในส่วนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมสมัยต้นและศาสนาของตน อิทธิพลจีนนั้นมักจะน้อยกว่า ดังที่เราจะเห็นว่าอิทธิพลของจักรวรรดิจีนส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีในทางตรง แม้ในบางโอกาสจะให้ความสนใจอย่างจริงจังในเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ฉะนั้น ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์จึงกำหนดความสำคัญของมาเลเซียในประวัติศาสตร์สมัยต้น ไม่เพียงแต่เผชิญที่มาเลเซียตั้งอยู่ระหว่างอินเดียและจีนเท่านั้น ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์อื่นๆ ยังช่วยเพิ่มพูนความสำคัญของที่ตั้งของมาเลเซียอีกด้วย มีประเทศอื่นๆ อีกหลายประเทศที่อยู่ครึ่งทางระหว่างอินเดียและจีน แต่ก็มีน้อยประเทศที่มีข้อได้เปรียบเป็นพิเศษแบบมาเลเซีย

มาเลเซียตะวันตกเป็นส่วนหนึ่งของคาบสมุทรที่ยื่นออกไปทางใต้จากผืนทวีปเอเชียและล้อมรอบด้วยทะเลเกือบทั้งหมด ถ้าต้องการจะแล่นเรือออกจากเมืองจีนไปยังอินเดียก็ต้องแล่นเลียบฝั่งมาเลเซียทั้งทางตะวันออกและตะวันตก แต่ถ้าหากว่าไม่ต้องการแล่นเรือไปตลอดทางคาบสมุทรหลายซึ่งแคบในตอนเหนือก็เป็นสถานที่ที่อำนวยความสะดวกที่สุดสำหรับการถ่ายเทสินค้าจากทะเลจีนใต้อันมหาสมุทรอินเดีย ไม่ว่าจะแล่นเรือไปตลอดทางหรือเพียงครึ่งทางก็ตาม คาบสมุทรหลายและชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกเฉียงเหนือของบอร์เนียวก็มีบทบาทสำคัญในแผนการเดินทาง ทั้งนี้เพราะลมมรสุมเป็นปัจจัยสำคัญทางด้านภูมิศาสตร์และภูมิอากาศ เป็นเรื่องธรรมดาสามัญที่กล่าวในปัจจุบันว่า มาเลเซียเป็นสถานที่ที่ลมมรสุมพัดมาบรรจบกัน แต่ในสมัยที่มีการเดินเรือ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ลมมรสุมเป็นลมที่พัดจากสองทิศทางตามเวลต่างกันในรอบปี ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดข้ามมหาสมุทรอินเดียจากเส้นศูนย์สูตรระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดจากฝั่งทะเลจีนและข้ามทะเลจีนระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน กล่าวได้ว่าลมมรสุมทั้งสองนี้จะมาบรรจบกันที่คาบสมุทรหลายหรือโดยทั่วๆ ไปก็ในบริเวณหมู่เกาะมาเลเซีย เรือที่แล่นมาจากเมืองจีนก็จะแล่นลงมาทางใต้ตามลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนเรือที่มาจากอินเดียก็จะมาทางตะวันออกตามลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อลมมรสุมเปลี่ยน เรือก็สามารถเดินทางกลับได้ ฉะนั้นคาบสมุทรหลายและฝั่งทะเลตะวันตกเฉียงเหนือของบอร์เนียวจึงอยู่ในที่ตั้งที่ได้เปรียบในการอำนวยความสะดวก

พักสำหรับผู้ที่จะเดินทางโดยตลอดจากอินเดียไปยังจีน หรือสำหรับผู้ที่จะรอคอยลมมรสุมเปลี่ยนหรือสำหรับผู้ที่จะเดินทางเพียงครั้งทางเท่านั้นแต่จะได้พบปะกับพวกพ่อค้าด้วยกัน ณ "ที่พักครั้งทาง" แห่งนี้ อาทิ พ่อค้าชาวจีนสามารถลงมาทางใต้ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ทำธุรกิจของตนให้เสร็จเรียบร้อยแล้วเดินทางกลับได้ในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม

ด้วยเหตุนี้ มาเลเซียจึงก้าวเข้ามามีความสำคัญในประวัติศาสตร์โลก เพราะมีข้อได้เปรียบจากสภาพทางภูมิศาสตร์เอื้ออำนวย อันที่จริงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของมาเลเซียนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะต้องคำนึงถึง ถ้าเราต้องการจะเข้าใจอดีตและแม้แต่ปัจจุบันหรืออนาคตของมาเลเซีย ภูมิศาสตร์ได้ชักนำมาเลเซียให้เข้ามาสู่เวทีประวัติศาสตร์โลก และภูมิศาสตร์นี้เองที่ทำให้มาเลเซียดำรงอยู่ที่นั่น เพราะลักษณะที่ตั้งของมาเลเซียที่ไม่มีประเทศอื่นชนาบแต่เปิดโล่งให้แก่โลกภายนอก มาเลเซียจึงได้สัมผัสกับอารยธรรมต่างๆ และคนชาติต่างๆ มาก ในประวัติศาสตร์สมัยแรกๆ ของมาเลเซีย คนชาติต่างๆ เหล่านี้นำเอาวัฒนธรรมและอารยธรรม การค้าและการพาณิชย์ ศาสนาต่างๆ และระบบการเมืองต่างๆ มาให้มาเลเซีย ต่อมาก็มีผู้คนจากอินเดียและจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ในชั้นแรกยังมีจำนวนเพียงเล็กน้อย แต่ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เมื่อแหล่งแร่และแหล่งกิจกรรมของมาเลเซียถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ก็จะลักษณะแล้วจึงมีผู้เข้ามาตั้งหลักแหล่งกันเป็นจำนวนมาก ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของมาเลเซียยังทำให้มาเลเซียได้รับเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ประยุกต์ของคริสต์ศตวรรษที่ 19 อีกด้วย สิ่งเหล่านี้ทำให้มาเลเซียกลายเป็นประเทศที่มีมาตรฐานการครองชีพสูงที่สุดประเทศหนึ่งในเอเชียทุกวันนี้ การที่ตั้งของมาเลเซียอยู่ใกล้เส้นทางการค้าระหว่างตะวันออกกับตะวันตก ย่อมหมายถึงว่ามาเลเซียได้เรียนรู้สิ่งประดิษฐ์ของยุโรปสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 อย่างรวดเร็ว ฉะนั้นภูมิศาสตร์จึงนำเอามาเลเซียเข้าไปสู่ประวัติศาสตร์ ทำให้มาเลเซียมีพลเมืองหลายชาติหลายภาษา และทำให้เป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจก้าวหน้ามากที่สุดประเทศหนึ่งในเอเชีย

เราจะได้เห็นต่อไปภายหลังว่า ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจสำคัญอย่างไรในการมีอิทธิพลต่อวัฏจักรของประวัติศาสตร์มาเลเซีย การกล่าวเน้นเรื่องภูมิศาสตร์ในภาคบทนี้ก็เป็นเพียงชี้ให้เห็นว่าเราสามารถจะมองเห็นอะไรบ้างจากการดูแผนที่ ผลของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์นี้เองที่เป็นสิ่งสำคัญ เมื่อเรากล่าวถึงประวัติศาสตร์ทางการเมืองและประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจของมาเลเซีย เราก็จะได้เห็น ว่า เส้นทางการค้าและการเดินทางสำรวจมีอิทธิพลต่อฐานะของมาเลเซียในโลกอย่างไร เราจะเห็นว่ามลายูและบรูไนรุ่งเรืองในสมัยการมีสุลต่านปกครองมะละกาเมื่อการค้าระหว่างตะวันออกกับตะวันตกผ่านเข้ามาทางช่องแคบมะละกา และมะละกาเองก็เป็นเมืองท่าสำหรับการค้า

นี้และสำหรับหมู่เกาะทั้งหมดด้วย ต่อมาเมื่อการค้าของเขตนี้นตกอยู่ภายใต้การควบคุมของชาวฮอลันดา เส้นทางการค้าที่สำคัญระหว่างตะวันออกและตะวันตกได้ผ่านไปทางช่องแคบซุนดา ทำให้ปัตตาเวีย (จาการ์ตา) รุ่งเรืองขึ้น ส่วนมะละกาและบรูไนก็เสื่อมลง การเปลี่ยนแปลงยังเกิดขึ้นต่อไปอีกเมื่อมลายูเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในทางการเมืองระหว่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง เมื่ออังกฤษรื้อฟื้นความสนใจของตนในมาเลเซียในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 การก่อตั้งถิ่นฐานในปีนังและสิงคโปร์ได้ทำให้การค้ากลับคืนสู่ช่องแคบมะละกามากขึ้น และในที่สุดก็ทำให้เกิดการพัฒนาสินแร่อันอุดมสมบูรณ์ของมาเลเซียสมัยใหม่ และในระยะเดียวกันนี้ชาวอังกฤษได้เริ่มให้ความสนใจในซาราวักและซาบาห์อันนำไปสู่การมีอิทธิพลของอังกฤษขึ้นที่นั่น เพราะฉะนั้น ฐานะของมาเลเซียในประวัติศาสตร์จึงขึ้นๆ ลงๆ ตามความสนใจที่ประเทศต่างๆ ในโลกแสดงต่อแถบนี้ และตามสิ่งที่มาเลเซียจะสามารถให้ได้ในด้านความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของเอเชียและกับโลกโดยทั่วไป

ความสนใจที่ประเทศอื่นๆ ได้แสดงออกในแถบนี้ก็มีผลต่อเหตุการณ์ทางการเมืองในมาเลเซียด้วย ไม่ว่าจะเป็นการนำเอาศาสนาอิสลามเข้ามาซึ่งทำให้เกิดการก่อตั้งระบบสุลต่าน หรือการปฏิวัติอุตสาหกรรมในอังกฤษ ซึ่งทำให้เกิดการก่อตั้งสเตดส์-เซ็ตเติลเมนต์ (Straits settlements) และการคุ้มครองของอังกฤษเหนือรัฐมลายู ฉะนั้นมาเลเซียจึงมีประวัติศาสตร์ของชนหลายชาติหลายภาษา แม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะมุ่งเน้นประวัติศาสตร์ภายในของประเทศ แต่ก็พยายามเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ ของมาเลเซียให้เข้ากับประวัติศาสตร์เอเชียและประวัติศาสตร์โลกที่กว้างกว่า

1. ประวัติศาสตร์เริ่มแรกของมาเลเซีย

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า มาเลเซียมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ขึ้นมา ก็เพราะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของมาเลเซียเอง เนื่องจากตำแหน่งที่ตั้งนี้ มาเลเซียจึงมีการติดต่อกับอินเดียและจีนมานาน เป็นการติดต่อทั้งด้านการเมืองและด้านวัฒนธรรม ซึ่งยังคงดำเนินมาตราบจนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษนี้ เป็นธรรมดาอยู่เองที่มาเลเซียจะได้มีการติดต่อกับประเทศทั้งสองนี้ แต่การอพยพของผู้คนเป็นจำนวนมากจากจีนและอินเดียที่เข้ามาเป็นประชากรถาวรของมาเลเซียก็ทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่แน่นอนขึ้น

อย่างน้อยที่สุดก็จนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ 19 จีนมีอิทธิพลต่อมาเลเซียน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับอิทธิพลของอินเดีย และถึงแม้ว่ามาเลเซียจะตั้งอยู่ครึ่งทางระหว่างจีนกับอินเดียในระหว่างศตวรรษก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้น อินเดียก็ยังมีอิทธิพลอยู่ในคาบสมุทรและหมู่เกาะของมาเลเซียมากกว่าจีนมากนัก

ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น อาจเป็นไปได้ว่า จักรวรรดิจีนมีความอุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว คนจีนไม่ใคร่จะชอบการเดินทางเพื่อสำรวจทางทะเลเป็นระยะเวลานานๆ ยกเว้นในบางโอกาสเป็นกรณีพิเศษคือ การเดินทางในระหว่างสมัยราชวงศ์ซ้อง (ค.ศ. 960-1127) การเดินทางสมัยราชวงศ์หมิงเมื่อต้นศตวรรษที่ 15 และการเดินทางครั้งก่อนๆ ของชาวจีนตามลำพัง เช่น ฟาเซียน (Fah Hsien) เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 5 และอั้งจิง (I Tsing) เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 7 ไม่ต้องสงสัยเลยว่าตั้งแต่สมัยราชวงศ์ชานในจีน (206 ปีก่อนคริสตกาลถึงค.ศ. 221) พ่อค้าชาวจีนกำลังแสวงหาเส้นทาง การเดินเรือไปอินเดีย ชาวจีนจึงได้แล่นเรือไปถึงคาบสมุทรมลายูและชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกเฉียงเหนือของบอร์เนียว ผิดกับพวกอินเดีย คือวัฒนธรรมจีนดูจะมีผลอย่างถาวรต่อประชากรทั่วไปในแถบนั้นน้อยมาก ทางด้านการเมืองจีนเป็นประเทศที่มีอำนาจ เป็นอำนาจที่ยิ่งใหญ่กว่าอำนาจใดๆ ในอินเดีย แต่อินเดียก็เป็นฝ่ายที่ทำให้มาเลเซียได้สัมผัสกับอารยธรรมเป็นครั้งแรกในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่หนึ่ง และอารยธรรมอินเดียก็มีผลอย่างใหญ่หลวงต่อประวัติศาสตร์สมัยแรกของคาบสมุทรมลายูนี้

ชาวมาเลเซียที่เก่าแก่ที่สุด

มีการพบหลักฐานเก่าแก่ที่สุดเกี่ยวกับการอยู่อาศัยของมนุษย์ในมาเลเซียที่บอร์เนียว ซึ่งชาวยุโรปนำเอาคำว่ารูในมาสะกตผิดไปเป็นบอร์เนียว อันเป็นรัฐที่มีอำนาจมากที่สุดในเกาะนี้เมื่อสมัยที่ติดต่อกับยุโรปเป็นครั้งแรก การขุดค้นทางโบราณ

คดีที่ถ้ำในอาห์ (Niah) ในซาราวัก ได้พบกะโหลกศีรษะมนุษย์ซึ่งคำนวณว่ามีอายุราว ๆ 35,000 ปี หลักฐานนี้เก่าแก่กว่าที่พบในคาบสมุทรมลายู สิ่งที่ขุดค้นพบในคาบสมุทรมลายูมีอายุราว 10,000 ปี ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ามนุษย์เก่าแก่ที่สุดในมาเลเซียอยู่ที่บอร์เนียว

คนพวกที่อาศัยอยู่ในคาบสมุทรมลายู ซึ่งพวกพ่อค้าชาวอินเดียและนักเดินเรือสมัยแรก ๆ พบนั้น ได้เข้ามาในมลายูจากทางตอนเหนือตั้งแต่แรกแล้ว เข้าใจว่าในราว ๆ 2,500 ปีก่อนคริสตกาล คนเหล่านี้เป็นพวกโปรโตมาเลย์ (Proto-Malays) ที่แผ่ลงมาทางใต้จากมณฑลยูนนานในลักษณะการอพยพอันยืดเยื้อเป็นระยะ ๆ ทำให้พวกที่อาศัยอยู่เดิมเชื้อสายนิกริโต¹ ถอยร่นกลับเข้าไปอยู่ตามป่าและเขา พวกนิกริโตนั้นปัจจุบันอาศัยอยู่ทางภาคเหนือของคาบสมุทรมลายูเป็นส่วนใหญ่ แต่หลายพันปีล่วงมาแล้วบรรพบุรุษของพวกนี้อาจเป็นคนพวกเดียวกันนั้นที่อาศัยอยู่ในแถบนี้ก็ได้ โดยมีชีวิตอยู่ในสมัยยุคหินกลาง (ประมาณ 8,000-2,000 ปีก่อนคริสตกาล) อาศัยอยู่ตามหินผาและถ้ำในเขาหินปูนของมลายู พวกนี้ใช้เครื่องมือที่ทำด้วยหินสำหรับตัดและบด สามารถล่าและฆ่าสัตว์ป่าได้ พวกนิกริโตเหล่านี้อาจเป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากคนพวกเดียวกันกับชาวพื้นเมืองเดิมของออสเตรเลียก็ได้ เพราะในระหว่างยุคน้ำแข็ง (ประมาณ 200,000 ปีก่อนคริสตกาล) ออสเตรเลียอาจจะเป็นผืนแผ่นดินเดียวกันกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พวกโปรโตมาเลย์ที่เข้ามาถึงใหม่ ๆ นี้มีถิ่นฐานตั้งเดิมอยู่ในจีนตอนใต้ และในระหว่าง 2,500 ถึง 1,500 ปีก่อนคริสตกาลได้ถอยร่นลงมาทางใต้ผ่านคาบสมุทรมลายูและลงไปอยู่ตามหมู่เกาะต่างๆ พวกดยัก (The Dyaks) ในบอร์เนียวก็สืบเชื้อสายมาจากพวกโปรโตมาเลย์เหล่านี้ ต่อมาอีกนานในประวัติศาสตร์คนเหล่านี้ก็แผ่ขยายออกไปทางตะวันออกเฉียงเหนือจากแถบแม่น้ำคาปวสในบอร์เนียว (The Kapuas river) ฉะนั้นปัจจุบันนี้พวกดยักจึงเป็นกลุ่มคนที่มีจำนวนมากที่สุดในซาราวัก พวกโปรโตมาเลย์ก็เป็นคนสมัยยุคหินด้วย คือพวกนี้ไม่รู้จักใช้โลหะและใช้หินเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ แต่เพราะเครื่องมือเครื่องใช้หินของคนพวกนี้ทำได้ดีกว่าเครื่องมือเครื่องใช้หินของพวกนิกริโต ยุคนี้จึงเรียกกันว่า “ยุคนีโอลิทิก” (Neolithic) หรือยุคหินใหม่

หลักฐานการอยู่อาศัยของคนพวกนี้ ซึ่งพบในมาเลเซียตามสถานที่ต่างๆ เช่น ที่ กัวชา (Gua Cha) กลันตัน (Kelantan) แสดงให้เห็นว่าคนพวกนี้สามารถทำเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องประดับได้อย่างชำนาญทีเดียว คนเหล่านี้เป็นทั้งนักล่าสัตว์ กสิกร และชาวเรือ เนื่องจากสามารถใช้ขวานหินที่ทำได้ดีมาก จึงสร้างบ้านด้วยไม้และต่อเรือ อีกทั้งมีวัฒนธรรมซึ่งพัฒนาไปไกลเท่าที่เครื่องมือเครื่องใช้ด้วยหินจะอำนวยให้ได้ ฉะนั้นวัฒนธรรมของพวกนี้จึงมีมาตรฐานสูงกว่าวัฒนธรรมของพวกที่อยู่มาก่อน

¹ ปัจจุบันเรียกว่า พวกซิมังและจาคุน (Semang and Jakun)

และส่วนใหญ่เป็นเพราะมีความชำนาญมากกว่า พวกนี้จึงสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีหลักแหล่งมั่นคงกว่า สามารถปรับปรุงที่ดินให้เป็นที่เพาะปลูก และเริ่มทำไร่นาโดยวิธีการเพาะปลูกแบบหมุนเวียน (shifting cultivation)

แต่คนพวกนี้ก็ถูกคนพวกอื่นที่มีเทคนิคในเครื่องมือเครื่องใช้ที่เหนือกว่าแย่งที่ในคาบสมุทรมลายูไปทำนองเดียวกันกับที่พวกตนเคยแย่งที่พวกนิกริโตมา ประมาณตั้งแต่ 300 ปีก่อนคริสตกาลพวกที่อพยพใหม่จากแถบยูนานของจีนได้เข้ามาในคาบสมุทรมลายู เรียกกันว่า พวกคิวเทอโร-มาเลย์¹ พวกมาเลย์รุ่นใหม่ได้พิชิตและขับไล่พวกโปรโตมาเลย์ให้ถอยลึกเข้าไปในดินแดนตอนใน ซึ่งเป็นที่ที่คนพวกนี้ยังคงอยู่กันเป็นส่วนใหญ่ในมลายูตอนใต้ และคนพวกนี้ปัจจุบันเรียกกันว่า พวกจาคูน (Jakun)

พวกคิวเทอโร-มาเลย์นั้น เชื้อสายดั้งเดิมเป็นมองโกลอยด์อันเป็นเชื้อสายเผ่าพันธุ์เดียวกันกับพวกอพยพรุ่นแรกจากยูนาน แต่พวกเหล่านี้มีความรู้เรื่องโลหะ ใช้อาวุธและเครื่องมือที่ทำด้วยเหล็ก และยังรู้จักใช้โลหะชนิดอื่นๆ อีกด้วย กลองและระฆังสัมฤทธิ์ที่พบในเมืองกะลัง (Klang) สลังงอ (Salangor) เป็นหลักฐานอันดีของยุคนี้ ทำนองเดียวกันกับพวกที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งพวกแรกๆ คนในยุคโลหะเหล่านี้ได้แผ่เข้ามาอยู่ตามเกาะต่างๆ ของหมู่เกาะอาคีเฟลาโก ฉะนั้นพวกอพยพรุ่นล่าสุดที่เข้ามาพร้อมกับพวกคิวเทอโร-มาเลย์จึงกลายเป็นประชากรมาเลเซีย และได้เข้ามายังคาบสมุทร มลายูและบอร์เนียวจากเกาะต่างๆ ของชวาและสุมาตราในคริสต์ศตวรรษต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออาณาบริเวณนี้เป็นส่วนหนึ่งของเกาะที่เป็นอาณาจักร

พวกมาเลย์รุ่นใหม่ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่นี้เป็นบรรพบุรุษของชาวมาเลย์ปัจจุบัน มีศูนย์กลางวัฒนธรรมทางวัตถุสูงพอสมควร มิได้เป็นพวกอ่อนแอก็ตาม หากดำเนินชีวิตอยู่ในหมู่บ้านต่างๆ ที่เป็นสวนสำคัญของสังคม มีผู้ใหญ่บ้านและผู้อาวุโสปกครอง หมู่บ้านตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำหรือชายฝั่งทะเล หมู่บ้านเหล่านี้โดยทั่วไปเลี้ยงตัวเองได้ในเรื่องอาหารและสิ่งจำเป็นในชีวิตอื่นๆ แต่เมื่อปลายศตวรรษสุดท้ายก่อนคริสตกาล การค้าเริ่มเจริญขึ้นระหว่างหมู่บ้านชายฝั่งทะเลด้วยกัน ขนบธรรมเนียมทางสังคมขึ้นอยู่กับ การเป็นเจ้าของประชาคมส่วนรวม หมายความว่า ที่ดินเป็นของหมู่บ้าน และคนในหมู่บ้านต่างได้รับส่วนแบ่งผลผลิตเท่าๆ กัน ระบบเช่นนี้ยังปรากฏอยู่ในอินโดนีเซียจนถึงยุคสมัยใหม่

ในเรื่องศาสนา คนที่อยู่อาศัยดั้งเดิมเหล่านี้เป็นพวกนับถือภูตผีวิญญาณ คือเชื่อว่ามิวิญญาณสิงสถิตอยู่ในที่ทุกหนทุกแห่ง เช่น ตามต้นไม้ ในก้อนหิน ในสัตว์ และในสิ่งอื่นๆ วิญญาณเหล่านี้มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวัน และคนเชื่อว่าตนจะต้องทำ

¹ (Deutero-Malays)

ให้วิญญาณเหล่านั้นพอใจหรือไม่ถูกรบกวน ฉะนั้นจะต้องมีการเซ็นสรวงเจ้าป่าก่อนที่นักล่าสัตว์จะออกไปดักสัตว์ หรือจะต้องทำให้เจ้าทะเลสงบก่อนที่ชาวประมงจะแล่นเรือออกไปหาปลา

การค้าและอิทธิพลของอินเดีย

ต่อมาชาวมาเลเซียสมัยแรกเริ่มได้รับอารยธรรมที่เก่าแก่กว่าและมั่นคงกว่า ดังได้กล่าวมาแล้วถึงการเริ่มต้นและความสำคัญทางการค้ากับอินเดีย อย่างไรก็ตาม แม้แต่อิทธิพลอินเดียจะครอบงำมาเลเซียตะวันตกในสมัยนั้นแล้ว การติดต่อการค้ากับจีนก็ยังคงดำเนินอยู่ มีการค้นพบเศษชิ้นส่วนเครื่องปั้นดินเผาของจีนซึ่งบางชิ้นมีอายุเก่าแก่ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ช้วนมากมายในมาเลเซีย แสดงให้เห็นว่าการค้าของจีนได้เริ่มในมาเลเซียมาแต่ต้นแล้ว นอกจากนี้ยังมีหลักฐานอีกมากมายเกี่ยวกับการติดต่อของสมัยแรกๆ กับบอร์เนียวตะวันตกเฉียงเหนือ อาทิเช่น พบเหรียญเก่าแก่กว่าก่อนคริสต์ศตวรรษที่หนึ่งแถบปากแม่น้ำซาราวัก และยังมีเรื่องราวอ้างอิงถึงบรูไนในจดหมายเหตุจีนครั้งคริสต์ศตวรรษที่ ๗ ในระยะศตวรรษนี้ คนจีนได้ทำการค้าขายกับ โกลตา บารู ในบรูไน และมีหลักฐานเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานการค้าขายที่ซันตูปอง (Santubong) บริเวณปากแม่น้ำไกล์ๆ คูซิง (Kuching) อย่างไรก็ตาม การติดต่อกันนี้อาจไม่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างตะวันออก-ตะวันตกก็ได้ เพียงอาจเป็นหนทางที่จีนได้สินค้าพิเศษบางอย่างซึ่งจีนต้องการจากบอร์เนียว เช่น รังนก เป็นต้น

ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของคาบสมุทรมลายู ย่อมหมายถึงวาระหว่างที่พ่อค้าอินเดียมุ่งหน้าไปทางตะวันออก ได้พบสถานที่ที่เอื้ออำนวยให้แวะพักกลางทางระหว่างฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ การข้ามอ่าวเบงกอลจากฝั่งทะเลโคโรมันเดลของอินเดียตอนใต้ นั้น พ่อค้าอินเดียจะขึ้นบกเป็นแห่งแรกที่ คาบสมุทรมลายู ที่ใดที่หนึ่งระหว่างตรงกับเคดาห์ พ่อค้าอินเดียจะคอยอยู่ที่นั่นจนกว่าลมมรสุมจะเปลี่ยนทิศทางการออกเดินทางต่อไป พ่อค้าเหล่านี้ต่อมาจะได้พบอีกว่าจะสามารถลำเลียงสินค้าและข้ามคอคอดเพื่อให้เรือสินค้าล่องทางฝั่งตะวันออกกลับไปอีกทอดหนึ่ง การกระทำเช่นนี้เป็นการหลีกเลี่ยงการถูกพวกโจรสลัดแถวช่องแคบมะละกาปล้นสะดม ในสมัยคริสต์ศตวรรษแรกๆ การติดต่อของอินเดียกับคาบสมุทรมลายู เป็นเรื่องการค้าขายเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่ต่อมาก็ประจักษ์ชัดว่าอาณาจักรบางแห่งเหมาะสมสำหรับการตั้งหลักแหล่งการค้าถาวร แห่งหนึ่งคือที่เคดาห์ ด้วยเหตุนี้มลายูตอนเหนือในคริสต์ศตวรรษที่ 4 จึงกลายเป็นราชอาณาจักร “แบบอินเดีย” ที่ก่อตั้งขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เคดาห์มีข้อได้เปรียบและมีลักษณะพิเศษสำคัญบางประการที่จะกลายเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดในการเลือกเป็นที่ตั้งหลักแหล่งทางการค้า ตามที่เคยกล่าวมาแล้วว่าเคดาห์เป็นสถานที่ขึ้นบกแห่งแรกสำหรับผู้เดินทาง แต่ก็ยังมีภูเขาสูงเด่น คือ ยอดเขาเคดาห์ (สูง 3,987 ฟุต) ซึ่งสามารถมองเห็นได้จากทะเลไกลถึง 30 ไมล์ สำหรับชาวอินเดียแล้วยอดเขาเคดาห์เป็นทั้งสถานที่สำคัญและที่สถิตของเทพเจ้า ซึ่งชาวอินเดียเชื่อว่าทรงสถิตอยู่ ณ ที่สูงเช่นนั้น แต่เคดาห์ก็ยังมีความดึงดูดใจยิ่งกว่านั้นอีก เพราะมีที่จอดเรือที่ดีในบริเวณปากแม่น้ำสุโงเมอร์บอค ซึ่งกว้างกว่าปัจจุบันนี้มีที่ราบเพียงพอเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารสำหรับเลี้ยงฟิวกพ้อค้า และมีเส้นทางที่ง่ายต่อการไปยังชายฝั่งทะเลตะวันออกที่เมืองปัตตานิตามเส้นทางรถไฟสายปัจจุบันอีกด้วย ดังเราทราบจากหลักฐานทางโบราณคดีว่าอาณาจักรบริเวณที่ไปสุดตอนใต้ของยอดเขาเคดาห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนฝั่งแม่น้ำสุโงบุจังเอื้ออำนวยให้มีการตั้งถิ่นฐานของชาวอินเดียมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 4 ถึงที่ 12 ไม่ต้องสงสัยเลยว่าอาณาจักรนี้เป็นเมืองท่าที่เจริญรุ่งเรือง เป็นอาณาจักรที่ทำการค้ากันระหว่างตะวันออกกับตะวันตก มีวัดของตนเองและมีการปกครองที่เป็นหลักแหล่ง เป็นเมืองเดียว (หรือหลายเมือง) ที่ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากการติดต่อกับอินเดียทางใต้ แต่อาจไม่มีการอพยพของพวกอินเดียเองเข้ามามาก็ได้ ดังที่แบรดเดล (Braddell) กล่าวว่า อาจเป็น “ราชอาณาจักรและเมืองของพวกอินโด-มาเลย์ที่มีกษัตริย์ (เชื้อสายมาเลย์สมัยแรกๆ) ปกครองอยู่ มีพลเมืองส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายของมาเลย์สมัยแรกๆ เช่นเดียวกัน ขนบธรรมเนียมของกษัตริย์เป็นแบบอินเดีย แต่ขนบธรรมเนียมของประชาชนทั่วไปเป็นแบบผสมผสานกันระหว่างขนบธรรมเนียมของตนเองกับของอินเดีย หากแต่ขนบธรรมเนียมของอินเดียมีอิทธิพลมากยิ่งขึ้น” เมื่อก่อนนี้เชื่อกันว่าอาณาจักรมาเลย์เซียที่ได้รับอิทธิพลอินเดียอาจประกอบด้วยถิ่นฐานบ้านเรือนของผู้ที่เข้าไปตั้งหลักแหล่งชาวอินเดีย หรือเชื่อกันว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็คือ “อินเดียไกล”¹ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะไม่เชื่อกันเช่นนั้นแล้ว เพราะไม่มีการอพยพใหญ่ของผู้เข้ามาตั้งถิ่นฐานชาวอินเดีย แต่อิทธิพลของอินเดียมาจากพวกพ้อค้าและผู้เผยแพร่ศาสนามากกว่า ผู้คนเหล่านี้ก็ค่อนข้างจะเหมือนชาวยุโรปในคริสต์ศตวรรษต่อมา คือ เป็นผู้เผยแพร่ชีวิตความเป็นอยู่และศาสนาของตน ผู้อาศัยเชื้อสายมาเลย์เซียจำนวนมากได้กลายเป็นชาวฮินดูหรือชาวพุทธ และได้สร้างวัดวาอารามที่ยังคงมีซากปรักหักพังหลงเหลืออยู่ในเคดาห์ ฉะนั้น ประชากรของเคดาห์จึงไม่เปลี่ยนแปลงและบันทึกรายงานของจีนก็ยืนยันว่า สังคมของชาวพื้นเมืองได้รับวัฒนธรรมอินเดียแต่มีได้เป็นเมืองขึ้นของอินเดีย

¹ ชาวตะวันตกมักจะมองอินเดียเป็นศูนย์กลาง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของอินเดีย “further India”

ดังนั้น เมื่อกลางคริสต์ศตวรรษที่ 8 จึงมีอาณาจักรที่รับอิทธิพลอินเดียก่อตั้งขึ้นตามส่วนต่างๆ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และพงศาวดารจีนก็อ้างถึงวัฒนธรรมอินเดียที่ครอบงำอาณาจักรแห่งนี้ อัจฉิ่งได้ไปเยือนศรีวิชัย (ปาเลมบัง) ในคริสต์ศตวรรษที่ 7 กล่าวไว้ว่า “พระสงฆ์ในพุทธศาสนาที่นั่นมีจำนวนมากกว่าผู้คนทั้งคนค้าและศึกษาเรื่องราวต่างๆ ที่มีอยู่ ทำนองเดียวกันกับในอินเดีย” ภาษาสันสกฤตเป็นภาษาสามัญ มีการใช้ชื่อเดือนและระบบการชั่งตวงวัดแบบอินเดีย ที่สำคัญยิ่งก็คือมีการนำเอาศาสนา ศิลปะ และวรรณคดีเข้ามาด้วย อันที่จริง จนกระทั่งเมื่อมีการติดต่อกับศรีวิชัยและมัชฌิมปาดินในคริสต์ศตวรรษหลังๆ อิทธิพลของสุมาตราและชวาจึงได้เข้ามาถึง นับว่าคาบสมุทรหลายได้รับอิทธิพลโดยตรง จากชายฝั่งทะเลโคโรมันเดลของอินเดียมากกว่ามาตั้งแต่ประมาณ ค.ศ. 300 อารยธรรมซึ่งเป็นฮินดูโดยพื้นฐานแต่ก็เป็นอารยธรรมที่รวมเอาลัทธิพราหมณ์และพุทธศาสนาเข้าไว้ด้วย

น่าจะเป็นไปได้ว่ามีอิทธิพลอินเดียที่สำคัญๆ อยู่ 3 สมัย ซึ่งมีผลต่อมาเลเซียตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเคดาห์ คือ สมัยแรกตั้งแต่ ค.ศ. 300-550 ได้แก่พุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ได้พบซากปรักหักพังของวัดในพุทธศาสนาที่เคดาห์ พระพุทธรูปแบบคุปตะแถบลุ่มแม่น้ำคินตา สมัยที่สองตั้งแต่ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 7 ถึง 11 ซึ่งประจวบกับสมัยจักรวรรดิศรีวิชัยเกิดขึ้น แต่เขตเคดาห์ก็ยังคงเป็นเขตที่สำคัญในฐานะเป็นแหล่งกิจกรรมมากกว่าศูนย์กลางการค้า ความสำคัญยิ่งของเคดาห์ในฐานะเป็นเมืองท่าอาจเกิดขึ้นระหว่างสมัยที่ 3 คือ ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 11 ถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 14 นี้ก็คือ หลังจากความเสื่อมของตะกั่วป่า (อันเป็นศูนย์กลางการค้าทางเหนือขึ้นไปใกล้กับคอคอดกระ) เมื่อเส้นทางการค้าเปลี่ยนจากคอคอดไปยังช่องแคบมะละกา

ฉะนั้น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมาเลเซียในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงได้รับวัฒนธรรมอินเดีย การรับวัฒนธรรมอินเดียนี้ได้เปลี่ยนแปลงแผน(และรสนิยม)ทางด้านสถาปัตยกรรม รวมทั้งได้นำเอาความรู้โรจน์ของวรรณคดีอินเดียโบราณมาสู่อาณาจักรนี้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชวา วรรณคดีชวาซึ่งเจริญขึ้นมานั้นก็ได้รับอิทธิพลมหากาพย์และบทร้อยกรองของอินเดียเป็นอันมาก

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ถิ่นฐานต่างๆ ซึ่งมีอยู่ในมาเลเซียเมื่อคริสต์ศตวรรษแรกๆ ล้วนแต่เป็นถิ่นฐานเล็กๆ ปกติมักอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลหรือริมฝั่งแม่น้ำ ผู้อยู่อาศัยซึ่งดำเนินชีวิตด้วยการทำไร่ ทำนา หาปลา และค้าขายบางประเภทโดยเฉพาะจึงได้รับอิทธิพลอย่างง่ายดายจากผู้ที่มาเยือนมาเลเซียซึ่งมาจากศูนย์กลางแห่งอารยธรรมที่เก่าแก่กว่าและก้าวหน้ามากกว่าในหลายๆ กรณี สิ่งที่น่าเข้ามาก็มีประสิทธิภาพหรือนำเชื่อถือมากกว่าสิ่งที่เป็นของตนเอง ฉะนั้น ลัทธิฮินดูและพุทธศาสนาจึงนำเลื่อมใส

มากกว่าลัทธินับถือผีวิญญาณ และการใช้เหล็กและสัมฤทธิ์ก็มีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้หิน

ศูนย์กลางแห่งอำนาจ : คริสต์ศตวรรษแรกถึงคริสต์ศตวรรษที่ 14

อย่างไรก็ดี ฐานฐานของพวกมาเลเซียเหล่านี้ไม่มีใครจะได้เป็นศูนย์กลางของราชอาณาจักรหรือจักรวรรดิที่สำคัญ มาเลเซียมักจะเป็นเขตที่อยู่ภายนอกของจักรวรรดิที่มีเมืองหลวงอยู่ที่อื่น เมืองหลวงอาจอยู่ที่หมู่เกาะหรืออยู่ทางเหนือ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ทางโบราณคดีได้ค้นพบสถานที่หลายแห่งในเขตเคดาห์ปัจจุบัน ซึ่งสักวันหนึ่งอาจเผยให้เห็นถึงศูนย์กลางที่สำคัญแห่งอารยธรรมในมาเลเซียตอนเหนือและประเทศไทยตอนใต้ก็ได้

ฟูนัน

ราชอาณาจักรสำคัญแห่งแรก “ที่ได้รับอิทธิพลอินเดีย” ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ น่าจะเป็นฟูนัน ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง สมัยแห่งความมีอำนาจของอาณาจักรฟูนัน คือ ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 1 ถึง 7 และฟูนันอาจจะแผ่อิทธิพลไปทางใต้ถึงเขตคาบสมุทรมัน มีรัฐเก่าที่สุดมีชื่อรู้จักกันในปัจจุบันว่า ลังกาสูเกะ ซึ่งเป็นรัฐทางชายฝั่งทะเลตะวันออกในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 1 ที่แผ่ขยายจากสงขลา (Singgora) ไปทางเหนือโดยอาจมีเมืองหลวงอยู่ที่ปัตตานี ความสำคัญของอาณาจักรนี้น่าจะอยู่ที่การควบคุมเส้นทางการค้าข้ามคอคอตระหว่างมหาสมุทรอินเดียและทะเลจีนตอนใต้ เมื่อ ค.ศ. 568 อาณาจักรนี้สำคัญมากพอที่จะส่งทูตของตนไปยังเมืองจีน

อาณาบริเวณที่สำคัญที่สุดในการตั้งถิ่นฐานทางชายฝั่งทะเลตะวันตก ก็คืออาณาบริเวณที่ได้อธิบายมาแล้วในเขตเคดาห์อย่างไม่ต้องสงสัย และเขตนี้อาจตกอยู่ใต้อิทธิพลทางอ้อมของอาณาจักรฟูนัน เพราะอำนาจทางทะเลของฟูนัน จึงสามารถครอบครองเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียกับจีน แต่เมื่อเริ่มคริสต์ศตวรรษที่ 7 ฟูนันได้สูญเสียอาณาเขตและอำนาจของตนเป็นอันมากให้แก่อาณาจักรอื่นๆ ที่เจริญขึ้นมาในอินโดจีน ในปี ค.ศ. 627 ฟูนันก็ถูกอาณาจักรที่มีชื่อว่าเจนละกลืนหายไปเป็นที่สุด

ศรีวิชัยและราชวงศ์ไศเลนทร์

อย่างไรก็ตาม อาณาจักรที่สืบทอดฟูนันในฐานะเป็นอาณาจักรที่มีอำนาจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ไม่ชัดเจนละ ซึ่งในขั้นแรกเป็นอาณาจักรที่ครอบครองดินแดนส่วนใหญ่ แต่เป็นราชอาณาจักรใหม่ซึ่งมีเมืองหลวงอยู่ที่ปาเลมบังในสุมาตรา อาณา

จักรนี้คือ ศรีวิชัย ซึ่งตั้งแต่ต้นๆ ปี ค.ศ. 670-73 ได้ส่งทูตไปยังเมืองจีน เมื่อปี ค.ศ. 670 เศษ อาณาจักรสุมาตราได้กลายเป็นศูนย์กลางแห่งอิทธิพลพุทธศาสนาในเขตนี้ และมีชาวจีนชื่อ อี้จิง ผู้ซึ่งจะเดินทางไปอินเดียได้มาแวะเยือน เมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ 7 ศรีวิชัยได้มีอำนาจควบคุมทางภาคใต้ของช่องแคบมะละกา ต่อมาก็แผ่อิทธิพลของตนไปทางด้านมาเลเชียจนเหนือสุดถึงเมืองนคร (Ligor - นครศรีธรรมราช) และเมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ 8 ราชอาณาจักรสุมาตราก็ได้ควบคุมทั้งสองฝั่งของช่องแคบมะละกาและชายฝั่งตะวันตกของบอร์เนียวอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ สุมาตราจึงสามารถปราบปรามโจรสลัดได้ และยัผลให้เส้นทางการค้าผ่านช่องแคบเจริญรุ่งเรือง ศรีวิชัยจึงเป็นอาณาจักรที่มีอำนาจยิ่งในเขตมาเลเชียเป็นเวลาอีก 300 ปีต่อมา อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการค้าที่สำคัญที่สุดในสมัยนี้ไม่ใช่เคดาห์แต่เป็นตะกั่วป่า ซึ่งตั้งอยู่ไกลออกไปทางเหนือด้านตะวันตกของคอคอดกระ ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 7 ถึง 11 ตะกั่วป่าเป็นเมืองท่าที่เก๋าสินค้า และการค้นคว้าทางด้านโบราณคดีก็ได้แสดงหลักฐานเกี่ยวกับการค้าของเงินและอาหาร

ต่อมาอำนาจของศรีวิชัยได้เพิ่มมากขึ้นอีกโดยการเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรที่มีอำนาจอีกแห่งหนึ่งในชวากลาง ประมุขแห่งอาณาจักรนี้คือพวกไศเลนทร์ ซึ่งดำเนินชีวิตอยู่ในอาณาบริเวณใกล้ๆ กับจ้อคยาการ์ตา และเป็นผู้สร้างโบโรบูดูร์ พุทธสถานอันมหัศจรรย์เป็นที่บรรจุพระศพของกษัตริย์ในราชวงศ์ไศเลนทร์

ราชวงศ์นี้สำคัญขึ้นมาในคริสต์ศตวรรษที่ 8 และน่าจะเป็นไปได้ว่า พวกไศเลนทร์สืบเชื้อสายมาจากพวกที่ถูกขับไล่ออกจากฟูนันเมื่อ ค.ศ. 627 คำว่า “ไศเลนทร์” เป็นตำแหน่งของฟูนันอันเก่าแก่ หมายความว่าถึง “กษัตริย์แห่งขุนเขา” เมื่อกลางคริสต์ศตวรรษที่ 9 ได้มีการสมรสของราชวงศ์ขึ้นระหว่างพวกไศเลนทร์และศรีวิชัยจึงทำให้ราชอาณาจักรทั้งสองรวมกันเป็นอาณาจักรเดียว ด้วยการที่ราชวงศ์ไศเลนทร์ย้ายไปอยู่สุมาตรา และปาเลมบังยังคงเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรที่ขยายใหม่ขึ้น ศรีวิชัยจึงเจริญรุ่งเรืองและมีอิทธิพลสืบต่อไป และเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 11 อำนาจของศรีวิชัยก็เจริญถึงขีดสุดควบคุมชายฝั่งทะเลตะวันออกของสุมาตรา ชาวตะวันตก คาบสมุทรมลายูและภาคตะวันตกเฉียงใต้ของบอร์เนียว ในมลายู เคดาห์เองก็กำลังมีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์กลางการค้า มีพวกพ่อค้าอาหรับมาแวะซื้อสินค้าที่มาจากเมืองจีน ในเมื่อศรีวิชัยควบคุมช่องแคบมะละกาและช่องแคบซุนดา อันเป็นเส้นทางทะเลสายสำคัญ ศรีวิชัยจึงพยายามกำหนดนโยบายการค้าโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะจำกัดคู่แข่งขึ้นทั้งปวงในอาณาบริเวณที่อยู่ใต้อิทธิพลของตนและบังคับให้ชาวต่างชาติที่ต้องการค้าขายจ่ายค่าภาษีอากรอย่างสูงเพื่อสิทธิพิเศษ นโยบายการค้าผูกขาดแบบนี้จึงทำให้ศรีวิชัยมีศัตรูมาก อาทิในคริสต์ศตวรรษที่ 11 ถูกโจมตีจากพวกโจละซึ่งได้เป็น

ผู้ปกครองอาณาจักรที่มีอำนาจมากที่สุดในอินเดียภาคใต้และยังมีรัฐคู่แข่งอำนาจเกิดขึ้นทางชาวตะวันตก ซึ่งในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 12 จีนถือว่าเป็นรัฐที่มีความสำคัญยิ่งกว่าปาเลมบัง ส่วนต่างๆ ของจักรวรรดิศรีวิชัยในสุมาตรา เช่น กัมปาร์ ก็ได้ประกาศเอกราชของตน และในคริสต์ศตวรรษที่ 13 ปรากฏว่ามีการจลาจลเกิดขึ้นในคาบสมุทรมลายู สมัยแห่งความยิ่งใหญ่ของศรีวิชัยจึงค่อยๆ ลดลง และความเสื่อมก็เข้ามาแทนที่

ความเสื่อมของศรีวิชัย

ความเสื่อมของศรีวิชัยก่อให้เกิดอาณาจักรสองอาณาจักรขึ้น แห่งหนึ่งอยู่ทางเหนือและอีกแห่งหนึ่งอยู่ทางใต้ อาณาจักรทางเหนือคืออาณาจักรสุโขทัย เป็นอาณาจักรที่ชาวสยาม (ไทย) ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทยปัจจุบัน ชาวสยามได้อพยพจากญวนลงมาจากทางใต้ ในการอพยพของชนชาติสยามนี้ กษัตริย์ราชวงศ์มองโกลของจีน (ราชวงศ์หงวน ค.ศ. 1260-1368) ได้ให้การสนับสนุนเพราะต้องการที่จะให้ชาวสยามอยู่ใต้บังคับบัญชาหรืออยู่ใต้อำนาจตนในแถบอินโดจีน ส่วนเคดิริ (KADIRI) อาณาจักรทางใต้ซึ่งคุกคามศรีวิชัยอยู่ในชวาและเป็นศัตรูกับศรีวิชัยมาตั้งแต่เริ่มคริสต์ศตวรรษที่ 13

ในที่สุดราชอาณาจักรชาวตะวันตกก็ดูเหมือนจะไต่กรีนเอาดินแดนส่วนที่เป็นของศรีวิชัยในหมู่เกาะอินโดนีเซียไว้ได้มากที่สุด ในคริสต์ศตวรรษที่ 13 เมื่อ ค.ศ. 1290 เศษ ศรีวิชัยอ่อนแอลงจนไม่สามารถต้านทานศัตรูได้เพราะได้สูญเสียดินแดนในคาบสมุทรมลายู การสูญเสียดินแดนนี้เกิดจากชัยชนะของกษัตริย์แห่งสุโขทัย ซึ่งยึดได้เมืองนครในปี ค.ศ. 1292 แล้วเริ่มแผ่อิทธิพลลงมาจากทางใต้เรื่อยๆ เมื่อถูกบีบบังคับทั้งสองด้าน อาณาจักรศรีวิชัยจึงหายสาบสูญไป การสิ้นสุดของอาณาจักรศรีวิชัยมีปรากฏชัดจากหลักฐานของมาร์โคโปลโลพ่อค้าและนักเดินทางชาวเวนิส ในปี ค.ศ. 1292 มาร์โคโปลโลได้แวะเยือนสุมาตราระหว่างเดินทางกลับหลังจากที่ไปอยู่ในประเทศจีนเสีย 17 ปีและมาร์โคโปลโลก็ได้เอ่ยถึงอาณาจักรศรีวิชัยเลย หากแต่ได้บันทึกเกี่ยวกับอาณาจักรเล็กๆ 8 อาณาจักรที่มีเจ้าปกครอง ซึ่งน่าจะเป็นอาณาจักรต่างๆ ที่สืบทอดมาจากอาณาจักรศรีวิชัย

อิทธิพลของไทยและมัชฌิมปาหิต

ในคริสต์ศตวรรษที่ 14 ดินแดนส่วนใหญ่ของคาบสมุทรมลายูตกอยู่ใต้อิทธิพลของชาวสยาม(ไทย) ส่วนอาณาจักรที่มีอำนาจมากที่สุดในบอร์เนียวและหมู่เกาะอินโดนีเซียก็คือ ราชอาณาจักรมัชฌิมปาหิตของชวา อย่างไรก็ตาม มิใช่ทุกหัวเมืองในคาบสมุทรมลายูที่ตกอยู่ใต้อำนาจของคนไทย รัฐมหาสิคบนเกาะสิงคโปร์ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ.

1299 สามารถป้องกันตนเองจากพวกไทยได้ และเริ่มมีชื่อเสียงในการเป็นโจรสลัดด้วย เคยเชื่อกันมาจนกระทั่งไม่นานนี้ว่ามัชฌิมปาหิตเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 14 เป็นอาณาจักรที่กว้างใหญ่ไพศาลกว่าศรีวิชัย ได้ครอบครองเกือบทั่วหมู่เกาะอินโดนีเซียและคาบสมุทรมลายู อย่างไรก็ตาม การอ้างถึงความยิ่งใหญ่ของมัชฌิมปาหิตนั้นเป็นการอ้างที่เกินกว่าความเป็นจริงและดินแดนที่มัชฌิมปาหิตปกครองโดยตรงก็มีเพียงแค่ชวาตะวันออก มะ-ทุราและบาหลิเท่านั้น มัชฌิมปาหิตยังมีอิทธิพลเหนือรัฐที่ตกอยู่ใต้อำนาจในสุมาตรา ตะวันออกเฉียงใต้และบอร์เนียวตะวันตกอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม คาบสมุทรมลายูนั้นอาจไม่ใช่ส่วนหนึ่งของจักรวรรดิมัชฌิมปาหิต

ปรากฏหลักฐานว่า บรูไนได้ส่งบรรณาการให้มัชฌิมปาหิตในสมัยนี้ และตามหลักฐานของชาว กองทหารจากชวาได้ขับไล่ผู้บุกรุกชาวชูลูออกจากบรูไนเมื่อ ค.ศ. 1368 บันทึกหลักฐานเรื่องเดียวกันนี้เองยังกล่าวอีกว่า กษัตริย์องค์สุดท้ายของมัชฌิมปาหิตพิชิตบรูไนได้ไม่นานนักก่อนที่จะรื้ออาณาจักรของพระองค์เองจะเสื่อมลงในที่สุด

ขณะที่อิทธิพลทางการเมืองของมัชฌิมปาหิตในคาบสมุทรมลายูเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 14 ลดลง อิทธิพลทางการเมืองของพวกไทยก็เจริญยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ในครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษนี้แม้แต่ทumasikก็ต้องยอมรับความเป็นเจ้าเหนือตนของราชอาณาจักรไทยที่ทรงอำนาจอันมีเมืองหลวงอยู่ที่อยุธยา ดังเราจะได้เห็นในบทต่อไปว่าการส่งทหารไทยไปปราบปรามผู้ปกครองทumasikยังผลโดยทางอ้อมให้เกิดการก่อตั้งเมืองมะละกา อย่างไรก็ตาม แม้น่าจะเป็นไปได้ว่าอำนาจทางการเมืองที่ครอบงำในคาบสมุทรมลายูเป็นอำนาจของคนไทย แต่ก็เห็นความจริงว่า แบบแผนทางวัฒนธรรมอันถาวรยังคงเป็นอินดูมากกว่าพุทธศาสนาไทย ซึ่งชี้ให้เห็นว่า มัชฌิมปาหิต ซึ่งเป็นอาณาจักรอินดูมีอิทธิพลทางวัฒนธรรมบางประการต่อคาบสมุทรมลายู

บทสรุป

ก่อนหวนกลับไปกล่าว ถึงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการปกครองของสุลต่านแห่งมลายู ขอกล่าวสรุปประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์มาเลเซียก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 15 ความสำคัญประการแรกก็คือว่ามาเลเซียตั้งอยู่ระหว่างศูนย์กลางที่สำคัญแห่งอารยธรรมสองแห่งในสมัยนั้น อันได้แก่อินเดียและจีน มาเลเซียได้รับอิทธิพลจากทั้งสองประเทศแม้จะด้วยวิธีการที่แตกต่างกันก็ตาม ตราบเท่าที่การค้าเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงคาบสมุทรมลายูก็เป็น “ที่พำนักครึ่งทาง” ที่มีประโยชน์ และพ่อค้าทั้งจากอินเดียและจีนรวมทั้งจากดินแดนไกล เช่น อาระเบีย ก็ได้ใช้ประโยชน์จากทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของคาบสมุทรมลายู ความสำคัญประการที่สองก็คือ ผลที่อินเดียและจีนมีต่อคาบสมุทรม

มลายูนั่นต่างกัน เราได้เห็นแล้วว่าความสัมพันธ์ระหว่าง คาบสมุทรมลายู กับอารยธรรม ทั้งสองดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลาหลายศตวรรษอย่างไร แต่กระนั้นก็นับว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะกล่าวไว้คืออิทธิพลจีนเน้นหนักไปทางด้านการเมืองเกือบทั้งสิ้น ส่วนอิทธิพลอินเดียเน้นหนักไปทางด้านวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ จีนเป็นประเทศที่มีอำนาจทางการเมืองครอบงำเพราะจีนเป็นจักรวรรดิที่รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนอินเดียเป็นประเทศที่ประกอบด้วยแคว้นเล็กแคว้นน้อยรวมกัน มีการส่งคณะทูตและเครื่องบรรณาการไปถวายพระเจ้ากรุงจีน เกือบทุกอาณาจักรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างแสวงหาความคุ้มครองจากจีนไม่ยอมใต้อีกยามหนึ่ง จีนเป็นประเทศที่มีอำนาจเหนือกว่าอินเดีย จีนไม่ได้เข้าไปแทรกแซงโดยตรงมากนักในกิจการภายในประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่จีนก็มักจะอยู่หลังจากในประเทศแถบนี้

อย่างไรก็ตาม อินเดียเป็นประเทศบ่อเกิดของอิทธิพลทางวัฒนธรรม ส่วนวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมของจีนอันประกอบด้วยลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า เป็นลักษณะพิเศษของจีนและมิได้เผยแพร่ออกไปนอกประเทศ ความจริงจีนเองก็รับเอาพุทธศาสนาจากอินเดีย อินเดียยังได้ถ่ายทอดลัทธิฮินดูและพุทธศาสนาของตนไปยังมาเลเซียและเกาะต่างๆ อีกด้วย อิทธิพลของอินเดียรุนแรงพอที่จะทำให้บังเกิดผลมั่นคงต่อวัฒนธรรมและวรรณคดีของประเทศในแถบนี้ของโลก ฉะนั้นแม้ว่าอาณาจักรต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะตระหนักถึงอำนาจของจักรวรรดิอื่น จีนก็เกือบจะไม่มีผลต่อวิถีชีวิตแรกๆ ของชนชาติต่างๆ ในอาณาบริเวณนี้

2. รัชสมัยของสุลต่านแห่งมะละกาและบรูไน

ประมุขแห่งมะละกา

ศรีปรมศวร	ค.ศ. 1400-1414
เมกัต อีสกันดาร์ ซาห์	ค.ศ. 1414-1424
ศรีมหาราชาโมฮัมเหม็ด ซาห์	ค.ศ. 1424-1445
ศรีปรมศวร เทวะ ซาห์	ค.ศ. 1445-1446
สุลต่านมุดซัฟฟาร์ ซาห์	ค.ศ. 1446-1459
สุลต่านมันซูร์ ซาห์	ค.ศ. 1459-1477
สุลต่านอลาอุดดิน รือยัต ซาห์	ค.ศ. 1477-1488
สุลต่านมาห์มุด ซาห์	ค.ศ. 1488-1511

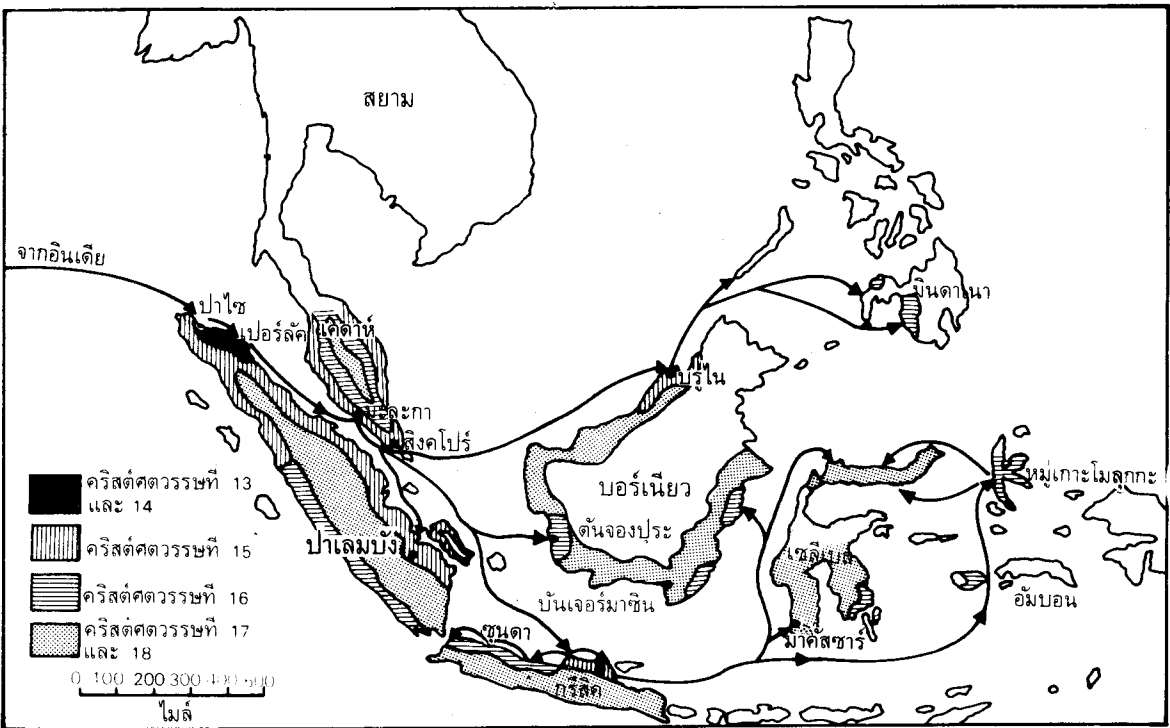
กำเนิดและประวัติศาสตร์สมัยต้น

ทำนองเดียวกับศูนย์กลางประชากรส่วนใหญ่ที่ตั้งอยู่ตามชายฝั่งทะเลและบริเวณปากแม่น้ำ มะละกาเริ่มก่อตั้งขึ้นมาจากหมู่บ้านประมงเล็กๆ หมู่บ้านแห่งนี้เติบโตขึ้นทั้งขนาดและความสำคัญ เพราะได้ดึงดูดความสนใจของเจ้าอินดองค์หนึ่งซึ่งถูกบังคับให้ออกมาจากทุมาสีค (สิงคโปร์ปัจจุบัน) ก่อนที่เจ้าชายองค์นี้ ซึ่งทรงพระนามว่า ปรมศวร จะได้เสด็จมาถึงมะละกา อาจมีผู้คนอาศัยอยู่ที่นั่นแล้วประมาณ 20 หรือ 30 คราวเรือน นับว่าเป็นหมู่บ้านที่เล็กมากและไม่ใหญ่โตพอที่มารโคโปโลจะเอ่ยถึงเมื่อมารโคโปโลเดินทางออกจากประเทศจีนกลับยุโรปผ่านช่องแคบมะละกาในปี ค.ศ. 1292 นักเดินทางชาวอาหรับชื่อ อิบเบน บัตตุตา ก็ไม่ได้กล่าวถึงหมู่บ้านนี้เช่นเดียวกันในปี ค.ศ. 1343 แต่ในคริสต์ศตวรรษที่ 14 หมู่บ้านนี้ต้องเป็นที่รู้จักกันแล้ว เพราะปรากฏชื่ออยู่ในโคลงชาวเมือ ค.ศ. 1324 และในรายชื่อเมืองขึ้นของสยามเมื่อปี ค.ศ. 1360

ประชากรดั้งเดิมประกอบด้วยคนซึ่งปัจจุบันเรียกกันว่า โอรัง อัสลี และโอรัง ลาดู¹ ต่อมาผู้ที่อยู่อาศัยในมลายูพากันหลังไหลเข้ามาพร้อมๆ กับปรมศวรเสด็จมาถึง ปรมศวรเป็นเจ้าสุมาตราบนถือฮินดู ได้ถูกขับออกจากปาเลมบัง ซึ่งเป็นสถานที่ที่กลุ่มผู้ปกครองไม่ยอมรับเจ้าชายอีกต่อไป ปรมศวรจึงได้เสด็จไปยังทุมาสีค พระองค์ได้รับการต้อนรับอย่างดีในฐานะผู้ลี้ภัย อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่า เจ้าชายเป็นผู้ที่ชอบ

¹ ORANG ASLI (แปลว่าคนต่างชาติ-ผู้แปล) และ ORANG LAUT (แปลว่าชาวทะเล-ผู้แปล) เป็นชนเผ่าโปรโตมาเลย์ ที่อยู่ตามชายฝั่งทะเล

หักหลัง เพราะต่อมาเจ้าชายได้ประหารเจ้าของบ้านผู้ซึ่งให้การต้อนรับอย่างดี แล้ว
ปรมศวารก็สถาปนาตนเองเป็นเจ้าผู้ปกครองเกาะองค์ใหม่

แผนที่การขยายตัวของอิสลามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เมื่อได้สถาปนาตนเองแล้ว ปรเมศวรและบริวารก็รีบเปลี่ยนทิวาสลิตให้เป็นฐานปฏิบัติการของโจรสลัดในทันที จากที่แห่งนี้เอง ปรเมศวรและบริวารก็สามารถล่าเหยื่อคือ เรือที่แล่นอ้อมปลายคาบสมุทรมมา การปล้นสะดมคุกคามการค้านี้ดำเนินอยู่ประมาณ 5 ปี แต่ต่อมาได้มีการคุกคามมากขึ้นจนชาวสยามต้องส่งกองทัพ (น่าจะเป็นทหารจากรัฐที่อยู่ใต้อำนาจของสยามที่ปัตตานีและปาหัง) ไปปราบปรามโจรสลัดซึ่งก่อความยุ่งยากเมื่อ ค.ศ. 1398 หรือ 1400 ชาวสยามคงเรียกร้องให้ทิวาสลิตสวมักกัต์ต่อตนและอาจไม่พอใจที่ปรเมศวรโค่นล้มอำนาจของผู้ปกครองคนก่อน ปรเมศวรและบริวารจึงถูกขับออกจากทิวาสลิต และในการลี้ภัยอีกครั้งหนึ่งนั้นก็ได้มุ่งหน้าไปทางเหนือ ปรเมศวรและบริวารอาจจะหยุดพักเป็นแห่งแรกในแถบมูอาร์ (MUAR) ในปัจจุบัน และเดินทางต่อไปทางเหนือถึงมะละกา ปรเมศวรเป็นคนเจ้าความคิดอย่างมาก ดังเราได้เห็นแล้วถึงวิธีการที่ปรเมศวรได้สถาปนาตนเองขึ้นเป็นผู้ปกครองทิวาสลิต ซึ่งพระองค์ก็ได้กระทำในทำนองเดียวกันในหมู่บ้านประมงเล็กๆ และเราจะได้เห็นว่า ได้การปกครองของปรเมศวร หมู่บ้านประมงเล็กๆ นี้กลายมาเป็นเมืองท่าที่เจริญเติบโตขึ้นได้เช่นไร

พวกอพยพรุ่นใหม่ที่มาถึงมะละกาเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 15 เป็นพวกที่มีวัฒนธรรมสูงกว่าพลเมืองผู้อยู่อาศัยมาก่อน และพวกนี้ก็ได้นำเอาการเพาะปลูกพืชแบบใหม่ เช่น อ้อย เครื่องเทศ และกล้วยเข้ามาด้วย กับทั้งยังพบแหล่งแร่ดีบุกในดินแดนตอนใต้ ข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักนั้นสามารถปลูกได้แต่ปริมาณไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงประชากร ซึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงประมาณสองพันคนภายในเวลาสิบปี อาจเป็นไปได้ว่าไม่มีกสิกรที่ชำนาญเพียงพอ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตด้วยการค้า จึงได้ส่งข้าวเข้ามาจากสุมาตรา และได้เริ่มการค้าเล็กๆ น้อยๆ กับสุมาตราเพื่อแลกเปลี่ยนกับผลผลิตจากคาบสมุทรมลายู เมื่อถึงขั้นนี้ค่อยๆ เจริญขึ้นเรือที่แล่นผ่านก็แวะจอดที่มะละกาเพื่อลำเลียงเสบียงอาหาร และด้วยวิธีนี้ธุรกิจการค้าจึงเริ่มขึ้น สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ทำให้มะละกากลายเป็นเมืองท่าที่เรือต่างๆ ต้องแวะจอดเพราะอยู่ในตำแหน่งที่อำนวยประโยชน์อย่างมาก ข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ของมะละกาช่วยให้มะละกาพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม มะละกาเริ่มจากการเป็นถิ่นฐานเล็กๆ ที่ต้องต่อสู้เพื่อขยายตัวและแย่งธุรกิจการค้าจากเพื่อนบ้าน จึงอาจก่อให้เกิดการริษยาจากอาณาจักรที่ตั้งมั่นคงแล้ว ฉะนั้นมะละกาจึงต้องการความคุ้มครองจากประเทศที่มีอำนาจซึ่งมีอยู่สองประเทศที่เข้มแข็งพอที่จะให้ความคุ้มครองได้ คือ สยามและจีน ดังที่เราได้เห็นมาแล้วว่า ปรเมศวรมิได้เป็นมิตรกับผู้มีอำนาจชาวสยาม เพราะสยามได้ขับไล่ปรเมศวรออกจากทิวาสลิต ยิ่งกว่านั้นแม้ว่าสยามรับรองอำนาจการปกครองของปรเมศวร สยามก็อยู่ใกล้

มะละกามากพอที่จะเข้าไปแทรกแซงได้บ่อยครั้ง

อิทธิพลจีน

จีนอยู่ไกลออกไปมากและแทบจะไม่มี ความสนใจที่จะเข้ามาแทรกแซงโดยตรง แต่จีนเป็นประเทศที่มีอำนาจมากกว่าระหว่างอาณาจักรทั้งสอง ถ้าปรเมศวรได้รับความคุ้มครองจากจีนก็จะเป็นการถ่วงดุลที่มีประโยชน์ควรแก่การยึดไว้ต่อต้านสยามถ้าสยาม รุกราน อาจจะเป็นเพราะเหตุนี้เองที่ปรเมศวรส่งทูตไปยังเมืองจีนเกือบจะทันทีที่ได้ สถาปนาตนเองขึ้นในมะละกา ระยะเวลา ระยะเวลาตรงกับสมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1368 - 1644) ในจีน จักรพรรดิแห่งราชวงศ์หมิงองค์แรกซึ่งสิ้นพระชนม์เมื่อ ค.ศ. 1398 ทรงสน พระทัยในเรื่องการจัดระเบียบภายในประเทศเสียใหม่ แต่พระเจ้าชู่ตี้ จักรพรรดิองค์ ที่ 3 (ค.ศ. 1403 - 24) ทรงสนพระทัยโลกภายนอกประเทศจีน รัชสมัยของพระองค์ จึงเป็นสมัยที่มีการเดินเรือกันมากเป็นพิเศษ เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีความสมบูรณ์ ในตัวเอง ดังนั้นในประวัติศาสตร์ของจีนโดยทั่วไป จีนจึงสนใจประเทศอื่นน้อยมาก ยกเว้นรัชสมัยนี้เป็นสมัยหนึ่งในสองสามสมัยที่เป็นกรณีพิเศษ เป็นการยากที่จะอธิบาย ถึงความเปลี่ยนแปลงทัศนคติอย่างกะทันหัน แต่น่าจะเป็นเพราะว่าชาวจีนปรารถนาที่จะสำรวจการใช้เส้นทางทะเลเพื่อสืบเปลี่ยนกับการใช้เส้นทางทางบกไปยังประเทศ ตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย นอกจากนี้ยังจะเป็นความประสงค์ ที่จะแผ่บารมีของจีนไปยังส่วนต่างๆ ของเอเชียด้วย โดยการให้ความคุ้มครองและบังคับ ให้ยอมรับอำนาจอธิปไตยหรือการเป็นเจ้าของเหนือหัวของจีน

ฉะนั้น ในระหว่างราชวงศ์หมิงตอนต้น จึงมีคณะทูตสัมพันธไมตรีไปเยือนทิเบต ชาว สยาม เบงกอล คาบสมุทรมลายู และไปจนถึงอ่าวเปอร์เซียภายในระยะ 28 ปี เพราะฉะนั้นรัฐบาลจีนจึงไม่รังเกียจที่จะยอมรับคำขอให้คุ้มครองของปรเมศวร ในปี ค.ศ. 1403 กองทัพเรือจีนนำโดยนายพลเรือหยิน จิง ได้มาจากเมืองจีนถึงมะละกา พร้อม ทั้งนำของกำนัลมาถวายปรเมศวร และรับรองว่าปรเมศวรเป็นประมุขแห่งมะละกา เพื่อ เป็นการตอบแทน ปรเมศวรจึงได้ส่งทูตไปเมืองจีนในปีเดียวกันนั้นเองและส่งไปอีก ครั้งในปี ค.ศ. 1407

ต่อจากนั้นนายพลเรือเซ็ง โย ของจีนก็มาเยือนอีกหลายครั้ง นายพลเซ็ง โย ผู้นี้ ได้เดินทางมาถึง 7 ครั้ง ไปทางตะวันตกระหว่าง ค.ศ. 1408 และ 1431 วัตถุประสงค์ ที่สำคัญของ เซ็ง โย ดูเหมือนจะเป็นเรื่องการบังคับให้ยอมรับอำนาจอธิปไตยของจีนและ รวบรวมเครื่องบรรณาการ การเดินทางบางเที่ยวของ เซ็ง โย ก็เป็นขบวนใหญ่มาก ใน การเดินทางครั้งแรก เซ็ง โย มีขบวนเรือไปด้วย 63 ลำ การเดินทางเที่ยวอื่นๆ เป็นการ เดินทางไปลงโทษผู้กระทำผิด เช่น ครั้งหนึ่ง เซ็ง โย ได้จับกุมเจ้าปาเลมบัง และอีก

ครั้งหนึ่งก็จับกษัตริย์องค์หนึ่งจากลังกา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งสองไม่ยอมรับอำนาจของจักรพรรดิจีน เซ็ง โฮ จะต้องรวบรวมชาวसारายงานให้ราชสำนักจีนด้วย เมื่อปี ค.ศ. 1411 เซ็ง โฮ ได้พาปรเมศวรไปประเทศจีน เพื่อให้ประมุขแห่งมละกาได้ถวายเครื่องบรรณาการแก่พระเจ้ากรุงจีนเอง ปรเมศวรมีผู้ร่วมเดินทางไปด้วย 540 คน และในการเดินทางครั้งนี้ เซ็ง โฮ ได้พาไปเฉพาะกษัตริย์ที่ขึ้นต่อธิปไตยจีนเท่านั้น

ในปี ค.ศ. 1413 เซ็ง โฮ ได้ไปเยือนมละกา โดยมี หม่า ฮวน จินมุสลิมร่วมทางไปด้วย ภายหลัง หม่า ฮวน ได้เขียนหนังสือบรรยายถึงการเดินทางและเกี่ยวกับมละกา เขาได้กล่าวว่า “ดินเมืองมละกาแห้งแล้ง พืชพันธุ์ธัญญาหารขาดแคลน และประชาชนไม่ชอบการเกษตรกรรม” ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องสั่งอาหารเข้ามา และประชาชนที่อยู่ในมละกาต้องใช้ผลกำไรจากการค้าของตนมาซื้ออาหาร

การค้าเป็นธุรกิจที่สำคัญของมละกา ในขณะนั้นปรเมศวรตั้งหลักแหล่งมั่นคงเพียงพอที่จะทำให้พ่อค้าสนใจมาแวะที่เมืองท่านี้ ปรเมศวรเล็งความคิดเรื่องการเป็นโจรสลัดมานานแล้ว และได้ตั้งถิ่นฐานพร้อมทั้งสรรหาสิ่งจำเป็นและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้ตามศูนย์กลางการค้า เช่น อาหารและน้ำ ปรเมศวรได้จัดตั้งรัฐบาลที่มีเสถียรภาพและมีความสามารถที่จะทำให้ความคุ้มครองแก่พ่อค้าที่มาใช้เมืองท่านี้ ดังที่เราได้เห็นแล้วว่าปรเมศวรพึ่งไมตรีจิตของจีนอยู่มาก ปรเมศวรจึงต้องใช้ความพยายามอย่างมากที่จะรักษาไมตรีจิตอันนี้ไว้ แม้จนกระทั่งหลักแหล่งใหม่มั่นคงแล้วก็ตาม ปรเมศวรก็ยังต้องคำนึงถึงการอาจเข้ามาจู่โจมของสยามอยู่ ระหว่างนี้การค้าของมละกาสัมฤทธิ์ผลอย่างดีจากธุรกิจการค้าต่างประเทศ และจากการเดินทางของชาวจีนที่ใช้เมืองของปรเมศวรเป็นเมืองท่าแวะพัก

เมืองที่มละกาค้าขายด้วยคือ สุมาตรา โดยเฉพาะรัฐทางเหนือของปาไซ และเปอร์ลัด การติดต่อกับรัฐต่างๆ เหล่านี้นับว่ามีความสำคัญต่อมละกามากในภายหลัง เพราะจากสุมาตราเหนือนี้เองที่ศาสนาอิสลามเริ่มแพร่เข้ามาสู่มละกา

อิทธิพลของอิสลาม

อิสลามจากอินเดียแพร่เข้ามาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตั้งมั่นอยู่ในสุมาตราเหนือเมื่อราวปลายคริสต์ศตวรรษที่ 13 ขณะนั้นศาสนาอิสลามเองก็ยังตั้งมั่นอยู่ในอินเดียได้ไม่นานนักและผู้คนในบางท้องถิ่นของอินเดียก็เพิ่งรับนับถือกัน อย่างไรก็ตาม พ่อค้าและผู้ที่ทำการค้าจากเขตของพวกมุสลิมเหล่านั้นเป็นผู้ที่ไปเยือนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สุมาตราเหนือจึงได้ติดต่อกับพ่อค้าทั้งจากเมืองคุชราตในอินเดียตะวันตกเฉียงเหนือ และพ่อค้าจากชายฝั่งทะเลโคโรมันเดลทางตะวันออกเฉียงใต้ ดินแดนเหล่านี้เป็นอาณา

บริเวณที่รับนับถืออิสลาม จึงเชื่อแน่ว่าพ่อค้าจากอินเดียได้นำเอาศาสนาอิสลามเข้ามาเผยแพร่ในมาเลเซีย (มากกว่าชาวอาหรับจากอาระเบีย) และตามความเห็นทั่วไปก็กล่าวกันว่า พ่อค้าชาวซุราตเป็นผู้นำเอาศาสนาอิสลามเข้ามาเผยแพร่ในมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม มาริสันแกลงข้อที่นำเชื่อถือได้ที่เดียวว่าในชั้นแรก พวกพ่อค้าจากชายฝั่งทะเลโคโรมันเดลเป็นผู้นำเอาศาสนาอิสลามมาเผยแพร่ ในการตีความประเด็นนี้เขากล่าวว่า เมืองซุราตเองยังมีได้เป็นรัฐมุสลิมจนกระทั่งเมื่อ ค.ศ. 1297 ส่วนรัฐสุมาตราตะวันออกของมลายูได้ใช้พ่อค้าที่มีชื่อเป็นมุสลิมไปเป็นทูตเยือนประเทศจีนตั้งแต่ ค.ศ. 1281¹ อนึ่ง เมื่อมาร์โคโปลโลเดินทางผ่านช่องแคบมะละกาในปี ค.ศ. 1292 ได้แวะที่เมืองปาไซและเปอร์ลัค และได้พบว่ารัฐเหล่านี้มีประมุขผู้ปกครองเป็นมุสลิม ประการสุดท้าย ที่เมืองปาไซ หินจารึกชื่อผู้ตายที่เป็นของประมุขผู้ปกครององค์หนึ่งก็มีชื่อเป็นมุสลิมว่า มาเลค - อัล - ซัลเลห์ สิ้นชีพเมื่อ ค.ศ. 1297 บันทึกหลักฐานชื่อ ฮิกายัตราชา 2 ปาไซ (The Hikayat Raja 2 Pasai) ก็กล่าวว่าศาสนาอิสลามมาจากอินเดียตอนใต้

แต่ขณะที่อาจจะมีการถกเถียงกันว่าอิสลามมาจากทางภาคใดของอินเดียกันแน่ นั้น เราค่อนข้างจะแน่ใจได้ว่าอิสลามมาจากอินเดียและเข้ามาในราวปลายคริสต์ศตวรรษที่ 13 ข้อเท็จจริงที่ว่าอิสลามมาจากอินเดียมากกว่ามาจากอาระเบียนั้นนับว่าสำคัญในอันที่จะช่วยอธิบายถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมของอินเดียที่ยังคงมีอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แม้ว่าคณะผู้เผยแพร่ศาสนาอิสลามได้ทำลายปูชนียสถานและโบราณวัตถุของลัทธิฮินดู อาทิเช่น วัดและเทวรูป ออกไป ผู้เผยแพร่ศาสนาอิสลามก็ได้เปลี่ยนแปลงหรืออาจไม่ประสงค์จะเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมและประเพณีซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตทางด้านวัฒนธรรมอินเดีย

ฉะนั้น ศาสนาอิสลามที่มายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงมิใช่ศาสนาอิสลามที่นับถือกันในอาระเบีย เพราะอิสลามที่นับถือกันในอาระเบียนั้นต้องบังคับให้เลิกขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับลัทธิฮินดูและลัทธิการนับถือผีนับถือวิญญาณชาวอินเดียที่นำเอาศาสนาใหม่เข้ามาต้องการให้คนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รับนับถือศาสนาอิสลาม ฉะนั้น จึงไม่บังคับให้มีการเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมเก่าๆ ซึ่งขัดแย้งกับศาสนาอิสลาม ถ้าผู้เผยแพร่ศาสนาอิสลามเป็นพวกอาหรับที่นับถืออิสลามแล้ว ก็อาจเป็นไปได้ว่าศาสนาใหม่นี้อาจจะไม่เป็นที่ยอมรับนับถือกันอย่างรวดเร็วเช่นนั้น แต่ตามที่เราทราบกันทุกวันนี้ว่า ประเพณีเก่าๆ หลายอย่างได้ผสมกลมกลืนเข้ากับศาสนาอิสลาม เช่น พิธีต่างๆ ของฮินดูที่เกี่ยวกับพิธีราชาภิเษกและพิธีสมรส ลัทธิ

¹ อย่างไรก็ตามพวกมุสลิมได้อาศัยอยู่บริเวณเมืองซุราตมาตั้งแต่ ค.ศ. 1230 เศษแล้ว

การนับถือผีวิญญาณซึ่งเกี่ยวข้องกับกรรมด (Keramat)¹ และการยกฐานะสตรีไว้สูง คือสูงกว่าสตรีในกลุ่มประเทศอาหรับต่างๆ เป็นต้น

อีกประเด็นหนึ่งก็คือ คนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น คู่ันเคยกับพ่อค้าชาวอินเดียเหล่านี้เป็นอย่างดี เพราะการติดต่อที่มีมานานระหว่างอินเดียกับดินแดนส่วนนี้ของโลก ชาวอินเดียจึงไม่ใช่คนแปลกหน้า ฉะนั้น เมื่อชาวอินเดียที่คู่ันเคยกันมานาน เปลี่ยนไปนับถือศาสนาใหม่ การนำศาสนาอิสลามซึ่งเป็นศาสนาใหม่เข้ามาจึงทำให้ไม่คิดว่าศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่แปลกออกไปอย่างใด ด้วยเหตุนี้ศาสนาอิสลามจึงแพร่เข้ามาได้อย่างง่ายดายด้วยวิธีที่สันติมากกว่าด้วยการพิชิต

ดังได้กล่าวมาแล้ว รัฐต่างๆ ในสุมาตราเหนือยอมรับศาสนาอิสลามไว้แล้วราวๆ ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 13 ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 14 ศาสนาใหม่นี้จะไม่แพร่หลายไปสู่อาณาบริเวณอื่นอย่างรวดเร็วนัก จนกระทั่งรัฐมะละกาที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม ศาสนานี้จึงได้แพร่หลายไปมาก

เมื่อปรเมศวรสิ้นพระชนม์ในปี ค.ศ. 1414 นั้น ปรากฏว่าประชามการค้ำของชาวมุสลิมในเมืองมะละกาเองเวลานั้นก็มั่นคงด้วยการสนับสนุนและการคุ้มครองของจักรพรรดิแห่งราชวงศ์หมิง และไม่ต้องสงสัยเลยว่าปรเมศวรได้ประสบความสำเร็จแล้วในงานเลี้ยงครั้งสุดท้ายของพระองค์

ประชามพ่อค้ามุสลิมมีอิทธิพลเพิ่มขึ้นในสมัย เมกัต อีสกันดาร์ ซาห์ โอโรส และผู้สืบทายาทของปรเมศวร เมกัต อีสกันดาร์ ซาห์ ได้เจริญรอยตามนโยบายขอความคุ้มครองจากจีน ได้เสด็จไปเยือนประเทศจีนทันทีเมื่อปี ค.ศ. 1414 - 15 และยังไปประเทศจีนอีกในปี ค.ศ. 1419 เพื่อรายงานเกี่ยวกับชาวสยามที่ขู่ว่าจะโจมตีมะละกา ซึ่งก็ประสบความสำเร็จในการชักชวนให้จีนบีบสยามและด้วยวิธีนี้ก็เป็น การป้องกัน การโจมตีมะละกาได้

รัชสมัยของ อีสกันดาร์ ซาห์ นับว่าเป็นสมัยที่สัน และเมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์ในปี ค.ศ. 1424 ศรีมหาราชา โมฮัมเหม็ด ซาห์ ก็ได้ครองราชย์แทน นับเป็นเจ้าผู้ปกครององค์ที่ 3 ในประวัติศาสตร์มะละกา ซึ่งตาม เซจาราห์ มลายู (จดหมายเหตุของมลายู) ศรีมหาราชา โมฮัมเหม็ด ซาห์ ได้ทรงเปลี่ยนไปนับถืออิสลามภายหลังการเสกสมรสกับราชธิดาของเจ้าผู้ปกครองปาไซ ระหว่างรัชสมัยนี้อิทธิพลของกลุ่มพ่อค้าชาวมุสลิม-หมีพเจริญขึ้นและความเจริญนี้ก็เป็นที่ธรรมดาอยู่เองที่จะได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าผู้ปกครองซึ่งได้เปลี่ยนไปนับถือศาสนาอิสลาม แต่ในเวลาเดียวกันนี้ ความ

¹ Keramat หมายถึงสถานที่หรือวัตถุที่มีวิญญาณสิงสถิตอยู่

ขัดแย้งระหว่างประชาคมการค้าของพวกมุสลิมกับชนชั้นปกครองชาวฮินดูมาเลยก็เกิดขึ้น

ศรัมหาราชชาติได้เสด็จไปเยือนประเทศจีนเมื่อปี ค.ศ. 1424 เพื่อการยืนยันฐานะของพระองค์ว่าเป็นเจ้าผู้ปกครอง และได้เสด็จไปเยือนอีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. 1433 นายพลเซ็ง โฮ จึงได้มาเยือนมะละกาอีกครั้งหนึ่งในรัชสมัยนี้ แต่ต่อมาเมื่อนายพลเซ็งโฮ ถึงแก่กรรมแล้ว ความสนใจของจีนในการเดินทางไปยังพื้นทะเลก็ยุติลง และจีนก็กลับไปสู่นโยบายสันโดษของตนอีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในระยะนี้ มะละกาที่น่าจะเข้มแข็งพอเพียงที่จะยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง และไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากจีนต่อไปแล้ว พร้อมกับกำสานสิ้นสุดการเดินทางอย่างเป็นทางการของจีน อิทธิพลของจีนในมะละกาก็เสื่อมลงแม้จะมีพ่อค้าจีนจำนวนมากน้อยตั้งถิ่นฐานของตนเองขึ้นในมะละกา เมื่อศรัมหาราชชาติสิ้นพระชนม์ในปี ค.ศ. 1444 ได้มีโอรสอยู่สององค์ ศรีปรมศวร เทวะชาห์ โอรสองค์เล็กเป็นฮินดู และได้รับการสนับสนุนจากบรรดาหัวหน้าชาวมลายูเป็นส่วนใหญ่ เพราะโอรสองค์นี้ประสูติแต่พระมารดาที่เป็นเจ้า แม้จะเป็นโอรสองค์เล็กก็ได้สืบราชสมบัติต่อจากพระบิดา เพราะพระมารดาของเซษฐาเป็นสามัญชนชาวมุสลิม-ทมิฬ และบรรดาหัวหน้าชาวมลายูต่างไม่ยอมรับ พระเซษฐาองค์นี้เจริญรอยตามตระกูลของพระมารดา คือ เป็นมุสลิม และมีพระนามว่า ราชากัสซิม ราชากัสซิมได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มมุสลิม-ทมิฬ ซึ่งมี ตุน อาลี ผู้เป็นลุงเป็นผู้นำ และคนกลุ่มนี้เองที่ยกราชากัสซิมขึ้นครองราชย์ในที่สุด

หลังจาก ศรีปรมศวร เทวะชาห์ กษัตริย์หนุ่มได้เป็นเจ้าผู้ปกครองมาเพียง 17 เดือน ก็ถูกโค่นอำนาจและถูกปลงพระชนม์ในการรัฐประหารซึ่งมี ตุน อาลี เป็นผู้นำ ราชากัสซิม ได้ขึ้นเป็นเจ้าผู้ปกครองเพราะฝ่ายมุสลิมมีชัย และในรัชสมัยของพระองค์ ศาสนาอิสลามก็เข้ามาแทนที่ลัทธิฮินดู และเป็นศาสนาที่ยอมรับของมะละกา ราชากัสซิมใช้พระนามว่า สุลต่านมุดซัฟฟาร์ ชาห์ และครองราชย์ ตั้งแต่ ค.ศ. 1445 ถึง ค.ศ. 1458-59 ตลอดระยะเวลาที่มะละกาได้เป็นศูนย์กลางของอิทธิพลมุสลิมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และด้วยเหตุนี้เองที่ได้ช่วยให้ราชอาณาจักรของพระองค์มีความสำคัญยิ่งขึ้น พ่อค้ามุสลิม-ทมิฬ ซึ่งก่อนหน้านี้เคยใช้สมาดราเหนือเป็นที่ตั้งการค้าของตน มาบัดนี้กลับใช้มะละกาซึ่งตั้งอยู่ในที่ที่อำนวยความสะดวกให้มากกว่าแทน รัชสมัยของ สุลต่านมุดซัฟฟาร์ ชาห์ นับว่ามีความสำคัญถึงสามด้านในประวัติศาสตร์ของมะละกา

สิ่งสำคัญประการแรกคือตามที่เราได้เห็นแล้วว่า ศาสนาอิสลามได้กลายมาเป็นศาสนาประจำชาติเพราะประชากรทั่วไปยอมรับนับถือศาสนาของผู้เป็นประมุข ยิ่งกว่านั้นศาสนาอิสลามยังมีแนวโน้มที่จะเป็นศาสนาประจำชาติเนื่องจากมิใช่เพียงแต่ประมุข

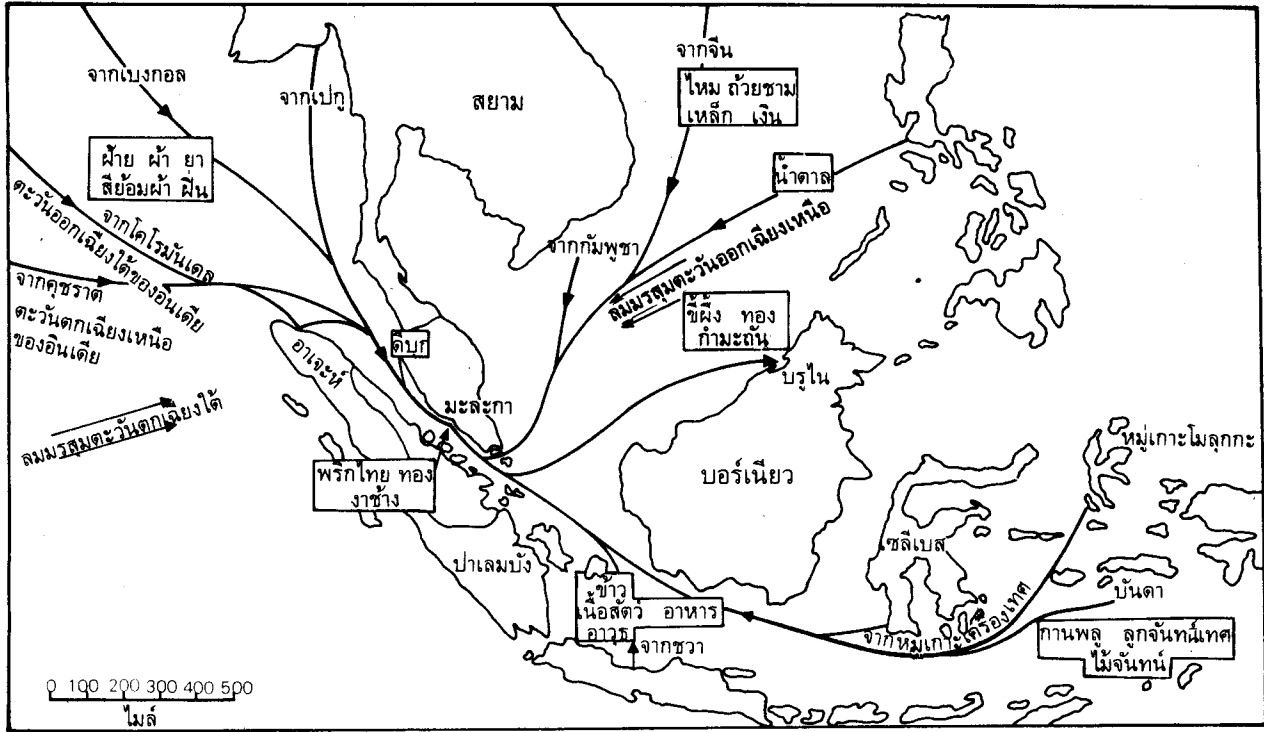
เป็นทั้งผู้นำทางการเมืองและผู้นำทางศาสนาของอาณาจักรเท่านั้น กลุ่มที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการรุกรานก็เป็นพวกมุสลิมด้วย ประการต่อไปประชาชนมิได้ถูกบังคับให้นับถือศาสนาอิสลาม ธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมก็มิได้ถูกล้มเลิกไป ด้วยเหตุนี้เสียงคัดค้านที่มีอยู่จึงหมดไปในเวลาไม่นาน โดยเฉพาะเมื่อตระกูลชั้นนำของมลายูยอมรับนับถือศาสนาอิสลามดังที่เราได้เห็นมาแล้ว ได้มีการคัดค้านและพ่ายแพ้แก่ฝ่ายมุสลิม-หิมัพ ผู้หนึ่งในบรรดามุสลิม-หิมัพนี้ได้แก่ ตุน อาลี ซึ่งได้ตำแหน่ง เบนดาฮาราหรือตำแหน่งเสนาบดีไปจากหัวหน้าชาวมลายู แต่ในปี ค.ศ. 1456 สุลต่านตระหนักดีว่า ตุน อาลี ผู้เป็นลุงของพระองค์ไม่ได้รับความนิยมจึงแนะนำให้ ตุน อาลี ลาออกจากตำแหน่ง และแต่งตั้ง ตุน เประ บุตรชายของอดีตเบนดาฮาราและเป็นสมาชิกของชนชั้นปกครองชาวมลายูให้ดำรงตำแหน่งแทน

การขยายตัวของมะละกา

การแต่งตั้งเบนดาฮาราจากตระกูลชาวมลายูชั้นนำ ช่วยให้ประเทศรวมกันภายใต้ราชบัลลังก์ เป็นเหตุการณ์สำคัญประการที่สองแห่งรัชสมัยนี้ ประการที่สามได้แก่ความพ่ายแพ้ในการเข้าตีมะละกาของสยามหลายครั้ง ครั้งแรกสยามเข้าโจมตีในต้น ๆ รัชสมัยเมื่อปี ค.ศ. 1445 ก่อนที่จะสถาปนาประมุของค์ใหม่ให้มั่นคงและก่อนที่มะละกาจะได้รับความคุ้มครองและสนับสนุนจากจีน

ชาวสยามมิได้เลิกความคิดที่จะพยายามนำเอารัฐมะละกาที่ตั้งขึ้นใหม่นี้เข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมของตน และสยามยังอาจรู้สึกขุ่นเคืองที่ราชอาณาจักรเอกราชแห่งนี้เจริญรุ่งเรืองอยู่ในดินแดนซึ่งเคยตกอยู่ใต้อิทธิพลของสยาม การโจมตีครั้งแรกของสยามเมื่อ ค.ศ. 1445 ใช้กองทหารที่ข้ามคาบสมุทรมลายู จากป่าหังตามเส้นทางแม่น้ำป่าหัง และแม่น้ำมูอาร์ เกิดการปะทะกันกับกองทัพมะละกา ณ ที่ใกล้ๆ กับเมืองมูอาร์ปัจจุบัน และหลังจากการต่อสู้กันอย่างดุเดือดแล้ว กองทัพสยามก็จำต้องล่าถอย ความสำเร็จอย่างไม่คาดฝันมาก่อนนี้ทำให้มะละกามีช่วงเวลาพักเตรียมตัวโดยที่สยามมิได้เข้าโจมตีอีกเป็นครั้งที่สอง จนกระทั่ง ค.ศ. 1456

การที่ทราบว่ายามกำลังมีแผนพยายามจะโจมตีเป็นครั้งที่สอง อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งคณะทูตไปยังประเทศจีนที่ค่อนข้างล่าช้าเมื่อปี ค.ศ. 1456 เพื่อให้จีนรับรองว่า สุลต่านมุดซัฟฟาร์ ซาห์ เป็นประมุขและเพื่อขอความคุ้มครองของจีน อย่างไรก็ตาม การขอร้องนี้ก็มิได้เป็นการป้องกันการเข้าตีครั้งที่สองของสยามได้ ซึ่งการโจมตีครั้งนี้ก็มาจากทางทะเล กองกำลังป้องกันอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ ตุน เประ ผู้ซึ่งรวบรวมเรือมะละกาที่มีอยู่ทั้งหมดเมื่อทราบข่าวว่ากองเรือของสยามกำลังใกล้เข้ามาจากทางใต้ กองเรือของทั้งสองฝ่ายปะทะกันนอกชายฝั่ง บาดู ปาหัด ในการต่อสู้

แผนที่แสดงการค้าของมะละกาในคริสต์ศตวรรษที่ 15

กันในทะเลนั้น กองเรือของ ดุน เประ ประสบความสำเร็จขับไล่พวกสยามแตกหนีไป ฉะนั้นความพยายามครั้งที่สองของสยามที่จะให้มะละกาเข้ามาอยู่ใต้การควบคุมของ สยามจึงเป็นอันล้มเหลวไป

แม้จะรักษาราชอาณาจักรมะละกาไว้ได้ แต่เบนดาซาราก็ตระหนักดีว่า สยามยังคงมีอำนาจเข้มแข็งกว่า และสงครามที่ยืดเยื้อย่อมเป็นผลเสียหายต่อผลประโยชน์ของ มะละกา ในสภาวะการณ์เช่นนี้ มะละกาจึงพยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์ฉันมิตรกับ พระเจ้ากรุงสยาม ด้วยการส่งผู้แทนทางการทูตไปยังสยามในปี ค.ศ. 1456 และ 1458 และการโจมตีของสยามก็ยุติลงได้ชั่วคราวระยะหนึ่ง

ประมุของค์แรกของราชวงศ์มุสลิมแห่งมะละกาสิ้นชีพเมื่อ ค.ศ. 1458 - 59 โดยมีราชอาณาจักรซึ่งได้สร้างไว้อย่างมั่นคงและปกครองโดยเบนดาซาราที่มีความสามารถ คือ ดุน เประ ได้มีการวางรากฐานแห่งความสำเร็จในอนาคตของมะละกาไว้แล้วในขณะนี้ และการขยายตัวอย่างใหญ่หลวงก็กำลังจะเกิดขึ้นในรัชสมัยของ รัชทายาทของ พระองค์ต่อมา

สุลต่านมันซูร์ ซาห์ (ค.ศ. 1459 - 77) ประมุของค์ต่อมา เป็นโอรสของ กษัตริย์องค์ก่อนและเป็นญาติของดุน เประ ภายหลังได้เสกสมรสกับน้องสาวของ ดุน เประ สุลต่านมันซูร์ ซาห์ เริ่มรัชสมัยของพระองค์ด้วยการส่งทูตไปยังประเทศจีนในปี ค.ศ. 1459 เพื่อเป็นการยืนยันการรับรองในการสืบราชสมบัติของพระองค์ การรับรองที่พระองค์ได้รับทำให้การคุกคามที่อาจเกิดจากสยามลดน้อยลง

วิลคินสัน เรียกรัชสมัยของ มันซูร์ ซาห์ ว่าน่าจะเป็นสมัยที่เจริญรุ่งเรืองที่สุดในประวัติศาสตร์มลายูและแทบจะไม่ต้องสงสัยเลยว่ามะละกาเบงกานและเฟื่องฟูตลอด สมัยนี้ อย่างไรก็ตาม เป็นความจริงที่ว่า วิลคินสันยกย่องผู้เป็นประมุขเองไว้เพียงเล็กน้อย แต่เขากลับยกย่องความสำเร็จอันเกิดจากความสามารถของเบนดาซาราไว้มากกว่า เพราะ ดุน เประ นั้นนับว่าเป็นมันสมองที่อยู่เบื้องหลังนโยบายการขยายอำนาจ มะละกาได้เป็นรัฐที่เข้มแข็งที่สุดในคาบสมุทรมลายูขณะนั้น และอยู่ในฐานะที่พยายาม จะใช้อำนาจควบคุมรัฐอื่นๆ ซึ่งเดิมเคยเป็นพันธมิตรกับสยาม

การโจมตีครั้งแรกเกิดขึ้นที่ปาหัง ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของสยาม ทั้งนี้อาจเป็นทาง ที่จะแสดงให้เห็นสยามรู้ว่ามะละกาก็สามารถพอที่จะเป็นฝ่ายรุกได้เช่นกัน การส่งทหารไปยังปาหังนั้นประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม เจ้าเมืองปาหังและธิดาถูกจับกุมตัวพร้อมกับ ทหารพัยสินมายังมะละกา ที่มะละกาเจ้าเมืองปาหังยังถูกบังคับให้เป็นความชังหลวง ส่วนธิดาก็ตกเป็นบาทบริจาริกาของสุลต่าน

ความสำเร็จในการเป็นฝ่ายรุกครั้งแรกทำให้ ดุน เประ มีกำลังใจในการดำเนินนโยบายขยายตัวต่อไป ต่อมาภาคใต้ทั้งหมดของคาบสมุทรมลายู ยะโฮร์และเกาะต่างๆ ทางใต้ก็ตกอยู่ใต้การควบคุมของมะละกา ขึ้นต่อไป คือ การที่จะมีอำนาจเหนือรัฐต่างๆ ทางฝั่งตะวันออกของสุมาตราเพื่อว่ามะละกาจะได้ควบคุมช่องแคบทั้งสองฝั่ง มะละกาจึงส่งกองทัพไปยังกัมปาร์และซีออต เป็นแห่งแรก ได้พิชิตทั้งสองรัฐ กัมปาร์จึงกลายเป็นเมืองขึ้นมีผู้สำเร็จราชการจากมะละกาเป็นผู้ปกครอง ส่วนอีกสองรัฐได้แก่ จัมบีและอินทรีร์ ก็ถูกบังคับให้รับรู้ความยิ่งใหญ่ของมะละกา และส่งเครื่องบรรณาการไปถวายสุลต่าน ฉะนั้น ภายในเวลาไม่นาน รัฐต่างๆ ตามลำแม่น้ำบนฝั่งตรงข้ามของช่องแคบก็ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของมะละกา อย่างไรก็ตาม กองทัพที่ส่งไปยังอาเจะห์และปาไซในสุมาตราเหนือไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และการควบคุมของมะละกาก็มิได้แผ่ขยายไปถึงสุมาตราเหนือสุด

เมื่อ ค.ศ. 1470 มะละกาเจริญขึ้นมากกลายเป็นอาณาจักรที่มีอำนาจอันดับหนึ่ง และกลายเป็นรัฐที่เข้มแข็งที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มะละกายังได้มีความสำคัญในการเป็นศูนย์กลางเพื่อเผยแพร่ศาสนาอิสลามอีกด้วย ในขณะที่มะละกาครอบครองอำนาจทางการเมืองและให้รัฐต่างๆ ใช้ระบบการค้าของตน มะละกายังเผยแพร่ศาสนาอิสลามไปตามเมืองขึ้นของตน การมีอำนาจทางการเมืองของมะละกาทำให้เจ้าผู้ครองรัฐเล็กรัฐน้อยต่างๆ ยอมรับนับถือศาสนาอิสลาม และต่อมารัฐของรัฐเหล่านั้นก็พากันนับถือศาสนาอิสลามตามผู้นำของตน การเสกสมรสระหว่างราชสกุลมะละกากับราชสกุลเจ้าผู้ปกครองอื่นๆ ยังส่งเสริมการนับถือศาสนาอิสลาม ดังได้เห็นแล้วว่า ดุน เประ ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเบนดาฮารายู่นานตั้งแต่ ค.ศ. 1456 ถึง ค.ศ. 1498 เป็นกำลังผลักดันอยู่เบื้องหลังนโยบายการขยายอำนาจของมะละกา สุลต่านมันซูร์ชาห์ มิได้มีบุคลิกที่เข้มแข็ง อาจจะเป็นเพราะสุลต่านทรงอยู่ใต้อำนาจของเบนดาฮารา มากเกินไปก็ได้ พระองค์สนพระทัยแต่กิจการภายในเมืองและในราชสำนักของพระองค์เท่านั้น ทรงส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมของมะละกาและเมืองหลวงของพระองค์จึงเป็นที่เชิดหน้าชูตาของราชอาณาจักร

สุลต่านเองทรงสนพระทัยในศาสนาและวรรณคดี และพระองค์ได้ทรงชักชวนผู้สอนศาสนา รวมทั้งนักปราชญ์ให้มาอยู่ในราชสำนักและทรงให้การอุปถัมภ์ด้วย ผู้สอนศาสนาเหล่านี้ส่วนมากเป็น “ซูฟีส์” และเป็นผู้เลื่อมใสในลัทธิมิสติก¹ มากกว่าจะเป็นนักธรรม ด้วยเหตุนี้จึงมิได้เป็นผู้ที่เคร่งครัดต่อคำสอน ฉะนั้นจึงไม่ประสบกับการต่อต้านมากนักเมื่อไปเผยแพร่ศาสนาอิสลามยังถิ่นต่างๆ ในหมู่เกาะ นับว่าผู้สอนศาสนา

¹ “ซูฟีส์” เป็นผู้เลื่อมใสในพระเจ้า ผู้ศรัทธาเชื่อว่าตนจะสามารถรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระเจ้าได้ด้วยแรงศรัทธา

เหล่านี้เป็นผู้ทำให้คนในคาบสมุทรมลายู และเกาะต่าง ๆ เปลี่ยนไปนับถือศาสนาอิสลาม ความมั่งคั่งของมะละกาและราชสำนักมะละกาได้ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินที่จำเป็นต่อการส่งเสริมวรรณคดี ทั้งที่เป็นวรรณคดีพื้นเมืองเดิมและวรรณคดีที่ได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดียและชาว

ในขณะนี้เมืองคงจะพัฒนาขึ้นจนมีพลเมืองประมาณ 40,000 คน และสุลต่านก็ได้ทรงสร้างวังใหญ่โตมีการตกแต่งอย่างสวยงาม กล่าวกันว่าวังมีความยาวเกือบร้อย หลา ทั้งเมืองและราชสำนักเจริญมั่งคั่ง ในสมัยนี้ได้เห็นความเจริญถึงขีดสุดของวัฒนธรรมที่เราเรียกกันในปัจจุบันว่าวัฒนธรรมแบบคลาสสิกของมาเลย์ ยุคนี้เป็นยุคที่พัฒนาพระราชพิธีในราชสำนักอันเป็นยุคของ ฮัจ ดุอาห์ (ลัทธิฆัมมัต หรือนายพลเรือที่มีชื่อเสียง) และ บุตคิ ราชยา¹ และเรื่องราวต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับนามของเขา นโยบายขยายตัวของ ดุน เประ เปิดโอกาสให้นักบวชชาวมลายูที่เก่งกล้าได้แสดงความห้าวหาญของตน และปรากฏว่า ฮัจ ดุอาห์ เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงที่สุดในบรรดานักบวชเหล่านี้และเป็นทั้งลัทธิฆัมมัตที่ประสบความสำเร็จ

ดังที่กล่าวมาแล้ว สุลต่านเองทรงสนพระทัยในกิจการของบ้านเมืองเพียงเล็กน้อย เพราะการริเริ่มในกิจการต่างๆ เกี่ยวกับนโยบายขึ้นอยู่กับ ดุน เประ จึงเป็นไปได้ว่า เบนดาฮาราเป็นบุคคลผู้มีอำนาจมากจนไม่ยอมให้ประมุขมีอิทธิพลมากนัก เพื่อเป็นการแน่ใจว่าตนเป็นผู้รักษาอำนาจไว้ในมือเอง การที่ ดุน เประ มีอำนาจเหนือสุลต่านมันซูร์ ชาห์ นั้นประจักษ์ชัดในกรณีที่ ราชยาโมฮัมเหม็ด รัชทายาทสืบบัลลังก์ได้ฆาตกรรมชายของ ดุน เประ ตาย หลังจากที่ถูกตรุษชายของ ดุน เประ บัดผ้าโพกศีรษะของราชยาโมฮัมเหม็ดหลุดไปขณะที่ทั้งสองกำลังเล่น เซปัก รากา² กัน ดุน เประ มีอำนาจมากพอที่จะบังคับให้สุลต่านเนเรเทศโอรสไปยังปาหัง ซึ่งต่อมาได้เป็นสุลต่าน สุลต่านยังเคราะห์ร้ายอีกเมื่อโอรสอีกองค์หนึ่งถูกคนอาละวาดชิงไล่ฆา ฉะนั้นเมื่อสุลต่านเองสิ้นชีพลงเมื่อ ค.ศ. 1477 โอรสองค์เล็กจึงได้ครองราชย์แทน ซึ่งความจริงก็เป็นหลานของ ดุน เประ นั่นเอง

ดุน เประ และ ดุน มุตาสีร์

อลาอูดดีน รือยัต ชาห์ สุลต่านองค์ที่สามแห่งมะละกา ครองราชย์ตั้งแต่ ค.ศ. 1477 ถึง ค.ศ. 1488 มีพระชนมายุเพียง 15 ชันษาเท่านั้นเมื่อขึ้นครองราชย์ จึงเป็นธรรมเนียมอยู่เองที่ต้องอยู่ใต้อิทธิพลของลู่ผู้ซึ่งยังคงคุมอำนาจในการปกครองมะละกา

¹ Budak Raja คือ นักบวชหนุ่มแห่งราชสำนัก

² Sepak Raga คือ การเล่นชนิดหนึ่งเล่นด้วยลูกตะกร้อ

แต่ สุลต่านอลาอูดดิน ค่อยๆ เริ่มไม่พอพระทัยในฐานะอันด้อยของพระองค์ และเมื่อทรงเจริญวัยก็ทรงเริ่มสนพระทัยในกิจการบ้านเมืองของพระองค์มากขึ้น ทรงเป็นคนที่แข็งขันและไม่พอพระทัยในข้อที่ว่า เสนาบดีของพระองค์ต่างมีอำนาจมากกว่าพระองค์เอง ทรงสนพระทัยในการปรับปรุงการบริหารภายในของมละกาและไม่พอพระทัยที่จะมอบอำนาจหน้าที่ของพระองค์ให้แก่ผู้อื่น มีเรื่องเล่ากันถึงพระองค์ว่าได้ทรงช่วยจับพวกปล้นจนทำให้ดำเมงกง (อธิบดีกรมตำรวจ) ไม่สบายใจเป็นอันมาก ตามที่วิลคินสันอธิบายไว้ ดูเหมือนว่า สุลต่านทรงทราบว่าตำรวจไม่มีสมรรถภาพเท่าที่ควร และพระองค์ตัดสินใจที่จะเข้าไปสอบสวนการปฏิบัติงานของตำรวจด้วยพระองค์เอง จึงในคืนวันหนึ่งได้ปลอมพระองค์เป็นสามัญชน พร้อมด้วยทหารรักษาพระองค์สองคน ขณะที่สุลต่านอลาอูดดินทรงออกตรวจ สุลต่านและทหารองครักษ์ของพระองค์ก็ได้พบชายห้าคนกำลังแบกหีบมา พวกเขาไม่ทั้งห้าตกใจเมื่อถูกเรียกให้หยุดพากันทั้งหีบพร้อมกับวิ่งหนีไป สุลต่านทรงวิ่งไล่กวาดไปพร้อมกับทหารองครักษ์คนหนึ่ง ปลดปล่อยอีกคนหนึ่งเผื่อหีบไว้ ในการตามจับขโมย สามคนถูกฆาตกรรม ส่วนอีกสองคนหนีรอดไปได้ เช้าวันรุ่งขึ้น ที่ศาล สุลต่านรับสั่งถาม ตุน มุตอาฮีร์ ดำเมงกงว่า ตำรวจของคุณมุตอาฮีร์ได้จับขโมยสามคนเมื่อตอนกลางคืนไว้หรือเปล่า แน่นอน ดำเมงกงจะต้องปฏิเสธไม่รู้เห็นกิจการใดๆ ทั้งสิ้น แล้วยอมจะรู้สึกอึดอัดใจมากเมื่อได้ทราบว่า สุลต่านเองเป็นผู้ป้องกันการลักขโมย ไม่ใช่ตำรวจ

อย่างไรก็ตาม ขอย้อนกลับมากล่าวถึงเหตุการณ์ทางการเมืองในรัชสมัยนี้ใหม่ตามประเพณีที่เคยมีมา ได้มีการส่งคณะทูตไปยังจีนเมื่อ ค.ศ. 1481 คราวนี้เป็นเวลาที่ถูกต้องซึ่งคาดว่ามาจากอันนัม แต่ความจริงอันนัมอยู่ภายใต้การควบคุมของจักรพรรดิจีน เมื่อมั่นใจในความคุ้มครองของจีนแล้ว มละกาที่ดำเนินการขยายอิทธิพลของตนไปในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยการแพร่ศาสนาอิสลามให้ก้าวหน้าต่อไป วิธีหนึ่งในการเผยแพร่ศาสนาอิสลามก็คือการใช้กำลังทหาร เพราะมละกาใช้ทหารรับจ้างชาวขวาจำนวนมาก มีอยู่หลายกรณี ขณะที่ทหารเหล่านี้ประจำการอยู่ในมละกา ก็เลยเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม และเมื่อกลับบ้าน ทหารเหล่านี้ก็นำเอาศาสนาใหม่ไปด้วย ศาสนาอิสลามจึงแพร่ไปสู่ขวา ทั้งโดยพวกทหารและพวกพ่อค้าที่ทำการค้าขายกับมละกา พวกพ่อค้ายังเป็นผู้เผยแพร่ศาสนาอิสลามไปยังบรรดาหมู่เกาะโมลุกกะ บรูไน บริเวณต่างๆ ที่อยู่ไกลออกไปในสูมาตรา ฉะนั้นมละกาจึงเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเจริญรุ่งเรืองขึ้นเรื่อยๆ ทั้งอาณาเขตและความมั่งคั่ง

ดังได้กล่าวมาแล้ว สุลต่านอลาอูดดินทรงเป็นประมุขที่แข็งขัน และอาจจะเป็น สุลต่านแห่งมละกาที่ปรีชาสามารถที่สุดในบรรดาสุลต่านทุกพระองค์ อย่างไรก็ตาม

เมื่อปรากฏว่าพระองค์เป็นสุลต่านที่แข็งแกร่งมากก็ย่อมจะมีศัตรูมาก เฉพาะอย่างยิ่งในบรรดาผู้ถูกสุลต่านคุกคามอิทธิพล ตน เปร๊ะ และเสนาบดีคนอื่น ๆ อาจคิดว่าตนจะได้มีพระมุขที่เป็นหุ่นเชิดอีกองค์หนึ่งเมื่อสุลต่านอลาอุดดินได้ครองราชย์ แต่ดังที่เราได้เห็นแล้วว่า สุลต่านองค์นี้มีได้พอพระทัยที่จะเป็นเพียงตัวเชิด ด้วยท่าที่ไม่ยอมขึ้นต่อผู้ใดของสุลต่านนี้เองที่อาจทำให้อลาอุดดินสิ้นชีพลงอย่างลึกลับในปี ค.ศ. 1488 เมื่อมีพระชนม์เพียง 26 ชันษา ขณะที่สุลต่านกำลังเตรียมพระองค์ที่จะเสด็จไปเมกกะ ก็สิ้นชีพลงอย่างกะทันหันและด้วยความสงสัยกันว่าจะถูกลอบวางยาพิษ ขณะนั้นโอรสองค์ใหญ่ของสุลต่านซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นสุลต่านอยู่ที่กัมปาร์ในเกาะสุมาตรา เพื่อว่าโอรสองค์นี้จะสามารถเป็นตัวแทนของพระบิดาได้ และสามารถเจริญวัยได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการปกครอง ข้อสงสัยที่ว่าอลาอุดดินถูกขจัดโดยเสนาบดีที่กัวเกี่ยวข้องกับฐานะของพวกตนนั้นอาจมีข้อเท็จจริงสนับสนุนคือโอรสองค์ใหญ่ของอลาอุดดิน (ที่อยู่ ในกัมปาร์) ได้ถูกข้ามสิทธิการครองราชย์ไปที่ มาห์มุด ผู่อุชชาซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งตน เปร๊ะ และ ตน มุตฮาซีร์ (บุตรของตน อาลี) ด้วย (ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลสำคัญว่า)

สุลต่านมาห์มุด ซาห์ (ค.ศ. 1488 - 1511) สุลต่านองค์ที่ 4 และองค์สุดท้ายของมะละกา ทรงเป็นเด็กหนุ่มเยาว์ชันษาเมื่อขึ้นครองราชย์ ฉะนั้น ในระยะแรกๆ แห่งรัชสมัย จึงทรงตกอยู่ใต้อิทธิพลของ ตน เปร๊ะ เป็นอย่างมาก แต่ ตน เปร๊ะ เองก็กำลังเข้าวัยชรา และสมัยแห่งอิทธิพลอันยิ่งใหญ่ของเบนดาซาราในมะละกาก็กำลังจะสิ้นสุดลง ตลอดชีวิตที่เบนดาซารารับราชการ เขาได้เฝ้าดูความเจริญของมะละกาตั้งแต่มะละกายังเป็นเมืองท่าค้าขายมาจนเป็นศูนย์กลางแห่งจักรวรรดิที่ขยายตัวขึ้นเป็นรัฐที่มีอำนาจสูงสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตน เปร๊ะ มิใช่ไม่เห็นแก่ตัวเสียทีเดียวในการบริหารประเทศ เพราะนอกจากจะทำนุบำรุงความเจริญเข้มแข็งของมะละกาแล้ว ตน เปร๊ะ ยังรักษาอิทธิพลของตนไว้อีกด้วย เราได้เห็นมาแล้วว่า ตน เปร๊ะ ใช้กลวิธีอย่างไรในการสืบราชสมบัติ ซึ่งเขาจะต้องแน่ใจว่าพระมุขแห่งมะละกาจะต้องเกี่ยวข้อง กับเขาและต้องอยู่ใต้อำนาจการควบคุมของเขาด้วย ตน เปร๊ะ จึงเป็นผู้มีอำนาจอยู่เบื้องหลังราชบัลลังก์มาเป็นเวลาหลายปี และตน เปร๊ะ ยังตระหนักดีว่า การมีอำนาจอยู่อย่างแอบแฝงนี้จะทำให้เขาสามารถใช้อิทธิพลได้มากกว่าด้วย

มะละกาเจริญมั่นคงขึ้นมาพร้อมๆ กับรักษาความสงบภายในไว้ได้ แม้ว่า ตน เปร๊ะ สามารถรักษาอำนาจให้อยู่ภายในตระกูลของตน ตน เปร๊ะ ก็ยังต้องให้มันใจได้อีกด้วยว่า จะไม่มีคู่แข่งชั้นเข้ามาทำให้เกิดความยุ่งยากภายในรัฐมะละกา ปรากฏว่ามีกลุ่มคู่แข่งชั้นอยู่หลายกลุ่มในมะละกา เพราะมะละกาเองมิได้เป็นเมืองที่เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันมากนัก ตน เปร๊ะ ซึ่งเป็นผู้นำฝ่ายมลายูเอง ได้เป็นเบนดาซารา หลังจากที่ ตน อาลี ซึ่งเป็นมุสลิม-ทมิฬ ดำรงตำแหน่งอยู่วาระหนึ่ง กลุ่มทมิฬซึ่งประกอบด้วย

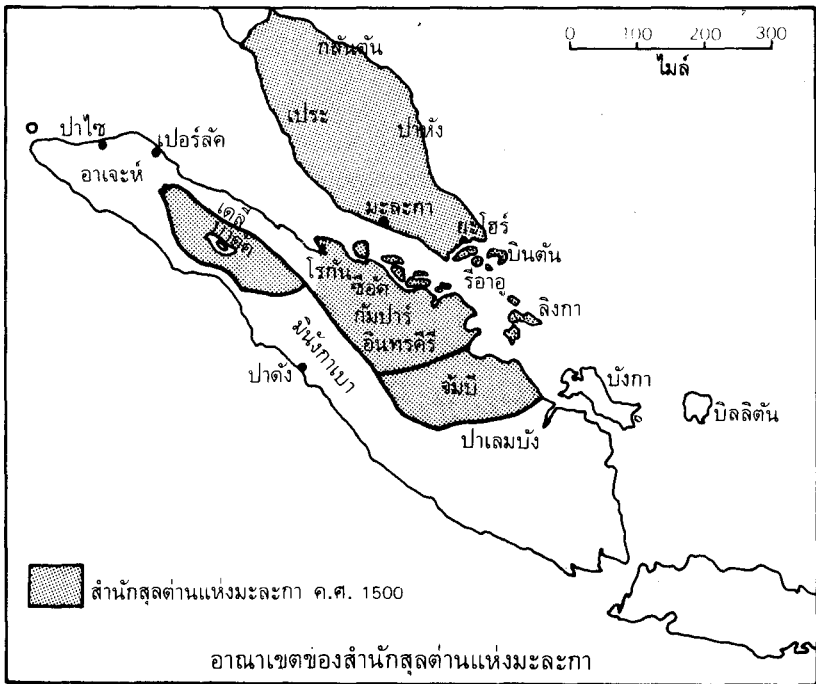
พ่อค้าที่มั่งคั่งเป็นส่วนใหญ่ ก็ยังคงเป็นกลุ่มที่มีอำนาจมากทั้ง ๆ ที่อำนาจทางการเมืองตกอยู่ในมือของฝ่ายมลายู ฝ่ายมลายูนั้นเป็นชนชั้นปกครองแต่อาจจะเป็นชนกลุ่มน้อย ส่วนชนกลุ่มใหญ่ได้แก่พวกพ่อค้าต่างชาติหรือมีเชื้อสายผสมต่างชาติ และแม้แต่กองทัพก็ประกอบด้วยทหารรับจ้างชาวชาวเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นประชากรส่วนใหญ่จึงมีความสวามิภักดิ์ต่อชนชั้นปกครองและต่อประเทศเพียงเล็กน้อย พวกเหล่านี้ก็ถึงแต่ตนเอง การไว้เนื้อเชื่อใจไม่ได้ปรากฏให้เห็นได้เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ สมัยที่โปรตุเกสโจมตีใน ค.ศ. 1511

ตลอดชีวิตของ ดุน เประ เขาทำทุกวิถีทางที่จะไม่เน้นการขบเคี้ยวภายใน เมื่อ ดุน เประ ถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. 1498 ดุน ปูเตาะห์ ผู้นำซึ่งก็ชราภาพแล้วได้สืบตำแหน่งเบนดาศารา ขณะนั้น ดุน มุตาศีร์ ผู้นำกลุ่มมุสลิม-ทมิฬ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้ง ดุน เประ และสุลต่าน ผู้มีศักดิ์เป็นหลาน ก็มีอิทธิพลมากขึ้นในมะละกา ดุน มุตาศีร์ ได้ดำรงตำแหน่ง ตำแหน่ง อยู่หลายปีและได้สร้างกลุ่มที่เลื่อมใสในตัวเขาไว้มากพอควรขึ้นในเมือง

ดุน ปูเตาะห์ มิได้มีอายุยืนกว่า ดุน เประ พี่ชายเท่าใดนัก เขาถึงแก่กรรมเมื่อ ค.ศ. 1500 ฉะนั้นจึงต้องมีการพิจารณาแต่งตั้งเบนดาศาราคคนใหม่ การพิจารณานั้นนับว่าเป็นความสำคัญยิ่ง เพราะตำแหน่งนี้ไม่ใช่จะสำคัญเฉพาะตัวตำแหน่งเท่านั้น ยังสำคัญเป็นสองเท่าเมื่อพิจารณาลักษณะประจำตัวของประมุข สุลต่านมาห์มุด ผู้ซึ่งได้รับการยกมาให้เป็นกษัตริย์ภายใต้อิทธิพลที่ครอบงำอยู่ของ ดุน เประ มิได้ทรงเป็นผู้ที่เข้มแข็ง และยิ่งกว่านั้นยังไม่สนพระทัยในกิจการบ้านเมืองมากนัก สุลต่านองค์นี้ค่อนข้างจะเหมือนกับ สุลต่านมันซูร์ ชาห์ ความสนพระทัยของพระองค์อยู่ที่วรรณคดีและศาสนา (และตามที่ชาวโปรตุเกสอ้าง ซึ่งอาจจะมื่อคติก็ได้ว่า ทรงสนพระทัยฝัน) อย่างไรก็ตาม สุลต่านมาห์มุดมิได้ทรงกังวลกับการบริหารประเทศมากนัก ฉะนั้นการแต่งตั้งเบนดาศาราคคนใหม่จึงนับเป็นความสำคัญอย่างยิ่งยวดสำหรับอนาคตของมะละกา

กลุ่มคู่แข่งชั้นสองกลุ่มนี้ได้แก่กลุ่มมลายู (หรือมาเลย์) และกลุ่มมุสลิม-ทมิฬ สุลต่านมาห์มุด ทรงได้รับการเกลี้ยกล่อมจากพระมารดาให้แต่งตั้ง ดุน มุตาศีร์ ผู้เป็นน้องร่วมบิดาของพระมารดาเป็นเบนดาศารา กลุ่มมุสลิม-ทมิฬ จึงเข้ามามีอำนาจในการปกครองอีกวาระหนึ่ง เมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นเช่นนี้ ก็นับว่าเป็นทางเลือกที่เคราะห์ร้าย แต่ทว่าในสภาพแวดล้อมดังกล่าว ก็อาจจะเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

ดุน มุตาศีร์ ดำรงตำแหน่ง เบนดาศารา ตั้งแต่ ค.ศ. 1500 ถึง ค.ศ. 1510 ตลอดเวลาสิบปีนี้ แม้ว่าบารมีและอิทธิพลของมะละกายังคงดำเนินอยู่ ดุน มุตาศีร์ เองก็ยังไม่ได้รับความนิยม ต่างกับ ดุน เประ ดุน มุตาศีร์ ไม่พอใจที่จะมีอำนาจอยู่หลังจากการปกครองประเทศ ดุน มุตาศีร์ ต้องการจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีอำนาจมาก ฉะนั้นเพื่อ

บรรลุถึงความไฝฝืนนี้ ตุน มุตาศีร์ จึงไม่เพียงแต่กระทำตนเป็นปรปักษ์กับพลเมืองเกือบทั้งหมดเท่านั้น ยังสร้างความบาดหมางกับองค์สุลต่านอีกด้วย

การแผ่ขยายอิทธิพลของมะละกาจึงดำเนินสืบไปจนทั่ว คาบสมุทรมลายูจนกระทั่งต้นคริสต์ศตวรรษที่ 16 จักรวรรดิมะละกาจึงรวมมลายูเกือบทั้งหมดถึงทางเหนือสุดที่เคดาห์และปัตตานี มะละกาเข้มแข็งพอที่จะปกป้องปาหังจากการโจมตีของเมืองนคร ซึ่งเป็นประเทศราชของสยาม และยังเอาชนะการโจมตีของสยามอีกครั้งหนึ่งได้ด้วย อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการประกันที่แน่นอน มะละกาได้ส่งคณะทูตไปยังประเทศจีนอีกเมื่อ ค.ศ. 1508 เพราะแม้ว่าขณะนี้มะละกาจะมีฐานะสำคัญเปรียบเสมือนอาณาจักรศรีวิชัยสมัยใหม่แล้วก็ตาม ก็ยังไม่เคยประกาศเลยว่าเมื่อใดจะต้องการความคุ้มครองอันทรงอำนาจขึ้นมา แม้มะละกาจะแสดงว่ามีกำลังเข้มแข็ง แต่เหตุการณ์ภายในประเทศก็ไม่ไคร่ดีนัก เพราะนโยบายของ ตุน มุตาศีร์ มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดการแบ่งแยกมากกว่าความสมานสามัคคี ตุน มุตาศีร์ เองก็ไม่เป็นที่นิยมมากขึ้นเพราะดูเขาจะสนใจแต่ความก้าวหน้าในตำแหน่งของตนเอง ตุน มุตาศีร์ ใช้อำนาจทางการเมืองของตนดำเนินธุรกิจการค้าของตนเองด้วยการขจัดคู่แข่งชั้นอื่นๆ ทั้งยังรับสินบนในกรณีเกี่ยวกับการให้สัมปทานการค้าและแม้แต่ในด้านการศาลอีกด้วย นับว่า ตุน มุตาศีร์ เป็นคนทุจริตฉ้อราษฎร์

อย่างไรก็ตาม ความเสื่อมของเบนดาซาราเกิดขึ้นรวดเร็วมาก โดยมีความผิดพลาดอย่างมหันต์สองประการ ประการแรก ดุน มูตาฮีร์ เป็นคนยโสและเชื่อมั่นในตนเองมากเกินไปจนเป็นปรปักษ์กับสุลต่าน และด้วยเหตุนี้เองจึงเปิดโอกาสให้กลุ่มฝ่ายตรงข้ามก่อตัวขึ้น ซึ่งกลุ่มตรงข้ามนี้ก็ได้รับการสนับสนุนจากสุลต่าน ความผิดพลาดประการที่สอง เกี่ยวกับการรับรองเรือของโปรตุเกสซึ่งมาถึงมะละกาโดยไม่ได้อาคติคิดมาก่อน เมื่อปี ค.ศ. 1509 เรือเหล่านี้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ เดอ ซีเกรา (De Sequiera) ซึ่งแสดงท่าทีว่าจะมามะละกาเพื่อค้าขาย และในขั้นแรกก็ได้รับการต้อนรับจากเจ้าหน้าที่มะละกา

แต่พวกพ่อค้าอินเดีย-มุสลิม ในมะละกาไม่อยากจะเห็นคู่แข่งของตนก่อตัวขึ้นในเมืองท่านี้ เพราะพวกตนเคยมีประสบการณ์ในอินเดียเกี่ยวกับการแข่งขันอันอาจจะเกิดขึ้นได้กับโปรตุเกส ซึ่งได้ตั้งตัวอยู่แล้วที่เมืองกัว (Goa) ฉะนั้นพวกพ่อค้าอินเดียจึงไปเกลี้ยกล่อมเบนดาซาราให้เปลี่ยนนโยบายในการเป็นมิตร โดยหวังว่าจะทำให้พวกโปรตุเกสท้อถอยในการที่จะเดินทางมาอีก เบนดาซาราจึงตัดสินใจที่จะพยายามยึดกองเรือโปรตุเกส แต่โปรตุเกสก็ได้รับคำเตือนล่วงหน้าถึงแผนการนี้เสียก่อน กองเรือส่วนใหญ่จึงสามารถหลบหนีจากอ่าวที่จอดไปก่อนที่การโจมตีจะเริ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การรีบด่วนหนีไปนี้เอง ทำให้ชาวโปรตุเกสประมาณ 20 คน ต้องตกเป็นนักโทษอยู่ที่นั่น ผลของการโจมตีที่ไม่ประสบความสำเร็จคือ ชาวโปรตุเกสพิจารณาเห็นว่าเจ้าหน้าที่มะละกาไม่เป็นที่น่าไว้วางใจ และพวกโปรตุเกสจึงได้โอกาสที่จะกลับมายังมะละกาเพื่อช่วยพวกที่ถูกจับตัวไว้ เราจะได้เห็นผลของเหตุการณ์เหล่านี้เมื่อปี ค.ศ. 1509 ในบทต่อไป

นโยบายเป็นปรปักษ์ต่อชาวโปรตุเกสของ ดุน มูตาฮีร์ ซึ่งเป็นไปตามแรงกระตุ้นของพวกพ่อค้าอินเดีย-มุสลิม ไม่เป็นที่พอใจของฝ่ายมาเลย์ในเมือง ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ความผิดพลาดอย่างมหันต์ของเบนดาซาราเป็นการปลุกฝ่ายตรงข้ามของสุลต่านมาห่มุด เพราะในขณะเดียวกัน ฝ่ายตรงข้ามมีเหตุผลพอที่จะประสานความไม่พอใจของตนกับของสุลต่าน สุลต่านก็ทรงขุนเคื่องในท่าที่ที่ไม่ขึ้นกับใครของอัครมหาเสนาบดีของพระองค์ ความไม่พอใจพระทัยนี้ก็ยังมีมากขึ้นเมื่อ ดุน มูตาฮีร์ ยินยอมให้ริชาคนเล็กซึ่งจงงามมากสมรสกับหลานชายของตนเองมากกว่าให้สุลต่านผู้ซึ่งขณะนั้นก็ยังไม่มีคู่ครอง เบนดาซารายังได้ทำความผิดพลาดเพิ่มขึ้น โดยการเป็นศัตรูกับพ่อค้าชาวมะละกาที่มีอำนาจ ผู้ซึ่งปรารถนาจะแก้แค้นและชักชวนให้ลัทธิขงจื้อสุลต่านว่า ดุน มูตาฮีร์ กำลังวางแผนจะยึดราชบัลลังก์ ขวัญนี้เองทำให้สุลต่านมีข้ออ้างถึงความจำเป็นที่จะให้การสนับสนุนฝ่ายตรงข้ามอย่างเปิดเผย ขึ้นต่อไปก็คือ สุลต่านทรงบัญชาให้ประหารเบนดาซาราและครอบครัวเสีย เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1510 และพร้อม

กับการขจัดผู้นำของฝ่ายหมิ่นนี้เอง ตำแหน่งเบนดาฮาราก็ทวนกลับไปสู่บุตรชายของตน เปรระ ผู้ค่อนข้างสูงอายุ

อย่างไรก็ตาม เป็นคราวเคราะห์ของรัฐมะละกา การปลดเบนดาฮาราเกิดขึ้นซ้ำเกินไป ความเสียหายต่างๆ มีมากเสียแล้ว และในปีถัดไปคือ ค.ศ. 1511 นั้นเอง กองเรือโปรตุเกสครั้งที่สองก็ได้มาถึงนอกเมืองท่าของมะละกา คราวนี้ชาวโปรตุเกสไม่เพียงแต่จะมาค้าขายเท่านั้นยังพยายามที่จะยึดเอาเมืองมะละกาเสียเองด้วย

บรูไน

อย่างไรก็ตาม ขณะที่มะละกาเป็นศูนย์กลางสำคัญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รัฐสุลต่านที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งก็เกิดขึ้นที่บรูไน และอิทธิพลของรัฐนี้ค่อยๆ แผ่ขยายไปทั่วอาณาบริเวณที่ปัจจุบัน คือ ซาบาห์และซาราวัก ราชวงศ์บรูไนปัจจุบันได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อต้น ๆ คริสต์ศตวรรษที่ 15 และต่อมาก็ได้สัมผัสกับอิทธิพลที่กำลังแผ่ขยายของมะละกา ซึ่งจากมะละกา บรูไนก็ได้รับศาสนาใหม่คือศาสนาอิสลามไปในราว ค.ศ. 1440 ตามประเพณี ประมุขที่เป็นมุสลิมองค์แรกของบรูไนคือ อาวัง อาลัก เบอร์ ตาบาร์ ซึ่งทรงนามว่า โมฮัมเหม็ด และทรงเสกสมรสกับเจ้าหญิงมุสลิมแห่งยะโฮร์ ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างมะละกากับบรูไนจึงเริ่มขึ้นในเวลาต่อมา บรูไนส่ง การบูร ช้างง สาคู ข้าว และทองคำ เป็นสินค้าออกไปยังมะละกา และรับซื้อสินค้าผ้าที่เป็นผ้าหรือม้วนจากอินเดียเป็นการแลกเปลี่ยน สุลต่านองค์แรกซึ่งเข้าใจกันว่าธิดาของพระองค์ได้สมรสกับคนจีนชื่อ ออง ซำปิง ได้เดินทางไปบอร์เนียวพร้อมกับ เซ็ง โฮ ทรงให้อาห์มัดเสกสมรสกับชาวอาหรับจากเมืองตาอิฟชื่อ เซรีฟ อาลี ผู้ซึ่งต่อมาได้เป็นสุลต่านเบอร์กิตและปกครองประเทศอย่างเข้มแข็ง สร้างโบสถ์มุสลิมหลายแห่งและเปลี่ยนผู้คนให้หันมานับถืออิสลาม ฉะนั้น ศาสนาอิสลามจึงแพร่เข้ามาในบรูไนตั้งแต่สมัยแรกๆ แล้ว และประชากรที่เป็นมุสลิมในปัจจุบันก็ประกอบด้วยชาวพื้นเมืองเดิมและไม่ใช่ผู้อพยพเข้ามา อย่างไรก็ตาม ศาสนาอิสลามแพร่เข้าไปในบอร์เนียวอย่างเชื่องช้าเพราะการคมนาคมลำบากมาก

ตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 15 บรูไนถูกมะละกาซึ่งมีอำนาจมากกว่าบดบังรัศมีอยู่ แต่หลัง ค.ศ. 1511 ไปแล้ว ความมั่งคั่งของบรูไนเพิ่มขึ้นเมื่อชาวมุสลิมจำนวนมากจากมะละกาหลบหนีพวกโปรตุเกสเข้ามา ระยะนี้ บรูไนมีระบบการปกครองที่พัฒนาขึ้นอย่างดีแล้ว และภายใต้สุลต่าน มีเจ้าหน้าที่ของรัฐดำรงตำแหน่งต่างๆ กัน เช่น เบนดาฮารา ตำเมงกง ลักษมัน และ ซาห์บันดาร์ และชาวโปรตุเกสก็ล้วนแต่กล่าวขวัญถึงความเจริญรุ่งเรืองของราชสำนักในคริสต์ศตวรรษที่ 16

3. โปรตุเกสในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โปรตุเกส เป็นประเทศเล็กๆ ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของยุโรป และเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของคาบสมุทรไอบีเรีย ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 มีประชากรประมาณ 1,500,000 คนเท่านั้น แม้จะมีจำนวนพลเมืองน้อยมาก โปรตุเกสก็ยังมีบทบาทสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์โลก เพราะพฤติกรรมของชาวโปรตุเกสในคริสต์ศตวรรษที่ 16 นั้นมีผลเกินกว่าขนาดของประเทศเป็นอย่างมาก โปรตุเกสเป็นประเทศแรกที่เป็นต้นเหตุให้เกิดการเชื่อมโยงโดยตรงระหว่างเอเชียและยุโรป

การผูกขาดการค้าของชาวอาหรับ

เอเชียและยุโรปเคยติดต่อทางการค้าโดยใช้ดินแดนตะวันออกกลางเป็นที่แลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งนำมาขายซึ่งกันและกันมานาน ด้วยเหตุที่มีการค้าระหว่างตะวันออกและตะวันตกนี้เอง เมืองการค้าที่รุ่งเรือง เช่น แบกแดด อเล็กซานเดรีย อาเล็ปโป และคอนสแตนติโนเปิล จึงเจริญขึ้น ฉะนั้นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 5 ถึง 11 ตะวันออกกลางจึงเป็นตลาดรวมสินค้าที่ใหญ่โตและร่ำรวย เป็นการเชื่อมประสานที่สำคัญระหว่างตะวันออกกับตะวันตก

อย่างไรก็ดี ภายหลังคริสต์ศตวรรษที่ 10 ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงเกิดขึ้นในดุลแห่งอำนาจทางตะวันออกกลาง พร้อมกับความสัมพันธ์ของจักรวรรดิโรมันและความเข้มแข็งยิ่งขึ้นของประเทศมุสลิมที่มีอำนาจอันได้แก่พวกอาหรับและพวกเตอร์กในเวลาที่ต่อมา เมื่ออำนาจของจักรวรรดิออตโตมานของตุรกีเจริญขึ้นนั้น จักรวรรดิค่อยๆ ขยายอำนาจครอบครองดินแดนทางตะวันออกกลางไว้ภายใต้การควบคุมของตน และยังได้ควบคุมการค้าอันมีค่าระหว่างยุโรปและเอเชียไว้ด้วย พวกออตโตมานเห็นว่าความร่ำรวยจากการค้านี้ควรจะต้องคงอยู่ในตะวันออกกลาง หลายปีระหว่างปลายคริสต์ศตวรรษที่ 8 ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 15 เป็นเวลาที่พวกมุสลิมอาหรับแผ่อิทธิพลของตนไปตามชายฝั่งทะเลของแอฟริกาเหนือเข้าไปในสเปนและต่อมาก็เข้าไปในยุโรปตะวันออกเฉียงใต้ ฉะนั้นพวกมุสลิมอาหรับจึงคุมการค้าในย่านเมดิเตอร์เรเนียนเป็นส่วนใหญ่ และผูกขาดการค้าระหว่างยุโรปและเอเชีย หลังจากยึดเมืองคอนสแตนติโนเปิลได้ในปี ค.ศ. 1453 เวนิสและเจนัวเป็นรัฐยุโรปเพียงสองรัฐเท่านั้น ที่ได้รับอนุญาตให้ทำการค้าอันได้กำไรงามและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าผู้ปกครองจักรวรรดิออตโตมานวางไว้เท่านั้น มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดกันว่า หลักสำคัญของการค้า

นี่ก็คือสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ อันเป็นสิ่งไม่จำเป็น ฉะนั้นจึงเป็นสินค้าซึ่งยุโรปไม่จำเป็นนักที่จะต้องซื้อถ้าประสงค์จะทำ แต่ขณะที่สินค้า เช่น ไหม งาช้าง และเพชรพลอยอาจถือว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยนั้น สินค้าสำคัญที่สุดสิ่งเดียวในการแลกเปลี่ยนการค้าระหว่างยุโรปและเอเชียก็คือการค้าเครื่องเทศ เครื่องเทศมีความสำคัญสำหรับการเก็บถนอมอาหารและปรุงรสเนื้อที่ต้องทำให้เค็มและใส่เครื่องเทศเพื่อเก็บไว้สำหรับฤดูหนาว เครื่องเทศจึงเกือบเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในยุโรป และยุโรปก็ไม่ชอบที่จะต้องพึ่งสิ่งจำเป็นเหล่านี้จากจักรวรรดิออตโตมาน ซึ่งมีความร่ำรวยขึ้นทุกทีด้วยการผูกขาดราคาเครื่องเทศตามที่ตนต้องการ เครื่องเทศเหล่านี้สามารถได้มาจากเอเชียเท่านั้น เช่น พริกไทย จากอินเดียและฮิสปันดิส ออบเชยจากลังกา และกานพลูจากโมลุกกะ ทั่วทั้งเอเชียในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 สินค้าเหล่านี้ตกอยู่ในมือของพวกมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ พ่อค้ามุสลิมเป็นผู้นำเอาเครื่องเทศจากฮิสปันดิส มารวบรวมไว้ที่มะละกา แล้วนำไปยังเมืองท่าค้าเครื่องเทศที่มาลาบาร์ และ คุชราต จากนั้นพ่อค้าชาวอาหรับก็จะลำเลียงสินค้านี้ไปยังทะเลแดงและอ่าวเปอร์เซีย และส่งต่อไปยังศูนย์กลางการค้าที่อเล็กซานเดรียและแบกแดด จากเมืองเหล่านี้เองที่พ่อค้าชาวเวนิสนำเอาเครื่องเทศไปยังยุโรปอีกทอดหนึ่ง

ชาวยุโรปไม่พอใจที่คนกลางได้กำไรอย่างมากมาย และไม่พอใจยิ่งขึ้นเมื่อรู้ว่าพ่อค้ามุสลิมเป็นผู้ได้กำไรเหล่านี้ ดังได้กล่าวมาแล้วว่า หลายศตวรรษหลังจาก ค.ศ. 1000 เป็นต้นไป อำนาจของอาหรับได้แผ่ขยายออกไปอย่างรวดเร็วถึงยุโรปตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงใต้และทั่วตะวันออกกลางด้วย สงคราม “ครูเซด” ระหว่างพวกคริสเตียนและมุสลิมเกิดขึ้นหลายครั้งในปาเลสไตน์เพื่อแย่งชิงการเป็นเจ้าของนครบรอนสสถานท้องถิ่น “ศักดิ์สิทธิ์” ซึ่งเป็นสถานที่อันเกี่ยวข้องกับชีวิตของพระเยซูคริสต์และศาสดาแห่งศาสนาอย่าง อับราฮัม และ โซโลมอน สงครามเหล่านี้เป็นสงครามศาสนาที่ชาวคริสเตียนจำเป็นต้องก่อขึ้นเพื่อป้องกันการแผ่ขยายของศาสนาอิสลามแต่ก็ประสบผลสำเร็จเพียงเล็กน้อย สงครามครูเซดทำนองเดียวกันนี้ก็ได้เกิดขึ้นในคาบสมุทรไอบีเรียระหว่างประชากรที่นั่นเองกับพวกมุสลิมหรือพวกมัวร์¹ จากแอฟริกาเหนือและแม้ว่าพวกมัวร์จะได้ออกจากคาบสมุทรไอบีเรียส่วนใหญ่ไปเมื่อประมาณ ค.ศ. 1250 แต่จนกระทั่ง ค.ศ. 1492 เมื่อมีการยอมจำนนที่กรานาดา พวกมัวร์จึงได้ถูกขับออกจากสเปนและโปรตุเกสไปในที่สุด เพราะฉะนั้นประชากรในคาบสมุทรไอบีเรียจึงมีเหตุผลดีพอที่จะไม่ชอบพวกมัวร์ประการแรกเป็นเพราะประชากรในคาบสมุทรไอบีเรียได้พยายามที่จะปลดตนเองออกจากการปกครองของพวกมุสลิมมาเป็นเวลาห้าศตวรรษและประการที่สอง เป็นเพราะคนเหล่านี้รู้ว่าการค้าในเอเชียก็นักอยู่ในมือของคนที

¹ Moors เป็นศัพท์ที่ชาวสเปนและโปรตุเกสใช้เรียกพวกมุสลิม แม้แต่กับพวกที่ตนพบในเอเชีย

นับถือศาสนาเดียวกันกับพวกมัวร์ และพวกนี้ก็ได้กำโรมาศาสาจากการค้านี้ เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 15 ประชากรในคาบสมุทรไอบีเรียจึงเริ่มเป็นฝ่ายรุกและเมื่อได้ชัยชนะพวกมัวร์ในโปรตุเกสก็เริ่มกระตือรือร้นที่จะรวมกำลังให้มีฐานะมั่นคงด้วยการปราบคู่แข่งชั้นอื่นๆให้อ่อนกำลังลงด้วยความปรารถนาที่จะแย่งชิงการค้ามาจากพวกมุสลิมควบคู่ไปกับความหวังที่จะเผยแพร่ศาสนาคริสต์เพื่อแข่งขันกับศาสนาอิสลาม พวกโปรตุเกสจึงร่วมมือกับคณะผู้เผยแพร่ศาสนาด้วยการประกอบธุรกิจการค้า การเปลี่ยนแปลงในเชิงรุกเช่นนี้ก็คือการยึดได้เมืองเซอูตา (Ceuta) ในแอฟริกาเหนือเมื่อ ค.ศ. 1415 ได้สำเร็จ ฝ่ายโปรตุเกสรู้ดีว่าพวกมุสลิมควบคุมการค้าขายกับเอเชียและความร่ำรวยของตะวันออกกลางขึ้นอยู่กับ การผูกขาดทางการค้าอย่างมาก ประเด็นนี้เองที่ชี้ให้เห็นถึงจุดประสงค์ของโปรตุเกส

การค้นพบเส้นทางเดินเรือสายใหม่

การเดินทางมายังตะวันออกของชาวโปรตุเกสเป็นส่วนหนึ่งของความเคลื่อนไหวในประวัติศาสตร์ที่เรียกกันว่า “การค้นพบเส้นทางเดินเรือสายใหม่” อันเป็นการเดินทางที่ทำให้ตะวันออกกับตะวันตกต่างมาพบกันโดยการติดต่อกันโดยตรง และการติดต่อกันโดยตรงนี้เอง ทำให้ความสัมพันธ์ทางการค้าซึ่งถูกจักรวรรดิออตโตมานขัดจังหวะไประยะหนึ่งได้รับการฟื้นฟูขึ้น ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ทางการค้าสมัยหลังนี้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานที่แตกต่างกันออกไปก็ตาม สเปนและโปรตุเกสเริ่มต้นการเดินทางด้วยเหตุผลของคำสอนที่ว่าโลกกลม แนวความคิดของอริสโตเติล นักปราชญ์ชาวกรีกได้รับการแปลออกมาเป็นภาษาละตินในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 12 และนักวิทยาศาสตร์ในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 15 ก็ได้เสนอแนะว่าโลกมีลักษณะเป็นรูปทรงกลม แนวความคิดใหม่นี้ชี้ให้เห็นว่ามีทางเป็นไปได้ที่จะพบเส้นทางไปเมืองจีนและตะวันออกอีกทางหนึ่ง ซึ่งเป็นเส้นทางที่มีได้อยู่ในความควบคุมของจักรวรรดิออตโตมาน ชาวสเปนเริ่มออกเดินทางเพื่อแสวงหาเส้นทางนี้โดยแล่นเรือไปทางตะวันตก การเดินทางครั้งนี้เป็นจุดมุ่งหมายของคริสโตเฟอร์ โคลัมบัสในปี ค.ศ. 1492 เมื่อเขาพบหมู่เกาะเวสต์อินดีส ส่วนพวกโปรตุเกสได้ออกเดินทางเพื่อแสวงหาเส้นทางทางทะเลไปทางด้านตะวันออกด้วยการแล่นเรือไปทางใต้แอฟริกา ในระยะแรกเริ่ม พวกโปรตุเกสประสบความสำเร็จมากกว่า โดยไปถึงเมืองจีนเมื่อ ค.ศ. 1514 อย่างไรก็ตาม ชาวสเปนก็ได้ไปถึงเอเชียตะวันออกโดยผ่านทางอเมริกา ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 16 ซึ่งเป็นเวลาที่สเปนได้เข้าไปตั้งมั่นอยู่บนเกาะซึ่งปัจจุบันนี้เรียกว่าฟิลิปปินส์ ในการเข้าไปตั้งมั่นเช่นนี้แมกเจลแลนและเดล คาโน (MAGELLAN and DEL CANO) ได้ทำการสำรวจดินแดนอันทำให้การเดินทางรอบโลกครั้งแรกประสบความสำเร็จเมื่อปี ค.ศ. 1519-22

แต่ในการอภิปรายถึงประวัติศาสตร์เอเชียและโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาเลเซียนั้น โปรตุเกสมีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่าสเปน พฤติกรรมที่สำคัญของโปรตุเกสในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 และต้นคริสต์ศตวรรษที่ 16 ขึ้นอยู่กับการสังเกตเห็นการณ์ไกลและการตัดสินใจของเจ้าชายเฮนรี เจ้าชายนักเดินเรือ ซึ่งเป็นเจ้าชายโปรตุเกส พระนามของพระองค์อาจทำให้เกิดการเข้าใจผิดกันอยู่บ้าง เพราะพระองค์มิได้เคยนำการเดินทางทางเรือครั้งสำคัญใดๆ เลย อย่างไรก็ตาม นับเป็นการสนับสนุนของพระองค์ส่วนใหญ่ที่ทำให้โปรตุเกสสามารถเป็นประเทศนำหน้าในการเดินทางค้นพบ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากพระองค์สิ้นพระชนม์แล้ว

เจ้าชายเฮนรีประสูติเมื่อ ค.ศ. 1394 เป็นโอรสองค์ที่ 4 ของกษัตริย์แห่งโปรตุเกสและพระราชมารดาชาวอังกฤษ ผู้ซึ่งเป็นชนิษฐาของพระเจ้าเฮนรีที่ 4 แห่งอังกฤษ ทรงได้รับพระอิสริยยศเป็นอัศวินเมื่อ ค.ศ. 1415 ในการรบกับพวกมัวร์ที่เซอูตา แต่หลังจากนั้นมา พระองค์แทบจะมิได้ทรงร่วมในกิจการสาธารณะใดๆ เลย ทรงดำรงพระชนม์ชีพอยู่อย่างสันโดษที่สุมาตราจนสิ้นพระชนม์เมื่อ ค.ศ. 1460

อย่างไรก็ตาม เจ้าชายเฮนรีก็มีได้ทรงใช้ชีวิตอย่างไร้ความหมาย เพราะทรงมุ่งที่จะเพิ่มพูนความรู้ทางด้านภูมิศาสตร์และการขยายการค้าของโปรตุเกสด้วยการตัดพวกมุสลิมออกไป เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายนี้ พระองค์ทรงเปลี่ยนแปลงหลักปฏิบัติในการเดินเรือเสียใหม่ และทรงส่งเสริมกัปตันของพระองค์ให้แล่นเรือออกไปให้ไกลกว่าคนอื่น ๆ ในยุโรปที่ได้เคยเดินเรือมาก่อน กะลาสีเรือของพระองค์ได้รับการฝึกหัดให้รู้จักใช้เทคนิคในการเดินเรือแบบใหม่และได้รับการสนับสนุนให้ออกไปเดินเรือในทะเล เพราะกะลาสีเรือรุ่นก่อนๆ กลัวการออกไปไกลจากแผ่นดิน ด้วยวิธีการของเจ้าชายเฮนรีนั่นเองทำให้ค้นพบเส้นทางไปตะวันออกโดยแล่นเรือไปทางใต้อ้อมปลายแหลมของแอฟริกา การเดินทางเพื่อสำรวจนี้ค่อยๆ ไกลออกไปและห่างจากโปรตุเกสออกไปทางใต้ขึ้นทุกที จนกระทั่งปี ค.ศ. 1434 กัปตันผู้หนึ่งก็ได้แล่นเรือไปไกลถึงแหลม บาดาดอร์ (Bajador) และที่สำคัญยิ่งกว่านี้ก็คือ กัปตันผู้นี้ยังแล่นเรือกลับมาถึงโปรตุเกสได้อีกด้วย แต่โปรตุเกสมิได้มีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะให้ใช้จ่ายในการสำรวจ และเจ้าชายเฮนรีเองก็สิ้นพระชนม์ลงก่อนที่การเดินทางอ้อมแหลมกู๊ดโฮปจะประสบผลสำเร็จ ใน ค.ศ. 1488 บาร์โทโลมิวส์ ไดแอส ได้แล่นเรือรอบแหลม และอีกสิบปีต่อมา วาสโก ดา กามา จึงได้แล่นเรือไปถึงอินเดีย ในคริสต์ศตวรรษที่ 16 ก็นับได้ว่าเป็นเวลาแห่งการขยายตัวและการตั้งหลักแหล่งทั่วทวีปเอเชียของชาวโปรตุเกส มาบัดนี้กะลาสีเรือจากโปรตุเกสก็ได้พบเส้นทางตรงไปยังเอเชียแล้ว

กะลาสีเรือชาวโปรตุเกสได้ค้นพบเส้นทางใหม่มายังเอเชีย แต่การสร้างอำนาจของโปรตุเกสในเอเชียให้มั่นคงนั้นขึ้นอยู่กับจอมทัพและผู้บริหาร การเดินทางไป

อินเดียที่มีชื่อเสียงครั้งแรกในปี ค.ศ. 1498 นั้น วาสโก ดา กามา รู้ว่าตนใกล้จะมาถึงอินเดียแล้ว เพราะนักเดินทางชาวโปรตุเกสชื่อ เปโร เดอ โควิลชา ได้เคยมาแวะที่ฝั่งทะเลมาลาบาร์ โควิลชาได้เดินทางผ่านตะวันออกกลางไปยังแอฟริกาและจากแอฟริกาเดินทางทางทะเลต่อไป รายงานเกี่ยวกับการเดินทางของโควิลชา คงจะไปถึงโปรตุเกสเมื่อ ค.ศ. 1495 ขณะที่ วาสโก ดา กามา กำลังแล่นเรือเลียบชายฝั่งทะเลแอฟริกาตะวันออกอยู่นั้น เขาได้พา อิบเบน มาจิต ผู้นำทางชาวมุสลิมที่อยู่แถบแซนชิบาร์ลงเรือมาด้วย และให้นำทางข้ามมหาสมุทรอินเดียมายังเมืองท่ากาลิกุต นอกเหนือจากความจริงที่ว่ากาลิกุตมีประมุขเป็นฮินดูแล้ว วาสโก ดา กามา ได้พบว่าการค้าในภูมิภาคนี้ของอินเดียอยู่ในความควบคุมของอาหรับ เป็นธรรมดาอยู่เองที่พวกอาหรับเหล่านี้จะต้องคัดค้านอย่างแข็งขันต่อการให้ความสะดวกทางการค้าแก่โปรตุเกส

การตั้งหลักแหล่งของโปรตุเกสในเอเชีย

รายงานของ วาสโก ดา กามา เกี่ยวกับโอกาสที่จะทำการค้าได้ในอินเดียยังผลให้มีการสำรวจการค้าตามคำสั่งจากลิสบอน และต่อจากนี้ก็ได้มีการสถาปนาเมืองท่าการค้าขึ้นที่เมืองโคชิน อันเป็นเมืองเล็กๆ ทางใต้ของเมืองกาลิกุตเมื่อปี ค.ศ. 1500 นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์เอเชียเช่นเดียวกับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการเดินทางของ วาสโก ดา กามา เมื่อ ค.ศ. 1498 เพราะเป็นการตั้งหลักแหล่งของชาวยุโรปในเอเชียเป็นครั้งแรก เหตุการณ์ที่สำคัญอีกครั้งหนึ่งเกิดขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1509 ซึ่งเป็นปีที่ อัลเมดา อุปราชชาวโปรตุเกสชนะกองเรือรบร่วมของอียิปต์และคุชราตที่อยู่นอกฝั่งเมืองท่าดีว (Diu) ความสำเร็จของโปรตุเกสในการรบครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพทางอาวุธยุทธโปกรณ์และความสามารถในการเดินเรือของโปรตุเกส โปรตุเกสจึงอยู่ในฐานะที่มีอำนาจควบคุมทางทะเล ซึ่งเป็นก้าวสำคัญที่จะนำไปสู่ชัยชนะในการควบคุมเส้นทางการค้า

อย่างไรก็ตาม อัลฟองโซ ดัลบูเคอร์ก อุปราชคนต่อมาเป็นผู้ที่ขยายอิทธิพลของโปรตุเกสในตะวันออกอย่างรวดเร็ว อัลฟองโซ ดัลบูเคอร์ก ได้เป็นอุปราชเมื่อ ค.ศ. 1509 อันเป็นปีที่อัลเมดามีชัยชนะและเป็นปีที่ชาวโปรตุเกสเดินทางไปถึงมะละกาเป็นครั้งแรก ดัลบูเคอร์กตระหนักดีว่าในการค้าเครื่องเทศนั้น ชาวโปรตุเกสไม่สามารถแข่งขันกับพวกมุสลิมด้วยวิธีค้าอย่างเปิดเผยได้ เพราะการเดินทางอ้อมแหลมกูดโฮปนั้นยาวนานและสิ้นเปลืองมาก ขณะที่การค้าผ่านตะวันออกกลางเป็นเส้นทางที่ประหยัดและน่าแข่งขันมากกว่า อีกทั้งยังเห็นว่าการขับไล่คู่แข่งชั้นด้วยกำลังเท่านั้นจะสามารถเลิกการค้าผูกขาดของอาหรับได้ ดัลบูเคอร์กยังตระหนักอีกว่า นโยบายนี้จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้โดยอาศัยการส่งกองเรือจากลิสบอนไปเป็นครั้งคราว

โปรตุเกสจำเป็นจะต้องมีป้อมปราการของตนตามจุดยุทธศาสตร์ต่างๆ เพื่อจะสามารถคุมเส้นทางการค้าได้ และยังจำเป็นจะต้องมีฐานทัพเรือถาวรซึ่งสามารถจะใช้เป็นที่ปรับปรุงและซ่อมแซมรวมทั้งส่งเสบียงอาหารให้แก่กองทัพเรือที่ตั้งประจำอยู่ตามชายฝั่งของอินเดียเขาจึงตั้งป้อมปราการแห่งแรกขึ้นที่โซโคตรา (Socotra) เมื่อปี ค.ศ. 1507 และแห่งต่อไปที่ออร์มุส (Ormuz) เมื่อปี ค.ศ. 1515 ป้อมปราการทั้งสองแห่งนี้จะคุมทางเข้าออกทะเลแดงและอ่าวเปอร์เซีย และที่สำคัญที่สุดก็คือโปรตุเกสยึดเมืองกัวได้ในปี ค.ศ. 1510 โปรตุเกสจึงใช้เมืองกัวเป็นกองบัญชาการและเป็นฐานทัพเรือบัดนี้โปรตุเกสได้ตั้งศูนย์กลางการค้าที่ทำให้ก้าวไปสู่ทะเลคาโน อีสอินดีส อีกทอดหนึ่ง

ขั้นต่อไปก็คือ การจะคุมเส้นทางการค้าตั้งแต่หมู่เกาะอินโดนีเซียมาจนถึงอเล็กซานเดรียและแบกแดด การยึดมะละกาได้ย่อมจะเป็นการคุ้มค่า เพราะจะทำให้พวกโปรตุเกสได้ทั้งศูนย์กลางรวมการค้าเครื่องเทศและการควบคุมเส้นทางการทะเลสายสำคัญไปยั้งเงินอีกด้วย ฉะนั้นจึงไม่ใช่เป็นการบังเอิญเลยที่ เดอ ซีเกร่า ได้นำ “กองเรือสำรวจ” มาถึงมะละกาเมื่อ ค.ศ. 1509 การที่เจ้าหน้าที่ในมะละกาจับกุมกะลาสีเรือชาวโปรตุเกสบางคนไว้จึงเป็นข้อแก้ตัวอย่างดีที่โปรตุเกสจะส่งกำลังกลับมา อย่างไรก็ตาม โปรตุเกสก็เกือบจะไม่ต้องแก้ตัวใดๆ เพราะการยึดมะละกาไว้ได้นั้นเป็นการขยายโครงการของโปรตุเกส และเกือบจะไม่ต้องสงสัยเลยว่าในที่สุดโปรตุเกสก็ได้โจมตีมะละกาไม่ว่าจะเป็นการแก้ตัวหรือไม่แก้ตัวก็ตาม เพราะมะละกาเป็นสายโซ่ห่วงต่อไปนั่นเอง

กล่าวโดยย่อ เราสามารถมองเห็นได้ว่าสาเหตุสำคัญในการเดินทางมายังเอเชียของชาวโปรตุเกสก็คือ

- ก. การค้นพบเส้นทางมายังเอเชียที่ทำให้ยุโรปได้รับเครื่องเทศจากอีกทางหนึ่ง
- ข. การแย่งชิงการควบคุมการค้าเครื่องเทศจากพวกมุสลิมและกำหนดการผูกขาดของตนเอง
- ค. การเผยแพร่ศาสนาคริสต์และทำให้ศาสนาอิสลามสลายตัว

ด้วยการได้คุมอำนาจการค้านี้ ก็จะทำให้ชาวโปรตุเกสมั่งคั่งขึ้นและทำให้อำนาจของพวกมุสลิมในตะวันออกกลางอ่อนลง ชาวโปรตุเกสเชื่อว่าสิ่งใดก็ตามที่ช่วยให้อำนาจของมุสลิมอ่อนลงได้ในตะวันออกกลางย่อมจะหมายถึงอุปสรรคในการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ลดลงด้วย ชาวโปรตุเกสเป็นทั้งคณะเผยแพร่ศาสนาและพ่อค้า และมองเห็นการเดินทางมาค้นพบและการตั้งหลักแหล่งเป็นโอกาสเหมาะที่จะทำให้เกิดการเผยแพร่หลักคำสอนของศาสนาคริสต์

ชาวโปรตุเกสครอบครองมะละกา

เราได้เห็นแล้วว่า การที่ชาวโปรตุเกส (ผู้มาเยือน) รุ่นแรก ได้รับการรับรองอย่างที่ไม่ได้คาดหมาย ทำให้ดัลบูเคอร์ก็มีข้อแก้ตัวหากจะต้องการสักข้อหนึ่งสำหรับการกลับไปเมืองนั้นอีกครั้ง เราก็ได้เห็นแล้วเช่นกันว่า ดุน มูตาซีร์ ถูกพวกพ่อค้ามุสลิมซึ่งรู้เรื่องการแข่งขันของโปรตุเกสในอินเดียยุ่งให้เซ็นนโยบายเช่นนั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อดัลบูเคอร์มาถึงมะละกาเมื่อปี ค.ศ. 1511 นั้น ดุน มูตาซีร์ ก็ถูกโค่นอำนาจลงแล้ว และสุลต่านก็ทรงมีที่ปรึกษาใหม่

ดัลบูเคอร์ ได้รับจดหมายจากเซลยชาวโปรตุเกสคนหนึ่ง ที่ถูกจับกุมไว้ในมะละกา กล่าวถึงความมั่งคั่งและความสำคัญของมะละกา จดหมายนี้ยังกล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องนำกำลังทัพที่เข้มแข็งมาด้วยถ้าจะยึดเมืองนี้ ฉะนั้น เมื่อดัลบูเคอร์ออกเดินทางจากเมืองกัวในเดือนเมษายน ค.ศ. 1511 จึงได้นำเรือ 18 ลำ พร้อมด้วยทหารประมาณ 1400 คนมาด้วย ประมาณครึ่งหนึ่งของทหารเหล่านี้เป็นชาวโปรตุเกส ส่วนที่เหลือเป็นทหารชาวอินเดียที่มาช่วยรบ ดังจะให้เห็นต่อไปว่า กองกำลังนี้ก็ไม่ใหญ่พอที่จะประทับใจเจ้าหน้าที่ชาวมะละกาซึ่งมาถึงในเดือนกรกฎาคม แต่ทว่าได้พิสูจน์ในบั้นปลายว่ากองกำลังนี้ใหญ่พอที่จะยึดเมืองได้ ในขั้นแรกดัลบูเคอร์พยายามที่จะใช้การเจรจาให้บรรลุป้าหมายของตน อาทิ ขอให้คืนนักโทษ และต่อมาก็ขออนุญาตสร้างป้อมปราการ สุลต่านทรงคิดว่าพระองค์อยู่ในฐานะที่มั่นคง และในขั้นแรกพระองค์ก็ให้คำตอบที่ค่อนข้างไม่ผูกมัดตนเอง แทบจะไม่ต้องสงสัยเลยว่า เจ้าหน้าที่มะละกาต่างก็คิดว่าตนนั้นเข้มแข็งพอที่จะต่อสู้กับพวกโปรตุเกสได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความเข้มแข็งนี้จะเพียงพอสำหรับสุลต่าน แต่เมื่อถึงเวลาทดสอบเข้าจริง ปรากฏว่ากำลังส่วนใหญ่เป็นสิ่งฟรวงดา อาทิเช่น สุลต่านทรงหวังจะได้รับการสนับสนุนจากในเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประชาคมพ่อค้า เป็นธรรมดาที่สุลต่านอาจจะทรงหวังเช่นนั้น เพราะทรงได้รับการยุ่งจากพ่อค้าบางคนให้ป้องกันการตั้งที่มั่นของพวกโปรตุเกส พระองค์ยังประสงค์ที่จะให้พวกพ่อค้าซึ่งเป็นที่มาแห่งความร่ำรวยคงอยู่ในมะละกา แต่แม้จะมีพ่อค้าจำนวนมากซึ่งส่วนใหญ่เป็นมุสลิมสนับสนุนสุลต่านอยู่ ก็ยังมีพ่อค้าชาติอื่นๆ อีกมาก เช่น พ่อค้าชาวจีนและชาวอินเดียที่ไม่เป็นมุสลิมเป็นผู้ไม่สนับสนุนสุลต่าน พวกเหล่านี้ไม่พอใจฐานะอภิสิทธิ์ที่พวกพ่อค้ามุสลิมได้รับ และไม่พอใจข้อกำหนดกฎเกณฑ์ที่เจ้าหน้าที่มะละกาวางไว้สำหรับตน แต่เมื่อพวกพ่อค้าจีนและอินเดียแลเห็นขนาดของกองทัพดัลบูเคอร์ก็ จึงไม่คิดว่าโปรตุเกสจะมีชัยชนะดังที่ตนหวัง ฉะนั้นพวกพ่อค้าส่วนใหญ่บ้างก็รู้สึกแข็งขัน บ้างก็รู้สึกเฉยๆ ในการเป็นศัตรูกับรัฐบาล

สิ่งพรางตาในด้านความเข้มแข็งประการที่สองอยู่ที่การสนับสนุนที่คาดว่าจะมาจากกองทัพบก กองทัพบกส่วนใหญ่ประกอบด้วยทหารรับจ้างชาวชวา เพราะมะละกาก็เช่นเดียวกับจักรวรรดิอื่นๆ ทั้งหลายที่ต้องพึ่งคนต่างชาติในด้านการป้องกันตัว ความสัมพันธ์ระหว่างชวาและมะละกามีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทหารรับจ้างชาวชวาก็เช่นเดียวกับทหารรับจ้างทั้งหลายที่รบเพื่อเงินมากกว่าความจงรักภักดี ทหารชวาเหล่านั้นมิได้มีความตั้งใจที่จะต่อสู้จนตัวตายเพื่อประเทศที่เกือบจะพ่ายแพ้ไปแล้ว ฉะนั้นในระหว่างทำการสู้รบกันครั้งนั้นเห็นว่าโปรตุเกสเป็นฝ่ายเหนือกว่า พวกทหารชวาก็ล่าถอย ซึ่งทำให้ยืนยันได้ว่าชัยชนะจะเป็นของฝ่ายโปรตุเกสได้เร็วขึ้น ลักษณะของประชากรที่ก่อปรด้วยชนหลายชาติหลายภาษาของมะละกาทำให้เพิ่มความอ่อนแอให้แก่มะละกามากยิ่งขึ้น เพราะคนส่วนใหญ่ไม่ชอบฐานะอภิสิทธิ์ของชนชั้นปกครองชาวมาเลย์ ฉะนั้นการสนับสนุนสุดด้านของประชาชนจึงมีน้อยมาก

อิทธิพลสองประการนี้ บ่อนทำลายความเชื่อมั่นที่สร้างสมกันขึ้นมาโดยการประเมินความเข้มแข็งของโปรตุเกสต่ำไป แม้มองกำลังของโปรตุเกสจะมีจำนวนน้อย และอาวุธยุทธโปกรณ์ไม่พร้อมพร้อมที่จะโจมตีเมือง แต่ดัลบูเคอร์กก็ได้เปรียบอย่างมากที่มีปืนใหญ่ ปืนของเขายังได้แม่นยำกว่าและไกลกว่าปืนใหญ่ของฝ่ายมะละกา

การเจรจากับสุลต่านมาห์มุดดำเนินไปได้ชั่วระยะหนึ่ง ขณะที่ดัลบูเคอร์กพยายามที่จะให้บรรลุดจดหมายของตนโดยไม่ต้องสู้รบ อย่างไรก็ตาม สุลต่านมีความมั่นใจในกำลังของพระองค์และยังคงยืนยันกรานในอันที่จะไม่ส่งตัวนักโทษคืนหรืออนุญาตให้สร้างป้อมปราการ ทรงดำเนินการรวบรวมกำลังทหารของพระองค์เอง เมื่อเห็นว่าการกำลังป้องกันมีจำนวนมากขึ้น ดัลบูเคอร์กจึงตัดสินใจว่าจะโจมตีเมืองในวันฉลองนักบุญเซนต์เจมส์ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ. 1511

ดังจะเห็นได้ว่าจุดยุทธศาสตร์ของเมืองมะละกาอยู่ที่สะพานข้ามแม่น้ำ ถ้าฝ่ายโปรตุเกสสามารถยึดสะพานนี้ได้ กำลังทัพฝ่ายมะละกาจะถูกแบ่งแยก แล้วฝ่ายโปรตุเกสก็จะสามารถจัดการกับมะละกาได้ ฉะนั้นฝ่ายโปรตุเกสจึงลงมือโจมตีกำลังมะละกาที่ปลายสะพานทั้งสองด้านในขั้นแรก หลังจากต่อสู้กันอย่างดุเดือด ทั้งสองจุดนี้ก็ถูกยึดได้ แต่ฝ่ายโปรตุเกสเห็นดีเห็นน้อยมากจากชัยชนะของตนจนไม่สามารถพอที่จะรวบรวมกำลังของฝ่ายตนได้ก่อนคำ ฉะนั้นดัลบูเคอร์กจึงออกคำสั่งให้ถอนกำลังหลังจากที่จุดไฟเผาบ้านเรือนตลอดฝั่งแม่น้ำแล้ว การโจมตีครั้งแรกของโปรตุเกสนับว่าล้มเหลวอยู่บ้างเพราะต้องถอนกำลังกลับเรือของตน

ต่อจากนั้นก็มีการสงบศึกกันชั่วคราวระหว่างที่สุลต่านและกองทัพดำเนินการเสริมสร้างกำลังป้องกันเมืองให้แข็งแรง โปรตุเกสก็เตรียมแผนโจมตีครั้งที่สอง การ

โจมตีครั้งนี้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม เมื่อฝ่ายโจมตีประสบผลสำเร็จในการเข้ายึดสะพานไว้ได้อีก และครั้งนี้ก็ประสบผลสำเร็จในการยึดครองไว้ได้ด้วย การยึดสะพานทำได้สำเร็จโดยการล่องเรือมาตามลำน้ำขณะน้ำขึ้น จากสภาพเช่นนี้โปรตุเกสก็ได้มาชุมนุมกันบนสะพานและจัดตั้งเครื่องกีดขวางที่เตรียมมาก่อนแล้วขึ้น ขณะที่กำลังตั้งเครื่องกีดขวางบนสะพานอยู่นั้น เรือของโปรตุเกสก็ได้ระดมยิงเมืองมาจากท่าจอดเรือ

การโจมตีระยะที่สามเกิดขึ้นเกือบสองสัปดาห์ต่อมาหลังจากที่ฝ่ายโปรตุเกสได้ตั้งมั่นอยู่บนฝั่งแล้ว การหยุดพักรบครั้งนี้มีผลดีต่อฝ่ายโปรตุเกสเอง เพราะขณะที่ตลบลูเคอร์กสามารถสร้างเสริมกำลังของฝ่ายตนอยู่นั้น กำลังของฝ่ายสุลต่านกลับอ่อนแอลงเพราะทหารพากันหนีทัพ พ่อค้าชาวต่างชาติจำนวนมากพยายามที่จะทำความตกลงกับโปรตุเกส ส่วนกำลังของสุลต่านก็มิได้เพิ่มขึ้นเลยขณะระอภัยการโจมตีครั้งต่อไปของโปรตุเกส อาจจะเป็นการดีกว่ามากสำหรับขวัญของฝ่ายป้องกัน ถ้าหากได้ทำการบุกรุกโจมตีและพยายามขับพวกโปรตุเกสให้ถอยกลับลงเรือไป

ฉะนั้น การโจมตีครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม จึงประสบผลสำเร็จอย่างรวดเร็วมาก เพราะขวัญของฝ่ายป้องกันสูญเสียไปหมดแล้ว คำวันเดียวกันนั่นเอง เมืองมะละกาก็ถูกยึดได้และปล่อยให้ทหารของตลบลูเคอร์กปล้นสะดม พวกชาวต่างชาติที่อยู่ในเมืองก็รีบทำความตกลงกับพวกโปรตุเกสเพื่อที่จะได้รับอนุญาตให้ทำการค้าต่อไป พวกที่มาจากขวาและชาวอินเดียที่เป็นฮินดู เป็นพวกแรกที่ทำความตกลงกับโปรตุเกส เพราะตั้งแต่แรกแล้วพวกนี้มิได้สนับสนุนรัฐบาลมะละกาด้วยความเห็นอกเห็นใจ ความจริงแล้วปรากฏว่ามีการต่อต้านเพียงเล็กน้อยภายในเมืองเอง เมื่อทราบกันว่าสุลต่านได้เสด็จหนีไปทางใต้พร้อมกับผู้ติดตามที่ใกล้ชิด โปรตุเกสต้องใช้เวลานานประมาณหนึ่งเดือนจึงยึดเมืองมะละกาได้ การรบยังยึดเยื้องออกไปเพราะกองกำลังโจมตีของโปรตุเกสมีน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของตัวเมือง ในที่สุดฝ่ายโปรตุเกสผู้โจมตีก็ประสบผลสำเร็จเพราะตลอดเวลาการสู้รบโปรตุเกสเป็นฝ่ายรุก ส่วนรัฐบาลมะละกาได้แต่เป็นฝ่ายรับ ทั้ง ๆ ที่ได้รับคำเตือนจากพวกพ่อค้าชาวคุชราตแล้ว เจ้าหน้าที่ของมะละกาก็ยังประเมินความรุนแรงจากการคุกคามของโปรตุเกสต่ำไป เจ้าหน้าที่ของมะละกาจะมีความเชื่อว่าถ้าตนป้องกันมะละกาให้รอดพ้นจากการยึดของโปรตุเกสไว้ได้แล้ว ฝ่ายโปรตุเกสก็จะละทิ้งไปเองในที่สุด ฉะนั้นมะละกาจึงสูญเสียโอกาสที่จะเป็นฝ่ายรุกไปหลายครั้ง จนในที่สุดเมื่อประจักษ์ชัดว่า แม้แต่นโยบายป้องกันก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเสียแล้ว ฝ่ายที่ไม่พอใจซึ่งมีอยู่ในกลุ่มประชาชนจึงทอดทิ้งรัฐบาลมะละกาไป

4. มาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 16

การที่โปรตุเกสยึดเมืองมะละกาได้เมื่อ ค.ศ. 1511 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดุลแห่งอำนาจเป็นอย่างมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประการแรกทีเดียว การที่มะละกาสูญเสียเมืองหลวงนับเป็นการเสียหายต่อจักรวรรดิมะละกาอย่างสาหัส ซึ่งทำให้จักรวรรดิสิ้นสุดลงโดยสิ้นเชิงหลัง ค.ศ. 1511 จากนั้นก็จะปรากฏมีอาณาจักรต่างๆ ในคาบสมุทรมลายูสืบต่อจากมะละกา อาทิเช่น จักรวรรดิยะโฮร์และประเทศการควบคุมหมู่เกาะส่วนใหญ่ของชาวมลายูโดยเฉพาะอย่างยิ่งฝั่งทะเลตะวันออกของสุมาตรา นั้นได้สูญสิ้นไปโดยเด็ดขาด อันที่จริงแม้ว่าจักรวรรดิยะโฮร์จะดูเหมือนว่าสืบทอดฐานะเดิมของมะละกาต่อไป แต่จักรวรรดิยะโฮร์ก็มิได้มีฐานะเข้มแข็งพอที่จะแข่งขันกับอาเจะห์ เพราะอาเจะห์เป็นอาณาจักรในสุมาตราเหนือที่มีอำนาจมากที่สุด ในคริสต์ศตวรรษที่ 16

จากการดูแผนที่จะแสดงให้เห็นถึงภูมิศาสตร์เชิงประวัติศาสตร์ของมาเลเซียในยุคนั้นได้ดี จักรวรรดิยะโฮร์มีอาณาเขตแผ่ไปถึงดินแดนส่วนใหญ่ของคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะใกล้เคียง ถัดจากชายฝั่งของยะโฮร์ออกไปนั้น มาห์มุด อติตูลต่านแห่งมะละกาทรงพำนักอยู่และทรงตั้งเมืองหลวงของพระองค์บนเกาะบินตัน ซึ่งอยู่ทางใต้ของสิงคโปร์ ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของคาบสมุทรมลายูนั้น ไอร์สองค์หนึ่งของสุลต่านมาห์มุดได้สถาปนารัฐใหม่ คือ รัฐประะซัน ส่วนไอร์สองค์หนึ่งสืบทอดอำนาจต่อจากสุลต่านมาห์มุดที่ยะโฮร์ บรูไนยังคงเป็นรัฐอิสระควบคุมภาคเหนือและภาคตะวันตกของบอร์เนียว แต่ดินแดนยานที่เป็น เคดาห์ กลันตัน และตรังกานูในปัจจุบันนั้นอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของสยาม สุดท้ายเมืองมะละกาก็ตกอยู่ใต้การยึดครองของโปรตุเกส ซึ่งเป็นชนต่างชาติในโลกมาเลย์โดยที่ที่มั่นของโปรตุเกสอีกแห่งหนึ่งที่ใกล้ที่สุดอยู่ที่เมืองกัวในอินเดีย ฉะนั้น โปรตุเกสจึงครอบครองดินแดนที่มีอาณาบริเวณจำกัดมาก แต่การครอบครองอาณาบริเวณแห่งนี้มีผลแผ่ไปไกล

กระนั้นก็ตาม ผลระยะยาวที่โปรตุเกสมีต่อโลกมาเลย์โดยทั่วไปและมีต่อ คาบสมุทรมลายูโดยเฉพาะนั้น ต้องไม่นำมากล่าวให้เกินความจริงไป แม้ว่าโปรตุเกสจะมีผลอันใหญ่หลวงต่อการค้าในย่านนี้โดยการช่วงชิงมาจากมือของประเทศหนึ่งมาเป็นของตนเองก็ตาม โปรตุเกสก็ยังมีอิทธิพลน้อยต่อประชากรส่วนใหญ่ที่อยู่ในมาเลเซีย พวกเขาโปรตุเกสจำกัดขอบเขตของตนเองเกือบจะอยู่แต่ในมะละกาเท่านั้น และยังติดต่อกับคนที่อยู่ในคาบสมุทรมลายูจำนวนไม่มากนักซึ่งโปรตุเกสเองก็ไม่ค่อยเป็นมิตรกับคนเหล่านั้น การติดต่อที่สำคัญระหว่างพวกเขาโปรตุเกสกับพวกเขาเลย์โดยทั่วๆ ไปมักจะเป็นเรื่อง

การทะเลาะเบาะแว้งกัน เพราะพวกโปรตุเกสพยายามที่จะครอบครองการค้า หรือมี ฉะนั้นก็แพร่ศาสนาคริสต์ ซึ่งการกระทำทั้งสองอย่างของพวกเขาทำให้ โปรตุเกสเกือบจะไม่สามารถหามิตรในหมู่ชาวมุสลิมผู้ซึ่งต้องการควบคุมการค้าของ อาณาบริเวณนี้ อันที่จริงขณะที่โปรตุเกสไม่อาจตัดสินใจได้ว่า การมีอำนาจผูกขาดการค้าสำคัญกว่า หรือการรบกับพวกมุสลิมเพื่อศาสนาคริสต์สำคัญกว่า โปรตุเกสจึงไม่สามารถจะทำอย่างหนึ่งอย่างใดให้บังเกิดผลสำเร็จได้ ประมุขแห่งอาณาจักรต่างๆ ใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนมากไม่มีใครไว้วางใจพวกโปรตุเกสนัก และความสัมพันธ์ ฉันทมิตรจึงไม่ได้รับการสร้างสรรค์

กรณีนี้มีข้อยกเว้นที่สำคัญก็คือ บรูไน ซึ่งก้าวเข้ามามีอำนาจสูงสุดและเจริญ รุ่งเรืองมากในคริสต์ศตวรรษที่ 16 บรูไนเป็นอาณาจักรแห่งเดียวซึ่งแทบจะไม่มีเรื่อง ทะเลาะวิวาทกับโปรตุเกส ตรงข้ามโปรตุเกสกลับประทับใจในสิ่งที่ตนได้พบเห็นใน บรูไน และได้สร้างความสัมพันธ์ฉันทมิตรกันโดยการลงนามในสนธิสัญญาการค้าเมื่อ ค.ศ. 1526

ปีกาเฟตต้า (Pigafetta) ชาวอิตาลี ผู้ซึ่งเป็นผู้หนึ่ง而同เดินทางมากับ คณะสำรวจรอบโลกของมาเจลแลน ได้เขียนบรรยายบรูไนไว้ในสมัยเดียวกันนั้นเป็น ฉบับแรก ปีกาเฟตต้าได้มาเยือนบรูไนใน ค.ศ. 1521 ในรัชสมัยของสุลต่านบูลเกอาห์ (Bulkeiah) ซึ่งอาจเป็นประมุขแห่งบรูไนที่มีชื่อเสียงที่สุด และมีพระนามเป็นที่รู้จัก กันว่า นาโกดา รากัม (Nakoda Ragam) ขณะที่ดำรงตำแหน่งสุลต่านอยู่นั้น บรูไน ประสพชัยชนะหลายครั้งและมีอำนาจอิทธิพลโดยเหนือบอร์เนียวทั้งหมด หมู่เกาะซูลูและ ภาคใต้ของฟิลิปปินส์ เมืองมะนิลาถูกยึดไว้ได้และส่งบรรณาการให้บรูไน เช่นเดียวกับ ชาวโปรตุเกส ปีกาเฟตต้าและพรรคพวกต่างประทับใจในราชสำนักที่เจริญยิ่งของสุลต่าน แห่งบรูไนองค์ที่ 5 พระราชวังมีกำแพงอิฐล้อมรอบ บนกำแพงตั้งปืนใหญ่ถึง 56 กระบอก ส่วนภายในตัวพระราชวัง ผู้มาเยือนได้พบเห็นม่านไหมยกดอกเงินและทองมากมาย และภาชนะที่ใช้บนโต๊ะอาหารก็ทำด้วยเงินและทอง ตัวเมืองใหญ่โต ปีกาเฟตต้าคาดว่า มีครัวเรือนถึง 25,000 ครัวเรือน มีบ้านตั้งอยู่บนเสาสูงเหนือระดับน้ำ ยกเว้นวังของ สุลต่านและบ้านของบรรดาหัวหน้า มีระบบการปกครองที่มั่นคงดีแล้วและมีชั้นชั้นปกครองที่มั่งคั่ง

สำหรับโปรตุเกส บรูไนเป็นมิตรดีกว่าเป็นศัตรู เพราะเมืองท่าของบรูไนมี ประโยชน์ที่จะใช้เป็นสถานที่แวะพักระหว่างมะละกากับหมู่เกาะโมลุกกะและระหว่าง มะละกากับมาเก๊า เมื่อ ค.ศ. 1530 การค้าระหว่างมะละกากับบรูไนเริ่มขึ้นใหม่และมี การตั้งสำนักงานการค้า (Trading Factory) ของโปรตุเกสขึ้น ชาวโปรตุเกสยัง พบว่า บรูไนมีประโยชน์ในการที่ตนจะหาซื้อ “เงินสด” หรือ เงินตราของจีน เพราะ

มีพ่อค้าจีนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเมืองเป็นจำนวนมากทำการค้าขายระหว่างบรูไนกับจีนตอนใต้ และระหว่างบรูไนกับปัตตานี บรรดาทักปัดันชาวโปรตุเกสที่ได้รับแต่งตั้งใหม่ให้มาประจำหมู่เกาะโมลุกกะจะเข้าเฝ้าสุลต่านก่อนที่จะเดินทางไปรับตำแหน่งใหม่ และชาวโปรตุเกสยังสามารถสร้างศูนย์กลางเพื่อเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกได้อีกด้วย

ขณะที่บรูไนรักษาความสัมพันธ์อันมิตรกับโปรตุเกสนั้น สัมพันธไมตรีกับสเปนไม่มีใครจะตีหนัก ในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 16 ชาวสเปนได้แผ่อิทธิพลของตนมายังฟิลิปปินส์และค่อยๆ มุ่งลงมาทางใต้ ความพยายามของสเปนที่จะคุกคามบรูไนนั้นไม่มีใครจะประสบผลสำเร็จนักแม้ว่ากองกำลังทหารสเปนจะสามารถยึดบรูไนได้ในปี ค.ศ. 1577 และมีการส่งกองกำลังครั้งต่อๆ ไปใน ค.ศ. 1588 และ ค.ศ. 1645 ก็ตาม ชาวสเปนก็ไม่สามารถมีอิทธิพลมั่นคงเหนือสุลต่านเลย แม้ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 สเปนจะต้องการมีอำนาจเหนือสุลต่านอย่างมากเพื่อปราบปรามการกระทำเยี่ยงโจรสลัดของตนในบังคับของสุลต่าน

อย่างไรก็ตาม บรูไนมิได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งอันยืดเยื้อระหว่างชาวโปรตุเกสกับอาณาจักรมาเลเซียอื่นๆ บรูไนยังคงรักษาเอกราชของตนไว้ในคริสต์ศตวรรษที่ 16 และได้รับผลกระทบกระเทือนเพียงเล็กน้อยจากชาวโปรตุเกสในหมู่เกาะมาเลเซีย

นอกจากมะละกาแล้ว อิทธิพลของโปรตุเกสในมาเลเซียโดยทั่วๆ ไปไม่มีใครจะมิพลเมืองในคาบสมุทรมลายูเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่เปลี่ยนมานับถือคริสต์ศาสนาและหากจะสามารถค้าขายกับคนอื่นได้แล้ว ก็มีเพียงไม่กี่คนที่จะยอมค้าขายกับชาวโปรตุเกส อนึ่งฐานะและอิทธิพลของโปรตุเกสในเอเชียมิได้ขึ้นอยู่กับกรรมดินแดนเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับอำนาจทางทะเลด้วย การค้าเจริญขึ้นมาได้มิใช่ด้วยการพิชิตดินแดนแต่ด้วยชัยชนะทางทะเล อำนาจทางทะเลเท่านั้นที่จะสร้างการเชื่อมโยงระหว่างป้อมปราการต่างๆ ของโปรตุเกสได้ และภายในป้อมปราการเหล่านั้นเท่านั้น อาทิ ที่กัว มะละกา และมาเก๊า ที่จะสร้างอิทธิพลอันมั่นคงของโปรตุเกสขึ้นได้ในลักษณะของศาสนจักรและการนับถือศาสนาคริสต์ในหมู่ประชาชน

มะละกาภายใต้โปรตุเกส

ประวัติศาสตร์ของมาเลเซียตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 16 อธิบายไว้ว่าเป็นการแข่งขันกันเพื่อความยิ่งใหญ่ของสามฝ่าย คือ ระหว่างยะโฮร์ อาจะห์ และโปรตุเกสที่ตั้งอยู่ในมะละกา การแข่งขันนี้เกี่ยวกับการควบคุมการค้าเป็นส่วนใหญ่ เพราะในเรื่องของการควบคุมการค้ามีความมั่งคั่งเป็นเดิมพัน ความจริงเริ่มด้วยไม่มีมหาอำนาจ

ชาติโดสนใจเฉพาะการพิชิตดินแดนเพื่อชัยชนะ แต่ทุกประเทศสนใจเรื่องการครอบครองมะละกา อันเป็นศูนย์กลางสำคัญไปสู่การค้าในแถบนี้ การที่โปรตุเกสสามารถรักษาการครอบครองมะละกามาได้ตลอดศตวรรษนั้นขึ้นอยู่กับความมั่นคงของป้อมปราการที่โปรตุเกสได้สร้างขึ้นที่นั่น และเป็นเพราะยะโฮร์กับอาเจะห์ต่างอิจฉาริษยาซึ่งกันและกัน เท่าๆ กับที่ต่างก็อิจฉาโปรตุเกส แม้กระนั้นก็ตาม โปรตุเกสก็ต้องเสียเวลาส่วนใหญ่ไปในการป้องกันฐานะของตนให้รอดพ้นจากการโจมตีของทั้งยะโฮร์และอาเจะห์

โปรตุเกสยึดเมืองมะละกาไว้เพื่อได้อำนาจควบคุมศูนย์กลางรวบรวมการค้าเครื่องเทศและเพื่อสร้างป้อมปราการ ดังได้เห็นแล้วว่าในสายตาของดัลบูเคอร์ก การค้าของโปรตุเกสขึ้นอยู่กับที่ตั้งที่มั่นให้เพียงพอตลอดเส้นทางการค้า ฉะนั้น ทันทียึดเมืองไว้ได้เมื่อ ค.ศ. 1511 ดัลบูเคอร์กก็ลงมือสร้างป้อมปราการ มีการสร้างป้อมปราการขึ้นทางฝั่งขวาของปากแม่น้ำมะละกา ใกล้กับทะเลและแม่น้ำพอที่จะใช้เรือล่าเหยียดได้ไม่ขาด ป้อมนี้คือ ป้อมอาฟาโมซา เป็นป้อมที่สร้างอย่างแข็งแรงจนสามารถต้านทานการจู่โจมมาได้ตลอดจนกระทั่งถึงการโจมตีของชาวฮอลันดาใน ค.ศ. 1641 อาจเรียกได้ว่าเป็นสิ่งก่อสร้างด้วยหินแห่งแรกที่สร้างขึ้นในเมืองนี้ ต่อมาได้มีการขยายป้อมปราการต่างๆ ดังนั้น เมื่อศตวรรษล่วงไปเมืองที่มีป้อมจึงเจริญขึ้นบนฝั่งเดียวกันของแม่น้ำที่ป้อมอาฟาโมซาตั้งอยู่ ภายในป้อมปราการโปรตุเกสได้สร้างวิหารแห่งหนึ่งและวัดสามแห่ง โรงพยาบาลสองแห่งและโรงเรียนที่ติดกับวัดหนึ่งแห่ง

งานสำคัญที่สุดที่ดัลบูเคอร์กเผชิญอยู่ก็คือ การตั้งเมืองมะละกาเป็นศูนย์กลางการค้าขึ้นมาใหม่ เพราะถ้าเขาไม่สามารถชักชวนพวกพ่อค้าเก่าๆ ให้หันกลับมาสู่มะละกาได้เป็นผลสำเร็จ อนาคตของมะละกาที่จะเป็นศูนย์กลางการค้าก็ย่อมไม่แน่นอน ชั้นแรกดัลบูเคอร์กประสบความสำเร็จในงานนี้อยู่บ้าง พวกพ่อค้าผู้ซึ่งเคยต่อต้านสุดด้าน เช่น พ่อค้าจีนและฮินดู ก็ได้กลับมาสู่มะละกาอย่างรวดเร็ว ยิ่งกว่านั้นอาณาจักรที่เคยเป็นประเทศราชของมะละกามาก่อน เช่น กัมปาร์และชาว รวมทั้งบรูไนด้วย ได้สร้างความสัมพันธ์ฉันมิตรกับโปรตุเกสในเวลาต่อมา

มีการส่งคณะสำรวจไปค้นหาหมู่เกาะโมลุกกะแหล่งเครื่องเทศที่แท้จริงอันเป็นหลักสำคัญของการค้า ข้อตกลงที่ทำกันที่นั่นทำให้โปรตุเกสได้รับการผูกขาดและปิดการค้าเครื่องเทศกับพ่อค้าทางตะวันออกกลาง ดัลบูเคอร์กเองก็มีได้อยู่ที่มะละกานานนักหลังจากสร้างป้อมปราการเสร็จแล้ว เพราะคิดว่าถึงเวลาที่ตนควรกลับเมืองแก้ว ก่อนจากมะละกาไป ดัลบูเคอร์กได้วางรากฐานการปกครองของโปรตุเกส ซึ่งในศตวรรษต่อมาค่อยๆ มีสำนักงานสำคัญๆ เกิดขึ้น ดังจะได้อธิบายต่อไป

บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดในมะละกาก็คือ กัปตันหรือผู้ว่าราชการ ซึ่งมักเป็นขุนนางที่ได้รับแต่งตั้งจากกษัตริย์โปรตุเกสให้ดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี เป็นผู้ได้รับ

เงินเดือน แต่เงินที่ได้รับนั้นน้อยมากเมื่อเทียบกับผลกำไรอันเกิดจากการค้า กัปตันได้รับคำแนะนำจากสภาที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าผู้พิพากษา นายกเทศมนตรี และพระราชาคณะ หนึ่ง ยังมีผู้บัญชาการทหาร (Captain-General) บังคับบัญชากำลังทัพทั้งหมดในเมือง ตำแหน่งนี้ผู้สำเร็จราชการเมืองกัวเป็นผู้แต่งตั้งและยังเป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกชั้นนำอื่น ๆ ของฝ่ายบริหาร เช่น หัวหน้าผู้พิพากษา ตำแหน่งสำคัญ ๆ 3 ตำแหน่งของมาเลย์ได้แก่เบนดาฮารา ตำเมงก และซาร์ห์บันดาร์ก็ยังคงเป็นตำแหน่งที่มีอยู่และเป็นตำแหน่งสำหรับชาวมะละกา ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเบนดาฮารามีหน้าที่ควบคุมชาวต่างประเทศทุกคนที่เข้ามามะละกา และมีอำนาจตุลาการทั้งทางแพ่งและอาญา ตำเมงกมีหน้าที่ดูแลชาวมลายูทุกคนที่เข้ามาทำการค้าขายในมะละกา ส่วนซาร์ห์บันดาร์ทำหน้าที่รับรองผู้ที่เดินทางหรือแขกเมืองของมะละกา ยังมีการแต่งตั้งกัปตันต่าง ๆ ซึ่งเป็นบุคคลชั้นนำที่เลือกให้มาดูแลผลประโยชน์ของตนและทำหน้าที่คล้ายคลึงกับหัวหน้าหรือผู้แทนประชาคม สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงก็คือชาวโปรตุเกสในมะละกาเป็นผู้รับใช้ กษัตริย์หรือเป็นข้าราชการมากกว่าจะเป็นลูกจ้างของบริษัทการค้าทำนองชาวฮอลันดา ซึ่งเข้ามาภายหลัง อย่างไรก็ตาม ชาวโปรตุเกสเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการค้าและได้รับผลกำไรจากการค้ามากกว่าจากเงินเดือนของตน จึงไม่ค่อยมีชาวโปรตุเกสมากมายในเมือง ความจริงจำนวนสูงสุดคราว ๆ หนึ่งอาจจะประมาณ 600 คน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า จุดมุ่งหมายขั้นแรกในการปกครองนี้ก็เพื่อให้แน่ใจว่าจะดำเนินการปกครองมะละกาให้เป็นไปอย่างราบรื่น เพื่อว่ามะละกาจะยังคงเป็นศูนย์กลางการค้าในหมู่เกาะมาเลเชียอยู่ต่อไป อย่างไรก็ตาม การค้าก็มีได้ขึ้นอยู่กับสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเดี๋ยวยังเป็นธุรกิจการซื้อขายคือต้องมีทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ ชาวโปรตุเกสตั้งใจจะพยายามคุมการค้าเครื่องเทศไว้ทั้งหมดและในการทำเช่นนี้จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่โปรตุเกสจะต้องเป็นปรปักษ์กับผู้อื่นที่ประสงค์จะแบ่งผลกำไรในการค้านี้ ยิ่งกว่านั้นศรัทธาในศาสนาอย่างแรงกล้าของชาวโปรตุเกส ความเป็นคริสเตียนอย่างเคร่งครัด ทำให้โปรตุเกสมีความขัดแย้งกับชาวมุสลิมในประเทศรอบ ๆ นั้น

ระบบการค้าซึ่งโปรตุเกสจัดตั้งขึ้นในเอเชียก่อให้เกิดผลกำไรอย่างงดงามที่สุด มีการนำผ้าอินเดียโดยเฉพาะอย่างยิ่งผ้าฝ้ายจากเมืองกัวไปขายยังมะละกาเพื่อแลกเปลี่ยนกับเครื่องเทศ สินค้ายังสามารถส่งไปขายที่ประเทศจีนเพื่อแลกเปลี่ยนกับไหมและสินค้าอื่น ๆ หรือนำกลับไปยังเมืองกัวพร้อมที่จะส่งต่อไปยังยุโรปอีกทอดหนึ่ง จากเอเชียไปยังยุโรปนั้น โปรตุเกสจะนำเอาเครื่องเทศ ไหม และเครื่องกระเบื้องเคลือบไปขายซึ่งได้ราคาสูงมาก อาทิ พริกไทยจำนวนหนึ่งซึ่งซื้อไปจากตะวันออกมีมูลค่าประมาณ 45 เหยียดอลลาร์ สามารถขายได้มีมูลค่าถึง 1,800 เหยียดอลลาร์ในโปรตุเกส นี่คือผลกำไรที่ทำได้ซึ่งส่วนแบ่งของเงินที่ได้สำหรับท้องพระคลังเป็นสี่เท่าของภาษี

ในของโปรตุเกส

มะละกาเองเป็นศูนย์กลางรวบรวมสินค้าท้องถิ่น เช่น พริกไทย ทองคำ งาช้าง และข้าวจากสุมาตรา อาหารอื่นๆ ข้าว การบูร และผ้าจากชวา ตีบูกจากเประ ส่วนทองคำ บางทีก็มาจากสยาม

การผูกขาดการค้าขึ้นอยู่กับอำนาจควบคุมทะเล การที่จะใช้อำนาจทางทะเลให้มีประสิทธิภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับฐานะของโปรตุเกสในมะละกาเป็นอย่างมาก ช่องแคบมะละกาเป็นทางสัญจรที่สำคัญของการค้าระหว่างตะวันออกกับตะวันตก และโปรตุเกสก็พยายามที่จะควบคุมคู่แข่งชนทั้งหมดอย่างเคร่งครัด เรือที่ทำการค้าทุกลำในบริเวณนี้ต้องได้รับใบผ่านทางจากโปรตุเกส และเรือทุกลำที่ใช้ช่องแคบนี้ต้องแวะจอดที่มะละกาและชำระภาษีสินค้าที่บรรทุกมาในเรือ การพยายามผูกขาดการค้าเช่นนี้ไม่มีใครเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษีที่เรียกเก็บในมะละกานั้นขึ้นอยู่กับการค้าตัดสินชี้ขาดของผู้ว่าราชการแต่ละคนตามความพอใจ นโยบายการผูกขาดเกือบจะใช้ไม่ได้และความพยายามที่จะทำเช่นนั้นยิ่งจะเร่งเร้าให้เกิดความรู้สึกต่อต้านโปรตุเกสมากขึ้น เพียงเหตุผลสองประการนี้ก็ทำให้เรือที่ใช้เส้นทางมะละกาบ่อยลงแล้ว เรือเหล่านั้นเริ่มใช้เส้นทางอื่น เช่น ไปทางยะโฮร์และอาเจะห์ ดังนั้นภาษีการค้าของมะละกาจึงลดลงอย่างรวดเร็วเมื่อ ค.ศ. 1544 การนำเอาวิธีเก็บภาษีสินค้าทุกชนิดในออตราปานกลางร้อยละ 6 มาใช้แทนการเรียกเก็บภาษีตามความพอใจของผู้ว่าราชการ ส่งเสริมให้มีการใช้เมืองท่ามากขึ้น และความร่ำรวยของมะละกาจึงยังคงมีอยู่ต่อไปจนถึงสิ้นคริสต์ศตวรรษนี้ อย่างไรก็ตาม กองทหารที่ตั้งประจำอยู่อย่างโดดเดี่ยวของโปรตุเกสก็ไม่สามารถควบคุมการค้าในแถบนี้ได้อย่างจริงจัง หลังจากเปิดการค้ากับญี่ปุ่นเมื่อ ค.ศ. 1543 รวมทั้งการได้เมืองมาเก๊าเมื่อ ค.ศ. 1557 มะละกาจึงได้มีความสำคัญยิ่งขึ้นทางด้านยุทธศาสตร์ในอันที่จะคุมเส้นทางทางทะเลไปยังตะวันออกไกล

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า นโยบายการเปลี่ยนให้มานับถือศาสนาคริสต์เป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในทางการค้า บาทหลวงจากโปรตุเกสได้เดินทางไปเอเชียเป็นจำนวนมาก ที่มีชื่อเสียงที่สุดคือ เซนต์ ฟรานซิส ซาเวีย ผู้ซึ่งอยู่ที่มะละกาในสมัยที่พวกเขาจะโจมตีเมืองเมื่อ ค.ศ. 1547 ต่อมา เซนต์ ฟรานซิส ซาเวีย ได้ย้ายต่อไปทางตะวันออกโดยพยายามจะเข้าไปในประเทศจีน แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะหลังจากได้ไปเยือนญี่ปุ่น เซนต์ฟรานซิส ซาเวีย ก็ถึงแก่กรรมที่เกาะเซนเซียน นอกฝั่งทะเลจีน เมื่อ ค.ศ. 1533 ในที่สุดได้นำศพกลับมายังมะละกาชั่วคราวก่อนที่จะนำไปยังเมืองกัว ซึ่งก็ยังคงอยู่ที่นั่นมาจนถึงทุกวันนี้ ทำนองเดียวกับผู้เผยแพร่ศาสนาคนอื่นๆ เซนต์ฟรานซิส มักมีเรื่องโต้แย้งกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนชาวโปรตุเกส ผู้ซึ่งสนใจในผลกำไรทางการค้ามากกว่าการเผยแพร่ศาสนา ความปรารถนา

ของพ่อค้าที่จะให้ได้ผลกำไรงามมักขัดกับหลักมนุษยธรรมของบาทหลวง แต่โดยทั่วๆ ไปฝ่ายแรกก็มักจะเป็นฝ่ายชนะ

ยะโฮร์ต่อต้านมะละกาของโปรตุเกส

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า นอกจากบรูไน โปรตุเกสมิได้สร้างความสัมพันธ์อันมิตรเป็นพิเศษกับรัฐต่างๆ ในหมู่เกาะมาเลเซีย เพราะนโยบายการค้าที่จำกัดและเพราะความตั้งใจที่จะเผยแพร่ศาสนาคริสเตียน รัฐซึ่งมีเหตุผลมากที่สุดที่ไม่ชอบชาวโปรตุเกสก็คือ ยะโฮร์ รัฐยะโฮร์เป็นรัฐที่สืบต่อมาจากจักรวรรดิมะละกา ซึ่งปกครองโดยมาห์มุด สุลต่านมะละกาคองค์สุดท้ายและผู้สืบเชื้อสายของเขา ตลอดเวลาที่โปรตุเกสอยู่ในมะละกา ยะโฮร์ไม่เคยเลิกความคิดที่จะขับไล่โปรตุเกสให้ออกไปจากเมือง อันที่จริงเมื่อปลาย ค.ศ. 1641 ยะโฮร์ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ชาวฮอลันดาซึ่งในที่สุดโปรตุเกสก็พ่ายแพ้

หลังจากหนีออกจากมะละกาเมื่อ ค.ศ. 1511 สุลต่านมาห์มุดก็เสด็จไปยังปาหัง เป็นแห่งแรก ซึ่งเข้าใจกันว่าเป็นเปกาน (Pekan) ในปัจจุบัน จากที่นั่น สุลต่านทรงส่งสาส์นไปถึงจักรพรรดิจีน ขอความช่วยเหลือเพื่อให้ได้ราชบัลลังก์กลับคืนมา แต่พระเจ้ากรุงจีนได้ส่งสาส์นตอบกลับมาว่า พระองค์เองก็ยังสู้รบอยู่กับพวกตาด (Tartar) และไม่ได้ให้ความช่วยเหลือใดๆ ต่อมาเพราะพวกพ่อค้าจีนซึ่งอยู่ที่มะละกาในเวลาที่โปรตุเกสโจมตีมะละกาเมื่อกลับไปเมืองจีนนั้น ได้นำเรื่องราวสรรเสริญพวกโปรตุเกสกลับไปเล่าจนทำให้ชาวโปรตุเกสได้รับการต้อนรับอย่างเป็นมิตรเมื่อโปรตุเกสไปถึงเมืองจีน ดังนั้นสุลต่านมาห์มุดจึงไม่ได้รับความช่วยเหลือจากจีนและต้องพึ่งกำลังของพระองค์เอง สุลต่านมาห์มุดยังคงเป็นประมุขแต่ในนามของคาบสมุทรมลายูทั้งหมด จรดอาณาเขตของสยาม แต่พระองค์ก็ต้องมีเมืองหลวงใหม่จึงเสด็จออกจากปาหังเพื่อมาอยู่ใกล้ๆ ศูนย์กลางของดินแดนมลายู ทรงแวะพักที่ชายองปีนังตรงสาขาหนึ่งของแม่น้ำยะโฮร์ อย่างไรก็ตาม ที่นี่ยังตั้งอยู่ไกลจากแม่น้ำเกินกว่าที่จะตั้งคูดการค้าได้ ต่อมาราวๆ ต้น ค.ศ. 1513 สุลต่านมาห์มุดจึงตัดสินพระทัยย้ายไปยังเมืองบันตัน ซึ่งเป็นเกาะแห่งหนึ่งทางใต้ของสิงคโปร์ ที่บันตันพระองค์ทรงตั้งราชสำนักมะละกาขึ้นใหม่และพยายามที่จะเอามะละกาเข้ามาอยู่ในความครอบครองอีก

การโจมตีทั้งทางบกและทางทะเลได้ทำขึ้นต่อมาและอาจประสบผลสำเร็จถ้าพวกโปรตุเกสไม่ได้สร้างบ้อมปราการไว้ การโจมตีเกิดขึ้นหลายครั้งเมื่อปี ค.ศ. 1515 1516 และ 1519 และเกือบจะทำให้เมืองมะละกาประสบกับความอดอยาก ยะโฮร์ก็กลับมาโจมตีใหม่อีก เมื่อ ค.ศ. 1523 และ 1524 ซึ่งการปิดล้อมเมืองมะละกาก่อให้เกิด

ความยากลำบากอย่างใหญ่หลวงแก่โปรตุเกส ขณะที่มะละกาพึ่งอาหารที่ส่งเข้ามา สุลต่านก็หวังที่จะให้ฝ่ายโปรตุเกสอดอยากจนยอมจำนน เพราะไม่มีทางที่จะยึดป้อมอาฟาโมซาได้ สุลต่านเกือบจะยึดมะละกาได้สำเร็จเมื่อ ค.ศ. 1524 จนฝ่ายโปรตุเกสต้องตัดสินใจตีโต้บ้าง และใน ค.ศ. 1526 โปรตุเกสก็ส่งกองเรือมายังบันตัน กองเรือได้โจมตีและทำลายเมืองหลวงของสุลต่าน และขับสุลต่านให้ต้องย้ายไปที่กัมปาร์ในสุมาตรา และไปสิ้นชีพที่นั่นเมื่อ ค.ศ. 1528 สุลต่านมาห์มุดไม่ประสบความสำเร็จในการยึดมะละกา แต่พระองค์ก็ได้ทำให้การค้าของมะละกาเสียหายอย่างใหญ่หลวง

หลังจากที่สุลต่านสิ้นชีพลง ราชามุดาโอรสองค์ใหญ่ก็ได้สืบราชสมบัติต่อมา แต่โอรสองค์เล็ก ซึ่งเบนดาฮาราและบรรดาหัวหน้าต่าง ๆ สนับสนุน ได้ครองราชย์แทน ราชามุดาถูกบังคับให้ออกจากกัมปาร์ไปอย่างรีบด่วน และตามบันทึกเหตุการณ์ เซงจาร์ห์ มลายู กล่าวว่า ราชามุดาได้เสด็จไปยังเมือง ซือค (Siak) ก่อน แล้วต่อไปยังเมืองกะลัง (Klang) ที่เมืองกะลัง พระองค์ได้พบกับพ่อค้าคนหนึ่งซึ่งทูลแนะนำให้ตั้งราชสำนักขึ้นใหม่บนฝั่งแม่น้ำเประ ราชามุดาทรงเชื่อคำแนะนำนี้ จึงพร้อมด้วยบริวารที่ติดตามมาจากกัมปาร์มุ่งหน้าไปที่เประ พระองค์ประทับใจกับความยากลำบากเพียงเล็กน้อยในการตั้งเมืองหลวงของรัฐใหม่ตรงตอนกลางของแม่น้ำ และการตั้งเมืองหลวงใหม่นี้เองเท่ากับเป็นการตั้งราชวงศ์ใหม่ขึ้นต่างหากในเประ เมื่อประมาณ ค.ศ. 1529 เจ้าผู้ปกครององค์แรกก็คือโอรสองค์ใหญ่ของสุลต่านแห่งมะละกาองค์สุดท้ายทรงพระนามว่า สุลต่านมุดซัฟาร์ ซาห์

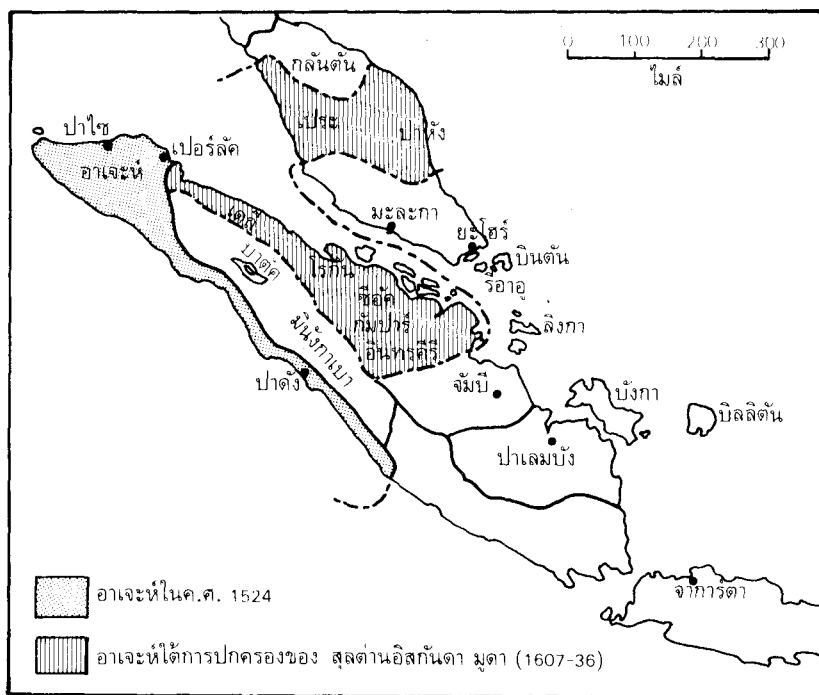
นอกจากการขาดตอนของผู้สืบราชวงศ์ฝ่ายชายในระบอบที่พวกเขาจะมีชัยชนะแล้ว ราชวงศ์ประทีก็สามารถสืบบรรพบุรุษไปได้ถึงสุลต่านแห่งมะละกา เรื่องนี้ให้คำอธิบายตัวอย่างเกี่ยวกับการปฏิบัติในราชสำนักมะละกาอันมีอยู่มากมายและตำแหน่งต่างๆ ของมะละกา เช่น เบนดาฮารา ลักษมณ ต้าเมงกง ซึ่งยังคงมีอยู่ในประทีปัจจุบันนี้

โอรสองค์เล็กซึ่งมีพระมารดาเป็นธิดาของ ดุน มุดาฮีร์ ทรงนามว่า สุลต่านอลาอุดดิน และระยะหนึ่งในปี ค.ศ. 1530 เศษ ได้ทรงย้ายเมืองหลวงของรัฐของพระองค์กลับไปอยู่บนแผ่นดินคาบสมุทรมลายู ทรงเลือกที่ตั้งได้บริเวณฝั่งแม่น้ำยะโฮร์ตรงที่เป็นเมืองโกตา ดิงกิ (Kota Tingi) ในปัจจุบัน ต่อมาใน ค.ศ. 1540 เศษ เมื่อสภาวะการณ์อยู่ตัวดีขึ้นแล้ว สุลต่านจึงได้ย้ายเมืองหลวงลงไปทางใต้ของแม่น้ำต่อไปอีกถึงเมือง ยะโฮร์ ลามา ซึ่งอยู่ห่างปากแม่น้ำยะโฮร์ประมาณสิบไมล์ ที่เมืองนี้ สุลต่านอลาอุดดิน ทรงพยายามต่อสู้การค้าและการเดินเรือของมะละกา ในปี ค.ศ. 1533 ยะโฮร์ได้โจมตีเมืองมะละกาอีกแต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเพราะไม่อาจยึดป้อมปราการได้

อาณาจักรต่อต้านยะโฮร์และมะละกาของโปรตุเกส

สถานการณ์ทางการเมืองในมาเลเซียขณะนั้นดูจะยุ่งเหยิงเนื่องจากอาณาจักรอำนาจที่สามได้ปรากฏตัว อาเจหฺเป็นรัฐอยู่ทางภาคเหนือของสุมาตรา อาเจหฺมีอำนาจขึ้นมาตั้งแต่ต้นๆ ของศตวรรษ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากโปรตุเกสยึดมะละกาได้แล้ว การตั้งมั่นของโปรตุเกสในมะละกาจึงส่งผลให้พวกพ่อค้าทั้งหลายจากตะวันออกกลาง โดยเฉพาะพวกมุสลิมใช้อาเจหฺเป็นเมืองท่าแวะพักในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันที่จริงพวกมุสลิมพากันหนีออกจากมะละกาไปอยู่ที่อาเจหฺและบรูไนเป็นจำนวนมากเมื่อ ค.ศ. 1511 การค้านี้ทำให้ผู้ที่อยู่ในอาเจหฺร่ำรวยและมีอำนาจมากขึ้น มากจนคิดถึงเรื่องการแผ่ขยาย เพื่อบรรลุจุดเจตนาอันนี้ อาเจหฺจึงเข้าโจมตีมะละกาเมื่อ ค.ศ. 1537 แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ แม้ว่าผลประการหนึ่งคือทำให้จักรวรรดิยะโฮร์และพันธมิตร เช่น เประและปาหังเกิดความระแวงสงสัยพวกอาเจหฺขึ้น ความระแวงสงสัยนี้เพิ่มขึ้นจนเกิดเป็นการไม่ชอบเหมือนนโยบายแผ่อำนาจของอาเจหฺรวมไปถึงการพิชิตรัฐประเทศราชของยะโฮร์ในสุมาตรา ยะโฮร์และพันธมิตรร่วมกันเอาชนะอาเจหฺในการรบทางทะเลเมื่อ ค.ศ. 1539 ได้ การเป็นศัตรูกันระหว่างยะโฮร์และอาเจหฺก่อให้เกิดผลดียิ่งแก่โปรตุเกส เพราะเป็นการป้องกันมิให้ศัตรูได้รวมตัวกันต่อต้านโปรตุเกส ดังตัวอย่างเมื่อ ค.ศ. 1547 พวกอาเจหฺได้บุกโจมตีมะละกาอีกในขณะที่ฝ่ายกำลังร่วมของยะโฮร์กับพันธมิตรเฝ้าดูอยู่เฉยๆ เมื่อเห็นว่าฝ่ายโปรตุเกสมีชัย พวกยะโฮร์และพันธมิตรก็แล่นเรือไปและไม่พยายามเข้าช่วยพวกอาเจหฺเลย อนึ่ง เมื่อ ค.ศ. 1551 เมื่อยะโฮร์โจมตีป้อมปราการไม่สำเร็จ คราวนี้พวกอาเจหฺก็มิได้เข้าช่วยเหลือ การแข่งขันกันและทำสงครามกันแสดงออกถึงสภาพของมาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 16 บางครั้งโปรตุเกสก็เป็นฝ่ายตั้งรัฐที่มีอำนาจอื่น ๆ บางครั้งยะโฮร์ก็เป็นฝ่ายรุกโจมตี ระหว่าง ค.ศ. 1555 และ 1563 สภาพต่างๆ ในมะละกาเองค่อนข้างสงบ แต่อย่างไรก็ตาม ใน ค.ศ. 1564 ความขัดแย้งก็เกิดขึ้นอีกเมื่อพวกอาเจหฺโจมตีเมือง ยะโฮร์ ลามา ซึ่งเป็นเมืองหลวงของยะโฮร์อย่างกะทันหัน ทำลายเมืองและจับสุลต่านอลาอุดดินได้ ซึ่งต่อมาก็กินซีพลองอย่างลึกลับที่อาเจหฺ

ประมุขแห่งยะโฮร์ที่สืบราชสมบัติต่อมา คือ สุลต่านมุดซัฟฟาร์ ซาห์ (ค.ศ. 1564 - 70) และในรัชสมัยของพระองค์กับ สุลต่านอาลี จัลลา อับดุล จาลิล สุลต่านองค์ต่อมา ยะโฮร์สามารถฟื้นตัวมีกำลังขึ้นมาได้บ้างเพราะพวกอาเจหฺหันเหความสนใจไปที่มะละกาอีกวาระหนึ่ง เมืองมะละกาถูกโจมตีเมื่อ ค.ศ. 1568 โดยกองเรือใหญ่พร้อมกับกำลังทัพถึง 20,000 คน แต่โปรตุเกสก็ยังคงต้านทานไว้ได้ มีการโจมตีอีกในปี ค.ศ. 1574 และ 1575 แต่อาเจหฺก็ไม่สามารถยึดป้อมปราการได้ อย่างไรก็ตาม ต่อมาแผนของอาเจหฺในเรื่องแผ่ขยายดินแดนก็เปลี่ยนไปเป็นทางด้านยะโฮร์มากกว่า

แผนที่แสดงเขตที่อาจะห์ได้รับชัยชนะ

โปรตุเกส ในชั้นแรกพวกเขาจะห์ได้สร้างป้อมขึ้นที่เมืองปะลิส (Perlis) โดยหวังที่จะปิดปลายทางด้านเหนือของช่องแคบ และใน ค.ศ. 1575 อาจะห์ก็มีชัยรัฐปะระ ซึ่งเป็นพันธมิตรของยะโฮร์

อาจะห์รักษาการควบคุมปะระมาเป็นเวลาเกือบร้อยปี ได้มีการแต่งตั้งสุลต่านอีกหลายองค์ด้วยความเห็นชอบของอาจะห์ และแม้ว่าสุลต่านเหล่านั้นจะได้รับอนุญาตให้ปกครองในปะระได้ สุลต่านเหล่านั้นก็ต้องอยู่ใต้อำนาจอิทธิพลของอาจะห์ ความพยายามใดๆ ที่จะเป็นเอกราชถูกกักจัดไป ดังเช่นในปี ค.ศ. 1619 เมื่อเจ้าผู้ครองถูกพวกเขาจะห์ปลดจากตำแหน่ง และเชลยที่เป็นเจ้านายมักถูกนำไปเป็นตัวประกันในราชสำนักอาจะห์จนกระทั่งอาจะห์เสื่อมอำนาจลงในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 17 ปะระจึงได้เป็นรัฐเอกราชที่แท้จริงอีกครั้งหนึ่ง

การยึดปะระได้ย่อมหมายความว่าอาจะห์ได้ที่มีบนคาบสมุทรมลายู และเป็น การคุกคามทั้งยะโฮร์และโปรตุเกสมากยิ่งขึ้นแม้ว่าในปี ค.ศ. 1582 ยะโฮร์กับมะละกาจะช่วยกันรบชนะการโจมตีของอาจะห์ การเป็นพันธมิตรกันนี้ก็เพียงชั่วคราวเท่านั้น

เพราะใน ค.ศ. 1587 อาลี จัลลา อับดุล จาลิล สุลต่านแห่งยะโฮร์เอง (ค.ศ. 1570 - 97) ก็ตัดสินใจพระทัยใช้ความพยายามอีกครั้งที่จะยึดเอามะละกาให้ได้ เมืองมะละกาถูกล้อมไว้ทั้งทางบกและทางทะเล แต่ป้อมปราการก็ยังคงตั้งมั่นอยู่ได้ โปรตุเกสสามารถขับไล่ฝ่ายโจมตีไปได้และเมื่อกำลังเสริมจากเมืองกัวมาถึงโปรตุเกสกลับเป็นฝ่ายรุกเสียเอง โปรตุเกสส่งกำลังอันเข้มแข็งไปโจมตีเมือง ยะโฮร์ ลามา และในการรบอย่างดุเดือดในเวลาต่อมา เมืองหลวงของยะโฮร์ก็ถูกทำลายลงอย่างราบคาบ แม้ในปัจจุบันนี้การขุดค้นก็ยังทำให้พบวัตถุที่สูญหายไปนั้น ความเสียหายครั้งนี้มากมายจนต้องใช้เวลาลถึงสิบปียะโฮร์จึงฟื้นกลับคืนมา

การมาถึงของชาวฮอลันดา

ในรัชสมัยของ สุลต่านอลาอุดดิน ประมุขของยะโฮร์องค์ต่อมา (ค.ศ. 1597 - 1615) นับเป็นโอกาสที่จะฟื้นฟูความมั่งคั่งของราชสำนักขึ้นใหม่ด้วยความช่วยเหลือของพันธมิตรใหม่คือ ชาวฮอลันดา การมาถึงของชาวฮอลันดาทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในหมู่เกาะมลายูสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากชาวฮอลันดาเป็นคู่แข่งกับโปรตุเกส ยะโฮร์จึงยึดเอาชาวฮอลันดาเป็นพันธมิตรด้วยหวังจะได้มะละกากลับคืนมา ใน ค.ศ. 1602 เรือสินค้าของฮอลันดามาถึงเคดาห์ และ ค.ศ. 1603 พวกชาวฮอลันดาได้ตั้งศูนย์กลางการค้าขึ้นที่ บาดู ซาวาร์ (Batu Sawar) บนฝั่งแม่น้ำยะโฮร์ ซึ่ง ณ ที่นี้เป็นที่ตั้งของเมืองหลวงของยะโฮร์ หลังจากที่ ยะโฮร์ ลามา ถูกทำลายลงในปี ค.ศ. 1587 ยะโฮร์นั้นหวังจะได้รับความช่วยเหลือจากชาวฮอลันดา ส่วนพวกฮอลันดาก็หวังจะใช้ยะโฮร์ให้ทำลายฐานะของพวกโปรตุเกส ผลสำคัญประการแรกของการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียร่วมกัน" (Marriage of Convenience) นี้ก็คือ สนธิสัญญาปี ค.ศ. 1606 ระหว่างสุลต่านแห่งยะโฮร์ กับนายพลเรือเมทลีฟ (Matelief) ชาวฮอลันดา ตามสนธิสัญญานี้ยะโฮร์จะช่วยฮอลันดายึดมะละกา ต่อจากนั้นฮอลันดาจะเป็นฝ่ายดูแลเมืองเอง ส่วนยะโฮร์ก็จะสามารถควบคุมดินแดนรอบ ๆ มะละกา

ใน ค.ศ. 1606 พันธมิตรใหม่นี้ทำการล้อมเมืองมะละกาไว้ การล้อมกินเวลานานสามเดือน โปรตุเกสฝ่ายรับถูกบังคับให้ตกอยู่ในฐานะล่อแหลมก่อนที่จะกำลังฝ่ายพันธมิตรของฮอลันดาและยะโฮร์จะถอนตัวเมื่อกำลังเสริมของโปรตุเกสจากเมืองกัวใกล้เข้ามา แม้จะไม่ประสบผลสำเร็จในครั้งนี้ ฮอลันดาก็ตระหนักว่าการปิดล้อมเต็มที่ที่เป็นหนทางเดียวเท่านั้นที่จะยึดเมืองมะละกาได้ เพราะฝ่ายรับจะอดอาหารจนต้องยอมจำนน และฮอลันดาเห็นว่าการจะทำเช่นนี้ได้ก็ต้องยึดการควบคุมทางทะเลมาเสียจากโปรตุเกส เราจะได้เห็นต่อไปว่า เรื่องนี้ความจริงแล้วเกิดขึ้นอย่างไร จนทำให้โปรตุเกสต้องถูกพวกฮอลันดาขับออกไปจากมะละกาใน ค.ศ. 1641

5. มาเลเซียคริสต์ศตวรรษที่ 17

คริสต์ศตวรรษที่ 16 เป็นศตวรรษหนึ่งที่มีเหตุการณ์มากที่สุดในประวัติศาสตร์มาเลเซีย เพราะจะได้เห็นการมาถึงของโปรตุเกส การสิ้นสุดของจักรวรรดิมละกาและการเกิดรัฐต่างๆ เช่น อาเจะห์ ซึ่งไม่เคยเป็นคู่แข่งชนกับสำนักสุลต่านแห่งมะละกามาก่อนเลย และเมื่อศตวรรษนี้ผ่านไป ก็เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า สุลต่านแห่งยะโฮร์มิได้เป็นประมุของค์เดียวที่ปรารถนาจะกำจัดโปรตุเกสออกไปจากมะละกา สุลต่านยะโฮร์มีคู่แข่งชั้นที่นากลับที่สุดในสำนักสุลต่านแห่งอาเจะห์ ตั้งได้เห็นแล้วว่าตอนปลายศตวรรษนี้ ประมุขแห่งรัฐยะโฮร์ซึ่งเป็นรัฐใหญ่ที่สุดในมาเลเซียได้ทำความตกลงอย่างไว้กับฮอลันดาเพื่อที่จะโจมตีมะละกา ก่อนที่พวกเขาจะประสบความสำเร็จ การเข้าโจมตีร่วมกันเมื่อปี ค.ศ. 1606 ประสบความสำเร็จ และต่างก็ผิดหวังในพวกฮอลันดาที่เป็นพันธมิตร สุลต่านอลาอุดดินผู้มีใจโลเลจึงผลจากการเป็นพันธมิตร ความโลเลเช่นนี้ทำให้พระองค์ต้องเสียความช่วยเหลือไปในยามที่ต้องการที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเผชิญกับการบุกโจมตีของพวกเขาอีกครั้งหนึ่ง

ใน ค.ศ. 1612 สุลต่าน อีสกันดาร์ มูดา หรือที่รู้จักกันอีกชื่อหนึ่งว่า มาห์โกดา อาลาม ได้เป็นประมุขแห่งอาเจะห์ และอาจจะเป็นประมุขที่มีชื่อเสียงที่สุดในบรรดาเจ้าผู้ครองอาเจะห์ทุกพระองค์ ตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 16 อาเจะห์เจริญขึ้นทั้งในทางอำนาจและความมั่งคั่งขณะที่การค้าก็มีมากขึ้น อาเจะห์ทำการโจมตีมะละกาศูนย์กลางสำคัญทางการค้าหลายครั้ง และยังได้รัฐเปเรอันเป็นรัฐมาเลเซียเข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุม แต่ในระหว่างรัชสมัย มาห์โกดา อาลาม ตั้งแต่ ค.ศ. 1612 ถึง 1636 จะต้องทำการรบให้มีชัยชนะอีกหลายครั้ง จุดประสงค์ขั้นแรกของพระองค์ก็คือ การยึดเมืองมะละกา เพราะเป็นที่ประจักษ์ชัดว่ากำลังของโปรตุเกสอ่อนแอลง เมื่อฮอลันดาคู่แข่งชนชาติใหม่ปรากฏตัวขึ้น อาเจะห์ต้องยึดมะละกาให้ได้ก่อนที่ฮอลันดาจะยึด

อย่างไรก็ตาม ในขั้นแรก จะต้องกำจัดคู่แข่งชั้นอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยะโฮร์ ศัตรูเก่าแก่ของอาเจะห์ อาเจะห์ได้ทำการโจมตีเมือง บาดู ซาวาร์ เมืองหลวงของยะโฮร์เป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1613 แม้ว่ายะโฮร์จะพ่ายแพ้ชาวอาเจะห์ก็ไม่สามารถจับตัวสุลต่านซึ่งเสด็จหนีไปบินตันแล้วสิ้นชีพลงที่นั่นหลัง ค.ศ. 1615 ไม่นาน พวกเขาได้ตั้งอับดุลลาห์ อนุชาร่วมพระบิดาขึ้นเป็นสุลต่านพร้อมกับให้เสกสมรสกับเจ้าหญิงอาเจะห์ สุลต่านอับดุลลาห์ประทับอยู่ที่ บาดู ซาวาร์ ชั่วระยะหนึ่งทั้งนี้เพราะอาเจะห์ส่งกองทหารเข้าอีก เมือง บาดู ซาวาร์ จึงไม่ค่อยมั่นคงนัก ใน ค.ศ. 1617 ฝ่ายอาเจะห์ก็ชนะปาหัง (Pahang) และประมุขแห่งยะโฮร์ก็ทรงคิดว่าเป็นการปลอดภัยกว่าที่จะ

ย้ายจาก บาดู ซาวาร์ ไปยัง ลิงกา ซึ่งเป็นเกาะแห่งหนึ่งทางใต้ของสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม การย้ายครั้งนี้ก็ได้ทำให้พระองค์ปลอดภัยจากการโจมตี เพราะชาวอาเจะห์ไม่พอใจในหน้าที่แสดงความเป็นอิสระของสุลต่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการละทิ้งพระชายา ชาวอาเจะห์ อาเจะห์จึงได้โจมตีประมุขแห่งยะโฮร์อีกครั้งหนึ่งเมื่อ ค.ศ. 1623 สุลต่านจึงต้องหนีจากเมืองลิงกาไปและสิ้นพระชนม์ต่อมาภายหลัง ผู้สืบราชสมบัติของพระองค์มิได้มีเมืองหลวงที่แน่นอนและคงอยู่นอกแผ่นดินคาบสมุทรมลายู มาจนกระทั่งอาเจะห์เสื่อมอำนาจลงในคริสต์ศตวรรษต่อมา ยะโฮร์เองได้กลายเป็นประเทศราชของมาห์โกตา อาลาม ด้วยชัยชนะครั้งนี้ มาห์โกตา อาลาม ได้ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริงในการเอาชนะคาบสมุทรมลายูทั้งหมดรวมทั้ง รัฐเคดาห์ ซึ่งเป็นประเทศราชของสยามด้วย ปาหังถูกยึดได้เมื่อ ค.ศ. 1617 และเคดาห์เมื่อ ค.ศ. 1621 ขณะเดียวกันการควบคุมประะของพวกอาเจะห์ก็เข้มงวดยิ่งขึ้น เมื่อสุลต่านองค์ที่ 6 ถูกปลดใน ค.ศ. 1619 จึงคงมีแต่โปรตุเกสในมะละกาเท่านั้น

ฐานะของมะละกาล่อแหลมมากยิ่งขึ้น เพราะขณะนั้นรัฐต่างๆ ภายใต้การควบคุมของอาเจะห์บนบกอยู่ล้อมรอบเมืองมะละกาและกองเรือของอาเจะห์ก็ปิดล้อมทางทะเล มาห์โกตา อาลาม จึงตัดสินใจที่จะทำการโจมตีอย่างจริงจังใน ค.ศ. 1629 มาห์โกตา อาลาม ได้มาถึงนอกฝั่งมะละกาพร้อมด้วยกำลังพล 20,000 คน มาในกองเรือกว่า 200 ลำ ยกขึ้นบกที่ชานเมืองแล้วพวกอาเจะห์ก็เข้าโจมตี เซนต์จอห์น ฮิล หลังจากการสู้รบอย่างหนักแล้ว ฝ่ายอาเจะห์ก็ยึดได้ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ที่ บุกิด ไชน่า (Bukit China) ณ จุดนี้เองที่กองกำลังเสริมมาถึงทันเวลาที่จะช่วยให้กองทหารประจำในเมืองตีได้กลับ ซึ่งก็เป็นผลสำเร็จในการทำให้ฝ่ายโจมตีแตกกระจายไป ถึงคราวที่โปรตุเกสเป็นฝ่ายรุกบ้าง โปรตุเกสทำให้พวกอาเจะห์บาดเจ็บล้มตายนับหมื่นคนต้องถอยและเมืองมะละกาก็ค่อยสงบลง

การโจมตีครั้งนี้ นับเป็นการโจมตีอย่างเต็มที่ครั้งสุดท้ายของอาเจะห์บน คาบสมุทรมลายู ทำให้รัฐสุมาตราทางเหนือต้องใช้เวลาอันพอสมควรที่จะฟื้นตัวจากความเสียหายที่เกิดขึ้นที่มะละกา และใน ค.ศ. 1636 สุลต่านอิสกันดาร์ มูดา (มาห์โกตา อาลาม) ก็สิ้นชีพ สุลต่านอิสกันดาร์ ธานี ได้สืบราชสมบัติต่อมา สุลต่านองค์นี้สนใจในการขยายอำนาจของอาเจะห์เช่นเดียวกัน แต่ก็สิ้นชีพ (ค.ศ. 1641) เสียก่อนที่จะทำการรบให้ได้ชัยชนะอีก ประมุขแห่งอาเจะห์อีก 4 องค์ต่อมาเป็นสตรีทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ความตั้งใจที่จะรุกรานของอาเจะห์จึงเสื่อมคลายไปพร้อมกับอิทธิพลของอาเจะห์ในคาบสมุทรมลายู อันที่จริง นับจากสมัยที่อาเจะห์อ่อนแอลงในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 17 นี้เองที่ประะเริ่มมีฐานะเป็นเอกราชอีก

ดังนั้น ค.ศ. 1641 จึงเป็นปีที่มีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นมากในประวัติศาสตร์มาเลเซีย ไม่เพียงแต่จะได้เห็นการยุติการคุกคามของอาเจห์ ยังจะได้เห็นการปิดล้อมมะละกาครั้งสุดท้ายเกิดขึ้น เห็นการที่พวกฮอลันดายึดได้มะละกาในเวลาเดียวกับที่โปรตุเกสถูกขับออกไปจากมาเลเซีย และเมืองหลวงของยะโฮร์ก็ได้กลับไปตั้งอยู่บนผืนแผ่นดินในคาบสมุทรมลายูเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ ค.ศ. 1623

ชาวฮอลันดาในเอเชีย

เราต้องพิจารณาถึงเหตุผลในการที่ชาวฮอลันดา ชาวยุโรป ชาตินิยมเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชาวฮอลันดานั่นเองที่เข้ามาแทนที่ชาวโปรตุเกส ไม่เฉพาะแต่ในมาเลเซียเท่านั้น ยังเข้าไปถึงหมู่เกาะต่างๆ ซึ่งปัจจุบันนี้เรียกว่าอินโดนีเซียอีกด้วย

ทำนองเดียวกับพวกโปรตุเกส ชาวฮอลันดามาจากประเทศเล็กๆ ในยุโรปตะวันตก ในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 16 ฮอลแลนด์มิได้ปกครองตนเอง แต่ถูกสเปนปกครองยุโรปไปเวลานั้นถูกแบ่งแยกเป็นส่วนๆ เพราะศาสนา และด้วยผลของการปฏิรูปศาสนา รัฐยุโรปต่างๆ ที่นับถือศาสนาคริสต์ต่างอุปถัมภ์คริสตศาสนานิกายใหม่หรือมีจะนั้นก็สนับสนุนนิกายดั้งเดิม พวกที่นับถือนิกายใหม่เรียกว่าโปรเตสแตนต์ ส่วนพวกนับถือนิกายดั้งเดิมเรียกว่าโรมันคาทอลิก เพราะนับถือสังฆราชในกรุงโรมว่าเป็นผู้นำของศาสนา ชาวฮอลันดาเป็นพวกโปรเตสแตนต์ ส่วนสเปนผู้ปกครองฮอลันดาน่าจะเป็นผู้สนับสนุนที่สำคัญที่สุดของฝ่ายโรมันคาทอลิก การแข่งขันกันทางศาสนานำไปสู่สงครามหลายครั้งในยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 16 และต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 และความแตกต่างในทางศาสนาระหว่างชาวฮอลันดาและชาวสเปนนั้นก็ทำให้ชาวฮอลันดามีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะปลดแอกการปกครองของสเปน ขณะที่ชาวฮอลันดาต้องการจะปลดแอกจากสเปน สเปนก็ปรารถนาจะกำจัดนิกายโปรเตสแตนต์ของชาวฮอลันดาให้ราบคาบ ด้วยเหตุนี้ในครั้งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 16 จึงมีกบฏชาวฮอลันดาต่อต้านการปกครองของสเปนเกิดขึ้นหลายครั้ง

โปรตุเกสได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับในการทะเลาะวิวาทระหว่างฮอลันดากับสเปนใน ค.ศ. 1580 เมื่อสเปนกลืนเอาโปรตุเกสเข้าไว้ด้วยและประเทศทั้งสองก็มีกษัตริย์องค์เดียวปกครอง ฮอลันดาเป็นพวกชอบเดินทะเลและมีธุรกิจที่สำคัญๆ มากมาย พวกฮอลันดาถือว่าทางที่ดีที่สุดในการตีสเปนก็คือการโจมตีทางการค้าของสเปน การรณรงค์ของชาวฮอลันดาในแคว้นได้รับการส่งเสริมมากขึ้นในปี ค.ศ. 1594 เมื่อพระเจ้าฟิลิปที่ 2 แห่งสเปนปิดเมืองท่าลิสบอนของโปรตุเกสมิให้พวกฮอลันดาเข้าไป ในสมัยนั้นชาวฮอลันดาที่มีชื่อเสียงว่าเป็น “ผู้บรรทุกสินค้า” ของยุโรป เรือของชาวฮอลันดาได้ทำการแจกจ่ายสินค้าไปทั่วทวีปยุโรปและได้ทำการค้าที่ได้ผลกำไรงามในการลำเลียงเครื่อง

เทศซึ่งพวกโปรตุเกสนำมาจากประเทศตะวันออก โปรตุเกสพอใจที่จะนำเครื่องเทศมายุโรป ส่วนฮอลันดามุ่งการแจกแจงจำหน่ายในยุโรป การกระทำของพระเจ้าฟิลลิปซึ่งหวังจะโจมตีความมั่งคั่งของฮอลแลนด์ ย่อมเป็นการคุกคามความร่ำรวยของฮอลันดาอย่างแน่นอน แต่แทนที่ฮอลันดาจะทำความตกลงกับสเปน ฮอลันดากลับตั้งใจจะไปยังตะวันออกและนำเครื่องเทศมาเสียเอง ฉะนั้นฮอลันดาจึงผ่านเลยลิสบอนไปเสียหลัง ค.ศ. 1580 การครอบครองดินแดนโพ้นทะเลและการทำธุรกิจการค้าของโปรตุเกสกลายเป็นสิ่งที่มีค่าองงามในการที่ฮอลันดาทำสงครามกับสเปน

ฮอลันดาได้ฉวยโอกาสที่โปรตุเกสอ่อนแอลงในประเทศตะวันออกนี้ไว้ และค่อนข้างเป็นเรื่องที่แปลก โปรตุเกสต่างหากที่ควรจะเดือดร้อนมากกว่าสเปนจากการแข่งขันของฮอลันดาและสเปน อย่างไรก็ตาม การรวมกันกับสเปนมิใช่เป็นเหตุผลประการเดียวสำหรับความเสื่อมของโปรตุเกสเมื่อเผชิญกับการแข่งขัน เพราะเป็นเวลาเกือบศตวรรษที่โปรตุเกสมีการแข่งขันเพียงเล็กน้อยในเรื่องการค้าทางตะวันออก ด้วยเหตุนี้ การปกครองของโปรตุเกสจึงหย่อนลงและเกิดฉ้อราษฎร์บังหลวงและกำลังป้องกันของโปรตุเกสก็ขาดประสิทธิภาพลงตามลำดับ ยิ่งกว่านั้นผลประโยชน์ของโปรตุเกสมีอยู่ตลอดเส้นทางทางทะเลไปยังตะวันออก และเพราะเหตุนี้กำลังของโปรตุเกสจึงกระจาย การรักษาป้อมปราการต่างๆ ของโปรตุเกสขึ้นอยู่กับอำนาจทางทะเล อำนาจทางทะเลนี้เองที่ทำให้โปรตุเกสได้ครอบครองทะเลในการแข่งขันกับกองเรือของตะวันออก แต่ทว่าการดูแลรักษาป้อมปราการเหล่านี้จำเป็นต้องมีกองเรือจำนวนมากและค่าใช้จ่ายทั้งกำลังทรัพย์และกำลังคนสูงมาก โปรตุเกสมิใช่ประเทศที่มีทุนสำรองมาก ประชากรก็มีเพียงประมาณหนึ่งล้านห้าแสนและเศรษฐกิจก็บีบรัดตัวจนเกินไปเนื่องจากงานต่างๆ ที่โปรตุเกสกระทำอยู่ในโพ้นทะเล อาทิ โปรตุเกสได้สร้างจักรวรรดิในบราซิล และมีการค้าในตะวันออก การรวมกับสเปนทำให้โปรตุเกสเข้าไปเกี่ยวข้องกับพัวพันกับการต่อสู้เพื่อป้องกันตัวซึ่งโปรตุเกสไม่สามารถจะรับไว้ได้พอ และกำลังทางเรือของโปรตุเกสก็จะได้มีการพิสูจน์ว่าฮอลันดาไม่ได้เลย

ในตะวันออก พวกโปรตุเกสถูกกำลังฝ่ายมุสลิมที่มีมากขึ้นคุกคาม เพราะโปรตุเกสไม่พยายามทำความตกลงกับอิสลาม สัญญาครั้งแรกก็คือการปิดล้อมเมืองกัวในปี ค.ศ. 1569 - 71 ของกลุ่มเจ้ามุสลิมต่างๆ จากอินเดียภาคกลาง ด้วยการป้องกันอย่างเด็ดเดี่ยวและขานรับขานญเท่านั้นที่ทำให้โปรตุเกสต้านทานไว้ได้ เมื่อเวลาผ่านไป ในคริสต์ศตวรรษที่ 16 ดินแดนอินเดียตกอยู่ใต้ปกครองของพวกมุสลิมเพิ่มขึ้นทุกทีๆ ฉะนั้นโปรตุเกสจึงมีมิตรน้อยลงเพราะโปรตุเกสไม่พยายามที่จะเป็นมิตรกับฮินดู ในหมู่เกาะมาเลเซียก็เป็นไปทำนองเดียวกันนี้ด้วย ในชาวปรากฏมีสำนักสุลต่านที่มีอำนาจเกิดขึ้นสองแห่ง คือ บันตัม และ มะตะราม รัฐมุสลิมทั้งสองรัฐเริ่มใช้ช่องแคบซุนดา

เป็นเส้นทางการค้าแทนเพื่อหลีกเลี่ยงใช้เส้นทางมะละกาของโปรตุเกส

นโยบายและการปฏิบัติของชาวฮอลันดา

ฮอลันดาตัดสินใจว่าจะต้องได้รับเครื่องเทศจากประเทศตะวันออกเสียเอง เพราะไม่สามารถใช้พวกโปรตุเกสเป็นคนกลางได้อีกต่อไป แต่เมื่อฮอลันดาตัดสินใจที่จะเข้าไปทำการค้านี้ ฮอลันดาก็ได้กระทำอย่างมีระเบียบที่สุดเพราะได้ตั้งบริษัทในเขต อีสอินเดีย (United East India Company) ขึ้น การเดินทางสำรวจไปยังตะวันออกจะต้องไม่กระทำแบบเสี่ยงอันตราย แต่ตรงกันข้ามจะต้องได้รับการสนับสนุนจากแหล่งที่มีเงินทุนอุดหนุนอย่างดี การเดินทางรอบโลกของ เซอร์ฟรานซิส เดรก ในปี ค.ศ. 1577 ได้แสดงให้เห็นแล้วว่าเป็นไปได้จริงๆ ที่ประเทศอื่นก็สามารถเดินทางไกลๆ ได้ไม่เฉพาะแต่โปรตุเกสเท่านั้น ความสามารถของ เซอร์ฟรานซิส เดรก ในการแล่นเรือผ่านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นย่อมแสดงให้เห็นฐานะความอ่อนแอของโปรตุเกส อย่างไรก็ตาม ฮอลแลนด์ก็เป็นประเทศที่ได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่ในการเดินทางรอบโลกครั้งใหม่นี้ ยิ่งกว่านั้น แม้ว่าการเดินทางสำรวจครั้งแรกในปี ค.ศ. 1596 จะไม่สำเร็จและมีผลดีทั้งหมด ชาวฮอลันดาก็ฉลาดพอที่จะลงนามในสนธิสัญญา ค.ศ. 1596 กับสุลต่านแห่งบันตัม ผู้ควบคุมช่องแคบซุนดา

ในไม่ช้าการเดินทางสำรวจทางการค้าอื่นๆ ก็ติดตามมา และเพราะฮอลันดาไม่ได้นำเอาศาสนาหรือการปฏิบัติเยี่ยงโจรสลัดเข้ามาปะปนกับการค้าของตน ฮอลันดาจึงเป็นคู่แข่งขั้นที่นำเกรงขามของโปรตุเกส เพราะฮอลันดาไม่เห็นว่าเป็นการยากลำบากเกินไปที่จะทำการตกลงทางการค้ากับประมุขชาวมุสลิม พวกแรกที่ได้ประโยชน์ก็คือเจ้าผู้ปกครองหมู่เกาะเครื่องเทศต่างๆ ซึ่งสามารถจะขึ้นราคาเครื่องเทศได้เพราะการแข่งขัน เพื่อป้องกันมิให้ชาวฮอลันดาแข่งขันกันเอง รัฐบาลฮอลันดาจึงตัดสินใจรวมบริษัททุกบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการค้าในตะวันออก ใน ค.ศ. 1602 รัฐบาลได้ตั้งบริษัทในเขต อีสอินเดียขึ้น ซึ่งดำเนินนโยบายการค้าแบบใหม่ด้วยความเข้มแข็งและประสบความสำเร็จ

ใน ค.ศ. 1609 สันติภาพก็ได้เกิดขึ้นระหว่างสเปนและฮอลแลนด์ โดยที่ฮอลแลนด์ได้รับเอกราช ฮอลันดาสามารถทุ่มเทกำลังของตนไปทำการสำรวจทางการค้าในตะวันออก คู่แข่งขันแรกที่จะต้องขจัดออกไปได้แก่อังกฤษซึ่งเพิ่งตั้งบริษัทที่อีสอินเดียขึ้นแต่ก็ไม่อาจเปรียบกันได้กับบริษัทฮอลันดา ฮอลันดากระทำการได้สำเร็จในที่สุดหลังจากที่ตั้งการค้าของอังกฤษที่เมืองอมบัตันถูกทำลายลงในปี ค.ศ. 1623¹ ชาว

¹ อย่างไรก็ตามก็ถึงอังกฤษยังคงรักษาสถานีการค้าที่เมืองบันเจอร์มาซินไว้ได้จนกระทั่งถึง ค.ศ. 1651 จัมบีถึง ค.ศ. 1679 และบันตัมจนถึง ค.ศ. 1682 ก็ตาม

ฮอลันดาได้ตัดสินใจแล้วว่า แม้นตนได้ที่ตั้งมั่นแห่งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยการเป็นคู่แข่งขันกับโปรตุเกสก็ตาม หนทางที่ดีที่สุดในอนาคตที่จะประสบผลสำเร็จก็คือ การขจัดคู่แข่งอื่น ๆ ให้หมดไป และจัดตั้งการผูกขาดการค้าในบริเวณนี้ขึ้นเสียเอง การนี้จะลุล่วงได้ก็ด้วยการได้เป็นเจ้าของครอบครองจุดสำคัญๆ ในหมู่เกาะ ทำป้อมปราการให้เป็นที่ตั้งมั่นและสร้างการปกครองของฮอลันดาขึ้น

ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบอย่างมากในความสำเร็จของนโยบายนี้ก็คือ เจน ปีเตอร์ซูน โคเอน (Jan Pieterszoon Coen) ซึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการของฮอลันดา ใน ค.ศ. 1618 เขาได้สร้างเมืองปัตตาเวีย ซึ่งอยู่ใกล้กับช่องแคบซุนดาในชวาเหนือเป็นศูนย์กลางของอิทธิพลฮอลันดา นี่เป็นงานชิ้นแรกที่น่าไปสู่จักรวรรดิฮอลันดาในอีสอินดีส และเป็นการโจมตีการค้าของมะละกาและมาเลเชียอย่างฉกรรจ์ ปัตตาเวียเจริญล้ำหน้ามะละกาอย่างรวดเร็ว เพราะมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ดีมาก เรือสามารถแล่นตรงจากแหลมกู๊ดโฮปถึงปัตตาเวียโดยผ่านช่องแคบซุนดา ผ่านเลียมะละกาและไม่แยแสโปรตุเกสเลย ที่บริเวณเส้นรุ้งนี้เองที่เรือสามารถใช้ลมสินค้าที่มีตลอดปีและไม่จำเป็นต้องใช้ลมมรสุมซึ่งเปลี่ยนแปลง อนึ่ง การใช้ช่องแคบซุนดาไปยังนระยะทางไปเมืองจีนและญี่ปุ่นอีกด้วย โครงการต่างๆ ไปของโคเอนก็คือ การสร้างปัตตาเวียให้เป็นตลาดกลางสำหรับการค้าระหว่างประเทศในเอเชียด้วยกัน และให้เป็นศูนย์กลางรวบรวมสินค้าออกส่งไปยังยุโรป อำนาจผูกขาดแบบรวมศูนย์เป็นสิ่งที่ยากที่สุดที่จะปกป้องคุ้มครองและการเสริมกำลังการผูกขาดนี้ให้เข้มแข็งได้นำไปสู่การได้มาซึ่งดินแดนหรือการตั้งรัฐในอารักขา อันได้แก่หมู่เกาะบันดาใน ค.ศ. 1621 อัมบันา ใน ค.ศ. 1605 เทอร์เนทใน ค.ศ. 1683 มาคัสซาร์ใน ค.ศ. 1667 มะทะราม ใน ค.ศ. 1682 และบันตัมใน ค.ศ. 1602 โดยทั่วๆ ไปฮอลันดาปกครองเมืองที่เป็นเมืองท่าโดยตรง ส่วนดินแดนอื่นๆ นั้นปกครองโดยใช้ระบบสัมพันธมิตร ยกเว้นแต่บริเวณที่ผลิตเครื่องเทศ เช่น อัมบันาและหมู่เกาะบันดาซึ่งฮอลันดาปกครองเอง โคเอนยังชี้ให้เห็นด้วยว่า การค้าระหว่างประเทศเอเชียด้วยกันนั้นมีความสำคัญมากกว่าการค้าระหว่างเอเชียและยุโรป โคเอนตัดสินใจว่าควรจะต้องใช้นโยบายฮอลันดาคุมการค้านี้ เพราะการค้าระหว่างประเทศเอเชียด้วยกันมีความมั่งคั่งอยู่มากมาย ถ้าหากฮอลันดาจะได้รับความมั่งคั่งนี้ ฮอลันดาก็จะต้องผูกขาดการค้าทั้งหมดในบริเวณอินโดนีเซียและมาเลเซีย

การยึดมะละกา

พร้อมๆ กับความเจริญมั่นคงของปัตตาเวีย การค้าของมะละกาก็เสื่อมลงเรื่อยๆ พวกฮอลันดาไม่เพียงแต่จะตั้งการค้าไปสู่ปัตตาเวียเท่านั้น ยังกั้นมิให้เรือแล่นไปมะละกาอีกด้วย และโปรตุเกสก็ยังมีมิตรที่สามารถจะไว้วางใจว่าเป็นพันธมิตรได้เพียงเล็กน้อย

ความเสื่อมของมะละกาเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะทันทีที่ฮอลันดาแสดงความเป็นเจ้าทะเล เช่น ในสงครามทางทะเลที่บันตัมเมื่อ ค.ศ. 1601 และพร้อมกบยึดเรือของโปรตุเกสได้ที่ปากแม่น้ำยะโฮร์ใน ค.ศ. 1603 ความช่วยเหลือแก่โปรตุเกสก็สลายไปสิ้น ชัยชนะเหล่านี้ประทับใจประมุขแห่งรัฐมลายูทั้งหลายเป็นอย่างมาก เพราะตราบจนเวลานั้น คิดกันว่าอำนาจทางทะเลของโปรตุเกสยากแก่การที่จะเอาชนะได้

ดังได้เห็นแล้วว่า แม้กระทั่งประมาณปี ค.ศ. 1636 อาจะห์ก็ยังเป็นรัฐที่แผ่อำนาจที่สำคัญในมาเลเซีย และก็เป็นที่ระยะเวลาเดียวกันนี้ที่พวกฮอลันดากำลังรบกวนอยู่กับการสถาปนาฐานะของตนทางภาคตะวันออกของหมู่เกาะ แม้ว่ามะละกาไม่มีความสำคัญต่ออำนาจของฮอลันดา แต่มะละกาก็ก่อการคุกคามต่อการตั้งการผูกขาดของฮอลันดาตราบเท่าที่มะละกายังคงเป็นของประเทศอื่น ฉะนั้นในเมื่อฮอลันดามีอำนาจคุมเกาะเครื่องเทศต่างๆ ได้แล้ว การโจมตีมะละกาก็ย่อมเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

ในปี ค.ศ. 1639 เจ้าหน้าที่ฮอลันดาในปัตตาเวียได้ทำสัญญาตกลงกับสุลต่าน अबดุล จาลิล ซาห์ที่ 2 ประมุขแห่งยะโฮร์ มีใจความว่ายะโฮร์จะช่วยโจมตีมะละกาตามแผนที่วางไว้ ครั้นมาห์โกตาอาลามสิ้นชีพลง ยะโฮร์จึงสามารถเรียกเอาเอกราชกลับคืนมาจากอาจะห์ได้ และเต็มใจที่จะช่วยฮอลันดาจัดโปรตุเกสออกไป ด้วยการเตรียมพร้อมเหล่านี้และด้วยคำสั่งของ แวน ไดเมน (Van Diemen) ผู้สำเร็จราชการแห่งปัตตาเวีย กองทัพของฮอลันดาจึงเริ่มปิดล้อมมะละกาของโปรตุเกสไว้เป็นครั้งสุดท้าย และเป็นเวลานาน ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1640 กองกำลังโจมตีอันมี อาเดรียน อันโธนิซ (Adrian Anthonisz) เป็นผู้บังคับบัญชาได้เริ่มปิดล้อมและระดมยิงเมืองจากทางทะเล สองเดือนต่อมากองกำลังของยะโฮร์ก็มาถึงนอกเมืองทำ ผู้บัญชาการฮอลันดาจึงสั่งให้ขึ้นบก ทางด้านเหนือของเมือง ชานเมืองถูกยึดได้อย่างรวดเร็ว และฝ่ายรับก็ถอยเข้าไปในป้อมปราการด้วยหวังว่ากำลังเสริมจะมาช่วยทำลายการปิดล้อม แทนที่จะรีบบุกโจมตีขณะที่โปรตุเกสกำลังถอย ฮอลันดากลับตัดสินใจทำการปิดล้อมอย่างแน่นหนา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การปิดล้อมดำเนินต่อไปจนถึงเดือนมกราคม ค.ศ. 1641 นอกจากการขาดแคลนอาหารภายในป้อมอย่างแสนสาหัสแล้ว พวกโปรตุเกสยังต้องป้องกันอย่างมั่นคง แต่เมื่อการปิดล้อมยืงนานขึ้นการขาดเสบียงก็ยิ่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งฝ่ายตั้งรับและฝ่ายรุกต่างเป็นกาฬโรค มาลาเรีย และโรคบิด การล้มตายเกิดจากโรคภัยไข้เจ็บมากกว่าการรบพุ่งกันจริงๆ ฝ่ายฮอลันดาได้ยกพลขึ้นบกเป็นจำนวน 800 คน แม้จะมีกำลังเสริมแต่เมื่อเข้าโจมตีครั้งสุดท้ายในเดือนมกราคม ค.ศ. 1641 ก็เหลือเพียง 650 คนเท่านั้น หลังจากการต่อสู้อย่างดุเดือดก็ยึดป้อมได้ในที่สุด และฮอลันดารายงานว่าฝ่ายตั้งรับที่มีชีวิตอยู่เหลือ 400 คนเท่านั้น ขณะนั้นโปรตุเกสไม่ได้รับกำลังเสริมจากฐานที่ตั้งอื่นๆ อิกเลงและโปรตุเกสก็ถูกปิด

ล้อมไว้หมด หลังจากต่อต้านไว้ได้นานกว่าห้าเดือนโปรตุเกสก็จำต้องยุติสงครามในที่สุด บ้อมอาฟาโมซาถูกยึด ฮอลันดาก็ได้เป็นผู้ครอบครองมะละกา กองรักษาด่านของชาวยุโรปที่เป็นคู่แข่งชั้นสำคัญแห่งสุดท้ายจึงถูกกำจัดออกไป

บัดนี้ความเจริญรุ่งเรืองของมะละกาก็สิ้นสุดลง แม้ว่าในระหว่างสิบปีหลังๆ แห่งการปกครองของโปรตุเกสในคริสต์ศตวรรษที่ 17 การค้าและความสำคัญของโปรตุเกสจะเสื่อมลงเรื่อยๆ มะละกาก็ยังคงรักษาความสำคัญแต่เก่าก่อนของตนในฐานะศูนย์กลางการค้าไว้ได้มากพอๆ กับคู่แข่งของตนที่ปัตตาเวีย แต่ทว่าบัดนี้มะละกาได้ตกไปอยู่ในมือของฮอลันดาผู้ครอบครองปัตตาเวียด้วย

ฮอลันดายอมไม่ยอมให้มะละกาเป็นคู่แข่งชั้นของปัตตาเวีย อันที่จริงฮอลันดายึดมะละกาไว้มิใช่จะใช้ประโยชน์เอง แต่เพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์ เมื่อฮอลันดาได้ครอบครองเมืองมะละกาแล้ว มะละกาย่อมหมดความสำคัญไป ดังนั้นแม้ฮอลันดาจะยึดมะละกาไว้ได้นานกว่าศตวรรษครึ่งก็ตาม อิทธิพลที่ฮอลันดามีต่อประชากรในคาบสมุทรมลายูก็น้อยกว่าอิทธิพลของโปรตุเกส

นโยบายการค้าของฮอลันดา

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามะละกาจะไม่มี ความสำคัญซึ่งเคยมีมาในคริสต์ศตวรรษที่ 15 และ 16 อีกเลย มะละกาก็มิได้หมดความสำคัญไปในทันที ฮอลันดายังคงใช้มะละกาเป็นตัวเชื่อมในการปกครอง และปัจจุบันยังคงได้เห็นดีกรมแบบฮอลันดาในเมือง แต่มะละกาเป็นเพียงเครื่องเชื่อมโยงการครอบครองดินแดนของฮอลันดาเท่านั้น และมีได้เป็นเครื่องเชื่อมโยงที่มีค่ามากที่สุด ปัตตาเวียเป็นเมืองที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะตั้งอยู่ในศูนย์กลางของหมู่เกาะใกล้กับแหล่งเครื่องเทศมากกว่ามะละกา ซึ่งขณะนั้นกลายเป็นเมืองนอกเขตไปแล้ว ชาวฮอลันดาใช้ช่องแคบซุนดาเพียงเพื่อเน้นให้เห็นระยะทางระหว่างมะละกากับศูนย์กลางการค้าของตนกับคาบสมุทรมลายู และสุมาตรา และยังเป็นเสมือนหนึ่งด่านชายแดนด้านการปกครองในช่องแคบมะละกา เพื่อเสริมความสำคัญในการผูกขาดของฮอลันดา

ผลกำไรทางการค้าของฮอลันดามาจากความสามารถในการ “ซื้อถูกขายแพง” และความสามารถในการทำเช่นนี้ทางการค้าเครื่องเทศเป็นผลของระบบผูกขาดซึ่งฮอลันดาตั้งขึ้น ฮอลันดาเริ่มกีดกันคู่แข่งชั้นทั้งหมดออกไปจากการค้าเครื่องเทศเพื่อว่าตนจะได้เป็นผู้จำหน่ายเครื่องเทศในยุโรปแต่เพียงผู้เดียว เมื่อฮอลันดาเป็นผู้ซื้อเครื่องเทศในตะวันออกเพียงผู้เดียวเช่นนี้ ฮอลันดาจึงสามารถเสนอราคาซื้อต่ำ เพราะถ้าผู้ผลิตไม่ขายให้แก่ฮอลันดา ผู้ผลิตก็ไม่สามารถขายให้แก่ผู้ใดได้ ฮอลันดาซื้อเครื่อง

เทศในราคาถูกและเมื่อไปถึงยุโรปก็ขายในราคาแพงมาก เพราะไม่มีผู้ใดได้นอกจากฮอลันดาเท่านั้นที่สามารถจำหน่ายเครื่องเทศให้แก่ยุโรป ฉะนั้นฮอลันดาจึงสามารถตั้งราคาตามใจชอบของตน ด้วยวิธีนี้ฮอลแลนด์จึงมีกำไรมหาศาล และคริสต์ศตวรรษที่ 17 จึงเป็น “ยุคทอง” ของฮอลันดา

ฮอลันดาสามารถใช้การผูกขาดนี้ในขณะที่ตนคุมอำนาจทางทะเล ฮอลันดายังกีดกันพ่อค้าชาติต่าง ๆ ออกไปได้ไม่ว่าจะเป็นพ่อค้าอินเดียหรืออังกฤษ และมีเพียงน้อยรายที่ได้รับอนุญาตให้ค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าหน้าที่ฮอลันดาเสียก่อน ผู้ผลิตถูกบังคับให้ขายให้แก่ฮอลันดาในราคาต่ำมากและไม่เป็นการแปลกเลยที่นโยบายผูกขาดนี้ทำให้ฮอลันดามีศัตรูมาก ต่างกับโปรตุเกสพ่อค้าจากฮอลแลนด์ไม่สนใจในการเปลี่ยนให้คนมานับถือคริสต์ศาสนา แต่แม้ว่าศาสนาจะไม่ทำให้ฮอลันดามีศัตรูมาก ระบบการค้าผูกขาดก็ทำ

เพราะฉะนั้น มะละกาจึงกลายเป็นกองรักษาด่าน ที่ฮอลันดาใช้ความพยายามควบคุมพวกพ่อค้าที่ผ่านเข้ามาทางช่องแคบมะละกา อาจกล่าวได้ว่าเป็นกองอำนาจการฝ่ายป้องกันของฮอลันดาหรือของเรือฮอลันดาซึ่งมีหน้าที่ป้องกันการค้าของรัฐบาลมิให้เป็นคู่แข่งกับฮอลันดา ฉะนั้น ผลประโยชน์ของฮอลันดาในรัฐต่างๆ ของคาบสมุทรมลายูจึงจำกัดมาก และจำกัดอยู่เฉพาะรัฐที่อยู่ทางฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นผู้ผลิตสินค้าที่ตนค้าอยู่เท่านั้น สินค้าที่สำคัญที่สุดในบรรดาสินค้าเหล่านี้ก็คือ ดีบุก และแม้แต่ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ผู้ส่งสินค้าออกที่สำคัญที่สุดก็คือ เประ

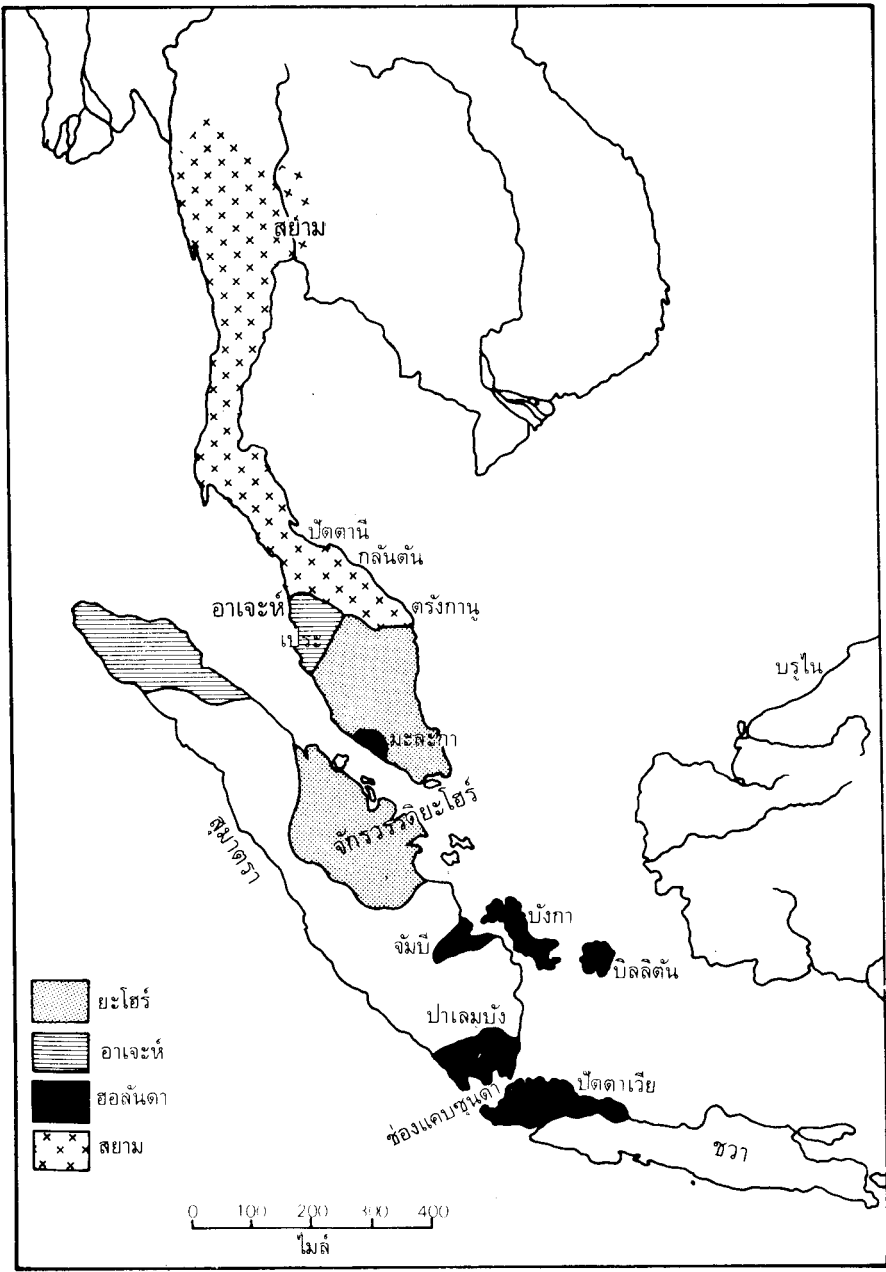
ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ในระยะสามสิบหรือสี่สิบปีแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 17 เประอยู่ใต้การปกครองของพวกอาจะห์ และการประกันการส่งดีบุกออกนอกเกือบทั้งหมดอยู่ที่พ่อค้าชาวอาจะห์รับรอง ใน ค.ศ. 1639 ฮอลันดาทำสัญญากับอาจะห์ด้วยว่าจะรับซื้อดีบุกที่เประผลิตได้ทั้งหมด แต่หลังจากนั้นไม่นานอำนาจของอาจะห์เริ่มเสื่อมลง สัญญาจึงใช้บังคับเประไม่ได้ เป็นธรรมดาอยู่เองที่ฮอลันดาพยายามจะขยาดดีบุกให้แก่ตลาดเปิดมากกว่าจะขายให้แก่ลูกค้าผู้เดียว เพราะถ้าขายให้ตลาดทั่วไปแล้วก็จะได้ราคาสูงกว่า ฉะนั้นฮอลันดาจึงประจักษ์ว่าแผ่นดินจะตั้งตัวแทนการค้าขึ้นในปี ค.ศ. 1641 ที่ปากแม่น้ำเประเพื่อจะผูกขาดการค้าแต่ผู้เดียว ก็ยังคงมีการขายดีบุกให้แก่ผู้ซื้ออื่นๆ ด้วย

ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 จะได้เห็นความพยายามของฮอลันดาหลายครั้งหลายหนที่จะเป็นผู้ผูกขาดการค้าดีบุกของเประออกนอกพอๆ กับความพยายามของเประที่จะหลอกล่อผู้อื่น จากอาจะห์และจากอินเดีย ใน ค.ศ. 1650 ฮอลันดาได้เปิดสถานีการค้าขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่ปากแม่น้ำเประ แต่ในปีต่อมาถูกพวกโจรชาวเประเข้าโจมตีและผู้

ที่อยู่ในสถานการค้าถูกฆ่า ในปี ค.ศ. 1653 ฮอลันดาทำสนธิสัญญากับประและสร้างสถานการค้าขึ้นอีกซึ่งในคราวนี้ตั้งอยู่ได้นานถึง ค.ศ. 1663 แต่กระนั้นฮอลันดาก็ยังไม่สามารถผูกขาดการค้าได้มั่นคง เพราะดีบุกถูกขนส่งออกไปทางบกจากหุบเขาคินตา (Kinta) และส่งออกจากเมืองท่าซึ่งปัจจุบันคือเมืองลุมุต (Lumut) และในการส่งออกไปทางคินตากับแม่น้ำประสายต่างๆ อาจเป็นเพราะฮอลันดาปรารถนาจะปิดล้อมทางออกจากประทั้งสองทาง ฮอลันดาจึงสร้างป้อมปราการแห่งหนึ่งขึ้นที่เกาะปังกอร์ (Pangkor) ในปี ค.ศ. 1670 ป้อมแห่งนี้ยังมีซากปรักหักพังปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน มีกองทหารประจำการอยู่ประมาณ 60 คน การยึดครองของฮอลันดานานประมาณ 20 ปี จนในปี ค.ศ. 1690 ชาวมลายูในถิ่นนั้นซึ่งมี พังลิมา กุลูป (Panglima Kulup) เป็นผู้นำได้บุกเข้าโจมตี ป้อมถูกฝ่ายที่โจมตียึดได้ ฮอลันดาจึงทิ้งป้อมไปจนถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18

ฮอลันดาไม่สามารถนำเอาการค้าของประเข้ามาอยู่ใต้อำนาจการควบคุมของตนได้โดยเด็ดขาดในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 17 แม้ฮอลันดาจะใช้ความพยายามแล้วก็ตาม ความพยายามของฮอลันดาในอันที่จะมีอำนาจควบคุมเคดาห์ ในทำนองเดียวกันยิ่งประสบผลสำเร็จน้อยยิ่งกว่า เพราะเคดาห์ตั้งอยู่ไกลจากศูนย์กลางการปกครองของมะละกาไปทางเหนือมากเกินไป แม้สยามจะเป็นเจ้าผู้ปกครองเคดาห์แต่ในนามอำนาจการควบคุมก็มิได้มีประสิทธิภาพมากนัก ฉะนั้นใน ค.ศ. 1641 ฮอลันดาจึงทำสนธิสัญญาโดยตรงกับสุลต่านแห่งเคดาห์ ซึ่งก็ได้ตกลงจะขายแร่ดีบุกทั้งหมดให้เป็นสินค้าออกจากเคดาห์แก่ฮอลันดา แต่สุลต่านก็ได้รักษาสัญญานี้ เพราะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของเคดาห์นั้นง่ายที่จะทำการค้ากับอาเจะห์ อินเดียและอาหรับ และยากที่ฮอลันดาจะป้องกันได้ ที่แห่งเดียวในมาเลเซียนอกเมืองมะละกาที่ฮอลันดาตั้งการปกครองดินแดนได้ก็คือในตำบลนานิง (Naning) ซึ่งอยู่ประชิดกับมะละกา ในสมัยที่โปรตุเกสยึดครองเมืองท่าอยู่นั้น นานิงเป็นเพียงเมืองขึ้น ฮอลันดาถือว่าตนสืบทอดสิทธิการเป็นเจ้าของปกครองและตั้งใจจะใช้ดินแดนนี้เป็นที่ส่งเสบียงอาหารให้แก่มะละกาซึ่งไม่สามารถเลี้ยงตนเองได้ ชาวเมืองที่อยู่ในนานิงเป็นพวกมินังกาเบาซึ่งเดิมทีมาจากสุมาตรา คนพวกนี้ก็ได้เต็มใจเลยที่จะเป็นผู้ส่งเสบียงอาหารให้แก่ฮอลันดา และภายใต้ผู้นำของตนก็ไม่มีใครจะร่วมมือด้วย ภาวะการขัดแย้งนี้ดำเนินอยู่จนถึง ค.ศ. 1679 เมื่อฮอลันดาในมะละกาตัดสินใจที่จะเข้าแทรกแซงโดยตรง และแต่งตั้งหัวหน้าซึ่งเต็มใจให้ความร่วมมือกับตน ผลก็คือนานิงตกอยู่ใต้การปกครองของฮอลันดาตามความมุ่งหมายทุกประการ

ฉะนั้นแม้ว่าฮอลันดายึดครองมะละกาได้จนถึงสิ้นคริสต์ศตวรรษที่ 18 มะละกาเองก็มิได้มีความสำคัญต่อฮอลันดาเลย ความสนใจส่วนใหญ่ของฮอลันดาอยู่ที่เกาะชวา

แผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ค.ศ. 1680

และเกาะอื่นๆ ไกลออกไปทางตะวันออกซึ่งเป็นแหล่งผลิตเครื่องเทศ ต่อมาการค้าระหว่างประเทศในเอเชียด้วยกันมีความสำคัญเท่าๆ กับการค้าระหว่างเอเชียและยุโรป โดยทางภูมิศาสตร์ปัตตาเวียตั้งอยู่ในที่ที่ได้เปรียบกว่า มะละกายุติการเป็นเมืองท่าชั้นนำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็เพราะมะละกาตกอยู่ใต้การปกครองของฮอลันดา

เพื่อยุติการอธิบายเรื่องมลายูในคริสต์ศตวรรษที่ 17 เราจำต้องละจากฮอลันดาและรัฐต่างๆ ซึ่งเกี่ยวกับฮอลันดาโดยตรง เพื่อจะได้มาดูว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้างในภาคต่างๆ ของมาเลเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งยะโฮร์และบรูไน

จักรวรรดิยะโฮร์

คงจะจำกันได้ว่า อับดุล จาลิล สุลต่านแห่งยะโฮร์เสด็จกลับแผ่นดินในคาบสมุทรมลายูในปีเดียวกับที่ชาวฮอลันดายึดมะละกามาได้จากโปรตุเกสด้วยความช่วยเหลือของสุลต่านยะโฮร์ใน ค.ศ. 1641 เมื่อได้รับการปลดปล่อยจากการปกครองของอาเจะห์แล้ว รัฐยะโฮร์ก็สามารถฟื้นความสำคัญที่เคยมีมาแต่เดิมให้กลับคืนมาได้ตราบเท่าที่การกระทำของยะโฮร์ไม่ไปขัดกับผลประโยชน์ของชาวฮอลันดา ฮอลันดาเองนั้นสนใจแต่กับรัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายูเพียงที่รัฐต่างๆ เหล่านี้เกี่ยวข้องกับ ในเรื่องสินค้าออก ดังนั้นชาวฮอลันดาจึงไม่ใคร่จะใส่ใจนักในการที่ราชอาณาจักรยะโฮร์จะกลับไปมีอำนาจปกครองเหนือปาหังและดินแดนตอนในจากมะละการอบๆ กะลังและสุโหงอูจองอีก สุลต่านยังคงมีอำนาจควบคุมอยู่บ้างเหนือรัฐต่างๆ ในสุมาตรา อาทิเช่น โรกัน ซือค กัมปาร์ และเบงกาลีส (Bengkalis) อย่างไรก็ตาม จัมบี (Jambi) หนึ่งในบรรดาพันธมิตรของยะโฮร์ในสุมาตราก็เป็นสาเหตุสำคัญแห่งความเสื่อมของยะโฮร์ในตอนปลายศตวรรษ

สุลต่านอับดุล จาลิล เป็นประมุขแห่งยะโฮร์ตั้งแต่ ค.ศ. 1623 ถึง ค.ศ. 1677 อันเป็นรัชสมัยที่ยาวนาน และพระองค์เองก็มีพระชนม์มถึง 90 ชันษาเมื่อสิ้นพระชนม์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า อิทธิพลของยะโฮร์ในมาเลเซียเพิ่มขึ้นหลังจากสร้างเมืองหลวงขึ้นใหม่ตรงแม่น้ำยะโฮร์ที่เมือง บาดู ชวาร์ ใน ค.ศ. 1641 เมืองหลวงนี้ได้กลายเป็นศูนย์กลางการค้ารวบรวมสินค้าเข้าจากบริเวณรอบๆ นอกราชอาณาจักรของสุลต่านจากสุมาตราและจากคาบสมุทรมลายู พริกไทยเป็นสินค้าที่สำคัญของรัฐต่างๆ ในสุมาตรา และแม้ว่าสินค้าออกที่สำคัญส่วนใหญ่จะนำไปขายให้แก่ชาวฮอลันดา พ่อค้าชาติอื่นๆ อาทิจากเมืองจีนและอินเดียก็มาซื้อขายกันที่ยะโฮร์ เมื่อชาวฮอลันดา “ไม่เห็น” จึงดูราวกับว่าการฟื้นตัวของยะโฮร์จะมีผลในการทำให้ยะโฮร์ได้กลับมาเป็นสถานที่ที่สำคัญ

อย่างถาวรอีกครั้งหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เมื่อการทะเลาะวิวาทกับจัมบีทำให้ ยะโฮร์เสื่อมลงในทันที ยะโฮร์มิได้แข็งแกร่งดังที่หน้าจะเป็นเลย

การทะเลาะวิวาทเกิดจากการเสกสมรส ราชามุดา ทรงมีนัยหมายว่าจะสมรสกับธิดาของสุลต่านแห่งจัมบี แต่กลับทรงเปลี่ยนพระทัยและไปเสกสมรสกับธิดาของ ลักษมณแห่งยะโฮร์ สุลต่านแห่งจัมบีทรงปฏิเสธข้อแก้ตัวต่างๆ ที่ยกมาอ้างเพื่อบอก เลิกสัญญา และทรงมองเห็นว่าการกระทำของราชามุดา เป็นการสบประมาทพระองค์ และประเทศของพระองค์ด้วย ผลก็คือกองทหารจากจัมบีบุกเข้าโจมตีและทำลายเมือง หลวงของยะโฮร์ที่ บาตู ซาวาร์ ในปี ค.ศ. 1673 สุลต่านเองเสด็จหนีไปปาดัง แต่จัมบี จับคนไปเป็นเชลยมากกว่า 2,000 คน

สุลต่าน अबดุล จาลิล สิ้นพระชนม์ลงใน ค.ศ. 1677 อิบราฮิม ผู้หลานได้สืบ ราชสมบัติแทน เป็นผู้สร้างเมืองหลวงขึ้นที่เกาะรีอาอู (Riau) และอยู่ที่นั่นมาตลอด รัชสมัย การขาดทั้งทรัพยากรและผู้คนที่ได้รับการฝึกฝนทำให้สุลต่านอิบราฮิมต้องจ้าง กองทหารรับจ้างให้มาช่วยพระองค์ขับไล่ผู้รุกรานซึ่งมาจากจัมบี พวกทหารรับจ้างที่ สุลต่านจ้างมานี้เป็นพวกบุกิสจากหมู่เกาะเซลีเบสทางภาคตะวันออกเฉียงของหมู่เกาะ พวก บุกิสมีชื่อเสียงในฐานะเป็นชาวเรือและทหารที่เชี่ยวชาญยิ่ง บุกิสเหล่านี้อยู่ใต้การ บังคับบัญชาของ แดง มังกิกา (Daeng Mangika) ได้ทำการรบสำเร็จเสร็จสิ้นลง แต่ เมื่อได้เข้าไปในคาบสมุทรมลายูครั้งหนึ่งแล้ว พวกนี้ก็ไม่ได้ตั้งใจที่จะกลับถิ่นเดิมของตน การนำเอาทหารรับจ้างชาวบุกิสเข้ามา จึงมีผลแผ่ไปไกลมากในกิจการต่างๆ ของ มาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 18

ความอ่อนแออย่างเห็นได้ชัดของยะโฮร์หลังจากการโจมตีของจัมบีทำให้ ประเทศราชต่างๆ ของยะโฮร์ปลื้มตัวออกจากการปกครองของยะโฮร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พวกมิงกาเบาทั้งในซ็อกและ สุโหลง อูจง การที่สุลต่านอิบราฮิมทรงยื่นกราน ที่จะยังอยู่ที่รีอาอูนั้นมีได้ช่วยให้พระองค์มีอิทธิพลในคาบสมุทรมลายูเลย ยิ่งกว่านั้นข้อเท็จจริงที่ว่าประมุขแห่งยะโฮร์ต้องเรียกทหารรับจ้างชาวบุกิสมาช่วยนั้นก็เป็นการลด เกียรติของพระองค์เอง

ในปี ค.ศ. 1685 สุลต่านอิบราฮิมสิ้นพระชนม์ กล่าวกันว่าชายาสามองค์วาง ยาพิษ มาห์มุดไอรสขึ้นครองราชย์แทนขณะยังเยาว์ชั้นษา และขณะที่ยังประทับอยู่ที่ รีอาอูนั้นก็ทรงอยู่ใต้อิทธิพลของลักษมณผู้เป็นอัยยิกา และเป็นประมุขที่แท้จริงแห่ง ยะโฮร์ พุทธิดการณ์เช่นนี้ทำให้บรรดาหัวหน้าที่สำคัญอื่นๆ ไม่พอใจโดยเฉพาะเบนดา- ฮาราซึ่งยังคงอยู่ในคาบสมุทรมลายู ฉะนั้นเมื่อลักษมณอัยยิกาของสุลต่านผู้เยาว์วัยถึง แก่กรรมลงใน ค.ศ. 1688 เบนดาฮาราจึงให้ย้ายเมืองหลวงกลับไปอยู่ที่ โกตา ดิงกิ บนฝั่งแม่น้ำยะโฮร์

ตั้งแต่ ค.ศ. 1688 เป็นต้นมา อิทธิพลอันยิ่งใหญ่ในการปกครองของเยโฮร์ก็ตกอยู่แก่เบนดาฮารา ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีอิทธิพลมาตั้งแต่ดั้งเดิม เพราะถือกันว่าผู้ดำรงตำแหน่งนี้เป็นผู้นำที่สำคัญที่สุดในรัฐ ตามความจริงแล้วเป็นธรรมเนียมอีกด้วยว่าถ้าราชตระกูลสุลต่านไม่สามารถมีทายาทเป็นชายได้ การสืบราชสมบัติก็จะตกอยู่กับเบนดาฮารา เรื่องนี้จะเกิดขึ้นในเวลาต่อมา

เมื่อสุลต่านมาห์มุดมีพระชนมายุบรรลุนิติภาวะแล้ว ก็เป็นที่ประจักษ์กันว่าทรงเป็นสุลต่านที่ไม่เหมาะสมที่สุด ทรงเป็นทั้งผู้มีสติวิปลาส จิตใจไม่ปกติโดยเฉพาะชอบทารุณกรรมอีกด้วย เช่นครั้งหนึ่งเมื่อทรงได้ป็นเป็นของขวัญสองกระบอ กก็ทรงยืนยันที่จะทดลองป็นด้วยการยิงไปที่ไหล่ของชายผู้หนึ่ง ทรงเป็นประมุขที่ที่ปรึกษาครอบงำได้ง่าย แต่ขณะเดียวกันก็ทรงชอบกระทำในสิ่งที่ที่ปรึกษาของพระองค์เองก็ไม่สามารถห้ามได้ ความบ้าและความแปลกประหลาดที่ทรงแสดงออกทำให้ไม่ทรงเป็นที่นิยมชมชอบมากขึ้นทุกทีจนกระทั่งบรรดาหัวหน้าต่าง ๆ ของเบนดาฮาราตกลงใจกันปลดพระองค์ออกจากตำแหน่งและในปี ค.ศ. 1699 ก็ทรงถูกลอบปลงพระชนม์พร้อม ๆ กับการสิ้นพระชนม์ของสุลต่านมาห์มุดที่ 2 ผู้สืบเชื้อสายของราชตระกูลมะละกาที่ปกครองเยโฮร์ก็สิ้นสุดลง ฉะนั้นความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างเยโฮร์และสำนักสุลต่านแห่งมะละกาก็สิ้นสุดลงด้วย คริสต์ศตวรรษที่ 18 จะเปิดศักราชใหม่ของประมุของค์แรกแห่งราชวงศ์ใหม่คือ สุลต่านราชวงศ์เบนดาฮารา เมื่อสุลต่านมาห์มุดถูกปลงพระชนม์ พระองค์ไม่มีทายาท ฉะนั้นการสืบราชสมบัติ ซึ่งตามขนบธรรมเนียมจะต้องตกอยู่แก่ผู้นำที่สำคัญคือ เบนดาฮารา สกุลนี้เกี่ยวข้องกับสายสตรีกับเบนดาฮาราแห่งสำนักสุลต่านมะละกาคนเดิม และประมุของค์ใหม่มีพระนามว่า อับดุล จาลิล

อย่างไรก็ตาม เชื้อสายทางมะละกาก็ได้สิ้นสุดลงโดยสิ้นเชิง เพราะยังมีราชสกุลประยูรอีกเป็นจำนวนมาก และภายใต้การปกครองที่แผ่ขยายของ สุลต่านมาห์มุด อีสกันดาร์ ชาห์ (ค.ศ. 1654-1720) ราชวงศ์นี้ได้มีอิทธิพลที่เข้มแข็งขึ้นอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่อาเจห์ครอบครองมาเป็นเวลานาน ประมุขมีเรื่องกระทบกระทั่งกับชาวฮอลันดามาตลอดเวลาเกี่ยวกับปัญหาการส่งตีบุกออกนอก แต่โดยทั่วไปแล้วสุลต่านก็สามารถรักษาความเป็นเอกราชไว้ได้ ด้วยการขายตีบุกให้ชาวฮอลันดาบ้างและให้ผู้อื่นตามใจชอบบ้าง

ความเข้มแข็งและอิทธิพลทางการเมืองของบรูไนเริ่มลดลงในคริสต์ศตวรรษที่ 17 และการเสื่อมความสำคัญลงนี้ยังมีมากขึ้นเมื่อชาวฮอลันดาได้แผ่อิทธิพลไปยังเกาะต่าง ๆ ของหมู่เกาะ (อินโดนีเซีย) ระหว่าง ค.ศ. 1650 ถึง ค.ศ. 1720 ชาวฮอลันดาที่มีความสัมพันธ์อันมิตรกับบรูไน ส่วนใหญ่เป็นเพราะบรูไนไม่ใคร่จะสนใจชาวฮอลันดานัก ชาวฮอลันดาเห็นว่าบอร์เนียวตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งอยู่ห่างจากศูนย์กลาง

การค้าไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือยุทธศาสตร์เลย นโยบายผูกขาดการค้าของชาวฮอลันดาได้หันเหจากการค้าอย่างถูกต้องตามกฎหมายไปจากบรูไนและประชากรก็เปลี่ยนไปเป็นโจรสลัดบ้าง เมื่อตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 18 เมืองบรูไนได้เสื่อมลงมาเป็นฐานของโจรสลัด จึงมีพ่อค้าเพียงไม่กี่รายไปที่นั่น และการค้ากับจีนก็ลดลงเหลือเรือเพียงเจ็ดลำต่อปี บรูไนกลายเป็นศูนย์กลางการถ่ายเทสินค้าที่สลัดกลุ่มดักทางทะเลและลานูน (Lanun) ยึดได้ บรูไนกลายเป็นศูนย์กลางแห่งความไร้กฎหมาย และเมื่อศตวรรษล่วงไป สุลต่านก็ยิ่งมีความสามารถในการควบคุมบรรดาหัวหน้าได้น้อยลงทุกที ความเสื่อมอำนาจทางการปกครองของสุลต่านนี้เองทำให้รัฐบรูไนต้องแตกแยกในศตวรรษต่อมา

คริสต์ศตวรรษที่ 17 สิ้นสุดลงด้วยสถานการณ์ทางการเมืองในมาเลเซีย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงจากสถานการณ์เมื่อร้อยปีก่อนหน้านั้น ชาวฮอลันดาได้เข้ามาแทนที่ชาวโปรตุเกสในฐานะที่เป็นชาวต่างประเทศที่สำคัญ พวกเขาจะให้ได้ถอนตัวออกไป แต่ไม่ช้าพวกบูกิสก็เข้ามาแทนที่ในฐานะผู้คุกคามที่เป็นชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำคัญที่สุดต่อสันติภาพของมาเลเซีย ยะโฮร์และเประเป็นเอกราชทั้งคู่ตั้งที่เคยเป็นมาเมื่อ ค.ศ. 1600 แต่ทำเลที่ยะโฮร์และเประตั้งอยู่นั้นมีความสำคัญในด้านการค้าและการทูตน้อยกว่าเพราะผลแห่งการเสื่อมความสำคัญของมะละกาหลังปี ค.ศ. 1641 บรูไนในก็ยังคงเป็นเอกราชด้วย แต่ก็เสื่อมลงอย่างมากจากความเจริญรุ่งเรืองที่ตนเคยมีมา มาเลเซียเองถอนตัวออกไปจากเวทีของโลกเมื่อบริษัทอีสอินเดียของฮอลันดาคุมการค้าในแถบนี้ และถึงแม้ว่าคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้เห็นพวกบูกิสที่เข้มแข็งจากหมู่เกาะเซลีเบสมาถึงแล้วก็ตาม ความเจริญทางด้านการเมืองของมาเลเซียก็เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยมาจนกระทั่งยี่สิบปีหลังแห่งคริสต์ศตวรรษที่ 18

6. มาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 18 และพวกบุกิส

ในบทก่อนเราได้ทราบมาแล้วว่า สุลต่านอับราฮิมแห่งยะโฮร์ได้รับความช่วยเหลือจากทหารรับจ้างชาวบุกิสเพื่อต่อสู้กับจัมบีมาอย่างไร และทหารรับจ้างเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อสุลต่านมากแค่ไหน คราวนี้พวกบุกิสจะกลับไปมาเลเซียอีกเพื่อจัดหาทหารรับจ้างมาช่วยเหลือสุลต่านยะโฮร์ในการต่อสู้กับผู้บุกรุกจากสุมาตราอีกครั้งหนึ่ง ในการมายะโฮร์ครั้งแรกพวกบุกิสตระหนักดีว่า ความช่วยเหลือของพวกเขาไม่มีประโยชน์มากอย่างไรแล้ว การมาครั้งที่สองนี้จึงเท่ากับเป็นการยืนยันให้เห็นถึงความจำเป็นของพวกเขา ดังที่ปรากฏว่าพวกบุกิสตัดสินใจได้ทีเดียวว่า คาบสมุทรมลายูนั้นจะสามารถอำนวยโอกาสให้ตนได้มากในการทำสงครามและความมั่งคั่ง เปิดโอกาสให้ตั้งหลักแหล่งและเกิดความเจริญร่ำรวย เมื่อมีการนำเอาพวกบุกิสเข้ามาในมาเลเซียครั้งหนึ่งแล้ว บุกิสก็พิสูจน์ตนให้เห็นว่าการที่จะขับไล่พวกตนออกไปนั้นเป็นเรื่องยาก บุกิสนั้นนอกจากเข้าใจมดีและทำความเสียหายให้แก่ทั้งเคดาห์และเปเรแล้ว ยังจะก่อความไม่สบายใจให้แก่พวกซอลันดาเป็นอันมาก อีกทั้งจะมาเป็นประมุขแห่งราชอาณาจักรยะโฮร์ ในทางปฏิบัติถ้าหากมิใช่เป็นประมุขในนาม และในที่สุดบุกิสก็จะมาตั้งหลักแหล่งขึ้นในบริเวณซึ่งปัจจุบันนี้เป็นสลังงอ อันเป็นหลักแหล่งที่สมบูรณ์พอที่จะก่อตั้งสำนักสุลต่านของตนขึ้น ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ของประวัติศาสตร์มาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 18 เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพวกบุกิส

พวกบุกิสมาจากหมู่เกาะเซลิเบสในภาคตะวันออกของหมู่เกาะอินโดนีเซีย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกเขาเหล่านี้แล่นเรือมาจากเมืองท่ามาคัสซาร์ (Macassar) พวกบุกิสเป็นชาวเรือที่เชี่ยวชาญมากและกองเรือก็มีชื่อในหมู่พวกพ่อค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังฟรานซิส ไลท์ เรียกพวกบุกิสว่าเป็นพ่อค้าที่ยอดเยี่ยมที่สุดในเกาะต่างๆ ทางตะวันออก บุกิสยังเป็นที่หวาดหวั่น เมื่อพวกบุกิสมีความเป็นนักเดินเรือที่เชี่ยวชาญเข้าด้วยแล้วก็ยิ่งจะทำให้สัญชาติญานในการผจญภัยของบุกิสมีผลเต็มที่ ตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 17 เป็นต้นมา กองเรือของบุกิสเริ่มปรากฏในภาคต่างๆ ของหมู่เกาะ พวกบุกิสเต็มใจที่จะให้จ้างพวกตนเป็นทหารรับจ้าง แต่พวกบุกิสก็ยังสนใจในสถานที่ต่างๆ เพื่อการตั้งหลักแหล่งด้วย โดยเฉพาะในบริเวณที่มีประชากรเบาบาง ดังนั้นบุกิสจึงมาที่อาณาบริเวณ (ซึ่งรู้จักกันในปัจจุบันว่าสลังงอ) ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำเปเรและถิ่นฐานของพวกมิงกาเบาทางใต้ของกะลังและใน สุโหลง อูอง เมื่อ ค.ศ. 1681 พวกบุกิสก็เริ่มตั้งถิ่นฐานอันมีจำนวนค่อนข้างน้อยในอาณาบริเวณนี้

การแข่งขันกันในสำนักสุลต่านแห่งยะโฮร์

นับเป็นโชคร้ายของสำนักสุลต่านแห่งยะโฮร์ที่เปิดโอกาสอย่างมากที่สุดให้แก่พวกบุกิสย้ายศูนย์กลางแห่งความสนใจจากบริเวณรอบนอกของสลังงอไปที่รีอ้าวซึ่งมีที่ตั้งเป็นศูนย์กลางมากกว่า ใน ค.ศ. 1718 ยะโฮร์เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับารพิพาทกับรัฐของมินังกาเบาแห่งซ็อกในสุมาตรา สาเหตุของการพิพาทนั้นมืดมน แต่อาจสืบเนื่องมาจากการปกครองอย่างกดขี่ของอนุชาของสุลต่านยะโฮร์ผู้ซึ่งในขณะนั้นยึดอำนาจการปกครองรัฐอยู่ อนุชาของสุลต่านเป็นผู้สนับสนุนฝ่ายบุกิสมากคนหนึ่งในราชสำนักยะโฮร์ และการที่อิทธิพลของพวกบุกิสสูงขึ้นนั้นก็ทำให้หัวหน้าชาวมลายูอื่นๆ ไม่พอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาหัวหน้าผู้ซึ่งเคยคัดค้านตระกูลเบนดาฮารายู่เสมอๆ หัวหน้ากลุ่มเดียวกันนี้ได้รับการสนับสนุนจาก ราชาเกซิล (Kechil) เจ้าสุมาตราองค์หนึ่ง ผู้ซึ่งบัดนี้ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกิจการต่างๆ ของจักรวรรดิยะโฮร์ สุลต่าน अबดุล จาลิล เคยได้รับการยกย่องว่าเป็นประมุขที่ดี ดั่งอเล็กซานเดอร์ แฮมิลตัน กับตันเรือชาวอังกฤษบรรยายถึง สุลต่าน अबดุล จาลิลว่า “ เป็นเจ้าที่อยู่ในสายกลางและมีความยุติธรรม ทรงปกครองประเทศได้ดีในขณะที่ทรงปกครองด้วยพระองค์เอง ”¹

อย่างไรก็ตาม เมื่อ ค.ศ. 1718 สุลต่าน अबดุล จาลิล มิได้ “ ทรงปกครองด้วยพระองค์เอง ” อีกต่อไปแล้ว และ ราชาเกซิล ประมุขแห่งซ็อกได้เข้าโจมตีเมืองหลวงยะโฮร์ด้วยกำลังทัพของตนขับไล่อนุชาของสุลต่านและพรรคพวกออกไป กำลังทัพของยะโฮร์ส่วนใหญ่มิได้เตรียมพร้อมสำหรับการโจมตีครั้งนี้ ซึ่งความจริงคนเป็นจำนวนมากในยะโฮร์เป็นผู้สนับสนุนกองทัพที่เข้าโจมตีครั้งนี้อยู่แล้ว และ ราชาเกซิล ประสบความยุ่งยากอยู่บ้างในอันที่จะเอาชนะกำลังทัพอนุชาของสุลต่าน สุลต่านเองหลังจากยอมแพ้แก่ผู้รุกรานและต่อมาหนีไปป่าห่างแล้ว พระองค์ก็ถูกลอบปลงพระชนม์ตามคำสั่งของราชาเกซิลที่นั่น ราชาเกซิลได้ประกาศตนเป็นสุลต่านยะโฮร์อันเป็นตำแหน่งที่ดำรงอยู่เป็นเวลาสี่ปี ใน ค.ศ. 1719 ราชาเกซิลได้ย้ายเมืองหลวงของราชอาณาจักรที่โตมาใหม่จากแม่น้ำยะโฮร์ไปที่รีอ้าว เพราะคิดว่าจะป้องกันรีอ้าวได้ง่ายกว่าการย้ายเมืองหลวงครั้งนี้นับว่ามีความสำคัญ เพราะเมืองหลวงของยะโฮร์ไม่เคยได้กลับไปทีบริเวณใกล้เคียงกับแม่น้ำยะโฮร์อันเป็นบริเวณที่เคยตั้งอยู่เป็นครั้งเป็นคราวมาตั้งแต่ ค.ศ. 1540 อีกเลย เมืองหลวงยังคงตั้งอยู่ห่างไกลจากแผ่นดินในคาบสมุทรมลายู จวบจนกระทั่งจักรวรรดิยะโฮร์แตกสลายไปในที่สุดเมื่อ ค.ศ. 1812 ราชาเกซิลอาจจะ

¹ เป็นที่นาสนใจว่าใน ค.ศ. 1703 สุลต่านทรงเสนอที่จะยกเกาะสิงคโปร์ให้แก่แฮมิลตันซึ่งตอบว่าไม่ต้องการเพื่อตนเอง แต่เห็นว่าเกาะนี้จะเป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับบริษัทการค้าที่จะมีอำนาจในคม เหตุผลซึ่งแฮมิลตันให้ในคล้ายคลึงกันมากกับเหตุผลซึ่งต่อมา ร็องเรียนต่อว์ฟีเฟิลส์ที่ว่า สิงคโปร์ตั้งอยู่ในศูนย์กลางแห่งการค้าของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เป็นยิ่งกว่านักเผชิญโชคอยู่บ้าง และดังที่ปรากฏออกมาว่า ราชอาณาจักร มิได้เข้มแข็งพอที่จะจัดกระแสน้ำหรืออิทธิพลของพวกบูกิสที่กำลังเจริญขึ้นมา อย่างไรก็ตาม ราชอาณาจักรก็เป็นผู้นำชาวมลายูคนสุดท้ายที่ทำการต่อต้านการรุกรานของนักรบที่มาจากเซเลเบส เหล่านี้อย่างเข้มแข็ง ในที่สุด ราชอาณาจักรก็พ่ายแพ้โดยเฉพาะในคาบสมุทรมลายู ซึ่งในไม่ช้าก็ถูกพวกบูกิสครอบครองใน ค.ศ. 1722 ราชอาณาจักร เองถูกขับออกไปจากรีอูอู และการโจมตีของพวกบูกิสก็ทำให้ต้องถอยกลับไปอยู่ที่ซ็อด จุดมุ่งหมายของการโจมตีของพวกบูกิสก็คือการสถาปนาประมุขแห่งยะโฮร์ที่ได้รับการสนับสนุนจากพวกบูกิสขึ้นมาใหม่ จากซ็อด ราชอาณาจักร ยังคงทำการสู้รบต่อไปจนกระทั่ง ค.ศ. 1740 เศษซึ่งปรากฏว่ามีการรบที่นั่นบ้างที่โน่นบ้างในบริเวณช่องแคบเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ยังคงต่อต้านพวกบูกิส ใน ค.ศ. 1724 ราชอาณาจักร กระทำการรบอย่างจริงจังในเคดาห์ซึ่งมีการรณรงค์ต่อต้านพวกบูกิสนานถึงสองปี ในที่สุด ราชอาณาจักร ผู้สนับสนุนฝ่ายที่พ่ายแพ้ก็สิ้นชีพลงเมื่อ ค.ศ. 1745

อิทธิพลที่เจริญขึ้นของพวกบูกิส

ในระหว่างนั้น ในปี ค.ศ. 1722 พวกบูกิสกลับมามีอำนาจที่ยะโฮร์ และกำลังทัพของพวกบูกิสมี แดง เปรานี (Daeng Perani) และน้องชายสี่คน คือ แดง เมรัมบัน (Daeng Merambun) แดง เมเรวาร์ (Daeng Merewah) แดง เชลัค (Daeng Chelak) และแดง เกมโบจา (Daeng Kemboja) เป็นผู้นำ ได้นำเอาโอรสองค์ใหญ่ของสุลต่านเบนดาฮารากลับมาครองราชบัลลังก์ ตำแหน่งของพระองค์คือ สุลต่านสุไลมาน บาดร์ อัล-อลาม ชาห์ (Sultan Sulaiman Badr al-alam Shah) แต่ก็เป็นสุลต่านเพียงไม่นาน ทำนองเดียวกันกับผู้สืบราชบัลลังก์ทุกพระองค์ตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 18 พวกบูกิสแต่งตั้งให้สุลต่านครองราชย์ในฐานะเป็นเพียงหุ่นเชิด เปรียบเสมือนใครก็ตามที่ได้รับความจงรักภักดีจากประชาชนยะโฮร์ พวกบูกิสยังแต่งตั้งมหาอุปราช (Under-King) หรือ ยังกี-เปอตวน มูดา ผู้ซึ่งความจริงเป็นผู้มีอำนาจแท้จริงอยู่เบื้องหลังราชบัลลังก์ อำนาจทั้งหมดอยู่ในมือของพวกบูกิส แต่บูกิสปกครองผ่านสุลต่านผู้เป็นหุ่นเชิด มหาอุปราชองค์แรกคือ แดง เมเรวาร์ แต่แม้ว่าพวกบูกิสจะปกครองยะโฮร์ก็ตาม บูกิสมิได้สนใจในยะโฮร์เองเป็นพิเศษ แต่สนใจที่จะให้ยะโฮร์เป็นฐานปฏิบัติ - การต่อต้านรัฐอื่น ๆ ในคาบสมุทรมลายูมากกว่า ยะโฮร์เองนั้นมักจะถูกละเลยเสียเป็นส่วนใหญ่ และในสมัยที่บูกิสครอบครองนี้เองที่จักรวรรดิยะโฮร์แตกสลายในที่สุด

เมื่อพวกบูกิสตั้งมั่นอยู่ในสลังงอแล้ว ชั้นแรกก็ให้ความสนใจในรัฐต่างๆ ทางเหนือบนฝั่งทะเลด้านตะวันตก เช่น เคดาห์และต่อมาก็เประดัง ได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่แรกว่า พวกบูกิสได้เริ่มทำสงครามด้วยการแทรกแซงในเคดาห์จนชนะราชอาณาจักร

การสู้รบในเคดาห์กินเวลาเกือบสองปี (ค.ศ. 1724-26) และความเสียหายที่เกิดแก่การค้าในเคดาห์นั้นมากมาย แดง เปราณี่ เองถูกฆ่าตายในระหว่างการสู้รบ แต่ในที่สุดพวกบูกิสก็ประสบผลสำเร็จ แดง เมเวาะห์ มหาอุปราชองค์แรกสิ้นชีพลงเมื่อ ค.ศ. 1728 และ แดง เซลัค อนุชาก็ได้สืบตำแหน่งแทนต่อมา ประเด็นนี้ตกอยู่ในในฐานะอับโชคเนื่องจากอยู่ระหว่างพวกบูกิสในสลังงอและคู่แข่งที่ได้รับการสนับสนุนจากมินังกาเบาในเคดาห์ ย่อมไม่มีฝ่ายใดพอใจที่จะให้ประะเป็นรัฐกั้นชน แต่ทั้งสองฝ่ายต่างปรารถนาที่จะมั่นใจได้ว่าคู่แข่งชนของตนจะไม่เข้าไปตั้งมั่นอยู่ที่นั่น ด้วยเหตุนี้ประะจึงถูกรุกรานจากทั้งสองฝ่าย การรุกรานของฝ่ายบูกิสครั้งหนึ่งนั้นเกิดขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1742 และในครั้งนี้ เนื่องจากการทะเลาะวิวาทกันเองในหมู่หัวหน้าของประะ หัวหน้าของประะบางคนจึงเข้าร่วมกับพวกบูกิส กลุ่มนี้สามารถยึดเครื่องราชกกุธภัณฑ์ได้และสถาปนาราชามาตาเป็นสุลต่านองค์หนึ่ง หลังจากนั้นอีกประมาณแปดปีจึงมีสุลต่านสององค์ในประะ และเพราะการแทรกแซงของพวกบูกิสนั่นเองทำให้รัฐประะถูกแบ่งแยกออกจากกันโดยเด็ดขาด

เหตุการณ์สำคัญอีกครั้งหนึ่งเกิดขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1742 เหตุการณ์ครั้งนี้คือ การแต่งตั้ง ราชาลูมุ (Raja Lumu) โอรัสของ แดง เซลัค เป็นสุลต่านองค์แรกแห่งสลังงอ เรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงถาวรของถิ่นฐานของพวกบูกิสในคาบสมุทรมาลายูและแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงแห่งฐานะของบูกิสด้วย เพราะพวกบูกิสสามารถสถาปนาราชวงศ์ใหม่ขึ้นมาได้ สลังงอจึงเป็นศูนย์กลางแห่งอิทธิพลของบูกิสมาเป็นเวลาหลายปีในระหว่าง ค.ศ. 1740 เศษ และเมื่อ แดง เกมโบจา ได้เป็นมหาอุปราชองค์ที่สามใน ค.ศ. 1745 แดง เกมโบจา แทบจะไม่ต้องกังวลที่จะไปรีอาวู เพื่อได้รับความเห็นชอบจากสุลต่านแห่งยะโฮร์ การไม่สนใจในยะโฮร์และการที่ต่อต้านบูกิสทำให้สุลต่านคิดถึงการทำจะติดต่อกับชาวฮอลันดาอย่างมีอิสระมากขึ้น

เป็นธรรมดาอยู่เองการแผ่อิทธิพลของบูกิสในคาบสมุทรมาลายูย่อมทำให้ชาวฮอลันดาเกิดความวิตก เพราะชาวฮอลันดาเห็นว่าเรื่องนี้เป็นการคุกคามการผูกขาดการค้าของตน วิทยุณแห่งการต่อสู้ของพวกบูกิสเป็นคู่แข่งที่น่าเกรงขาม เมื่อตระหนักว่าชาวฮอลันดากำลังเดือดร้อนจากการกระทำของบูกิสด้วยเช่นนี้ สุลต่านแห่งยะโฮร์ก็ทรงได้รับการสนับสนุนให้ทาบห้ามชาวฮอลันดาโดยหวังจะได้รับความช่วยเหลือในการต่อต้านมหาอุปราช ความจริงได้มีการทำสัญญากันระหว่างยะโฮร์กับเจ้าหน้าที่ชาวฮอลันดาเมื่อ ค.ศ. 1745 ตามสนธิสัญญานี้ ชาวฮอลันดาจะได้รับเมืองซีอัคเป็นการตอบแทนความช่วยเหลือ แม้จะเป็นที่สงสัยกันว่า อำนาจการปกครองซีอัคของยะโฮร์นั้นจะเข้มแข็งพอหรือไม่ที่จะยกซีอัคให้ชาวฮอลันดา

แม้ว่าจะมีสนธิสัญญาอีกฉบับหนึ่งระหว่างยะโฮร์และชาวฮอลันดา ใน ค.ศ. 1755 ผลของการสู้รบซึ่งเกิดขึ้นระหว่างพวกบุกิสและชาวฮอลันดาก็ยังไม่ยุติลงได้ ยะโฮร์คงได้แต่เพียงพักรบชั่วคราวจากบุกิสเมื่อมหาอุปราชย้ายไปยังเกาะลิงกา อย่างไรก็ตาม ความพยายามของชาวฮอลันดาที่จะช่วยสุลต่านแห่งยะโฮร์ก็เพียงพอที่จะทำให้ความบาดหมางระหว่างชาวฮอลันดาและบุกิสขยายกว้างขึ้น ใน ค.ศ. 1756 หลังจากที่ชาวฮอลันดาทำการโจมตีลิงกาตลอดทั้งวัน ฝ่ายบุกิสก็ยกพลขึ้นบกที่นอกเมืองมะละกา ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงตามบริเวณชานเมือง และต้องใช้เวลาหลายเดือนก่อนที่จะขับไล่บุกิสให้กลับไปสลังงอ แม้ว่าชาวฮอลันดาจะประสบความสำเร็จในการป้องกันมิให้มะละกาถูกยึด ชาวฮอลันดาก็เริ่มคลายความสนใจในการสนับสนุนยะโฮร์ และในปี ค.ศ. 1758 บุกิสก็กลับมายังริอาอูอีก ปีต่อมาสุลต่านสุไลมานแห่งยะโฮร์ก็สิ้นชีพทั้งรัฐยะโฮร์ซึ่งมีเนื้อที่เล็กกว่าตอนที่ได้ชาวฮอลันดาสร้างขึ้นมาเอาไว้

เมื่อถึงเวลานี้ จักรวรรดิยะโฮร์สิ้นสุดลงแล้วอย่างแท้จริง ส่วนซ็อดัคก็มีประมุขของตนปกครองเช่นเดียวกับสลังงอ อาณาบริเวณตอนในจากมะละกาที่มีชาวเมืองเชื้อสายมิงงาบาปกครอง ยะโฮร์แทบจะไม่ได้ปกครองอะไรเลย และทั้งหมดที่เหลืออยู่ที่คือริอาอูเอง สุลต่านที่สืบต่อมาอีกสององค์คือ अबดุล จาลิล และอาห์หมัดผู้โอรสต่างก็สิ้นพระชนม์เมื่อ ค.ศ. 1761 และถึงแม้ว่าจะมีเสียงคัดค้านของหัวหน้าชาวมลายู พวกบุกิสก็ยังยืนยันกรานที่จะตั้งมามูด ซึ่งเป็นหลานปู่ของสุลต่านสุไลมานอายุเพียงหนึ่งขวบขึ้นสืบราชสมบัติแทน ทั้งนี้ย่อมหมายความว่า อำนาจบริหารทั้งหมดจะตกอยู่กับ แดง เกมโบจา มหาอุปราช และผลประโยชน์ของยะโฮร์ก็จะเป็นผลประโยชน์ของบุกิสโดยสิ้นเชิง ผลประการหนึ่งของการปกครองของพวกบุกิสก็คือการขจัดความแตกร้าวระหว่างชาวมลายูและชาวบุกิสออกไปได้ และกำจัดข้ออ้างของชาวฮอลันดาเพื่อที่จะเข้ามาแทรกแซงไปได้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง ในระหว่างปลายๆ ค.ศ. 1760 เศษ และ 1770 เศษ ความสัมพันธ์ระหว่างพวกบุกิสและชาวฮอลันดาเป็นไปอย่างฉันทมิตร เพราะชาวฮอลันดาเองก็ไม่สามารถที่จะอ้างฐานะการผูกขาดของตนไว้ได้เมื่อแข่งกับคู่แข่งชั้นชาวยุโรปอื่นๆ

หนึ่งในบรรดาผู้นำชาวบุกิสที่มีชื่อเสียงที่สุดที่โด่งดังขึ้นมาในสมัยนี้ คือ ราชฮาจิ (Raja Haji) ราชฮาจิได้เป็นมหาอุปราชเมื่อ แดง เกมโบจา สิ้นชีพลงเมื่อ ค.ศ. 1777 ราชฮาจิ อาจเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงที่สุดในบรรดาหัวหน้ากบฏชาวบุกิส ดังที่วินสเต็ดท์ (Winstedt) กล่าวไว้ว่า “เป็นนักสู้ผู้ซึ่งประมุขทุกคนประสงค์ที่จะเป็นพันธมิตร” ราชฮาจิ เป็นโอรสของ แดง เชลัค มหาอุปราชองค์ที่สองและอนุชาของ ราชาลูม สุลต่านองค์แรกของสลังงอ และอาจกล่าวได้ว่า ราชฮาจิ เป็นทหารรับจ้างชาวบุกิสที่ดีเยี่ยม ความจริงชีวิตตอนต้นของ ราชฮาจิ อยู่กับการสู้รบในภาคต่างๆ ของหมู่เกาะมาเลเซียในนามของบรรดาประมุขต่างๆ เช่น ประมุขแห่งจัมบี อินทรคีรี และ

ปอนติเอเน็คในบอร์เนียว และยังที่อื่นๆ เมื่อ ค.ศ. 1760 เศษ ราชอาณาจักร ได้เป็นผู้ช่วยที่สำคัญของ แดง เกมโบจา โดยมีตำแหน่งเป็น โต กลานา (To' Klana)

ราชอาณาจักร ได้เบนความสนใจไปสู่เคดาห์เป็นครั้งแรกในขณะนี้ เพราะเคดาห์อยู่ไกลออกไปทางเหนือมากพอที่จะเป็นอิสระจากการควบคุมและยังเป็นอิสระจากบูกิสเช่นเดียวกัน ระหว่างทางไปยังเคดาห์พร้อมกับสุลต่านแห่งสลังงอผู้อนุชา ราชอาณาจักร ได้แวะเยือนประจักษ์ระยะหนึ่ง ที่ประ ราชอาณาจักร ได้ขอให้หลานสาวของสุลต่านแห่งประเสกสมรสกับอนุชาของพระองค์ แล้วพวกบูกิสก็เดินทางต่อไปยังเคดาห์เพื่อเรียกร้องให้ชำระเงินซึ่งพวกบูกิสอ้างว่าเป็นค่าธรรมเนียมจากการสู้รบเมื่อ ค.ศ. 1724

ด้วยกรณีแวดล้อมเหล่านี้ เคดาห์หวังความช่วยเหลือเล็กๆ น้อยๆ จากสยาม ซึ่งเป็นเจ้าประเทศราชของตน เจ้าหน้าที่ยุทธยามนั้นความเจริญได้ให้ความสนใจในเมืองขึ้นทางมาเลเซียมานานแล้ว รัฐต่างๆ ของมาเลเซียทางเหนือก็อยู่ห่างไกลจากเมืองหลวงของสยามมาก และสยามก็ใช้อำนาจปกครองโดยตรงเพียงเล็กน้อย ยิ่งกว่านั้นระหว่าง ค.ศ. 1760 เศษ สยามก็มัวยุ่งอยู่กับสงครามอันยืดเยื้ออีกครั้งหนึ่งกับพม่า และในครั้งนั้นพม่าประสบผลสำเร็จ ใน ค.ศ. 1767 กองทัพพม่าได้เข้าโจมตีและทำลายกรุงศรีอยุธยาเมืองหลวงของสยามซึ่งตั้งอยู่ห่างจากปากแม่น้ำเจ้าพระยาประมาณสี่สิบล้านไมล์ ชาวสยามอยู่ในระยะที่กำลังโยกย้ายเมืองหลวงของตนลงมาตามลำแม่น้ำ ความจริงสยามกำลังสถาปนาที่ตั้งใหม่ที่เป็นครุงเพทในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ในตอนปลายๆ ค.ศ. 1760 เศษ และต้นๆ ค.ศ. 1770 เศษ สยามจึงมีความสนใจในปัญหาความยุ่งยากของเคดาห์แต่เพียงเล็กน้อย เป็นเพราะเหตุนี้เองสุลต่านจึงรู้สึกสิ้นหวังที่จะขอความช่วยเหลือจากสยามในอันที่จะต่อต้านพวกบูกิสที่กำลังทำการปล้นสะดมอยู่ และสุลต่านก็หันไปทาบตามพ่อค้าชาวอังกฤษผู้หนึ่ง ชื่อ ฟรานซิส ไลท์ เพื่อจะดูว่าอังกฤษจะให้ความช่วยเหลือประการใดบ้าง เหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ใน ค.ศ. 1771 เพื่อตอบแทนความช่วยเหลือดังกล่าว สุลต่านแห่งเคดาห์ก็เต็มใจอนุญาตให้ชาวอังกฤษตั้งหลักแหล่งการค้าขึ้นในเคดาห์ อย่างไรก็ตาม บริษัทอีสต์อินเดียของอังกฤษก็ไม่ประสงค์จะเข้าไปเกี่ยวข้องในพฤติกรรมการเมืองของคาบสมุทรมลายูด้วยการช่วยเหลือเคดาห์ต่อต้านพวกบูกิสในสลังงอ สุลต่านแห่งเคดาห์จึงถอนข้อเสนอมานี้ เราจะได้เห็นต่อไปว่า ข้อเสนอครั้งแรกที่ให้แก่อังกฤษนั้นความจริงแล้วเป็นการนำไปสู่การสถาปนาหลักแหล่งของอังกฤษที่แน่นอนกว่านั้นคือที่ปีนัง

ความขัดแย้งระหว่างชาวฮอลันดากับบูกิส

ในครั้งนี้อเองเมื่อเคดาห์ไม่ได้รับความช่วยเหลือใดๆ จากภายนอก จึงพ่ายแพ้แก่ราชอาณาจักร ผู้ซึ่งต่อมา ก็ออกไปจากบริเวณคาบสมุทรมลายูและไปประกอบอาชีพทหาร

รับจ้างอยู่ในบอร์เนียว ขณะที่อยู่ในบอร์เนียว ราชซาฮาจิ ได้ทราบข่าวการสิ้นพระชนม์ของ แดง เกมโบจา มหาอุปราชใน ค.ศ. 1777 ราชซาฮาจิ จึงรีบกลับมาทันทีและสถาปนาตนเองเป็นมหาอุปราชองค์ที่สี่แทนที่ราชซาฮาลี โอรสของ แดง เกมโบจา ราชซาฮาจิ สถาปนาตนเองขึ้นที่รีอาอู และชั่วระยะหนึ่ง มหาอุปราชองค์ใหม่ก็เข้ากันได้ดีกับชาวฮอลันดา แม้ว่า ราชซาฮาจิ เองจะเป็นผู้มีความตั้งใจแน่วแน่และเป็นผู้มีความทะเยอทะยานรวมทั้งอำนาจของชาวฮอลันดาก็กำลังเสื่อมลงอย่างเห็นได้ชัด ในปี ค.ศ. 1782 ข้อพิพาทระหว่างชาวฮอลันดากับ ราชซาฮาจิ ก็เกิดขึ้นด้วยเรื่องการยึดเรือฝืนของอังกฤษที่รีอาอู แม้ว่าจะมีข้อตกลงกัน แต่ชาวฮอลันดาก็ปฏิเสธการแบ่งทรัพย์สินที่ยึดได้ให้แก่พวกบุกิส ความตึงเครียดในด้านความสัมพันธ์จึงเกิดขึ้น เพราะบุกิสใช้เมืองรีอาอูเป็นศูนย์กลางสำหรับส่งดีบุกที่ลักลอบนำออกจากคาบสมุทรมลายู ด้วยเหตุนี้ บุกิสจึงเริ่มโจมตีการเดินทางเรือของชาวฮอลันดาในช่องแคบมะละกา

พฤติการณ์นี้ทำให้ชาวฮอลันดาส่งกองเรือมายึดเมืองหลวงของ ราชซาฮาจิ ที่รีอาอู แต่พวกบุกิสก็ทำการต่อต้านอย่างเข้มแข็งทำให้การโจมตีของชาวฮอลันดาไม่ประสบความสำเร็จ พวกบุกิสเปลี่ยนเป็นฝ่ายรุกอย่างรวดเร็ว และใน ค.ศ. 1784 กองทัพร่วมของบุกิสก็เข้าล้อมเมืองมะละกา ราชซาฮาจิ และพรรคพวกของตนนอกจากรีอาอูยกพลขึ้นบกทางใต้ของเมืองในขณะที่สุลต่านแห่งสลังงอและกำลังทัพของสุลต่านก็โจมตีมะละกาจากทางเหนือ

การล้อมเมืองมะละกาของพวกบุกิสกินเวลาดังแต่แต่วันที่ 7 มกราคมถึงวันที่ 24 มิถุนายน ค.ศ. 1784 ซึ่งเป็นการล้อมที่นาน แต่ในที่สุลต่านก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จเพราะไม่สามารถยึดป้อมได้ ดังได้เคยปรากฏมาแล้วในอดีต ความล้มเหลวเช่นนี้มักลงเอยด้วยสงคราม การที่จะยึดป้อมซึ่งมั่นคงแข็งแรงเช่นป้อมที่มะละกาให้ได้นั้น ฝ่ายรุกต้องมีสองสิ่งอยู่ในมือ คือการล้อมด้วยปืนใหญ่ที่มีกำลังพอที่จะทำลายกำแพงป้อมได้ หรือมีจะนั้นก็ต้องมีอำนาจควบคุมทางทะเลที่จะทำให้กองทหารประจำป้อมต้องอดอยากจนยอมจำนน เมื่อชาวฮอลันดายึดมะละกาได้นั้น ชาวฮอลันดามีอำนาจควบคุมทางทะเลเมื่อโปรตุเกสยึดมะละกา โปรตุเกสก็มีปืนที่ทรงพลังสามารถยิงจากเรือมาถึงเมืองได้ แต่พวกบุกิสเมื่อ ค.ศ. 1784 นั้นมิได้มีความได้เปรียบทั้งสองประการนี้เลย พวกบุกิสจึงไม่สามารถทำลายกำแพงป้อมได้ และยังไม่สามารถป้องกันกำลังเสริมของชาวฮอลันดาที่เข้ามาช่วยได้อีกด้วย

กำลังเสริมเหล่านี้ออกจากปัตตาเวียมาถึงทันเวลาพอดี กำลังเสริมนี้มีทั้งทหารจำนวนมากพอทีเดียว ได้ขึ้นบกที่นอกเมือง และด้วยเหตุนี้ทำให้พวกบุกิสถูกล้อมอยู่ระหว่างพวกทหารที่มาถึงใหม่กับฝ่ายป้องกันที่อยู่ในป้อม ในการรบที่เกิดขึ้นต่อมานั้น

การต่อสู้ดำเนินไปอย่างดุเดือดและชาวฮอลันดาสูญเสียทหารไปกว่าเจ็ดสิบคน ราชอาณาจักรเองก็ถูกฆ่าตายในขณะที่การรบดำเนินไปถึงขั้นสุดท้าย และหลังจากความเสียหายครั้งนั้น ฝ่ายบูกิสก็เริ่มถอยและสูญเสียทหารไปเกือบห้าร้อยคน เมืองมะละกาจึงรอดพ้นอันตรายมาได้ด้วยป้อมอาฟาโมซาอีกวาระหนึ่ง

เมื่อกองกำลังเสริมของตนมาถึง ชาวฮอลันดาจึงเป็นฝ่ายรุก กองเรือเดียวกันที่มาจากปัตตาเวียมาถึงมะละกาได้เคลื่อนกำลังไปโจมตีที่มั่นของบูกิสในสลังงอ ณ ที่นั้นชาวฮอลันดาก็ประสบผลสำเร็จอีก และสุลต่านก็ถูกขับให้หนีไปยังปาหังแล้วกองเรือของชาวฮอลันดาก็มุ่งไปทางใต้สู่อีราอู อันเป็นที่ที่กองเรือของบูกิสปราศัย ด้วยเหตุนี้พวกบูกิสจึงถูกขับออกไปจากจักรวรรดิยะโฮร์ ซึ่งบัดนี้ตกอยู่ใต้ปกครองของชาวฮอลันดาตามข้อตกลง (ค.ศ. 1785) ชาวฮอลันดาจะมีกองทหารประจำการอยู่ที่อีราอูและมีผู้สำเร็จราชการประจำด้วย ทั้งนี้ยังผลให้สุลต่านแห่งยะโฮร์เพียงแต่เปลี่ยนเจ้าผู้ปกครองจากบูกิสมาเป็นชาวฮอลันดาเท่านั้นเอง แม้ว่าภายใต้ระบบใหม่ของฮอลันดา สุลต่านและบรรดาหัวหน้าต่างๆ จะมีอำนาจบริหารที่แท้จริงมากกว่าก็ตาม

ใน ค.ศ. 1785 ปีเดียวกันนั่นเอง สุลต่านแห่งสลังงอ ซึ่งกลับมายังรัฐของพระองค์ได้ขับชาวฮอลันดาให้ออกไปจากสลังงอด้วยความช่วยเหลือจากปาหังและได้ดินแดนของตนกลับคืน ต่อมาไม่ช้า สุลต่านก็ได้ติดต่อกับป็นังซึ่งเป็นหลักแหล่งของอังกฤษที่ตั้งขึ้นใหม่เพื่อขอความช่วยเหลือให้พ้นจากชาวฮอลันดา ขณะเดียวกันสลังงอก็ประสบความสำเร็จในการกีดกันมิให้ชาวฮอลันดาเข้ามาตั้งหลักแหล่งและทำการแทรกแซงต่อไป แต่ที่อีราอูมิได้เป็นเช่นนั้น ใน ค.ศ. 1787 ชาวฮอลันดายึดอำนาจบริหารเกือบทั้งหมดของเกาะอีราอูและเมืองขึ้นที่อยู่ใกล้ๆ กันอันได้แก่เกาะใกล้เคียง อำนาจการปกครองเหนือดินแดนในคาบสมุทรมลายูของยะโฮร์ได้สิ้นสุดไปแล้วอย่างแท้จริง และสุลต่านมาห์มุดก็มีได้ต่างไปจากประมุขที่เป็นเพียงหุ่นเชิด ทั้งนี้ย่อมเป็นธรรมดาอยู่เองที่สุลต่านจะไม่พอพระทัยในฐานะเช่นนี้ ดังนั้นในปีเดียวกันนี้เอง สุลต่านจึงสนับสนุนให้โจรสลัดลานูน(จากภาคใต้ของเกาะมินดาเนา) โจมตีอีราอู และโจรสลัดพวกนี้ก็ได้ขับไล่กองทหารประจำการของชาวฮอลันดาออกไป อย่างไรก็ดีตาม ต่อมาไม่นานสุลต่านเองก็ต้องเสด็จหนีเมื่อโจรสลัดจากไปและชาวฮอลันดากลับเข้ามาอีก สุลต่านจึงกลายเป็นผู้พเนจรไม่มีเมืองหลวง เป็นประมุขผู้ไร้ราชอาณาจักร สุลต่านมาห์มุดต้องทรงอยู่ในสภาพเช่นนี้จนกระทั่งได้มีการตกลงกันกับชาวฮอลันดาเมื่อ ค.ศ. 1795 ว่าชาวมลายูควรกลับไปอีราอูได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ตอนที่จัดการให้มีการตกลงกันนั้น ชาวฮอลันดาได้ปกครองมะละกาต่อไปอีกแล้ว เพราะอังกฤษสุลต่านมาห์มุดจึงได้เมืองหลวงที่อยู่บนเกาะนี้กลับคืนมาในที่สุด

ความเสื่อมของพวกบูกิส

ประวัติศาสตร์มาเลเซียสมัยที่กล่าวถึงในบทนี้ส่วนใหญ่จะเป็นสมัยที่พวกบูกิสปกครองและสมัยนี้ก็สิ้นสุดลง ในกลาง ๆ ค.ศ. 1780 เศษมากกว่าจะสิ้นสุดลงเมื่อปลายศตวรรษ ความล้มเหลวในการยึดเมืองมะละการวมกับความพ่ายแพ้ในสลังงอและรีอาอูซีให้เห็นถึงความเสื่อมของอิทธิพลบูกิสในมาเลเซีย และแม้ว่าจะมีมหาอุปราชชาวบูกิสอยู่คนหนึ่งในระยะโฮอร์มาจนกระทั่งจักรวรรดิสลายตัวลง ในที่สุด “ยุคทอง” ของบูกิสก็สิ้นสุดลง ชาวฮอลันดาเป็นผู้ที่ทำให้ยุคแห่งการปกครองของบูกิสสิ้นสุดลงในที่สุด แต่ชาวฮอลันดาก็มิใช่เป็นผู้ที่ได้ประโยชน์จากความเสื่อมของบูกิส ผู้ที่จะได้ประโยชน์คืออังกฤษที่มาถึงใหม่ อังกฤษเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ปูเลาปีนังใน ค.ศ. 1786 และบริษัทอีสต์อินเดียนของอังกฤษจะเข้ามาแทนที่ทั้งชาวฮอลันดาและบูกิสในคริสต์ศตวรรษที่ 19

บูกิสได้ทิ้งผลดีไว้สองสามประการในมาเลเซียนอกเหนือไปจากการสถาปนาสำนักสุลต่านแห่งสลังงอ พวกบูกิสไม่ค่อยสนใจในการเมืองและการปกครอง แต่ค่อนข้างจะสนใจในความมั่งคั่งและการผจญภัย แม้ว่าบูกิสจะเป็นผู้อพยพเข้ามาและเป็นชาวเรือและพ่อค้า แต่บูกิสก็สนใจในประเทศซึ่งตนได้พิชิตเพียงเล็กน้อย ด้วยความละเลยไม่เอาใจใส่ในเอง บูกิสจึงมีส่วนรับผิดชอบอย่างมากต่อการแตกสลายของจักรวรรดิยะโฮร์และการแตกแยกของมลายูภาคใต้ พวกบูกิสสนใจแต่สลังงออันเป็นรัฐที่พวกตนก่อตั้งขึ้น ส่วนรัฐอื่นๆ ในคาบสมุทรมลายูจะมีความสำคัญต่อบูกิสก็ต่อเมื่อบูกิสสามารถใช้นโยบายของตนต่อไปได้เท่านั้น ในที่สุดอิทธิพลทางการเมืองของบูกิสในระยะโฮอร์ก็ย่อยยับไปเพราะผลประโยชน์ของยะโฮร์ส่วนใหญ่ถูกทอดทิ้งไปมาก มรกตเสียจนกระทั่งมหาอุปราชชาวบูกิสนำจักรวรรดิไปสู่การแตกสลาย ดังจะให้เห็นในบทต่อไปว่า การแบ่งแยกของยะโฮร์ตลอดไปนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไรเมื่ออังกฤษซื้อเกาะสิงคโปร์ใน ค.ศ. 1819

แม้ว่าพวกบูกิสมีอิทธิพลครอบงำอยู่ในกิจการต่างๆ ของมาเลเซียมาตลอดระยะเวลาส่วนใหญ่ของคริสต์ศตวรรษที่ 18 แต่ก็ปรากฏว่ายังมีอาณาบริเวณอีกมากมายในคาบสมุทรมลายู ที่บูกิสไม่ใคร่รู้จักและให้ความสนใจแก่ฝั่งทะเลตะวันตกเฉียงเหนือของบอร์เนียวเพียงเล็กน้อย ดังได้เห็นมาแล้วข้างต้นว่าในบางครั้งพวกบูกิสได้เข้าโจมตีเคดาห์ รัฐซึ่งขึ้นต่อกับสยามแต่ในนาม อย่างไรก็ตาม (โดยเฉพาะ) ในระหว่างกลางศตวรรษนี้ ความสนใจของสยามรวมอยู่ที่การต่อสู้กับพม่าเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นแม้เคดาห์ยังคงอยู่ใต้อาณาจอปีไทยของสยาม บูกิสก็สามารถเข้าไปแทรกแซงในเคดาห์ได้ บูกิสยังดำเนินนโยบายเช่นนี้กับเปเร รัฐทางฝั่งตะวันตกได้อีกด้วย เปเรจึงถูกขนาบอยู่ระหว่างบูกิสในสลังงอและเคดาห์ที่มีสยามสนับสนุนในภาคเหนือ ฉะนั้นเปเรจึงถูกบีบเป็นระยะๆ จากบูกิสกลุ่มที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งทางฝั่งตะวันตกคือพวกมินังกาเบาในดินแดนตอนในจากมะละกา อาทิ นานิง ลูไหง อุจอง และเร็มเบา ผู้อพยพเชื้อสาย

มินังกาเบาจากสุมาตราได้เข้าไปอาศัยอยู่ในอาณานิคมเหล่านั้นมาตั้งแต่สมัยสำนัก
 สุลต่านแห่งมะละกา ซึ่งเดิมทีพวกเหล่านั้นเป็นฮินดู ต่อมากลายเป็นชาวมุสลิมและเผ่า
 ต่าง ๆ ที่ผสมเชื้อสายกันเหล่านั้นได้ก่อตั้งรัฐเล็กๆ ขึ้น รัฐต่างๆ เหล่านี้สวามิภักดิ์ต่อ
 สุลต่านแห่งยะโฮร์ ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ชาวฮอลันดาในมะละกายึดรัฐของนาบินังได้
 แต่รัฐอื่นๆ ยังคงสวามิภักดิ์ต่อยะโฮร์ ด้วยเหตุนี้ในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 18 พวก
 เหล่านี้จึงตกอยู่ภายใต้การปกครองของบูกิสด้วยและได้รับความเดือดร้อนจากการแทรก
 แชงเป็นระยะๆ เช่นเดียวกัน ความพ่ายแพ้ของบูกิสในกลางๆ ปี ค.ศ. 1780 เศษ ทำ
 ให้พวกมินังกาเบาและรัฐมลายูอื่นๆ โส่ใจและทำให้กลุ่มเผ่าชนหน่วยเล็กๆ เข้ามา
 รวมตัวกันจัดตั้งรัฐผสมอย่างอิสระขึ้น เช่นบรรพบุรุษของพวก เนกรีเซมบิลัน (Negri
 Sembilan) และเนื่องจากความเสื่อมของยะโฮร์ สมาพันธ์นี้จึงก่อตั้งขึ้นนอกเขตการ
 ปกครองโดยตรงของยะโฮร์

กลันตัน ตรังกานู และ ปาหัง

ทางฝั่งทะเลตะวันออกของมลายู สำนักสุลต่านทางภาคเหนือของกลันตันและ
 ตรังกานูมีความสัมพันธ์กับสยามทำนองเดียวกับเคดาห์ กล่าวคือ ประมุขยอมรับ
 อธิปไตยของสยามด้วยการส่งเครื่องบรรณาการประจำปีอันได้แก่ บูหงา เอมัส (ดอกไม้
 ทอง) ไปให้ เครื่องบรรณาการซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นดอกไม้ทำด้วยทองนี้หมายถึงความ
 จงรักภักดีของผู้ให้ แม้ว่ารัฐต่างๆ เหล่านี้มักจะถูกปล่อยปละละเลยให้ดูแลกิจการของ
 ตนเองโดยมีการควบคุมจากสยามเพียงเล็กน้อย เรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางไปยัง
 กลันตันของ มุนชิ อับดุลลาห์ (Munshi Abdullah) ได้เล่าถึงเรื่องของรัฐทั้งสองใน
 สมัยต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่มีชาวต่างชาติไปเยี่ยมเยียนเพียงเล็กน้อยเพราะโอกาสที่
 จะทำการค้าจำกัด มิใช่เป็นเรื่องเท็จเลยที่จะกล่าวว่ารัฐทางฝั่งทะเลตะวันออกแทบจะ
 ไม่มีบทบาทในประวัติศาสตร์มาเลเซียสมัยนั้น ทั้งนี้เนื่องจากรัฐเหล่านั้นอยู่ใต้อิทธิพล
 ของสยามแต่ในนาม และยังไม่มีเหตุผลทางการค้าว่าทำไมจึงควรจะต้องอย่างมากกับ
 รัฐอื่นๆ ในคาบสมุทรมลายู

ปาหังเป็นอีกรัฐหนึ่งทางฝั่งตะวันออกที่ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิยะโฮร์
 แต่ก็เป็นส่วนเดียวที่บูกิสมิได้ปกครอง ปาหังค่อยๆ เป็นอิสระมากที่สุดในบรรดารัฐ
 ต่างๆ ที่ขึ้นต่อมหาอุปราชชาวบูกิส และเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 18 ผ่านไป ความผูกพัน
 ของปาหังกับริอากูก็ค่อยๆ คลายลง ปาหังเองมีเบนดาฮาราแห่งยะโฮร์และตระกูลของ
 เบนดาฮาราปกครอง และเบนดาฮาราเองก็ได้เป็นประมุขที่มีอิสระอย่างแท้จริงในคริสต์
 ศตวรรษที่ 19 เมื่อจักรวรรดิยะโฮร์สลายลงในที่สุด

7. การสถาปนาสเตรตส์เซตเติลเมนต์

สถานการณ์ทางการเมืองในคาบสมุทรมลายูในช่วงสิบห้าปีสุดท้ายของ คริสต์ศตวรรษที่ 18 นั้นเป็นสถานการณ์ที่ไม่มีเอกภาพในภาคเหนือ รัฐเคดาห์ กลันตัน และ ตรังกาณู อยู่ใต้การปกครองอย่างหละหลวมของสยาม แม้ว่าภายหลังการสิ้นสุดสงครามระหว่างไทย-พม่าใน ค.ศ. 1770 เศษแล้ว การปกครองของสยามนี้ก็ได้เริ่มเข้มงวดขึ้น ทางใต้ลงไป รัฐเประเป็นรัฐอิสระซึ่งกำลังเดือดร้อนจากการโจมตีของเคดาห์และจากการแทรกแซงของบูกิสในสลังงอเป็นครั้งคราว สลังงอเองก็เป็นรัฐของบูกิสที่เป็นอิสระ ทางใต้สลังงอลงไปมีรัฐต่างๆ ของพวกมินังกาเบารวมตัวกันเป็นสมาพันธ์อย่างหละหลวมและในระยะนี้ต่างก็ไม่ขึ้นต่อกันและไม่ขึ้นต่อยะโฮร์ มะละกาอยู่ใต้การปกครองของชาวฮอลันดา ส่วนปาหังแม้จะเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิยะโฮร์ก็ยังอยู่ใต้ปกครองของเบนดาฮารา(แห่งยะโฮร์)และกลายเป็นเอกราชไม่ขึ้นต่อการปกครองของสุลต่านแห่งยะโฮร์อย่างรวดเร็ว สุลต่านแห่งยะโฮร์ยังมีอิทธิพลเพียงเล็กน้อยเหนืออำนาบริเวณคาบสมุทรมลายูของยะโฮร์ซึ่งมีตำแหน่งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อีกผู้หนึ่งปกครอง ทั้งนี้เพราะสุลต่านพำนักอยู่บนเกาะรีอาอู และในที่สุดที่รีอาอูเอง สุลต่านก็ถูกบีบจากชาวฮอลันดาฝ่ายหนึ่งและจากบูกิสอีกฝ่ายหนึ่ง กำลังของทั้งบูกิสและยะโฮร์ได้เสื่อมลงเมื่อเทียบกับกำลังของชาวฮอลันดาในช่วงปีหลังๆ ของศตวรรษนี้ แต่บริษัทอีสต์อินเดียของฮอลันดาซึ่งแสดงฐานะภายนอกว่าเข้มแข็ง ทั้งนี้เพราะการจ่ายปันผลสูงในประเทศฮอลันดาและเพราะการทุจริตในหมู่พนักงานของบริษัทในภาคตะวันออกฐานะการเงินของบริษัทฮอลันดาจึงอ่อนแอแรงมาก การเข้าไปพัวพันกับสงครามในยุโรปเมื่อ ค.ศ. 1790 เศษของชาวฮอลันดาได้พิสูจน์ถึงความพินาศครั้งสุดท้าย และบริษัทซึ่งล้มละลายอยู่แล้วก็สิ้นสุดในปี ค.ศ. 1799

ภาพของมาเลเซียที่แตกแยกเช่นนี้ยิ่งจะยุ่งยากมากขึ้นไปอีกในยี่สิบห้าปีสุดท้ายของศตวรรษ เพราะบริษัทอีสต์อินเดียของอังกฤษเริ่มสนใจในหมู่เกาะมาเลเซียขึ้นมาอีก แม็บบอร์เนียวจะเป็นจุดเริ่มแห่งความสนใจนี้มากกว่าคาบสมุทรมลายูก็ตาม

ผู้อ่านคงจะจำได้ว่าเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 นั้น ทั้งอังกฤษและฮอลันดาเริ่มประกอบธุรกิจการค้าในเอเชียเพื่อจะได้รับส่วนแบ่งในการค้าเครื่องเทศบ้าง และคงจะจำได้อีกด้วยว่าการแล่นเรือรอบโลกของเดอคอนปี ค.ศ. 1557-59 แสดงให้เห็นว่าจะสามารถบล้างการควบคุมการค้าของโปรตุเกสและสเปนได้ ผลของความริษยาของฮอลันดาและอังกฤษจึงส่งเรือสินค้ามายังเอเชียและได้ตั้งศูนย์กลางการค้าขึ้นในหมู่เกาะมลายู ในระหว่างสองชาตินี้ ฮอลันดาประสบความสำเร็จมากกว่า เพราะได้ทุ่มเททรัพยากร

ของตนให้บริษัทเดียวเพื่อขจัดคู่แข่งในหมู่พวกเดียวกันเองและได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลด้วย ส่วนอังกฤษจัดระบบได้ดีกว่ากันมากและในที่สุดก็พบว่า การแข่งขันของฮอลันดานั้นยากแก่การที่จะต่อสู้ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่บริษัทอีสต์อินเดียของอังกฤษก็ได้หายไปจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสิ้นเชิง หลังจากเหตุการณ์อัมบ์นาปี ค.ศ. 1623 เพราะยังมีสถานการณ์การค้าอยู่ที่บันตัมจนกระทั่ง ค.ศ. 1682 แต่ตั้งแต่นั้นมาอังกฤษก็เฟื่องเรืองอยู่แต่ในอินเดียแห่งเดียว การค้าในอินเดียนั้นนับว่าสำคัญกว่าเครื่องเทศมาก บริษัทอีสต์อินเดียผูกขาดการค้าเป็นทางการระหว่างอังกฤษและตะวันออก ขณะที่ธุรกิจการค้าจากอินเดียมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นตกอยู่ในมือของพวกเขาพ่อค้าที่ประกอบการค้าอย่างอิสระซึ่งตั้งฐานอยู่ในอินเดีย อาทิ อเล็กซานเดอร์ แฮมิลตัน ก็ปัดันชาวอังกฤษตั้งที่เคยกกล่าวมาแล้วในหน้า 70

ผลประโยชน์ทางการค้าของอังกฤษในเอเชียตะวันออกเฉียง

ความสนใจอยู่แต่ในอินเดียของอังกฤษพิสูจน์ให้เห็นว่าบังเกิดผลดีที่สุด และจากผลของสงครามเจ็ดปีกับฝรั่งเศสคู่แข่งที่สำคัญ อังกฤษกลายเป็นมหาอำนาจชาติยุโรปที่ครอบครองการค้าในอินเดียเมื่อ ค.ศ. 1763 มีปัจจัยหลายประการที่ทำให้บริษัทอีสต์อินเดียได้แสดงความสนใจใหม่ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังที่เคยกกล่าวมาแล้ว กิจกรรมของบริษัทอีสต์อินเดียนั้นส่วนใหญ่มุ่งอยู่ที่การค้าระหว่างอังกฤษกับอินเดีย อีกทั้งมีการค้าในย่านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรียกว่า “การค้าบ้านนอก” (The country trade) อยู่ในมือของพ่อค้าต่างๆ ที่มีติดต่อดโดยตรงกับบริษัท แต่กระนั้นก็เป็นผู้ที่มิถองอำนาจการของตนอยู่ในอินเดีย อย่างไรก็ตาม ยังมีสัญญาทางการค้าที่สำคัญมากฉบับหนึ่งซึ่งอยู่ในมือของบริษัทอีสต์อินเดีย นั่นก็คือการค้ากับจีนหรือกล่าวให้ละเอียดยิ่งขึ้นก็คือการส่งชาเป็นสินค้าออกจากจีนไปยังยุโรป

การค้ากับจีนเป็นความสำคัญอย่างใหญ่หลวงต่อบริษัทอีสต์อินเดียในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 แต่ก็มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศอังกฤษเองด้วย นับเป็นความสำคัญถึงสองประการ ประการแรกเกี่ยวกับผลกำไรที่บริษัทได้จากการค้านี้ ประการที่สองเกี่ยวกับรายได้ที่รัฐบาลอังกฤษได้รับโดยวิธีเก็บภาษีใบขาเข้า ใน ค.ศ. 1785 มีการส่งใบขาน้ำหนักกว่าสิบหกล้านปอนด์เป็นสินค้าเข้าไปประเทศอังกฤษ ใน ค.ศ. 1787 ส่งมากกว่ายี่สิบล้านปอนด์ ระหว่าง ค.ศ. 1823 และ 1833 มีการส่งใบขาเป็นสินค้าเข้าคิดเฉลี่ยประมาณปีละสามสิบล้านปอนด์ รัฐบาลอังกฤษมีรายได้มหาศาลจากการค้านี้ เพราะฉะนั้นการค้ากับจีนจึงสำคัญยิ่ง และเป็นส่วนที่มีค่าสำหรับผลประโยชน์ของอังกฤษในตะวันออก ยิ่งนับว่าเป็นการล่อใจบรรดาศัตรูของอังกฤษอีกด้วย

ดังนั้น ในครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 อังกฤษจึงสนใจบอร์เนียว ส่วนใหญ่ เป็นเพราะการค้ากับจีน และเพราะการค้านี้เองทำให้ก่อตั้งสเตรตส์เซตเติลเมนทซ์ขึ้นในที่สุด อย่างไรก็ตาม ดังจะได้เห็นต่อไปว่า ยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีกที่นำไปสู่การก่อตั้งป็นัง และสิงคโปร์ แต่หลักแหล่งของชาวอังกฤษซึ่งตั้งมาก่อนที่เกาะบาลัมบังนั้นในบอร์เนียว เหนืออื่น เป็นเพราะว่าเกาะบาลัมบังนั้นเป็นเกาะที่อยู่ใกล้จีนภาคใต้มากที่สุด อังกฤษต้องการที่จะตั้งถิ่นฐานในที่ที่สามารถจะทำการค้าขายกับพ่อค้าจีนได้ โดยที่พ่อค้าจีนไม่ต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ที่วางไว้เกี่ยวกับการค้าขายกับชาวต่างประเทศในกวางตุ้ง พ่อค้าจีนทำการค้ากับบอร์เนียวมานานแล้ว อีกทั้งยังตั้งถิ่นฐานอยู่ในบรูไนด้วย จึงเป็นที่หวังกันว่าโอกาสของการค้าเสรีจะดึงดูดใจพ่อค้าจีนรวมทั้งพ่อค้าจากหมู่เกาะให้มาค้าขายยังหลักแหล่งของอังกฤษ

อเล็กซานเดอร์ ดัลริมเบิล (Alexander Dalrymple) พนักงานบริษัทฮอัสต์อินเดีย ได้ดำเนินการสำรวจหาสถานที่ตั้งสถานีการค้า ใน ค.ศ. 1761 อเล็กซานเดอร์ ดัลริมเบิลได้ทำสนธิสัญญากับสุลต่านแห่งซูลู ซึ่งตามสนธิสัญญานี้ เขาได้รับอนุญาตให้ตั้งโรงงานขึ้นในบอร์เนียวเหนือ การที่ทำสัญญากับซูลูและมีได้เท่ากับบรูไนนั้น แสดงให้เห็นถึงความเสื่อมของสำนักสุลต่านรุ่นหลัง และการสูญอำนาจการปกครองทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือของสำนักสุลต่านด้วย สนธิสัญญาฉบับแรกที่ทำกับสุลต่านแห่งซูลูได้รับการยืนยันเมื่อ ค.ศ. 1764 และ ค.ศ. 1769 แต่ความจริงบริษัทฮอัสต์อินเดียไม่เคยเชื่อในประโยชน์ของการตั้งหลักแหล่งบนเกาะบาลัมบังนเลย เพราะคิดกันว่าอยู่ทางตะวันออกไกลเกินไปกว่าที่จะสามารถดึงดูดการค้าขายของเกาะนี้ได้ และเกือบจะไม่มีการใช้เป็นฐานทัพเรือซึ่งสามารถป้องกันเส้นทางทางทะเลระหว่างอินเดียกับจีนได้ เกาะนี้ถูกยึดครองเพียงระยะสั้น ๆ สองครั้งด้วยกัน คือ ค.ศ. 1773-75 กับ ค.ศ. 1803-05 และแล้วก็ยอมให้ที่ตั้งแห่งนี้สูญไป

อังกฤษจึงแสวงหาที่ตั้งอันเหมาะสมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อไป และบริษัทก็สำรวจตรวจตราสถานที่อื่นที่จะเป็นไปได้อีกหลายแห่งก่อนที่จะทำการตัดสินใจ เรื่องนี้จำเป็นต้องเร่งด่วนอยู่บ้างเมื่อประจักษ์ว่า แม้ฝรั่งเศสจะพ่ายแพ้ในอินเดียเมื่อ ค.ศ. 1763 ฝรั่งเศสก็จะพยายามกู้ฐานะของตนกลับคืนมาให้ได้ในโอกาสแรก เมื่อตระหนักว่าความอ่อนแอของอังกฤษอยู่ที่ไหนแล้ว บริษัทฮอัสต์อินเดียก็ออกคำสั่งให้แสวงหาที่ตั้งอันเหมาะสมที่จะเป็นเมืองท่าทางด้านตะวันออกของอ่าวเบงกอลโดยเร็วตั้งแต่ ค.ศ. 1763

ระหว่างฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงพฤษภาคม ชายฝั่งทะเลตะวันออกของอินเดียได้รับความเสียหายจากลมพายุมากพอๆ กับชายฝั่งทะเลตะวันออกของมาเลเซีย ปัจจุบันชาวประมงมาเลเซียก็ไม่สามารถออกทะเลได้ในระหว่าง

ฤดูมรสุม และทำนองเดียวกันในสมัยที่เรือยังใช้ใบอยู่ กองทัพเรือของอังกฤษก็ไม่สามารถเดินทะเลออกจากเมืองท่ามัทราสได้โดยง่าย ในฤดูมรสุมนี้เมืองท่าที่พักอาศัยใกล้ที่สุดที่กองทัพเรือจะสามารถใช้ได้ ขณะเดียวกันก็จะคุ้มครองเรือของพ่อค้าอังกฤษตามเส้นทางสายตะวันออกได้ด้วย คือ เมืองบอมเบย์ แต่บอมเบย์ก็อยู่ไกลเกินกว่าที่จะใช้ประโยชน์ทางการด้านการป้องกันในอ่าวเบงกอล ฉะนั้นประเทศมหาอำนาจที่ไม่เป็นมิตรซึ่งมีเมืองท่าอยู่ทางด้านตะวันออกของอ่าวเบงกอลก็สามารถก่อความวุ่นวายให้กับเรืออังกฤษได้ในระหว่างเดือนที่มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ ค.ศ. 1763 ถึง 1783 อังกฤษแสวงหาสถานที่ที่จะใช้เป็นเมืองท่าได้หลายแห่งด้วยกัน เช่น อาเงะห์ อัจจัง ซาลัง หมู่เกาะนิโคบาร์ หมู่เกาะอันดามัน และเคดาห์ แต่ยังไม่ได้ตกลงใจใดๆ จนกระทั่งหลังจากความพ่ายแพ้ซึ่งอังกฤษได้รับระหว่างสงครามกับเอกราชของอเมริกา ในสงครามครั้งนี้ฝรั่งเศสและฮอลันดาได้ช่วยเหลืออเมริกัน และกองเรือของฝรั่งเศสที่มี นายพลเรือซุฟฟรีย์ (Suffren) เป็นผู้บังคับบัญชาได้ทำความเสียหายให้แก่การขนส่งทางเรือของอังกฤษในตะวันออกระหว่างปี ค.ศ. 1782 และ 1783 เป็นอย่างมาก เมืองท่าต่างๆ ของฮอลันดาในอีสต์อินดีส(อินโดนีเซียปัจจุบัน)ปิดตายสำหรับอังกฤษในยามสงคราม ฉะนั้นความต้องการเมืองท่าบนเส้นทางทางทะเลไปยังเมืองจีนของอังกฤษจึงเป็นความริบคว่นยิ่งขึ้น นับเป็นความจำเป็นที่จะต้องมีเมืองท่าซึ่งสามารถใช้ได้ในระหว่างฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและเป็นเมืองท่าที่สามารถใช้คุ้มครองเส้นทางการค้ากับจีนให้พ้นจากคู่แข่งขันของอังกฤษที่เป็นชาวยุโรป ปัจจุบันเหล่านี้มีผลต่อบริษัทอีสต์อินเดียและรัฐบาลอังกฤษในเบื้องต้น แต่ปัจจัยอีกประการหนึ่งนั้นล่อใจให้พ่อค้าอังกฤษและอินเดียเข้ามาผูกพันใน “การค้าบ้านนอก” พวกพ่อค้าเหล่านี้ยังจะได้รับประโยชน์อีกมากจากการสถาปนาเมืองท่าที่อยู่ในความควบคุมของอังกฤษ ซึ่งจะทำให้พวกพ่อค้าเหล่านี้สามารถทำลายการผูกขาดการค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของชาวฮอลันดาได้

ฉะนั้นเรื่องเหล่านี้จึงเป็นเหตุผลสำคัญสามประการของอังกฤษในอันที่จะรื้อฟื้นความสนใจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้นมาอีก ประการแรก คือ ความต้องการฐานทัพเรือบนฝั่งที่มีที่กำบังของอ่าวเบงกอล ประการที่สอง คือ ความต้องการเมืองท่าสักแห่งหนึ่งตามเส้นทางการค้ากับจีนซึ่งสามารถจะใช้ซ่อมแซม เติมน้ำมันและคุ้มครองเรือพ่อค้า และประการที่สาม คือ ความต้องการเมืองท่าที่พ่อค้าชาวอังกฤษและอินเดียสามารถใช้ในการขยายการค้าของตนในหมู่เกาะมาเลเซียและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้บริษัทอีสต์อินเดียได้รับติบุกไปขายให้แก่จีน ต่อมาสเตอร์สเวิร์ดเตลเมนที่ก็กลายเป็นกองอำนาจการของบรรดาพ่อค้าเหล่านี้ แรงกระตุ้นขั้นแรกที่จะสถาปนาเมืองท่าของอังกฤษเป็นแรงกระตุ้นทางด้านยุทธศาสตร์และด้านการคุ้มครอง แต่ข้อเท็จจริงที่ว่า

อังกฤษเลือกปีนังในที่สุดเมื่อ ค.ศ. 1786 นั้นเนื่องมาจากแรงกระตุ้นทางเศรษฐกิจของ ฟรานซิส ไลท์ “ผู้นำการค้าบ้านนอก” ผู้ซึ่งได้พบเจ้าของที่เต็มใจจะขายทำเลที่เหมาะสมให้

ฟรานซิส ไลท์ เคยพิจารณามาก่อนแล้วที่จะสถาปนาเมืองท่าแห่งหนึ่งขึ้นในเขตเคดาห์ ซึ่งเป็นรัฐที่เขารูจักดีและยังรู้จักกับประมุขผู้ครองรัฐที่จะเจรจากันได้อย่างฉันทมิตร ใน ค.ศ. 1771 ไลท์ ได้เขียนถึงบริษัทอีสต์อินเดียเกี่ยวกับหนทางที่จะได้ทำเลการค้าในบริเวณช่องแคบมะละกา ไลท์กล่าวว่า สุลต่านแห่งเคดาห์เต็มใจที่จะรับรองการสถาปนาที่ตั้งในเคดาห์ แต่เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนสุลต่านต้องการความช่วยเหลือขับพวกมูสิกออกไปจากสลังอ ซึ่งเราก็ได้เห็นแล้วพวกมูสิกกำลังก่อความยุ่งยากให้แก่รัฐเคดาห์ คงจะจำกันได้ว่าเคดาห์นั้นความจริงอยู่ใต้อิทธิพลของสยามซึ่งมีพระเจ้าแผ่นดินเป็นใหญ่เหนือสุลต่าน แต่ขณะนั้นสยามยังอยู่ในระยะฟื้นตัวจากความเสียหายในสงครามกับพม่าและเกือบจะไม่มีความช่วยเหลือใดๆ ให้แก่เคดาห์ เนื่องจากสภาวะแวดล้อมเช่นนั้นสุลต่านจึงจำต้องแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งอื่นๆ แต่ใน ค.ศ. 1770 เศษ บริษัทอีสต์อินเดียก็แสดงความสนใจเพียงเล็กน้อยหรือไม่สนใจเลยในข้อเสนอของไลท์และดูเหมือนว่าเรื่องนี้จะถูกลืมกันไปเสีย

การสถาปนาปีนัง

ความสนใจเกี่ยวกับที่ตั้งบนฝั่งตะวันออกของอ่าวเบงกอลหวนกลับมาอีกหลังจากอังกฤษอัปไซคในระหว่างสงครามกัวเกราชอเมริกา มีการนึกขึ้นมาได้ถึงข้อเสนอแนะครั้งก่อนของไลท์ และบรรดาพ่อค้าบ้านนอก (The country merchants) ผู้ซึ่งต้องการจะทำหายากการผูกขาดการค้าเครื่องเทศของชาวฮอลันดาก็เป็นผู้สนับสนุนที่มีความกระตือรือร้นยิ่ง เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1785 และไลท์ก็ได้รับมอบหมายให้ไปเจรจากับสุลต่านแห่งเคดาห์ ในที่สุดสุลต่านก็ตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรอนุญาตให้บริษัทอีสต์อินเดียก่อตั้งถิ่นฐานขึ้นบนเกาะปีนัง ซึ่งบริษัทก็พอใจมากกว่าบนแผ่นดินในคาบสมุทรมลายูเพราะจะปกครองง่ายกว่ามาก เงื่อนไขที่สุลต่านกำหนดขึ้นได้รวมค่าชดเชยความเสียหายทางการค้าของเคดาห์ไว้ด้วย อาทิ จ่ายเงินประจำปี 3,000 เหรียญ และการคุ้มครองให้พ้นจากศัตรูทั้งภายในและศัตรูทางทะเลของสุลต่าน ศัตรูภายในได้แก่สยาม เพราะสุลต่านมองดูสยามหรือฟื้นความสนใจในรัฐเคดาห์ขึ้นมาใหม่ด้วยความหวงหวัดก แต่บจะไม่ต้องสงสัยเลยว่าสุลต่านเต็มใจจะยกปีนังให้ถ้าหากได้รับความคุ้มครองเป็นการแลกเปลี่ยน และไลท์ก็ได้ยกประเด็นนี้ขึ้นมาให้เจ้าหน้าที่ในอินเดียพิจารณา เพราะฉะนั้นไลท์จึงได้แจ้งเงื่อนไขของสุลต่านต่อผู้ที่อยู่เหนือตน ซึ่งในขณะนั้นเองได้สั่งให้ไลท์ดำเนินเรื่องการตั้งถิ่นฐานและได้แต่งตั้งให้ไลท์เป็นผู้ดูแล

คนแรก (The first superintendent)

ไลท์มาถึงปูเลา ปีนัง เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1786 และวันที่ 11 สิงหาคม ก็ได้ยึดครองเกาะซึ่งไม่มีคนอยู่อาศัยอย่างเป็นทางการในนามของรัฐบาลอังกฤษ ไลท์ได้ตั้งชื่อเกาะเสียใหม่ว่าเกาะพรินซ์ออฟเวลส์ซึ่งไม่เป็นชื่อที่แพร่หลายนัก แม้กระนั้นก็ตาม ยังไม่มีการลงนามในสนธิสัญญาอย่างเป็นทางการระหว่างบริษัทและเคดาห์ และตามที่ปรากฏไลท์ได้ครอบครองเกาะนี้ภายใต้สิ่งที่พอจะสรุปได้ว่าเป็นการอ้างสิทธิที่ไม่ถูกต้อง ไลท์ได้สัญญาเป็นมั่นเหมาะที่จะช่วยสุลต่านแห่งเคดาห์ต่อต้านสยาม แต่การกระทำเช่นนี้เป็นการผูกมัดที่บริษัทไม่เต็มใจจะปฏิบัติดังที่บริษัทฮอลันดาอินเดียกล่าวในจดหมายที่มีถึงไลท์เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 1788 ว่า “ผู้สำเร็จราชการเมืองซันในสภาได้ตกลงกันเรียบร้อยแล้วที่จะไม่ใช้มาตรการใดอันอาจทำให้บริษัทต้องเข้าไปพัวพันกับการปฏิบัติการทางทหารต่อต้านเจ้านายต่างๆ ทางตะวันออก”

ณ บัดนี้สุลต่านจำต้องตัดสินใจที่จะเรียกเอาเกาะกลับคืนมา เพราะดูเหมือนว่าสุลต่านได้ให้เกาะไปโดยมิได้รับสิ่งที่ต้องการเป็นการแลกเปลี่ยน และใน ค.ศ. 1791 สุลต่านก็รวบรวมกองเรือขึ้นที่แม่น้ำไปร (Prai) โดยมีจุดประสงค์จะโจมตีปีนัง แต่ไลท์ก็เป็นฝ่ายเริ่มต้นและเข้าโจมตีกองเรือของสุลต่านก่อนที่สุลต่านจะมีโอกาสรุก กำลังทัพของสุลต่านแห่งเคดาห์ที่ได้อพยพหนีภัยเข้ามายังฝั่งซ้ายของเกาะปีนังได้ เพราะสุลต่านมิได้พยายามใช้กำลังโจมตีอีกเลย เมื่อตระหนักแล้วว่าสายเกินกว่าที่จะยึดเอาปีนังคืนได้ สุลต่านจึงยินยอมลงนามในสนธิสัญญากับบริษัท ต่อมาในปีเดียวกันนั่นเอง (ค.ศ. 1791) ตามสนธิสัญญาดังนั้นบริษัทยินยอมจ่ายเงินให้แก่สุลต่านเป็นจำนวน 6,000 เหรียญต่อปี แต่ไม่มีการเอ่ยถึงการให้ความคุ้มครองสุลต่านเพื่อให้พ้นภัยจากสยาม

เมื่อเป็นเช่นนี้ไลท์ก็สามารถเบนความสนใจมาที่การรวมกำลังการตั้งถิ่นฐานแห่งใหม่ให้มั่นคง ปีนังเป็นเมืองท่าเสรีอยู่แล้วตามการตัดสินใจของ แมค เพอร์สัน (Mac Pherson) ว่าที่ผู้สำเร็จราชการเมืองซันในอินเดียเมื่อ ค.ศ. 1787 ไลท์สนับสนุนสถานภาพนี้โดยมีสาส์นไปยังผู้สำเร็จราชการเมืองซันเมื่อ ค.ศ. 1788 ยืนยันว่าหนทางเดียวที่จะทำให้ปีนังเจริญรุ่งเรืองได้ก็คือ การให้เป็นเมืองท่าเสรี ทั้งนี้หมายความว่า จะไม่มีการเรียกเก็บภาษีทั้งขาเข้าและขาออก ไลท์กล่าวว่า ด้วยวิธีการนี้เท่านั้นจึงจะสามารถดึงดูดเอาการค้ามาจากชาวฮอลันดาได้ ปีนังเป็นเมืองท่าเสรีมาจนถึง ค.ศ. 1801 และผลสำเร็จของปีนังในการสร้างการค้าด้วยวิธีนี้ก็เป็นอย่างที่รaffles (Raffles) นำไปใช้กับสิงคโปร์ในเวลาต่อมา ค.ศ. 1794 เมื่อไลท์ถึงแก่กรรม ไลท์ได้สถาปนาการตั้งถิ่นฐานของปีนังไว้บนพื้นฐานที่มั่นคงและมีประชากรเพิ่มขึ้นถึง 8,000 คน อันประกอบด้วยผู้อพยพเข้ามาหลายเชื้อชาติ เช่น จีน อินเดีย และในหมู่พวก

อื่นๆ ก็มีพวกบูกิส ไม่ต้องสงสัยเลยว่าความสะดวกในการเป็นเมืองท่าเสรีที่ป็นังอำนวยความสะดวกให้ทำให้ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ทว่าทางด้านการบริหารของป็นังนั้นมิได้รับภาษีเงินได้พอเพียงกับค่าใช้จ่ายเลย จึงจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐบาลที่อินเดียมาจนเพื่อการขาดดุลประจำปี แม้ว่าความจริงมูลค่าการค้าประจำปีของป็นังคิดเป็นเงิน $1\frac{1}{2}$ ล้านเหรียญ แต่การขาดดุลทางด้านการบริหารก็เป็นเงินประมาณ 700,000 เหรียญต่อปี รัฐบาลได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการค้าแต่เพียงเล็กน้อยและเจ้าหน้าที่เองก็สนใจการค้ามากกว่าการบริหาร มีการขายที่ดินด้วยราคาที่ถูกลงจนแทบจะเป็นการให้เปล่าและการพัฒนาเกาะอย่างเป็นทางการก็มีเพียงเล็กน้อย ดังนั้นในปี ค.ศ. 1801 จึงตกลงกันให้เก็บภาษีร้อยละ 5 จากสินค้าเข้าและสินค้าออกเพื่อเพิ่มพูนภาษีเงินได้และลดค่าใช้จ่ายของป็นังให้แก่รัฐบาลอินเดีย ตั้งแต่นั้นมาป็นังจึงมิได้เป็นเมืองท่าเสรีอีกต่อไป

ในสมัยแรกๆ ของการตั้งถิ่นฐาน บริษัทอีสต์อินเดียไม่มั่นใจในความสำเร็จของการได้ป็นังมาเสียทีเดียว ป็นังสิ้นเปลืองและให้ประโยชน์แก่บริษัทเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตามระหว่างสงครามปฏิวัติฝรั่งเศส ป็นังก็ได้พิสูจน์ว่าเป็นหลักแหล่งที่มีประโยชน์ ตัวอย่างเช่น ใน ค.ศ. 1795 เมื่ออังกฤษยึดมะละกามาจากฮอลันดา และใน ค.ศ. 1797 เมื่อมีการส่งกองทหารไปยึดเมืองมะนิลาที่สเปนครอบครอง ทั้งฮอลแลนด์และสเปนถูกฝรั่งเศสย้ายในระหว่างสงครามปฏิวัติฝรั่งเศสและอังกฤษก็ปรารถนาที่จะให้เกิดความมั่นใจว่าฝรั่งเศสมิได้ใช้ดินแดนของฮอลันดาและสเปนในซีกโลกตะวันออก กองทหารที่ส่งไปมะนิลาสามารถหาเสบียงที่ป็นังได้ในระหว่างเดินทางไปฟิลิปปินส์

เพราะฉะนั้นป็นังได้พิสูจน์แล้วว่ามีประโยชน์และมีความมั่นคงถาวรยิ่งขึ้น ในอนาคต และในปีค.ศ. 1800 บริษัทอีสต์อินเดียได้ซื้อดินแดนผืนหนึ่งในคาบสมุทรมลายูตรงข้ามกับเกาะจากสุลต่านแห่งเคดาห์เป็นเงิน 4,600 เหรียญต่อปี จุดประสงค์ของการได้ดินแดนผืนนี้ (เรียกว่าจังหวัดเวลลีสลีย์ (Wellesley) ตามชื่อของผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้นแห่งอินเดีย) มีอยู่สองนัย ประการแรก เป็นการคุ้มครองอ่าวป็นังด้วยการให้บริษัทครอบครองทั้งสองฝั่ง ประการที่สอง เป็นการให้ที่ดินแก่บริษัทใช้เพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารสำหรับประชากรที่เพิ่มขึ้นในป็นัง ตามสภาวะภูมิศาสตร์พืชพันธุ์ธัญญาหารไม่สามารถเพาะปลูกได้บนเกาะป็นัง หลังจากสยามรุกรานเคดาห์ใน ค.ศ. 1821 มณฑลนี้มีประชากรเพิ่มขึ้นมากมายเพราะคนเป็นจำนวนมากในเคดาห์หนีจากการโจมตีของสยามเข้ามา

เมื่อเป็นเช่นนี้จึงมั่นใจได้ในการครอบครองป็นังอย่างถาวร และบริษัทอีสต์อินเดียก็มีความหวังเป็นอันมากในการขยายตัวของป็นัง ด้วยการคาดการณ์ล่วงหน้าซึ่งค่อนข้างจะเร็วเกินไปถึงการเพิ่มพูนความสำคัญของป็นังนั้น บริษัทได้ตั้งป็นังเป็นเขต

ปกครองแห่งที่สี่ของอินเดียในปี ค.ศ. 1805(เขตอื่นๆ ได้แก่ บอมเบย์ มัทราส และ กัลกัตตา) การกระทำเช่นนี้ทำให้ปีนังมีความสำคัญมากขึ้นไปและต้องแบกภาระในการบริหารพร้อมกับมีเจ้าหน้าที่ที่จะต้องทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก อันทำให้ปีนังยังไม่สามารถจัดงบประมาณให้สมดุลได้¹ ระหว่าง ค.ศ. 1805 ถึง 1810 รัฐบาลอินเดียหวังเป็นอันมากที่จะพัฒนาปีนังให้เป็นฐานทัพเรือ แต่ไม้ที่มีอยู่บนเกาะใช้ประโยชน์ในการต่อเรือได้เพียงเล็กน้อย ฉะนั้นในปี ค.ศ. 1810 จึงได้ตกลงกันใช้ทรินโคมาลีในลังกาเป็นฐานทัพเรือแทน

ในช่วงสงครามอันยืดเยื้อยาวนานระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศส(ค.ศ. 1793-1815) ปีนังไม่เคยประสบความสมหวังดังที่บริษัทได้ตั้งไว้เลย ภาพที่ปรากฏเป็นภาพแห่งความผิดหวังหลังจากที่ได้ตั้งความหวังไว้ จะไม่มีสิ่งใดเลยดำเนินไปตามความคาดหมาย การค้าอย่างเสรีมิได้นำภาษีเงินได้มาให้ การบริหารงานก็สิ้นเปลือง ไม่มีวัสดุที่ต้องการเลยสำหรับบริการสร้างฐานทัพเรือให้เป็นผลสำเร็จขึ้นมา และในระหว่างสงคราม การทำไร่กาแฟและพริกไทยบนเกาะก็ไม่เจริญ ช้ำยังเคราะห์ร้ายต่อไปอีกในปี ค.ศ. 1811 กล่าวคือ อังกฤษยึดได้ดินแดนที่ชาวฮอลันดาครอบครองในชวา เมื่อเป็นเช่นนั้นแทนที่อังกฤษจะใช้ปีนังกลับใช้ปัตตาเวียสำหรับเรือสินค้าของอังกฤษ เพราะปัตตาเวียตั้งอยู่ในศูนย์กลางการค้าทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากกว่า ชาวฮอลันดาถูกกันออกไปจากการเป็นคู่แข่งชั้นชั่วระยะหนึ่ง แต่ในแง่ของผลแล้วการค้า(ส่วนใหญ่) ในย่านนี้ก็ยังคงเลี่ยงการใช้ปีนังเป็นทางผ่าน

ระหว่างปี ค.ศ. 1811-16 เป็นปีที่ร้ายวร้ายสำหรับพ่อค้าบ้านนอกจากอินเดีย การขจัดชาวฮอลันดาออกไปเป็นการกำจัดคู่แข่งชั้นผู้ซึ่งเมื่อเดิมาก็คิดกันการแข่งขันแทบทั้งหมด แต่ปีนังซึ่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นหลักแหล่งทางการค้าพร้อมกับการส่งเสริมพ่อค้าบ้านนอกพวกเดียวกันก็ไม่เป็นประโยชน์ พวกพ่อค้าบ้านนอกพอใจที่จะใช้ปัตตาเวียมากกว่า เพราะโดยทางภูมิศาสตร์ ปีนังตั้งอยู่รอบนอกของการค้าในหมู่เกาะอินโดนีเซียตามความเป็นจริง ปีนังอยู่ไกลเกินไปจากเกาะเครื่องเทศต่างๆ และจากศูนย์กลางการค้าที่สำคัญๆ ประเด็นนี้ยิ่งมองเห็นได้ชัดเมื่อได้สถาปนาที่ตั้งถิ่นฐานแห่งใหม่ของอังกฤษขึ้นในสิงคโปร์เมื่อ ค.ศ. 1819 เนื่องจากฐานะทางภูมิศาสตร์ สิงคโปร์เริ่มเจริญรุ่งเรืองทันทีขณะที่ปีนังเสื่อมลง ตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 19 ปีนังเจริญรุ่งเรืองน้อยกว่าสิงคโปร์เพราะโอกาสการค้าของปีนังจำกัดมากกว่า

เพราะฉะนั้นขณะที่ปีนังเป็นความผิดหวังของบริษัทอีสต์อินเดีย สิงคโปร์เกือบจะประสบความสำเร็จในชั่วพริบตา อย่างไรก็ดี ก่อนที่จะกล่าวถึงสถานการณ์อันนำ

¹ หนึ่งในบรรดาเจ้าหน้าที่ที่ถูกส่งไปปีนังในเวลานั้นอยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการซึ่งเป็นที่ตำแหน่งชั้นผู้น้อย คือ ชายหนุ่มผู้มีนามว่า แสตมฟอร์ด รัฟเฟิลส์

ไปสู่การสถาปนาสิงคโปร์ เราต้องพิจารณามะละกาอันเป็นที่ตั้งถิ่นฐานแห่งที่สองในคาบสมุทรมลายูที่เข้ามาอยู่ในความครอบครองของอังกฤษเสียก่อน

อังกฤษในมะละกา

ดังที่เคยกล่าวมาแล้วในตอนแรก อังกฤษยึดเมืองมะละกาได้ใน ค.ศ. 1795 ระหว่างสงครามปฏิวัติฝรั่งเศสตามสนธิสัญญากรุงเฮก (ค.ศ. 1795) ระหว่างฮอลแลนด์และฝรั่งเศส ฮอลแลนด์ถูกนำเข้าสู่สงครามรบกับอังกฤษอย่างไม่เต็มใจ และเข้าใจว่าฝรั่งเศสอาจใช้ฐานทัพเรือและดินแดนทั่วโลกของฮอลันดาอย่างเต็มที่ เช่น แหลมกู๊ดโฮป ลังกา ชาว และมะละกา ดังนั้นเพื่อตัดหน้าฝรั่งเศสในการใช้ฐานทัพต่าง ๆ อังกฤษจึงทำความตกลงกับรัฐบาลพลัดถิ่นของฮอลันดาว่าอังกฤษจะยึดเอาดินแดนต่าง ๆ ของฮอลันดาไว้ในระหว่างสงคราม ด้วยปัจจัยแวดล้อมเหล่านี้ที่มะละกาถูกยึดครองโดยปราศจากการต่อต้านใดๆ ใน ค.ศ. 1795 มะละกาที่อังกฤษได้มาในระหว่างสงครามนั้นเป็นเมืองที่มีประชากรประมาณ 15,000 คน ใหญ่กว่าป็นังที่ตั้งใหม่ ดังที่กล่าวแล้วในบทก่อนๆ ความสำคัญทางการค้าของมะละกาเสื่อมลงขณะที่เมืองอยู่ในความครอบครองของฮอลันดา และฮอลันดาก็ใช้เมืองที่เป็น “เมืองที่ตั้งของทหารประจำการ” เพื่อเร่งความพยายามของชาวฮอลันดาในการที่จะผูกขาดการค้าในหมู่เกาะ การยึดครองมะละกาของอังกฤษจะเป็นการยึดครองชั่วคราวเท่านั้นเพราะอังกฤษจะต้องคืนให้ฮอลันดาเมื่อสิ้นสงครามแล้ว อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่อังกฤษในป็นังมิได้มีความยินดีที่จะคืนมะละกาให้ฮอลันดา เพราะถ้าคืนให้ย่อมหมายถึงว่าฮอลันดาจะพยายามกำหนดให้มีการผูกขาดทางการค้าขึ้นมาอีก และความหวังของป็นังที่จะเป็นศูนย์กลางการค้าดีบุกของมาเลเซียก็จะถูกทำลายลง เพราะฉะนั้นบริษัทอีสต์อินเดียจึงเริ่มปกครองมะละกาด้วยการวางแผนให้มะละกาเสื่อมลงอย่างถาวร ถ้าหากจะคืนเมืองมะละกาให้แก่อฮอลันดาแล้วมะละกาก็จะต้องเป็นเมืองที่เกือบไม่มีความสำคัญใดๆ เลย

ใน ค.ศ. 1795 มะละกาตกอยู่ในมือของอังกฤษอย่างง่ายดายเกือบจะด้วยความสมัครใจ นับว่าเป็นครั้งแรกตั้งแต่ ค.ศ. 1641 ที่มะละกาเปลี่ยนมือ เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่มะละกาสามารถต้านทานการปิดล้อมครั้งแล้วครั้งเล่าเป็นผลสำเร็จมาได้ ครั้งนั้นนับว่าเป็นการเปลี่ยนมือที่สงบจริงๆ อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของการได้มาโดยง่ายดายนี้อาจไม่เป็นการเสียเปล่าสำหรับบริษัทอีสต์อินเดีย เพราะบริษัทตระหนักดีว่าตนจะไม่มีวันมีโอกาสเช่นนี้อีก บริษัทรู้ว่าการจะยึดมะละกาจากฮอลันดาให้ได้นั้นจะต้องมีการต่อสู้อย่างหนักหน่วง ฉะนั้นบริษัทจึงตกลงใจที่จะถอนความมั่นคงของมะละกาออกไปด้วยการทำลายป้อมที่มีชื่อเสียงซึ่งเคยเป็นกุญแจนำไปสู่การป้องกันได้สำเร็จมา

นาน ฉะนั้นในระหว่างปี ค.ศ. 1806-07 บ็อมของมะละกาจึงถูกทำลายลงอย่างเป็นระบบ เป็นที่เชยชยกันกว่าอาคารที่มีชื่อเสียงที่สุดของมาเลเซียนั้นความจริงถูกรื้อทำลายไปโดยไร้จุดหมายเพราะอังกฤษยึดครองมะละกาได้อีกโดยสันติวิธีเมื่อ ค.ศ. 1824 การทำลายบ็อมต้องใช้เวลานานและเรื่องราวในสมัยเดียวกันที่ปรากฏใน อิกายัต อับดุลลาห์ กล่าวไว้ว่า การทำลายบ็อมเป็นงานที่ยากยิ่ง

การทำลายบ็อมอาฟาโมซา เป็นงานชิ้นแรกที่ต้องอังกฤษทำให้มะละกาอ่อนกำลังลง งานชิ้นที่สองก็คือ การเสนอให้อพยพพลเมืองทั้งหมดไปป็นังเพื่อว่าเมื่อชาวฮอลันดากลับมะละกาก็จะไม่พบอะไรเลยนอกจากซากเมือง “ร้าง” เท่านั้น อย่างไรก็ตามข้อเสนอนี้ง่ายแก่การแนะนำยากแก่การปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะเกือบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่ชาวเมืองซึ่งอยู่ในมะละกามานานจะเต็มใจสละบ้านเกิดของตนและย้ายไปอยู่เมืองอื่น ใน ค.ศ. 1808 อันเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อนองที่ สแตมฟอร์ด รัฟเฟิลส์ มาจากป็นังเพื่อพักผ่อนที่มะละกา รัฟเฟิลส์เกิดสนใจประวัติศาสตร์มลายูและชนบประเพณีอันมีส่วนทำให้สนใจมะละกาด้วย รัฟเฟิลส์เห็นว่ามะละกาเป็นศูนย์กลางทางด้านประวัติศาสตร์ของมาเลเชีย และด้วยเหตุนี้จึงควรเก็บรักษาไว้มากกว่าทำลายลง แม้ว่าจะมิได้รับคำขอร้อง รัฟเฟิลส์ก็ได้ยื่นรายงานต่อเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ให้สนับสนุนการเก็บรักษามะละกาไว้ เขาให้เหตุผลไว้สามประการ คือ ประการที่หนึ่ง ถ้าอังกฤษยกเลิกที่ตั้งนี้ ผู้อื่นก็จะมายึดครองต่อไปเพื่อชดเชยกับที่สูญเสียป็นัง ประการที่สอง มะละกาเองมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และไม่เป็นการสิ้นเปลืองมากในการปกครอง และประการสุดท้าย อังกฤษได้เชื่อเชมิให้พลเมืองคงอยู่ในมะละกาหลังจากที่ชาวฮอลันดาออกไปแล้ว ฉะนั้นจึงไม่ควรทำลายสัญญาที่ได้ให้ต่อประชาชนนี้เสีย การอ้างเหตุผลของเขาเป็นที่ยอมรับอย่างดี และผลของการยื่นมือเข้าไปเกี่ยวข้องนี้เอง มะละกาจึงได้รับการผ่อนปรน บริษัทอีสต์อินเดียตกลงใจที่จะไม่พยายามโยกย้ายพลเมืองจำนวนมากออกไป และมะละกาควรที่จะต้องปกครองต่อไปเสมือนว่ายังใช้ประโยชน์ได้

ในปี ค.ศ. 1815 สงครามนโปเลียนในยุโรปยุติลงและข้ออ้างของอังกฤษในการยึดครองดินแดนต่าง ๆ ของชาวฮอลันดาก็นิ่งสุดลงด้วย อังกฤษไม่จำเป็นต้องปกป้องการที่ฝรั่งเศสจะมาใช้ดินแดนอีกแล้ว ตามที่อังกฤษเคยตกลงมาก่อนว่าอังกฤษจะต้องคืนดินแดนโพ้นทะเลของฮอลแลนด์เมื่อสงครามยุติลง ด้วยสภาพการณ์เหล่านี้ มะละกาจึงกลับคืนไปอยู่กับฮอลันดา แม้ว่าฮอลันดาจะไม่ได้ครอบครองมะละกาอีกจนกระทั่ง ค.ศ. 1818 อย่างไรก็ตาม เราจะได้เห็นต่อไปว่ามะละกากลับมาเป็นของฮอลันดาอยู่เพียงหกปีเท่านั้น

การสถาปนาสิงคโปร์

จะขอล้อมกลับมาพูดถึงสิงคโปร์ สเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์แห่งที่สาม แต่ก่อนอื่นจะขอล้อมเล็กน้อยถึงบุคคลผู้ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบมาแต่เดิมในการสร้างสิงคโปร์และเป็นผู้ซึ่งเราได้เคยกล่าวถึงมาแล้วในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปกป้องการทำลายเมืองมะละกา เมื่อ ค.ศ. 1808 โทมัส สแตมฟอร์ด รัฟเฟิลส์

โทมัส สแตมฟอร์ด รัฟเฟิลส์ เกิดเมื่อ ค.ศ. 1781 บนเรือที่บิดาเป็นกัปตันขณะที่อยู่ในเวสต์อินดีส์ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในประเทศอังกฤษให้มีการศึกษาปานกลาง เมื่ออายุประมาณสิบห้าปีได้เข้าทำงานเป็นเสมียนสำนักงานบริษัทอีสต์อินเดียประจำกรุงลอนดอน ต่อมาด้วยความขยันหมั่นเพียรและความทะเยอทะยาน ผู้บังคับบัญชาเหนือเขาจึงสนใจเขาและเลือกส่งเขาไปประจำอยู่ ณ สำนักงานของบริษัทในภาคตะวันออก ดังนั้น (ใน ค.ศ. 1805) เมื่อมีอายุได้ยี่สิบสี่ปี รัฟเฟิลส์จึงได้ตำแหน่งประจำป็นิ่งในฐานะเป็นผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งในรัฐบาล หลังจากมาถึงป็นิ่งได้ไม่นานรัฟเฟิลส์สามารถพูดภาษามลายูได้คล่องแคล่ว ความจริงเขาเริ่มเรียนภาษามาแล้วในระหว่างเดินทางจากอังกฤษ ด้วยเหตุนี้รัฟเฟิลส์จึงเป็นผู้เชี่ยวชาญการบริหารในมลายูและเป็นล่ามให้รัฐบาล เขาเริ่มก้าวหน้าจากภาษามาสนใจในขนบธรรมเนียม ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และขณะที่ติดตามความสนใจเหล่านั้นเองที่รัฟเฟิลส์ได้ไปยังเมืองมะละกาเมื่อ ค.ศ. 1808 เขาได้อ่านเรื่องราวเกี่ยวกับมะละกาว่าเป็นศูนย์กลางทางด้านประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมมลายูในคาบสมุทรมลายูเขาจึงไปมะละกาเพื่อรวบรวมเอกสารต้นฉบับต่างๆ รัฟเฟิลส์ประหลาดใจมากที่ผู้อำนวยการของบริษัทอีสต์อินเดียจะพิจารณาทั้งเมืองซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เช่นนี้เสีย และตามที่เคยกล่าวมาแล้วเขามีความเห็นว่าเป็นบริษัทควรมีหน้าที่ดูแลพลเมืองด้วย รัฟเฟิลส์จึงร่างข้อคิดเห็นเหล่านั้นเป็นหนังสือส่วนตัวยื่นเสนอบริษัท และในเวลาเดียวกันก็กล่าวถึงความเป็นไปได้ในการแผ่ขยายอิทธิพลของอังกฤษไปยังส่วนต่างๆ ของหมู่เกาะ

หนังสือของรัฟเฟิลส์ฉบับนั้นนับว่ามีใช้เป็นเรื่องสามัญที่พนักงานชั้นผู้น้อยของบริษัทจะยื่นเสนอต่อเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ จึงทำให้ ลอร์ดมินโต (Minto) ผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้นประจำอินเดียผู้มีอำนาจตัดสินใจทั้งในป็นิ่งและมะละกาสนใจในตัวเขา ลอร์ดมินโต กำลังไต่รถรองอยู่แล้วถึงการลดดินแดนในครอบครองของชาวฮอลันดาในเอเชียตะวันออกเฉียงหลังจากยึดหมู่เกาะโมลุกกะใน ค.ศ. 1808 และรัฟเฟิลส์ได้มาทำให้ ลอร์ดมินโต เลื่อมใสในฐานะที่เป็นผู้รู้จักการต่างๆ ของโลกมลายูมากกว่าธรรมดา ความจริงลอร์ดมินโต กำลังพิจารณาอย่างเอาจริงเอาจังที่จะยึดเอาชวามาจากชาวฮอลันดา เพราะใน ค.ศ. 1810 เขาไปเยือนได้รวมซอลแลนด์เข้ากับอาณาจักรฝรั่งเศส รัฟเฟิลส์

จึงถูกเรียกตัวไปกักตันทานใน ค.ศ. 1810 จากการไปครั้งนี้รพีเฟิลส์ได้รับแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้น ประจำรัฐมลายู อันมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่มะละกา จากมะละกาที่รพีเฟิลส์ก็เตรียมหาหนทางที่จะบุกขวา ด้วยฐานะตำแหน่งนี้เองที่ทำให้รพีเฟิลส์ได้สาระสำคัญอย่างละเอียดมากมายเกี่ยวกับกิจการมต่าง ๆ ในอาณานิคมแห่งนี้ ปี ค.ศ. 1811 ลอร์ดมินโต ไปแวะมะละกาพร้อมด้วยกองทหารอังกฤษตามทางที่จะไปขวา ลอร์ดมินโต ได้พารพีเฟิลส์ไปด้วยและหลังการสู้รบซึ่งปรากฏว่าง่ายดายมาก ลอร์ดมินโต ก็แต่งตั้งให้รพีเฟิลส์เป็นรองผู้ว่าราชการประจำขวาเมื่อมีอายุได้สามสิบปี

ระยะเวลาปฏิบัติราชการในขวาของรพีเฟิลส์นั้นนอกจากกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถที่เยี่ยมที่สุดของเขาย่างหนึ่งในขวา อันมีผลอย่างใหญ่หลวงต่อวิถีทางในอนาคตของประวัติศาสตร์มาเลเซีย รพีเฟิลส์ต้องการให้รัฐบาลอังกฤษครอบครองเกาะนี้ไว้หลังจากสงครามแม้เขาจะรู้ว่าบริษัทอีสต์อินเดียไม่สู้เต็มใจที่จะทำเช่นนั้นเพราะเกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่าย ด้วยเหตุนี้การบริหารการปกครองของรพีเฟิลส์จึงมุ่งเน้นที่จะให้รัฐบาลได้รับประโยชน์คุ้มค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวฮอลันดาไม่สามารถทำได้ในระยะหลัง ๆ ของคริสต์ศตวรรษที่ 18 รพีเฟิลส์ได้นำเอาการปฏิรูปแบบเสรีนิยมเข้ามาใช้ในขวามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิรูปที่ดิน การล้มเลิกการปฏิบัติแบบศักดินา และการค้าอย่างเสรี แต่รพีเฟิลส์ก็มีใต้อยานพอที่จะได้เห็นโครงการของเขาสัมฤทธิ์ผล และการบริหารการปกครองของเขาก็ยังไม่ได้รับผลประโยชน์คุ้มค่าใช้จ่ายเมื่อเขาจากขวาไป

อย่างไรก็ตาม รพีเฟิลส์เป็นเจ้าหน้าที่อังกฤษคนแรกที่พิจารณาคัดค้านฐานะของฮอลันดาในอีสต์อินเดียอย่างจริงจัง และแม้เมื่อเป็นรองผู้ว่าราชการประจำขวา รพีเฟิลส์ก็ตระหนักดีว่าจะต้องคืนเกาะขวาให้ฮอลันดาหลังสงคราม เขาจึงพยายามสร้างอิทธิพลของอังกฤษในบอร์เนียว เขาเห็นว่าชาวฮอลันดาไม่มีสิทธิในบอร์เนียวเพราะชาวฮอลันดาไม่มีหลักแหล่งอยู่ที่นั่นเลยเมื่อเวลาที่อังกฤษยึดขวา ดังนั้น ใน ค.ศ. 1812 เขาจึงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการไปประจำที่บันเจอร์มาซิน (Banjermasin) และ ค.ศ. 1812-13 ก็ส่งกองทหารไปปราบโจรสลัดซึ่งตั้งฐานปฏิบัติการอยู่ที่ซัมบัสทางตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะ เขาได้พยายามรวมการค้าทางฝั่งตะวันตกเสียใหม่แม้จะถูกโจรสลัดโจมตีด้วยการทำสัญญาตกลงกับประมุขแห่งบรูไน ปอนตอานัคและบันเจอร์มาซิน ใน ค.ศ. 1813 ความว่า จะต้องจำกัดการค้าอยู่เฉพาะเมืองท่าที่ได้รับการคุ้มครองสามแห่งนี้ แต่ความพยายามทั้งหมดของรพีเฟิลส์ไม่ยั่งยืนหลัง ค.ศ. 1815 ไปแล้ว เพราะอังกฤษมิได้แสดงความสนใจในโครงการแผ่ขยายของเขาเลย ถึงแม้ว่าการที่ฮอลันดากลับมาแทนที่อังกฤษอย่างรวดเร็วใน ค.ศ. 1817-18 จะช่วยทำให้ผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้นประจำอินเดียเห็นความจำเป็นที่จะต้องสร้างสิงคโปร์ขึ้นก็ตาม

การคืนดินแดนให้ชาวฮอลันดา

เหตุผลที่มีการคืนดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แก่ชาวฮอลันดาเมื่อ ค.ศ. 1815 นั้น เกือบจะเป็นเพราะเงื่อนไขที่เกิดขึ้นในยุโรปทั้งสิ้น ใน ค.ศ. 1815 อังกฤษได้ชัยชนะในสงครามซึ่งทำการสู้รบกับฝรั่งเศสมาตั้งแต่ ค.ศ. 1793 ณ การประชุมสันติภาพที่เวียนนา เกือบทุกประเทศในยุโรปต่างปรารถนาที่จะให้บังเกิดความมั่นใจได้ว่าฝรั่งเศสจะไม่ก่อความยุ่งยากมากมายขึ้นอีก ข้อนี้นับเป็นความมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการประชุมแห่งเวียนนา (Congress of Vienna) อังกฤษรู้สึกว่าการฝรั่งเศสไม่ควรล้อมรอบด้วยประเทศที่อ่อนแอ เพราะหากเป็นเช่นนั้น ก็จะเป็นการล่อใจให้ฝรั่งเศสทำการรุกรานต่อไปอีก เพราะฉะนั้นฮอลแลนด์ซึ่งเป็นรัฐชายแดนรัฐหนึ่งต้องมีความเข้มแข็งพอและอังกฤษก็รู้สึกว่าการฮอลแลนด์จะไม่เข้มแข็งพอหากปราศจากเสียซึ่งการครอบครองดินแดนในโพ้นทะเล ดังนั้นเพื่อให้ฐานะของฮอลแลนด์เข้มแข็งขึ้นในยุโรป อังกฤษจะต้องคืนดินแดนในชาติตะวันออก หมู่เกาะโมลุกกะ และมะละกาให้ฮอลแลนด์ อนึ่งในเมื่ออังกฤษตั้งใจจะรักษาแหลมกู๊ดโฮปและลังกาซึ่งยึดมาจากฮอลันดาไว้ด้วย อังกฤษก็จะมีความรู้สึกอึดอัดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวชาวไว้อีก ดังที่คัสเซิลเรห์ (Castlereagh) รัฐมนตรีต่างประเทศอังกฤษเขียนไว้ว่า “ข้าพเจ้ายังรู้สึกสงสัยยิ่งเกี่ยวกับการได้มาซึ่งอำนาจอธิปไตยของอาณานิคมหลายแห่งของฮอลันดา ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าชื่อเสียงของประเทศของเราในยุโรปสำคัญมากกว่าการได้มาซึ่งดินแดนเช่นนั้น” เป็นธรรมดาอยู่เองที่รฟเฟิลส์ผู้ซึ่งต่อต้านการนำเอานโยบายผูกขาดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของฮอลันดากลับมาใช้ก็ย่อมจะคัดค้านการตกลงใจเช่นนี้ แต่การคัดค้านของรฟเฟิลส์มีน้ำหนักเพียงเล็กน้อยต่อรัฐบาลอังกฤษ และลอร์ดมินโต ผู้ที่สนับสนุนเขาก็มิได้เป็นผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้นประจำอินเดียอีกต่อไปแล้ว ฉะนั้นโครงการระยะยาวของรฟเฟิลส์เพื่อสถาปนาการคุ้มครองของอังกฤษเหนือรัฐต่าง ๆ ในหมู่เกาะจึงถูกยกเลิกไป และในปี ค.ศ. 1816 รฟเฟิลส์ก็กลับประเทศอังกฤษ

รฟเฟิลส์ซึ่งบัดนี้ได้เป็น เซอร์สแตมฟอร์ด รฟเฟิลส์ กลับมาประจำภาคตะวันออกเฉียงใต้อีกใน ค.ศ. 1817 ในฐานะเป็นรองผู้ว่าราชการประจำเบงกอล (Bencoolen) ซึ่งเป็นที่ตั้งการค้าที่ไม่สำคัญนักของอังกฤษทางฝั่งทะเลตะวันตกของสุมาตรา ทั้งนี้รฟเฟิลส์ได้ดำเนินแผนการแผ่ขยายอิทธิพลของอังกฤษในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สืบไป การค้าของอังกฤษน่าจะถูกชาวฮอลันดากีดกันออกไปโดยเด็ดขาด เพราะชาวฮอลันดา ได้กำหนดนโยบายผูกขาดขึ้นมาอีกและยังขยายนโยบายนี้อีกด้วย รฟเฟิลส์จึงเห็นว่าอังกฤษต้องมีหลักแหล่งที่ตั้งอยู่เป็นศูนย์กลาง ก่อนที่รฟเฟิลส์ออกจากประเทศอังกฤษ เขาได้มีหนังสือถึง ยอร์ช แคนนิง (George Canning)

(รัฐมนตรีต่างประเทศในอนาคต) เสนอแนะว่าบังกาหรือบดินตันเป็นที่ที่เหมาะสม แต่รัฐบาลอังกฤษไม่ประสงค์ที่จะเป็นศัตรูกับชาวฮอลันดาด้วยการทำตามข้อเสนอแนะของรพีเฟิลส์ และความพยายามของรพีเฟิลส์ที่เบนकुเลนในอันที่จะทำสนธิสัญญากับประมุขในท้องถิ่นนั้นก็เพียงแค่ทำให้ถูกตำหนิจากลอนดอน แทบไม่ต้องสงสัยเลยว่ารพีเฟิลส์คิดจะแผ่ขยายการปกครองของอังกฤษไปทั่วสุมาตรา แต่นโยบายนี้ถูกทางลอนดอนยับยั้งไป อย่างไรก็ดี เขาก็ยังโชคดีที่มี ลอร์ดเฮสติงส์ (Lord Hastings) ผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้นประจำอินเดียขณะนั้นเป็นผู้สนับสนุนที่มีอิทธิพล รพีเฟิลส์จึงส่งข้อเสนอมารุกรัรรัฐบาลประจำอินเดีย และในที่สุดเขาก็ถูกเรียกตัวไปกัลกัตตาในปี ค.ศ. 1818 ซึ่งเขาก็ได้ร่างแผนการสถาปนาหลักแหล่งของอังกฤษทางภาคใต้ของคาบสมุทรมลายูขึ้น

ผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้นรู้สึกเลื่อมใสเหตุผลที่เสนอมารุและอนุญาตให้รพีเฟิลส์ดำเนินการก่อตั้งหลักแหล่งดังกล่าวนั้นต่อไป รพีเฟิลส์ออกจากกัลกัตตาเมื่อปลาย ค.ศ. 1818 และมุ่งหน้าไปยังปีนังก่อน ซึ่ง ณ ที่นั้นเขาก็พบว่าแผนการที่จะตั้งหลักแหล่งเพื่อแข่งขันไม่ได้รับการรับรองคืนัก เขาจึงแล่นเรือลงไปทางใต้ โดยขั้นแรกไปยังหมู่เกาะคาริมอน (Carimon) ซึ่งปรากฏว่าไม่มีที่จอดเรือที่เหมาะสม จึงแล่นต่อไปยังเกาะสิงคโปร์ซึ่งเขาได้ขึ้นบกเมื่อวันที่ 28 มกราคม ค.ศ. 1819

รพีเฟิลส์และประมุขแห่งยะโฮร์

รพีเฟิลส์ทราบเรื่องอะไรบางอย่างเกี่ยวกับเกาะสิงคโปร์ เขามั่นใจอย่างไรว่าจะตั้งหลักแหล่งของอังกฤษได้ที่นั่น เราต้องย้อนกลับมากล่าวถึงประวัติศาสตร์ของยะโฮร์และประเด็นที่เราทิ้งเรื่องค้างไว้ในบทก่อน รพีเฟิลส์ได้รับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของมลายูเป็นอย่างดี และแทบจะไม่มีเหตุผลใดที่จะคิดว่ารพีเฟิลส์ไม่รู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ยะโฮร์ใหม่ๆ ใน ค.ศ. 1795 สุลต่านมาห์มุดกลับไปยังรีอาอูและสถาปนาตนเองเป็นประมุขในนามของดินแดนที่เหลืออยู่ของจักรวรรดิยะโฮร์ เราได้เห็นในบทก่อนแล้วว่าส่วนใหญ่ของจักรวรรดิยะโฮร์มิได้อยู่ใต้ปกครองที่แท้จริงของสุลต่าน หรือแม้แต่อยู่ใต้ปกครองของมหาอุปราชบุกิสประมุขที่แท้จริงแห่งยะโฮร์อีกต่อไปเลย ในทางทฤษฎียะโฮร์ขณะนั้นประกอบด้วยอาณาจักรเวณในแผ่นดินคาบสมุทรมลายู (โดยสังเขปได้แก่รัฐที่ปัจจุบันเป็นยะโฮร์และปาหัง) รวมกับเกาะต่างๆ มากมายทางใต้ อันได้แก่ สิงคโปร์ รีอาอู และสิงกา การที่อังกฤษยึดมะละกาได้นั้นทำให้อิทธิพลของฮอลันดาถูกขจัดไปชั่วระยะหนึ่ง และทำให้พวกบุกิสกลับได้ฐานะเดิมคืนมา สุลต่านมาห์มุดไม่ชอบที่พวกบุกิสกลับคืนมา เพราะบุกิสกลับมาเป็นเจ้าแห่งราชอาณาจักร

จักรของสุลต่านแทนชาวฮอลันดา และในที่สุดสุลต่านมาห์มุดก็ย้ายจากรีอาอุไปสิงกา
ใช้ชีวิตอยู่แบบกึ่งพักราชการ

สุลต่านมาห์มุดสิ้นชีพลงที่สิงกาใน ค.ศ. 1812 การสิ้นชีพของสุลต่านก็
ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ขึ้นทันทีเกี่ยวกับการสืบราชบัลลังก์ ไม่มีการตัดสินใจใดๆ ใน
เรื่องนี้เพราะเป็นเรื่องที่จะยุ่งเหยิง สุลต่านมีชายาสององค์ สองชายาเป็นเจ้า ส่วนอีก
สองเป็นสามัญชน ชายที่เป็นเจ้าทั้งสองไม่มีโอรส แต่ชายาสามัญชนทั้งสองมีโอรส
สององค์ องค์ใหญ่ คือ เตกู ฮุสเซน องค์เล็กคือ เตกู อับดุล ราห์มาน แม่สุลต่าน
มาห์มุดจะมีได้ประกาศเป็นทางการเกี่ยวกับการสืบราชบัลลังก์ แต่ก็ดูเหมือนว่า
สุลต่านจะตั้งใจให้ เตกู ฮุสเซน โอรสองค์ใหญ่ได้สืบราชสมบัติแทนเพราะสุลต่านได้
จัดพิธีเสกสมรสฮุสเซนกับญาติของเบนดาฮาราและดามังกง ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าที่สำคัญ
สองท่านของจักรวรรดิยะโฮร์ ความจริงเตตกู ฮุสเซน อยู่กับเบนดาฮาราที่ปาหังเมื่อ
สุลต่านมาห์มุดผู้บิดาสิ้นชีพใน ค.ศ. 1812

ด้วยสภาพการณ์เหล่านี้ คือ โอรสองค์ใหญ่ไม่อยู่ มหาอุปราชชาวบูกิสจึงตัด
สินใจที่จะตั้ง เตกู อับดุล ราห์มาน โอรสองค์เล็กขึ้นครองราชบัลลังก์แทน โดยที่
อาจรู้สึกว่ามีสิทธิ์น้อยกว่าย่อมจะต้องพึ่งการสนับสนุนของบูกิสมากกว่า เตกู
ฮุสเซน อ้างสิทธิในราชบัลลังก์ พร้อมด้วยการสนับสนุนจากชายาที่เป็นเจ้าของสุลต่าน
มาห์มุด แต่ก็แทบจะไม่สามารถถ่วงทวนพวกบูกิสได้ในการเรียกร้องสิทธิของตน เมื่อ
พวกฮอลันดากลับมาเมื่ออิทธิพลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลัง ค.ศ. 1815 แล้ว ฮอลันดา
ก็รับรองสุลต่านที่พวกบูกิสเลือกขึ้นและการรับรองนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากฝ่าย
อังกฤษโดยปริยายตามสนธิสัญญาที่ทำขึ้น กับมหาอุปราชเมื่อ ค.ศ. 1818 ด้วย ขณะ
เดียวกันเตตกู ฮุสเซน ก็ลี้ภัยอยู่อย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางเกาะต่างๆ ทางใต้ของคาบสมุท
รมลายู

สิ่งเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริงที่รฟเฟิลส์ทราบเมื่อขึ้นบกที่เกาะสิงคโปร์ใน ค.ศ.
1819 เขารู้ได้ในทันทีว่าไม่มีชาวฮอลันดาอยู่บนเกาะเลย เกาะสิงคโปร์นี้มีท่าจอดเรือ
ที่เหมาะสมที่สุด อีกทั้งยังอยู่ในที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ดีมาก นอกจากนั้นดามังกงซึ่งเป็น
หัวหน้าฝ่ายดินแดนทางภาคใต้ของคาบสมุทรมลายูและของเกาะสิงคโปร์ก็อยู่ที่เกาะ
นี้ด้วย รฟเฟิลส์ทราบว่าความจริงเขาอยู่ในเขตอิทธิพลของชาวฮอลันดา เพราะสิงค-
โปร์เป็นส่วนหนึ่งแห่งจักรวรรดิของ สุลต่านอับดุล ราห์มาน แห่งยะโฮร์ ผู้ที่ฮอลันดา
รับรอง ฮอลันดาคอยจับตาดูสุลต่านที่สิงกาอยู่อย่างระมัดระวัง ฮอลันดาจะไม่ยิน
ยอมให้สุลต่านอนุญาตอังกฤษให้ตั้งหลักแหล่งที่จะมาทำการแข่งขันกับตนบนเกาะนี้อย่าง
แน่นอน

หนทางเดียวที่รฟเฟิลส์จะมีสิทธิตามกฎหมายบ้างในการตั้งหลักแหล่งบนเกาะสิงคโปร์ก็คือ อังกฤษกลับคำรับรองครั้งที่ก่อนทำให้ อับดุล ราห์มาน เป็นสุลต่าน หลังจากปรึกษากับตำเมงกงแล้ว รฟเฟิลส์จึงดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ รับรอง เตกู ฮุสเซน เป็นสุลต่าน และเมื่อวันที่ 6 มกราคม ค.ศ. 1819 ลงนามในสนธิสัญญากันระหว่างสุลต่านที่เพิ่งได้รับแต่งตั้งและเชิฏตัวมาจากเรืออูกับตำเมงกงและบริษัทอีสต์อินเดีย รฟเฟิลส์จึงได้รับที่ดินเพื่อตั้งหลักแหล่ง ภายหลังก่อมารฟเฟิลส์ได้เขียนไปถึงเพื่อนผู้หนึ่งในประเทศอังกฤษว่า “จะไม่สามารถมีสถานที่ตั้งเด่นเป็นสง่าและเป็นความหวังสำหรับการพิทักษ์คุ้มครองและการปรับปรุงผลประโยชน์ของเราได้ดีกว่าสถานที่แห่งนี้” และ “ยอมเป็นไปไม่ได้ที่จะมีสถานที่รวมประโยชน์ได้มากกว่านี้ อันเป็นสละของประเศศมลายูต่าง ๆ เมืองท่าดี ๆ เพียงแห่งเดียวในทะเลย่านนี้ต้องทำลายอำนาจผูกขาดของฮอลันดาได้ในที่สุด”

ตามเงื่อนไขแห่งสนธิสัญญาที่ทำขึ้นกับสุลต่านและตำเมงกงนั้น บริษัทอีสต์อินเดียยอมจ่ายให้บุคคลทั้งสองเป็นเงิน 5,000 เหรียญ และ 3,000 เหรียญต่อปี สำหรับสิทธิการมีหลักแหล่งการค้าบนเกาะสิงคโปร์ บัดนี้หลักแหล่งใหม่นั้นตั้งขึ้นแล้วแต่ความเจริญรุ่งเรืองในอนาคตไม่เป็นที่หวังได้ เพราะมีความไม่ปลอดภัยอยู่สองประการในซอลแลนด์ และในอังกฤษ ปรากฏชัดว่าฝ่ายฮอลันดาจะคัดค้านการกระทำของรฟเฟิลส์อย่างแข็งขันที่สุด และยังมีความปลอดภัยอันเกิดจากขาดการสนับสนุนในประเทศอังกฤษเองด้วย แม้แต่ผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้นประจำอินเดียก็ได้หวนกลับมาทบทวนเรื่องนี้่อีกภายหลังที่ได้อนุมัติให้รฟเฟิลส์ดำเนินการ แต่ก็สายเกินไปที่จะยับยั้งการสำรวจ ประเด็นอื่นอีกสองประเด็นก็นับว่าสำคัญด้วย ประเด็นแรก ปรากฏว่าอังกฤษไม่ได้รับการสนับสนุนจากชาวมลายูที่นั่นเลยในตอนแรก เพราะไม่แน่ว่า อังกฤษจะอยู่ที่นั่นนานเท่าใด และไม่มีผลประโยชน์ที่จะเป็นปฏิปักษ์กับพวกฮอลันดา ชาวมลายูพื้นเมืองเหล่านี้เคยเห็นว่าอังกฤษทอดทิ้งมะละกาและคืนกลับไปให้ฮอลันดา ประเด็นที่สอง รฟเฟิลส์ไม่ได้รับการส่งเสริมจากหลักแหล่งของอังกฤษในป็นิ่งซึ่งมีผู้ว่าราชการป็นิ่งที่อาจอิทธิพลและความสำเร็จของรฟเฟิลส์

ความเจริญอย่างรวดเร็วของสิงคโปร์

ฮอลันดาขึ้นประท้วงต่อรัฐบาลอังกฤษทันที ซึ่งในชั้นแรกรัฐบาลอังกฤษก็โอบเอียงที่จะสั่งให้รฟเฟิลส์ถอนตัว แต่รฟเฟิลส์ได้ทำสนธิสัญญากับพวกอาเจะห์แล้ว และฮอลันดาก็วิตกกังวลเป็นอันมากเกี่ยวกับอิทธิพลภายนอกของอังกฤษในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จนถึงกับเสนอยกเมืองท่าต่างๆ ของตนในอินเดียให้อังกฤษถาวรฟเฟิลส์ได้รับคำสั่งให้สละหลักแหล่งในสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม การคมนาคมในสมัยนั้นล่าช้า

มากและต้องใช้เวลาหลายสัปดาห์ในการเดินสาส์นระหว่างยุโรปกับเอเชีย แต่ความเจริญอย่างรวดเร็วของหลักแหล่งใหม่ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการเจรจาตกลงอย่างยืดหยุ่นนั้นนานระหว่างอังกฤษและฮอลันดาเมื่อ ค.ศ. 1820-23 ก็ทำให้สิงคโปร์ปลอดภัยมาได้ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1819 เมื่อรฟเฟิลส์ลงนามความตกลงกับ เตงกู ฮุสเซน และ ต้าเมงกง ประชากรบนเกาะสิงคโปร์ประกอบด้วยชาวประมง โอริง ลาอูต (Orang Laut) ประมาณ 150 คน บริวารชาวมลายูของต้าเมงกงและชาวจีนจำนวนเล็กน้อยที่เป็นชาวไร่สีเขียว แต่พื้นที่ที่ตระหนักรวฟเฟิลส์มีความตั้งใจมั่นจะสร้างหลักแหล่งถาวร ความสงสัยในตอนแรกๆ ของชาวเมืองใกล้เคียงก็คลายไป ประชากรจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1819 รฟเฟิลส์รายงานว่าประชากรเพิ่มขึ้นเป็นห้าพันคนและอ่าวจอดเรือเต็มไปด้วยเรือเล็กเรื่อน้อยที่มาจากสวนต่างๆ ของหมู่เกาะ ผู้ที่มาสิงคโปร์เป็นชาวจีน บุกิสและมลายูจากมะละกาซึ่งบัดนี้กลับไปอยู่ในปกครองของฮอลันดา เป็นธรรมดาอยู่เองที่การมีเมืองท่าเสรีย่อมดึงดูดใจบรรดาพ่อค้าในย่านนี้ที่คุ้นเคยกับนโยบายการผูกขาดของฮอลันดามานาน เมื่อปลาย ค.ศ. 1820 ประชากรเพิ่มขึ้นเป็นหนึ่งหมื่นคนและมูลค่าการค้าของสิงคโปร์ในปีนั้นขึ้นถึงกว่าสี่ล้านเหรียญดอลลาร์ ค.ศ. 1825 ประมาณตัวเลขเปรียบเทียบการค้าสำหรับหลักแหล่งของอังกฤษสามแห่งมีดังนี้ มะละกา 2,500,000 เหรียญ ปีนัง 8,500,000 เหรียญ สิงคโปร์ 22,185,000 เหรียญ เพราะฉะนั้นจึงไม่น่าประหลาดใจเลยที่พันเอกเบนเนอร์แมน (Bannerman) ผู้ว่าราชการปีนังจะไม่กระตือรือร้นกับการสถาปนาสิงคโปร์และการแข่งขันของสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม ไม่น่าประหลาดใจด้วยว่า การประท้วงของฮอลันดานั้นได้รับการตอบสนองจากอังกฤษเพียงเล็กน้อย สิงคโปร์ประสบความสำเร็จมากเกินกว่าที่จะยกให้ฮอลันดา ส่วนใหญ่เป็นเพราะความเจริญและความสำเร็จอย่างน่าทึ่งของสิงคโปร์เองที่ทำให้สิงคโปร์รอดพ้นช่วงเวลาลำบากปีแรกๆ มาได้ แม้ว่าในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1819 เอกอัครราชทูตอังกฤษประจำฮอลแลนด์แจ้งให้ชาวฮอลันดาทราบ ว่า อังกฤษไม่ยินยอมให้ “ประตูสำคัญทางด้านทัพบกและทัพเรือทั้งหมดของช่องแคบมะละกาทดกอยู่ในมือของรัฐบาลฮอลแลนด์” ยิ่งกว่านั้นใน ค.ศ. 1820 บริษัทอีสต์อินเดียยังได้แจ้งรัฐบาลอังกฤษว่าบริษัทคัดค้านอย่างรุนแรงมิให้ฮอลันดาสิงคโปร์

ในสายตาของฝ่ายฮอลันดา ฐานะของสิงคโปร์ก็ดำเนินไปอย่างถูกต้องในที่สุดตามสนธิสัญญาลอนดอน ค.ศ. 1824 สนธิสัญญานี้จะมีความสำคัญอย่างมากต่ออนาคตของหมู่เกาะมาเลเชียและมีผลแผ่ไปไกลมาก ประการแรกฮอลันดาได้รับรู้ว่าสิงคโปร์เป็นดินแดนในครอบครองของอังกฤษและถอนการประท้วงการตั้งหลักแหล่ง ประการที่สองประเทศมหาอำนาจทั้งสองตกลงที่จะพยายามหลีกเลี่ยงการขัดแย้งอันจะเกิดมีขึ้นได้ในอนาคตด้วยการจำกัดผลประโยชน์ให้อยู่ในอาณาบริเวณที่ชี้ชัดลงไป จะแบ่งแยก

อาณาบริเวณที่ชี้ชัดลงไปนี้ด้วยการลากเส้นผ่านตลอดช่องแคบมะละกา อาณาบริเวณทางใต้และตะวันตกของเส้นแบ่งนี้เป็นของฮอลันดา ส่วนอาณาบริเวณทางเหนือและตะวันออกเป็นของอังกฤษ ฉะนั้นเกาะต่างๆทางใต้ของสิงคโปร์จึงอยู่ใน “เขตอิทธิพล” ของฮอลันดา ส่วนคาบสมุทรมลายูและสิงคโปร์เป็นเขตอิทธิพลของอังกฤษ หลักฐานอ้างอิงที่ค่อนข้างเคลือบคลุมเกี่ยวกับเกาะต่างๆ ทางใต้ของสิงคโปร์นี้จะนำไปสู่การตีความที่แตกต่างกันออกไปในเวลาต่อมาระหว่างอังกฤษและฮอลแลนด์ เกี่ยวกับฐานะของบอร์เนียว (ดูข้อความตอนล่างในหน้า 107) เพื่อที่จะเริ่มกำหนดเส้นปันเขตให้ถูกต้อง จึงแลกเปลี่ยนหลักแหล่งต่างๆ ในมะละกาและเบนคูเลน (ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งข้างของเส้นปันเขต)

การกระทำต่างๆ เหล่านี้เป็นการตัดสินใจอย่างกะทันหัน แต่อะไรคือผลระยะยาวของสนธิสัญญาระหว่างอังกฤษและฮอลันดา เพื่อตอบแทนที่ฮอลันดาจะไม่มียุทธพลต่อไป ในคาบสมุทรมลายู อังกฤษจึงละทิ้งโอกาสเป็นครั้งที่สองที่จะสถาปนาจักรวรรดิเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยแข่งขันกับฮอลันดาในเกาะต่างๆ นำสนใจที่จะเดาว่าผลแห่งแผนการของรพีเฟลส์เพื่อสงวนชาวไว้ ใน ค.ศ. 1815 นั่นคืออะไร และอะไรจะเกิดขึ้นถ้าอังกฤษไม่ประกาศเลิกการมีส่วนได้เสียในสุมาตรา เมื่อ ค.ศ. 1824 (ประกาศนี้ต่อมาได้ยืนยันอีกใน ค.ศ. 1871) เพราะรพีเฟลส์เล็งเห็นความกว้างใหญ่ของอาณาบริเวณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายใต้ความคุ้มครองของอังกฤษ ซึ่งเป็นอาณาบริเวณที่กว้างใหญ่กว่าอาณาบริเวณที่เป็นมาเลเซียในปัจจุบัน

ตามทัศนะของมาเลเซียนั้น ข้อเท็จจริงที่ว่าฮอลันดายอมสละสิทธิอันพึงมีพึงได้ในคาบสมุทรมลายูยอมหมายความว่า น่าจะมีการแข่งขันระหว่างประเทศในคาบสมุทรมลายูน้อยกว่า ซึ่งก็เป็นการทำให้กรณีพิพาทระหว่างประเทศพ้นไปจากบริเวณนี้ ผลต่อไปก็คือ การแบ่งแยกจักรวรรดิยะโฮรอย่างถาวรและการตัดขาดให้สุดด้านผู้ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากฮอลันดาพ้นไปจากส่วนใหญ่ของอาณาจักรเดิม ดังเราจะเห็นได้ในที่สุดว่า มีการสถาปนาสกุลผู้ปกครองสกุลใหม่ (สกุลของตำเมงกง) ขึ้นในยะโฮร และท้ายที่สุดข้อตกลงนี้ย่อมหมายถึงว่าเส้นทางเดินเรือทางทะเลไปเมืองจันอยู่ในชั้นมั่นคง ราบเท่าที่อังกฤษยังเกี่ยวข้องอยู่

ขั้นสุดท้ายในการรวมฐานะของสิงคโปร์ให้มั่นคงก็คือ การลงนามในสนธิสัญญากับสุลต่านฮุสเซนและตำเมงกงใน ค.ศ. 1824 เมื่อได้รับรองฐานะระหว่างประเทศของหลักแหล่งของอังกฤษตามข้อตกลงกับฮอลแลนด์แล้วเช่นนี้ บริษัทอีสต์อินเดียยอมประสงค์ที่จะสร้างฐานะบนเกาะให้มั่นคงยิ่งขึ้นด้วย สนธิสัญญาฉบับแรก ค.ศ. 1819 นั้นเป็นเพียงให้สิทธิแก่บริษัทในการตั้งหลักแหล่ง ตามสนธิสัญญาฉบับที่สองสุลต่านและตำเมงกงตกลงยอมยกเกาะทั้งเกาะให้อังกฤษตลอดไป เพื่อเป็นการตอบแทน สุล-

ด้านได้รับเงินจำนวน 33,200 เหรียญและบำนาญ 1,300 เหรียญต่อเดือนจนตลอดชีวิต ส่วนค่าเมงกงได้รับ 26,800 เหรียญและบำนาญอีกเดือนละ 700 เหรียญจนตลอดชีวิต สุดด้านค่อนข้างจะได้ผลประโยชน์ดีกว่าค่าเมงกงตามข้อตกลงนี้ เพราะเมื่อค่าเมงกงสิ้นชีพลงใน ค.ศ. 1825 สุดด้านยังใช้ชีวิตนอกราชการมาจนถึง ค.ศ. 1835

จะนั้นเมื่อ ค.ศ. 1824 หลักแหล่งของอังกฤษสามแห่งซึ่งเรียกกันว่าสเตรตส์-เซ็ดเติลเมนต์นั้นสถาปนาขึ้นมาเป็นอย่างดีแล้ว และด้วยเหตุนี้จึงเป็นการสร้างอิทธิพลของอังกฤษตรงบริเวณรอบนอกคาบสมุทรหลายด้วย พวกฮอลันดานั้นนอกจากคาบสมุทรหลายไปตลอดกาลและอังกฤษก็เข้ามาแทนที่ แต่แม้จะมีความจริงประจักษ์ว่าอังกฤษไม่มีคู่แข่งชั้นทางการค้าเลยในดินแดนคาบสมุทรหลาย การแผ่อิทธิพลของอังกฤษไปยังรัฐมลายูต่างๆ ก็มีได้เกิดขึ้นจนกระทั่งอีก 50 ปีต่อมาตามสายตาของบริษัทอีสต์อินเดีย เซ็ดเติลเมนต์ ต่างๆ มีไว้สำหรับคุ้มครองเส้นทางการค้าไปเมืองจีนเป็นประการแรก แต่จะได้เห็นต่อไปว่าเรื่องนี้มิใช่เป็นเพียงแนวความคิดของพ่อค้าที่อยู่ในเซ็ดเติลเมนต์เองเท่านั้น

8. มาเลเซียในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19

นโยบายการไม่แทรกแซงของอังกฤษ

การสถาปนาสเตอร์ดส์เซ็ตเติลเมนต์มีได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนับพลันอย่างมากมาย่อรัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายู ในขั้นแรกการสถาปนาที่มีความหมายแต่เพียงว่าอังกฤษขณะนั้นทำการติดต่อกับคาบสมุทรมลายูแทนฮอลันดา เพราะตามเงื่อนไขของสนธิสัญญาอังกฤษ-ฮอลันดา ค.ศ. 1824 นั้น ฮอลันดายอมให้มาเลเซียตะวันตกอยู่ภายในเขตอิทธิพลของอังกฤษ แต่อังกฤษมิได้สนใจเป็นพิเศษที่จะขยายอิทธิพลนี้ไปยังรัฐมลายูต่างๆ และตามข้อเท็จจริงแล้วเป็นเวลาเกือบห้าสิบปีที่นโยบายของอังกฤษมิได้มองดูสเตอร์ดส์เซ็ตเติลเมนต์เป็นหัวหาดสำหรับ “การบุก” มลายูเลย แต่หากเป็นสถานการณ์ค้า “ไถ่ล้าง” ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองของแผ่นดินน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เมื่อมองดูประวัติศาสตร์มาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 19 แล้ว อาจจะนำแปลกที่ว่า แม้อังกฤษจะเป็นประเทศมหาอำนาจชาติยุโรปเพียงประเทศเดียวอย่างแท้จริงที่ติดต่อกับมาเลเซียใน ค.ศ. 1824 แต่จนกระทั่ง ค.ศ. 1874 อังกฤษจึงได้เข้าไปแทรกแซงรัฐต่างๆ ของคาบสมุทรมลายูอย่างเป็นทางการ เหตุผลสำคัญซึ่งดูน่าประหลาดที่อังกฤษขาดความสนใจนี้ก็คือนโยบายที่อัสตันเดียม ได้สถาปนาสเตอร์ดส์เซ็ตเติลเมนต์ด้วยเหตุผลอื่นมากกว่าการได้มาซึ่งดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วัตถุประสงค์ก็คือจะคุ้มครองเส้นทางการค้าไปยังประเทศจีนเป็นประการแรก และประการที่สองก็เพื่อสถาปนาศูนย์กลางการค้าย่านมาเลเซียทั้งหมด

แบบแผนการเมืองในคาบสมุทรมลายูมิได้แสดงว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดในระยะทันทีหลังจากการรวบรวมฐานะของอังกฤษให้มั่นคงแล้วในปี ค.ศ. 1824 ชาวสยามคงใช้อำนาจควบคุมรัฐต่างๆ ทางเหนืออันได้แก่ เคาตาลี กลันตัน ตรังกานู แตกต่างกันไป ส่วนรัฐเอกราช เช่น เประ สลังงอ และเขตที่พวกมิงกกาเบาตั้งหลักแหล่งอยู่ขณะนี้ก็รวมอยู่กับรัฐเอกราชใหม่ๆ คือ ปาหังและยะโฮร์ ซึ่งสองรัฐนี้เคยเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิยะโฮร์เดิม แต่บุคคลสำคัญของรัฐเหล่านี้ อันได้แก่ เบนดาฮาราและตำเมงกงตามลำดับ(ในทางปฏิบัติ)ได้เป็นประชาที่มีอิสระไปแล้ว การณ์นี้เป็นไปได้เพราะ อับดุล ราห์มาน สุลต่านองค์หนึ่งของยะโฮร์ที่ลึงกาซึ่งอยู่ใต้ปกครองของฮอลันดามิได้มีการติดต่อกับผืนแผ่นดินใหญ่เลย ส่วนสุลต่านฮุสเซน ซึ่งเป็นสุลต่านอีกองค์หนึ่งก็อยู่ในสิงคโปร์แบบนอกราชการโดยแท้จริง ตามที่เคยกล่าวมาแล้วว่า อังกฤษไม่มีความปรารถนาวิปถวนที่จะยึดดินแดนรัฐใดรัฐหนึ่งในบรรดารัฐเหล่านี้ แม้ว่าอังกฤษปรารถนาที่จะบังเกิดความมั่นใจว่าไม่มีมหาอำนาจอื่นใดพยายามที่จะเปลี่ยน

สถานภาพเดิม ฉะนั้นด้วยข้อยกเว้นสองสามประการซึ่งจะได้กล่าวต่อไป รัฐมลายูต่าง ๆ จึงยังคงถือปฏิบัติ...นโยบายของตน โดยปราศจากการแทรกแซงมาได้เป็นเวลาสามในสี่ของคริสต์ศ.วรรษที่ 19

คงจะจำกันได้ว่าการริเริ่มวางรากฐานสเตรตส์เซตเติลเมนต์นั้นเริ่มขึ้นที่อินเดียก่อน โดยรัฐบาลอินเดียได้สถาปนาปีนัง ซิงคโปร์และ(รัฐบาลอินเดียซึ่งความจริงก็คือบริษัทอีสต์อินเดีย) ยึดครองมะละกา เซตเติลเมนต์เหล่านี้ (Settlements) ถือว่าเป็นส่วนต่างๆ ของดินแดนในครอบครองของบริษัทอีสต์อินเดีย และดังที่เราได้เห็นแล้วว่ามีที่ตั้งปีนังให้เป็นเขตในปกครอง (Presidency) ของอินเดียแห่งที่ 4 เมื่อ ค.ศ. 1805 ใน ค.ศ. 1826 สิงคโปร์และมะละกาที่ยุติการอยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของกัลกัตตาและถูกนำเข้ามาอยู่ใต้การบริหารของเขตในปกครองปีนัง (The Penang Presidency) นั่นก็คือเซตเติลเมนต์ทุกแห่งเข้ามาอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของรัฐบาลเดียว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอินเดียยังได้เริ่มตระหนักแล้วว่าได้ประเมินความสำคัญและสถานภาพของปีนังกับสเตรตส์เซตเติลเมนต์ที่รวมกันอยู่นั้นสูงเกินไป การที่จะทำให้เท่าเทียมกันกับเขตในปกครองอื่นๆ เช่น บอมเบย์ มัทราส และ กัลกัตตาเป็นเรื่องเพื่อผืน สเตรตส์เซตเติลเมนต์ที่มีผู้บริหารมากเกินไปและการบริหารนี้ก็สิ้นเปลือง ต้องเสียดุลประจำปี (เพราะค่าใช้จ่ายในการบริหาร) ถึงประมาณ 850,000 เหรียญต่อปี และการเสียดุลประจำปียังคงมีอยู่จนถึง ค.ศ. 1864-65

ผลก็คือว่าในปี ค.ศ. 1829 ได้มีการลดสถานภาพของสเตรตส์เซตเติลเมนต์มาเป็นเมืองในปกครอง (Residency) อยู่ภายใต้ผู้ว่าราชการแห่งเบงกอล ซึ่งทั้งนี้ก็หมายความว่าเซตเติลเมนต์ทั้งสามแห่งจะถูกปกครองเสมือนหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเบงกอลด้วยเหตุนี้เซตเติลเมนต์ทั้งสามจึงอยู่ภายใต้ปกครองของรัฐบาลอินเดียมากยิ่งขึ้นและอยู่ใต้อิทธิพลของนโยบายอินเดียมากขึ้นด้วย ดังนั้นใน ค.ศ. 1832 กองบัญชาการของเมืองในปกครองก็ถูกย้ายจากปีนังไปสิงคโปร์ นี่เป็นการยอมรับรู้ความสำคัญของสถานที่ทั้งสองแห่ง เพราะสิงคโปร์ขณะนี้ได้พัฒนาทางการค้าเกือบจะเป็นสามเท่าของปีนังและยังมีพลเมืองเพิ่มขึ้นและร่ำรวยขึ้นรวดเร็วอีกด้วย ข้อเท็จจริงที่ว่าสเตรตส์เซตเติลเมนต์ถูกปกครองในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของอินเดียหมายความว่า การบริหารในสิงคโปร์มีอำนาจเพียงจำกัดเท่านั้น และนโยบายต่างๆ ของสิงคโปร์ก็เป็นรองนโยบายของอินเดีย ถ้าหากมีการขัดแย้งกันในเรื่องนโยบายระหว่างเจ้าหน้าที่สิงคโปร์และกัลกัตตาเกิดขึ้นแล้ว การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่กัลกัตตาก็มักเป็นต่อ เกือบทุกสิ่งต้องถูกนำไปเสนอต่อรัฐบาลอินเดีย ซึ่งก็หมายความว่า การริเริ่มใดๆ ในสเตรตส์เซตเติลเมนต์ถูกตัดทอน แม้แต่ข้าราชการพลเรือนก็มีเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งใช้เวลาส่วนใหญ่รับราชการอยู่ในอินเดียและมาที่เซตเติลเมนต์ทั้งสามเพื่อปฏิบัติราชการชั่วคราวเท่านั้น ทักษะต่างๆ

ของข้าราชการจตจ่ออยู่กับอินเดียและก็ไม่เคยสนใจในเซตเตลเมนต์เหล่านี้ด้วยใจจริงเลย

รัฐบาลอินเดียยังมีความสนใจเพียงเล็กน้อยหรือไม่สนใจเลยในการแผ่อิทธิพลของตนจากเซตเตลเมนต์นี้ไปยังรัฐมาเลเซียต่างๆ เพราะสิงคโปร์ ปีนัง และมะละกานั้นถือเป็นศูนย์กลางการค้าและเป็นผู้พิทักษ์เส้นทางไปยังเมืองจีน รัฐบาลอินเดียจึงดูเสมือนหนึ่งไม่ใคร่ประสงค์จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับรัฐในคาบสมุทรมลายู การปกครองสเตอร์ตส์เซตเตลเมนต์ต้องใช้เงินมากเกินไปอยู่แล้วและดูเหมือนว่าการได้ดินแดนเพิ่มขึ้นก็รังแต่จะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายขึ้นเท่านั้น ฉะนั้นนโยบายที่เป็นทางการจึงเป็นนโยบายการไม่แทรกแซงโดยเด็ดขาด อนึ่ง ยังรู้สึกว่าการตกลงกันกับประมุขของรัฐมลายูต่างๆ อาจทำให้รัฐบาลอินเดียต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกาพิพาทและสงครามกลางเมืองในคาบสมุทรมลายู และขณะเดียวกันยังอาจนำไปสู่สงครามกับประเทศสยามอีกด้วย ฉะนั้นจุดประสงค์ประการแรกของการบริหารก็คือ ปลีกตัวออกจากคาบสมุทรมลายู แม้ว่านโยบายนี้จะประสบผลสำเร็จเป็นส่วนใหญ่แต่ก็ปรากฏว่ามีหนึ่งหรือสองกรณีที่ต้องยกยุดได้เข้าไปพัวพันด้วย

กรณีการเข้าแทรกแซงของอังกฤษสมัยต้น

กรณีแรกเกิดขึ้นเกี่ยวกับปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเคดาห์กับสยาม และการที่ป็นังยังคงปฏิเสธให้ความช่วยเหลือสุลต่านต่อผู้ศัตรู ตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 เจ้าหน้าที่สยามในนามของเจ้าเมืองนครเริ่มกำหนดให้มีการปกครองเหนือมาเลเซียตอนเหนือขึ้นใหม่อีก การปกครองซึ่งหละหลวมขณะที่สยามทำสงครามติดพันอยู่กับพม่า นั้น สยามไม่ใคร่พอใจความเป็นอิสระที่สุลต่านแสดงออกในการขายเกาะป็นังโดยไม่ปรึกษาเจ้าหน้าที่สยามเลย ในขั้นแรกสยามกำหนดการปกครองเหนือรัฐเคดาห์เท่านั้น แต่แล้วในปี ค.ศ. 1818 สุลต่านแห่งเคดาห์ถูกบังคับให้พิชิตประะในนามของสยาม ได้มีการวางแผนเรื่องนี้ขึ้นเมื่อเริ่มมีการแผ่อิทธิพลการปกครองของสยามเหนือรัฐภาคกลางของคาบสมุทรมลายู (และอาจแผ่ไปถึงภาคใต้ในที่สุด) เคดาห์เองมิได้ดำรงเอกราชมาได้นานนัก และในปี ค.ศ. 1821 รัฐเคดาห์ก็ถูกสยามจากทางเหนือบุกรุก กองทัพของสุลต่านพ่ายแพ้และสุลต่านกับบริวารหลายคนก็ได้หนีไปยังเซตป็นัง ที่นั่นสุลต่านได้ยื่นขอความช่วยเหลือต่อบริษัทยูนิอันอินเดีย แต่ก็มีได้รับตอบสนอง รัฐบาลอินเดียไม่มีความประสงค์ที่จะเข้าไปพัวพันในกรณีพิพาทและอาจกลายเป็นศึกสงครามกับสยามได้ สุลต่านได้รับอนุญาตให้พำนักอยู่ในสเตอร์ตส์เซตเตลเมนต์ตั้งแต่ ค.ศ. 1822 จนถึง 1842 และแม้ว่าสุลต่านจะมีผู้เห็นอกเห็นใจมากมายในป็นังแต่สุลต่านก็มีได้รับความช่วยเหลือเป็นทางการใดๆ เลย บริษัทยูนิอันอินเดียเต็มใจที่จะยอมให้สยามมี

อำนาจเหนือเคดาห์และก็ได้ใช้ความพยายามที่จะให้เกิดความมั่นใจได้ว่า อำนาจนี้จะไม่แผ่ขยายต่อไปทางใต้ถึงประและสลึงจ้อ

การเจรจาตกลงกับสยาม

เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงเปิดการเจรจาตกลงกันขึ้นที่กรุงเทพฯ การเจรจาตกลงเหล่านี้นำไปสู่การลงนามในสนธิสัญญาระหว่างอังกฤษกับสยามปี ค.ศ. 1826 ในที่สุดสนธิสัญญานี้ซึ่งกำหนดเขตแดนทางใต้ของเคดาห์ให้เป็นเขตอิทธิพลของสยาม จะทำให้ฐานะทางดินแดนบนฝั่งตะวันตกของคาบสมุทรมลายูมีเสถียรภาพเป็นเวลาอีกห้าสิบปีต่อมา ควรจะกล่าวว่สนธิสัญญานี้ไม่มีผลต่อชายฝั่งทะเลตะวันออก ฉะนั้นจึงเกิดการแตกร้าวกันขึ้นระหว่างอังกฤษและสยามในเวลาต่อมาในแถบนั้น

ในปีเดียวกันนั้นเอง เจ้าหน้าที่ที่ป็นต้องการที่จะให้สุลต่านแห่งประมะนั้นใจอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงการโจมตีข้ามชายแดนเคดาห์ที่สยามสนับสนุนมาครั้งก่อน นายร้อยเอกโลว์ (Captain Low) ผู้ซึ่งทำสนธิสัญญา ค.ศ. 1826 กับ สุลต่านอับดุลลาห์ (ค.ศ. 1825-30) ได้ให้ประมะอยู่ใต้การคุ้มครองของอังกฤษเพื่อต้านทานสยามและรัฐมลายูอื่นๆ ไว้ สุลต่านจึงเสนอให้เกาะพังกอร์และแนวชายฝั่งของดินดิงส์แก่เจ้าหน้าที่ที่ป็นเป็นการแลกเปลี่ยน แต่เจ้าหน้าที่ป็นยังมีได้รับข้อเสนอนั้นในขณะนั้น ก็อบจะไม่ต้องสงสัยเลยว่า การมีสนธิสัญญานี้ช่วยรักษาความเป็นเอกราชของประมะไว้ได้ในครั้งแรกของศตวรรษ เพราะประมะยังคงอยู่ภายใต้การคุกคามจากทางเหนืออยู่ตลอดเวลา

ในปี ค.ศ. 1842 สุลต่านแห่งเคดาห์ได้ทำการตกลงกับสยามและได้รับอนุญาตให้กลับคืนสู่อำนาจของตน สุลต่านได้พยายามรวบรวมกำลังให้เข้มแข็งพอที่จะเอาชนะสยามหลายครั้งหลายหน แต่ก็มักจะไม่ประสบผลสำเร็จ ในที่สุดสุลต่านก็ตระหนักว่าถ้าตนปรารถนาที่จะกลับคืนสู่เคดาห์อย่างถาวรแล้ว จะต้องทำความตกลงตามข้อกำหนดของสยาม เงื่อนไขที่ตกลงกันได้ทำให้สุลต่านต้องพึ่งเจ้าหน้าที่สยามมากขึ้น เจ้าหน้าที่สยามจึงแยกดินแดนแถบเหนือของเคดาห์ออกจากดินแดนที่เหนือของสุลต่าน เป็นการลงโทษสุลต่านที่มีทัศนะเป็นอิสระ ดินแดนแถบนี้ได้ตั้งเป็นรัฐปละสิรัฐหนึ่งต่างหาก แล้วใน ค.ศ. 1843-44 สุลต่านแห่งเคดาห์ก็ถูกบังคับให้ทำสงครามกับประมะในนามของสยาม การรบครั้งนี้ประสบผลสำเร็จในขั้นต้นและทำการรบช่วงชิงดินแดนในแถบเกรียน อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนของอังกฤษที่ให้แก่ประมะก่อให้เกิดแรงบันดาลใจขึ้นที่กรุงเทพฯ และเคดาห์ก็ถูกบังคับให้คืนดินแดนแก่ประมะ ตั้งแต่ครั้งนี้เป็นต้นมาความแตกร้าระหว่างอังกฤษในป็นิงและสยามในเคดาห์ก็ลดลง เพราะ

ตราบเท่าที่สยามมิได้พยายามแผ่อิทธิพลลงไปทางใต้ บริษัทอีสต์อินเดียก็พร้อมที่จะยอมให้สยามมีอำนาจปกครองเหนือโคคาห์ หลังจากทีสุลต่านกลับคืนสู่โคคาห์แล้วใน ค.ศ. 1842 ความสัมพันธ์ระหว่างปิ่นังและโคคาห์ก็ดีขึ้นมาก ทั้งนี้เพราะมีการค้าร่วมกัน และเพราะปิ่นังมีส่วนรับผิดชอบในการจ่ายเงินประจำปีให้แก่สุลต่าน

สงครามนาอิง

อังกฤษยังได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่สำคัญเรื่องหนึ่งในพื้นแผ่นดินภายในของมะละกา บริเวณนี้มีพวกมาเลย์เชื้อสายมินังกาเบาอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มคนที่ดั้งเดิมมาจากสุมาตราและที่มีลักษณะทางสังคมหลายประการแตกต่างไปจากพวกมาเลย์อื่นๆ ข้อแตกต่างที่สำคัญที่สุดได้แก่ลักษณะของสังคมแบบถือเชื้อสายฝ่ายมารดา ซึ่งทรัพย์สินตกทอดมาทางสายสตรีมากกว่าสายบุรุษ ในบริเวณดินแดนตอนในจากตัวเมืองมะละกาไป ผู้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานเหล่านี้ได้ตั้งรัฐเล็ก ๆ หลายรัฐด้วยกัน มีรัฐหนึ่งเรียกว่า นาอิง ในสมัยที่พวกฮอลันดาอยู่ในมะละกา นาอิงได้ชำระภาษีสิบชักหนึ่ง (tithes) ประจำปีให้แก่เจ้าหน้าที่มะละกา ใน ค.ศ. 1831 พลเมืองในนาอิงปฏิเสธการจ่ายภาษีเหล่านี้ให้แก่เจ้าหน้าที่อังกฤษผู้ซึ่งถือว่าตนสืบทอดสิทธิของพวกฮอลันดาที่อยู่มาก่อน ต่างฝ่ายต่างไม่ยอมซึ่งกันและกัน และผลก็คือสงครามนาอิง ค.ศ. 1831-32 อังกฤษพร้อมด้วยทหารประจำและปืนพยายามบุกเบิกทางผ่านป่าดงดิบจากมะละกาเข้าไป แต่ก็ได้รับการตีกลับอย่างน่าอับอายศอดสูจากพวกมาเลย์ที่มีจำนวนน้อยกว่ามากก่อนที่สงครามจะสิ้นสุดลงในที่สุด นาอิงเองถูกกลืนเข้าไปอยู่ในดินแดนของมะละกาซึ่งแต่ก่อนเคยอยู่ชายเขตแดน ส่วนประมุขของนาอิงได้รับบ้านพักอยู่ในมะละกาพร้อมด้วยเงินบำนาญประจำปีตราบเท่าที่ยังคงอยู่ในมะละกา

การเจรจาตกลงกับยะโฮร์

ความสัมพันธ์ของอังกฤษกับคาบสมุทรมลายูในครึ่งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้น ส่วนใหญ่อยู่ในอาณาบริเวณที่มีการติดต่อกับเซนต์เตลเมนท์ทั้งสามของอังกฤษ อันได้แก่ ปิ่นัง มะละกาและสิงคโปร์ ดังที่เราได้เห็นความสัมพันธ์นี้แล้วกับโคคาห์และนาอิง เขตการติดต่อแห่งที่สามได้เกิดขึ้นเนื่องจากความสัมพันธ์ของสิงคโปร์กับประมุขแห่งยะโฮร์จากการที่บริษัทอีสต์อินเดียได้สิงคโปร์มา สุลต่านฮุสเซนผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่นั้นความจริงไม่มีดินแดนที่จะปกครองเป็นของตนเอง สุลต่านฮุสเซนเป็นสุลต่านแห่งจักรวรรดิยะโฮร์แต่ในนาม แต่ตามข้อเท็จจริง บริเวณที่ปัจจุบันคือปาหังนั้น เบนดาซาราปกครองอยู่ ส่วนยะโฮร์ก็มีตำแหน่งปกครอง แล้วสุลต่านยังได้

ยกเกาะสิงคโปร์ให้อังกฤษ ฉะนั้นสุลต่านจึงอยู่ในสิงคโปร์แบบผู้ได้รับบำนาญมาจนกระทั่งสิ้นชีพลงเมื่อ ค.ศ. 1835 ผู้สืบเชื้อสายต่อมาชื่อ อาลี ยังอยู่ในวัยเยาว์ดำเนินชีวิตเช่นเดียวกับพระบิดามาจนถึงกลาง ค.ศ. 1840 เศษ ขณะนั้นเป็นที่ประจักษ์ว่า ต้าเมงกงอิบราฮิม (ผู้ซึ่งสืบตำแหน่งเมื่อ ค.ศ. 1827) ได้เร่งพัฒนาดินแดนของตนอย่างรวดเร็วโดยนำชาวจีนผู้อพยพเข้ามาจากสิงคโปร์ให้มาเปิดกิจการทำไร่สีเสียดและพริกไทย ส่วนต้าเมงกงก็กลายเป็นผู้ร่ำรวย ดำเนินชีวิตอยู่ในสิงคโปร์ต่อไปและมีความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นกับรัฐบาลที่นั่นมาก ด้วยเหตุนี้ดินแดนยะโฮร์ของต้าเมงกงจึงเกือบจะเป็น "รัฐในอารักขา" อย่างไม่เป็นทางการ

เพราะฉะนั้นจึงปรากฏว่า เมื่อ "สุลต่าน" อาลีพยายามยื่นข้อเสนอเรียกร้องสิทธิให้บริษัทยอมรับว่าตนเป็นสุลต่านแห่งยะโฮร์นั้น อาลีจึงได้ทราบวาท้าเมงกงมีผู้สนับสนุนที่มีอิทธิพลอยู่มากในสิงคโปร์ และข้าราชการเป็นหนี้ต่อพวกพ่อค้าของอาลีเองเทียบให้เห็นความแตกต่างว่าเสียเปรียบต้าเมงกงที่มั่งคั่ง ในที่สุดเมื่อ ค.ศ. 1855 บริษัทยิงได้ใช้อิทธิพลให้อาเลียยกเลิกการเรียกร้องสิทธิที่จะเป็นสุลต่านแห่งยะโฮร์เสีย ซึ่งบัดนี้ต้าเมงกงได้เป็นประมุขแห่งยะโฮร์ทั้งทางนิติบัญญัติและพฤตินัย เพื่อเป็นการตอบแทนอาลีจึงได้ดินแดนเล็กๆ ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของยะโฮร์ระหว่างแม่น้ำมูอาร์และเกซังพร้อมทั้งเงินบำนาญรายเดือน ในกรณีนี้การบีบบังคับของอังกฤษได้ถูกนำไปใช้เพื่อให้คู่แข่งชั้นได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มคนส่วนใหญ่ในสิงคโปร์ ประสบผลสำเร็จ ต่อมาอีกไม่นานก็ได้เกิดความยุ่งยากขึ้นเมื่อการพิพาทเกี่ยวกับผู้สืบตำแหน่งของเบนดาฮาราในปาหังกลับกลายเป็นเรื่องสงครามกลางเมืองเพราะในยะโฮร์หลัง ค.ศ. 1842 เบนดาฮาราซึ่งเป็นผู้นำที่สำคัญในปาหังได้เป็นประมุขที่แท้จริงของรัฐ เมื่อเบนดาฮาราสิ้นชีพลงใน ค.ศ. 1857 ได้มีกรณีพิพาทเกิดขึ้นระหว่างบุตรชายทั้งสองคือ ตุน มุดาฮิรและวัน อาห์มัด ฝ่ายหลังได้รับการสนับสนุนจากตรังกานู ชาวสยามและผู้อ้างสิทธิในบัลลังก์ยะโฮร์ ส่วนฝ่ายแรกได้รับการช่วยเหลือจากต้าเมงกงและอังกฤษโดยทางอ้อม

สงครามกลางเมืองในปาหังเกิดขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 1857 ถึง ค.ศ. 1863 เมื่อ วัน อาห์มัด ประสบผลสำเร็จในที่สุด อย่างไรก็ตาม ในระยะที่เกิดเหตุการณ์นี้ควรรสังเกตเรื่องการแทรกแซงอย่างเพียรพยายามของทหารสยามและเรือรบในตรังกานูเมื่อ ค.ศ. 1862 ตามมาด้วยการระดมยิงเมืองกัวลาตรังกานูของเรือรบอังกฤษเพื่อยับยั้งการแทรกแซงของสยาม ฉะนั้นแม้ว่าผู้ที่สมควรได้รับตำแหน่งซึ่งอังกฤษสนับสนุนโดยทางอ้อมจะไม่ชนะสงครามกลางเมือง แต่ก็ปรากฏว่าสยามไม่พยายามที่จะแผ่อิทธิพลเข้าไปในปาหังและที่อื่นๆ ทางฝั่งทะเลตะวันออกของคาบสมุทรมลายูอีกเลย

จุดมุ่งหมายในการแทรกแซง

จากการสรุปเรื่องเกี่ยวกับการแทรกแซงจากสเตอร์ตส์เซ็ดเติลแมนท์ของอังกฤษเข้าไปในกิจการของรัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายู เราจะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการแทรกแซงเช่นนั้นก็เพื่อป้องกันประเทศอื่นมิให้สร้างหรือแผ่อิทธิพลเข้าไปในบริเวณนั้น โดยทั่วไปประเทศที่จะได้รับผลกระทบกระเทือนจากนโยบายของอังกฤษก็คือสยาม และเมื่อศตวรรษล่วงไปอิทธิพลสยามในมาเลเซียเหนือก็เริ่มลดลง เมื่อถึงเวลานี้ดังที่เคยกล่าวมาแล้วข้างต้นว่าบริษัทอีสต์อินเดียมิได้ประสงค์ที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจการภายในของรัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายูหรือจะเข้าไปเป็นผู้ปกครองดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้มากกว่านี้เลย อีกประการหนึ่ง บริษัทไม่พึงปรารถนาที่จะเห็นการค้าของอังกฤษต้องถอนตัวออกไป และบริษัทก็เตรียมพร้อมที่จะป้องกันการกีดกันผลประโยชน์ของอังกฤษ ถ้าทั้งนี้มิได้หมายความว่าอังกฤษจะต้องยึดดินแดนเพิ่มขึ้น แทบไม่ต้องสงสัยเลยว่าคาบสมุทรมลายูได้กลายเป็น “เขตอิทธิพล” ของอังกฤษแล้วเมื่อ ค.ศ. 1862 และแม้ว่าบริษัทอีสต์อินเดียมิได้มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารรัฐใดๆ ก็ตาม สัมพันธภาพระหว่างสเตอร์ตส์เซ็ดเติลแมนท์กับบางรัฐในคาบสมุทรมลายู โดยเฉพาะรัฐเคดาห์และยะโฮร์ก็เป็นไปอย่างแนบแน่น วัตถุประสงค์การทำเหมืองแร่ดีบุกในรัฐประละและสลังอ์ก็ยิ่งเพิ่มความสัมพันธ์เหล่านั้นมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังปี ค.ศ. 1860 ไปแล้ว

ซาราวัค

อย่างไรก็ตาม มีกรณีสำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการแทรกแซงของอังกฤษอย่างไม่เป็นทางการในช่วงเวลาเหล่านี้ ซึ่งทำให้เอกชนชาวอังกฤษได้ดินแดนมาโดยตรง มิใช่บริษัทอีสต์อินเดีย ซึ่งไม่ต้องการความรับผิดชอบใดๆ เพิ่มขึ้นอีก เอกชนผู้เข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้คือ เจมส์ บรูค และการเข้ามาพัวพันของบรูคในซาราวัคก็นับเป็นเหตุการณ์พิเศษที่สุดตอนหนึ่งในประวัติศาสตร์มาเลเซียสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19

บรูคเกิดในประเทศอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1803 เป็นทหารในกองทัพบกประจำบริษัทอีสต์อินเดีย มาจนถึง ค.ศ. 1825 เมื่อถูกปลดเนื่องด้วยเหตุพหุผลาพหลังจากบาดเจ็บในสงครามพม่าครั้งแรก เมื่อปี ค.ศ. 1831 และ 1834 บรูคได้ไปเยือนประเทศจีนกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นผู้สนับสนุนโครงการของรฟเฟิลส์อย่างแรงกล้าในการแผ่ขยายอิทธิพลของอังกฤษไปในหมู่เกาะมาเลเซีย หลังจากที่เขาสิ้นชีวิตใน ค.ศ. 1835 บรูคได้รับมรดกมูลค่า 30,000 ปอนด์จึงซื้อเรือลำหนึ่งให้ชื่อว่า รอยัลลิสต์ และใน ค.ศ. 1839 ก็แล่นเรือออกจากอังกฤษมายังสิงคโปร์ การเดินทางครั้งนี้เป็นการ

เดินทางสำรวจการค้นหายางวิทยาศาสตร์และทางการค้าเป็นไปได้ ขณะที่บริคคอยู่ในสิงคโปร์ บริคคได้รับการขอร้องจากข้าหลวงและหอการค้าให้ช่วยนำของกำนัลไปถวายราชามูตา ฮาซิม ในคูชิง เป็นเครื่องแสดงความกตัญญูที่พระองค์ได้ช่วยเหลือลูกเรือชาวอังกฤษที่เรือแตกอย่างมีเมตตาจิต

เมื่อบริคคมาถึงซาราวักก็ได้พบว่าฮาซิมกำลังวุ่นวายอยู่กับการปราบกบฏพวกดยักและชาวมลายูในซาราวักที่ต่อต้านการปกครองอย่างเลวทรามของ เพนกีริน มาห์โกตา เจ้าเมืองบรูไน ซาราวักยังเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนบรูไน แม้ว่า สุลต่านโอมาร์ อาลี ซาอิดุดดิน ใช้สิทธิปกครองบรรดาเจ้าเมืองต่างๆ อยู่เพียงเล็กน้อย ดังเราได้เห็นมาก่อนแล้วว่าในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 18 บรูไนเสื่อมลงเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนถ่ายเทสินค้าที่ได้มาจากการปล้นสะดมของโจรสลัด และเนื่องจากสุลต่านสูญเสียความมั่งคั่งและอำนาจ โครงสร้างการปกครองแบบศักดินาจึงสลายลง บรรดาหัวหน้าสำคัญจึงกลายเป็นเจ้าเมืองอิสระกันเกือบทั้งหมดในขณะที่บรูไนเองก็เล็กลงๆ ใน ค.ศ. 1730 พลเมืองมีอยู่ 40,000 คน กับชาวจีนทำไร่พริกไทยอีกหลายพันคน ใน ค.ศ. 1810 พลเมืองลดลงเหลือ 15,000 คน กับชาวจีนที่เกือบจะไม่มีเหลืออยู่เลย และใน ค.ศ. 1842 บรูไนกลายเป็นเพียงหมู่บ้านใหญ่ๆ แห่งหนึ่งเท่านั้นเอง การกบฏในซาราวักดำเนินสืบมาตั้งแต่ ค.ศ. 1837 และราชามูตา ผู้ซึ่งเป็นลุงของสุลต่านก็แทบจะไม่ประสบผลสำเร็จในการที่จะทำให้การกบฏนี้ยุติลง อันที่จริงปรากฏว่าความสัมพันธ์อันมิตรไมตรีจะมิเท่าใดนักกระหว่างชาวซาราวักกับผู้ปกครองชาวบรูไน

การมาเยือนครั้งแรกนี้บริคคมิได้อยู่ที่คูชิงนานและได้กลับไปสิงคโปร์ในปีนั้นเอง ฮาซิมจึงยื่นคำร้องขอความช่วยเหลือต่อเจ้าหน้าที่สิงคโปร์แต่ก็ประจักษ์ว่ารัฐบาลเสตรตส์เซ็ตเติลเมนต์ไม่ประสงค์เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย บริคคเองเป็นคนเต็มใจอยู่แล้วและด้วยการชักชวนจากพวกพ่อค้าในสิงคโปร์เพียงเล็กน้อยเพื่อให้กลับไปคูชิงอีกใน ค.ศ. 1840 ฮาซิมพอใจมากที่พบบริคคอีกและเสนอตำแหน่งข้าหลวงแห่งซาราวักให้ถ้าบริคคจะช่วยปราบกบฏ ขณะนี้เองที่บริคคเริ่มสนใจซาราวักและปัญหาของซาราวัก ฉะนั้นบริคคจึงรับข้อเสนองของฮาซิมโดยมิได้ใคร่ตรองมากนักถึงผลที่จะเกิดตามมา เป็นธรรมดาที่รัฐบาลเพนกีริน มาห์โกตาคัดค้านการแต่งตั้งบริคค แต่ฝ่ายกบฏจะยอมยุติการจลาจลก็ต่อเมื่อมาห์โกตาออกไปจากซาราวักเท่านั้น บริคคจึงได้รับแต่งตั้งให้เป็นข้าหลวงเมื่อ ค.ศ. 1841 การจลาจลลดทอนตัวลงและสุลต่านก็ยืนยันฐานะของบริคคใน ค.ศ. 1842 เมื่อยกดินแดนที่เทียบได้เท่ากับเขตที่หนึ่ง (First Division) ในปัจจุบันของซาราวักให้บริคคโดยยอมรับการตอบแทนเป็นการจ่ายบรรณาการประจำปี เจมส์ บริคค จึงกลายเป็นราชาแห่งซาราวักและตระกูลบริคคก็ได้ปกครองดินแดนแห่งนั้นมาเป็นเวลาร้อยกว่าปี

เริ่มต้นด้วยบริศตสถาปนาการปกครอง เพราะสงครามกลางเมืองทำลายระบบการปกครองก่อนหน้านั้นให้เสียหายเกือบจะไม่มีการปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินเลย และพวกคฤภักก็ถูกพวกคฤภักทะเล (อ็อบัน) และชาวมาเลย์ปล้นสะดมอยู่เนือง ๆ จุดมุ่งหมายริบด่วนของบริศจึงมีอยู่สามประการ คือ ยุติการกดขี่ของพวกคฤภักบ กยติโจรสลัดและยุติการล่าหัวมนุษย์ ทั้งหมดเหล่านี้เป็นเป้าหมายแบบห้ามปราม แต่จะไม่สามารถทำสิ่งที่ติดต่อไปได้จนกว่าจะได้วางกฎเกณฑ์ที่มีระเบียบขึ้น บริศมิได้พยายามนำเอารัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใหม่ๆ มาใช้ แต่ชอบที่จะให้ปฏิบัติไปตามสิ่งที่มียู่แล้วมากกว่า โดยให้การบริหารเป็นไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีและการบริหารทหารกับบรรดาหัวหน้าต่างๆ บริศไม่ยอมให้วิถีชีวิตอันมีลักษณะที่สงบสุขมากกว่าต้องสูญเสียไปเพราะการชักนำให้มีการลงทุนของต่างประเทศและทัศนะของเขาที่ว่า “การกระทำต่างๆ เกี่ยวกับการปกครองของยุโรปต้องมุ่งไปสู่ความก้าวหน้าทางด้านผลประโยชน์ของชาวพื้นเมืองและการพัฒนาทางด้านทรัพยากรของชาวพื้นเมืองมากกว่าการมุ่งทำให้เป็นอาณานิคมของยุโรป ซึ่งมุ่งแต่จะครอบครองดินแดนอย่างเดียวนั้น” โดยไม่เคยคิดเปลี่ยนแปลง สถานะการเงินในซาราวักอยู่ในขั้นยุ่งเหยิงเต็มที่ และนับเป็นเวลานานก่อนที่รายได้จะใกล้เคียงกับค่าใช้จ่าย และเมื่อถึงเวลานั้นบริศก็ได้ใช้เงินของตนไปจนหมดแล้ว บริศเองก็มิใช่มีฐานะทางการเงินมั่นคงนักและการบริหารก็มักทำให้ตกเป็นหนี้ ปัญหาข้อหนึ่งเกี่ยวกับการปกครองของบริศในซาราวักก็คือว่า เป็นไปไม่ได้ที่ “จะพัฒนาทรัพยากรของชาวพื้นเมือง” โดยปราศจากการลงทุนและซาราวักก็ไม่สามารถทำให้เกิดการลงทุนอย่างเพียงพอตามลำพังได้

ตั้งแต่แรกเริ่ม จุดอ่อนที่สำคัญของบริศก็คือไม่ได้รับการสนับสนุนจากอังกฤษเป็นทางการ บริศได้เรียกร้องการสนับสนุนมาตลอดสมัยการปกครองของเขา แต่ก็ได้รับการสนับสนุนแบบเสียไม่ได้ด้วยเหตุผลเดียวกันที่ว่าเจ้าหน้าที่อังกฤษปฏิเสธการเข้าไปแทรกแซงในคาบสมุทรมลายู อย่างไรก็ตาม บริศก็ได้รับความช่วยเหลือจากกองทัพเรืออังกฤษที่สิงคโปร์ในการรณรงค์สะสางโจรสลัดเมื่อปี ค.ศ. 1843 และ ค.ศ. 1845 ด้วยความหวังที่จะดึงดูดความสนใจรัฐบาลอังกฤษ บริศยังได้สนับสนุนกองทัพเรือให้สนับสนุนเรือรบเพื่อใช้เป็นที่ตั้งฐานทัพระหว่างสิงคโปร์และฮ่องกงซึ่งเพิ่งได้มาใหม่ ประเด็นหลังนี้เองที่บริศประสบผลสำเร็จ

ในปี ค.ศ. 1846 ราชามูดา ฮาซิม ผู้ซึ่งกลับไปยังบรูไนได้ถูกพวกอิจจาเรียษาที่พระองค์ให้การสนับสนุนบริศลอบปลงพระชนม์พร้อมทั้งครอบครัวทั้งหมด ด้วยความช่วยเหลือของกองทัพเรือจากสิงคโปร์ บริศจึงเข้าโจมตีและยึดได้บรูไน บังคับให้สุลต่านกระทำการตกลงใหม่กับตน ซาราวักจึงตกอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของบริศโดยสิ้นเชิงซึ่งก็หมายความว่าไม่ต้องส่งบรรณาการให้สุลต่านอีกต่อไป ในปีต่อมา ค.ศ. 1847

ตามสนธิสัญญากับสุลต่านแห่งบรูไน อังกฤษได้เกาะลาบวนเพื่อใช้เป็นฐานทัพเรือ บรีดผิดหวังที่ซาราวักมิได้รับเลือก แต่ลาบวนก็มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเมืองท่าดีกว่าคูซิง มีถ่านหิน และในฐานะที่เป็นเกาะจึงป้องกันง่ายกว่า ในสนธิสัญญาฉบับเดียวกันนี้ บรูไนตกลงที่จะไม่ยกดินแดนใดๆ ของตนให้แก่มหาอำนาจอื่นโดยปราศจากการเห็นชอบของรัฐบาลอังกฤษ

อย่างไรก็ตาม บรีดก็ได้รับรางวัลตอบแทนบ้างขณะกลับไปเยือนอังกฤษใน ค.ศ. 1847 บรีดได้รับแต่งตั้งให้เป็นขุนนางและเป็นกงสุลใหญ่อังกฤษประจำบรูไนและบอร์เนียว และใน ค.ศ. 1848 บรีดก็ได้รับตำแหน่งผู้ว่าราชการลาบวน พุทธิการณ์นี้เป็นเรื่องการรบรอกันเป็นส่วนตัวและมีได้ให้การคุ้มครองแก่ซาราวักหรือการรับรองซาราวักว่าเป็นรัฐเอกราช อันเป็นสิ่งที่ราชาประสงค์ อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้ก็นับว่าเป็นสิ่งสูงสุดแห่งความสามารถของบรีด การปกครองของบรีดในซาราวักอยู่ในฐานะมั่นคง พลเมืองในคูซิงเพิ่มจาก 8,000 ใน ค.ศ. 1841 เป็น 50,000 ใน ค.ศ. 1850 และสินค้าออกมีมูลค่าถึง 250,000 เหรียญ พลเมืองที่เพิ่มขึ้นนี้ส่วนใหญ่มาจากการอพยพเข้ามาของพวกคยัก มาเลย์และจีนจากชายแดน ชาวจีนจำนวนมากประมาณ 3,000 มาจากเปมังกัต (Pemangkat) ในบอร์เนียวของซอลันดา และแม้ว่าพวกนี้จะมีได้เป็นชาวเหมือง แต่ก็เข้าร่วมกับกงสีทำเหมืองทองซึ่งดำเนินกิจการอยู่ที่บาอู (Bau) ไกลจากคูซิง

ตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งเป็นทางการของบรีดยังเป็นที่ประทับใจพวกซอลันดา ซึ่งมีหลักแหล่งอยู่ในบอร์เนียวตะวันตกเฉียงใต้ กิจกรรมต่างๆ ของเอกชนมิได้ทำให้พวกซอลันดาเกิดความกังวลมากนักมาจนกระทั่งถึงขณะนี้ แต่ซอลันดาได้ประท้วงว่าบรีดและอังกฤษในลาบวนกำลังละเมิดข้อตกลงในสนธิสัญญา ค.ศ. 1824 อังกฤษตอบโดยมิได้เห็นอกเห็นใจเลยว่าตนมิได้คิดว่าจะเห็นบอร์เนียวเป็น “หนึ่งในบรรดาเกาะที่อยู่ทางใต้ของสิงคโปร์” ซอลันดาจำต้องยอมรับข้อปฏิเสธการประท้วงของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการปฏิวัติในยุโรป ค.ศ. 1848 ซอลแลนต์ต้องการการสนับสนุนของอังกฤษ ใน ค.ศ. 1850 รัฐบาลซอลันดายอมรับการตีความในสนธิสัญญา ค.ศ. 1824 อย่างเป็นทางการ ขณะเดียวกันก็พยายามใช้อำนาจการปกครองเหนือบริเวณส่วนใหญ่ของบอร์เนียวซึ่งอยู่ใกล้ชวามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม อังกฤษก็มีได้วางแผนที่จะขยายอิทธิพลของตนไกลออกไปอีก และระหว่าง ค.ศ. 1850 ถึง 1870 อังกฤษก็มีได้สนใจบอร์เนียวอีกเลย ลาบวนพิสูจน์ว่าเป็นความล้มเหลว ถ่านหินของลาบวนราคาสูงเกินไป อยู่ไกลจากโจรสลัดและคูซิงก็เป็นเมืองท่ารวมสินค้าสำหรับการค้าของบอร์เนียวได้ดีกว่า อังกฤษยังไม่สนใจความพยายามของบรีดในอันที่จะเกลี้ยกล่อมให้อังกฤษยึดเอาซาราวัก

ในซาราวักเองระหว่าง ค.ศ. 1850 ถึง 1863 (เมื่อ เจมส์ บรีค ออกจากราชการแล้ว) จะเห็นได้ว่าซาราวักมีอาณาเขตกว้างใหญ่ขึ้นเนื่องจากได้ดินแดนจากบรูไนเพิ่มขึ้น มีอาณาเขตเกือบถึงแม่น้ำเรจัง (Rejang) ใน ค.ศ. 1853 เขตที่สองในปัจจุบัน (Second Division) และถึงแม่น้ำบินตูลู (Bintulu) ใน ค.ศ. 1861 ซึ่งปัจจุบันเป็นเขตที่สาม (Third Division) ข้อแก้ตัวของบรีคก็คือว่าสุลต่านไม่มีอำนาจควบคุมดินแดนเหล่านั้นและโจรสลัดซึ่งอยู่ที่นั่นก็คุกคามการค้าอันราบรื่น ตลอดระยะนี้ซาราวักมิได้เป็นที่สงบนิ่งและการปกครองก็เผชิญกับการคุกคามที่สำคัญสองประการ ประการแรกจากพวกโจรสลัดชาวดยัคและลานูนซึ่งอาศัยอยู่ใกล้ปากแม่น้ำสำคัญ ๆ ส่วนใหญ่และมีฐานตั้งมั่นอยู่ที่อ่าวมารูดู (Marudu) ตรงปลายเหนือสุดของเกาะ ด้วยความช่วยเหลือของกองทัพเรืออังกฤษ บรีคสามารถทำให้พวกสลัดเหล่านั้นพ่ายแพ้อย่างยับเยินในการรบนอกเมือง ตันจง เบติง มารู (Tanjong Beting Maru) เมื่อ ค.ศ. 1849 และหลังจากนั้นเป็นต้นมาการคุกคามจากพวกโจรสลัดก็ลดน้อยลง การช่วยเหลือที่บรีคได้รับจากกองทัพเรือนี้ต่อมาตกเป็นเรื่องที่ชักพอกกันในประเทศอังกฤษและเรื่องราวทั้งหมดเกี่ยวกับการปราบปรามโจรสลัดก็เป็นหัวข้อในการสอบสวนอย่างเป็นทางการของอังกฤษซึ่งจัดให้มีขึ้นที่สิงคโปร์ใน ค.ศ. 1854 ข้อวิพากษ์วิจารณ์เคยยื่นกรานว่ามาตรการที่ใช้ปราบโจรสลัดนั้นรุนแรงเกินไป และแม้ว่าบรีคจะพ้นข้อหาของคณะกรรมการสอบสวนแล้วก็ตาม บรีคได้ลาออกจากตำแหน่งผู้ว่าราชการลาบวนและหลังจากนี้ปรากฏว่าบรีคไม่ได้รับการสนับสนุนจากกองทัพเรืออีกเลย แต่ทว่า การคุกคามของโจรสลัดก็เกือบจะหมดไปเมื่อ ค.ศ. 1862 และหลังจากนี้การจลาจลของพวกดยัคภายในก็มีเพียงส่วนน้อย พวกดยัคก็เริ่มยอมรับการห้ามล่าหัวมนุษย์ และในปี ค.ศ. 1862 บรีคก็รู้สึกมั่นคงพอที่จะสร้างกองทหารตรวจตรา (The Sarawak Rangers) อันเป็นกองกำลังสนามชาวดยัค ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบความมั่นคงภายใน

ตามที่ปรากฏ อันตรายร้ายแรงที่สุดต่อการปกครองในช่วงนี้มีได้มาจากโจรสลัดชาวดยัคแต่มาจากชาวจีนทำเหมืองทองที่บาอู กงสีชาวจีนทำเหมืองเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นพวกจีนแคะและยังเป็นกองบัญชาการของสมาคมไตรแอด (Triad*) ในซาราวัก และปรากฏว่าเกิดความยุ่งยากในการที่จะจัดการกับชาวเหมือง 4,000 คนในปี ค.ศ. 1850 เพราะพวกนี้ไม่พอใจที่รัฐบาลพยายามลดอิสรภาพของพวกตน หลังจากการสอบสวนที่สิงคโปร์เมื่อ ค.ศ. 1854 ชาวจีนที่บาอูรู้สึกกว่าบรีคได้สูญเสียการสนับสนุนของรัฐบาลอังกฤษจึงเกิดความรู้สึกต่อต้านอังกฤษยิ่งขึ้นในระหว่างสงครามจีน-อังกฤษ ค.ศ. 1856 ด้วยเหตุนี้ใน ค.ศ. 1857 ชาวจีนทำเหมืองจึงได้ก่อการจลาจลต่อต้านรัฐบาลบรีคขึ้น พวกชาวจีนเหล่านี้ได้ล่องเรือมาตามแม่น้ำจนถึงเมืองคูซิง ฆ่าผู้คนมา

* เกี่ยวกับสมาคมนี้ดูหน้า 210-211 (ผู้แปล)

ตลอด ยึดเมืองได้โดยง่ายและเกือบจะฆ่าบริคส์ซึ่งสามารถหลบหนีมาได้ด้วยการว่ายน้ำข้ามแม่น้ำ ชาวจีนยึดเมืองอยู่ได้ห้าวันในขณะที่บริคส์กำลังรวบรวมการสนับสนุนของพวกเขาด้วยและมลายูเข้าด้วยกัน ต่อมาได้รับความช่วยเหลือจากเรือที่มาจากสิงคโปร์ บริคส์จึงยึดเมืองคืนได้ ชาวจีนถูกตามไล่ตลอดทางที่กลับไปยังบ้าน และมีชาวจีนจำนวนมากที่ถูกขับออกไปนอกเขตแดน ประมาณว่ามีถึง 3,500 คนที่ถูกฆ่าตายหรือถูกขับออกไปนอกประเทศ และอีกหลายปีต่อมาชาวจีนก็ยังไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในซาราวัก

ในปี ค.ศ. 1863 เนื่องจากสุขภาพทรุดโทรม เจมส์ บริคส์ จึงกลับไปประเทศอังกฤษและมีชีวิตอยู่มาได้อีกห้าปี บริคส์ออกจากซาราวักซึ่งปลอดภัยจากอันตรายทั้งภายในและภายนอกประเทศแล้ว และเมื่อปีที่เขาจากไปซาราวักมันคงยิ่งขึ้นเพราะปรากฏว่าในที่สุดอังกฤษก็รับรองซาราวักว่าเป็นรัฐอิสระและได้แต่งตั้งกงสุลอังกฤษประจำคูชิง แม้ว่าพฤติกรรมนี้จะไม่เป็นการประกันความคุ้มครอง บริคส์ก็สามารถจากซาราวักไปด้วยความรู้สึกรว่ารัฐเล็กๆ ของเขาตั้งมั่นดีแล้ว

9. ผลสำเร็จของรัฐสิงคโปร์ ค.ศ. 1823-1870

ตั้งแต่การสถาปนาสิงคโปร์ใน ค.ศ. 1819 มาจนถึง ค.ศ. 1823 สิงคโปร์เป็นเมืองขึ้นของเบนคูเลน ซึ่งมีกองบัญชาการของรฟเฟิลส์ตั้งอยู่ หน้าที่ของรฟเฟิลส์ในเบนคูเลนทำให้เขาไม่สามารถไปเยือนสิงคโปร์หลักแหล่งใหม่ได้บ่อยครั้งนัก และได้มอบหมายการบริหารทั่วไปของสิงคโปร์ให้แก่ ฟาร์คูฮาร์ (Farquhar) ซึ่งเขาได้แต่งตั้งให้เป็นผู้สำเร็จราชการ การไปเยือนสิงคโปร์ครั้งที่สองและครั้งสุดท้ายของรฟเฟิลส์อยู่ในระหว่าง ค.ศ. 1822-23 เมื่อเขาได้จัดวางผังเมือง กฎเกณฑ์สำหรับเสรีภาพทางการค้า และรายละเอียดทางด้านบริหารอื่นๆ สำเร็จลุล่วงไปแล้วเป็นอันมาก ในปี ค.ศ. 1823 รฟเฟิลส์ก็กลับประเทศอังกฤษและอีกสามปีต่อมาก็ได้สิ้นชีวิตลง

การบริหารจากอินเดีย

ในระหว่าง ค.ศ. 1823-26 สิงคโปร์อยู่ใต้การปกครองโดยตรงของผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้นประจำอินเดีย ส่วนครอฟอร์ดเป็นผู้สำเร็จราชการในขณะนั้น ครอฟอร์ดเป็นเจ้าของหน้าที่ที่ทำงานจริงจัง สนใจเกี่ยวกับสวัสดิภาพของสิงคโปร์เป็นอันมาก และหลังจากที่พ้นราชการกลับไปอังกฤษแล้ว เขาก็เป็นผู้ที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะพยายามให้สิงคโปร์เลิกการค้าเสรี ครอฟอร์ดเป็นผู้ที่ทำสนธิสัญญาฉบับสุดท้ายกับสุลต่านและตำแหน่งแห่งยะโฮร์เมื่อ ค.ศ. 1824 โดยยอมยก "อำนาจอธิปไตยอย่างสมบูรณ์" ของสิงคโปร์ให้แก่บริติชอินเดีย ใน ค.ศ. 1826 จึงเป็นที่ตกลงกันว่าสิงคโปร์ควรยุติการเป็นหลักแหล่งที่แยกตัวออกมาต่างหากและนำมารวมเข้ากับหลักแหล่งอื่นๆ ของอังกฤษอีกสองแห่งในอาณานิคมเดียวกันอันได้แก่ ปีนังและมะละกา ให้อยู่ภายใต้การดูแลทั่วไปของป็นังซึ่งเป็นหลักแหล่งเก่าแก่ที่สุด ทั้งหมดนี้รวมกันเข้าเป็นอาณานิคมสามแห่งของอังกฤษเรียกว่าสเตรตส์เซตเติลเมนท์ การรวมเซตเติลเมนท์ทั้งสามเข้าด้วยกันในครั้งนั้นนับว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะทำให้สิงคโปร์มีส่วนร่วมในการบริหาร ซึ่งได้ดำเนินมาเป็นเวลาช้านาน ผลสำคัญประการหนึ่งก็คือใน ค.ศ. 1827 สิงคโปร์มีระบบการศาลที่ตั้งขึ้นอย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยรวมอยู่ใต้อำนาจตุลาการศาลสูงที่ป็นัง

สมัยนี้สเตรตส์เซตเติลเมนท์อยู่ใต้การปกครองของรัฐบาลแห่งเบงกอล ซึ่งเป็นหนึ่งในสามผู้สำเร็จราชการเขตปกครองของรัฐบาลอินเดีย อันที่จริงการที่เป็นเช่นนี้นับว่าเป็นการ "ลดฐานะ" จากฐานะเดิมที่ป็นังเคยเป็นเขตปกครองแห่งที่สี่ของ

อินเดีย ด้วยสถานภาพใหม่นี้สเตอร์ตส์เซิตเติลเมนต์จึงมีฐานะเป็นเมืองในปกครองของเบงกอล แม้ว่าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จะยังคงดำรงตำแหน่งยศเช่นที่เคยมีฐานะสูงกว่านี้ก็ตาม สเตอร์ตส์เซิตเติลเมนต์ยังคงมีผู้ว่าราชการอยู่ในเซิตเติลเมนต์ใหญ่และมีคณะที่ปรึกษาของผู้สำเร็จราชการ (Resident Councillors) อยู่ในเซิตเติลเมนต์อีกสองแห่ง

การค้าของสิงคโปร์

ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องราวภายในของสิงคโปร์ในระยะห้าสิบปีแรกแห่งการก่อตั้งขึ้นมา นั้น ปรากฏอยู่ในเรื่องความเจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็วทางการค้า การเพิ่มจำนวนประชากรซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีน และความพยายามในเรื่องการปกครองเพื่อรับมือกับความยุ่งยากที่ติดตามมา ตามปกติแล้ว งานด้านการบริหารทุกด้านสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมาก แต่การขยายกิจกรรมของรัฐบาลถูกรัฐบาลที่เบงกอลควบคุมอย่างใกล้ชิด การควบคุมนี้เข้มงวดมากเป็นพิเศษในเรื่องค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น และที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะรายได้ที่ได้จากสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนต์ไม่สมดุลกับรายจ่ายฉะนั้น บริษัทจึงต้องเดือดร้อนกับการสูญเสียค่าใช้จ่ายในการบริหาร อย่างไรก็ตามแม้ว่าบริษัทอีสต์อินเดียจะขาดดุลเกี่ยวกับการบริหาร แต่บริษัทเอกชนทั้งของชาวยุโรปและชาวจีนก็ประสบความสำเร็จมั่งคั่งร่ำรวยในช่วงสมัยประวัติศาสตร์สิงคโปร์ตอนต้น บริษัทซึ่งต่อมามีชื่อเสียงมากในเขตนี้ ได้ตั้งสำนักงานแห่งแรกของตนขึ้นเมื่อผู้ก่อตั้งมาถึงสิงคโปร์ระยะนั้น คือ บริษัทไซม์ (Sime) ใน ค.ศ. 1823 บูสเตดท์ (Boustead) ใน ค.ศ. 1827 และแพทเตอร์สัน ออฟ บอร์เนียว (Patterson of Borneo Co.) ใน ค.ศ. 1827 เช่นเดียวกัน

ความลับในการที่สิงคโปร์ประสบความสำเร็จทางการค้าอยู่ที่ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสิงคโปร์เอง ผลสำเร็จทางการค้าอยู่ที่เส้นทางการค้าสายตะวันออก-ตะวันตก และง่ายแก่การนำเอาสินค้าที่ผลิตในยุโรปและอินเดียมายังสิงคโปร์เพื่อลำเลียงต่อไปยังเมืองจีนหรือเพื่อส่งไปจำหน่ายทั่วอินโดจีนและอีสต์อินดีส ข้อเท็จจริงที่ว่าสิงคโปร์เป็นเมืองท่าเสรีนั้นช่วยให้การค้าที่เป็นการแจกจ่ายนี้เจริญขึ้นและยังเป็นการช่วยสิงคโปร์ให้เป็นศูนย์กลางสินค้าของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกด้วย ฉะนั้นการค้าของสิงคโปร์จึงมีมูลค่าสูงขึ้นจาก 2,610,000 เหรียญ ใน ค.ศ. 1825 มาเป็น 3,948,000 เหรียญ ใน ค.ศ. 1830 5,851,000 เหรียญ ใน ค.ศ. 1840 และ 10,371,000 เหรียญ ใน ค.ศ. 1859 ตามลำดับ การค้าในหลักแหล่งอื่นๆ จึงพลอยเจริญขึ้นด้วยแต่ทว่ามีอัตราที่ช้ากว่ามาก และแม้แต่การค้าของปีนังกับมะละกาเป็นจำนวนมากก็ผ่านสิงคโปร์ ตั้งแต่ ค.ศ. 1825 ถึง ค.ศ. 1867 สิงคโปร์เป็นปัจจัยสำคัญในความรุ่งเรืองทางการค้าของอังกฤษกับอีสต์อินดีส และก่อนการสถาปนาฮ่องกง สิงคโปร์ก็มีบทบาท

สำคัญยิ่งในการพัฒนาการค้าของจีน แต่ก่อนที่จะเป็นรูปแบบการค้าซึ่งเป็นการค้าแบบส่งเข้าส่งออกที่สำคัญของสิงคโปร์กับอังกฤษและอินเดีย ก็มีการค้ากับจีนตามมาด้วยอย่างใกล้ชิด สินค้าเข้าที่สำคัญจากอังกฤษและอินเดียก็คือผ้าและฝิ่นตามลำดับ ที่ขายกันทั่วหมู่เกาะ หรือขายให้แก่พ่อค้าที่มาจากเมืองจีนโดยเรือสำเภา เมื่อต้นปี ค.ศ. 1840 เศษ มีเรือสำเภาระหว่าง 150 ลำถึง 250 ลำแล่นจากเมืองจีนมายังสิงคโปร์ ทุกๆ ปี พวกพ่อค้าจีนเหล่านี้เอาชาและไหมมาแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ตนซื้อ อย่างไรก็ตามก็ดีหลังจาก ค.ศ. 1842 ฮองกงและกวางตุ้งกลายเป็นศูนย์กลางจำหน่ายสินค้ากับจีน สินค้าเข้าที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งได้แก่สินค้าจากสเตอตส์เซิตเติลเมนต์ ซึ่งได้มาจากหมู่เกาะต่างๆ และหลังจาก ค.ศ. 1840 ปรากฏว่าการค้าของสิงคโปร์กับบอร์เนียวเพิ่มขึ้นมากมายอันเนื่องมาจากพฤติกรรมต่างๆ ของบริษัทที่สิงคโปร์และการสร้างอิทธิพลในซาราวัก

เมื่อ ค.ศ. 1860 การค้าของสิงคโปร์มีมูลค่ามากกว่า 10 ล้านปอนด์ต่อปีในขณะที่การค้าทั้งหมดของบริษัทดัตช์อินดิสตีมีมูลค่าเพียง 14 ล้านปอนด์ บริษัทดัตช์อินดิสตีเป็นแหล่งการค้าที่สำคัญสำหรับสิงคโปร์ และทั้งๆ ที่ชาวฮอลันดาได้พยายามออกกฎหมายห้ามแล้วก็ตาม ก็ยังมีเรือ (prahus) จำนวนนับร้อยๆ ลำมายังสิงคโปร์ทุกปี เช่น ในปี ค.ศ. 1840 มีมากกว่าสองร้อยลำส่วนใหญ่เป็นเรือของพวกบูกิสกระนั้นก็ตามยังมีการค้าเล็กๆ น้อยๆ กับคาบสมุทรมลายูแต่คนส่วนมากในสิงคโปร์คิดว่าคาบสมุทรมลายูอุดมด้วยสินแร่ ดังครอบครัวดกล่าวไว้ว่า “เป็นรังตีบุมโหฬาร” และอาจมีทองคำไปนำห่างด้วย

การค้าเป็นสาเหตุสำคัญที่สิงคโปร์ประสบความสำเร็จเป็นพิเศษ แต่ขณะเดียวกันการค้าที่ประสบความสำเร็จนี้ยังทำให้โครงสร้างส่วนล่างต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กับสินค้าที่ซื้อขายกันจริงๆ ในวงการค้าระหว่างประเทศ ธนาคารและบริษัทประกันภัยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง สินค้าที่ซื้อขายกันจะต้องมีประกันโดยการจ่ายเป็นเงินตราและยังต้องประกันการขนส่งอีกด้วย ฉะนั้นสิงคโปร์จึงเป็นศูนย์กลางสำหรับธนาคารและบริษัทประกันภัยใหญ่ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ธนาคารชาร์เตอร์ซึ่งตั้งสาขาแห่งแรกในสิงคโปร์ปี ค.ศ. 1859 นับเป็นธนาคารเก่าแก่ที่สุดในบรรดาธนาคารปัจจุบันทั้งหลาย แม้ว่าธนาคารโอเรียนทัลคอร์เปอเรชันจะได้ตั้งมาก่อนหน้านี้ (ค.ศ. 1846) ก็ตามแต่ต่อมาก็ล้มเลิกไป

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ได้มีการก่อตั้งบริษัทตัวแทนที่มีชื่อเสียงขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก เช่น บริษัทบอร์เนียว บริษัทยุโรปเหล่านี้มิได้เป็นของชาวอังกฤษเสมอไป เพราะบางบริษัทก็เป็นของชาวฮอลันดาและเยอรมัน บริษัทต่างๆ เหล่านี้เป็นสื่อกลางที่ยอมรับกัน (และยังคงเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้) ให้เป็นตัวแทนธุรกิจของบริษัทนานาชาติที่สำคัญๆ ในภาคตะวันออกไกล บริษัทต่างๆ เหล่านี้เช่น ไช้ม ดาร์บี้ เฮนรี วอล์กเกอร์ส ฯลฯ ต่างได้รับสิทธิการเป็นตัวแทนแต่ผู้เดียวจากบริษัทในยุโรปซึ่งยังไม่มีสาขา

อยู่ในสิงคโปร์ และต่างก็เป็นตัวกลางในการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกา ยุโรป และเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ทั่วๆ ไป บางบริษัทตัวแทนเหล่านี้ก็มีอิทธิพลมากแม้ว่าจะไม่มีบริษัทใดๆ เลยที่ตัดเทียมบริษัทเบอร์เนียวซึ่งได้มีฐานะพิเศษในซาราวัก

ไม่เพียงแต่ธนาคารและบริษัทประกันภัยเท่านั้นที่สำคัญสำหรับเมืองท่าใหญ่ๆ เมืองท่ายังต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อาหาร และน้ำให้แก่เรือที่มาแวะจอด โอกาสสำหรับซ่อมแซมเรือ และยังให้บริการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเดินเรือและกะลาสีเรือด้วย สิ่งเหล่านี้นับว่าจำเป็นทั้งสิ้นในสิงคโปร์ และเมื่อกกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 การทำมาหากินของประชากรส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละช้นอยู่กับการค้า เมืองท่าและการเดินเรือ

การเติบโตของพลเมืองและปัญหา

สิงคโปร์เจริญรุ่งเรืองขึ้นอย่างมาก และภายในเวลาห้าสิบปีสิงคโปร์ได้เจริญขึ้นจากหมู่บ้านประมงเล็กๆ มาเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วิศวกรรมการที่ปรากฏเช่นนี้เนื่องมาจากนโยบายที่เหมาะสมแก่กาลละ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าเสรีซึ่งตรงกันข้ามกับนโยบายการค้าอันจำกัดดั้งเดิม ดึงดูดใจทั้งผู้คนและการค้า ถ้าหากปราศจากเสียซึ่งประชากรที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แล้ว การค้าก็จะมีเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย และสถิติประชากรก็แสดงให้เห็นถึงความเจริญนี้ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร

ค.ศ. 1820	5,000
ค.ศ. 1830	16,634
ค.ศ. 1840	39,681
ค.ศ. 1850	59,043
ค.ศ. 1860	80,792

และในปีสุดท้ายจากจำนวนประชากรทั้งหมดนี้เป็นชาวจีน 50,000 คน อินเดีย 13,000 คน และมลายู 11,000 คน

ประชากรสนใจเข้ามาสู่สิงคโปร์ก็เพราะข้อเท็จจริงที่ว่าขณะทีรัฐบาลจัดขอบข่ายการบริหารและการคุ้มครองให้แล้ว รัฐบาลก็ปล่อยให้เอกชนมีเสรีภาพเต็มที่ที่จะประกอบอาชีพตามวิถีทางของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถร่ำรวยขึ้นได้จากการค้า ซึ่งดึงดูดใจผู้อพยพส่วนใหญ่ให้เข้ามาอยู่สิงคโปร์

ตรงกันข้ามกับการแบ่งชั้นพ่อค้าชาวจีนดั้งเดิมให้เป็นอันดับสี่รองจากพวกนักวิชาการ ชาวไร่ชาวนาและช่างฝีมือ รัฟเฟิลส์ถือว่าพ่อค้าเป็นชนชั้นที่สำคัญที่สุดในบรรดาชาวจีนที่พำนักอยู่ในเมืองใหม่ของตน

จะได้กล่าวอย่างละเอียดในบทต่อไปถึงการอพยพเข้ามาเพิ่มขึ้นและการพัฒนาของสังคมหลากหลาย (plural society) อันเกิดจากการอพยพเข้ามานี้ เมื่อพูดถึงสิงคโปร์ การหลั่งไหลเข้ามาอย่างมากมายของชาวจีนไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดชนชั้นพ่อค้ามากขึ้นแล้วยังสร้างปัญหาทางสังคมขึ้นอีกอย่างมากที่สุดด้วย ปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดได้แก่การจลาจล ซึ่งเกิดจากพฤติกรรมของสมาคมลับต่างๆ สมาคมลับเหล่านี้มีกำเนิดอยู่ในประวัติศาสตร์จีน ดูท้ายหน้า 125 แต่ต่อมาชาวจีนเหล่านี้มาตั้งหลักแหล่งอยู่ในสิงคโปร์ ในบางกรณี สมาคมเหล่านี้ก็คล้ายๆ กับสมาคมการกุศลในเรื่องการดูแลสวัสดิการของสมาชิก แต่ทว่าจุดมุ่งหมายของสมาคมคือการจัดตั้ง “รัฐบาลซ้อนรัฐบาล” ซึ่งจะได้ประโยชน์จากการปกครองที่มั่นคงซึ่งอังกฤษจัด แต่กระนั้นในขณะเดียวกันชาวจีนก็มีสิทธิเสรีในการปกครองตนเอง ถ้าชาวจีนเหล่านี้ไม่ชอบกฎหมายอังกฤษขึ้นมา ก็เพียงแต่ปฏิเสธละเลยเสีย

ฐานะพิเศษนี้เกิดขึ้นเพราะเริ่มด้วยฝ่ายบริหารของอังกฤษรู้เรื่องสมาคมเหล่านี้เพียงเล็กน้อยหรือไม่รู้เรื่องเอาเลย เพราะในชั้นแรกเจ้าหน้าที่ปกครองส่วนใหญ่ได้รับการรับรองจากอินเดียและจนกระทั่งมีการโอนเกิดขึ้นใน ค.ศ. 1867 มีเพียงเจ้าหน้าที่ไม่กี่คนเท่านั้นที่พูดภาษาจีนท้องถิ่นได้ ไม่แต่เพียงเท่านั้นจนกระทั่ง ค.ศ. 1832 กำลังตำรวจมีจำนวนเพียงสิบแปดคน ฉะนั้นการควบคุมจึงไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย ผลก็คือหัวหน้าของสมาคมได้รับเสรีภาพมากในการกระทำต่างๆ ซึ่งที่จริงแล้วพวกหัวหน้ามักเป็นบุคคลที่มั่งคั่งและเป็นที่เคารพยำเกรง อย่างไรก็ตาม ในไม่ช้าได้เกิดการวิวาทกันขึ้นระหว่างสมาคมต่างๆ ด้วยเรื่องช่วงชิงขอบเขตอำนาจการควบคุม ซึ่งสมาคมเหล่านี้มีอยู่เหนือประชากรส่วนใหญ่ และเป็นเพราะการแข่งขันกันนี้เองที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายอย่างรุนแรงขึ้นในสิงคโปร์ ความวุ่นวายอย่างรุนแรงมากที่เกิดขึ้นครั้งนี้เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1851 เมื่อสมาคมลับเหล่านี้โจมตีชาวจีนที่นับถือศาสนาคริสต์ซึ่งอยู่นอกอำนาจควบคุมของตนและได้สังหารชาวจีนเหล่านี้เสีย 500 คน

แต่ทว่าการต่อสู้ที่รุนแรงที่สุดของสมาคมลับเกิดขึ้นที่สิงคโปร์เมื่อ ค.ศ. 1854 ในปีนั้นเองที่การต่อสู้กันตามถนนหนทางระหว่างคูฟพาท ซึ่งเป็นกงสีหัวเมืองของสมาคมไทโรแอด (Triad Society) เดียวกันนั้นกินเวลานานถึงสิบวัน และมีชาวจีนกว่า 400 คน ถูกสังหาร แต่ก็ยังปรากฏว่ามีการจลาจลอื่นๆ ทั้งที่หนักและเบาเกิดขึ้นอีกใน ค.ศ. 1831 1846 1857 1863 และ 1864 ในครั้งหลังๆ เป็นการจลาจลที่รุนแรงกว่าครั้งก่อนๆ เกิดจากผู้อพยพใหม่ที่เข้ามาอยู่ในสิงคโปร์หลังจากกบฏไต้หวันในจีนล้มเหลวลงเมื่อ ค.ศ. 1860 ความจริงสมาชิกหลายคนของสมาคมซึ่งมีสมาชิกถึง 10,000 คนเป็นอาชญากรและเป็นบุคคลที่เหี้ยมโหดมาแล้วในเมืองจีน ในระยะ ค.ศ. 1860 เศษ รัฐบาลไม่มีวิธีควบคุมสมาคมเหล่านี้อย่างแท้จริงเพราะความไม่รู้ แม้ว่าจะได้มีข้อ

แนะนำควรให้หัวหน้าสมาคมสาบานตัวเป็นตำรวจกองพิเศษดูแลความสงบในเหตุการณ์ยุ่งยากอันอาจจะเกิดขึ้นได้ต่อไป ซึ่งทั้งนี้บรรดาหัวหน้าย่อมไม่พอใจอย่างแน่นอน

โดยทั่วไป แม้ว่าสิงคโปร์จะกำลังเจริญรุ่งเรือง สิงคโปร์ก็เป็นสถานที่ยากลำบากแก่การยังชีพสำหรับพวกอพยพเข้ามาอยู่ใหม่ส่วนใหญ่ ชาวจีนส่วนมากต่างทำมาค้าขายกัน แต่มีเพียงส่วนน้อยที่ร่ำรวย บางคนทำไร่สีเสียดและพริกไทย แต่ทุกชีวิตก็ประสบกับหนี้สินและโรคภัยไข้เจ็บ จึงจำเป็นที่จะต้องต่งเงินไปเมืองจีน อีกทั้งอัตราส่วนของประชากรชาวยกกับหญิงก็ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ใน ค.ศ. 1860 ปรากฏว่ามีหญิงหนึ่งคนต่อชายทุก ๆ สิบห้าคน ซึ่งอาจเป็นการช่วยอธิบายให้เห็นถึงความตึงเครียดบางอย่างที่มีอยู่ในสังคมจีนก็ได้

การเปลี่ยนแปลงการบริหาร

ตลอดสมัย ค.ศ. 1823 ถึง ค.ศ. 1867 การบริหารของสิงคโปร์อยู่ภายใต้การควบคุมของอินเดีย รัฐบาลสิงคโปร์แทบจะไม่มีความคิดริเริ่มเลย ดังที่เคยเห็นกันมาแล้วว่าระบบข้าราชการพลเรือนซึ่งมีประสบการณ์น้อยเกี่ยวกับปัญหาที่ไม่ใช่ของอินเดียนั้นขาดความรู้ความชำนาญในการปกครองพลเมืองซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีน ปรากฏว่ามีการพิพาทเกิดขึ้นเนือง ๆ ระหว่างฝ่ายบริหารของสิงคโปร์ในอันที่จะขยายระบบข้าราชการพลเรือนกับความประสงค์ของรัฐบาลแห่งอินเดียในอันที่จะลดขนาดและค่าใช้จ่าย รัฐบาลแห่งอินเดียนั้นมุ่งอยู่ที่จะลดการขาดดุลประจำปีที่เกิดขึ้นในสตรีตส์เซ็ตเติลเมนต์เป็นขั้นแรก ฉะนั้นสิ่งใดก็ตามที่ต้องใช้เงินก็จะถูกควบคุมอย่างเข้มงวดและปัญหาที่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เช่น การปราบปรามโจรสลัดและการควบคุมสมาคมลับต่าง ๆ จึงถูกทอดทิ้งโดยมิได้ลงมติว่าจะทำอย่างไรอยู่เป็นเวลานาน อาจเป็นที่น่าสังเกตว่าสิงคโปร์ไม่มีผู้บังคับการตำรวจมาจนกระทั่ง ค.ศ. 1856 จึงแทบจะไม่มี การปราบโจรสลัดซึ่งคุกคามการค้าของสิงคโปร์อย่างหนักก่อนเรือของราชนาวีอังกฤษจะไปถึงใน ค.ศ. 1836 แต่ทว่าเป็นการมาปรากฏตัวของเรือกลไฟต่างหากที่ยุติการคุกคามของโจรสลัดได้ในปี ค.ศ. 1860 เศษ ในที่สุด

ขณะที่นโยบายหลักของรัฐบาลในการควบคุมดูแลสตรีตส์เซ็ตเติลเมนต์ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงเป็นส่วนใหญ่ นับตั้งแต่รัฟเฟิลส์จากไปจนกระทั่ง เซอร์แอนดรู คัลิก มาถึงใน ค.ศ. 1873 มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแล ใน ค.ศ. 1831 สตรีตส์เซ็ตเติลเมนต์ตกอยู่ใต้รัฐบาลแห่งเบงกอล ต่อมาสตรีตส์เซ็ตเติลเมนต์นี้จึงอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐบาลแห่งอินเดียมาจนถึง ค.ศ. 1867

แม้ว่าจะได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นครั้งหนึ่งใน ค.ศ. 1851 เมื่อเซนต์เตลเมนที่นั่นหลุดพ้นจากการปกครองของเบงกอลมาขึ้นอยู่กับผู้สำเร็จราชการเมืองขึ้นเอง ใน ค.ศ. 1858 ภายหลังจากปฏิวัติ “ กบฏอินเดีย ” รัฐบาลแห่งอินเดียจึงเปลี่ยนมือจากบริษัทอีสต์อินเดียมาเป็นของกระทรวงอินเดีย (India Office) ในลอนดอน และด้วยเหตุนี้บริษัทการค้าจึงมิได้ปกครองสเตอร์ตส์เซนต์เตลเมนที่อีกต่อไป แต่ให้ข้าราชการพลเรือนปกครองแทน แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้จะได้เกิดขึ้นระหว่าง ค.ศ. 1831 และ ค.ศ. 1858 ก็ตาม แต่มีผลเพียงเล็กน้อยที่สุดในเรื่องทัศนคติทั่วไปเกี่ยวกับอำนาจการควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ของสเตอร์ตส์เซนต์เตลเมนที่ ตลอดจนสมัยนี้การควบคุมดูแลยังคงอยู่ในอินเดีย และดังที่ได้เห็นมาแล้วอินเดียให้ความสนใจในกิจการด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น หลังปี ค.ศ. 1833 (เมื่อบริษัทสูญเสียการผูกขาดการค้ากับจีน) เป็นการเน้นให้เห็นว่าบริษัทอีสต์อินเดียขาดความสนใจในเรื่องนี้ เพราะเซนต์เตลเมนมิได้ให้ผลประโยชน์แต่อย่างใด แต่ตรงกันข้ามยังคงต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการบริหารอยู่

การสถาปนาฮ่องกงใน ค.ศ. 1842 ให้เป็นเมืองท่าถ่ายเทสินค้าสำหรับการค้ากับจีน หมายความว่าสิงคโปร์มีความสำคัญน้อยลงไปในด้านนี้ จึงเป็นการบังคับให้เซนต์เตลเมนที่แห่งนี้หันไปสนใจการค้าทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น แม้ว่าสิงคโปร์จะมีการค้ากับจีนมากกว่ากับอินเดียก็ตาม การสถาปนาฮ่องกงก็หมายถึงว่าพ่อค้าจำต้องหันไปแสวงหาแหล่งการค้าแถบอื่นแทน พวกพ่อค้าพบว่าคู่แข่งชั้นจากประเทศยุโรปต่างๆ เริ่มสร้างตลาดปิด เช่นชาวฮอลันดาที่บริเวณเกาะรอบนอกของหมู่เกาะสเปนในฟิลิปปินส์ และฝรั่งเศสในอินโดจีน ด้วยเหตุนี้พวกพ่อค้าจึงสนใจคาบสมุทรมลายูเสียเอง เมื่อตอนต้น ค.ศ. 1844 หนังสือพิมพ์ในสิงคโปร์ต้องการผนวกรัฐต่างๆ ในมลายูเข้าไว้ด้วย แต่พวกพ่อค้าจำต้องคอยอยู่ชั้วระยะหนึ่งก่อนที่พวกตนจะสามารถกระตุ้นให้รัฐบาลอังกฤษสนับสนุนได้ อันที่จริงแล้วพวกพ่อค้าแทบจะไม่ประสบความสำเร็จทันทีในอันที่จะเปลี่ยนนโยบายไม่แทรกแซงของรัฐบาลอินเดีย

การโอนการควบคุมดูแลจากกระทรวงอินเดียไปเป็นกระทรวงอาณานิคมเกิดขึ้นเนื่องจากความวุ่นวายที่เริ่มในเซนต์เตลเมนที่ราวๆ ปี ค.ศ. 1835 และด้วยความตั้งใจของรัฐบาลภายหลังจากปฏิวัติในอินเดียที่จะขจัดความรับผิดชอบซึ่งอยู่ไกลโพ้นเหล่านั้นออกไป นับว่าพวกพ่อค้าในสิงคโปร์เป็นตัวตั้งตัวตีที่ต้องการขจัดการควบคุมดูแลของอินเดียดังได้กล่าวถึงสาเหตุบางประการมาแล้ว แต่ทว่าสาเหตุที่สำคัญนั้นก็คือการที่อินเดียขาดความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้นในเซนต์เตลเมนที่ สาเหตุเหล่านี้ยังมีเพิ่มขึ้นในตอนกลาง ค.ศ. 1850 เศษ อันเนื่องมาจากรัฐบาลอินเดียพยายามที่จะเข้าไปแทรกแซงในกิจการทางด้านการค้าและเงินตรา

สิ่งที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายครั้งสำคัญได้แก่พระราชบัญญัติเงินตราใน ค.ศ. 1855 ปี ค.ศ. 1855 นั้นได้มีการเสนอแนะให้ใช้เงินรูปของอินเดียเป็นเงินตรามาตรฐานมากกว่าใช้เงินดอลลาร์ของสเตอร์ลิ่งเซนต์เดวิดส์แมนท์ ทั้ง ๆ ที่ตามความเป็นจริงนั้นได้มีการยอมรับเงินดอลลาร์เป็นเงินตราทันทีไปเป็นเวลาแรมปีมาแล้วในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยิ่งกว่านั้นรัฐบาลอินเดียใน ค.ศ. 1855-56 ได้พยายามที่จะทำให้งบประมาณของเซนต์เดวิดส์แมนท์สมดุล จึงเสนอแนะว่าควรมีการเก็บภาษีการค้า ข้อเท็จจริงที่ว่าเหตุการณ์นั้นจะเป็นการยุติฐานะการเป็นเมืองท่าเสรีของสิงคโปร์มิได้เป็นเรื่องสำคัญที่ก่อกวนใจอย่างไรก็ตาม ทั้งสองเรื่องนั้นก็ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอินเดียมากจนถึงขั้นเป็นการกระทำขึ้นมา เหตุการณ์ทั้งสองนี้เป็นสาเหตุที่พวกพ่อค้าสิงคโปร์สามารถยกขึ้นมาเป็นข้ออ้างได้ แต่ตามความเป็นจริงแล้วความไม่พอใจในท่าที่ไม่สนใจของอินเดียนั้นได้คุกรุ่นอยู่ในเซนต์เดวิดส์แมนท์มาเป็นเวลานานแล้ว เซนต์เดวิดส์แมนท์ตั้งอยู่ไกลจากกัลกัตตามาก และด้วยนโยบายการไม่แทรกแซงทำให้รัฐบาลอินเดียดูขาดความสนใจในสวัสดิภาพความผาสุกของเมืองขึ้นของตนโดยสิ้นเชิง ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างในเรื่องที่เจ้าหน้าที่อินเดียรื้อในการใช้เงินไปในการปราบปรามโจรสลัดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามที่เคยกล่าวมาแล้วข้างต้น ยังเป็นความจริงอีกด้วยว่าปัญหาของสิงคโปร์นั้นมีความคล้ายคลึงกับปัญหาของอินเดียน้อยมาก แต่ทว่าคล้ายกับปัญหาของฮ่องกงและจีน ฉะนั้นจึงปรากฏว่าอินเดียไม่สนใจสวัสดิภาพความผาสุกในอนาคตของพ่อค้าในสเตอร์ลิ่งเซนต์เดวิดส์แมนท์และเต็มใจที่จะละเลยการขยายอิทธิพลของอังกฤษต่อไป (และความเจริญรุ่งเรืองของพวกพ่อค้าเหล่านี้) การแผ่อิทธิพลของอังกฤษนี้จะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อมีการทำสนธิสัญญากับเจ้าผู้ครองรัฐมลายูทั้งหลาย แต่รัฐบาลอินเดียนั้นก็ไม่เต็มใจที่จะทำเช่นนั้น

พวกพ่อค้ายุโรปก็ต้องการที่จะตั้งสถานดิบัญญัติขึ้นในสิงคโปร์โดยวิธีที่จะทำให้พวกตนมีเสียงในการบริหารเมืองขึ้นแห่งนี้มากกว่า พลเมืองของเซนต์เดวิดส์แมนท์ยังรู้สึกไม่พอใจที่รัฐบาลอินเดียถือว่าเซนต์เดวิดส์แมนท์เป็นเสมือนหนึ่งสถานที่รองรับนักโทษมุลเหตุเหล่านี้รวมทั้งความขัดแย้งเกี่ยวกับฐานะการเป็นเมืองท่าเสรีและเรื่องเงินตรา ทำให้มีการยื่นคำร้องต่อรัฐสภาอังกฤษใน ค.ศ. 1858 ขอให้โอนไปจากกระทรวงอินเดีย ดังได้เคยกล่าวมาแล้วว่า การโอนนั้นได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอินเดียซึ่งก็ปรารถนาที่จะสลัดตนออกจากเซนต์เดวิดส์แมนท์ที่ต้องใช้เงินมากเหล่านี้อยู่แล้ว ตามความเป็นจริงการโอนนี้กว่าจะสำเร็จลงได้ก็จนกระทั่งถึง ค.ศ. 1867 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระทรวงอาณานิคมยังลังเลที่จะรับโอน กระทรวงอาณานิคมมีความสงสัยบางประการเกี่ยวกับการคาดหมายอย่างกระตือรือร้นจนเกินไปถึงความร่ำรวยของสเตอร์ลิ่งเซนต์เดวิดส์แมนท์ที่บรรดาพ่อค้าสิงคโปร์สังเขปความให้ฟัง

อังกฤษได้แต่งตั้งคณะกรรมการ อันมีโรบินสัน ผู้ว่าราชการฮ่องกงเป็นหัวหน้าคณะขึ้นในปี ค.ศ. 1863 ให้สอบสวนฐานะรายได้ของเซ็ดเติลเมนต์ หลังจากคณะกรรมการได้รายงานฐานะรายได้อยู่ในขั้นที่การโอนจะไม่ทำให้กระทรวงการคลังของอังกฤษต้องสิ้นเปลืองใดๆ จึงมิได้มีการคัดค้านใดๆ ต่อไปอีก

สเตอร์ตส์เซ็ดเติลเมนต์จึงได้ออนมาขึ้นกับกระทรวงอาณานิคมใน ค.ศ. 1867 และก็โชคที่ทั้งความเจริญรุ่งเรืองและความสำคัญเพิ่มขึ้นหลัง ค.ศ. 1869 การที่เป็นเช่นนี้เท่ากับเป็นการกู่หน้าบรรดาผู้เสนอให้มีการโอน แต่อันที่จริงแล้วเนื่องมาจากการเปิดคลองสุเอซในปีเดียวกันนั้นเองมากกว่า ดังที่โบกาส (Bogaars) กล่าวไว้ว่า “คลองสุเอซทำให้การค้าที่ลดลงของเมืองท่า พื้นดินซีฟขึ้นมา และนำไปสู่ยุคใหม่แห่งความเจริญรุ่งเรือง” ดังจะเห็นได้จากสถิติทางการค้าดังต่อไปนี้ :

ระวางเรือคิดเป็นตันที่ผ่านช่องแคบมะละกา

ค.ศ. 1869	600,000 ตัน
ค.ศ. 1873	1,030,000 ตัน
ค.ศ. 1878	1,600,000 ตัน

การค้าทั่วไป

ค.ศ. 1870	ค.ศ. 1879
สินค้าเข้า 39 ล้านเหรียญ	56 $\frac{1}{4}$ ล้านเหรียญ
สินค้าออก 31 $\frac{1}{2}$ ล้านเหรียญ	49 ล้านเหรียญ

สิงคโปร์เจริญรุ่งเรืองมากขึ้นเพราะการเปิดคลองสุเอซ อันเป็นการย่นระยะทางการค้าระหว่างยุโรปและเอเชีย และทำให้การค้าระวางถูกลง ยิ่งกว่านั้นเส้นทางการค้าก็กลับผ่านช่องแคบมะละกาโดยตรงซึ่งทำให้สิงคโปร์และป็นังมีการค้ามากขึ้นกว่าเดิม ทั้งยังเป็นเส้นทางสำคัญไปยังออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ซึ่งก็ใช้เซ็ดเติลเมนต์เป็นเมืองท่าแวะพักที่มีประโยชน์มาก เดชะบุญที่มีคลองสุเอซ เงินเหลือใช้จึงเข้ามาแทนที่การขาดดุลประจำปีของเซ็ดเติลเมนต์ แต่ทว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่มีต่อคาบสมุทรมาลายูตามที่ได้คาดไว้จะเกิดขึ้นก็เป็นอีกสองสามปีต่อมา กระทรวงอาณานิคมยังคงยึดถือนโยบายการไม่แทรกแซงแต่เดิมอยู่จนกระทั่งถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 1873 แต่เราจะได้เห็นถึงสาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ก็ต่อเมื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดขึ้นจริงๆ ต่อไป

ช่วงระยะหกสิบปีแรกของศตวรรษแสดงให้เห็นถึงมาเลเซียซึ่งมีพลเมืองน้อยมากและไม่ใคร่จะพัฒนานักในเรื่องการค้าระหว่างประเทศ แต่ขณะเดียวกันมาเลเซียก็เป็นดินแดนที่ค่อยๆ ได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมจากเซ็ดเติลเมนต์ของ

อังกฤษที่อยู่รอบๆ ชายฝั่งทะเลของมาเลเซีย ทั้งๆ ที่มีฐานะอยู่ใต้อิทธิพลเซตเตล
เมนต์ของอังกฤษ ก็ยังไม่ปรากฏว่ามีการเคลื่อนไหวอย่างเปิดเผยในอันที่จะให้คาบ
สมุทรมลายูเข้ามาอยู่ใต้ปกครองทางการเมืองเลย อย่างไรก็ตาม การติดต่อระหว่างรัฐ
มลายูกับเซตเตลเมนต์ก็มีเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะเมื่อชาวจีนอพยพเป็นจำนวนมากเริ่มเข้ามา
อยู่ในรัฐที่ทำเหมืองแร่ดีบุกทางชายฝั่งตะวันตก คาบสมุทรมลายูจึงเริ่มจะกลายเป็น
สังคมหลากหลาย

10. จุดเริ่มต้นของสังคมหลากหลาย

จนกระทั่งช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 พลเมืองของคาบสมุทรมลายูมีเชื้อสายมลายูเกือบจะทั้งหมด บ้างก็ตั้งถิ่นฐานอยู่ตลอดชายฝั่งทะเลและแม่น้ำในประเทศมาเป็นเวลานานมาก บ้างก็มาจากสุมาตราสมีราชสำนักสุลต่านแห่งมะละกา และในปีต่อๆ มาก็มีพวกเชื้อสายมาเลย์อพยพเข้ามาอยู่ในมาเลเซียอีก ได้แก่ พวกบูกิสจากหมู่เกาะเซลีเบสและมินังกาเบาจากสุมาตรา ตอนต้นๆ คริสต์ศตวรรษที่ 19 คาบสมุทรมลายูมีพลเมืองอาศัยอยู่น้อยมาก¹ นอกเหนือจากสเตรตส์เซ็ทเติลเมนต์แล้วปรากฏว่าไม่มีเมืองใหญ่ๆ เลย พลเมืองอาศัยอยู่ตามหมู่บ้านกระจัดกระจายกันไปตามฝั่งแม่น้ำหรือชายฝั่งทะเล รูปแบบของสังคมเปลี่ยนไปน้อยมากในเวลาหลายปีและมีเพียงบางครั้งบางคราวเท่านั้นเองที่จะได้เกี่ยวข้องกับความวุ่นวายของโลกภายนอกอย่างมาก การสถาปนาปีนังและสิงคโปร์กับความสำคัญของการค้าดิบทำให้สถานภาพซึ่งค่อนข้างจะอยู่คงที่นั้นเปลี่ยนไปด้วย การทำให้มาเลเซียได้เข้ามาติดต่อกับโลกภายนอกอย่างใกล้ชิดมากขึ้น การพัฒนาด้านความสัมพันธ์ทางการค้าทำให้สังคมหลากหลายเจริญขึ้นอีกด้วย เพราะคลื่นลูกใหม่ของผู้อพยพพากันหลั่งไหลเข้ามาสู่คาบสมุทรมลายูเพื่อมีส่วนร่วมในความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซีย กลายเป็นสังคมหลากหลายเพราะผู้อพยพมาใหม่เหล่านี้มิใช่เป็นชาวมาเลเซียที่มาจากสุมาตราหรือจากหมู่เกาะเซลีเบส หากแต่เป็นชาวจีนที่มาจากเมืองจินทางสเตรตส์เซ็ทเติลเมนต์ การอพยพของคนจีนนี้ได้เปลี่ยนรูปแบบทางสังคมในคาบสมุทรมลายูเสียสิ้นเชิง ในที่สุดและในอนาคตชาวจีนก็มีจำนวนถึง 40 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด การอพยพเข้ามามากมายครั้งนี้อาจเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์มาเลเซียสมัยใหม่ก็ได้ และฉะนั้นเราจึงต้องสำรวจดูว่ามันเกิดขึ้นได้อย่างไรและทำไม

การอพยพของชาวจีน

ได้มีการติดต่อกันระหว่างมาเลเซียและจีนมาเป็นเวลาหลายศตวรรษแล้ว เราได้อ่านมาแล้วถึงเรื่องนี้ในสมัยราชสำนักสุลต่านแห่งมะละกาเมื่อประมุขแห่งมะละกาได้ส่งทูตไปเฝ้าพระเจ้ากรุงจีนและเมื่อพระเจ้ากรุงจีนส่งทูต เช่น นายพลเซ็ง โฮ มายังมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม การติดต่อทางการเมืองเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นระยะๆ และมีผลต่อคาบสมุทรมลายูอย่างถาวรแต่เพียงเล็กน้อย แม้ว่าในสมัยราชสำนักสุลต่านแห่งมะละกา

¹ แม้แต่ใน ค.ศ. 1874 เอกสารของรัฐบาลอังกฤษ (cd. III) ได้ประมาณไว้ว่าพลเมืองชาวมลายูมีเพียง 150,000 คน

ระยะแรกๆ จะได้มีการนำเอาความคุ้มครองของชาวจีนมาใช้เพื่อต่อต้านสยามก็ตาม โดยทั่วๆ ไปจักรวรรดิจีนมีความสนใจประเทศอื่นๆ น้อย และเป็นศตวรรษๆ ที่เดียวที่จีนมักมีอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมต่อมาเลเซียน้อยกว่าอินเดียมาก ถึงแม้ว่าอิทธิพลทางการเมืองและวัฒนธรรมจีนจะมีผลน้อยในมาเลเซียก็ตาม ซึ่งก็มีได้เป็นส่วนหนึ่งในระบบการเมืองของจีนและศาสนาจีนก็มีได้มีอิทธิพลแต่อย่างใด แต่ปรากฏว่ามีอิทธิพลทางเศรษฐกิจอยู่บ้าง การค้าก่อให้เกิดชุมชนเล็กๆ ของพวกพ่อค้าจีนขึ้นในศูนย์กลางการค้าในคาบสมุทรมลายูและบอร์เนียว แน่แน่นอนว่าจะต้องเป็นแบบนี้เช่นกันในมะละกาและบรูไนซึ่งปรากฏมี กัมปง ๒ ไซนา¹ และหลักแหล่งถาวรของพวกพ่อค้าด้วย เรื่องราวในสมัยเดียวกันนี้กล่าวไว้ว่ามีเรือจีนจอดอยู่ในอ่าวมะละกาตอนที่โปรตุเกสโจมตีเมื่อ ค.ศ. 1511 ขวงซุ้ยเก่าแก่ที่สุดของชาวจีนที่ บุกิด ไซนา ในมะละกาเป็นหลุมฝังศพของพวกตระกูลตันและแต้ ซึ่งนับถอยหลังไปถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 อันเป็นสมัยเดียวกับราชวงศ์หมิงในเมืองจีน พวกฮอลันดาคาดประมาณว่ามีชาวจีนอยู่ในเมืองระหว่างสามถึงสี่ร้อยคนเมื่อชาวฮอลันดายึดเมืองได้ใน ค.ศ. 1641 ในการสำรวจสำมะโนครั้งปี ค.ศ. 1678 ประชากรจีนเพิ่มขึ้นถึง 892 คน และ ค.ศ. 1750 ขึ้นถึง 2,161 คน ในบรูไนชาวจีนมิใช่เป็นเพียงพ่อค้าเท่านั้นยังเป็นทั้งชาวสวนทำไร่พริกไทยเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 17 และ 18 หลักแหล่งแห่งอื่นๆ อยู่บริเวณปากแม่น้ำยะโฮร์และปาหัง อเล็กซานเดอร์ แฮมิลตัน (Alexander Hamilton) ผู้ซึ่งมาเยือน ยะโฮร์ ลามา เมื่อต้นๆ ปี ค.ศ. 1700 เศษ ได้กล่าวถึงครอบครัวชาวจีนจำนวนนับพันที่อาศัยอยู่ที่นั่น และตาม เปลายารัน อับดุลลาห์ (Pelayaran Abdullah) เราก็ได้ทราบว่าเป็น ค.ศ. 1838 มุนชิ อับดุลลาห์ ได้พบชาวจีนจำนวนมากอยู่ที่ปากแม่น้ำปาหังและใน กัวลาตรังกานู ดังที่เขา กล่าวว่า “เมื่อพูดถึงชุมชนชาวจีนแล้วข้าพเจ้าพบว่าชาวจีนทั้งหมดที่อยู่ในกัมปง ไซนา (กัวลา ปาหัง) เป็นพวกจีนแคะ บ้านเรือนของพวกนี้มุ่งจากและชายแต่ละคนจะมีสินค้า เช่น อาหาร ผ้า ฯลฯ เก็บอยู่ในบ้านและผู้ซื้อก็จะถามหาสิ่งที่ตนต้องการ ทุกคนแต่งงานกับสาวชาวบาหลิหรือมลายู แม้ข้าพเจ้าจะพบว่าพวกลูกๆ ของเขาชอบพูดภาษาจีนมากกว่าพูดภาษามลายู อย่างไรก็ตาม ในตรังกานูชาวจีนเป็นพวกฮกเกี้ยนและจีนแคะปนกันส่วนใหญ่พูดภาษามลายูมากกว่าภาษาจีน”

ไม่มีชุมชนใดเลยที่ใหญ่ แต่ครั้งเมื่อมีการค้าเกิดขึ้นในบริเวณนี้ พวกเขาก็จะตั้งอยู่อย่างถาวร พฤติการณ์เช่นนี้ก็เกิดขึ้นเช่นเดียวกันในมะละกาซึ่งเมื่อมีการแต่งงานเกิดขึ้นระหว่างชายจีนและสาวท้องถิ่นแล้ว ก็จะมีปรากฏกลุ่มที่เด่นชัดขึ้นในสังคม กลุ่มนี้เป็นที่รู้จักกันว่าพวกบาป้าซึ่งพูดภาษาจีนแบบมลายูในที่สุด แม้ว่าโดยทั่วไปพวกเขา

¹ ย่านชาวจีน

จะยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีจีนเอาไว้ ในรูปแบบของเสื้อผ้าอาภรณ์ ศาสนา และวัฒนธรรมจีน ตลอดระยะเวลาหลังจากสร้างเมืองมะละกาและสมัยจักรวรรดิยะโฮร์ ที่ตั้งของชาวจีนส่วนใหญ่เป็นชุมชนของพวกพ่อค้าในที่ต่างๆ กันที่พวกเขาจะหาโอกาสทำการค้าได้ อาทิเช่น เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ชาวจีนส่วนใหญ่ออกจากบรูไนไปเพราะโอกาสทำการค้าที่นั่นลดลง ชาวจีนไม่มีอิทธิพลหรือความสำคัญมากกว่าชุมชนของพ่อค้าอื่นๆ เช่น อาหรับ อินเดีย หรือชาวเล และมักจะมีน้อยกว่ามากด้วย

ในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 อังกฤษได้สร้างป็นังและสิงคโปร์ขึ้น การที่มีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในทั้งสองแห่งนี้ก็เนื่องมาจากการอพยพมาอยู่ของชาวจีนเป็นส่วนใหญ่ เป็นเพราะผู้อพยพมาใหม่ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 นี้เอง ที่จะเพิ่มลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่งขึ้นในรูปแบบของสังคมมลายูที่มีอยู่ เหตุใดชาวจีนจำนวนมากเหล่านี้จึงจากเมืองจีนมาและทำไมจึงพากันมาอยู่ในสเตตรัสเซ็ดเตลเมนท์

ทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองของจีน

การปฏิบัติแต่ดั้งเดิมของรัฐบาลจักรวรรดิจีนนั้นมักจะไม่สนับสนุนการอพยพออกนอกประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะรู้สึกว่ามีเมืองจีนเองก็มีได้รับประโยชน์อันใดจากการที่ให้พลเมืองอพยพออกไปอยู่ต่างแดน ความรู้สึกนี้ยิ่งรุนแรงขึ้นในสมัยราชวงศ์แมนจู (ชิง) ซึ่งเป็นต่างชาติ ค.ศ. 1644-1911 เพราะพวกตระกูลแมนจูผู้ซึ่งชาวจีนมิได้เคยยอมรับกันเลย ไม่ประสงค์ให้พวกอพยพออกนอกประเทศจีนไปตั้งศูนย์กลางความไม่พอใจขึ้นในต่างแดน รัฐบาลสมัยแมนจูไม่เป็นที่นิยมในจีนภาคใต้ และเป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อการปกครองของรัฐบาลเริ่มอ่อนแอลง พวกอพยพออกนอกประเทศส่วนใหญ่เป็นพวกที่มาจากจีนแถบนี้ จีนภาคใต้อย่างเป็นศูนย์กลางความวุ่นวายในสมัยกบฏไต้ผิงเมื่อตอนกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 อีกด้วย และกวางตุ้งก็มักเป็นที่นัดพบของบรรดาผู้ก่อกบฏพอๆ กับที่เป็นจุดสำคัญของจีนในการติดต่อกับโลกภายนอก

ฉะนั้นการอพยพออกนอกประเทศจึงไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลแมนจู และเมื่อผู้อพยพได้ออกนอกประเทศจีนไปแล้ว ครอบครัวซึ่งจำต้องถูกทิ้งไว้เบื้องหลังจึงมีลักษณะคล้ายตัวประกัน ชาวจีนเองก็มีใต้อายที่จะจากเมืองจีนไปเท่าใดนักเพราะมักจะไปถูกฝังในต่างแดนโดยที่ไม่มีผู้ใดทำพิธีต่างๆ เกี่ยวกับการเคารพบรรพบุรุษให้มูลเหตุเหล่านี้ช่วยอธิบายให้เห็นว่าทำไมจึงมีชาวจีนอพยพออกนอกประเทศน้อยมากก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 19

แต่ทว่าตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 สภาพการณ์เริ่มแปรเปลี่ยนไปในเมืองจีนสมัยแมนจู รัฐบาลได้กลายเป็นรัฐบาลเอกราชปไตยและเกรงที่จะนำเอากการเปลี่ยน

แปลกใตๆ มาใช้เนื่องจากกลัวที่จะเป็นการบ่อนทำลายฐานะของตนเองไป ประชากรจีนเพิ่มขึ้นในขณะที่ผลิตผลทางอาหารไม่มีและโอกาสในการจะหางานทำก็ไม่มี รัฐบาลควบคุมดูแลเกี่ยวกับการค้ากับชาวต่างชาติอย่างเข้มงวดกวดขัน และมีพ่อค้าเพียงสองสามรายเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากการค้ากับต่างชาติ ดังที่เคยกล่าวมาแล้วว่า ภาคใต้หรือตะวันออกเฉียงใต้ของจีนมิได้เป็นบริเวณที่ให้ความสนับสุนนราชวงศ์เป็นพิเศษเลย และก็เพราะบริเวณเหล่านี้เอง เช่น กวางตุ้ง ฟูเจี้ยน กวางสี ที่พวกอพยพออกนอกประเทศเริ่มจากประเทศไปเพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในดินแดนที่อยู่ข้ามทะเลจีนออกไป พวกอพยพเหล่านี้ไปทั่วทุกหนทุกแห่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไปสยาม ชาวฟิลิปปินส์ บอร์เนียวบางส่วน และสเตอร์ดส์เซ็ดเติลเมนต์ที่เพิ่งตั้งขึ้นใหม่ จากการอพยพออกเล็กน้อยในครั้งแรกนี้ได้กลายมาเป็นการหลั่งไหลในราวกลางๆ คริสต์ศตวรรษที่ 19 เมื่อสภากาการณ์ทางการเมืองในจีนภาคใต้ยุ่งเหยิงมากขึ้นจากสงครามกลางเมืองที่เรียกกันว่าบฏไต้ผิง เมื่อกบฏถูกปราบให้ราบคาบลงได้แล้วใน ค.ศ. 1861 พวกกบฏจำนวนมากก็พากันหลบหนีการลงโทษของเจ้าหน้าที่ไปอยู่ต่างประเทศ

ความดึงดูดใจของสเตอร์ดส์เซ็ดเติลเมนต์

อะไรคือสิ่งดึงดูดใจพวกอพยพเหล่านี้ให้มายังป็นังและสิงคโปร์เป็นพิเศษ เพราะทั้งสองแห่งนี้มีพวกอพยพเข้ามาอยู่มาก ประการแรก มีโอกาสในการก้าวหน้าที่จะเห็นได้ชัดๆ ในเมืองใหม่เหล่านี้ เพราะแรงงานหายากและการค้าที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว ประการที่สอง เซ็ดเติลเมนต์มีกฎหมายและระเบียบอันเป็นที่น่ายอมรับอยู่มากเมื่อเปรียบเทียบกับที่อื่นๆ อีกหลายแห่ง และยังให้ความสำคัญ ให้ความสำคัญคุ้มครองสินค้าและทรัพย์สินเท่าๆ กันด้วย ประการสุดท้าย กฎเกณฑ์ในการบริหารของรัฐบาลก็เบากว่ากฎเกณฑ์ในเมืองจีนเอง ผู้อพยพมีอำนาจควบคุมกิจการของตนได้มากพอควร และในทางปฏิบัติ หัวหน้าของพวกตนก็มีอำนาจบริหารได้ ฉะนั้นพวกเขาจึงได้รับสิ่งที่ดีที่สุดในโลกทั้งสอง คือ ความคุ้มครองและขณะเดียวกันก็เกือบจะไม่มี การเข้ามาแทรกแซงในวิถีชีวิตของเขา จนกระทั่งได้เกิดมีการจลาจลของสมาคมลับขึ้นในป็นังและสิงคโปร์เมื่อ ค.ศ. 1860 เหตุที่ฝ่ายบริหารของสเตอร์ดส์เซ็ดเติลเมนต์ได้เริ่มให้ความสนใจประชากรจีนมากยิ่งขึ้น เกือบจะด้วยมูลเหตุทำนองเดียวกันนี้เองที่ประชากรจีนในซาราวักได้เพิ่มจำนวนขึ้นใน ค.ศ. 1840 เศษ และการที่บริติชพยายามนำชาวจีนให้มาอยู่ใต้การปกครองนี้เองทำให้เกิดเป็นจลาจลขึ้นใน ค.ศ. 1857

ชาวจีนที่มายังเซ็ดเติลเมนต์นี้ส่วนใหญ่มาเป็นกรรมกรหรือช่างฝีมือ ชายโสดที่ไม่มีครอบครัวและหวังจะทำมาหากินอย่างดีเพื่อจะได้กลับไปเมืองจีนอย่างร่ำรวย

เมื่อเลิกทำงานแล้วหรือพาครอบครัวและญาติมาอยู่ยังที่อยู่ที่ใหม่ พวกอพยพมักมาอยู่ที่เซ็ตเติลเมนต์โดยการที่เจ้าของเรือยินยอมให้เดินทางมาด้วยโดยไม่เสียค่าโดยสาร เพื่อเป็นการตอบแทน พวกอพยพเหล่านี้จะต้องทำงานให้นายจ้างซึ่งซื้อแรงงานของตนมาจากเจ้าของเรือเป็นเวลาหนึ่งปี มีการขายกรรมกรในอัตราระหว่าง 17 เหรียญถึง 20 เหรียญ ส่วนค่าโดยสารจากเมืองจีนนั้นมีราคาประมาณ 14 เหรียญ ในประการกรมกรอาจทำงาน 360 วัน ได้รับ 42 เหรียญในปีแรก ซึ่งจากเงินจำนวนนี้จะถูกหักไปเป็นค่าโดยสาร อย่างไรก็ตาม กรรมกรได้รับอาหารและที่พักฟรี หลังจากที่ได้ทำงานซึ่งมีข้อผูกพันนี้แล้วเป็นเวลาสิบสองเดือน พวกเขาเหล่านี้ก็จะได้อิสระในการเลือกงานและสถานที่ทำงานเอง ด้วยเหตุนี้ กรรมกรและช่างฝีมือส่วนใหญ่จึงยังคงอยู่ในเซ็ตเติลเมนต์ แต่ก็มีจำนวนคนเพิ่มขึ้นที่ร่อนเร่ไปยังคาบสมุทรหลายเพื่อเลี้ยงชีพในเมืองตีบูก โดยในขั้นแรกไปที่กะสัง (Kasang) และราชาห์ใกล้ๆ กับมะละกา แล้วต่อมา ก็ไปที่สลังงอและเประ

กรรมกรจีนในเมืองตีบูก

แต่ชาวจีนที่หลังไหลกันเข้ามามากมายในมาเลเซียตะวันตกนั้นมากันภายหลังกลางศตวรรษ ในปี ค.ศ. 1850 เศษ มีการค้นพบเหมืองตีบูกแห่งใหม่ๆ ในลารุต (เประ) และในปี ค.ศ. 1860 เศษ ก็พบในสลังงอบางส่วนซึ่งปัจจุบันนี้คือกัวลาลัมเปอร์ ใน ค.ศ. 1860 เศษ มีความต้องการแร่ตีบูกเพิ่มขึ้นเป็นอันมากเพื่อป้อนอุตสาหกรรมทำแผ่นตีบูกที่ขยายไปอย่างรวดเร็วในยุโรป(ที่มีการขยายไปเช่นนี้เป็นเพราะอาหารกระป๋องกำลังเป็นที่นิยมเพิ่มขึ้น) แร่ตีบูกอยู่ในดิน โลกที่ต้องการแร่นี้ และชาวจีนอพยพก็เป็นผู้ให้แรงงานซึ่งจำเป็นในการสนองความต้องการ พวกหัวหน้าชาวมลายูเป็นพวกแรกที่นำเอาคนจีนมาใช้แรงงานในเมืองของตน ในไม่ช้าก็พิสูจน์ให้เห็นว่าไม่สามารถบังคับคนจีนให้อยู่ภายใต้ระบบการปกครองแบบศักดินาอันเก่าแก่ของรัฐบาลได้ และการพิพาทระหว่างพวกเดียวกันก็ได้นำไปสู่สงครามกลางเมืองซึ่งมีพวกหัวหน้าชาวมลายูถือหางอยู่ พวกหัวหน้าชาวมลายูไม่สามารถควบคุมการไหลบ่าเข้ามาของชาวจีนได้ถ้าชาวจีนต้องการจะพากันเข้ามา และก็เป็นที่สงสัยว่าชาวจีนได้กระทำเช่นนั้นเพราะพวกเขาได้รับรายได้ที่ได้จากตีบูก ผลก็คือในปี ค.ศ. 1870 ชาวจีนในลารุตมีจำนวนมากกว่าชาวมลายูแม้ว่าจะยังไม่ได้เป็นพลเมืองที่มีหลักแหล่งถาวรอยู่ที่นั่นก็ตาม มาเลเซียจึงกำลังก้าวไปสู่การเป็นสังคมหลากหลาย เกาะปีนัง (แม้จะไม่ใช่เป็นจังหวัดเวลลสลีย์-Province Wellesley) ก็เกือบจะมีพลเมืองที่เป็นจีนทั้งหมด ทำนองเดียวกับเกาะสิงคโปร์ชาวจีนได้เข้าไปยังยะโฮร์ตามความสนับสนุนของเจ้าผู้ครอง ซึ่งเกิดขึ้นตามชายฝั่งทะเลตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ ชาวจีนที่มาอยู่ใน

มาเลเซียมิได้ทำงานในเหมืองดีบุกเสียทั้งหมด เพราะเมื่อมีจำนวนมากขึ้นอาชีพก็ย่อมแตกต่างกันออกไป ชาวจีนรับจ้างทำงานกับบริษัทก่อสร้างทางและทางรถไฟ แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือ ชาวจีนยึดอาชีพเป็นพ่อค้าขายปลี๊กและเจ้าของร้านเล็ก ๆ เกือบจะทั้งหมด ชาวจีนจึงเป็นพ่อค้าคนกลางทั่วไปทุกหนทุกแห่ง

ชาวจีนได้นำเอาวัฒนธรรม ศาสนา และภาษามาด้วย ต่างกับพ่อค้าสมัยก่อนในมะละกาและในที่อื่น ๆ ซึ่งได้ผสมปะปนกันไปบ้างและกลายเป็นพวกบาบ๋าหรือสเตรตส์เซ็ตเติลเม้นท์จีนไป ชาวจีนอพยพเหล่านี้พากันมาอยู่เป็นจำนวนมากและเกาะกันอย่างเหนียวแน่นเป็นครอบครัวและเป็นกลุ่มที่มีเชื้อหรือสกุลเดียวกันอันทำให้มีโอกาสน้อยหรือไม่มีเลยที่จะผสมกลมกลืนกันได้ ชาวจีนเหล่านี้จะอยู่เป็นชุมชนเอกเทศเลี้ยงตนเองได้ เป็นอิสระ แต่ก็เป็นไปได้เพียงชั่วคราว เพราะแม้ว่าจำนวนชาวจีนในมาเลเซียเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 19 จะยังคงเพิ่มขึ้น ชาวจีนส่วนใหญ่ก็ยังคงคิดว่าการมาอยู่ในมาเลเซียนี้เป็นเพียงการเริ่มต้นของการที่จะได้กลับไปอยู่ในหมู่บ้านของตนในเมืองจีนเมื่อปลดชราแล้ว ดังนั้นชุมชนจีนจึงมักจะไม่มีขยับและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การอพยพเข้ามาอยู่ในคาบสมุทรมลายูของชาวจีนเป็นจำนวนมากนี้ประจวบกับเป็นเวลาที่เกิดผลิตดีบุกเจริญขึ้นอย่างมากใน ค.ศ. 1850 เศษ และใน ค.ศ. 1860 เศษ แม้ว่าในราว ค.ศ. 1860 เศษ จะได้มีการคาดคะเนว่าประชากรจีนในสเตรตส์เซ็ตเติลเม้นท์มีจำนวนราว 97,000 คน ชาวจีนในคาบสมุทรมลายูก็ยังคงมีจำนวนทั้งสิ้นราว 25,000 คนเท่านั้น นักธุรกิจที่อยู่ในสเตรตส์เซ็ตเติลเม้นท์เป็นผู้อดหนุนและให้แรงงานแก่เหมืองแร่ต่าง ๆ มีนักธุรกิจหลายคนที่กลายเป็นคนในบังคับอังกฤษไปด้วยเหตุที่มีที่พักอยู่ในประเทศนั้นนาน การบังคับบัญชาที่เชื่อมโยงกันระหว่างปีนังกับลารูต มะละกากับลูกูต และต่อมาสลังงอเป็นไปอย่างแน่นแฟ้น และไม่นานนักก่อนที่การพิพาทระหว่างกลุ่มคู่แข่งชั้นของผู้ทำเหมืองในบริเวณที่มีแร่ดีบุกก็เริ่มแผ่ขยายไปแล้วแต่ผู้หนุนหลัง เช่น ในปีนี้ซึ่งเกิดจลาจลที่นำกลั้วอันตรายเป็นต้นใน ค.ศ. 1867 ฉะนั้นการอพยพของชาวจีนจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ยังกฎขได้เข้าไปได้ติดต่ออย่างใกล้ชิดกับรัฐมลายูต่าง ๆ มากขึ้น รัฐบาลของสเตรตส์เซ็ตเติลเม้นท์รู้สึกเป็นหน้าที่ที่จะต้องยุติการต่อสู้กันในบริเวณที่มีแร่ดีบุก เพราะเป็นเรื่องอันตรายที่การต่อสู้กันนี้จะก่อให้เกิดความยุ่งยากอย่างสาหัสขึ้นในเซ็ตเติลเม้นท์ได้

11. การแทรกแซงของอังกฤษในรัฐต่างๆ บนคาบสมุทรมลายู

หลังจากการสถาปนาสเตรตส์เซตเติลเมนต์แล้วแนวโน้มที่สำคัญของนโยบายอังกฤษก็คือ การไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจการต่างๆ ของคาบสมุทรมลายู เจ้าหน้าที่อินเดียได้บังคับให้รัฐบาลของสเตรตส์เซตเติลเมนต์ดำเนินนโยบายนี้ ซึ่งมักเป็นการค้ำกันกับความประสงค์ของกลุ่มผู้มีอิทธิพลในปิ่นังและสิงคโปร์ผู้ซึ่งปรารถนาที่จะช่วยรัฐเคดาห์ต่อต้านสยาม ดังที่เราเคยเห็นมาแล้ว แม้ว่ามีโอกาสที่จะเข้าไปแทรกแซงในประยะไฮร์ และตรังกานูได้ก็ตาม นโยบายนี้ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงอยู่จนกระทั่งถึง ค.ศ. 1873

การโอนสเตรตส์เซตเติลเมนต์จากกระทรวงอินเดียมาขึ้นอยู่กับกระทรวงอาณานิคมใน ค.ศ. 1867 มิได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน ถึงแม้ว่าความกดดันที่ได้รับจากสเตรตส์เซตเติลเมนต์เป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดการโอนขึ้นมาก็ตาม ฉะนั้นจึงอาจจะเป็นไปได้ว่าในอนาคต ความกดดันที่คล้ายคลึงกันนี้จะก่อให้เกิดการอังกฤษต้องหันมาเพิ่มความสนใจต่อความประสงค์ของผู้ที่อยู่ในปิ่นัง สิงคโปร์ และมะละกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีการค้าติดต่อกับรัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายู

ดังที่เคยกล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ชาวจีนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในสเตรตส์เซตเติลเมนต์ได้เริ่มข้ามไปอยู่ในคาบสมุทรมลายูเพื่อทำงานในเหมืองดีบุกซึ่งเปิดกิจการขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในลารุตและสลังอใน ค.ศ. 1860 เศษ การพิพาทกันระหว่างเจ้าของเหมืองได้แผ่ไปถึงผู้สนับสนุนที่อยู่ในเซตเติลเมนต์และสาขาคู่แข่งชั้นของสมาคมลับจีนก็ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับในการจลาจลครั้งใหญ่ๆ ในปิ่นังเมื่อ ค.ศ. 1867 อีกด้วย สภาพการณ์ที่ไม่มั่นคงในบริเวณการทำเหมืองนับเป็นสาเหตุโดยตรงของการละเมิดกฎหมายในสเตรตส์เซตเติลเมนต์และเป็นข้อที่รัฐบาลที่นั่นวิตกกังวลมาก

การจลาจลในปิ่นังเกิดขึ้นในปีเดียวกันกับการโอนเซตเติลเมนต์เข้ามาอยู่กับกระทรวงอาณานิคมและการมาถึงของ เซอร์แฮร์รี ออร์ด (Sir Harry Ord) ผู้ว่าราชการคนแรก ออร์ดเองมาถึงสิงคโปร์โดยที่ไม่ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับคาบสมุทรมลายูอย่างกระจ่างมาก่อนเลย ออร์ดซึ่งเป็นคนค่อนข้างดีฮ้อน จึงไม่ใคร่ชอบที่จะรับฟังคำแนะนำซึ่งขัดแย้งกับทัศนคติของตน ออร์ดผู้ซึ่งมีประสบการณ์ในฐานะเป็นผู้เจรจาตกลงในแอฟริกาตะวันตก หวังว่าตนจะเข้าไปแทรกแซงได้ในฐานะผู้ตัดสินชี้ขาดในอนาคตที่จะช่วย

แก้ปัญหาความยุ่งยากในรัฐต่างๆ ได้ ฉะนั้นในสองปีแรกหลังจากที่เขาได้รับแต่งตั้งแล้วจึงได้มีการเจรจาตกลงกันกับประเทศเดนมาร์ก กลันตัน ปาหังและยะโฮร์ทำนองเดียวกับสยาม ออร์ดไม่ประสบผลสำเร็จในการพยายามที่จะทำสนธิสัญญาใหม่ระหว่างสยามกับเดนมาร์ก และในปี ค.ศ. 1868 เขาทำหน้าที่เป็นคนกลางเจรจาข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนระหว่างยะโฮร์และปาหัง นโยบายของออร์ดนี้ นายโคแวน (Cowan) อธิบายว่าเป็น “นโยบายการแทรกแซงอย่างมีขอบเขตประการหนึ่ง” และแท้ที่จริงก็เป็นความพยายามอย่างจริงจังของ “บุคคลที่อยู่ที่นี่” ที่จะแผ่อิทธิพลของอังกฤษ อย่างไรก็ตามนโยบายนี้ก็ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอังกฤษซึ่งไม่ส่งเสริมและยังห้ามเมื่อรู้ถึงการกระทำของออร์ดด้วย ในปี ค.ศ. 1869 รัฐมนตรีต่างประเทศได้เขียนไว้ว่า “ข้าพเจ้าไม่คิดที่จะมีใจโอนเอียงในการรับรองพหุติการณ์ใดๆ ซึ่งจะขยายความรับผิดชอบของรัฐบาลในสมเด็จพระราชินีเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของสเตอร์สเซียตเติลเมนต์” การริเริ่มของออร์ดจึงถูกยับยั้งลงทันที

ทัศนคติของรัฐบาลอังกฤษ

ภาพต่างๆ ไปของกระทรวงอาณานิคมของอังกฤษนั้นได้รับอิทธิพลจากนโยบายซึ่งสืบทอดมาจากกระทรวงอินเดียเป็นอันมาก อย่างไรก็ตาม ตามหลักการแล้วรัฐบาลอังกฤษไม่เห็นชอบกับการที่จะแสวงหาดินแดนโพ้นทะเลใหม่ๆ ให้เข้ามาอยู่ในรับผิดชอบ ตั้งแต่ ค.ศ. 1840 เศษ พรรคเสรีนิยม (Liberal Party) ได้ปกครองอังกฤษมาเป็นส่วนใหญ่ แนวความคิดของพรรคเสรีนิยมเกี่ยวกับการค้าเสรีนั้นถือว่าคุณค่าในการครอบครองดินแดนโพ้นทะเลเล็กลงมาสำคัญน้อย แนวความคิดก่อนๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาณานิคม อาทิในอเมริกา ซึ่งภายใต้ระบบอาณานิคมเก่าแก่ความสำคัญของอาณานิคมถือเสมือนเป็นตลาดค้าที่อยู่ในความคุ้มครองและเป็นแหล่งลำเลียงวัตถุดิบ การปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้อังกฤษได้รับผลประโยชน์อย่างใหญ่หลวงในเรื่องการค้าที่มีการแข่งขันกันและตลาดค้าที่อยู่ในความคุ้มครองก็มีไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญอีกต่อไป เพราะสินค้าของอังกฤษสามารถแข่งขันกันได้อย่างเป็นที่น่าพอใจในตลาดเปิด เช่น การค้าของอังกฤษกับอเมริกาเพิ่มขึ้นมากกว่าลดลงหลังจากที่อาณานิคมต่างๆ เป็นอิสระ

ฉะนั้น “พ่อค้าเสรี” ในระบบเสรีนิยมจึงไม่เห็นว่าเป็นอาณานิคมและการครอบครองดินแดนในโพ้นทะเลมีคุณค่ามาก ตามความจริงแล้วบางคนกลับเห็นว่าดินแดนเหล่านั้นเป็นรายจ่ายที่ไม่จำเป็นเลยของเมืองแม่ซึ่งต้องรับผิดชอบในเรื่องการป้องกันกลุ่มหัวรุนแรงกว่าในอังกฤษเห็นว่าอาณานิคมที่ยังคงเหลืออยู่นั้นควรตัดทอนลงได้แล้ว แต่ถึงแม้ว่ารัฐบาลของพรรคเสรีนิยมจะมีได้ไปไกลจนถึงขั้นที่จะยอมรับทัศนคตินี้ รัฐบาลก็ได้พิจารณาแล้วว่า การได้ดินแดนในโพ้นทะเลมาอีกนั้นเป็นสิ่งไม่จำเป็น

และควรหลีกเลี่ยง ความสำเร็จเกี่ยวกับนโยบายการค้าเสรีขึ้นอยู่กับ การสงวนไว้ซึ่งย่านการค้า “เปิด” อย่างมาก เป็นธรรมชาติอยู่เองที่คู่แข่งชั้นทางการค้าของอังกฤษย่อมมองไม่เห็นผลประโยชน์เดียวกันนี้ในเรื่องการค้าเสรี เพราะเขาเหล่านั้นปรารถนาที่จะตั้งตลาดที่ได้รับการคุ้มครองเพื่อจะได้จัดการแข่งขันของอังกฤษออกไป ครั้นเมื่อนโยบายเกี่ยวกับการจัดตั้งย่านการค้าที่อยู่ในความคุ้มครองเริ่มแผ่เข้าไปในเอเชีย เช่นชาวฮอลันดาในอีสต์อินดีส ฝรั่งเศสในอินโดจีน และสเปนในฟิลิปปินส์ พ่อค้าอังกฤษในสิงคโปร์จึงเริ่มมองเห็นว่าโอกาสค้าขายหลายอย่างปิดตายสำหรับพวกตนแล้ว พ่อค้าเหล่านั้นจึงหันไปหาคาบสมุทรมลายูเป็นแห่งแรกเพื่อเป็นย่านการค้าทดแทน และปรารถนาที่จะแน่ใจว่า รัฐบาลอังกฤษจะไม่ยินยอมให้ประเทศมหาอำนาจอื่นใดได้ไปก่อตั้งที่นั่นด้วยวิธีการเช่นนี้ ความกดดันทางการค้าจึงเริ่มมีอิทธิพลมากขึ้นในอังกฤษ ความกดดันนี้ยังได้รับการสนับสนุนกันในพรรคอนุรักษนิยม (Conservative Party) ซึ่งแม้ว่าในตอนนั้นจะเป็นพรรคฝ่ายค้าน ก็ยังชอบนโยบายการค้าเสรีเช่นเดียวกับบรรดาสมาชิกหนุ่ม ๆ ของพรรคเสรีนิยมหลายคนซึ่งมิได้เป็นพวกที่เรียกว่า “Little Englanders” อิทธิพลของผู้สนับสนุนในเรื่องการค้าเสรีทางด้านการค้าเหล่านี้ เพิ่มความสำคัญยิ่งขึ้นใน ค.ศ. 1870 เศษ ซึ่งเป็นเวลาช่วงสิบปีที่จะได้เห็นถึงการแผ่ขยายของอังกฤษไปในแอฟริกาตะวันตกและพม่าทำนองเดียวกันกับการแทรกแซงในรัฐมลายูต่าง ๆ และบอร์เนียว

สาเหตุต่าง ๆ ในการแทรกแซง

ถ้าเช่นนั้นอะไรคือสาเหตุของ “คนที่อยู่ที่นี่” ในสเตเรตส์เซตเติลเมนต์ที่จะคิดว่าการแทรกแซงเป็นสิ่งจำเป็น

ดังที่เราเคยกล่าวมาแล้วว่า พ่อค้าในสเตเรตส์เซตเติลเมนต์มองดูด้วยความหวังใยว่าประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ซึ่งกำลังแผ่ขยายการแสวงหาดินแดนในเอเชียจะปิดตลาดสำหรับพวกตนหลังจาก ค.ศ. 1858 ฝรั่งเศสเริ่มขยายดินแดนในครอบครองไปยังอินโดจีน และสัญญาระหว่างอังกฤษกับฮอลันดาใน ค.ศ. 1871 ยอมรับรองว่าสุมาตราอยู่ในเขตอิทธิพลของฮอลันดา ฉะนั้นพ่อค้าเหล่านี้จึงเริ่มหันไปสู่คาบสมุทรมลายูว่าเป็นดินแดนซึ่งจะให้โอกาสทางการค้าทดแทนได้อย่างเหมาะสม คาบสมุทรมลายูมีแร่ดีบุกซึ่งมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างใหญ่หลวงในปี ค.ศ. 1860 เศษ พร้อม ๆ กันกับความเจริญรุ่งเรืองของอุตสาหกรรมเครื่องกระเบื้อง การพัฒนาการใช้อาหารกระเบื้องในยุโรปและอเมริกานั้นนับว่ามีผลต่อประวัติศาสตร์มาเลเซียเป็นอันมาก

มีการทำเหมืองแร่ดีบุกกันในมลายูมานานับศตวรรษแล้ว แต่ดีบุกจำนวนน้อยซึ่งส่งไปเป็นสินค้าออกนั้นจะถูกส่งไปยังจีนเสียส่วนใหญ่เพื่อตีเป็นแผ่นและใช้ทำตะเกียบ

ซึ่งดีบุกจะมีลักษณะคล้ายเงิน ครั้นเมื่อความต้องการแผ่นดีบุกเพิ่มมากขึ้นจนกระทั่งแหล่งดีบุกเก่าไม่สามารถส่งได้พอ มาเลเซียจึงได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้าของโลกโดยตรง เป็นเพราะมีการใช้แผ่นดีบุกกันอย่างแพร่หลายมากกว่าการใช้แร่ดีบุกไปในทางอื่นๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบที่ค่อนข้างน่าตื่นเต้นขึ้นในมาเลเซีย ปรากฏว่ามีโรงงานอุตสาหกรรมทำแผ่นดีบุกตั้งขึ้นในประเทศอังกฤษที่เชาท์เวลล์ตั้งแต่ ค.ศ. 1740 เศษและโรงงานอุตสาหกรรมแห่งนั้นก็ได้รับดีบุกจากเหมืองซึ่งตั้งอยู่ในคอร์นวอลล์ประเทศอังกฤษ แผ่นดีบุกใช้ทำ กาน้ำ หม้อ และกระทะ แต่ทว่ายังไม่แพร่หลายมากนัก อย่างไรก็ตาม หนทางที่จะนำดีบุกมาใช้ก็มีมากขึ้นเนื่องมาจากการประดิษฐ์ภาชนะที่เคลือบด้วยดีบุกใน ค.ศ. 1810 ในประเทศอังกฤษภาชนะเช่นนี้เรียกว่ากระป๋อง (canister) ซึ่งต่อมาก็หมายถึงกระป๋องที่ทำด้วยดีบุก (tin can) วัตถุประสงค์ของการประดิษฐ์ภาชนะนี้ก็เพื่อใช้ถนอมอาหารเพราะกรดในอาหารไม่อาจกัดกระป๋องซึ่งเคลือบด้วยดีบุกได้ แต่อย่างไรก็ตาม การใช้อาหารกระป๋องก้าวหน้าไปอย่างเชื่องช้า อาทิในยุโรป มีเพียงอาหารฟุ่มเฟือยสำหรับคนรวยเท่านั้นที่จะนำมาบรรจุในกระป๋อง แต่ในอเมริกาสมัยสงครามกลางเมือง ค.ศ. 1861-65 ได้มีการใช้อาหารกระป๋องใหม่ๆ เกิดขึ้นในระหว่างสงครามครั้งนี้ อาหารธรรมดาๆ เช่น เนื้อและปลาก็ถูกนำมาถนอมไว้ในกระป๋องและแจกจ่ายไปยังกองทัพของสหพันธ์ อาหารกระป๋องจึงเป็นของธรรมดาและเป็นที่นิยมกันในระหว่างสงคราม อีกทั้งยังใช้กันอย่างแพร่หลายในบรรดาผู้อพยพที่โยกย้ายข้ามประเทศไปยังฝั่งตะวันตกหลังสงครามแล้วด้วย

เป็นธรรมดาอยู่เองที่การใช้แผ่นดีบุกแบบนี้ทำให้ความต้องการดีบุกมีเพิ่มขึ้น ในขั้นแรกแม้ว่าวิธีการทำอาหารกระป๋องจะทำกันในสหรัฐอเมริกาก็ตาม แต่ก็ส่งแผ่นดีบุกมาจากเวลส์ซึ่งมีการผลิตออกมาเป็นสองเท่าในระหว่าง ค.ศ. 1865 และ 1871 แต่ราว ค.ศ. 1860 ประจักษ์ชัดว่าการส่งดีบุกจากเหมืองในคอร์นวอลล์ไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมทำแผ่นดีบุก จึงได้มีการแสวงหาแหล่งส่งดีบุกแหล่งใหม่ๆ ขึ้น ฉะนั้นตั้งแต่กลาง ค.ศ. 1860 เศษเป็นต้นมา ความต้องการแร่ดีบุกจากมาเลเซียจึงก่อให้เกิดความสนใจใหม่ๆ ในคาบสมุทรมลายูขึ้นในบรรดาพ่อค้าของสเตอร์ตส์เซ็ดเดิลเมนต์ เป็นเพราะพ่อค้าเหล่านี้เองที่เริ่มลงทุนเปิดเหมืองแร่ใหม่ๆ ขึ้นในสลังงอและสุโขงจอง และก็เป็นที่เพราะพ่อค้าเหล่านี้เองที่เริ่มขอร้องให้อังกฤษเข้าไปแทรกแซงในรัฐต่างๆ ของคาบสมุทรมลายูเพื่อป้องกันการลงทุนของตนตั้งแต่ ค.ศ. 1872 พ่อค้าเหล่านี้ไม่คิดว่าสภาพการณ์ในรัฐต่างๆ นี้จะนำมาซึ่งการลงทุนที่ประสบความสำเร็จ และยังคงคิดว่า การเข้ามาแทรกแซงของอังกฤษนี้จะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างดูปลอดภัยขึ้นมาก ทศนคติของรัฐบาลสเตอร์ตส์เซ็ดเดิลเมนต์ปรากฏอย่างชัดแจ้งอยู่ในคำตอบของออร์ดซึ่งเป็นผู้ว่าราชการคนแรกที่ทำให้แก่พวกพ่อค้าดังต่อไปนี้

นี้ “ถ้าบุคคลซึ่งรู้ถึงการเสี่ยงในธุรกิจที่ตนดำเนินอยู่ อันเนื่องมาจากภาวะวุ่นวายของประเทศนี้ก็จงเลือกเสี่ยงเอาระหว่างชีวิตและทรัพย์สินกับผลกำไรมหาศาล ซึ่งจะได้มาจากความสำเร็จทางการค้า บุคคลนั้นต้องไม่หวังให้รัฐบาลอังกฤษมารับผิดชอบต่อภารกิจกำไรไม่ประสบผลสำเร็จ”

จำเป็นที่จะต้องอธิบายว่าทำไมนักลงทุนเหล่านี้จึงถือว่าการแทรกแซงของอังกฤษนั้นสำคัญ และเพื่อที่จะอธิบายถึงเรื่องนี้เราจำเป็นต้องสำรวจถึงสภาพการณ์อัน “ยุ่งเหยิง” ในรัฐต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตแร่ดีบุก โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐประและสลังงอ ระบบการปกครองในรัฐมลายูต่างๆ เป็นระบบศักดินามาช้านานแล้ว เจ้าผู้ครองหรือสุลต่านเป็นประมุขของรัฐแต่ทว่าขึ้นอยู่กับบรรดาหัวหน้าใหญ่ทั้งในด้านการบริหารและการป้องกันประเทศ หัวหน้าไม่เพียงแต่ปกครองอาณาบริเวณอันกว้างใหญ่ไพศาลเท่านั้นยังเก็บรวบรวมภาษีและมีกองทัพส่วนตัวของตนอีกด้วย เช่น เมื่อสินค้าผ่านมาทางแม่น้ำประ จะต้องมีกรจ่ายภาษีให้แก่แต่ละหัวหน้าของอาณาบริเวณที่เรือผ่านไป ตามความเป็นจริงแล้ว ปรากฏว่าไม่มีการปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์ และสุลต่านแต่ละองค์จะอ้างฐานะของพระองค์ไว้ได้ด้วยการรักษาคุณภาพพระหว่างบรรดาหัวหน้าใหญ่ๆ ซึ่งไม่เป็นการง่ายนัก สุลต่านเก็บภาษีเท่าที่จะทำได้และด้วยรายได้นี้เองที่สุลต่านพยายามที่จะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่า จะไม่มีหัวหน้าคนใดเลยที่มีอำนาจมากเกินไป

การปกครองระบบศักดินานี้เป็นตัวอย่างที่เกิดขึ้นบางตอนในประวัติศาสตร์ของประเทศ เช่น ในสมัยก่อนที่จะมีการใช้ระบบการปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์ก่อนที่บุคคลหนึ่งจะสามารถปกครองประเทศทั้งประเทศอย่างได้ผล บุคคลผู้นั้นจำเป็นต้องมอบอำนาจและสิทธิพิเศษให้แก่บริวารที่ใหญ่ที่สุด พฤติการณ์เช่นนี้ปรากฏขึ้นในยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 11 และ 12 ในญี่ปุ่นก่อนสมัยฟื้นฟูเมจิ (ค.ศ. 1868) และในมลายูเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 18 และต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 อย่างไรก็ตาม ในการที่ระบบศักดินาจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น การบริหารจำต้องไม่ยุ่งเหยิงจนเกินไป และเจ้าผู้ครองต้องมีแหล่งรายได้มากกว่าบรรดาหัวหน้า “ข้าแผ่นดินที่มีอำนาจมากเกินไป” นับว่าอันตรายมากและผลก็จะเกิดเป็นสงครามกลางเมืองขึ้นได้ ดังที่เกิดขึ้นในมาเลเชียเมื่อตอนกลางของศตวรรษ

มาเลเชียได้ก้าวมาถึงระดับนี้ในประวัติศาสตร์ของชาติเมื่อตอนกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เพราะการติดต่อกับโลกภายนอกที่มีมากขึ้นทำให้เพิ่มความซับซ้อนในด้านปกครองของรัฐต่างๆ ทางฝั่งทะเลตะวันตก ความยุ่งยากทางด้านการบริหารเหล่านี้ไม่สามารถนำเอาระบบศักดินามาใช้ด้วยได้ เพราะในระบบศักดินามีได้มีการส่งเสริม

ชนชั้นกลางชาวมลายูให้เจริญขึ้น อย่างไรก็ตาม ที่สำคัญยิ่งกว่าก็คือข้อเท็จจริงที่ว่าหัวหน้าเป็นจำนวนมาก เช่น เมนตรีในประและราชามาห์ตี¹ ในสลังงอมีอำนาจควบคุมภาษีรายได้ยิ่งกว่าสุดตนเอง สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นเนื่องมาจากความเจริญของเหมืองดีบุกและความเจริญนี้ได้นำมาสู่ปัจจัยอื่นอีก คือมีกลุ่มชาวต่างชาติกลุ่มใหญ่ที่ระบบนี้ไม่สามารถเข้าควบคุมได้เลย เช่น ในปี ค.ศ. 1872 มีชาวจีนประมาณ 30,000 ถึง 40,000 คนในลารุต ซึ่งเดิมเมนตรีเป็นผู้นำเข้ามาเพื่อเปิดทำเหมือง และข้าราชการบางคนในสเตรตส์เซตเดิลเมนต์ก็เกรงกลัวว่า กลุ่มชาวจีนนี้จะตั้งเป็นสาธารณรัฐจีนขึ้นในลารุตถ้าหากว่ากลุ่มผู้แข่งขันชาวจีนสองกลุ่มด้วยกันเกิดมารวมกันขึ้น ระบบการปกครองของมลายูที่มีอยู่นั้นไม่สามารถควบคุมคนจีนจำนวนมากเช่นนั้นได้ ทั้งในสลังงอและประปรากฏว่ามีสงครามกลางเมืองที่เรื้อรังระหว่างชาวจีนทำเหมืองสองกลุ่มผู้ซึ่งต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงอำนาจควบคุมเหมืองดีบุก สุดานไม่สามารถที่จะปราบปรามสงครามกลางเมืองเหล่านี้ได้ เพราะหัวหน้าชาวมลายูเองก็ถือหางพวกนี้อยู่ เนื่องจากสภาพแวดล้อมเช่นนี้เองที่การบริหารฟังกินาสลง และรัฐบาลมลายูประจำท้องถิ่นนั้นก็ได้พิสูจน์ว่าตนไม่สามารถจะให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่จะลงทุนทำเหมืองได้ รัฐบาลไม่สามารถที่จะจำกัดการหลั่งไหลเข้ามาของผู้อพยพชาวจีนที่เข้ามาทำเหมืองได้อีกต่อไปแล้ว และแน่ที่เดียวว่าไม่มีหนทางที่จะยุติสงครามของสมาคมลับซึ่งจะเกิดขึ้นต่อมาในเวลาไม่นาน

ฉะนั้นเราสามารถจะพูดได้ว่าในตอนกลางของคริสต์ศตวรรษที่ 19 การบริหารอย่างมีประสิทธิภาพนั้นได้หายไปจากประและสลังงอ เพราะโครงสร้างอันเก่าแก่ของระบบศักดินาได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าไม่สามารถที่จะจัดการกับความกดดันทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และความตึงเครียดที่จะต้องเผชิญในคริสต์ศตวรรษที่ 19 จำต้องศึกษาสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสองรัฐน้อยอย่างละเอียดมากขึ้นอีกเล็กน้อย

สงครามกลางเมืองในสลังงอ

ใน ค.ศ. 1858-59 ผู้ทำเหมืองแร่ชาวจีนจากราชาห์และลูกุตใน เนกรีเซมบิลันเริ่มเข้ามาสู่เขตแม่น้ำกะลึงและกอมบักเป็นจำนวนมาก ณ ที่นั่นพวกที่มาใหม่ก็ไปรวมตัวกับพวกชาวเหมืองอื่นๆ ผู้ซึ่งในปี ค.ศ. 1857 ได้บุกเบิกทางขึ้นไปจนถึงแม่น้ำกะลึงและที่แม่น้ำทั้งสองมาบรรจบกันนั้นได้สร้างเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ขึ้น หมู่บ้านนี้ปัจจุบันคือเมืองกัวลาตีมเปอร์ ชาวจีนเหล่านี้คือชาวเหมืองที่เริ่มทำเหมืองในเขตกัวลาตีมเปอร์

¹ ผู้แปล เมนตรี เทียบเท่ากับ = เมนตรี (mentri = minister)

ราชามาห์ตี เทียบเท่ากับ = ผู้นำทางศาสนา (Raja Mahdi)

คำว่า Mahdi มาจากภาษาอาหรับคือ Messiah

ขณะที่คนอื่น ๆ ย้ายออกไปไกลทางทิศเหนือข้ามเขากันซึ่งไปยังอาณาบริเวณที่อยู่ใกล้กับราวังในปัจจุบัน ชาวจีนทำเหมืองแร่ก่อนส่วนใหญ่เป็นพวกจีนแคและชกเกียน และเป็นสมาชิกของสมาคมลับไฮซาน ส่วนรุ่นหลังเป็นจีนกวางตุ้งและเป็นสมาชิกของสมาคมกีฮิน สมาคมเหล่านี้เป็นคู่แข่งกันอยู่แล้วในลารุต และการเป็นปรปักษ์กันนี้ก็มาเกิดขึ้นอีกที่สลังงอโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อพยพชาวเหมืองจากเประมาถึงสลังงอ ใน ค.ศ. 1862

อีกหนึ่งปีต่อมาใน ค.ศ. 1863 ชายผู้หนึ่งซึ่งต่อมาจะเป็นผู้มีชื่อเสียงมากในฐานะเป็นผู้นำชาวจีนได้มาถึงกัวลาลัมเปอร์ ชายผู้นี้มีชื่อว่า ยับ อา ลอย (Yap Ah Loy) และภายใต้ความเป็นผู้นำของเขา เมืองนี้ก็เจริญขึ้นทั้งทางด้านขนาดและความมั่งคั่ง อย่างไรก็ตาม การมาถึงของเขาก็ได้ก่อให้เกิดการต่อสู้กันระหว่างกลุ่มคู่แข่งขึ้นมายิ่งขึ้น เพราะ ยับ อา ลอย เป็นผู้มีความทะเยอทะยานและมีจิตใจแน่วแน่ การแข่งขันกันระหว่างชาวเหมืองจีนเกิดขึ้นพร้อมกับการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างหัวหน้าเขตชาวมลายู เพราะผู้ใดก็ตามที่มีอำนาจควบคุมดินแดนซึ่งมีเหมืองดีบุกอยู่จะได้รับรายได้จากภาษีมาก

สุลต่าน अबดุล ซามัด ทรงเป็นผู้ซุราที่ค่อนข้างรักความสบายเพราะว่าจุดประสงค์สำคัญของพระองค์ก็คือการอยู่อย่างสงบ ในชั้นแรกทีเดียวสุลต่านประทับอยู่ที่กะลัง และต่อมาย้ายไปที่ กัวลา ลังกัต สนพระทัยในเรื่องการบริหารของรัฐแต่เพียงเล็กน้อย ตราบใดที่ทรงได้รับรายได้ซึ่งพระองค์มีสิทธิพอพระทัยแล้วที่จะปล่อยให้หัวหน้าชาวสลังงออื่นๆ ทะเลาะเบาะแว้งในหมู่กันเอง การทะเลาะวิวาทกันนี้ความจริงเกิดขึ้นจากการแย่งชิงกันมีอำนาจปกครองกะลัง ราชอาบดุลลาห์ หัวหน้าผู้หนึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าเขตนี้ แต่ราชามาห์ตีหัวหน้าอีกผู้หนึ่งคิดว่าตนควรที่จะได้รับตำแหน่งนี้ เรื่องราวยิ่งเลวร้ายลงก็เพราะ ราชอาบดุลลาห์ มีกลุ่มชาวมุสตาฟาในสลังงอสนับสนุนอยู่ ส่วนราชามาห์ตีมีพวกบูกิสหนุนหลังอยู่

ใน ค.ศ. 1867 ราชามาห์ตียึดได้กะลัง แต่ถึงแม้ว่าจะสามารถยึดไว้ได้ การสู้รบกับบุตรชายของ ราชอาบดุลลาห์ ก็ยังคงดำเนินสืบไป ใน ค.ศ. 1868 ฐิดาของสุลต่าน अबดุล ซามัด ได้สมรสกับ เเตงกู กูติน อนุชาของสุลต่านแห่งเคดาห์ สุลต่านจึงแต่งตั้งบุตรเขยคนใหม่ให้เป็นอุปราช และเตงกู กูติน พยายามที่จะตัดสินความของคู่พิพาททั้งสองในการแย่งชิงเมืองกะลัง ราชามาห์ตี ผู้ซึ่งมีสิทธิครอบครองกะลังก็ปฏิเสธที่จะยอมรับคำตัดสินนี้ และด้วยเหตุนี้เอง เเตงกู กูติน จึงเข้าไปร่วมกับฝ่ายปรปักษ์ของ ราชามาห์ตี มีการเคลื่อนทัพจากเคดาห์เข้ามายังกะลัง และด้วยกองกำลังเสริมเหล่านี้ เเตงกู กูตินและสัมพันธมิตรจึงยึดได้กะลังอีกครั้งหนึ่ง บังคับให้ ราชามาห์ตี ต้องเผ่นหนีลึกเข้าไปตอนในซึ่งมีพรรคพวกเป็นชาวจีนทำเหมืองอยู่ที่กันซิง

ในขณะเดียวกันนั้น ปรากฏว่ามีการสู้รบกันอย่างดุเดือดเกิดขึ้นใน ค.ศ. 1869 และ ค.ศ. 1870 ระหว่างกลุ่มคู่แข่งชนชาวจีนทำเหมืองสองกลุ่ม นั่นที่เดียวที่ ยับ อา ลอย ได้ตระหนักว่า ความพ่ายแพ้จะต้องตกอยู่กับชาวเหมืองกัวลาลัมเปอร์ถ้าราชามาทิดี ได้ชัยชนะจากการต่อสู้ของชาวมลายูเพื่อความเป็นใหญ่ได้ และด้วยเหตุนี้เขาจึงหันหลัง เตกู กูติน ฉะนั้นทั้งสองฝ่ายซึ่งประกอบด้วยราชามาทิดีและชาวเหมืองที่กันชิง ฝ่ายหนึ่ง ต่อสู้กับ เตกู กูติน และชาวเหมืองในกัวลาลัมเปอร์ซึ่งมี ยับ อา ลอย เป็นผู้นำ อีกฝ่ายหนึ่ง กล่าวได้ว่ากลุ่มหลังมีการสนับสนุนในสลังงอเพียงเล็กน้อยเพราะหัวหน้าทั้งสองเป็นชาวต่างชาติ และจำต้องส่งทหารรับจ้างทุกเชื้อชาติเข้ามาเป็นกำลังของตน นอกเขตสลังงอราชามาทิดีได้รับการสนับสนุนจากยะโฮร์ขณะที่ เตกู กูติน ได้รับความช่วยเหลือจากปาหัง

การต่อสู้กันเองก็ดำเนินไปอย่างรบๆ หยุดๆ ตลอดระยะเวลานี้ จึงเกือบจะตัดสินใจไม่ได้ว่าฝ่ายใดได้รับชัยชนะโดยเด็ดขาด การโจมตีกัวลาลัมเปอร์ครั้งแรกของราชามาทิดีใน ค.ศ. 1871 ล้มเหลว แต่ในครั้งที่สอง ค.ศ. 1872 นั้นประสบความสำเร็จ หลังจากที่ได้อ้อมเมืองเข้าไว้ และ ยับ อา ลอย ได้หลบหนีไปเพื่อที่จะนำเอากำลังเสริมมาเพิ่มเติม เมื่อได้รับกำลังเสริมแล้ว ยับ อา ลอย ก็เป็นฝ่ายรุกใหม่อีกและด้วยความช่วยเหลือของกำลังเสริมที่มาจากปาหังเพิ่มขึ้น กัวลาลัมเปอร์จึงถูกยึดกลับคืนมาได้ ใน ค.ศ. 1873 หลังจากการสู้รบนี้แล้วกำลังฝ่ายราชามาทิดีก็หมดกำลังลง ภายในสลังงอ ก็ค่อยๆ สงบและสงครามก็ยุติลงโดยเด็ดขาดเมื่อกลาง ค.ศ. 1873

ตลอดสมัยสงครามกลางเมือง การส่งตึบูกเป็นสินค้าออกได้ตกต่ำลงมาก เพราะไม่เป็นการปลอดภัยโดยแท้จริงที่จะทำงานในเหมือง กระนั้นใน ค.ศ. 1872 ราคาตึบูกก็ถีบตัวขึ้นสูงสุด เพราะจำนวนแร่ไม่สามารถจะผลิตได้ทันกับความต้องการของอุตสาหกรรมทำแผ่นตึบูก การปกครองของสุลต่านเองก็ขาดเงินและไม่สามารถประกันความคุ้มครองให้แก่ชาวเหมืองหรือแก่ชาวเรือซึ่งแล่นออกไปนอกชายฝั่งสลังงอได้ ปรากฏว่ามีโจรสลัดเกิดขึ้นใน ค.ศ. 1871 อันทำให้รອງผู้ว่าราชการแอนสัน (Anson) แห่งปีนัง เข้าแทรกแซงในกิจการของสลังงออย่างไม่ถูกต้องขึ้นในขณะที่อร์ดผู้ว่าราชการไม่อยู่ สิ่งเหล่านี้นับเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสลังงอเมื่อ ค.ศ. 1873 ตอนที่ เซอร์แอนดรูว์ คลาร์ค มาเป็นผู้ว่าราชการแทน เซอร์แฮร์รี อร์ด

การแข่งขันกันในประะ

ในประะ ที่ที่คลาร์คเข้าไปแทรกแซงอย่างเป็นทางการครั้งแรกนั้น มีสภาวุฒิสภาที่ยุ่งเหยิงมากกว่าอีก เพราะที่ประะนี้ปรากฏว่ายังมีกัการพิพาทกันเรื่องการสืบราชบัลลังก์ ในประะสายแห่งการสืบราชบัลลังก์นั้นมิได้สืบจากบิดามารดาสู่บุตร นั่นก็คือเมื่อ

สุลต่านสินชีพลิง โอรสองค์ใหญ่จะไม่ได้เป็นผู้สืบราชบัลลังก์ต่อ มีสถาบันใหญ่ๆ ของรัฐอยู่ 3 แห่งคือ สุลต่าน ราชามูดา และราชาเบนดาฮารา เมื่อสุลต่านสินลง ราชามูดา ได้เป็นผู้สืบราชบัลลังก์ ราชามาเบนดาฮาราก็ได้เป็นราชามูดา และโอรสองค์ใหญ่ของสุลต่านที่เพิ่งสิ้นลงก็ได้เป็นราชาเบนดาฮารา ฉะนั้นเจ้าผู้ครองจึงมาจากตำแหน่งที่ต่ำกว่าสองตำแหน่งก่อนที่จะได้เป็นสุลต่าน การใช้ระบบนี้ก็เพื่อที่จะให้เกิดความมั่นใจได้ว่าประมุขเป็นผู้มีประสบการณ์ เป็นการช่วยป้องกันมิให้เด็กหนุ่มๆ ได้ราชบัลลังก์ด้วยการสืบทายาท โดยมีความยุ่งยากที่จะต้องมีส่วนสำเร็จราชการมาช่วยดูแลจนกระทั่งประมุขผู้เยาว์มีอายุบรรลุนิติภาวะ แม้กระนั้นก็ตามวิธีการนี้ก็ไม่ใช่เป็นไปโดยอัตโนมัติ เพราะว่าสภาพที่ปรึกษาของบรรดาหัวหน้าต่างๆ สามารถที่จะขจัดบุคคลซึ่งปรากฏว่าไม่เหมาะสมออกไปจากการสืบบัลลังก์ได้

ความยุ่งยากในประเพณีขึ้นใน ค.ศ. 1857 เมื่อสุลต่านอับดุลลาห์สิ้นลง ใน ค.ศ. 1850 เศษ เนื่องมาจากสงครามกลางเมืองในประะ บรรดาหัวหน้าก็ได้โค่นอำนาจของสำนักสุลต่านเสีย เป็นธรรมดาอยู่เองที่ ราชายูซุฟโอรสของสุลต่านย่อมไม่ชอบหัวหน้าที่รับผิดชอบในการลดอำนาจของสุลต่าน ราชายูซุฟจึงไม่ได้รับความนิยมนจากบรรดาหัวหน้า ฉะนั้น ราชายูซุฟจึงไม่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเบนดาฮารา เนื่องจากอาจจะเป็นเจ้าผู้ครองที่เข้มแข็งก็ได้ สุลต่านจาฟาร์ (Sultan Ja'afar) องค์ใหม่ได้แต่งตั้งให้ ราชานิสมอิล (Raja Ismail) ซึ่งเป็นผู้ที่โปรดปรานและมีได้เป็นชาวมลายูประชันดำรงตำแหน่งเป็นเบนดาฮาราแทน สุลต่านจาฟาร์ มิได้ครองราชย์อยู่นาน และการสืบราชบัลลังก์ก็ยุ่งเหยิงมากขึ้นเมื่อสุลต่านสินชีพลิงใน ค.ศ. 1865 ราชามูดาได้เลื่อนขึ้นเป็นสุลต่านอาลี แต่ราชานิสมอิล เบนดาฮารา หรือ ราชายูซุฟ ก็มีได้รับแต่งตั้งให้เป็น ราชามูดาเลย ยูซุฟยังคงไม่เป็นที่นิยมอยู่ ขณะที่บรรดาหัวหน้ามิได้ตัดสินใจเด็ดขาดลงไปว่าจะให้ผู้ใดขึ้นครองบัลลังก์ ซึ่งในที่สุดก็ตกอยู่กับชาวต่างชาติ ฉะนั้นราชานิสมอิล โอรสของสุลต่านจาฟาร์ จึงได้รับแต่งตั้งโดยตรงให้ดำรงตำแหน่ง ราชามูดา

ใน ค.ศ. 1871 สุลต่านอาลีสินชีพลิง ผู้มีสิทธิในราชบัลลังก์นั้นมีอยู่ 3 องค์ด้วยกัน คือ อับดุลลาห์ อีสมาอิลและยูซุฟ การประนีประนอมใดๆ ที่เกี่ยวกับสถานการณ์นี้ยิ่งเป็นไปด้วยความยากลำบากมากขึ้น เพราะเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบริเวณเหมืองดีบุกที่เมืองลารุต

บุรุษนามว่า ลอง จาฟาร์ ได้ค้นพบแร่ดีบุกเป็นจำนวนมากในเมืองลารุตเมื่อ ค.ศ. 1850 เศษ เขาเป็นคนแรกที่นำเอาผู้ทำเหมืองชาวจีนมาทำงานในเมืองให้เขา ด้วยเหตุนี้ในไม่ช้าเขาจึงเป็นบุคคลที่มั่งคั่ง อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ จำนวนชาวจีนที่พากันมารวมกลุ่มอยู่ในเมือง ในไม่ช้าชาวจีนเหล่านี้ก็มีจำนวนมากกว่าชาวมลายู และเป็นการยากลำบากยิ่งที่จะปกครอง ทั้งนี้เพราะกลุ่มผู้แข่งขันชาวจีนสอง

กลุ่มจากสมาคมลับชื่อ กิฮินและไฮซานได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณเหมือง ลอง จาฟาร์เองถึงแก่กรรมลงใน ค.ศ. 1856 ทั้งผลประโยชน์ทั้งหมดให้แก่บุตรชายชื่อ งาห์ อิบราฮิม (Ngah Ibrahim) ผู้ซึ่งจัดความยุ่งยากกันตัวนี้ได้ด้วยการปราบชาวจีนโดยวิธีการย่ำยีหนึ่งให้เล่นงานอีกฝ่ายหนึ่ง ในขั้นแรกเขาได้รับความสำเร็จเพราะความมั่งคั่งและอำนาจของเขา เขาจึงได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าในเขตลารุต อย่างไรก็ตามไม่ช้านานนัก การแข่งขันระหว่างกลุ่มชาวจีนยังมีมากขึ้นจนกระทั่งเกิดสู้รบกันใน ค.ศ. 1861 ในการปะทะกันครั้งแรก พวกกลุ่มกิฮินพ่ายแพ้ และถูกผู้ชนะขับออกไปจากเหมือง งาห์ อิบราฮิม จึงตกอยู่ในฐานะอันตรายมากถ้าเขาจะยอมให้ฝ่ายหนึ่งเล่นงานอีกฝ่ายหนึ่งเขาจึงจำยอมที่จะร่วมมือกับฝ่ายไฮซาน ฝ่ายแพ้กก็กลับไปยังปีนังและอุทธรณ์ว่าพวกตนได้สูญเสียเมืองไปก็เพราะการตีสองหน้าของหัวหน้าเขต ผู้ว่าราชการแห่งปีนังในนามของบุคคลผู้ซึ่งเป็นคนในบังคับอังกฤษจึงขอร้องให้สุลต่านชดใช้ แต่สุลต่านก็ไม่มีความสามารถพอที่จะบังคับให้ งาห์ อิบราฮิม มาทำความตกลงได้ ดังนั้นอังกฤษจึงปิดกั้นแม่น้ำลารุต จนกระทั่งได้มีการชำระเงินกัน และด้วยประการฉะนี้เจ้าหน้าที่ในปีนังจึงจัดการโดยตรงกับ งาห์ อิบราฮิม แล้วสุลต่านจึงยกอำนาจเต็มที่ในลารุตและตำแหน่งมนตรีให้กับ งาห์ อิบราฮิม ด้วยการมีอำนาจควบคุมรายได้ต่อบุคคลเอง งาห์ อิบราฮิม จึงได้กลายเป็นหัวหน้าผู้มีอำนาจสูงสุดในประและเป็นประมุขที่มีเอกราชโดยเด็ดขาด ประมาณได้ว่ารายได้ของ งาห์ อิบราฮิม นั้นมีไม่ต่ำกว่า 100,000 เหรียญต่อปี ในขณะที่หัวหน้าคนอื่น ๆ ยังคงอยู่ในบ้านไม่ตามลำน้ำประ ส่วนมนตรีนั้นมีย่านหลังใหญ่อยู่ในลารุตและอีกหลังหนึ่งอยู่ในปีนัง

ฉะนั้นจึงไม่น่าประหลาดใจเลยว่า เมนตรีผู้นี้มีได้เป็นมิตรกับทั้งราชามูดา อับดุลลาห์ หรือราชาซุฮอฟ ซึ่งถ้าผู้ใดผู้หนึ่งได้ขึ้นมาเป็นสุลต่านแล้วก็จะพยายามใช้สิทธิเหนือเขตลารุตให้ได้ อับดุลลาห์และมนตรีได้วิวาทกันเรื่องการครอบครองดินแดนในเกเรียนอยู่แล้ว และอับดุลลาห์ก็ยังเป็นผู้สนับสนุนกลุ่มกิฮินของผู้ทำเหมืองชาวจีน ซึ่งได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ระหว่าง ค.ศ. 1860 เศษไปในการพยายามที่จะให้ได้มาซึ่งการครอบครองเมืองที่สูญไปเมื่อ ค.ศ. 1862 เมื่อไม่สามารถที่จะเป็นเจ้าของที่ดินในลารุตเองได้ พวกกิฮินจึงหันไปยังคู่แข่งของตนที่อยู่ในปีนัง และผลก็คือเกิดการจลาจลที่ร้ายแรงขึ้นใน ค.ศ. 1867 เมื่อเจ้าหน้าที่ปีนังไม่อาจควบคุมสถานการณ์ได้โดยสิ้นเชิงมาเป็นเวลาสิบวัน

ฉะนั้นเกือบไม่ต้องสงสัยเลยว่าในการพิพาทกันด้วยเรื่องสืบบัลลังก์นั้นเบนดาฮารอิสมาอิลมีมนตรีเป็นผู้สนับสนุนที่เข้มแข็ง เพราะถ้าอิสมาอิลได้เป็นสุลต่านแล้วก็เป็นหนี้บุญคุณมนตรีในการที่ตนได้ตำแหน่ง เมนตรีก็จะสามารถเป็นประมุขที่แท้จริงของประโดยมีอิสมาอิลเป็นหุ่นเชิด ใน ค.ศ. 1871 อิสมาอิลได้รับการสนับสนุน

จากมนตรีและจากบรรดาหัวหน้าที่อยู่ตามลำน้ำตอนบน ส่วนอับดุลลาห์มีหัวหน้าที่อยู่ตามลำน้ำตอนล่างเป็นผู้สนับสนุน เพราะอับดุลลาห์อยู่ประส่วนล่าง แต่อับดุลลาห์ไซครายเพราะสุลต่านอาลีสิ้นชีพลงที่ชายอง (Sayong) ไกลๆ กัวลากังซาร์ (Kuala Kangsar) และตามประเพณีแล้ว เบนดาซาราเก็บเครื่องราชกกุธภัณฑ์ไว้ที่ชายองจนกระทั่งจะได้มีการสถาปนาราชมูดาให้ดำรงตำแหน่งสุลต่าน อย่างไรก็ตาม อับดุลลาห์ก็กลัวในการเสี่ยงขึ้นไปตอนบนของแม่น้ำในพิธีฝังพระศพและพิธีสถาปนา หลังจากที่ได้รอคอยมาชั่วระยะหนึ่ง บรรดาหัวหน้าซึ่งมาชุมนุมกันอยู่ที่นั่นแล้วจึงได้ประกาศสถาปนาอิสมาอิลขึ้นเป็นสุลต่าน อับดุลลาห์แค้นเคืองด้วยการประกาศตนเองขึ้นเป็นสุลต่านตามสิทธิเต็มที่และแต่งตั้งราชายุซอฟเป็นราชมูดาเพื่อที่จะให้ยุซอฟสนับสนุนตน นี่ก็คือสถานการณ์ในประ เมื่ออับดุลลาห์ส่งสาส์นไปยังผู้ว่าราชการแห่งสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนท์อ้างถึงสิทธิของตนในราชบัลลังก์และขอให้สนับสนุนตน ขณะเดียวกันนั้นอังกฤษมีปฏิกริยาโดยทั่วๆ ไปต่อเหตุการณ์เหล่านี้อย่างไรบ้าง

ความต้องการการปกครองที่มีเสถียรภาพ

เมื่อตอน ค.ศ. 1860 เศษ ปรากฏว่ามีเงินทุนของอังกฤษเป็นจำนวนมาก ทั้งชาวยุโรปและชาวจีนต่างก็มาลงทุนในการพัฒนาเหมืองดีบุกในสลังงอและประ สภาพการณ์ที่ไม่สามารถลงรอยกันได้ในทั้งสองรัฐอันเนื่องมาจากการวิวาทกันระหว่างชาวจีนคู่แข่งขันสองกลุ่มเป็นเบื้องแรกนั้น ได้ทำให้ถ้าไรที่จะได้จากการลงทุนปั่นป่วน ฉะนั้นพอคำจึงต้องการการปกครองที่มีประสิทธิภาพให้กลับคืนมาสู่โดยเร็วเท่าที่จะทำได้ มีหลายคนทีเดียวที่ต้องสูญเสียเงินจำนวนมหาศาลไปกับการสู้รบระหว่างสองกลุ่มนี้ และในฐานะที่เป็นคนในบังคับอังกฤษ พวกเขาก็มักจะร้องอุทธรณ์ต่อเจ้าหน้าที่ของสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนท์ แต่ตามคำเตือนของออร์ดในตอนแรกๆ นั้น คำอุทธรณ์เหล่านี้สามารถจะทำได้โดยไม่เป็นทางการเท่านั้น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลป็นิ่งได้เข้ามายุ่งเกี่ยวกับโดยตรงเนื่องจากการต่อสู้กันในลารุต เพราะการต่อสู้กันครั้งนั้นระหว่างไฮซานและกียินได้เกิดขึ้นในป็นิ่งด้วย ปรากฏว่ามีกรณีจลาจลเกิดขึ้นใน ค.ศ. 1867 และป็นิ่งก็เป็นแหล่งส่งเสบียงให้กับทั้งสองฝ่ายและยังเป็นฐานปฏิบัติการสำหรับการปิดกั้นเหมืองดีบุกของพวกกียินอีกด้วย

การสู้รบดำเนินไปอย่างดุเดือดมากขึ้นใน ค.ศ. 1872-73 โดยเฉพาะอย่างยิ่งอันเนื่องมาจากพวกกียินเข้าไปแทรกแซงเส้นทางเดินเรือไปยังลารุต ในที่สุดเมื่อ ค.ศ. 1873 ออร์ดจึงได้ตัดสินใจที่จะให้การสนับสนุนเพียงฝ่ายเดียว โดยหวังจะให้การสู้รบนั้นยุติลง มนตรีได้รับการรับรองว่าเป็นประมุขอิสระแห่งลารุต และก็ไม่มื่ออุปสรรคขัดขวางใดๆ เลยในการที่จะว่าจ้างเจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษคือ ร้อยเอกสปีดดี (Speedy)

ให้เป็นหัวหน้ากองตำรวจประจำอินเดียหน่วยเล็กๆ เพื่อให้มารื้อฟื้นระเบียบวินัยในบริเวณที่ทำเหมือง ในตอนปลาย ค.ศ. 1873 ลาร์ตจึงกลับคืนสู่สภาพปกติ อย่างไรก็ตาม เป็นเวลานี้เองที่ เซอร์แอนดรู คลาร์ค ผู้ซึ่งมาถึงสิงคโปร์พร้อมกับคำแนะนำให้สอดส่องในเรื่องกิจการของคาบสมุทรมลายูได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ว่าราชการแทนออร์ด

รัฐบาลของสมเด็จพระนางเจ้ามิได้มีความปรารถนาอันใดเลยที่จะเข้าไปแทรกแซงในกิจการภายในของรัฐมลายูต่างๆ แต่มุ่งหวังที่จะสร้างความสัมพันธ์อันยาวนานและฉันมิตรระหว่างรัฐบาลของรัฐมลายูต่างๆ กับรัฐบาลของสมเด็จพระนางเจ้า รัฐบาลของสมเด็จพระนางเจ้ารู้สึกเป็นหน้าที่ที่จะต้องใช้อิทธิพลที่มีอยู่กับบรรดาเจ้าพื้นเมืองทั้งหลายในอินที่จะช่วยประเทศต่างๆ เหล่านี้ที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีผลิตผลจากความเสียหายซึ่งต้องตกอยู่แก่รัฐต่างๆ เหล่านี้ ถ้าหากว่าความวุ่นวายในปัจจุบันยังคงดำเนินสืบไปโดยไม่มีการแก้ไข

สิ่งนี้เป็นนโยบายที่อยู่เบื้องหลังคำแนะนำของคลาร์ค ได้มีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงจากนโยบายไม่แทรกแซงอย่างไร

ในประเทศอังกฤษ เมื่อ ค.ศ. 1870 เศษ เราจะได้เห็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อการครอบครองดินแดนโพ้นทะเลของบรรดาสมาชิกพรรคเสรีนิยมจำนวนมากที่กุมอำนาจอยู่อย่างเห็นได้ชัด สมาชิกเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มของพรรคและเป็นผู้ที่ไม่ใคร่จะมีความเชื่อมั่นนักในผลกำไรของการค้าเสรีซึ่งเผชิญกับการแข่งขันทางการค้าที่มีเพิ่มขึ้นจากบรรดาคู่แข่งขันของอังกฤษ ความรู้สึกอันเดียวกันนี้เองเกิดขึ้นกับบรรดาเจ้าหน้าที่ในกระทรวงอาณานิคมหลัง ค.ศ. 1870-71 ด้วย และเจ้าหน้าที่เหล่านี้ค่อยๆ ให้ความสนับสนุนความคิดที่จะเข้าไปแทรกแซงเพื่อยุติการสู้รบในลารุตและสลังงอ โคเวนซ์ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงท่าทีนี้มีได้มาจากความกดดันจากพ่อค้าของสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนต์เสียทั้งหมด แต่ยังเนื่องมาจากอังกฤษกลัวการแทรกแซงของมหาอำนาจอื่นๆ ด้วย โคเวนได้อ้างบันทึกของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาณานิคมว่าดังนี้

เราจะไม่เพิกเฉยต่อการแทรกแซงของมหาอำนาจต่างชาติในกิจการของคาบสมุทรมลายูอีกนัยหนึ่งก็เป็นการยากที่จะเห็นว่าเรามีเหตุผลเช่นไรในการคัดค้านรัฐพื้นเมืองต่างๆ ที่

แสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งอื่น ในเมื่อเราปฏิเสธที่จะ
ก้าวเข้าไปช่วยแก้ไขความเลวร้ายที่เขาคูทรณ์ขึ้นมา

มีความกลัวกันว่าถ้าอังกฤษไม่ทำอะไรเลย บรรดาพ่อค้าที่ลงทุนในคาบสมุทรมลายูอาจจะขอความช่วยเหลือจากประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ (อาจเป็นเยอรมันก็ได้) เพื่อที่จะทำให้สภาพการณ์มีเสถียรภาพขึ้น

อย่างไรก็ตาม ยืนยันว่าเป็นความจริงอยู่ที่ว่า รัฐบาลเสรีนิยมจะไม่เห็นพ้องด้วยกับการยึดดินแดน ฉะนั้นคำแนะนำที่ให้กับ เซอร์แอนดรู คลาร์ค ผู้ว่าราชการคนใหม่ จึงเป็นการสืบสวนและรายงานว่าควรดำเนินการเช่นใดในอันที่จะฟื้นฟูสันติภาพให้เกิดขึ้นในรัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายู เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1873 เราจะเห็นว่าเมื่อคลาร์คไปถึงสิงคโปร์ เขาได้กระทำเกินกว่าคำแนะนำที่ให้ “สืบสวนและรายงาน” ด้วยการเข้าไปแทรกแซงอย่างจริงๆ จังๆ

การเริ่มแทรกแซงของอังกฤษ

ผู้ว่าราชการคนใหม่มาถึงสิงคโปร์ในตอนปลาย ค.ศ. 1873 และภายในเวลาไม่นานนักก็ดูเหมือนจะได้ตัดสินใจว่าการแทรกแซงเป็นนโยบายที่ดีที่สุด ผู้ว่าราชการคนใหม่ได้รับโอกาสให้แทรกแซงตามจดหมายขอ ราชอาณาจักรฮอลันดา ที่ขอความช่วยเหลือจากอังกฤษในเรื่องสิทธิราชบัลลังก์ประะของตน ดับบลิว เอช ริด (W.H. Read) ผู้สำเร็จราชการประจำสิงคโปร์ได้รับจดหมายนี้โดยผ่านทางเพื่อนที่เป็นพ่อค้าชาวจีนของฮอลันดา ชื่อว่า ตัน กิม เจ็ง ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมก๊กฮิน และในขณะที่ฮอลันดาเองอาจจะไม่เคยคิดถึงเรื่องที่จะติดตามมาจากการกระทำของตน นั่นก็คือ การขอความช่วยเหลืออันเป็นสิ่งซึ่งคลาร์คต้องการอยู่แล้ว ฮอลันดาคิดว่าการสนับสนุนของอังกฤษนั้นจะช่วยให้นันได้ราชบัลลังก์ และหลังจากนั้นการสนับสนุนก็ไม่จำเป็นอีกแล้ว คลาร์คเห็นการกระทำนี้เป็นโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงนโยบายโดยสิ้นเชิง เป็นการเปลี่ยนแปลงซึ่งคลาร์คกระทำไปโดยมิได้เสนอความเห็นต่อลอนดอน

ดังนั้น คลาร์คจึงจัดให้มีการประชุมขึ้นที่ฟังกอร์ ซึ่งคู่พิพาทเกี่ยวกับราชบัลลังก์ประะ หัวหน้าใหญ่ๆ และผู้นำของกลุ่มชาวจีนได้รับเชิญมาร่วมด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ว่าราชการมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนให้อิสมาอิลเป็นสุลต่านในขั้นแรก แต่เมื่อฮอลันดาถึงฟังกอร์เท่านั้นเองและได้รับการสนับสนุนจากบรรดาหัวหน้าทั้งหมดยกเว้นแต่เมเนตรี ผู้ว่าราชการจึงเปลี่ยนความเห็นของตน(ยูซอฟก็มีได้รับเชิญให้ร่วมประชุมด้วย)

ได้มีการพิจารณาข้อพิพาทระหว่างผู้ทำเหมืองของพวกก็อินและไฮซานเป็น เรื่องแรก มีความยุ่งยากแต่เพียงเล็กน้อยในเรื่องนี้ เพราะการเจรจาขั้นต้นเป็นที่ตกลง กันมาแล้ว จึงตกลงกันว่าทั้งสองฝ่ายจะต้องปลดอาวุธ และคณะกรรมการของอังกฤษ กับจีนจะเป็นผู้ตัดสินการเรียกร้องสิทธิทั้งหมดเกี่ยวกับเหมือง และที่สำคัญยิ่งกว่านั้น ก็คือ ได้มีการลงนามในสนธิสัญญาพังกอร์ (Pangkor Engagement) ระหว่างผู้ว่า ราชการกับหัวหน้าชาวมลายู เมื่อวันที่ 20 มกราคม ค.ศ. 1874 สนธิสัญญามีความว่า อับดุลลาห์ควรได้เป็นสุลต่านขณะที่อิสมาอิลควรจะได้รับบำนาญและตำแหน่งสุลต่าน มุตา บรรดาหัวหน้าอื่นๆ ยังคงประจำสำนักงานของตนดั้งเดิม สุลต่านก็ยอมรับฐานะ พิเศษของมนตรีในลารุด การยินยอมยกดินแดนบริเวณดินดิงส์ (รวมทั้งผืนแผ่นดิน ในคาบสมุทรมลายู ให้แก่อังกฤษตามสนธิสัญญา ค.ศ. 1836 ก็ได้รับการยืนยันอีกด้วย เป็นที่ตกลงกันว่า สุลต่านจะเป็นผู้เก็บภาษีทั้งหมดในอนาคต มิใช่หัวหน้าแต่ละคน เป็นผู้เก็บ บรรดาหัวหน้าเหล่านี้จะได้รับเงินตามบัญชีข้าราชการพลเรือน ในที่สุด สุลต่านก็ยอมรับการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการชาวอังกฤษ และถึงแม้ว่าผู้สำเร็จราชการจะ ไม่มีอำนาจในการบริหารใดๆ ก็ตาม คำแนะนำของผู้สำเร็จราชการนั้นก็จะต้องนำมา พิจารณาและปฏิบัติตามทุกๆ ข้อ ยกเว้นแต่ข้อที่เกี่ยวกับศาสนาและขนบธรรมเนียม ของชาวมลายู” ยังจะได้มีการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้สำเร็จราชการประจำลารุดอีกด้วย

นี่ก็คือสัญญาพังกอร์ และด้วยวิธีการนี้เองที่อังกฤษได้เข้าไปแทรกแซงอย่าง แท้จริงและอย่างเป็นทางการครั้งแรกในรัฐหนึ่งในบรรดารัฐมลายูต่างๆ ด้วยการตั้ง เจ้าหน้าที่ให้ไปประจำอยู่ที่นั่น คลาร์คยังได้เร่งดำเนินตามความสำเร็จที่ตนได้รับขั้น แรกนี้ด้วยการเข้าไปแทรกแซงกิจการในรัฐสลังงอ และสุโหลง อูจองต่อไป ในสลังงอ นั้น เนื่องจากพวกสลัดโจมิติเรือสินค้าของมะละกาเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1873 เรื่องนี้จึงเป็นข้อแค้นตัวอย่างดีของอังกฤษในการเข้าแทรกแซง บุคคลเก่าคนจากสลังงอ ถูกชี้ตัวว่าเข้าร่วมในการโจมตีครั้งนี้ และในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1874 คลาร์คจึง นำพวกนี้กลับไปสลังงอเพื่อลงโทษ จึงได้มีการตกลงกันระหว่าง สุลต่านอับดุล ซามัด อูปราซเตงกู กูติน และผู้สำเร็จราชการขึ้นในเรื่องนี้ ประการแรกมีการสถาปนาความ สัมพันธ์ฉันมิตรขึ้น จัดการกับพวกโจรสลัด และในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1874 สุลต่าน แห่ง กัวลา ลังกัต ก็ยอมรับ เอฟ เอ .สเวตเตนแฮม (F.A. Swettenham) ข้าราชการชาว อังกฤษคนแรก การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการประจำอย่างแท้จริงจะเกิดขึ้นในอีกหนึ่งปีต่อ มา

การแทรกแซงของอังกฤษใน สุโหลง อูจอง ซึ่งเป็นรัฐเล็กๆ อยู่ทางใต้ของชาย แดนสลังงอได้หันกลับมาให้ความสนับสนุน ดาโต๊ะกลานา (Dato'Klana) ผู้เป็นหัว หน้าที่ผู้หนึ่ง ดาโต๊ะกลานา ผู้นี้เพิ่งได้รับตำแหน่งนี้ แต่ทว่าเคยอยู่ในมะละกามาเป็น

เวลานานแล้วและเข้ากันได้ดีกับเจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษ ความยุ่งยากใน สุโหลง อูจองเกิดขึ้นด้วยเรื่องการแย่งกันปกครองแม่น้ำลิ่งกิ ซึ่งเป็นแหล่งสำคัญของรายได้ของคุมแม่น้ำนี้ เพราะแม่น้ำลิ่งกิเป็นทางคมนาคมไปยังเมืองตุงกุกที่เมืองราชาร์ ตามข้อตกลงที่ได้ทำขึ้นเมื่อเมษายน ค.ศ. 1874 ผู้สำเร็จราชการตกลงที่จะสนับสนุน ดาโต๊ะกลานา ในการพิพาทกับหัวหน้าใหญ่อีกผู้หนึ่งใน สุโหลง อูจอง คือ ดาโต๊ะบันดา ข้อพิพาทนี้ตั้งครีดยิ่งขึ้นเนื่องจากข้อเท็จจริงที่ว่าทั้งสองดาโต๊ะต่างสนับสนุนผู้อ้างสิทธิที่เป็นคู่แข่งกันกันในตำแหน่งหัวหน้าใหญ่ที่เมืองริมเบา ข้อตกลงนี้มีได้ระบุมการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการ แต่ได้ให้ “รัฐบาลอังกฤษรับประกันและคุ้มครองทั้งทางด้านจิตใจและด้านวัตถุ” แก่ ดาโต๊ะกลานา ตามความเป็นจริงแล้วปรากฏว่าไม่นานนักคลาร์คได้ให้ความช่วยเหลือทางด้านกำลังทัพแก่ ดาโต๊ะกลานา

ระหว่างมกราคมและเมษายน ค.ศ. 1874 เซอร์แอนดรู คลาร์ค ได้ทำความตกลงกับประมุขรัฐต่างๆ แห่งเประ สลิ่งอและสุโหลง อูจอง และก็เป็นกรกระทำเกินกว่าที่ได้รับคำสั่งให้ “สืบสวนและรายงาน” ตามที่ได้รับมอบหมายมาแต่เดิม เกือบจะทันทีหลังจากที่คลาร์คได้ส่งรายงานเกี่ยวกับการลงนามในสนธิสัญญาฟังกอร์ไปยังกระทรวงอาณานิคมนั้น เขาก็ได้รับคำสั่งให้รอกการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการไว้ก่อนจนกว่าจะได้มีการพิจารณาถึงขั้นตอนอย่างถี่ถ้วน แม้ว่าจะได้มีการส่ง สปีดดีและสเวตเตนแฮม ไปยังลารุตและ กัวลาลังกัตแล้วก็ตาม การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการอย่างเป็นทางการก็ยังล่าช้าอยู่ เพราะเกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลขึ้นในอังกฤษ การเลือกตั้งของอังกฤษซึ่งกระทำกันในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1874 แสดงให้เห็นถึงการพ่ายแพ้ของพรรคเสรีนิยมและชัยชนะของ นายดิสเรลลี (Disraeli) ในฐานะเป็นผู้นำของพรรคอนุรักษนิยม ฉะนั้นจึงต้องใช้เวลาชั่วระยะหนึ่งก่อนที่รัฐบาลใหม่จะได้ตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของคลาร์คในมาเลเชีย ในที่สุดหลังจากที่ได้ล่าช้ามาเป็นเวลาสี่เดือน รัฐบาลก็อนุมัติ และคลาร์คก็ได้รับคำสั่งให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการประจำที่ต่างๆ คลาร์คได้แต่งตั้งให้ เจ ดับบลิว ดับบลิว เบิร์ช (J.W.W. Birch) ไปประจำประเศสปีดดีประจำลารุต เดวิดสันประจำสลิ่งอ สเวตเตนแฮมประจำลึงกัต และแทธัม (Tatham) ผู้ซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้สำเร็จราชการไปประจำ สุโหลง อูจอง การดำเนินการปกครองตามข้อแนะนำจึงได้เริ่มขึ้น และการคุ้มครองของอังกฤษจึงแผ่ขยายไปยังรัฐมลายูอีกสามรัฐอย่างเป็นทางการ

12. ระบบผู้สำเร็จราชการ

เมื่ออังกฤษเข้าไปแทรกแซงในมาเลเชียตะวันตกเมื่อ ค.ศ. 1874 นั้นยังไม่มี การผนวกรัฐมาเลเชียต่างๆ เข้าอยู่ด้วยโดยตรงอย่างแท้จริง เพราะรัฐบาลในประเทศ อังกฤษแทบจะมั่นใจว่าไม่ต้องการที่จะกระทำเช่นนั้นด้วยเพียงเพื่อหลีกเลี่ยงการรับผิดชอบในด้านการบริหารรัฐต่างๆ เหล่านั้น การรับผิดชอบในด้านการบริหารอาจหมายถึงค่าใช้จ่ายและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นนี้ก็นับเป็นสิ่งสุดท้ายที่รัฐบาลอังกฤษต้องการจะทำในปี ค.ศ. 1873-74 ฉะนั้นในขณะที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ว่า อังกฤษจะต้องมารับผิดชอบกับการบริหารรัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายูโดยตรงเช่นเดียวกับที่ต้องรับผิดชอบการบริหาร สเตรตส์เซตเติลเมนต์ อย่างไรก็ตาม (อย่างน้อยที่สุด) ก็เป็นความจำเป็นที่จะต้องวางระบบการให้คำปรึกษาทางการเมืองบางประการ ด้วยสาเหตุหลายประการที่จะกล่าวต่อไป เป็นที่ตกลงกันว่าจะต้องมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อังกฤษเพื่อให้คำปรึกษาประมุขรัฐต่างๆว่าจะปรับปรุงการบริหารรัฐของตนเช่นไร เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะพำนักอยู่ในรัฐต่างๆ และเป็นທີ່ปรึกษาถาวรด้วย ในขั้นแรกเจ้าหน้าที่เหล่านี้มิได้มีความตั้งใจที่จะเป็นเจ้าหน้าที่บริหาร แม้ว่าสัญญาฟังกอร์จะได้ระบุไว้ว่า ข้อเสนอแนะของผู้สำเร็จราชการ “จะต้องได้รับการพิจารณาและกระทำตามในทุกกรณี ยกเว้นที่เกี่ยวกับศาสนาและขนบธรรมเนียมของมลายู” ดังที่จะได้เห็นต่อไปว่าเป็นการง่ายที่จะให้คำแนะนำ แต่ทว่าค่อนข้างยากที่จะมั่นใจว่าจะปฏิบัติตามคำปรึกษาเหล่านั้น

แนวความคิดเรื่อง “การปกครองโดยทางอ้อม”

ในตอนปลายๆ ศตวรรษนี้ ที่ไนจีเรียเหนือ ลอร์ดลูการ์ด (Lord Lugard) ได้จัดระบบการปกครองที่เรียกว่า การปกครองโดยทางอ้อมขึ้น ทั้งนี้หมายถึงว่าการปกครองของอังกฤษนี้จะใช้บังคับได้ในทุกสถาบันการปกครองของไนจีเรียที่มีอยู่ สถาบันเหล่านี้จะได้รับการธำรงรักษาไว้และใช้ให้เป็นประโยชน์มากกว่าที่จะขจัดออกไปในทันที แม้ว่าเจ้าหน้าที่อังกฤษจะมีส่วนรับผิดชอบก็ตาม เจ้าหน้าที่อังกฤษก็จะใช้อำนาจหน้าที่ของตนในทางอ้อม ทางเลือกก็คือการผนวกรวมอย่างเปิดเผยและการกำหนดอำนาจการปกครองโดยตรงของรัฐบาลอังกฤษ แม้ว่าวลีที่ว่า การปกครองโดยทางอ้อม ก็เท่ากับการกระทำของลูการ์ดในรัฐที่มีการปกครองแบบเจ้าผู้ปกครอง (Emirates) ของไนจีเรียเหนือ อันเป็นการปกครองแบบเดียวกับที่นำมาใช้ในคาบสมุทรมลายูเมื่อปี ค.ศ. 1870 เศษ ถึงแม้ว่าในมาเลเชียระบบการปกครองแบบนี้เรียกว่าเป็นระบบของผู้สำเร็จ

ราชการประจำก็ตาม ระบบการปกครองแบบนี้ก็มีรากฐานมาจากแนวความคิดอย่างเดียวกันกับการปกครองโดยทางอ้อม

มีการส่งผู้สำเร็จราชการและเจ้าหน้าที่ชั้นรองลงมาไปยังรัฐมาเลเซียต่างๆ เพื่อชักชวนประมุขของรัฐต่างๆ เหล่านั้นให้ดำเนินรอยตามแนวนโยบายบางประการ ในขั้นแรกปรากฏว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษเพียงพอที่จะดำเนินการบริหารโดยตรงให้สำเร็จลุล่วงไปได้ และประการที่สองก็ปรากฏว่ารัฐต่างๆ เหล่านี้ มีการจัดลำดับชั้นบริหารซึ่งใช้กันมานานแล้ว จึงรู้สึกว่าโครงสร้างการบริหารแบบนี้สามารถใช้นโยบายใหม่ซึ่งผู้สำเร็จราชการเสนอให้ใช้ได้เป็นผลสำเร็จ ฉะนั้นในความตั้งใจแรกเริ่มผู้สำเร็จราชการจะให้คำแนะนำแก่สุลต่านผู้ซึ่งคุ้นเคยกับการใช้ระบบเดิมในการบริหารรัฐของตน สาระสำคัญของการปกครองโดยทางอ้อมก็คือแนะนำให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ และด้วยวิธีการของสถาบันทางการเมืองที่มีอยู่เดิม อย่างไรก็ตาม ระบบผู้สำเร็จราชการประจำที่นำมาใช้ในรัฐมาเลเซียตอนต้นๆ ก็มีข้อบกพร่องที่สำคัญประการหนึ่งคือ ถ้าสุลต่านไม่ยอมรับคำแนะนำที่ผู้สำเร็จราชการเสนอให้ก็ไม่มีการที่จะไปบังคับให้สุลต่านกระทำตามได้ นอกเสียจากว่าจะต้องส่งกองทัพไปบังคับเท่านั้นเอง เจ้าผู้ครองต่างๆ อาจพอใจที่มีผู้สำเร็จราชการประจำอยู่ที่ราชสำนักของตนเพื่อระดับบารมีอาทิเพื่อจะแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับประเทศอังกฤษ ในขณะที่เดียวกันสุลต่านก็อาจจะไม่มีความตั้งใจใดๆ เลยที่จะฟังคำแนะนำของผู้สำเร็จราชการ อันที่จริงแล้วผู้สำเร็จราชการมีงานยุ่งยากมากจริงๆ เพราะผู้สำเร็จราชการจะต้องทำงานด้วยอิทธิพลของตนเองเกือบทั้งหมด ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการแต่งตั้งของเขาขึ้นอยู่กับอิทธิพลที่ตนมีต่อสุลต่านและบรรดาหัวหน้ามากเช่นไร เหนือสิ่งอื่นใดผู้สำเร็จราชการยังต้องเป็นนักการทูตและมีกุศโลบาย เพราะไม่เป็นการง่ายเลยที่จะให้คำแนะนำและขณะเดียวกันก็ไม่ง่ายเลยที่จะไม่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นผู้ดำเนินการบริหารอย่างแท้จริง

ที่ปรึกษาเหล่านี้ เมื่อได้รับแต่งตั้งให้ไปประจำคาบสมุทรมลายูใน ค.ศ. 1870 เศษแล้ว ต่างก็มีวัตถุประสงค์โดยทั่วไปสามประการ ซึ่งตนหวังที่จะได้รับความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาของตน วัตถุประสงค์ประการแรกก็คือ เพื่อที่จะฟื้นฟูและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและสร้างกฎหมายที่ระเบียบขึ้น ข้อแรกนี้จำต้องมาก่อน วัตถุประสงค์ประการที่สองก็คือ การพัฒนาทรัพยากรของรัฐเพื่อว่าจะได้นำเอาความมั่งคั่งมาใช้ได้

อย่างเหมาะสม ประการสุดท้ายก็คือ การตั้งระบบการเก็บภาษีที่รัดกุม เพื่อว่าความมั่งคั่งของรัฐจะช่วยในการพัฒนามากยิ่งขึ้น เป็นธรรมชาติอยู่เองที่ผู้สำเร็จราชการต่างก็มีวิธีการของตนแตกต่างกันออกไป บ้างก็ได้รับความสำเร็จ บ้างก็ไม่ได้รับความสามารถของเบิร์ชและโลว์ในประณับเป็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถทั้งสองแบบ ตอนท้ายของบทก่อนเราได้เห็นแล้วว่า ตอนปลาย ค.ศ. 1874 ผู้สำเร็จราชการและผู้ช่วยได้รับการแต่งตั้งให้ไปประจำยังประ สลังงอและสุโหลง อูจอง ในระหว่าง ค.ศ. 1875 ระบบผู้สำเร็จราชการประจำทำหน้าที่ได้อย่างเป็นที่น่าพอใจในรัฐสลังงอและสุโหลง อูจอง ซึ่งทั้งสองแห่งนี้เจ้าผู้ครองก็ชอบที่จะปฏิบัติตามคำปรึกษาที่ให้ไว้ และเจ้าผู้ครองรัฐก็มีการปกครองอย่างมั่นคงเหนือดินแดนของตน ในสลังงอโดยเฉพาะอย่างยิ่งเดวิดสันและสเวตเตนแฮมเป็นเพื่อนกันโดยส่วนตัวกับ เตงกู กูติน และสุลต่านอับดุล ซามัด แต่ในประณับนั้น เหตุการณ์แตกต่างออกไป

ความล้มเหลวในประ

คลาร์คได้แต่งตั้ง เจ ดับบลิว ดับบลิว เบิร์ช เป็นผู้สำเร็จราชการประจำประผู้ซึ่งเคยเป็นเลขาธิการอาณานิคม (Colonial Secretary) ในสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนต์และทำงานในลังกามา ก่อน แม้ว่าเบิร์ชจะเป็นข้าราชการที่มีความสามารถผู้หนึ่ง แต่หามีความอดทนและยังไม่สามารถพูดภาษามลายูได้อีกด้วย เป็นส่วนตัวเบิร์ชเข้ากับหัวหน้าชาวประมาได้ และเขาคิดว่าเกือบทุกสิ่งทุกอย่างในประ “มีลักษณะประหลาดที่ต้องทำการการเปลี่ยนแปลงอย่างรีบด่วน” ทั้งๆ ที่ได้รับคำตักเตือนจากผู้ว่าราชการคลาร์คเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการไปอย่างช้าๆ และด้วยการอดทนแล้วก็ตาม เบิร์ชก็เป็นคนประเภทที่ชอบสั่งสอนสุลต่านในที่สาธารณะ และชอบที่จะเข้าไปแทรกแซงในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีของมลายู เขาเกิดปะทะกับสุลต่านอับดุลลาห์และบรรดาหัวหน้าหลายครั้งด้วยการเข้าไปแทรกแซงในเรื่องทาสที่เป็นหนี้อันเป็นขนบธรรมเนียมที่แพร่หลายกันในประสมัยนั้น

งานของเบิร์ชไม่มีใครได้รับความสำเร็จ เพราะข้อเท็จจริงที่ว่าเบิร์ชได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนี้ภายหลังสัญญาพังกอร์สิบเดือน และในระหว่างนั้นสุลต่านอับดุลลาห์ยังทำสัญญาให้ชาวจีนสิงคโปร์คนหนึ่งเก็บภาษีให้ได้ปีละ 26,000 เหรียญ เงินส่วนใหญ่ที่ได้มานี้สุลต่านก็นำไปใช้ส่วนตัว เช่น ซื้อเครื่องแบบทหารจากยุโรปเป็นเงินถึง

4,000 เหรียญ เมื่อเบิร์ชมาถึงและพยายามตัดทอนรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือยเหล่านี้ เบิร์ชก็ยอมถูกสุดต่าจนขุนเคื่องเป็นธรรมดา จึงเป็นที่สงสัยกันว่าเจ้าผู้ครองและบรรดาหัวหน้าชาวประจะยอมรับผู้สำเร็จราชการนี้หรือไม่ อนึ่ง เจ้าผู้ครองและบรรดาหัวหน้าก็คัดค้านการถูกลิดรอนแหล่งรายได้ของตนอย่างรวดเร็ว เพราะสิทธิในการเก็บภาษีของพวกตนนั้นเป็นหลักของฐานะทางสังคมของตนในรัฐ

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1875 เซอร์วิลเลียม เจอร์วีส (Sir William Jervois) ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าราชการแทน เซอร์แอนดรู คลาร์ค หลังจากนั้นมาเหตุการณ์ในประจะก็ย่างเข้าสู่วิกฤตการณ์อย่างรวดเร็ว ผู้ว่าราชการคนใหม่เป็นคนชอบทำอะไรโดยพลการและดั่งค้น ในไม่ช้าก็ได้ตัดสินใจว่าระบบผู้สำเร็จราชการประจำด้วยการให้คำแนะนำนั้นไม่เหมาะสมที่จะใช้กับประจะ จึงได้เสนอให้ข้าราชการอังกฤษเข้าไปบริหารในนามของสุดต่าโดยตรง สุดต่าอนับดุลลาห์ไม่พอใจในข้อเสนอแนะนี้ แต่ทว่าถูกบีบคั้นมากจนในที่สุดก็ยอมตกลงด้วยอย่างไม่เต็มใจยิ่ง การที่เอาอิทธิพลอังกฤษมาใช้บริหารแทนนี้อาจจะประสบความสำเร็จอยู่บ้าง ถ้าหากว่าเบิร์ชผู้สำเร็จราชการประจำประจะมีได้พยายามที่จะบังคับให้สุดต่าลงนามในคำประกาศยอมตกลงอนุญาตให้อังกฤษปกครองโดยตรงได้ในขั้นสุดท้าย อับดุลลาห์คัดค้านในขั้นนี้แต่ก็ลงนามในคำประกาศเนื่องจากได้รับการชว่ว่าจะถูกปลด ในตอนนี้อับดุลลาห์ตัดสินใจว่าควรต้องย้ายเบิร์ช จึงได้ทำ ความตกลงกับอิสมาอิลและผู้สนับสนุนของเขา ผลก็คือบรรดาหัวหน้าชาวประได้รวมตัวกันที่สุดในที่สุด โดยมุ่งที่จะขจัดผู้สำเร็จราชการประจำออกไป การถึงแก่กรรมของเบิร์ชเกิดขึ้นที่เมือง ปาสีร์ ซาลัก (Pasir Salak) บนฝั่งแม่น้ำประจะโดยการกระทำขององค์การของมหาราชาลีลาห์ เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน ค.ศ. 1875 การฆาตกรรมผู้สำเร็จราชการประจำประจะนี้ทำให้เจอร์วีสตกใจมากและมองเห็นภาพถึงการจลาจลที่จะแผ่ไปทั่วคาบสมุทรมลายูได้ เมื่อคิดว่าเหตุการณ์คงจะร้ายกว่าที่นั่นจะเป็น เขาจึงกลัวและขอกำลังทัพจากอินเดียกับฮ่องกงมาเป็นกำลังเสริม ซึ่งกำลังทัพเหล่านี้ส่วนใหญได้มาถึงและร่วมในเหตุการณ์ที่ตามมา ซึ่งเรียกว่าสงครามประจะ

การณปรากฏว่าไม่มีการจลาจลเกิดขึ้นเลยแม้แต่ในประเอง เพราะบรรดาหัวหน้าต่างเพียงปรารถนาจะให้โยกย้ายเบิร์ชออกไป ซึ่งเป็นที่สงสัยกันว่าบรรดาหัวหน้าเหล่านี้จะมีแผนการอื่นใดอีก กำลังเสริมของเจอร์วีสได้หลังไหลกันเข้ามายังประจะจากทางเหนือและทางใต้ แต่ทว่าก็มีกรรพฟ่งกันแต่เพียงเล็กน้อย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

กับการตายของเบิร์ชถูกจับกุมและขึ้นศาลหมด อับดุลลาห์และอิสมาอิลก็ถูกเนรเทศออกไป อับดุลลาห์ไปอยู่ที่ซีเชลส์ (Seychelles) และอิสมาอิลไปอยู่เยโฮร์ เมื่อคู่แข่งชั้นทั้งสองถูกเนรเทศเช่นนี้ ยูซอฟจึงได้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนสุลต่านและต่อมาก็ได้เป็นสุลต่าน ฉะนั้นในที่สุดยูซอฟจึงได้รับตำแหน่งซึ่งในชั้นแรกเขาถูกกีดกันออกไป ซึ่งเป็นกรีกัดกันที่เริ่มกรณีพิพาทเกี่ยวกับการสืบราชบัลลังก์ และนำมาซึ่งการแทรกแซงของอังกฤษโดยทางอ้อม

กระทรวงอาณานิคมในประเทศอังกฤษไม่เห็นด้วยกับการกระทำของเจอร์วิ๊สในประะ ซึ่งกระทรวงได้รับข่าวเช่นนี้หลังจากที่เจอร์วิ๊สพยายามปฏิบัติต่อไป ผลก็คือการลดความเชื่อถือโดยสิ้นเชิงเกี่ยวกับนโยบายการปกครองโดยตรงมากขึ้น เพราะรัฐบาลอังกฤษเห็นว่าการเปลี่ยนนโยบายของเจอร์วิ๊สนั้นก่อให้เกิดสงครามประะขึ้น ด้วยเหตุนี้ระบบผู้สำเร็จราชการประจำจึงต้องมีการทดลองใช้ต่อไปอีก แม้ว่าอำนาจของผู้สำเร็จราชการประจำจะยังคงมีอยู่แต่ค่อนข้างจะคลุมเครือและไม่ชัดเจน ในประะโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่โครงสร้างการปกครองของมลายูได้ถูกลบลงไปเสียส่วนใหญ่ภายหลังสงครามประะ ข้าราชการอังกฤษก็ได้เข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่บริหารมากกว่าที่จะเป็นเพียงที่ปรึกษา อย่างไรก็ตามอิทธิพลส่วนตัวก็ยังมีบทบาทมากยิ่งในการตัดสินใจว่าผู้สำเร็จราชการจะมีอำนาจควบคุมนโยบายได้มากเท่าใด ใน ค.ศ. 1878 ผู้ว่าราชการได้แจ้งต่อผู้สำเร็จราชการดังนี้

ได้มีการส่งผู้สำเร็จราชการให้เข้าไปประจำอยู่ในรัฐพื้นเมืองในฐานะเป็นที่ปรึกษาไม่ใช่เป็นประมุข และถ้าผู้สำเร็จราชการละเลยต่อกฎเกณฑ์นั้นแล้ว ผู้สำเร็จราชการเหล่านี้ก็จะต้องรับผิดชอบในความวุ่นวายที่จะเกิดขึ้นจากการละเลยกฎนี้ด้วย

ความยุ่งยากที่โลว์ยกขึ้นมาอ้างเป็นเชิงตอบก็คือ แม้ว่าจะเข้าใจจุดประสงค์ของรัฐบาลและความตั้งใจที่จะทำให้อัตถุประสงค์นี้บรรลุผลสำเร็จก็ตาม แต่เราก็จำต้องสร้างรัฐบาลที่ยอมรับฟังคำปรึกษาเป็นประการแรก และเรื่องนี้ข้าพเจ้าได้พยายามทำมาตลอด

ความสำเร็จในบางเขต

ผู้สำเร็จราชการถาวรคนใหม่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ไปประจำยังประจำได้แก่ ฮิวจ์ โลว์ ซึ่งเคยเป็นเลขาธิการอาณานิคมที่ลาบวนในบอร์เนียว โลว์เป็นผู้ที่พูดภาษาชามหลายได้เป็นอย่างดีและมีประสบการณ์อย่างมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และยังได้พิสูจน์ตนเองอีกกว่าเป็นผู้บริหารและที่ปรึกษาในประที่สามารถยัง โลว์เข้ากันได้ดีกับบรรดาหัวหน้าชาวประรุ่นใหม่ เขาเป็นบุคคลที่เข้าถึงได้ง่ายและไม่พยายามที่จะเข้าไปแทรกแซงในขนบธรรมเนียมประเพณีในมลายูเลย เขาดำเนินงานเกี่ยวกับการฟื้นฟูระเบียบวินัยของรัฐและพัฒนาแหล่งทรัพยากรของประ โลว์เริ่มต้นด้วยการย้าย สปีดดี ผู้ซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้สำเร็จราชการที่ค่อนข้างทรูทร่าฟุ่มเฟือยจากรัฐไปยังประตอนล่าง และเขายังได้นำเอารายได้ของเหมืองแร่ดีบุกเข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมของเขา รายได้นี้จึงนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของรัฐทั้งหมด บรรดาหัวหน้าทั้งหลายมิได้เก็บภาษีรายได้สำหรับตนเอง แต่ได้รับเงินเดือนเป็นทางราชการ ในระยะหกปี ฮิวจ์ โลว์ ได้ชำระสะสางหนี้สินของประเป็นจำนวน 800,000 เหรียญ ผู้สำเร็จราชการท่านนี้ได้พยายามที่จะเลิกทาสที่ตกเป็นหนี้ แต่ว่าปล่อยให้การปฏิบัติเช่นนี้หมดสิ้นไปเองในระยะเวลาสิบปี เพราะประมาณว่าใน ค.ศ. 1874 มีทาสที่ตกเป็นหนี้ในประอยู่ประมาณ 3,000 คน เขาพยายามที่จะให้บังเกิดความมั่นใจว่านโยบายที่เขาเป็นผู้ริเริ่มขึ้นนั้นจะไม่ก่อให้เกิดชนชั้นผู้ปกครองในประอุทธรณ์ขึ้นมาตามหลักกฎหมายได้ ในขณะที่เดียวกันนโยบายของเขาก็ได้พยายามที่จะให้เกิดความมั่นใจว่า ทรัพยากรของรัฐนั้นจะได้นำมาใช้เพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่มากกว่าคนส่วนน้อย

ในสลังงอและสุโหลง อูจอง การปฏิบัติแบบมีผู้สำเร็จราชการประจำนี้ก็คล้ายคลึงกัน แม้ว่าโดยทั่วๆ ไปแล้วโลว์จะเป็นผู้สำเร็จราชการประจำตัวอย่างใน ค.ศ. 1880 ก็ตาม ในทั้งสามรัฐ รายได้ในระยะยี่สิบปีแรกนั้นขึ้นอยู่กับภาษีที่ได้จากการส่งแร่ดีบุกเป็นสินค้าออกเสียเกือบทั้งหมด ฉะนั้นจึงมีการมุ่งเน้นมากในการทำให้การพัฒนาบริเวณเหมืองแร่ดีบุกให้เป็นไปได้ง่ายขึ้น อาทิการสร้างทางรถไฟสายแรกในมาเลเซียระหว่างเมืองไทปิง กับ พอร์ต เวลด์ (Port Weld) ค.ศ. 1885 และกัวลาลัมเปอร์กับกะลัง ค.ศ. 1886 เพื่อเชื่อมโยงระหว่างเมืองกับเมืองที่ส่งสินค้าออก ในสมัยเดียวกันนี้เองรายได้ที่เหลือใช้ส่วนใหญ่จะนำมาสร้างถนน ฉะนั้นจึงเป็นการขยายการคมนาคมและนำไปสู่การพัฒนาในบริเวณที่มีแร่ดีบุกให้เจริญมากขึ้น

ความคล้ายคลึงในทางปฏิบัติอีกประการหนึ่งก็คือการตั้งสภาแห่งรัฐขึ้นเพื่อพิจารณานโยบายซึ่งจะนำไปใช้ในแต่ละรัฐ สภาเหล่านี้เป็นสภาเล็กๆ และแนวความคิดก็อาจจะเลียนแบบมาจาก พ.ร.บ. สภาของอินเดีย ค.ศ. 1861 ก็ได้ สมาชิกได้แก่ประมุข หัวหน้าที่สำคัญๆ กับผู้นำชาวจีนอีกหนึ่งหรือสองคนและผู้สำเร็จราชการ จุดประสงค์ของสภาก็เพื่อจะสร้างวิธีการพิจารณาความเห็นของท้องถิ่น สภาพิจารณาทุกแง่มุมของนโยบายและช่วยให้ได้รับความมั่นใจจากประชาชนชาวมลายูโดยผ่านทางหัวหน้าของตน ด้วยการรายงานข่าวเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลให้แก่บรรดาหัวหน้าได้รับรู้ ด้วยวิธีการนี้เองที่ผู้สำเร็จราชการสามารถหวังได้ว่า ข้อเสนอของตนนั้นเป็นที่ยอมรับและกระทำได้สำเร็จ

ระบบสภาแห่งรัฐที่เริ่มขึ้นในสลังงอเมื่อ ค.ศ. 1877 และระบบเดียวกันนี้เองก็ตั้งขึ้นอีกในประและสุโหง อุจอง การลาออกของ เตงกู กูติน แห่งปีนังใน ค.ศ. 1878 ทำให้อำนาจที่ไม่ได้แบ่งแยกตกอยู่ในมือของสุลต่าน และการแต่งตั้ง แฟรงค์ สเวตเตนแฮม เพื่อนของสุลต่านให้เป็นผู้สำเร็จราชการเมื่อ ค.ศ. 1882 ทำให้เรื่องราวต่างๆ ดำเนินไปอย่างราบเรียบในสลังงอ ในขณะเดียวกันนั้นเอง อิทธิพลของอังกฤษก็กระจายออกจาก สุโหง อุจอง ไปยังรัฐเล็กๆ ที่อยู่รอบๆ ความคุ้มครองและการแนะนำของอังกฤษก็แผ่ขยายไปยังเจเลบู (Jelebu) และเริ่มเบาใน ค.ศ. 1883 และ ค.ศ. 1887 และต่อไปยัง สหพันธรัฐศรี เมนันตี (Sri Menanti) ใน ค.ศ. 1887 ในที่สุดเมื่อ ค.ศ. 1889 รัฐทั้งหมดซึ่งประกอบด้วย เนกรี เซมบิลัน ก็ยอมรับการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการประจำของอังกฤษ ทำนองเดียวกับความสำเร็จในระบบข้าราชการประจำที่ใช้ในประและสลังงอซึ่งประสบความสำเร็จเพราะมีเอกชนหลายคนเข้ามาเกี่ยวข้องกับ เช่น โลว์และสเวตเตนแฮม อนึ่งความสำเร็จในนโยบายที่ใช้ใน เนกรี เซมบิลันก็เนื่องมาจากการแต่งตั้ง มาร์ติน ลิสเตอร์

ระบบผู้สำเร็จราชการในปาหัง

อีกรัฐหนึ่งในคาบสมุทรมลายูซึ่งตั้งอยู่นอกเขตอิทธิพลของสยามและซึ่งยังไม่ได้ติดต่อกับอังกฤษโดยตรง ได้แก่ ปาหัง ยะโฮร์ ซึ่งเป็นรัฐที่ใกล้กับสิงคโปร์ที่สุดก็ไม่มีผู้สำเร็จราชการประจำเป็นทางการ แต่ประมุขมีการติดต่ออย่างใกล้ชิดกันกับเจ้าหน้าที่ในสิงคโปร์ และได้รับความช่วยเหลืออย่างไม่เป็นทางการมากมาย สนธิสัญญาฉบับใหม่ระหว่างยะโฮร์และอังกฤษใน ค.ศ. 1885 นั้นยอมรับว่ามหาราชาอยู่ในฐานะเป็น

สุลต่านแห่งยะโฮร์ และอังกฤษให้ความคุ้มครองอย่างแน่นนอนหากมีการบุกรุกจากภายนอก

อย่างไรก็ตาม ปาหังก็ได้เข้ามาสู่ความสนใจของอังกฤษในเวลาต่อมาซ้ำกว่าประและสลั่งงอด้วยสาเหตุหลายประการ ประการแรก ปาหังมิได้ตั้งอยู่บนเส้นทางการค้าใดๆ ซึ่งพ่อค้าในสเตอร์ตส์เซ็ดเติลเมนต์ไม่ให้ความสนใจโดยตรงในอันที่จะใช้เส้นทางในรัฐนี้ ประการที่สอง รัฐนี้ไม่มีการส่งสินค้าออก ไม่มีชาวจีนอพยพเข้ามาเป็นจำนวนมาก และจะนั้นอังกฤษจึงไม่จำเป็นต้องสนใจ ซึ่งทั้งนี้ก็มีได้หมายความว่าปาหังเป็นรัฐที่ไม่มีปัญหาและความยุ่งยากเสียเลย เพราะอันที่จริงแล้วในเมื่อปาหังเป็นรัฐใหญ่ การปกครองของสุลต่านก็มีได้แผ่ขยายจากฝั่งทะเลขึ้นไปตามลำแม่น้ำมาก คงจะจำกันได้ว่าปาหังได้เคยมีกรณีพิพาทอันยาวนานเกิดขึ้นด้วยเรื่องสิทธิการเป็นประมุข ซึ่งข้อพิพาทนี้ตกลงกันได้เมื่อ ค.ศ. 1863

ใน ค.ศ. 1880 เศษ สุลต่านวัน อาห์มัด (Wan Ahmad) เข้ากันไม่ได้กับบรรดาหัวหน้าทางแม่น้ำตอนบน สุลต่านไม่มีอำนาจควบคุมเหนือหัวหน้าเหล่านี้เลย และด้วยเหตุนี้เองจึงขาดรายได้ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหานี้สุลต่านจึงเริ่มขายสัมปทานที่ดินในครอบครองผืนใหญ่แก่ชาวต่างประเทศซึ่งเป็นคนในบังคับอังกฤษเสียเป็นส่วนใหญ่ สัมปทานดินแดนเหล่านี้ใหญ่มากจนเป็นอันตรายต่อทรัพย์สินของปาหังที่จะหมดสิ้นไป และเจ้าหน้าที่ของสเตอร์ตส์เซ็ดเติลเมนต์ก็กลัวจะมีการก่อตั้งสัมปทานที่ชาวอังกฤษเป็นเจ้าของ ซึ่งอยู่นอกการดูแลอย่างเป็นทางการ เจ้าหน้าที่สเตอร์ตส์เซ็ดเติลเมนต์ยังกลัวอีกด้วยว่า เยอรมันหรือฝรั่งเศสอาจจะได้รับสัมปทานทำนองเดียวกันนี้ด้วย หลังจากที่ไปเยือนเปกกันแล้ว สเวเดนแฮมได้แนะนำให้แต่งตั้งตัวแทนของอังกฤษขึ้นที่นั่น และใน ค.ศ. 1887 สุลต่านถูกชักชวนให้ยอมรับ ฮิวจ์ คลิฟฟอร์ด กงสุลใหญ่ของอังกฤษ ในชั้นแรกคลิฟฟอร์ดมีอิทธิพลอยู่ในวงจำกัดมาก แต่ใน ค.ศ. 1888 หลังจากที่ชาวจีนในบังคับอังกฤษถูกฆาตกรรมในเปกกันแล้ว สุลต่านก็ได้รับคำชักชวนให้ยอมรับผู้สำเร็จราชการประจำด้วยการตกลงตามเงื่อนไขเดียวกันกับรัฐทางชายฝั่งทะเลตะวันตกทั้งสามรัฐด้วยความช่วยเหลือของสุลต่านแห่งยะโฮร์ ปฏิกริยาอย่างทันทีว่งทีของหัวหน้าที่อยู่ทางแม่น้ำตอนบนก็คือ การคัดค้านในการแต่งตั้งนี้ บรรดาหัวหน้าต่างตระหนักว่าปฏิกริยานี้จะทำให้ฐานะของสุลต่านแข็งแกร่งยิ่งขึ้นและทำให้อิสรภาพของตนลดน้อยลงมาก ฉะนั้นเมื่อได้เริ่มพยายามที่จะเพิ่มให้มีการปกครองแบบอำนาจรวม

ศูนย์ขึ้น หัวหน้าในดินแดนเซมันตัน (Semantan) ชื่อ บายามาน (Bahaman) จึงก่อ
 ฎขึ้นใน ค.ศ. 1891 ปรากฏว่าการรณรงค์เพื่อยุติการจลาจลต้องใช้เวลานานเนื่อง
 มาจากดินแดนเต็มไปด้วยป่าทึบที่มีการสู้รบกัน จนกระทั่งถึง ค.ศ. 1895 การจลาจล
 จึงได้ยุติลงเมื่อหัวหน้าหนีไปตั้งรกรากในที่สด

ในตอนปลาย ค.ศ. 1880 เศษ อิทธิพลของอังกฤษมีอยู่เหนือรัฐในคาบสมุทรมลายูเหล่านี้ทั้งหมด ซึ่งต่างก็ตั้งอยู่นอกอิทธิพลของสยาม เประ สลังงอ ปาหังและเนกรีเซมบิลัน มีผู้สำเร็จราชการชาวอังกฤษประจำอยู่ ส่วนยะโฮร์มีความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับเจ้าหน้าที่ของสเตอร์ตส์เซ็ดเติลเมนต์ซึ่งยังไม่มีผู้สำเร็จราชการประจำ

การนำเอาระบบผู้สำเร็จราชการประจำมาใช้ก็เพื่อจะใช้อิทธิพลของอังกฤษ เพราะเป็นระบบเดียวเท่านั้นที่ใช้ได้ผลในสภาวะการณ์เช่นนี้ การที่จะผนวกเอารัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายูเข้าไว้ทันที่นั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เนื่องจากแนวโน้มของนโยบายอังกฤษในสมัยนั้น และยิ่งกว่านั้นรัฐบาลอังกฤษได้พิจารณาแล้วว่าการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการนั้นเป็นวิธีที่ประหยัดที่สุดในการใช้อิทธิพล แต่ในเมื่อเป็นสิ่งที่ประหยัดที่สุด อังกฤษก็มักจะทำเช่นนั้น นโยบายจึงไม่ประสบผลตามที่ตั้งใจไว้แต่แรกเริ่ม การณ์ปรากฏว่ารัฐบาลอังกฤษมิได้มีคำแนะนำเฉพาะเจาะจงลงไปที่จะให้แก่ผู้สำเร็จราชการประจำนอกเหนือไปจากการบอกว่า หน้าที่ของผู้สำเร็จราชการก็คือ “การให้คำแนะนำ” การที่จะใช้คำแนะนำเช่นใดนั้นตกเป็นหน้าที่ของผู้สำเร็จราชการประจำเองเกือบจะทั้งหมด และกล่าวขวัญกันมากถึงการแข่งขันของบรรดาผู้สำเร็จราชการประจำว่าไม่ปรากฏมี “กรณีเบิร์ช” เกิดขึ้นอีกเลย ในรัฐทุกแห่งที่ถูกส่งไปประจำอยู่ ผู้สำเร็จราชการต่างก็พบว่า เพียงแต่คำแนะนำของตนอย่างเดียวเท่านั้นเป็นการไม่เพียงพอ เมื่อผู้สำเร็จราชการตั้งใจจะปฏิบัติงานด้วยการแนะนำตามแนวนโยบายโดยผ่านทางสถาบันเหล่านี้ ต่างก็พบว่าสถาบันเหล่านี้มักไม่สามารถทำให้การเปลี่ยนแปลงและข้อแนะนำสำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยเหตุนี้ผู้สำเร็จราชการจึงค่อยๆ มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติการต่างๆ ด้วยตนเอง หากทางลัดในการปกครองและต่างก็กลายเป็นเจ้าหน้าที่บริหารไปมากกว่าเป็นที่ปรึกษา อย่างไรก็ตาม หลังจากปราศัยในเบื้องต้นแล้ว บรรดาผู้สำเร็จราชการเหล่านี้ก็ได้รับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ของตนสามประการ อันได้แก่ การออกกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ การรวบรวมรายได้มาไว้ที่ส่วนกลาง และการพัฒนาแหล่งทรัพยากรของรัฐต่างๆ

บริษัทนอร์ธบอร์เนียวของอังกฤษ

ในขณะที่รัฐบาลอังกฤษกำลังแทรกแซงคาบสมุทรมลายูโดยตรงอยู่นั้น อิทธิพลของอังกฤษก็แผ่ขยายออกไปในบอร์เนียวโดยทางอ้อม ไม่เพียงแต่ชาววิกเท่านันยังถึงในตอนเหนือของดินแดนของสุลต่านแห่งบรูไนซึ่งปัจจุบันเป็นซาบาห์อีกด้วย ใน ค.ศ. 1870 เศษ ความสนใจในอาณาบริเวณเดียวกันนี้ที่ดัลริมเปล (Dalrymple) ได้รับมาจากสุลต่านแห่งซูลูเมื่อ ค.ศ. 1761 ได้ฟื้นกลับคืนมาอีก ความสำเร็จของบริติชในการสร้างอาณาจักรส่วนตัวเพื่อตนเองในดินแดนบรูไนนั้นทำให้คนอื่นๆ ได้ขบคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อคิดเรื่องสภาพการณ์ที่อ่อนแอของบรูไนในคริสต์ศตวรรษที่ 19 สภาพการณ์นี้มีความคล้ายคลึงกับสภาพการณ์ในรัฐต่างๆ ของคาบสมุทรมลายู ซึ่งโครงสร้างแบบศักดินาเกือบจะทลายลงอยู่แล้ว สุลต่าน अबดุล มูมิน (ค.ศ. 1852-83) มิได้มีอำนาจโดยแท้จริงเลย ทรงเป็นผู้ชราที่อ่อนแอ (สิ้นชีพลงเมื่อมีอายุได้กว่า 100 ปีเศษ) และฉะนั้นจึงอยู่ใต้การควบคุมของ บรรดาปังกิรัน (Pangirans - หัวหน้าใหญ่ๆ) และตกอยู่ใต้อิทธิพลของนักพูดด้วยได้ง่าย

ใน ค.ศ. 1865 สุลต่านได้พบกับนักพูดตัวฉกาจซึ่งเป็นกงสุลอเมริกันประจำบรูไน และเป็นนักแสวงโชคชื่อโมเสส สุลต่านได้ให้ดินแดนทั้งหมดที่ปัจจุบันเป็นซาบาห์เพื่อตอบแทนการจ่ายเงินประจำปีให้สุลต่าน โมเสสมิได้ตั้งใจที่จะเอาเป็นของตนเองมากนัก และในไม่ช้าเขาก็ขายสิทธินี้ให้แก่ฮ่องกงซึ่งมีบริษัทอเมริกัน เทรดดิ้งตั้งอยู่ อันมีชาวอเมริกันสองคนและชาวจีนสองคนเป็นหัวหน้า สุลต่านได้แต่งตั้งให้ชาวอเมริกันผู้หนึ่งชื่อทอรี (Torrey) เป็นราชาแห่งอัมบอง และบริษัทก็ได้ตั้งหลักแหล่งขึ้นที่แม่น้ำกิมานิส ทหสิบลไมล์ทางทิศเหนือของเมืองบรูไน แต่หลักแหล่งนี้ไม่เจริญรุ่งเรือง ความพยายามที่จะเริ่มสร้างอาณานิคมอเมริกันขึ้นในบอร์เนียวจึงเป็นอันสิ้นสุดลงด้วยความล้มเหลวใน ค.ศ. 1866

ความล้มเหลวนี้ทำให้ทอรีขายสิทธิของตนให้แก่โอเวอร์เบคกงสุลใหญ่ชาวออสเตรเลียประจำฮ่องกง ผู้ซึ่งในที่สุดก็ร่วมหุ้นส่วนกันกับบริษัทอังกฤษของ เดนต์ บราเดอร์ส (Dent Brothers) องค์การใหม่นี้ได้ทำสัญญาตกลงกับสุลต่านแห่งบรูไนขึ้นอีกเมื่อ ค.ศ. 1877 ซึ่งตามสัญญาองค์การใหม่นี้ได้รับสิทธิครอบครองซาบาห์โดยมีอธิปไตยเต็มที่พร้อมกับสิทธิปกครองด้วย เพื่อเป็นการตอบแทนบริษัทจะจ่ายเงินปีให้สุลต่านเป็นเงิน 10,000 เหรียญ และให้ค่าเมงกงเป็นเงิน 3,000 เหรียญ นับว่าเป็นการต่อรองที่ยุติธรรมพอสำหรับสุลต่านเพราะเป็นที่สงสัยกันว่าบรูไนมีสิทธิปกครองดินแดน

ที่กล่าวถึงนี้จริงหรือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาณาบริเวณทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสุดด้านแห่งซูลูกีอ้างสิทธิครอบครองอยู่ โอเวอร์เบคตระหนักในข้อนี้ดีและเพื่อมั่นใจยิ่งขึ้นเขาก็ได้ทำสัญญาตกลงชั้นอีกฉบับหนึ่งกับซูลูเมื่อ ค.ศ. 1878 ซึ่งตามสัญญา เขาก็ได้รับอธิปไตยทันทีจาก สุดตานไมฮัมเหม็ด จามาลุล อาลาม โดยจ่ายเงินให้ 5,000 เหรียญต่อปี สัญญาฉบับที่สองนี้เป็นปกป้องกันความปลอดภัยไว้ก่อน เพราะไม่ปรากฏว่ามีหลักฐานที่เป็นเอกสารเลยว่าบรูไนได้เคยยกดินแดนให้ซูลู และจำนวนเงินที่จ่ายให้สุดตานทั้งสองรายนั้นบางที่อาจชี้ให้เห็นทัศนคติในสมัยเดียวกันถึงพลังอำนาจแห่งการอ้างสิทธิของคู่แข่งชั้นก็ได้

ใน ค.ศ. 1881 เดนทได้ซื้อต่อจากโอเวอร์เบคและตั้งบริษัทใหม่ในลอนดอนขึ้น เพื่อพัฒนาบอร์เนียวเหนือ เดนทตระหนักว่าเขาจะสามารถกระทำการได้น้อยหากไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอังกฤษ เพราะตัวแทนของบริษัทถูกสเปนในฟิลิปปินส์ ขัดขวางอย่างรวดเร็ว พวกสเปนได้บังคับให้ซูลูยอมจำนนหกเดือนภายหลังการทำสนธิสัญญากับโอเวอร์เบค และสเปนได้พยายามขับไล่ผู้สำเร็จราชการผู้ที่เดนทแต่งตั้งให้ไปประจำ ซันดากัน ออกไป ดังที่เคยเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นในคาบสมุทรมลายูมาแล้ว นโยบายของรัฐบาลอังกฤษได้เปลี่ยนแปลงในค.ศ. 1870 เศษ ได้อนุญาตให้มีการแทรกแซงได้แม้ว่าการบังคับขอจะทำให้น้ำท่าอืดตาม ในสมัยนั้นประเทศอังกฤษเกรงกลัวที่ตั้งของเยอรมันและฝรั่งเศสในบอร์เนียว ฉะนั้นเดนทจึงได้รับการสนับสนุนตามที่ต้องการ เมื่อปี ค.ศ. 1881 เดนทได้รับพระบรมราชานุญาตให้ตั้งบริษัทบริติช นอร์ธ บอร์เนียวขึ้น ซึ่งนับเป็นพระบรมราชานุญาตครั้งแรกตั้งแต่ครั้งตั้งบริษัทอีสต์อินเดีย ด้วยพระบรมราชานุญาตนี้เองบริษัทได้รับอนุญาตให้ปกครองดินแดนซาบารห์ และเพื่อเป็นการตอบแทนก็ได้มีการตกลงให้ความสะดวกแก่กองทัพเรืออังกฤษ ไม่มีการตั้งการผูกขาดทางการค้าขึ้น และไม่มีการแทรกแซงเกี่ยวกับขนบประเพณีวัฒนธรรมและศาสนาในท้องถิ่น อีกทั้งบริษัทไม่สามารถโอนสิทธิของตนได้โดยปราศจากการเห็นชอบของรัฐบาลอังกฤษ ประการสุดท้าย ผู้ว่าราชการการต้องได้รับแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของรัฐบาลอังกฤษ และเทรเซอร์ (Traicher) จากสำนักข้าราชการพลเรือนแห่งรัฐมลายู (The Civilservice of the Malay States) ก็ได้เป็นผู้ว่าราชการคนแรก

ตราบเท่าที่ประเทศอังกฤษยังเข้ามายุ่งเกี่ยวอยู่ พดุงการณเช่นนี้จึงเป็นการเผอิทธิพลของตนที่เสียค่าใช้จ่ายน้อย และการที่อังกฤษให้ความเห็นชอบกับการที่เดนทได้ดินแดนมาจากสุดตานแห่งบรูไนก็ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายอย่างแน่อนจากนโยบายเดิมมาเป็นการต่อต้านราชาแห่งซาราวัค เทรเซอร์ถูกห้ามมิให้แผ่เข้าไปในเขตซาราวัค แต่ภายหลัง ค.ศ. 1861 แล้ว ทัศนคตินี้ไม่สามารถจะใช้เป็นข้อ

อ้างได้อีก และใน ค.ศ. 1882 บรูคก็ได้รับอนุญาตให้ครอบครองดินแดนได้ถึงแม่น้ำบารามซึ่งเป็นเขตที่สี่ (Fourth Division) ในปัจจุบัน การเคลื่อนไหวใน ค.ศ. 1881-82 เหล่านี้ได้ก่อให้เกิดการแย่งดินแดนระหว่างซาราวักและบอร์เนียวเหนือเพื่อได้ดินแดนส่วนที่เหลือของบรูไนซึ่งอ่อนแอลงใน ค.ศ. 1888 เนื่องจากการช่วงชิงราชบัลลังก์ เวลด์ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้ว่าราชการประจำสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์ไม่ปรารถนาที่จะเห็นบรูไนถูกกลืน เพราะเขาคิดว่าบรูไนควรที่จะต้องได้รับการปฏิบัติทำนองเดียวกันกับรัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายู ฉะนั้นตามคำแนะนำของ เวลด์ ประเทศอังกฤษจึงตัดสินใจที่จะรื้อฐานะเดิมเข้าไว้ และใน ค.ศ. 1888 อังกฤษก็ได้ประกาศให้บรูไนซาราวักและบอร์เนียวเหนือเป็นรัฐในอารักขา ในเวลาเดียวกัน บริษัทนอร์ธบอร์เนียวก็ได้รับให้ปกครองลาบวน และผู้ว่าราชการประจำสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์ก็ได้เป็นข้าหลวงใหญ่ในรัฐบอร์เนียวต่างๆ

ในระหว่างนั้น ฐานะสากลเกี่ยวกับดินแดนในมาเลเซียตะวันออกได้รับการประกันตามสนธิสัญญาที่ทำกับสเปนและฮอลแลนด์ ซึ่งทั้งสองประเทศได้ยื่นข้อประท้วงในการกระทำของบริษัทนอร์ธบอร์เนียว ใน ค.ศ. 1885 อังกฤษยอมรับรัฐสิทธิของสเปนในซูลูและสเปนก็ “ประกาศถอนสิทธิทุกประการในอธิปไตยเหนือดินแดนในแผ่นดินบอร์เนียวซึ่งเป็นหรือเคยเป็นของสุลต่านแห่งซูลูมาแต่อดีตกาล” เท่าที่ฮอลแลนด์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยความยุ่งยากนั้นเกิดขึ้นเกี่ยวกับเขตแดน ซึ่งได้มีการกำหนดเขตแดนระหว่างซาบাহ์และบอร์เนียวของฮอลันดาตามสนธิสัญญาใน ค.ศ. 1891 ขึ้น และในที่สุดก็ได้กำหนดเป็นรายละเอียดใน ค.ศ. 1912

13. การรวมอิทธิพลของอังกฤษ

การต้องการความร่วมมือระหว่างรัฐ

เราได้ทราบมาแล้วว่า ระบบผู้สำเร็จราชการประจำตั้งขึ้นมาได้อย่างไรในคาบสมุทรมาลายู และเป็นที่ยกกันว่าแม้กระบวนการนี้อาจเรียกกันว่า “ระบบ” ผู้สำเร็จราชการประจำนั้น ตามความเป็นจริงแล้วปรากฏว่ามีระบบน้อยมาก จึงเป็นการยุติธรรมที่จะกล่าวว่า ไม่มีสภาพการณ์ใดในสองรัฐเหมือนกันเลย และวิธีการที่ผู้สำเร็จราชการนำมาใช้ในการปรับปรุงสภาพการณ์เหล่านี้ก็ย่อมไม่เหมือนกันด้วย ผู้สำเร็จราชการแต่ละคนต่างก็ทำงานตามวิธีการของตนไม่มากนักน้อย ถึงแม้ว่าทุกคนจะมีวัตถุประสงค์หลักเหมือนกัน วิธีการที่ใช้ก็แตกต่างกันไปแต่ละรัฐขึ้นอยู่กับความเป็นอยู่และชนบประเพณีของท้องถิ่นนั้นๆ แต่ละรัฐต่างก็เป็นหน่วยอิสระ ผู้สำเร็จราชการแต่ละคนทำการติดต่อโดยตรงกับผู้ว่าราชการแห่งสเตอร์ตส์เชตเติลเมนต์ซึ่งรับผิดชอบต่อรัฐบาลอังกฤษ ในทางทฤษฎี ผู้ว่าราชการมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมนโยบายทั้งหมดในรัฐต่างๆ แต่ก็มักมีภารกิจมากเกี่ยวกับกิจการของสเตอร์ตส์เชตเติลเมนต์จนไม่สามารถให้ความสนใจในงานบริหารประจำวันได้มาก แม้จะมีข้าราชการชั้นรองในสังกัดไปรับผิดชอบนโยบายของผู้สำเร็จราชการทางด้านรายละเอียดของการบริหารแล้วก็ตาม ข้าราชการผู้นั้นก็มีฐานะต่ำกว่าผู้สำเร็จราชการและไม่สามารถที่จะใช้อิทธิพลเหนือผู้สำเร็จราชการได้

ฉะนั้น แม้ว่านโยบายในการส่งผู้สำเร็จราชการไปประจำรัฐต่างๆ จะประสบผลสำเร็จในการที่จะทำให้บรรลุถึงซึ่งวัตถุประสงค์โดยตรงของรัฐบาลอังกฤษก็ตาม แต่เมื่อระบบนี้ดำเนินไป ความผิดพลาดที่เห็นได้ชัดบางประการก็เริ่มจะปรากฏขึ้นมา

ในประการแรก ผู้สำเร็จราชการมีอิสระในรัฐของตนจนเกินไป ผู้สำเร็จราชการเหล่านี้จะดำเนินการบริหารไปตามวิถีทางของตน และเมื่อ ค.ศ. 1890 เศษ รัฐทั้งสิ้นจึงแตกแยกออกจากกัน แนวโน้มเช่นนี้เพิ่มขึ้นอีกจากมูลเหตุประการที่สอง นั่นก็คือการที่เจ้าหน้าที่ของสเตอร์ตส์เชตเติลเมนต์ขาดการควบคุมทั้งหมด ปรากฏว่ามีความพยายามน้อยหรือแทบจะไม่มีเลยในการที่จะดำเนินนโยบายร่วมมือกันของรัฐต่างๆ หรือวางแผนพัฒนาที่จะทำให้เกิดผลมากกว่าหนึ่งรัฐ เช่น ในเรื่องการเชื่อมถนนและทางรถไฟให้ติดต่อกัน ประการสุดท้าย เนื่องจากมีอำนาจเพิ่มขึ้นและขาดการควบคุม ผู้สำเร็จราชการจึงได้ถอนอิทธิพลที่มีอยู่มากออกเสียจากประมุขและสภาแห่งรัฐ เมื่อการบริหารซับซ้อนมากยิ่งขึ้นพร้อมๆ กับการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐโดยเฉพาะทาง

ด้านชายฝั่งทะเลตะวันตก ผู้สำเร็จราชการผู้ซึ่งมีความกระตือรือร้นที่จะให้งานสำเร็จ ลุล่วงไปมากกว่าที่จะให้ล่าช้าด้วยการปรึกษาหารือกันจึงได้ทำงานข้ามหน้าประมุขต่าง ๆ และสภาแห่งรัฐไป ตราบเท่าที่ยังเกี่ยวข้องอยู่กับการบริหาร แต่ละรัฐจึงออกกฎหมายของตนเอง ทำนองเดียวกันกับนโยบายที่เกี่ยวกับที่ดินและภาษีอากร และก็เป็นไปได้ว่าในอนาคต การร่วมมือกันระหว่างรัฐต่าง ๆ จะประสบกับความยุ่งยากมาก

สหพันธรัฐมลายู

อันตรายนี้นั้นปรากฏชัดมากขึ้นใน ค.ศ. 1890 เศษ ทั้งฝ่ายมาเลเซียและอังกฤษต่างร่วมพิจารณาที่จะให้รัฐต่าง ๆ ได้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น สเวเดนแฮมผู้สำเร็จราชการประจำประเศเป็นผู้สนับสนุนแนวความคิดเหล่านี้เป็นคนแรก และใน ค.ศ. 1893 เขาก็ได้ยื่นเสนอร่างนี้บางประการต่อผู้ว่าราชการเพื่อพิจารณา อย่างไรก็ตาม ผู้สำเร็จราชการคนอื่น ๆ ก็สนับสนุนข้อเสนอนี้ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ พี รอดเจอร์ (J.P. RODGER) ประจำปาหัง ก็เพราะรัฐปาหังขาดรายได้สำหรับการพัฒนาประเทศ โครงการเพื่อความสัมพันธ้อย่างใกล้ชิดนี้ก็ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลอังกฤษในที่สุด และใน ค.ศ. 1895 สเวเดนแฮมได้รับคำสั่งให้ทำความตกลงกับประมุขต่าง ๆ เพื่อก่อตั้งสหพันธ์แห่งประเศ สลังงอ เนกรี เซมบิลัน และปาหัง ด้วยการสนับสนุนของสุลต่านอติร์รีแห่งประเศ ประมุขอื่น ๆ ก็เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ เพราะด้วยเหตุที่สเวเดนแฮมได้อธิบายว่าจะควบคุมผู้สำเร็จราชการประจำรัฐต่าง ๆ เหล่านี้ให้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลปรากฏว่า แม้ผู้สำเร็จราชการจะมีอิสระน้อยกว่า สุลต่านก็มีได้ใช้อำนาจการควบคุมนี้ รัฐบาลสหพันธ์ที่ตั้งขึ้นใหม่ต่างหากเป็นฝ่ายควบคุม มีการตกลงทำสนธิสัญญาของสหพันธ์ใน ค.ศ. 1895 และในปีต่อมาที่ตั้งสหพันธรัฐมลายูขึ้น

ความสำคัญของก้าวใหม่นี้อาจไม่เป็นที่พอใจในขณะนั้นก็ได้ แต่ปัจจุบันเราได้แลเห็นแล้วว่า สหพันธ์ได้นำเอามาตรการการรวมบรรดารัฐต่าง ๆ ในภาคกลางของคาบสมุทรมลายูเข้าด้วยกันเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่สมัยราชสำนักสุลต่านแห่งมะละกา และยังเป็นก้าวแรกของการเกิดสหพันธรัฐมลายูตั้งที่เรารู้จักกันก่อนปี ค.ศ. 1963 ไม่ควรที่จะประเมินความสำคัญของกระบวนการรวมตัวเมื่อ ค.ศ. 1896 นี้ต่ำเกินไป เพราะแม้ว่าระบบของสหพันธ์ที่ตั้งขึ้นนั้นจะไม่ส่งเสริมให้รัฐอื่น ๆ เข้ามารวมด้วย แต่ถ้าพิจารณากันในระยะยาวแล้ว ระบบสหพันธ์เป็นแกนสำคัญของมาเลเซียสมัยใหม่ ตัวอย่างสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์อันใกล้ชิดยิ่งขึ้นนี้ก็คือ การประชุมของบรรดาประมุขต่าง ๆ ที่มีขึ้น ณ กัวลา กังซาร์ ใน ค.ศ. 1897 นับเป็นครั้งแรกที่ประมุขของรัฐทั้ง 4 รัฐได้มาพบปะกันและเป็นก้าวสำคัญที่นำไปสู่การตกลงร่วมกัน

แผนที่ : แลนมมลายู ค.ศ. 1895

ถ้าเช่นนั้นแล้วการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันและผลแห่งการสถาปนาสหพันธรัฐมลายุนั้นคืออะไร ประการแรก ประมุขทั้งหลายต่างตกลงยอมรับการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการทั่วไป ผู้ซึ่งมีความรับผิดชอบในการควบคุมกิจการต่างๆ ของบรรดาผู้สำเร็จราชการทั้งหลาย และผู้สำเร็จราชการทั้งหลายเหล่านี้จะต้องยอมรับคำแนะนำของผู้สำเร็จราชการทั่วไปด้วย จุดมุ่งหมายในการแต่งตั้งนี้ก็คือการมีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่คนเดียวรองจากผู้ว่าราชการท่านนั้น ให้ควบคุมดูแลการประสานนโยบายของทุกๆ รัฐ ประการที่สอง รัฐทั้ง 4 จะต้องยอมรับนโยบายแบบเดียวกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่จะมีผลต่อมากกว่าหนึ่งรัฐ หน่วยงานบริหารที่สำคัญทุกๆ หน่วยงานก็จะต้องมีหัวหน้าสหพันธ์หนึ่งคนดูแลหน่วยย่อยของหน่วยงานทั่วทุกรัฐ ผู้ว่าราชการเสตาร์ทส์เซิตเติลเมนต์ได้เป็นข้าหลวงใหญ่ (High Commissioner) ของสหพันธรัฐมลายูและการติดต่อกับรัฐบาลอังกฤษก็ต้องผ่านบุคคลผู้นี้ ประการสุดท้าย เป็นที่ตกลงกันว่ารัฐที่มั่งคั่งในด้านทรัพยากรมากกว่ารัฐอื่นๆ จะต้องช่วยพัฒนารัฐที่ยากจนกว่า ด้วยวิธีการเช่นนี้รายได้ที่เก็บได้จากการส่งดิบูกเป็นสินค้าออกของรัฐประและสลังงอก็จะช่วยพัฒนาแหล่งทรัพยากรและปรับปรุงการบริหารของรัฐป่าหังและเนกรี เซมบิลัน ให้ดีขึ้น จึงนับเป็นครั้งแรกที่รัฐซึ่ง “รวย” ยอมรับว่าตนมีส่วนรับผิดชอบต่อรัฐที่ “จน” จากความสัมพันธ์อันใกล้ชิดยิ่งขึ้นนี้เอง จึงปรากฏว่ามีการพัฒนาขนาดรวมกัน เช่น มีการตั้งระบบข้าราชการพลเรือนร่วมกันและกองกำลังตำรวจซึ่งใช้ร่วมกันทั้งสี่รัฐ ต่อมาจึงได้มีการวางนโยบายการศึกษาของสหพันธ์ ระบบไปรษณีย์ที่ได้มาตรฐาน และมีประมวลกฎหมายที่ดินร่วมกันด้วย ทั้งหมดนี้คือการเปลี่ยนแปลงที่ได้ตั้งเป้าไว้เมื่อมีการเสนอตั้งสหพันธ์ และในทางปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก็ได้เกิดขึ้นมากที่สุด แต่ที่สำคัญเท่าๆ กันก็คือการเปลี่ยนแปลงโดยไม่ได้ตั้งใจซึ่งจะก่อให้เกิดผลที่มีได้คาดหมายมาก่อนเลย

ความผิดพลาดของสหพันธ์ใหม่

แม้จะเรียกว่าสหพันธ์ ระบบรัฐธรรมนูญและการบริหารซึ่งตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1896 นั้นก็หาได้เป็นสหพันธ์ในแง่ความหมายของคำโดยแท้จริงไม่ ปรากฏว่าไม่มีการแบ่งแยกอำนาจระหว่างรัฐต่างๆ และรัฐบาลสหพันธ์ ไม่มีการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยซึ่งกระจายอำนาจหน้าที่บางประการไปสู่รัฐและบางประการไปสู่รัฐบาลกลาง ไม่ใคร่จะได้มีการตัดสินใจลงไปว่าลักษณะของการปกครองแบบใหม่เป็นความรับผิดชอบของรัฐ และแบบใหม่เป็นความรับผิดชอบของสหพันธ์ และที่สำคัญที่สุดก็คือแหล่งรายได้ใหญ่ๆ ภาษีสินค้าขาออก ตกอยู่ใต้การควบคุมของอำนาจส่วนกลาง ด้วยเหตุนี้อำนาจส่วนกลางจึงควบคุมการบริหารอย่างแท้จริงเพราะควบคุมแหล่งรายได้ แม้ความ

ตั้งใจจะอยู่ที่การก่อตั้งสหพันธ์ก็ตาม แต่ผลที่แท้จริงกลับเป็นสหภาพ แนวโน้มที่เป็น การควบคุมแบบอำนาจรวมศูนย์นั้นเกิดขึ้นจากมูลเหตุอื่น ๆ อีกด้วย แม้ว่าโดยนัยแห่ง รัฐธรรมนูญ ความล้มเหลวในการก่อตั้งโครงสร้างสหพันธ์ที่แท้จริงนั้นเป็นสาเหตุที่สำคัญ ที่ทำให้สหพันธ์กลายมาเป็นสหภาพไป

เป็นความจริงที่ว่า อิศรภาพของผู้สำเร็จราชการประจำภูฏาน เพราะการ แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการทั่วไป(สเวเดนแฮมเป็นบุคคลแรก) เป็นการจำกัดความมีอิสระ ของผู้สำเร็จราชการประจำต่าง ๆ มาก และทำให้เกิดการทำตามนโยบายยิ่งขึ้น ด้วยเหตุ นี้ผู้สำเร็จราชการทั่วไปจึงกลายเป็นผู้ริเริ่มและผู้ประสานนโยบาย แต่ทว่าอำนาจที่ผู้ สำเร็จราชการประจำยกเลิกไปก็มีได้คืนให้แก่สุลต่านดังที่สุลต่านหวัง แต่กลับไปสู่ผู้มี อภิอำนาจคนใหม่ในกัวลาลัมเปอร์ซึ่งอยู่ไกลประมุขต่าง ๆ มากกว่า ในไม่ช้าการณปรากฏ ว่าจุดมุ่งหมายที่กระทำกันในปี ค.ศ. 1895 ก็เพื่อเพิ่มฐานะของสุลต่านให้เสมอกันกับ ผู้สำเร็จราชการ แต่ความจริงแล้วอำนาจที่แท้จริงของสุลต่านกลับลดลง เพราะบัดนี้ อำนาจริเริ่มส่วนมากตกอยู่ที่รัฐบาลกลางซึ่งตั้งอยู่ที่กัวลาลัมเปอร์ เมืองหลวงใหม่ของ สหพันธ์ การตัดสินใจนโยบายใหญ่ ๆ ทั้งหมดอันมีผลต่อรัฐทั้งสี่จึงมาจากกัวลาลัมเปอร์ และรัฐบาลของรัฐต่าง ๆ จึงมีโอกาสที่จะใช้อำนาจริเริ่มน้อยลง ๆ

ผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ จำนวนเจ้าหน้าที่อังกฤษในรัฐมลายูต่าง ๆ มี เพิ่มขึ้น หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลก็ยิ่งขยายออกไปอย่างรวดเร็ว และด้วยเหตุนี้การ บริหารจึงตกอยู่กับวิศวกร แพทย์ นักการศึกษาและนักบริหารที่เป็นชาวอังกฤษ จุด มุ่งหมายของการปกครองโดยทางอ้อมแต่เดิมในการที่จะนำเอาเจ้าหน้าที่ชาวมลายูเข้า มาช่วยในกิจการของรัฐบาลนั้นเลือนหายไป และเจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษก็ได้เข้ามา ดำเนินการในรัฐต่าง ๆ เกือบทั้งหมด เจ้าหน้าที่ชาวมลายูดั้งเดิมจึงไม่ใคร่สบายใจนัก กับลักษณะการบริหารแบบใหม่พร้อม ๆ กับการเน้นด้านพัฒนาเศรษฐกิจ และจน กระทั่งเกิดการอบรมข้าราชการพลเรือนรุ่นใหม่ขึ้น ชาวมลายูจึงเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารปกครองอีกครั้งหนึ่ง แทบจะไม่มีการแทรกแซงชนบทรหมนิยมประเพณี ของชาวมลายูเลย(เพราะอังกฤษเคยได้รับบทเรียนนี้แล้ว) พร้อมกับผลที่ว่าถึงแม้สุล ต่านและบรรดาหัวหน้าจะได้อำนาจที่แท้จริงของตนไปให้แก่การตั้งระบบข้ าชการแบบใหม่ก็ตาม สุลต่านและบรรดาหัวหน้าก็ยังคงมีบารมีและอำนาจอยู่ อังกฤษ ยังคงให้มีสุลต่านทำหน้าที่ทางพิธีการต่าง ๆ ทำนองเดียวกับการที่อังกฤษรักษาไว้ซึ่ง สถาบันกษัตริย์ของตน ด้วยจุดประสงค์อย่างเดียวกันนี้ ความหรรษาและสถานภาพ ของสถาบันกษัตริย์ยังคงมีอยู่ในสหพันธรัฐมลายู แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป อำนาจทาง การเมืองของสุลต่านก็เกือบจะไม่มีเหลืออยู่เลย เพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่คาดคิด มาก่อนใน ค.ศ. 1895 ทำให้ประมุขของรัฐอื่น ๆ ในคาบสมุทรมลายูไม่กล้าที่จะเข้ามา

ร่วมสมาคมกับผู้ที่เห็นชอบกับสหพันธ์ ฉะนั้นแนวโน้มของสหพันธ์ทั้งหมดจึงมุ่งอยู่ที่ การปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากกว่าการสมาคมกันเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เกิดจากข้อเท็จจริงที่ว่าไม่มีการจำแนกอำนาจอธิปไตยระหว่างรัฐและอำนาจสหพันธ์อย่างชัดเจน ในเมื่ออำนาจสหพันธ์ควบคุมแหล่งรายได้ที่สำคัญมากกว่า ในไม่ช้าสหพันธ์นั้นก็ใช้อำนาจควบคุมและใช้อิทธิพลเหนือนโยบายรัฐต่างๆ เกือบทั้งหมดและในที่สุดรัฐทั้งสี่ก็ถูกกัวลาัมเปอร์บงการ

สถานิติบัญญัติของสหพันธ์

ผลสำคัญของสหพันธ์ก็คือรัฐต่างๆ สูญเสียอำนาจและสูญเสียคามริเริ่ม ดินแดนเหล่านี้ได้รับอะไรบางอย่างเป็นการตอบแทนจากการสูญเสียอำนาจนี้ไป ประการแรก รัฐต่างๆ มีรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะว่ามีทั้งนโยบายแบบเดียวกันมากกว่า เดิมและมีทั้งความต่อเนื่องกันมากขึ้น แนวความคิดดีๆ ที่ใช้ในรัฐหนึ่งสามารถจะนำไปใช้กับรัฐอื่นๆ ได้ ในขณะที่ นโยบายจะไม่เปลี่ยนทุกๆ ครั้งที่ผู้สำเร็จราชการเปลี่ยนไป เพราะว่าผู้สำเร็จราชการทุกคนจะต้องดำเนินตามคำสั่งแบบเดียวกันหมด จากกัวลาัมเปอร์ สามารถวางแผนพัฒนาได้กว้างขึ้น สามารถนำเอาทรัพยากรทางเศรษฐกิจมาใช้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถร่วมมือกันได้ใน การคมนาคม จะต้องใช้ทรัพยากรของสหพันธรัฐมลายูเพื่อประโยชน์ของรัฐแต่ละรัฐทั้งหมด และรัฐซึ่งมีทรัพยากรที่ด้อยพัฒนากว่าก็จะได้รับประโยชน์ด้วย ไม่ต้องสงสัยเลยว่า การสถาปนาสหพันธรัฐมลายูนำไปสู่ยุคแห่งความเจริญของมาเลเซียสมัยใหม่ ไม่ปรากฏว่ามีปัญหาทางการเมืองและรัฐธรรมนูญอีก และรัฐบาลก็ทุ่มเทพลังทั้งหมดไปเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐทั้งสี่

ข้อเท็จจริงที่ว่าการบริหารมีประสิทธิภาพและการพัฒนาประเทศดำเนินรวดเร็วไปอย่างรวดเร็วนั้นก็เพราะมีเงินเป็นจำนวนมากในการพัฒนาอันเนื่องมาจากรายได้ที่ได้จากดีบุกและต่อมาก็ยาง ข้อเท็จจริงทั้งสองประการนี้ใช้เป็นเครื่องอำพรางแนวทางแห่งการรวมอำนาจการปกครองโดยทั่วๆ ไปในระหว่างปีก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง สุลต่านเองก็มีได้สังเกตในทันทีว่าอะไรได้เกิดขึ้น สุลต่านมีเงินใช้จ่ายอย่างเพียงพอสำหรับตนเองและบางคนก็มีได้สนใจเป็นพิเศษในการปกครอง แม้แต่การสถาปนาสหพันธ์ใน ค.ศ. 1909 ซึ่งสุลต่านเป็นสมาชิกอยู่ด้วย สุลต่านก็มีได้ทำสิ่งใดที่เป็นเสริมฐานะของตนให้เพิ่มขึ้นเลย สภาประกอบด้วยสุลต่าน 4 องค์ ผู้สำเร็จราชการ 4 คน สมาชิกที่มีได้เป็นข้าราชการ 4 คน และผู้สำเร็จราชการทั่วไป ในสภาสหพันธ์นี้สุลต่านมิได้เป็นประมุขของรัฐของพระองค์อีกต่อไปแล้ว แต่ทว่าเป็นที่ปรึกษาให้แก่บุคคลอื่นๆ ที่ปกครองรัฐของพระองค์ แต่การณกลับเปลี่ยนจากหน้า

มือเป็นหลังมือ แรกเริ่มเดิมทีชาวอังกฤษได้มายังรัฐมลายูเพื่อให้คำปรึกษาแก่สุลต่าน ว่าควรจะบริหารรัฐต่างๆ เช่นไร มาบัดนี้สุลต่านกลับให้คำปรึกษาแก่อังกฤษ

อำนาจซึ่งประมุขต่างๆ มีอยู่ในสหพันธรัฐนั้น คือ การให้คำปรึกษาอย่างเดียวเท่านั้น เพราะประมุขเหล่านี้ไม่มีอำนาจบริหารใดๆ เลยภายนอกรัฐของตน ฉะนั้น อำนาจบริหารที่แท้จริงซึ่งเป็นของสุลต่านจึงยังคงลุลอกอีก อย่างไรก็ตาม สภาใหม่ที่ตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1909 ก็จะเป็นความสำคัญอย่างใหญ่หลวงสำหรับอนาคต เมื่อกาลล่วงไป สมัชชาดั้งเดิมซึ่งจัดตั้งขึ้นในทุกๆ ประเทศภายใต้อิทธิพลอังกฤษนั้นมาจากสภานั้น ขณะที่สหพันธรัฐในมาเลเซียตะวันตกขยายตัวออกไป สภานั้นก็ยิ่งเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของรัฐทั้งสี่มากยิ่งขึ้น สภานั้นประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร นักธุรกิจและผู้แทนจากหลายอาชีพ ซึ่งอาจจะเรียกว่า “มิได้เป็นข้าราชการ” การปฏิบัติก็คือขอคำปรึกษาจากผู้ที่มีได้เป็นข้าราชการในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองหลายๆ ด้าน และผู้ที่มีได้เป็นข้าราชการเหล่านี้ก็ใช้อิทธิพลอย่างมากในการตัดสินใจนโยบาย นับว่าจากการเริ่มต้นดังกล่าวในสหพันธรัฐมลายูในช่วงปีแรกของศตวรรษนี้ทำให้เกิดเป็น สภานิติบัญญัติของสหพันธรัฐขึ้น อันประกอบด้วยผู้แทนจากรัฐต่างๆ ทั้งหมดของประเทศ การณ์นี้เกิดขึ้นหลังปี ค.ศ. 1948 ต่อมาอีกไม่นานนักสภานิติบัญญัติของสหพันธ์ (Federal Legislative Council) ก็กลายมาเป็นสหพันธรัฐ (Federation Parliament) ซึ่งมีการเลือกตั้งครั้งแรกขึ้นใน ค.ศ. 1955

รัฐมลายูที่ไม่รวมเป็นสหพันธ์

ปี ค.ศ. 1909 เป็นปีที่สำคัญในประวัติศาสตร์ของสหพันธ์มาเลเซีย ไม่แต่เพียงเพราะมีการตั้งสภาในกัวลาลัมเปอร์ ซึ่งพัฒนามาเป็นสภานิติบัญญัติและรัฐสภาเท่านั้น ยังเป็นเพราะว่าในปีนั้นได้มีการกำหนดขอบเขตทางภูมิศาสตร์ปัจจุบันของมาเลเซีย ตะวันตกอีกด้วย ใน ค.ศ. 1909 อังกฤษได้ทำสนธิสัญญากับสยาม ซึ่งตามสนธิสัญญานี้ สยามได้อินสทธิทุกประการที่มีเหนือรัฐทั้งสองนี้ ได้แก่ ตรัง กานู กลันตัน เคาดาห์ และปะลิสให้แก่อังกฤษ จากผลของสนธิสัญญาฉบับนี้ เขตแดนระหว่างมาเลเซียกับสยาม จึงถูกกำหนดขึ้นตามแนวเส้นที่เป็นเขตแดนในปัจจุบันนี้

สิทธิซึ่งสยามมีเหนือรัฐทั้งภาคเหนือทั้งสี่นั้นค่อนข้างคลุมเครือและแตกต่างกันอย่างมากระหว่างรัฐ และยัตีความหมายต่างกันไปเป็นยุคๆ โดยทั่วๆ ไปแล้ว สิทธิหมายถึงวลีที่ว่า “อำนาจอธิปไตยของสยาม” ซึ่งสยามให้ความหมายว่า รัฐต่างๆ ยอมรับรู้ความเป็นเจ้าเหนือหัวทั่วๆ ไปของกษัตริย์แห่งสยาม การเป็นประเทศราชนั้นก็คือ ยอมส่งนุหงาเอมัส (ต้นไม้เงินต้นไม้ทอง) อันเป็นสัญลักษณ์ไปยังเมืองหลวงของสยาม

บางครั้งสยามก็ใช้อำนาจอธิปไตยอย่างเข้มงวด ส่วนบางครั้งก็ปล่อยปลละเลยรัฐมลายูเหล่านั้นไปเป็นเวลาหลาย ๆ ปี อย่างไรก็ตาม การอ้างสิทธิของสยามต่อกลันตัน เคดาห์และปะลิสไม่ได้รับการโต้แย้งจากชาวเมืองนัก แต่ตรังกานูยังมักยกกรานว่าตนมิได้อยู่ในฐานะเดียวกับรัฐอื่นๆ คืออยู่ใต้การปกครองของสยามน้อยมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างอังกฤษกับสยามเกือบตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้นขึ้นอยู่กับสนธิสัญญาระหว่างอังกฤษกับสยาม ค.ศ. 1826 ตามสนธิสัญญาฉบับนี้ อังกฤษยอมรับรู้ว่า เคดาห์และปัตตานี(รัฐทางเหนือของกลันตัน) เป็นจังหวัดของสยามโดยแท้จริง เกือบจะอยู่ใต้ปกครองของสยามโดยตรง กล่าวกันว่าฐานะของกลันตันและตรังกานูนั้นยากแก่การให้คำจำกัดความ แม้ว่าอังกฤษจะได้ออมรับรู้ก็ครั้งหนึ่งว่า สยามมีอำนาจบางประการเหนือดินแดนนี้ ในตรังกานู อำนาจแต่ในนามมีมากกว่าเล็กน้อย แต่กลันตันซึ่งอยู่ใกล้กับสยามกว่าก็ถูกควบคุมอย่างเข้มงวดมากกว่า

เท่าที่อังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้อง นโยบายของอังกฤษที่มีต่อสยามขึ้นอยู่กับมูลเหตุสองประการ ประการแรก รัฐบาลของสเตอร์ตส์เซ็ดเติลเมนต์ไม่ปรารถนาที่จะเห็นการแผ่ขยายการปกครองของสยามเข้าไปในคาบสมุทรมลายู และแผนของอังกฤษก็อยู่ที่จะไม่ให้พฤติกรรมเช่นนั้นบังเกิดขึ้น แต่รัฐบาลอังกฤษก็ยังเข้ามาเกี่ยวข้องกับการที่จะให้สยามคงเป็นประเทศกันกระหนบที่เป็นเอกราชระหว่างอังกฤษในพม่าและการแผ่ขยายของฝรั่งเศสในอินโดจีน เพื่อเป็นการป้องกันมิให้สยามตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝรั่งเศส อังกฤษต้องรักษาสัมพันธไมตรีกับสยาม ด้วยเหตุผลนี้เองอังกฤษจึงเต็มใจยอมรับอำนาจอธิปไตยของสยามเหนือรัฐทางภาคเหนือของคาบสมุทรมลายู และมักจะไม่มีใครเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือบรรดาประมุขที่ประสงค์จะขจัดอำนาจปกครองของสยาม อาทิเช่น อังกฤษไม่เต็มใจที่จะช่วยสุลต่านแห่งเคดาห์ในการเสี่ยงที่จะเป็นปรปักษ์กับสยาม เพราะสยามอาจจะส่งเสริมการขยายอิทธิพลของฝรั่งเศสในประเทศของตน ฉะนั้นเกือบตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 19 อังกฤษจึงแทบจะไม่มีความคิดที่จะเอาดินแดนในรัฐมลายูต่างๆ ที่เป็นของสยามมาไว้ในครอบครอง

ตอนปลายศตวรรษนี้ การแข่งขันระหว่างอังกฤษ-ฝรั่งเศสก็เริ่มคลายตัวลง และการแข่งขันที่จะแผ่อิทธิพลในสยามก็ลดน้อยลงด้วย แม้ว่าจะไม่มีการลงนามตกลงทำความเข้าใจกันระหว่างอังกฤษ-ฝรั่งเศส (Anglo-French Entente) จนกระทั่งปี ค.ศ. 1904 ซึ่งทำให้การแข่งขันในดินแดนโพ้นทะเลระหว่างประเทศทั้งสองยุติลง เมื่อเริ่มศตวรรษใหม่ สนธิสัญญาความเป็นมิตรระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศสก็ได้มีขึ้นอย่างรีบเร่ง ทั้งนี้เพราะเยอรมันกำลังมีอำนาจมากขึ้น

เยอรมันกำลังสร้างกองทัพเรือเพื่อแข่งขันกับกองทัพเรือของอังกฤษ ซึ่งอังกฤษก็มองดูด้วยความหวั่นวิตกในความพยายามของเยอรมันที่จะสร้างฐานทัพเรือใกล้ ๆ กับเส้นทางการค้ารอบโลกของตน ใน ค.ศ. 1897 อังกฤษได้ส่งนามในสัญญาฉบับกับสยามเพื่อเป็นการตอบแทนการคุ้มครองของอังกฤษ สยามตกลงที่จะไม่ยกดินแดนหรือให้สัมปทานใด ๆ ในคาบสมุทรลพบุรีแก่ประเทศมหาอำนาจอื่น สัญญานี้สามารถใช้กับฝรั่งเศสหรือเยอรมันได้ด้วย

อำนาจอธิปไตยของสยามไม่เป็นที่แพร่หลายในรัฐมลายูภาคเหนือ และในระหว่างปี ค.ศ. 1898-99 ปรากฏว่ามีความไม่พอใจเกิดขึ้นในกลุ่มรัฐปัตตานีซึ่งได้พยายามขอให้อังกฤษเข้ามาแทรกแซงและขอความช่วยเหลือของอังกฤษให้ต่อต้านความเป็นเจ้าเหนือหัวของสยาม อย่างไรก็ตาม เมื่อยังคงดำเนินนโยบายเดิม อังกฤษจึงปฏิเสธการกระทำใด ๆ อันเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวซึ่งจะทำให้รัฐบาลในกรุงเทพฯ อ่อนแอลง และทำให้เป็นศัตรูกัน อีกนัยหนึ่งอังกฤษก็ไม่สามารถจะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ตามวิถีทางของตน เพราะมีมหาอำนาจอื่น ๆ ที่กลุ่มต่อต้านสยามสามารถขอร้องได้ใน ค.ศ. 1899-1900 ชาวเยอรมันพยายามที่จะได้ปูเลา ลังกาวิ จากรัฐบาลสยาม แต่ก็ถูกปฏิเสธ ใน ค.ศ. 1901 มีข่าวลือว่า กลุ่มเหล่านี้ในปัตตานีและกลันตันซึ่งปรารถนาที่จะแยกตัวออกจากสยามพยายามแสวงหาความช่วยเหลือจากมหาอำนาจอื่น เช่น เยอรมัน และยังมีรายงานข่าวอีกด้วยว่า สหรัฐอเมริกาก็สนใจเกาะต่าง ๆ นอกชายฝั่งทะเลตรังกานู

รัฐบาลอังกฤษเฝ้ามองดูด้วยความหวั่นวิตกว่า เยอรมันและสหรัฐอเมริกาอาจจะมาตั้งหลักแหล่งในคาบสมุทรลพบุรี และใน ค.ศ. 1902 อังกฤษได้ทำสัญญาอีกฉบับหนึ่งกับสยาม ทั้งแซมเบอร์เลนแห่งกระทรวงอาณานิคมและเสวเตเดนแฮมผู้ซึ่งขณะนั้นเป็นข้าหลวงใหญ่ต่างให้ความอนุเคราะห์ในนโยบาย “รูดหน้า” ในคาบสมุทรลพบุรี ตามสัญญานี้ สยามตกลงว่าสยามจะใช้อำนาจการปกครองเหนือรัฐมลายู ให้เข้มงวดยิ่งขึ้น เพื่อว่าทุกสิ่งเกี่ยวกับประเทศมหาอำนาจจะต้องผ่านรัฐบาลสยาม จะไม่มีการให้สัมปทานแก่ชาวต่างชาติและกลันตันกับตรังกานูจะต้องมีที่ปรึกษาชาวสยามประจำอยู่เพื่อควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แต่เมื่อแต่งตั้งที่ปรึกษา ที่ปรึกษาเหล่านี้กลับเป็นชาวอังกฤษที่ทำงานให้กับรัฐบาลสยาม ใน ค.ศ. 1905 ที่ปรึกษาเหล่านี้ยังได้รับแต่งตั้งให้ไปประจำที่เคดาห์และปะลิส ฉะนั้นจึงเป็นที่รับรู้กันว่าใน ค.ศ. 1902 อังกฤษมีสิทธิพิเศษในรัฐทางภาคเหนือและรับรองกันอย่างเป็นทางการตามสนธิสัญญาระหว่างอังกฤษ-สยามใน ค.ศ. 1909

อังกฤษได้รับสิทธิปกครองจากไทย

ใน ค.ศ. 1909 สยามได้มอบสิทธิและอำนาจที่ตนครอบครองในรัฐเคดาห์ ปะลิส กลันตันและตรังกานูทั้งสิ้นแก่อังกฤษ ฉะนั้นสยามจึงโอนสิทธิอำนาจอธิปไตยของตนให้แก่อังกฤษเพื่อว่ารัฐต่าง ๆ เหล่านี้จะได้กลายเป็นรัฐในอารักขาของอังกฤษ เช่นเดียวกับรัฐอื่นๆ ในคาบสมุทรมลายู มีการแต่งตั้งที่ปรึกษาชาวอังกฤษไปประจำในรัฐต่างๆ แทนที่ปรึกษาชาวสยามและที่ปรึกษาเหล่านี้ก็ค่อนข้างมีฐานะเดียวกันกับผู้สำเร็จราชการประจำในสหพันธรัฐมลายู เคยมีก่อน ค.ศ. 1895

สยามยังได้ตกลงที่จะไม่ให้มหาอำนาจอื่นใดเช่าที่ดินหรือสร้างฐานทัพในสวนใดส่วนหนึ่งของคาบสมุทรมลายู ซึ่งยังคงอยู่ใต้ปกครองของสยาม (อาทิ ทางใต้ของมณฑลหรือราชาบุรี) เพราะอังกฤษยังคงหวงหวัดก้อยู่บ้าง เกี่ยวกับการรื้อฟื้นความสนใจของฝรั่งเศสใน ค.ศ. 1893-94 ในอันที่จะสร้างคลองข้ามคอคอคกระ สนธิสัญญา ค.ศ. 1909 ซึ่งตัดสิทธิที่มหาอำนาจอื่นจะตั้งหลักแหล่งได้ ให้ความคุ้มครองอย่างเพียงพอเกี่ยวกับผลประโยชน์ของอังกฤษในคาบสมุทรมลายูและเส้นทางทางทะเลไปจีน ใน ค.ศ. 1909 มีการกำหนดเขตแดนปัจจุบันของมาเลเซียตะวันตกและคาบสมุทรมลายู ก็ตกอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษทั้งหมด (ยะโฮร์เป็นรัฐสุดท้ายที่มีที่ปรึกษาหรือผู้สำเร็จราชการประจำเช่นเดียวกับรัฐอื่นๆ ใน ค.ศ. 1914 สุลต่านถูกบังคับให้ยอมรับที่ปรึกษาอย่างเป็นทางการแทนที่ปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการจำนวนหลายคนที่สุดท่านเคยได้รับจากสิงคโปร์)

การบริหารงานในมาเลเซียตะวันออก

ก. ชาราวักและบรูไน

เมื่อเจมส์ บรีค ออกจากราชการเมื่อ ค.ศ. 1863 ได้ทิ้งงานบริหารชาราวักไว้แก่ชาร์ลส์ บรีคผู้หลาน และเมื่อเจมส์ บรีคถึงแก่กรรมใน ค.ศ. 1868 ชาร์ลส์ก็ได้เป็นราชาคนที่สอง ชาร์ลส์เป็นนักเสียงโซคน้อยกว่า แต่เป็นนักบริหารมากกว่าลุงของเขา และชาร์ลส์นี่เองที่เป็นผู้ทำให้ชาราวักปลอดภัยนี้ ราชากันแรกเป็นผู้สร้างกฎหมายและระเบียบวินัย ส่วนราชากันที่สองเริ่มพัฒนาไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง เจมส์มักจะต้องการให้ชาราวักเป็นอาณานิคมหรือรัฐในอารักขาของอังกฤษมากกว่าที่จะให้เป็นรัฐเอกราชที่ต้องพึ่งพิงทรัพยากรของตนเอง และเมื่ออังกฤษได้แสดงความไม่สนใจในข้อเสนอของตน ในวาระต่างๆ กันจึงได้เสนอยกดินแดนให้แก่ฝรั่งเศส เบลเยี่ยมและฮอลแลนด์เพื่อขอความคุ้มครอง แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ (ยังมีการเสนอแนะอีกด้วยว่าให้บรีคหาบ

ทามกรีซ แต่บริติชตอบว่า เขาคิดว่า ชาราวักจะสามารถสนับสนุนกรีซได้ดีกว่ากรีซจะสนับสนุนชาราวัก) อย่างไรก็ตาม ราชาคคนที่สองก็ตั้งใจที่จะให้รัฐของตนธำรงความเป็นเอกราชไว้ และไม่ได้มีการแนะนำใดๆ อีกเลยที่จะให้อังกฤษยึดชาราวัก เขายังปรารถนาที่จะแผ่ขยายอาณาเขตดินแดนของตนออกไปอีกโดยการยึดดินแดนของบรูไน แต่มาจนกระทั่ง ค.ศ. 1882 พุทธการณณ์นี้ก็ถูกรัฐบาลอังกฤษขัดขวาง

แต่ในระหว่าง ค.ศ. 1882 ถึง 1910 ทั้งชาราวักและบอร์เนียวเหนือได้ทำการรุกล้ำเข้าไปในเขตบรูไนเป็นครั้งสุดท้าย ตระกูลบริติชได้แผ่ขยายเขตแดนของตนไปทางทิศเหนือเป็นขั้นตอนดังนี้ คือ ใน ค.ศ. 1853 ค.ศ. 1861 และ ค.ศ. 1882 อีกนัยหนึ่งบริษัทนอร์ธบอร์เนียวของอังกฤษได้รับดินแดนเกือบจะทั้งหมดในสมัยที่มีการยกดินแดนให้เป็นครั้งแรกใน ค.ศ. 1877 ดินแดนส่วนที่เหลือของสำนักสุลต่านแห่งบรูไนจึงกลายเป็นป้อมกอดของความขัดแย้งระหว่างบริติชและบริษัท ซึ่งต่างก็ต้องการจะได้ดินแดนนี้ ทั้งสองต่างริษยากัน และบริษัทก็ยินดียิ่งรับความคุ้มครองของอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1888 ด้วยความปรารถนาที่จะป้องกันการแผ่ขยายของชาราวักมากกว่าความปรารถนาที่จะส่งมอบบรูไนไว้

อย่างไรก็ตาม การแผ่ขยายของชาราวักยังคงดำเนินต่อไปยังหุบเขาทรูซานใน ค.ศ. 1884 และหุบเขาลิมบิง ใน ค.ศ. 1890 ดินแดนทั้งสองนี้รวมกันเป็นเขตที่ห้า (Fifth Division) ในปัจจุบัน บริติชได้ผนวกหุบเขาลิมบิงโดยปราศจากการยินยอมของสุลต่าน หุบเขานี้จึงทำให้สำนักสุลต่านแบ่งออกเป็นสองส่วน และเป็นเวลาหลายปีที่สุลต่านได้ปฏิเสธที่จะยอมรับคำขูดเซย ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าวิธีการปฏิบัติอย่างง่าย ๆ และรวดเร็วของราชาต่อสุลต่านย่อมก่อให้เกิดความขุ่นเคืองขึ้นในบรูไนและความระแวงสงสัยขึ้นในอังกฤษ ดูจะเป็นเพียงการเพิ่มพูนฐานะและอำนาจโดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ชาวมลายูผู้ซึ่งมีตำแหน่งสูงในบรูไน และไม่ต้องการที่จะสูญเสียสิทธิพิเศษของตนโดยการถูกกลืนเข้ากับชาราวัก ไม่นานหลังจากเหตุการณ์นี้ที่บริติชมีโอกาสได้ดินแดนทั้งหมดที่บริษัทนอร์ธบอร์เนียวปกครองอยู่ ใน ค.ศ. 1894 บริษัทกำลังอยู่ในระยะที่ไม่ได้ผลกำไร “ความมั่งคั่งอย่างใหญ่หลวง” ของชาบาห์ก็ไม่มีอยู่อีกแล้ว และดังนั้นผู้อำนวยการของบริษัทจึงเสนอยกดินแดนให้แก่บริติช โดยหวังว่าดินแดนนั้นจะพ้นไปจากมือตน

แต่ตามความเป็นจริง บริติชสนใจที่จะได้ดินแดนส่วนที่เหลือของบรูไนมากกว่าที่จะได้ชาบาห์ และเงื่อนไขซึ่งบริติชเสนอให้แก่บริษัทก็ไม่น่าจะเป็นที่ยอมรับ บริษัทจึงได้ถอนข้อเสนองานของตน ความหวังของบริติชก็คือว่า สุลต่านแห่งบรูไนจะอ่อนแอลงและรัฐของสุลต่านคงจะยุ่งเหยิงมากจนกระทั่งประมุขเต็มใจยกดินแดนของพระองค์ให้เป็นการแลกเปลี่ยนกับคำขูดเซย เหตุการณ์เช่นนี้อาจจะเกิดขึ้นได้โดยง่าย แต่แล้ว

รัฐบาลอังกฤษก็ทำลายแผนการการแผ่ขยายของบริติชอีควาระหนึ่ง ด้วยการแนะนำของสเวเดนแฮมซึ่งเป็นข้าหลวงใหญ่แห่งสิงคโปร์และเบิร์ชผู้ว่าราชการในบอร์เนียวเหนือ ในที่สุดอังกฤษจึงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการให้ไปประจำยังบรูไน เพื่อช่วยปฏิรูปการปกครองของสุลต่านใน ค.ศ. 1906 บรูไนก็จะได้เป็นตัวอย่างต่อมาในการแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำรัฐมลายูที่มีได้รวมเป็นสหพันธ์ใน ค.ศ. 1909 และฐานะของสุลต่านแห่งบรูไนที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลอังกฤษก็คล้ายคลึงกันกับฐานะของประมุขแห่งรัฐต่างๆ เหล่านั้น อาจกล่าวได้ว่า ถ้าผู้สำเร็จราชการได้รับการแต่งตั้งพร้อมการให้อำนาจคุ้มครองใน ค.ศ. 1888 แล้ว ความยุ่งยากที่จะเกิดตามมาระหว่างบรูไนและชาวราวก์ก็อาจจะหลีกเลี่ยงไปได้ การปรับปรุงขั้นสุดท้ายสองประการทำให้เขตแดนของมาเลเซียตะวันออกเป็นเขตแดนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ใน ค.ศ. 1905 บริษัทได้ออนการปกครองหุบเขาลาวาสให้แก่ชาวราวก์ และใน ค.ศ. 1906 บริษัทก็ยกเลิกการปกครองลาบวน เกาะจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์มาจนกระทั่ง ค.ศ. 1946 จึงกลับไปอยู่กับบอร์เนียวเหนืออีก

ข. ความก้าวหน้าในบอร์เนียวเหนือ

ในขั้นแรกบริษัทนอร์ธบอร์เนียวต้องแผ่อิทธิพลอย่างช้าๆ ไปตามลุ่มน้ำของซาบาห์ ซึ่งเป็นย่านที่อยู่อาศัย เพราะเป็นธรรมชาติอยู่เองที่บรรดาหัวหน้าไม่เต็มใจที่จะยอมสละความเป็นอิสระภาพของตน ปรากฏว่ามีการต่อต้านเกิดขึ้น การต่อต้านที่ร้ายแรงที่สุดได้แก่การจลาจล มัต ซัลเลห์ (Mat Salleh) ค.ศ. 1894-1900 มัต ซัลเลห์เป็นผู้นำที่มีบุคลิกภาพที่ทรงอำนาจ และก่อการจลาจลขึ้นเนื่องจากความไม่เหมาะสมในนโยบายของบริษัท การจลาจลนี้ดำเนินไปอย่างยืดเยื้อเพราะความขานิขานาญของ มัต ซัลเลห์ และเพราะกำลังตำรวจมีเพียง 300 คนเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกแซกซิก (Sikhs) ได้มาจาก ฮิวจ์ โลว์ ในประะ มืออยู่ระยะหนึ่งที่ มัต ซัลเลห์ มีพรรคพวกถึง 1,500 คน และใน ค.ศ. 1897 แม้ว่า มัต ซัลเลห์ จะอยู่ทางฝั่งชายทะเลด้านตะวันออกก็ตาม เขาก็ยังโจมตีและปล้นกายา (Gaya) ที่อยู่ทางฝั่งทะเลตะวันตกได้ เขาเป็นศัตรูที่น่ากลัวของบริษัทจนกระทั่งถูกฆ่าตายในการรบ ค.ศ. 1900 ซึ่งหลังจากนั้นการจลาจลก็เงียบหายไป

โดยทั่วไป บริษัทนอร์ธบอร์เนียวได้ดำเนินตามนโยบายการบริหารซึ่งคล้ายคลึงกับนโยบายการบริหารของอาณานิคมอังกฤษ ผู้ว่าราชการต้องได้รับการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของรัฐบาลอังกฤษและผู้ว่าราชการสองคนแรกได้รับการรับรองจากฝ่ายข้าราชการพลเรือนของรัฐมลายู ถึงแม้ว่าการบริหารจะอยู่ในมือของบริษัทชาร์เตอร์ (Chartered Company) ก็ปรากฏว่าไม่มีนโยบายที่จะดึงเอาความมั่งคั่งมากมายมาจาก

ประชากรเพื่อนำมาจ่ายเป็นปันผลก้อนใหญ่ได้ และตามความเป็นจริงก็ไม่มีการจ่ายเงินปันผลกันเลย ตั้งแต่ ค.ศ. 1899-1904 จ่ายเงินปันผล $2\frac{1}{2}$ เปอร์เซ็นต์ ตั้งแต่ ค.ศ. 1909 ถึง ค.ศ. 1925 จ่าย 5 เปอร์เซ็นต์ ต่อมาจนกระทั่งถึง ค.ศ. 1928 จ่าย $1\frac{1}{2}$ เปอร์เซ็นต์ และปรากฏว่าไม่มีการจ่ายเงินปันผลเลยตั้งแต่ ค.ศ. 1928 ถึง ค.ศ. 1937 หลังจากนั้นจ่าย 2 เปอร์เซ็นต์จนกระทั่งเกิดสงคราม ตลอดระยะเวลานี้ ปรากฏว่ากระทรวงอาณานิคมเป็นผู้ดูแลทั่วไป และการบริหารก็ดำเนินไปตามคำแนะนำของโอเวอร์เบค (Overbeck) ในสมัยก่อนๆ “ที่ว่าสมานความสามัคคีกันระหว่างเจ้าหน้าที่ชาวพื้นเมืองและรักษาไมตรีจิตต่อกัน” ฉะนั้นใน ค.ศ. 1889 จึงวางกฎเกณฑ์ไว้ว่าชาวเมืองไม่สามารถยกที่ดินให้แก่ชาวต่างชาติได้โดยปราศจากการยินยอมของหัวหน้า และจนกระทั่ง ค.ศ. 1928 จึงได้ประกาศว่า ดินแดนภายในของชาบาร์ทเกือบทั้งหมดเป็นดินแดนหวงห้ามสำหรับชาวต่างชาติ การบริหารในระยะแรกนับว่าเป็นหนึ่งบุญคุณต่อเทรเซอร์ ผู้ว่าราชการตั้งแต่ ค.ศ. 1882-1887 มาก เทรเซอร์ได้แบ่งดินแดนออกเป็น เขตที่อยู่อาศัย (Residencies) สองส่วน แต่ละส่วนย่อยแบ่งออกเป็นจังหวัดๆ ภายใต้อการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ในจังหวัดนั้นๆ เมืองหลวงอยู่ที่ซันดากัน (Sandakan) ทางชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก และได้มีการตั้งสภาที่ปรึกษาขึ้นในเมืองหลวงเมื่อ ค.ศ. 1883 ตามแบบสภานิติบัญญัติของลังกา เทรเซอร์ยังได้เริ่มสะสางปัญหาการเลิกทาส การซื้อขายทาสยุติลงเกือบจะกะทันหันในชาบาร์ท แต่ก็เป็นการยากที่จะขจัดไปได้โดยสิ้นเชิงในบริเวณรอบๆ จนกระทั่งสหรัฐอเมริกายึดซูลูมาจากสเปนใน ค.ศ. 1898 การเลิกทาสใช้เวลานานกว่า เทรเซอร์ได้ออกประกาศใน ค.ศ. 1883 ให้เลิกทาสอย่างเป็นทางการ แต่ความจริงแล้วการที่ทาสจะเลิกไปก็กินเวลาอีก 20 ปีต่อมา

รายได้ของรัฐบาลบอร์เนียวเหนือในปีแรกๆ นั้นได้มาจากการเก็บภาษีสินค้าขาเข้าและขาออก 10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นทำนองเดียวกันกับการปฏิบัติในสเตอร์ตส์เซ็คเติลเมนต์และฮ่องกง และระหว่างปี ค.ศ. 1881 ถึง ค.ศ. 1895 ภาษีนี้นี้ได้เพิ่มขึ้นจาก 20,000 เป็น 349,000 เหรียญ ในระยะสมัยเดียวกันนี้ สินค้าขาออกก็เพิ่มมูลค่าจาก 145,000 เป็น 2,130,000 เหรียญ และสินค้าขาเข้าเพิ่มจาก 166,000 เป็น 1,664,000 เหรียญ ในระยะเวลานี้ส่วนใหญ่ค้ำกับฮ่องกง อันได้แก่รังนกและไม้สัก ซึ่งนำมาใช้ในการสร้างทางรถไฟในเมืองจีน มีความพยายามที่จะปลูกต้นยาสูบซึ่งเป็นพืชที่ผลเร็วและชั่วระยะเวลาหนึ่งการปลูกยาสูบก็ประสบผลสำเร็จ ยาสูบที่ส่งเป็นสินค้าออกมีมูลค่าถึง 2,000,000 เหรียญ ก่อนที่จะล้มเหลวลงใน ค.ศ. 1902 ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจแม้จะไม่น่าตื่นเต้นแต่ก็มีความมั่นคง

ระหว่าง ค.ศ. 1893 ถึง ค.ศ. 1910 นับเป็นปีที่ยุ่งยากสำหรับบริษัท ซึ่งสวน

ใหญ่เป็นเพราะการแทรกแซงในการบริหารของบรรดาผู้อำนวยการในลอนดอนผู้ซึ่งแต่งตั้งนายโบฟอร์ด (Beaufort) ให้เป็นผู้ว่าราชการ บุคคลผู้นี้ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเอเชียมาก่อนเลย ได้มีการใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือยไปกับโครงการที่มองแต่ในแง่ดีจนเกินไปเกี่ยวกับการสร้างทางรถไฟ ฝ่ายบริหารได้ตั้งภาษีข้าว ซึ่งมีผลให้ผู้อพยพชาวจีนที่บริษัทหวังจะได้มาเป็นคนงานเกิดล้มเลิกที่จะอพยพไปซาบาห์ และฉะนั้นการขาดแคลนแรงงานจึงยังคงมีอยู่ ในที่สุดก็เกิดเป็นการจลาจล มัด ซัลและห์ ขึ้น ระยะนี้มิได้เป็นระยะที่ก้าวหน้ามากแม้จะมีเหตุการณ์ในเชิงสร้างสรรค์เหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น คือการสร้างเมืองเจสเซลตัน (Jesselton) ซึ่งปัจจุบันเรียกกันว่า โกตา คินาบาลู (Kota Kinabalu) และเป็นเมืองหลวงของรัฐขึ้นทางชายฝั่งตะวันตกก็ตาม ในที่สุดบริษัทก็ได้ตระหนักถึงความผิดพลาดของตน และใน ค.ศ. 1900 บริษัทจึงได้หันกลับมาถือหลักปฏิบัติด้วยการนำเอาผู้ว่าราชการมารากรัฐมาใช้อีกวาระหนึ่ง แต่เนื่องด้วยการแทรกแซงจากลอนดอน ผู้ว่าราชการเหล่านี้จึงอยู่ไม่นาน เช่น คลิฟฟอร์ดซึ่งมาจากปาหังอยู่ได้หกเดือน และเบิร์ช จากเนกรี เซมบิลัน อยู่ได้เพียงสองปีเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หลัง ค.ศ. 1910 การแทรกแซงของบรรดาผู้อำนวยการบริษัทจากลอนดอนก็เริ่มเสื่อมลง และบริษัทนอร์ธบอร์เนียวก็สามารถทวนกลับไปดำเนินงานพัฒนารัฐได้ใหม่อีก

เรื่องนี้มิได้เป็นปัญหาที่ง่ายนัก เพราะดินแดนมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติน้อย เงินลงทุนน้อยและขาดแรงงาน ใน ค.ศ. 1911 ประชากรทั้งหมดมีเพียง 208,183 คน ซึ่งนับว่าน้อยเกินไปสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบการทำไร่ ซึ่งเป็นที่หวังกันว่าจะนำขาดเซยกับการขาดแร่ธาตุได้ ได้มีการรับสมัครคนงานชาวจีนในฮ่องกงมาทำงาน ใน ค.ศ. 1882 แต่ก็มีกรคัดเลือกอย่างไม่ดีจนกระทั่งพวกที่มาถึงรุ่นแรกเป็นพวกค้าขายมากกว่าพวกชาวไร่ชาวนา พวกเหล่านี้มองดูสภาพที่ไม่น่าเชื่อถือในบอร์เนียวเหนือเพียงแวบเดียวก็พากันกลับไปฮ่องกง สภาพสุขอนามัยในท้องถิ่นก็เลวจนกระทั่งคนงานชาวจีนและชาวอินเดียนให้ความสนใจคาบสมุทรมลายูและอยากไปที่นั่นมากกว่า

ค. ความเจริญในซาราวัก

ความก้าวหน้าในซาราวักเป็นไปอย่างเชื่องช้าเช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากการพัฒนาได้เริ่มมาก่อนซาบาห์ จึงได้รับผลสำเร็จมากกว่าใน ค.ศ. 1914 ทำนองเดียวกับซาบาห์ ซาราวัก มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติน้อย มีทองคำ พลวง พริกไทยและสาตุ (กาลิมันตัน หมายถึง สาตุดิบ) แต่ทั้งๆ ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ สินค้าเข้า

และสินค้าออกก็มีมูลค่า 13 $\frac{1}{2}$ ล้านเหรียญเมื่อตอนปลายศตวรรษ และการค้าขายส่วนใหญ่ก็ผ่านทางสิงคโปร์ อย่างไรก็ดี ความจริงนั้นตระกูลบริค์ไม่เคยส่งเสริมเปิดการลงทุนของต่างชาติในรัฐเลย บริษัทบอร์เนียวเป็นเพียงบริษัทเดียวซึ่งตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1856 ที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินธุรกิจในซาราวัก และในสมัยแรกๆ ที่บริค์ปกครองบริษัทก็ได้ให้เงินอุดหนุนเป็นจำนวนมากแก่ราชา การแสวงหาพืชใหม่ๆ มาปลูกในซาราวักไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก ได้มีการทดลองปลูกอ้อย ยาสูบ ชา และกาแฟ แต่ก็มีเพียงสี่เสียดอย่างเดียวเท่านั้นที่ทำรายได้ให้ จนกระทั่งมีการเริ่มปลูกยางเมื่อปลายศตวรรษ

ราชาคนที่สองมุ่งที่จะรวมการปกครองให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และจัดการบริหารที่จะทำให้พื้นที่สิน อันยังผลให้พื้นที่สินของรัฐหมดสิ้นไปหลัง ค.ศ. 1880 เจมส์ บริค์ มิได้เคยสนใจรายละเอียดในการบริหารอย่างแท้จริง แต่ปล่อยให้เป็นที่ของลูกน้อง อีกนัยหนึ่ง ชาร์ลส์ได้จัดระบบการปกครองที่ทันสมัยกว่าโดยการแบ่งรัฐออกเป็นเขต และจากเขายังแบ่งออกเป็นเขตที่อยู่อาศัย แม้ว่าการปกครองของราชาเป็นแบบบิดากับบุตรมาก เช่น ราชาเองมักไปนั่งในศาลเพื่อฟังคดี และยังมีการศึกษาหรือโดยวิธีมีสภาที่ปรึกษาอีกด้วย สภาสูงสุดเคยมีมาตั้งแต่ ค.ศ. 1855 เพื่อให้คำปรึกษาแก่ราชา มีการประชุมกันเดือนละครั้ง สภานี้ประกอบด้วยราชา ดาโต๊ะบันดาร์ ดาโต๊ะ ฮาลิม ดาโต๊ะ อีหม่าม และผู้สำเร็จราชการประจำทั้ง 4 เขต ยังมีสภาเนกริงซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1865 มีสมาชิกเป็นหัวหน้าชนชั้นนำของเชื้อชาติและเผ่าต่างๆ ทั้งหมด ซึ่งมาประชุมกันที่คูซิงทุกๆ สองปี ผู้สำเร็จราชการประจำแต่ละเขตมีสภาที่ประกอบด้วยหัวหน้าในเขตนั้นๆ จนกระทั่งปลายศตวรรษ ชาวมลายูจึงเป็นชุมชนที่ใหญ่ที่สุดในคูซิง ภาษามลายูเป็นภาษาราชการของรัฐบาลของราชา อิสลามเป็นศาสนาราชการและชาวมลายูส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ เมื่อ ค.ศ. 1880 เศษ อดคติที่บริค์มีต่อชาวจีนอันเนื่องมาจากการจลาจลบาอูเริ่มลดน้อยลง และรัฐบาลก็เริ่มโครงการอพยพที่จะนำเอากรรมกรชาวจีนเข้ามายังคูซิงและซิบู เพื่อบรรเทาการขาดแคลนคนงาน ผู้ที่มาถึงพวกแรกจำนวนมากเป็นคริสเตียนเช่นพวกฟุเจา 1,000 คน ซึ่งตั้งถิ่นอยู่ในซิบูเมื่อ ค.ศ. 1901 และพวกกวางตุ้ง 5,000 คน นับถือนิกายเมธอดิสต์ ทั้งหมดมาอยู่ในซาราวักระหว่าง ค.ศ. 1902 - 1911 แม้ว่าชาวจีนจะมาถึงในซาราวักภายหลัง แต่พวกเหล่านี้ก็เป็นเชื้อชาติกลุ่มใหญ่ที่สุดในรัฐปัจจุบันนี้ เพราะมีการเกิดมากกว่าเชื้อชาติอื่นๆ ในบรรดาชุมชนต่างๆ ที่มีชุมชนของตนก็นับว่าจำนวนมากที่สุดรองลงมา

ในการสรุปการปกครองของบริคก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่งนั้น อาจกล่าวได้ว่าการปกครองเน้นอยู่ที่การรักษาไว้ซึ่งหลักปฏิบัติทางด้านขนบธรรมเนียมมากกว่าที่จะสนับสนุนการนำเอาแนวความคิดและวิธีการแบบตะวันตกมาใช้ ตระกูลบริคดำเนินงานอย่างช้า ๆ จนอาจกล่าวได้ว่าช้าเกินไปสำหรับความกินดีอยู่ดีของพลเมืองในคริสต์ศตวรรษที่ 20

บทสรุป

เมื่อเกิดสงครามใน ค.ศ. 1914 นั้น ประเทศมาเลเซียปัจจุบันแบ่งออกเป็นเขตคาบสมุทรมลายูและเขตบอร์เนียว และทั้งสองเขตนี้มีความคล้ายคลึงกันน้อยมาก ในคาบสมุทรมลายู นั้นอิทธิพลของอังกฤษเป็นไปโดยตรงและเป็นทางการ ส่วนในบอร์เนียวยกเว้นลาบวนและบรูไน อิทธิพลของอังกฤษเป็นไปโดยอ้อมและอย่างไม่เป็นทางการ คาบสมุทรมลายู แบ่งออกเป็นรัฐต่างๆ สามกลุ่ม และเขตต่างๆ เหล่านี้ยังคงดำเนินต่อไปจนกระทั่งมีการสถาปนาสหภาพมลายู ขึ้นใน ค.ศ. 1946 อันได้แก่สเตตรัสเซียดเตลเมนท์ สหพันธรัฐมลายูและรัฐมลายู อื่นๆ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่า “ไม่รวมอยู่ในสหพันธ์”

ความแตกต่างระหว่างสามกลุ่มในมาเลเซียตะวันตกเป็นความแตกต่างทางกฎหมายและทางรัฐธรรมนูญมากกว่าทางการเมือง เพราะตามความจริงแล้ว อำนาจการควบคุมอยู่ในมือของอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างทางกฎหมายและทางรัฐธรรมนูญนั้นมีผลไปในทางที่อำนาจนี้ถูกนำไปใช้

สเตตรัสเซียดเตลเมนท์ได้แก่ดินแดนของอังกฤษ ณ ที่นี้อังกฤษปกครองโดยตรง แม้บุคคลที่เกิดในสิงคโปร์ ปีนังกับมะละกาต่างก็เป็นคนในบังคับอังกฤษ เซียดเตลเมนท์เป็นอาณานิคมอังกฤษที่มีผู้ว่าราชการปกครอง(ผู้ซึ่งเป็นข้าหลวงใหญ่ประจำสหพันธรัฐมลายูด้วย) กับข้าหลวงประจำ (Resident Commissioners) อีก 3 คน ไม่ปรากฏว่ามีการจำกัดขอบเขตการปกครองของอังกฤษ และการปกครองของอังกฤษก็เป็นไปอย่างเด็ดขาด

สหพันธรัฐมลายู เป็น“รัฐในอารักขา” ที่เป็นอิสระ ต่างมิได้เป็นอาณานิคม และบุคคลที่เกิดในรัฐเหล่านี้ก็มีได้เป็นคนในบังคับอังกฤษ อังกฤษตั้งใจที่จะใช้อำนาจของตนผ่านสุลต่านแห่งรัฐต่างๆ โดยทางอ้อม แต่เมื่อรัฐประะ สลังงอ เนกรี เซมบิลัน

และปาหังได้สมาคมกันอย่างใกล้ชิดขึ้น ใน ค.ศ. 1895 อังกฤษจึงใช้อำนาจการปกครอง (และเป็นการปกครองจริง ๆ) ผ่านทางผู้สำเร็จราชการทั่วไปในกัวลาลัมเปอร์ ผู้สำเร็จราชการทั่วไปผู้นี้อยู่ได้ช้าหลวงใหญ่ในสิงคโปร์เท่านั้น การปกครองมีแนวโน้มไปในทางการปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์มากขึ้นทุกทีและอำนาจของสุลต่านก็ลดลง

รัฐที่เรียกกันว่ามิได้เป็นสหพันธ์มีความคล้ายคลึงกันน้อยมาก ยกเว้นที่ความสัมพันธ์กับอังกฤษดำเนินไปตามวิธีของช้าหลวงใหญ่ประจำสิงคโปร์และต่างก็มีที่ปรึกษาชาวอังกฤษประจำแห่งละหนึ่งคน รัฐยะโฮร์ เคดาห์ ปะลิส กลันตัน ตรังกาณู ยังเป็นรัฐในอารักขาอยู่ ไม่ใช่อาณานิคม แต่ก็ป็นรัฐอิสระที่แบ่งแยกออกจากกัน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการต่อกันและไม่มี การติดต่อกันทางด้านบริหารกับสหพันธรัฐ เนื่องจากรัฐต่าง ๆ เหล่านี้มิได้คุ้นเคยกับการปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์รูปใดรูปหนึ่งเลย ประมุขจึงมีแนวโน้มที่ยังคงไว้ซึ่งความเป็นอิสระมากกว่าบรรดาประมุขที่อยู่ในสหพันธรัฐ และที่ปรึกษาของรัฐเหล่านี้ก็ยังคงมีสภาพเป็นที่ปรึกษามากกว่าและเป็นข้าราชการฝ่ายบริหารน้อยกว่า รัฐต่าง ๆ ทั้งหมดเหล่านี้มีระบบข้าราชการพลเรือนของตนเองแม้กระทั่งในปัจจุบันนี้ ขณะที่สหพันธรัฐเดิมและสเตอร์ตส์เซ็ทเดิลเมนที่มีวันเสาร์และอาทิตย์เป็นวันหยุดราชการ รัฐที่ไม่ได้เป็นสหพันธ์เดิมมีวันพฤหัสบดีและศุกร์เป็นวันหยุดราชการ รัฐที่ไม่ได้เป็นสหพันธ์มักจะมีข้าราชการชาวอังกฤษทำงานอยู่ในวงการรัฐบาลน้อยกว่า และเนื่องจากมีความคุ้นเคยกับแนวโน้มที่จะใช้อำนาจรวมศูนย์ในสหพันธรัฐ รัฐต่าง ๆ เหล่านี้จึงยังคงมีลักษณะเป็น "รัฐมลายู" ซึ่งตกอยู่ใต้อิทธิพลตะวันตกน้อยกว่า

เนื่องจากประมุขของรัฐมลายูที่ไม่ได้เป็นสหพันธ์มองเห็นหนทางซึ่งประมุขในเปเร สลังงอ เนกรี เซมบิลัน และปาหังมีอิทธิพลน้อยลงทุกทีด้วยการปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์มากขึ้น ประมุขเหล่านี้จึงไม่มีเหตุผลที่จะเข้าไปร่วมสมาคมอย่างใกล้ชิดทางการเมืองกับสหพันธรัฐ ดังนั้นการแบ่งในมาเลเชียตะวันตกจึงดำเนินอยู่ต่อไปจนกระทั่งญี่ปุ่นยึดครองเมื่อ ค.ศ. 1942 การไม่สมาคมกันนี้ช่วยอธิบายให้เข้าใจว่าทำไมกลันตันและตรังกาณูจึงยังเป็นรัฐล้าหลังอยู่ในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับเคดาห์และยะโฮร์ จนกระทั่ง ค.ศ. 1946 รัฐทั้งหมดเหล่านี้จึงพึงรายได้ของตนเองทั้งหมดได้ในขณะที่เคดาห์และยะโฮร์พร้อมที่จะสร้างความสัมพันธ์กับเมืองท่าค้าขายปีนังและสิงคโปร์ และมีทางรถไฟสายชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกเชื่อมกัน ส่วนรัฐในทางชายทะเลด้านตะวันออกส่วนใหญ่ยังคงโดดเดี่ยวอยู่ เนื่องจากฟังก์ทรีการของตนเอง การ

พัฒนาเศรษฐกิจของกลันตันและตรังกันจึงเป็นไปอย่างเชื่องช้า

ฉะนั้น ค.ศ. 1914 รูปแบบทางการเมืองของคาบสมุทรมลายูจึงเรียบร้อยและมิได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นเวลา 30 ปี ได้มีการแนะนำการเปลี่ยนแปลงซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างรัฐมลายูสองกลุ่ม แต่เนื่องจากพฤติการณ์นี้อาจเกี่ยวกับการลดอำนาจของประมุขแห่งรัฐที่ไม่ได้เป็นสหพันธ์ลง การแนะนำนี้จึงไม่บังเกิดผล เมื่อญี่ปุ่นบุกใน ค.ศ. 1941 การเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงซึ่งเกิดขึ้นในมาเลเซียตะวันตกภายหลัง ค.ศ. 1914 เป็นไปในทางเศรษฐกิจมากกว่าทางการเมือง

ได้มีการกำหนดเขตแดนถาวรขึ้นในบอร์เนียว และความเชื่อมโยงประการเดียวระหว่างดินแดนที่ต่างกันนี้ก็คือ ความคุ้มครองของอังกฤษทั้งหมดซึ่งมีสนธิสัญญา ค.ศ. 1888 คำประกันอยู่ ชาววาฬเป็นอาณานิคมที่ตั้งอยู่อย่างมั่นคงแล้วของตระกูลบริค ซึ่งราชาคนที่สองปกครองมาจนถึง 50 ปี(ถึงแก่กรรม ค.ศ. 1917) การปกครองเป็นแบบบิดาปกครองบุตรและไม่ยุ่งเหยิง แต่มีการรักษาหรือกับพลเมือง บอร์เนียวเหนือ (ซาบห์) เป็นดินแดนในครอบครองของ บริษัทบริติช ชาร์เตอร์ แต่เนื่องจากการควบคุมดูแลของกระทรวงอาณานิคม บอร์เนียวเหนือจึงมีการปกครองทำนองเดียวกันกับเป็นอาณานิคมของอังกฤษอย่างเป็นทางการ บริษัทเองก็ยุ่งเกี่ยวกับการบริหารเกือบจะทั้งหมดและไม่มีการค้าขายโดยตรงเลย

ในดินแดนย่อยๆ สองแห่ง บรูไนเป็นรัฐมลายูมีความสัมพันธ์กับอังกฤษเช่นเดียวกันกับรัฐที่มีได้เป็นสหพันธ์ของคาบสมุทรมลายู ข้าราชการอังกฤษค่อยๆ ได้รับแต่งตั้งให้ไปแนะนำสุลต่านผู้ซึ่งมีดินแดนที่เกือบจะกลายเป็นดินแดนที่มั่งคั่งที่สุดของบอร์เนียว ด้วยมีการค้นพบน้ำมันใน ค.ศ. 1903 มีการเปรียบเทียบทางประวัติศาสตร์ว่าถึงแม้สุลต่านจะสูญเสียดินแดนส่วนใหญ่ให้กับตระกูลบริคและบริษัทนอร์ธบอร์เนียว ดินแดนจำนวนเล็กน้อยที่สุดต่ามยังคงมีอยู่ก็เป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุ ลาววนดินแดนสุดท้ายเป็นอาณานิคมของอังกฤษในบอร์เนียว ลาววนมีคุณค่าน้อยและเกือบจะไม่มีประโยชน์ใดๆ ต่อบริษัทของสเตอร์ตส์เซิตเติลแมนท์ซึ่งปกครองลาววนจากสิงคโปร์

สรุปข้ออภิปรายเกี่ยวกับยุคการแทรกแซงของอังกฤษและการรวมอิทธิพลของอังกฤษ เราอาจกล่าวได้ว่า ในขั้นแรกรัฐบาลอังกฤษสนใจอยู่ที่การค้าทั้งกับจีนและมลายู อังกฤษยุ่งอยู่กับการคุ้มครองการค้าและไม่ปรารถนาที่จะเห็นมหาอำนาจอื่นใดได้สร้างที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ขึ้นในมลายูและบอร์เนียว การแทรกแซงทางชายฝั่งทะเลตะวันตกของคาบสมุทรมลายูเมื่อ ค.ศ. 1870 เศษ ในบอร์เนียวเมื่อ ค.ศ. 1880 เศษ และในมลายูเหนือเมื่อ ค.ศ. 1900 เศษ ก็มีได้หวังที่จะได้ดินแดนแถบนี้เป็นอาณานิคมหาก

แต่เป็นการสร้างสถานการณ์เพื่อมิให้มหาอำนาจอื่นใดสามารถทำเช่นนั้นได้

ในทางทฤษฎี รัฐบาลอังกฤษมิได้ตั้งใจที่จะเข้าไปปกครองโดยตรง แต่ในทางปฏิบัติ รัฐบาลอังกฤษก็อดไม่ได้ที่จะแนะนำรัฐเหล่านี้ให้ดำเนินนโยบายของตนให้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ในที่สุด ฉะนั้นผู้บริหารชาวอังกฤษในมาเลเซียจึงเข้าไปแทรกแซงมากกว่าที่ได้ตั้งใจมาแต่เดิม และในที่สุดทั้งสหพันธรัฐและมีไซสหพันธรัฐก็มีเจ้าหน้าที่อังกฤษไปรับผิดชอบทางด้านบริหารโดยตรง

14. วิวัฒนาการทางเศรษฐกิจของมาเลเซีย

เราได้กล่าวถึงปัญหาและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของมาเลเซียมาจนถึงตอนเกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่งมาแล้ว ในบทนี้จะกลับมากล่าวถึงอีกเรื่องหนึ่งซึ่งกำลังดำเนินอยู่ในเวลาเดียวกันกับเหตุการณ์ต่างๆ ตามที่ได้บรรยายไว้แล้วในบทก่อนๆ ได้แก่เรื่องราวซึ่งก็มีความสำคัญพอๆ กับเรื่องการเมืองการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

เศรษฐกิจของมาเลเซียปัจจุบันขึ้นอยู่กับดีบุกและยางอันเป็นผลิตผลหลัก ดีบุกเป็นสิ่งที่มียูเดิมแล้วในมาเลเซีย ส่วนยางได้มีการนำเข้ามาในมาเลเซียเมื่อยี่สิบห้าปีหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 19 การมีและการผลิตวัตถุดิบทั้งสองอย่างนี้ทำให้คาบสมุทรมลายูเป็นประเทศที่มั่งคั่งที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และปัจจุบันรายได้ที่ได้มาจากการส่งดีบุกและยางเป็นสินค้าออกก็ได้นำมาใช้จ่ายในการพัฒนาการลงทุนที่สำคัญๆ ของประเทศเกือบจะทั้งหมด ในศตวรรษที่ผ่านมาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของมาเลเซียจึงมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย แต่จำนวนการผลิตได้เพิ่มขึ้นเป็นอันมาก ดีบุกและต่อมาก็ยางกับดีบุกได้ทำรายได้ที่ใช้ในการพัฒนาประเทศมาเลเซียมาเกือบทั้งศตวรรษ ส่วนในบอร์เนียวรัฐซาบะห์และซาราวักได้พึ่งรายได้จากไม้ พริกไทย เนื้ออมะพร้าวตากแห้งและยาง ซาราวักได้รับผลประโยชน์บ้างจากบ่อน้ำมัน แต่ความมั่งคั่งส่วนใหญ่จากการค้นพบบ่อน้ำมันนี้ตกอยู่กับบรูไน ผลิตผลหลักเหล่านี้เคยเป็นและยังคงเป็นหลักคำจุนเศรษฐกิจของประเทศอยู่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาวการณ์ทางการเมืองดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น โดยทางเศรษฐกิจอาจก่อให้เกิดการขยายการผลิตดีบุก และต่อมาได้มีการนำยางมาปลูก

มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเล็กน้อยในรูปแบบเศรษฐกิจของมาเลเซียตะวันตก ตั้งแต่ปีแรกๆ ของศตวรรษนี้จนถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศมุ่งสนใจอยู่ที่ดีบุกกับยางเกือบจะทั้งหมด แม้ว่าผลของเศรษฐกิจโลกตกต่ำเมื่อปี ค.ศ. 1929-31 จะได้แสดงให้เห็นถึงภัยอันตรายของการพึ่งผลิตทั้งสองอย่างนี้ก็ตาม ด้วยเหตุที่มุ่งสนใจในเรื่องนี้เอง การพัฒนาประเทศจึงจำกัดอยู่แต่ในอาณาบริเวณที่มีอุตสาหกรรมดีบุกและยางเป็นส่วนใหญ่ ได้มีการสร้างถนน ทางรถไฟและสวัสดิการต่างๆ เช่น น้ำ ไฟ การศึกษาและโรงพยาบาลขึ้นในบริเวณที่มีดีบุกและยาง ในขั้นแรกได้สร้างถนนและทางรถไฟขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่การส่งวัตถุดิบทั้งสองเป็นสินค้าออก ส่วนสวัสดิการอื่นๆ นั้นตามมาเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อยู่อาศัยและทำงานใกล้ๆ ศูนย์กลางอุตสาหกรรมทั้งสองประเภทนี้

ด้วยมูลเหตุเหล่านี้เองการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจก่อนสงครามในมาเลเซีย จึงอยู่ในลักษณะที่ไม่สมดุล มีการวางโครงการทั้งหมดน้อยมาก และมุ่งสนใจอยู่กับ อุตสาหกรรมดีบุกและยางเป็นส่วนใหญ่ ถือว่าการเกษตรกรรมมีความสำคัญน้อยกว่า เพราะสามารถจะส่งข้าวเป็นสินค้าเข้าได้จากพม่าและสยาม และให้ความสนใจน้อยแก่ผู้มีอาชีพผลิตข้าวปลาอาหารทั้งทางตรงและทางอ้อม จากเหตุการณ์นี้จึงเป็นการอธิบายได้ว่าทำไมการพัฒนาอาณาบริเวณในชนบทและกสิกรรมในขณะนี้ต้องใช้ความ พากเพียรมากกว่าปกติ นับตั้งแต่ ค.ศ. 1946 เป็นต้นมาได้มีการพยายามขยายเศรษฐกิจ ของมาเลเซีย มีการส่งเสริมการผลิตน้ำมันปาล์มเนื้อมะพร้าวตากแห้งและสับปะรดขึ้น และเมื่อเร็ว ๆ นี้เองเราได้เห็นว่ามีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอันดอร์อง และส่งเสริม การปลูกข้าวและการประมงขึ้น อย่างไรก็ตามยังเป็นเรื่องจริงอยู่ที่ว่า ถ้าขาดดีบุก ยาง และไม้เป็นหลักแล้ว เศรษฐกิจของมาเลเซียก็จะพังพินาศลง

ดีบุก

เราได้เห็นมาในบทก่อนๆ แล้วว่า แร่ดีบุกเป็นสินค้าออกของมาเลเซียมานาน นับศตวรรษๆ ได้มีการทำเหมืองแร่กันในปริมาณน้อยๆ ด้วยวิธีการสูบลิดดินทราย ออก แล้วขายแร่ให้พ่อค้าจีนและอินเดีย ในมาเลเซียเองมักใช้แร่โลหะนี้เป็นเงินตรา แลกเปลี่ยน ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 และต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีการพบสินแร่นี้ใน หุบเขาकिनดาและในพื้นที่ดินหลังฝั่งทะเลของมะละกาเป็นปริมาณมากพอเพียงสำหรับ การค้าที่จำกัดเช่นนั้น ชาวมลายูในคาบสมุทรมลายูเป็นผู้ทำเหมืองแร่ดีบุกซึ่งส่วนใหญ่ จะแยกแร่ออกจากดินด้วยการใช้กระแสน้ำที่ไหลแรงของแม่น้ำ ได้มีการกะประมาณ ว่าเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 รัฐประะผลิตดีบุกได้ประมาณ 500 ตันต่อปี

ในครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 19 การเพิ่มปริมาณการใช้แผ่นดีบุกได้ก่อให้เกิด ความต้องการสินแร่ดีบุกเพิ่มขึ้น และด้วยเหตุนี้เองที่ได้มีการเปิดเหมืองแร่ขึ้นอีก เป็นจำนวนมากด้วยการใช้คนงานชาวจีนในบริเวณเมืองลารุต กัวลาลัมเปอร์และราชาห์ เราได้เห็นมาแล้วว่าการพัฒนาเหล่านี้ทำให้ชาวเงินพากันหลังไหลเข้ามาสู่คาบสมุทรมลายูและต่อมาก็นำไปสู่การแทรกแซงของอังกฤษ

เหมืองแร่ซึ่งตั้งขึ้นในอาณาบริเวณที่มีการทำเหมืองดีบุกใน ค.ศ. 1870 เศษ นั้นนำเอารายได้มาให้รัฐมลายูต่างๆ สำหรับการพัฒนาในสมัยแรกๆ แม้ว่ารายได้บางส่วนจะได้มาจากการจดทะเบียนการค้าฝิ่นและการพนันก็ตาม ในสมัยแรกๆ แห่งอิทธิพลอังกฤษ ดีบุก ก็ยังเป็นแหล่งรายได้หลักอยู่ จนกระทั่งปลาย ค.ศ. 1880 เศษ การทำเหมืองดีบุกเกือบจะทั้งหมดตกอยู่ในมือของชาวจีน แม้ว่าหัวหน้าชาวมลายูจะเป็นผู้ให้เช่าที่ดิน และพ่อค้าชาวยุโรปในสเตอเรตส์เซตเติลเมนต์บางคนจะเป็นผู้ให้เงินลงทุนก็

ตาม เหมืองส่วนใหญ่เป็นการทำเหมืองแบบขุดแร่โดยลอกผิวดินซึ่งต้องใช้น้ำเป็นจำนวนมาก วิธีทำที่ใช้กันก็เหมือนกับวิธีแบบสูบฉีดในปัจจุบัน การปฏิบัติก็คือการล้างแร่ที่ติดดินมาแล้วแยกเอาแร่ออกจากดิน เหมืองเหล่านี้เป็นของนายทุนชาวจีนที่มีจำนวนน้อยซึ่งจ้างกรรมกรที่ส่งเข้ามาและที่มีสัญญาผูกมัด กรรมกรเหล่านี้จะอยู่ได้ค่าส่งของหัวหน้างานผู้ซึ่งเป็นเสมือนตัวกลางทำหน้าที่จัดการเรื่องข้อสัญญาการว่าจ้างกรรมกร คนงานมักได้รับเงินแบ่งกำไรในสิบส่วนของผลกำไร เจ้าของเหมืองได้รับหนึ่งส่วน แต่เจ้าของเหมืองก็จะเป็นผู้ให้อาหารและเครื่องนุ่งห่มซึ่งมักมีการตั้งราคาแพงลิ่วแก่คนงานด้วย มีคนงานเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นหนี้เหมืองอยู่แล้วเพราะค่าโดยสารเรือมาหลายมักพบว่าเป็นการยากยิ่งที่จะปลดหนี้ออกให้หมดได้

มาจนกระทั่งปลายๆ ค.ศ. 1880 เศษ ที่เงินลงทุนของชาวยุโรปเริ่มจะให้ความสนใจโดยตรงกับการทำเหมืองแร่ในมากกว่าจะซื้อแร่จากชาวจีน แม้ว่าจะเป็นเพียงในปีต้นๆ ของคริสต์ศตวรรษที่ 20 ก็ตามที่อังกฤษมาลงทุนขนาดใหญ่โดยบริษัทจดทะเบียนของอังกฤษขึ้น บริษัทเหล่านี้มักจดทะเบียนในคอร์นวอลล์และมีสัมพันธ์กับบริษัททำเหมืองดีบุกของชาวอังกฤษ เหมืองแร่ที่เป็นของชาวยุโรปนั้นเดิมตั้งอยู่ในหุบเขากินดามากกว่าในลารุต เหมืองเจ็ดแห่งที่มีสำนักงานจดทะเบียนในเรดรูธ (Redruth) คอร์นวอลล์ได้เปิดเหมืองขึ้นในหุบเขากินดาระหว่าง ค.ศ. 1901 ถึง ค.ศ. 1906 อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บุกเบิกทางการค้าของชาวยุโรปนั้นได้แก่บริษัทของฝรั่งเศส ซึ่งตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1883 มีชื่อว่า โซซิเอเต้ เด มิน เดแตง เดอ เปรเซ (Société des Mines d'Etains de Perak) ภายใน ค.ศ. 1890 กินดาได้กลายมาเป็นศูนย์กลางธุรกิจการทำเหมืองแร่ในแคว้นลารุต ในปีนั้นเองที่เประผลิตแร่ได้ 15,101 ตัน และจากจำนวนนี้ได้มาจากกินดาถึง 8,289 ตัน ปรากฏว่ามีชาวจีน 46,711 คน อยู่ในหุบเขากินดา ซึ่งมากเกือบเท่าๆ ในลารุต

ก่อนสิ้นศตวรรษได้มีการใช้ steam pumps และ gravel pumps แต่การใช้แบบเหมืองขุดตามที่รู้จักกันในปัจจุบันนั้นเริ่มมีใช้กันเมื่อ ค.ศ. 1913 การนำเอาวิธีขุดซึ่งมีราคาสูงมากมาใช้หมายถึงว่าต้องมีการลงทุนในเหมืองแร่ดีบุกมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับความสำเร็จจึงปรากฏว่ามีเงินลงทุนเพิ่มขึ้นอีก และมาเลเซียก็ได้กลายเป็นผู้ผลิตดีบุกที่ใหญ่ที่สุดในโลกอย่างรวดเร็วมาก ใน ค.ศ. 1904 มาเลเซียผลิตได้ 51,733 ตัน หรือครึ่งหนึ่งของจำนวนผลิตทั้งหมดของโลกในขณะนั้น แม้ที่เดียวแล้วยังมีประเทศอื่นๆ ที่ผลิตดีบุกได้เพิ่มการส่งดีบุกของตนเป็นสินค้าออกอย่างมากในปีต่อๆ มา ด้วยเหตุนี้เอง ใน ค.ศ. 1929 แม้มมาเลเซียจะผลิตดีบุกได้ 69,366 ตันก็ตาม แต่ก็นับว่าเป็นเพียง 36 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผลิตทั้งหมดเท่านั้น ส่วนที่เหลือเป็นดีบุกมาจากโบลิเวีย อินโดนีเซียและไนจีเรียเสียส่วนใหญ่

แม้ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 มาเลเซียส่งดีบุกส่วนใหญ่เป็นสินค้าออกไปยังสหรัฐอเมริกา อังกฤษได้ดีบุกส่วนใหญ่จากโบลิเวียซึ่งอยู่ใกล้กว่าคาบสมุทรหลายปรากฏว่าความต้องการดีบุกในสหรัฐอเมริกามีมากขึ้นกว่าที่อื่น ๆ ฉะนั้นมาเลเซียจึงพึ่งอยู่กับความเจริญทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกามากดังที่เราจะได้เห็นกันต่อไป ยางก็เป็นสินค้าออกสำคัญที่ส่งไปยังสหรัฐอเมริกาด้วย การส่งสินค้าออกย่อมหมายถึงการเก็บภาษีสินค้าออก และก็เพราะรายได้ที่ได้จากภาษีส่งดีบุกเป็นสินค้าออกนั่นเอง ที่รัฐหลายต่าง ๆ สามารถนำเอาเงินมาสร้างถนน ทางรถไฟ และต่อมาก็สร้างโรงพยาบาลและโรงเรียน

ฉะนั้นดีบุกจึงเป็นการเริ่มประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของมาเลเซีย เพราะดีบุกไม่เป็นที่พึ่งนำรายได้มาสร้างประเทศให้ทันสมัยเท่านั้น ยังได้สร้างโรงงานอุตสาหกรรมถลุงดีบุกขึ้นเป็นแห่งแรกให้ประเทศอีกด้วย ตามข้อเท็จจริงนั้น การที่โรงถลุงแร่ตั้งขึ้นในสิงคโปร์และปีนังย่อมหมายถึงว่ามาเลเซียสามารถส่งเนื้อแร่ดีบุกเป็นสินค้าออกได้มากกว่าสินแร่ และด้วยวิธีการนี้เองมาเลเซียไม่จำเป็นต้องพึ่งต่างประเทศอื่นใดในกรรมวิธีทำวัตถุดิบของตน อนึ่ง ยังมีผลต่อการค้าที่เพิ่มขึ้นอีก เพราะสินแร่เป็นจำนวนมากจากอินโดนีเซียและสยามก็นำมาถลุงในมาเลเซีย โรงถลุงแห่งแรกตั้งขึ้นในสิงคโปร์เมื่อ ค.ศ. 1887 และโรงที่สองที่บัตเตอร์เวิร์ธใน ค.ศ. 1902 ใน ค.ศ. 1900 ผู้ซื้อชาวอเมริกันพยายามที่จะได้อำนาจควบคุมอุตสาหกรรมดีบุกด้วยการยื่นกรณว่าโรงถลุงจะต้องทำในสหรัฐอเมริกา สเวตเดนแฮมผู้ซึ่งเป็นข้าหลวงใหญ่ได้จัดความพยายามนี้ได้ด้วยการตั้งกำแพงภาษีกันการส่งสินแร่ดีบุกเป็นสินค้าออก ด้วยเหตุนี้ ภาษีดีบุกที่ถลุงแล้วจึงถูกกว่าภาษีสินแร่ดีบุกที่ยังไม่ได้ถลุงเป็นอันมาก ด้วยวิธีการนี้เองมาเลเซียจึงยังคงควบคุมส่วนสำคัญของการผลิตดีบุกนี้ไว้ได้และดึงดูดการค้าเพิ่มขึ้นอีกมากมายด้วยการถลุงดีบุกให้ประเทศอื่น ๆ ด้วย

ยาง

ขณะที่การผลิตดีบุกเป็นความสำเร็จที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในประวัติศาสตร์มาเลเซียนั้น เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับยางก็อาจจะนับว่าสำคัญกว่าก็ได้และมีผลแผ่ขยายไปมากกว่าอีก ไม่ปรากฏว่ามีดีบุกอยู่ในพื้นแผ่นดินของบอร์เนียวเลย แต่รัฐซาราวักและซาบาห์นั้นดำเนินรอยตามคาบสมุทรหลายด้วยการปลูกยาง แม้ว่าในพื้นที่ไม่กว้างใหญ่นักก็ตาม มาเลเซียเป็นประเทศที่มีสินแร่ดีบุกอยู่ในดิน และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับมูลเหตุที่สำคัญที่สุดก็ได้แก่ปัญหาเรื่องการจะผลิตวัตถุดิบให้ได้เพียงพอกับความต้องการใหม่ๆ ที่เพิ่มขึ้น แต่อย่างนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต่างออกไป ได้มีการนำเอาพืชชนิดใหม่เข้ามายังมาเลเซียด้วยการที่จะเสาะหากำไรมากกว่า เพราะใน

ชั้นแรกนั้นมิได้คิดที่จะตอบสนองความต้องการใดๆ เลย แต่แล้วทันทีต่อมาความนิยมใช้รถยนต์ก็เกิดขึ้นอันยังผลให้เกิดการใช้ยางในรูปแบบใหม่ๆ ขึ้นด้วย เช่น ยางรถยนต์ และสิ่งซึ่งเริ่มจากการเสียดยางทำไวกี้ได้กลายเป็นการลงทุนที่ประสบความสำเร็จไป

ยางมักจะขึ้นเองในภาคต่างๆ ของโลก และกุตตา เปอร์เซีย¹ ก็เป็นสินค้าป่ามาเลเซียมาเป็นเวลานานแล้วเช่นเดียวกับที่เป็นสินค้าป่าจากภาคต่างๆ ในเขตร้อน บราซิลอาจเป็นประเทศที่ขึ้นชื่อที่สุดก็ได้ในเขตต่างๆ เหล่านี้ เพราะเจ้าหน้าที่ที่นั่นได้สร้างความเจริญเกี่ยวกับการเพาะปลูกยางไว้มาก เมล็ดต้นยางที่ได้จากบราซิลก็ได้นำไปเพาะไว้ในสวนพฤกษชาติที่คิว (Kew) ในอังกฤษ จึงเป็นที่หวังกันว่าต้นยางซึ่งรู้จักกันในชื่อ เฮเวีย บราซิลเลียนซิส (*Hevea brasiliensis*) จะเป็นพืชที่ประสบความสำเร็จในดินแดนในครอบครองของอังกฤษในเอเชีย หลังจากเมล็ดที่สวนคิวออกขึ้นแล้วก็นำเอาต้นเล็กๆ ไปยังกัลกัตตาใน ค.ศ. 1873 อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่ากัลกัตตาไม่เป็นที่เหมาะแก่การปลูกยาง ต่อมาจึงส่งไปปลูกยังลังกา ค.ศ. 1876 เป็นปีที่ต้นยางเล็กๆ ต้นแรกจากสวนคิวมาถึงยังสวนพฤกษชาติในสิงคโปร์ บางต้นขึ้นในสิงคโปร์อย่างงดงาม ส่วนต้นอื่นๆ นั้น เซอร์ฮิวจ์ โลว์ ได้นำมาปลูกในสวนบริเวณท่าเทียบใน กัวลา กังซาร์ จากต้นเล็กๆ ไม่กี่ต้นนี้เองที่ได้กลายมาเป็นต้นยางจำนวนนับล้านๆ ต้นในมาเลเซียทุกวันนี้

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาอุตสาหกรรมการปลูกยางดำเนินไปอย่างช้าๆ และนับว่าเป็นหนับัญคุณ เฮช เอน ริดเลย์ (H.N.Ridley) ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ไปประจำสวนพฤกษชาติในสิงคโปร์ ค.ศ. 1888 เป็นอันมาก หลังการสถาปนาอิทธิพลอังกฤษในรัฐมลายูต่างๆ เมื่อ ค.ศ. 1874 แล้ว ได้มีการลงทุนทำไร์กาแฟขึ้นในรัฐเปเรและสลังงอโดยชาวไร์ที่มาคาบสมุทรมาลายูจากลังกา การปลูกกาแฟพันธุ์ไลบีเรียไม่ได้ผลเต็มที่ เพราะราคาขึ้นลงอย่างมาก และต้นกาแฟก็ถูกโรคควน พวกชาวไร์เป็นอันมากเหล่านั้นเองที่ริดเลย์ได้พยายามชักชวนให้หันมาปลูกยางด้วยการแจกจ่ายเมล็ดยางให้เมื่อคราวไปเยี่ยมเยียนไร์ต่างๆ ความพยายามของริดเลย์ประสบผลน้อยจนกระทั่ง ค.ศ. 1896 เมื่อราคากาแฟตกต่ำและที่บางแห่งได้หันมาปลูกยางเป็นพืชทดแทนกาแฟ ริดเลย์ได้แสดงให้เห็นว่าต้นยางจะเจริญดีในมาเลเซีย แม้ว่าใน ค.ศ. 1897 จะมีการปลูกในเนื้อที่เพียง 345 เอเคอร์ก็ตาม²

ความสำเร็จของผู้ที่ทำตามคำแนะนำของริดเลย์ได้รับการประกันยิ่งขึ้นเมื่อความต้องการยางมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 พร้อมกับความนิยมใช้

¹ แผ่นยาง (จากต้นยางป่า).

² เอเคอร์ = 2.4 ไร่

รถยนต์มีเพิ่มขึ้น และยิ่งแน่นอนขึ้นอีกหลังจากที่ เฮนรี ฟอร์ด แห่งสหรัฐอเมริกาได้ผลิตรถยนต์ออกเป็นจำนวนมากๆ ดังนั้นจึงเป็นการลดราคารถยนต์ลงและเพิ่มความต้องการขึ้น เมื่อ ค.ศ. 1905 มีการปลูกยางในคาบสมุทรมลายูเป็นเนื้อที่ 40,000 เอเคอร์ ใน ค.ศ. 1906 เป็น 85,000 เอเคอร์ และ ค.ศ. 1920 มาเลเซียตะวันตกผลิตยางได้ 196,000 ตัน ซึ่งประมาณได้ 53 เปอร์เซ็นต์ของผลผลิตทั้งหมดของโลก ผืนดินที่ปลูกยางเพิ่มเป็น 2,475,000 เอเคอร์ใน ค.ศ. 1920 ปี ค.ศ. 1910-12 เป็นปีที่รุ่งเรืองที่สุดสำหรับผู้ผลิตรายเมื่อราคายางขึ้นสูงถึงกว่าห้าดอลลาร์ต่อน้ำหนักหนึ่งปอนด์ ระหว่างนี้ผู้คนร่ำรวยขึ้น ทั้งผู้มีทุนน้อยและนายทุนใหญ่ต่างพากันสนใจปลูกยาง ระหว่างนี้อีกเช่นกันที่ชาวมลายูหลายรายต่างเลิกปลูกข้าวหันมาปลูกยางเพื่อหวังได้ผลกำไรมากกว่า

การเจริญอย่างรวดเร็วของการผลิตยางและการส่งยางเป็นสินค้าออกไปยังสหรัฐอเมริกา และยุโรปทำให้รัฐบาลของรัฐมลายูต่างๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหพันธรัฐมลายูและยะโฮร์มีแหล่งรายได้เพิ่มขึ้นอีก ต่อมาเริ่มมีการทำสวนยางกันมากขึ้นในภาคอื่นๆ ของคาบสมุทรมลายูและในบอร์เนียว และผู้มีทุนน้อยต่างๆ ก็ได้รับอิทธิพลให้ปลูกยางด้วย เช่น ใน ค.ศ. 1917 ในซาบาห์มีการปลูกยางในเนื้อที่ 35,000 เอเคอร์ ทั้งดีบุกและยางจึงทำให้รัฐบาลในคาบสมุทรมลายูได้เงินตามต้องการ สำหรับอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่รัฐสมัยใหม่ การทำสวนยางหมายถึงว่าอาณาบริเวณอันกว้างใหญ่ไพศาลของประเทศที่เป็นป่าถูกถากถางลงและเปิดการตั้งหลักแหล่งขึ้น ยิ่งกว่านั้นได้มีการขยายระบบถนนและการรถไฟออกไปเพื่อรับกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ต่อมาการคมนาคมที่ดีกว่าย่อมกระตุ้นให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น ระบบการรถไฟของคาบสมุทรมลายู ที่ไม่มีใครจะต่อเนื่องกันก็ได้รับการเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน จนใน ค.ศ. 1909 ได้มีทางรถไฟต่อเนื่องกันจากไปรติงยะโฮร์ บารู (และต่อไปยังสิงคโปร์) หลังจากมีการสร้างทางข้ามเกาะขึ้นแล้วใน ค.ศ. 1923 มีการขยายระบบถนนจนกระทั่งมีถนนสายใหญ่จากเหนือจดใต้ และยังมีถนนแยกเชื่อมจากถนนใหญ่ด้วย เช่น ไปปาหัง และไป เทลุก อันซอน (Teluk Anson) กับมะละกา

การนำภาษีรายได้มาใช้

จนกระทั่ง ค.ศ. 1920 ในด้านเศรษฐกิจ มาเลเซียตะวันตกได้ใช้ผลผลิตที่มีค่ายิ่งให้เป็นประโยชน์สองชนิดได้แก่ ดีบุก และยาง จากรายได้ที่ได้จากผลผลิตเหล่านี้เองที่ฝ่ายบริหารสามารถสร้างได้ทั้งถนน ทางรถไฟ โรงพยาบาลและโรงเรียน

บริการสาธารณสุข การใช้จ่ายเงินรายได้ที่ได้จากดีบุกและยางที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือ ในงานของกรมการแพทย์และสาธารณสุขในคาบสมุทรมลายู และโดย

เฉพาะอย่างยิ่งในด้านการควบคุมโรคมาลาเรีย ได้มีการจัดตั้งสถาบันวิจัยทางการแพทย์ขึ้นใน ค.ศ. 1901 คาบสมุทรมลายูอาจเป็นหนึ่งในแห่งแรกๆ ในโลกที่การค้นคว้าขั้นต้นๆ ของ เซอร์โรนัลด์ รอส และการค้นพบของ จีโอฟันนี กราสซี ชาวอิตาลีเห็นว่าโรคมาลาเรียแพร่ไปเพราะยุงก้นปล่อง (อาโนฟีลิส) เป็นพาหะ ได้นำมาใช้เป็นผลสำเร็จ การค้นพบนี้เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1900 และใน ค.ศ. 1901 ดร. มัลคอล์ม วัตสัน ศัลยแพทย์เขตตะลิ่งได้นำวิธีการใหม่ๆ มาปฏิบัติเพื่อจัดการกับยุงชนิดนี้ สิ่งสำคัญก็คือการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงซึ่งอยู่ตามหนองบึง ได้มีการระบายน้ำออกจากหนองบึง และภายในสองปี ตะลิ่งซึ่งเป็นเมืองโรคมาลาเรียอย่างร้ายแรงก็เกือบปลอดจากโรคนี้

ได้มีการนำเอาวิธีการเดียวกันนี้มาใช้กับเมือง พอร์ต สเวตเดนแฮม ซึ่งสร้างขึ้นในราวสมัยเดียวกัน ความสำเร็จที่ได้รับในบริเวณต่างๆ เหล่านี้จึงทำให้มีการนำเอาวิธีการนี้ไปใช้ในที่อื่นๆ อีก และการกำจัดโรคมาลาเรียซึ่งเกือบจะหมดไปอย่างเด็ดขาดในเมืองเหล่านี้นับว่าเป็นหนึ่งในบรรดาความสำเร็จแรกๆ ในการปรับปรุงด้านสาธารณสุข ต่อมาได้มีการใช้วิธีการอื่นๆ ที่วัตสัน ได้ปรับปรุงขึ้นเพื่อขจัดยุงที่เป็นพาหะนำโรค เช่น การระบายดินชั้นล่างและการพ่นแหล่งเพาะพันธุ์ด้วยน้ำมันผสมกับน้ำมันก๊าด อัตราการตายด้วยโรคมาลาเรียจึงลดจาก 62.9 ต่อ 1,000 ใน ค.ศ. 1910 เป็น 18.57 ต่อ 1,000 ใน ค.ศ. 1920 ใน ค.ศ. 1921 เซอร์มัลคอล์ม วัตสัน (ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นขุนนางเนื่องจากงานของเขา) กะประมาณไว้ว่ามากกว่าแสนชีวิตในมาเลเซียตะวันตกได้รับการช่วยเหลือให้รอดพ้นจากโรคได้เพราะการรณรงค์ต่อต้านมาลาเรียอย่างแพร่หลาย คาบสมุทรมลายูได้เป็นหนึ่งในบรรดาที่มีสุขอนามัยดีที่สุดในประเทศเขตอื่นทั้งหมดและดังนั้นจึงสามารถทำการพัฒนาดีบุกและยางได้สำเร็จในบริเวณชนบท ในบอร์เนียวการควบคุมต้องใช้เวลานานกว่าเพราะมีทรัพยากรน้อยกว่า และเพราะจนกระทั่ง ค.ศ. 1930 เศษ ได้พบว่าในซาบาห์ตัวพาหะสำคัญที่นำโรคมาลาเรียมาได้แก่ยุงที่ไม่เป็นอันตรายในคาบสมุทรมลายู

การศึกษา ขณะที่รายได้ของรัฐบาลถูกนำไปใช้เป็นอันมากในด้านพัฒนาการคมนาคม และการปรับปรุงมาตรฐานทางด้านสุขอนามัย ในด้านการศึกษา การปฏิบัติของรัฐบาลเป็นไปอย่างค่อนข้างจำกัดจนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ในรัฐมลายู รัฐบาลเริ่มให้ความสนใจส่วนใหญ่ในการศึกษาของชาวมลายู ชุมชนผู้อพยพเข้ามาถูกปล่อยให้ช่วยเหลือตนเอง ได้มีการเริ่มให้การศึกษาขั้นประถมศึกษาบังคับ ไม่เก็บค่าเล่าเรียนแก่เด็กชายชาวมลายูในสลังงอเมื่อ ค.ศ. 1891 แต่ชาวมลายูไม่ชอบส่งบุตรหลานไปโรงเรียนที่ไม่สอนศาสนาจนกระทั่งได้มีการสอนศาสนารวมเข้าในหลักสูตรด้วย ด้วยสาเหตุเดียวกันนี้เอง ชาวมลายูไม่สนใจการศึกษาภาษาอังกฤษมากนักและเพื่อเอาชนะข้อจำกัดนี้ จึงได้ให้การสอนศาสนาเป็นวิชาบังคับขึ้นในโรงเรียนมลายูเมื่อ ค.ศ. 1905

แต่อย่างไรก็ตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษาของมลายูที่รัฐบาลอำนวยความสะดวกให้นั้นอยู่ในวงจำกัดมาก ตามความเห็นของสเวเดนแฮมแล้ว การศึกษามีขึ้นเพื่อสร้างเด็ก ๆ ให้เป็นชาวนาที่ตีมากกว่าจะให้เด็กได้มีความคิดความอ่านเกี่ยวกับโลกอย่างกว้างขวาง ชาววิกก็ดำเนินตามทัศนคติที่ตื้ออานข้างสนับสนุนการศึกษานี้ ตราบเท่าที่พวกดยกันนำถูกกันให้พ้นจากอิทธิพลของอารยธรรมได้เท่าใดก็เป็นการดีก็สำหรับพวกเขา เพราะไม่สามารถชักจูงคนตีได้หากปราศจากคนแล้ว ขณะที่ถือว่า การอ่าน เขียน และคำนวณง่าย ๆ เล็กน้อย เป็นการพอเพียงแล้วสำหรับเด็กชายชาวมลายู¹ รายวิชาที่จำกัด (ไม่มีภาษาอังกฤษ) กีดกันชาวมลายูออกจาก การเข้ารับราชการในระดับกลาง ๆ และผู้ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนประถมของมลายูก็ไม่มีทางที่จะก้าวหน้าได้ แต่โชคร้ายที่เจ้าหน้าที่บอร์เนียวเหนือได้ตั้งการศึกษาที่ใช้ภาษาพื้นเมืองขึ้นแบบเดียวกันในซาบาห์ตามคำแนะนำของวินสเต็ดท์ (Winstedt) ค.ศ. 1921 แน่ทีเดียวว่าการศึกษาแบบนี้ไม่สามารถทำให้ชาวมลายู ดยกันและกาดาชันแข่งขันกับชาวจีนที่แข่งขันได้ แม้แต่การฝึกหัดครูจะยังคงมีสิ่งที่จะต้องทำอีกมากมายก่อนการเปิดโรงเรียน Sultan Idris Training College ขึ้นในเมืองตันจอง มาลิม เมื่อ ค.ศ. 1922 ด้วยความพยายามที่จะฝึกให้ชาวมลายูทำงานรับราชการ จึงได้มีการตั้ง Malay College ขึ้นใน กัวลา กังซาร์ แต่ก็เปิดโอกาสจำกัดให้นักเรียนเข้าเรียนได้น้อยคนมาก การศึกษาของชาวมลายูในโรงเรียนกัมปงนั้นอยู่ในวงจำกัดมากจนกระทั่งชาวมลายูตามชนบทต้องอยู่กันอย่างโดดเดี่ยวและต้องแยกตัวออกจากชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการศึกษาแบบอังกฤษ พฤติการณ์นี้เป็นเหตุให้เกิดการแบ่งแยกขึ้นในขบวนการชาตินิยมมลายู (ดังกล่าวถึงในหน้า 200) ซึ่งมักอธิบายว่าเป็นการแบ่งแยกระหว่างผู้จบจาก Sultan Idris Training College (สอนภาษามลายู) กับผู้จบจาก Malay College (สอนภาษาอังกฤษ)

ดังจะได้กล่าวในบทหลังว่ารัฐบาลไม่ช่วยเหลือหรือควบคุมโรงเรียนจีนเลย ซึ่งถูกปล่อยให้ดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าจะได้วางกฎข้อบังคับควบคุมขึ้นใน ค.ศ. 1920 เศษ ด้วยเหตุผลทางการเมืองแล้วก็ตาม การศึกษาเป็นภาษาอังกฤษนั้นเริ่มขึ้นจากการริเริ่มของพวกมิชชันนารีสอนศาสนาคริสเตียน แม้รัฐบาลได้จัดตั้งโรงเรียนชั้นกลางสอนภาษาอังกฤษขึ้นในมาเลเชียตะวันตกสิบเจ็ดแห่งเมื่อ ค.ศ. 1919 ต่อจากนั้นมาจำนวนผู้ที่ได้รับการศึกษาเป็นภาษาอังกฤษก็เพิ่มขึ้น แต่เพราะโรงเรียนเหล่านี้ตั้งอยู่ในเมือง โดยทั่วไปแล้วผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองเท่านั้นจึงจะมีโอกาสได้เข้าเรียน

โรงเรียน King Edward VII College of Medicine ในสิงคโปร์ (แต่เดิมสร้างขึ้นใน ค.ศ. 1904 เป็นโรงเรียนแพทย์ มีนักเรียน 22 คน) เท่านั้นที่มีการสอนขึ้น

¹ History of Sarawak under its Two White Rajas, by S. Baring Gould and C.A. Bampfylde, London, 1909.

อุดมศึกษา และต่อมาโรงเรียน Raffles College ในสิงคโปร์ได้เปิดสอนวิชาอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ขึ้นใน ค.ศ. 1928 หลังสงครามโลกครั้งที่สองแล้ว โรงเรียนทั้งสองแห่งนี้รวมกันเข้าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งมลายู (University of Malaya) ต่อมาสถาบันนี้ก็แตกออกเป็น University of Malaya ในกัวลาลัมเปอร์ และแห่งเดิมเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสิงคโปร์ (University of Singapore)

ความเจริญที่มีความสำคัญทัดเทียมกันก็คือ ข้อเท็จจริงที่ว่าประชากรมาเลเซียเป็นจำนวนมากต่างได้รับผลประโยชน์มากด้วยการทำงานในโรงงานผลิตดีบุก ยาง ไม้ และพริกไทย จึงดูประหนึ่งว่าดีบุกและยางมีส่วนทำให้คาบสมุทรมลายูอย่างเข้าสู่ยุคแห่งความเจริญรุ่งเรืองอันยาวนาน จนกระทั่ง ค.ศ. 1920 เศรษฐกิจไม่ปรากฏว่ามีอุปสรรคขัดขวางใดๆ เลย แต่ตามจริงแล้ว ณ บัดนี้มาเลเซียผูกพันอยู่กับตลาดการค้าของโลกอันหมายถึงความยุ่งยากอันอาจจะเกิดขึ้นได้ต่อมา การต้องพึ่งสินค้าออกเป็นสำคัญนั้นหมายความว่ามาเลเซียทั้งไม่สามารถและไม่อาจเป็นผู้กำหนดโชคชะตาทางเศรษฐกิจของตนเองได้ มาเลเซียผูกพันใกล้ชิดอยู่กับการขึ้นและลงทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในอีกซีกโลกหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกามากกว่าประเทศอื่นๆ หลายประเทศ

แรงงาน

ระหว่าง ค.ศ. 1901 ถึง ค.ศ. 1921 ประชากรในคาบสมุทรมลายูเพิ่มขึ้นสองเท่าตัว จากประมาณ 1,600,000 คนเป็น 3,300,000 คน ทั้งนี้เนื่องมาจากกรรมกรชาวจีนและอินเดียพากันเข้ามาทำงานในเมืองและไร่เป็นส่วนใหญ่ และยังเนื่องมาจากการปรับปรุงด้านสาธารณสุขให้ดีขึ้นอย่างมากอีกด้วย ดังเราได้เห็นมาแล้วในบทก่อนว่า การอพยพเข้ามาของชาวจีนนั้นได้เพิ่มขึ้นอย่างมากตั้งแต่ ค.ศ. 1850 เศษถึง ค.ศ. 1870 เศษเมื่อมีการเริ่มทำเหมืองกันอย่างแพร่หลาย เมื่อ ค.ศ. 1882 มีชาวจีนทำเหมืองในเมืองลารุต 50,000 คน การอพยพเข้ามานี้คงดำเนินต่อไปและขยายออกไปถึงยะโฮร์และเคดาห์บ้างเมื่อมีการเริ่มทำไร่ขึ้นที่นั่น ค.ศ. 1907 กะประมาณว่าในสหพันธรัฐมลายูมีชาวจีนที่ทำงานในอุตสาหกรรมเหมืองดีบุกเท่านั้นถึง 229,778 คน นับเป็นระยะเวลาที่มีการว่าจ้างคนงานดีบุกสูงสุดเพราะไม่ช้านานหลังจากที่มีการนำเอาวิธีทำเหมืองชุดและเครื่องจักรยนต์อื่น ๆ มาใช้แล้วจำนวนคนงานชาวจีนก็ลดลงเหลือ 144,000 คน ใน ค.ศ. 1918 แต่กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ชาวจีนยกเว้นในยะโฮร์ไม่ทำงานในไร่ใหญ่ ๆ นอกเสียจากว่าไร่นั้นจะเป็นของชาวจีนด้วยกัน ส่วนในไร่ที่คนยุโรปมาลงทุนนั้นจะว่าจ้างคนงานชาวอินเดีย และเพราะเหตุนี้เองที่ผู้อพยพชาวอินเดียได้เข้ามาอยู่ในรัฐมลายูต่างๆ เมื่อปีแรกๆ ของคริสต์ศตวรรษที่ 20

ตามทักล่าวมาก่อนแล้วว่าชาวยุโรปพวกแรกที่เข้ามาเลเซียมาจากลังกา เมื่อมาถึงชาวไร่พวกนี้ได้พยายามทำให้ชาวมาลายูสนใจทำงานในไร์กาแฟ แต่ชาวมาลายูมักมองไม่เห็นประโยชน์ในการทำงานเช่นนั้นในเมื่อพวกเขาที่อยู่กันได้อย่างสบายดีแล้วแม้ไม่มีงานเช่นนั้นก็ตาม ชาวมาลายูไม่สนใจกับงานจำเจแบบนั้น ในสภาพการณ์เหล่านี้แรงงานจึงเป็นสิ่งหายากและก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่ผู้จัดการที่ดินจะต้องหันไปหาคนงานเดิมที่ตนเคยว่าจ้างในลังกามากกว่าชาวจีนซึ่งมีอยู่แล้วในมาเลเซียและพูดภาษาไม่เข้าใจกัน คนงานเหล่านี้เป็นพวกทมิฬจากอินเดียภาคใต้ซึ่งแม้ในปัจจุบันก็เป็นชนกลุ่มน้อยที่สำคัญในลังกาพวกนี้ถูกนำเข้ามาคาบสมุทรมลายูเป็นครั้งแรกเพื่อทำไร์กาแฟ แต่จำนวนคนพวกนี้ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมากพร้อมๆ กับความเจริญของสวนยาง ในสมัยก่อนคนงานหายากมากจนต้องมีการป่าวร้องหากันในอินเดียและสนับสนุนให้มาทำงาน ในปีแรกๆ ของศตวรรษนี้จำนวนคนงานชาวอินเดียไม่พอกับความต้องการ เพราะแม้ว่าจะมีพวกทมิฬเข้ามาถึงปีหนึ่งปีละ 20,000 คนแล้วก็ตาม พวกนี้ก็ยังมีมาแทนพวกที่กลับไปอินเดียได้น้อยมาก แม้ต่อมาเมื่อจำนวนผู้อพยพชาวอินเดียจะมีเพิ่มขึ้นมากก็ตาม แต่พวกอินเดียก็ยังคงอยู่ชั่วคราวเสียส่วนใหญ่ พวกคนงานอินเดียส่วนมากจะอยู่ในมาเลเซียชั่วคราวระยะหนึ่งและแล้วก็กลับไปประเทศอินเดียไป อาทิใน ค.ศ. 1908 มีคนอินเดียมาถึงมาเลเซียตะวันตก 54,000 คน และกลับไปเสีย 31,000 คน ใน ค.ศ. 1912 เข้ามามาเลเซีย 107,000 คน และกลับไปประเทศอินเดีย 63,000 คน

ผู้ที่มาจากอินเดียหลายคนเป็นกรรมกรที่มีสัญญาผูกมัด ทั้งนี้หมายถึงพวกเหล่านี้ถูกหามาจากอินเดียให้มาทำงานกับที่ดินเฉพาะแห่งและนำเข้ามาในคาบสมุทรมลายูโดยผู้ว่าจ้างหรือโดยบุคคลที่ได้ทำสัญญาว่าจ้างคนงาน กรรมกรที่มีสัญญาผูกมัดมักเป็นที่ไม่พอใจ มีหลายคนที่มีร่างกายไม่เหมาะกับการทำงานที่ต้องทำและได้ทำสัญญาผูกมัดกันเข้าไว้แล้วกับผู้รับเหมาที่ไม่มีธรรมะ ยังเป็นเพราะคนงานเหล่านี้ผูกมัดอยู่กับที่ดินเฉพาะแห่ง บางครั้งจึงถูกนายจ้างเลวๆ ใช้ออย่างทารุณ พวกกรรมกรอิสระเป็นพวกที่น่าพอใจมากกว่า และเจ้าหน้าที่สเตตส์เซ็คเตดิลเมนท์ก็ให้เข้ามาได้โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมเดินทางเป็นจำนวนหนึ่งเพื่อเป็นการสนับสนุนให้มาทำงานไม่เฉพาะแต่ในไร์เท่านั้น ยังให้ทำงานในกระทรวงโยธาธิการอีกด้วย

ต่อมาใน ค.ศ. 1907 ได้มีการสนับสนุนความมุ่งหมายในการให้ความช่วยเหลือและดูแลขึ้นด้วยการตั้งตัวแทนรัฐบาลมลายูในมัทราส เพื่ออำนวยความสะดวกและใน ค.ศ. 1908 ด้วยการตั้งกองทุนการอพยพชาวอินเดียขึ้น ในอนาคตนายจ้างทุกคนที่จ้างกรรมกรทมิฬเข้ามาจำต้องมีส่วนออกค่าใช้จ่ายในการนำกรรมกรเข้ามาด้วยเป็นที่หวังกันว่าด้วยความช่วยเหลือแบบนี้จะเป็นการป้องกันมิให้นายจ้างหักค่าจ้างของกรรมกรสำหรับค่าธรรมเนียมเดินทาง อันอาจดึงดูดคนงานที่ดีกว่าให้มา และอาจเป็น

การป้องกันการปฏิบัติอันเลวทรามของผู้ว่าจ้างได้

ใน ค.ศ. 1912 กองทุนรวบรวมเงินรายได้ได้เป็นจำนวน 1,189,308 เหรียญ และเสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินเกือบ 900,000 เหรียญ เป็นที่น่าสังเกตว่ารัฐบาลเป็นผู้อุดหนุนที่ใหญ่ที่สุดของกองทุนนี้ ก็เพื่อที่จะได้คนงานสำหรับทำงานด้านการรถไฟ กระทรวงโยธาธิการและอื่น ๆ

ค.ศ. 1914 จำนวนกรรมกรอิสระมีเพิ่มมากขึ้นจนต้องออกกฎหมายห้ามว่าจ้างคนงานที่มีสัญญาผูกมัด ไม่จำเป็นอีกแล้วเพราะมีแรงงานเหลือเฟือทั้งสำหรับงานรัฐบาลและงานตามไร่ต่าง ๆ ผู้อพยพชาวอินเดียใน ค.ศ. 1908 มีประมาณ 49,000 คน ในขณะที่ ค.ศ. 1913 มีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง 118,000 คน ประชากรอินเดียเพิ่มจาก 270,000 คน ใน ค.ศ. 1911 เป็น 470,000 คน ใน ค.ศ. 1921

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของมาเลเชียตะวันตกเจริญขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 20 ถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ซึ่งรวมถึงประชากรของประเทศกับเงินลงทุนต่างชาติและแรงงานต่างชาติด้วยเป็นอันมาก ทางที่จะเป็นไปได้ในคาบสมุทรหลายในด้านการพัฒนาท่าเหมืองแร่ดีบุกและการทำสวนยางนั้นมีมากจนกระทั่งว่า หากชาวมลายูต่างหวังที่จะได้ร่วมมีส่วนในอุตสาหกรรมเหล่านี้หมดก็ตาม ก็จะมีแรงงานตามที่ต้องการได้ไม่เพียงพอ ฉะนั้นนักธุรกิจท่าเหมืองชาวจีนจึงได้นำเอาชาวจีนเข้ามาয়รัฐมลายูต่างๆ เป็นจำนวนมากเพื่อทำงานในเหมือง และในไร่บางแห่งอีก ส่วนชาวอินเดียนั้นถูกนำเข้ามาเพื่อทำงานให้รัฐบาลและตามไร่กาแฟกับสวนยาง ตามโรงงานยางยังได้จ้างคนงานชาวเป็นจำนวน 12,000 คนอีกด้วย (ค.ศ. 1913) ดังเราได้เห็นแล้วในบทที่ 9 ว่าสังคมหลากหลายของมาเลเชียนั้นเริ่มขึ้นในตอนกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้เช่นไร ค.ศ. 1920 ลักษณะของประชากรในปัจจุบันนั้นส่วนใหญ่มั่นคงแล้ว และจะมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยมากในปีต่อมา ใน ค.ศ. 1921 ประชากรของมาเลเชียตะวันตกทั้งหมดรวมทั้งสิงคโปร์ด้วยมี 3,328,000 คน อันประกอบด้วยกลุ่มต่อไปนี้

ชาวมลายู	1,630,000	48.9%
ชาวจีน	1,180,000	35.5%
ชาวอินเดีย	472,000	14.2%
ชาติอื่นๆ	46,000	1.4%

สังคมหลากหลายของมาเลเชียจึงเป็นเรื่องจริงในปัจจุบัน

นับเป็นข้อปลื้มขอยที่แสดงให้เห็นถึงความจริงที่น่าทึ่งเกี่ยวกับความเจริญอย่างรวดเร็วของประชากรในสเตตรัสเซ็ดเตลเมนท์และรัฐมลายูต่างๆ และขณะเดียวกันในดินแดนมาเลเชียตะวันออกยังคงขาดแรงงานเป็นอันมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโอกาสที่

จะก้าวหน้าในดินแดนตะวันตกตีกว่ามากนัก และเพราะสภาพในบอร์เนียวยังคงล้าสมัย และไม่ถูกสุขอนามัยอยู่มาก ความพยายามที่จะว่าจ้างชาวอินเดียให้มาทำงานในซาบาร์ท ระหว่าง ค.ศ. 1887 ถึง ค.ศ. 1926 นั้นไม่ประสบผลสำเร็จโดยสิ้นเชิง และจนกระทั่ง ค.ศ. 1927 ได้มีการจ่ายค่าธรรมเนียมเดินทางให้ชาวจีนจากฮ่องกงมาอยู่ ประชากรชาวจีนในซาบาร์ทและในซาราวักมีจำนวนไม่มากมายจนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ใน ค.ศ. 1921 ในซาบาร์ท แรงงานของชาวชวามี 33 เปอร์เซ็นต์

15. สิงคโปร์ในฐานะเป็นอาณานิคม (ค.ศ. 1870-1941)

ผลโดยตรงที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการโอนสเตอร์ตส์เซ็ตเติลเมนต์จากรัฐบาลอินเดียมาขึ้นอยู่กับกระทรวงอาณานิคมนั้นก็คือ การสร้างข้าราชการพลเรือนของสเตอร์ตส์เซ็ตเติลเมนต์ซึ่งว่าจ้างเป็นพิเศษสำหรับเซ็ตเติลเมนต์ต่างๆ และข้าราชการจะทำงานอยู่ที่นั่นเลย ทั้งนี้หมายความว่า เช่น ในสิงคโปร์ ข้าราชการเริ่มเรียนรู้ภาษาจีนท้องถิ่น และด้วยเหตุนี้จึงเริ่มเข้าใจคนซึ่งตนปกครองอยู่มากขึ้น และผลที่เห็นได้ชัดที่สุดของการมีความรู้เพิ่มขึ้นนี้ก็คือการก่อตั้ง “กรมการคุ้มครองชาวจีน” (The Chinese Protectorate) ใน ค.ศ. 1874 ในเมื่อการปกครองของสเตอร์ตส์เซ็ตเติลเมนต์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสเตอร์ตส์เซ็ตเติลเมนต์เองแล้วชนนี้ก็สามารถจัดการกับปัญหาของตนตามความสำคัญที่ตนได้ตัดสินใจเองได้ ประการแรกและที่มาก่อนเพื่อนก็คือ ความจำเป็นที่จะต้องควบคุมสมาคมลับต่างๆ ซึ่งได้ทำการบ่อนทำลายการบริหารของรัฐบาลเกี่ยวกับประชากรส่วนใหญ่

หลังจากการโอนมาจากกระทรวงอินเดียและพื้นที่ที่สเตอร์ตส์เซ็ตเติลเมนต์ได้กลายมาเป็นอาณานิคมแล้ว รัฐบาลก็มีอำนาจเพิ่มขึ้นในอันที่จะออกกฎหมายข้อบังคับเกี่ยวกับการอพยพเข้ามาของชาวจีน บางที่อำนาจที่สำคัญที่สุดในบรรดาอำนาจต่างๆ ก็เห็นจะได้แก่อำนาจเนรเทศอาชญากรสำคัญๆ ออกไปโดยมิให้มีสิทธิหรือธรรม์ได้เลย จากผลของการจลาจลในปีหนึ่งเมื่อ ค.ศ. 1867 รัฐบาลได้ออกกฎหมายจดทะเบียนขึ้นใช้ใน ค.ศ. 1869 ซึ่งนับว่าเป็นการพยายามที่จะทำให้สมาคมต่างๆ ได้ตั้งขึ้นอย่างเปิดเผยด้วยการจดทะเบียนเสีย แต่แท้จริงแล้วเป็นการให้การรับรองสมาคมต่างๆ อย่างเป็นทางการและยังผลให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ขึ้นอย่างมากในสิงคโปร์ ครั้น ค.ศ. 1872 สมาคมลับทั้งหลายได้มาจดทะเบียนแต่ก็ไม่มีสมาคมใดเลยที่ถูกปราบลง และกะประมาณได้ว่าอย่างน้อยที่สุดชาวจีนที่เป็นสมาชิกด้วยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจก็มีถึง 60 เปอร์เซ็นต์ของประชากรชาวจีนทั้งหมด

กรมการคุ้มครองชาวจีน

ใน ค.ศ. 1877 รัฐบาลได้ตั้งกรมพิเศษขึ้นมี ดับบลิว เอ. พิกเกอร์ริง (W.A. Pickering) ผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเจรจาอันนำไปสู่สัญญาฟังกอร์เป็นหัวหน้า กรมนี้ทำหน้าที่เป็นตัวประสานงานระหว่างรัฐบาลกับประชากรชาวจีน เป็นที่เกรงกันว่าตัว

ประสานงานนี้จะสามารถบ่อนทำลายและมาแทนที่อิทธิพลอันยิ่งใหญ่ซึ่งสมาคมลับต่างๆ มีต่อชาวจีนได้ในที่สุด กรมใหม่นี้มีชื่อเรียกว่า กรมการคุ้มครองชาวจีน และในไม่ช้าก็เข้าไปเกี่ยวข้องกับทุกๆ ด้านของปัญหาทางสังคมชาวจีน เช่น การอพยพเข้ามา การลักพาตัวกรรมกร เงื่อนไขการว่าจ้างสำหรับผู้มาถึงใหม่ การลักลอบค้าสตรีและโสเภณี พลั้งกระตุ้นให้มีการตั้งกรมใหม่นี้ก็คือ ชาติการควบคุมการอพยพเข้ามาจากเมืองจีน คณะกรรมการการสอบถามได้บันทึกไว้ใน ค.ศ. 1872 ว่าผู้อพยพเข้ามาเป็นจำนวนมากได้มาขึ้นบกที่สิงคโปร์โดยที่รัฐบาลไม่รู้เรื่องเลยเกี่ยวกับพวกนี้ และพวกนี้ก็ไม่รู้เรื่องอะไรเลยเกี่ยวกับรัฐบาล จำนวนผู้เข้ามาสิงคโปร์นั้นมีมากมาย ใน ค.ศ. 1878 มีชาวจีน 34,000 คน มาสิงคโปร์ ใน ค.ศ. 1888 จำนวนเพิ่มขึ้นถึง 103,000 คน กรมการคุ้มครองชาวจีนตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นตัวกลางให้ชาวจีนที่อยู่ที่นี่และรัฐบาลอังกฤษได้ติดต่อกันโดยพิทเกอร์ริงผู้ซึ่งกลายเป็นบุคคลในนิยายที่เล่ากันในสิงคโปร์

ในเมืองจีน บรรดาสมาคมลับต่างๆ ถูกปราบลงราบคาบแล้ว สมาคมลับในอาณานิคมของฮอลันดาและสเปนก็ในช่องทางก็ถูกปราบลงเช่นเดียวกัน มีแต่ในสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนต์เท่านั้นที่สมาคมลับยังคงยืนหยัดอยู่ได้ พิกเกอร์ริงเองในขั้นแรกก็เป็นผู้สนับสนุนการจดทะเบียนสมาคมลับเหล่านี้ เขาเชื่อมั่นในระบบการปกครองโดยทางอ้อมด้วยการบริหารผ่านทางสมาคมต่างๆ ซึ่งการปกครองแบบนี้ทำให้อิทธิพลของผู้ปกครองอ่อนลง เขาคิดว่าการกระทำเช่นนี้ยังเป็นการดีเสียกว่าจะปล่อยให้สมาคมเหล่านี้ดำเนินงานแบบใต้ดิน แต่คนอื่นๆ ในสิงคโปร์เป็นจำนวนมากเห็นว่านโยบายการจดทะเบียนสมาคมนั้นได้พิสูจน์แล้วว่าไม่เป็นผลสำเร็จ เพราะมิได้ทำสิ่งใดเลยในอันที่จะจำกัดการกระทำของสมาคมเหล่านี้ และในที่สุดพิทเกอร์ริงเองก็เห็นว่าการจดทะเบียนนั้นเป็นข้อผิดพลาด ดังที่เคยกล่าวมาแล้วว่าสมาคมต่างๆ ได้ถูกปราบลงแล้วในช่องทาง และใน ค.ศ. 1889 ผู้ว่าราชการ คลิเมนต์ สมิท ผู้ซึ่งเคยประจำอยู่ในช่องทางมาก่อนได้ตัดสินใจว่าควรจะได้ปฏิบัติเช่นเดียวกันในสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนต์ด้วย กฎหมายสมาคม ค.ศ. 1890 ทำให้สมาคมต่างๆ ผิดกฎหมายจนกว่าจะได้รับอนุญาตและรัฐบาลมีอำนาจที่จะเนรเทศสมาชิกของสมาคมผู้ซึ่งมิได้เป็นคนในบังคับอังกฤษ แน่ที่เดี๋ยวกฎหมายนี้มีได้กำจัดสมาคมลับออกไปและกฎหมายนี้ยังขับให้สมาคมลับเหล่านี้อยู่ใต้ดินยิ่งขึ้น แต่อย่างน้อยที่สุด สมาคมลับเหล่านี้ก็จักต้องป้องกันตนเองต่อการปราบปรามเนื่องๆ ของตำรวจ และตามข้อเท็จจริงแล้วสมาคมลับเหล่านี้เป็นฝ่ายตั้งรับซึ่งทำให้อิทธิพลของตนลดลง

ระบบการปกครอง

ขณะที่รัฐบาลกำลังวางมาตรการควบคุมพลเมืองส่วนใหญ่มากยิ่งขึ้นโดยผ่านทางกรมการคุ้มครองชาวจีน และตามข้อเท็จจริงที่ว่าข้าราชการพูดภาษาจีนท้องถิ่น

ได้มากขึ้น เมืองและเมืองท่าก็เจริญขึ้นทั้งทางขนาดและความเจริญรุ่งเรือง ผู้อพยพยังคงเข้ามาเรื่อยๆ และประชากรก็เพิ่มขึ้นดังตัวเลขต่อไปนี้

53,000 คนใน ค.ศ. 1850 420,000 คนใน ค.ศ. 1931

82,000 คนใน ค.ศ. 1860 770,000 คนใน ค.ศ. 1941

ความสำคัญทางด้านการค้าและต่อมาทางด้านยุทธศาสตร์ของสิงคโปร์ได้เพิ่มขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป แต่สำหรับพลเมืองส่วนใหญ่แล้ว เรื่องการค้าก็ยังไม่สำคัญมากกว่า เราได้เห็นมาแล้วในบทที่ 9 ว่าพวกพ่อค้าในสิงคโปร์นั้นเป็นผู้ย่งสำคัญให้เกิดความวุ่นวายด้วยการสนับสนุนอังกฤษให้ดำเนินการเคลื่อนไหวก่อไปในคาบสมุทรมลายูพวกนี้เป็นพวกที่ต้องการเปิดโอกาสทางการค้าใหม่ขึ้นในรัฐมลายูต่างๆ ขณะนั้นชุมชนพ่อค้านี้มีอิทธิพลมากและยังตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ด้วยแล้ว ชุมชนนี้ได้เริ่มมีอิทธิพลเหนือข้อตกลงใจที่ยังผลต่ออาณานิคมเป็นอันมาก เริ่มด้วยการเรียกร้องที่จะได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเป็นทางการมากขึ้นของพวกพ่อค้ายุโรปเป็นส่วนใหญ่ และถึงแม้ว่าข้อเรียกร้องนี้จะไม่บังเกิดผลสำเร็จจนกระทั่งอีกนานต่อมาก็ตาม ก็นับว่าเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญๆ ขึ้นในการสร้างรัฐธรรมนูญ

แม้ว่าสิงคโปร์ (และสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนท์) จะมีระบอบการปกครองแบบอาณานิคมอังกฤษดั้งเดิมที่มีข้าราชการเป็นคนของตนส่วนใหญ่ตลอดสมัยนี้ก็ตาม แต่ก็มักจะฟังเสียงของสมาชิกที่มีได้เป็นข้าราชการซึ่งมีอิทธิพลมากกว่า มีกฎหมายที่มีข้อขัดแย้งเพียงไม่กี่ข้อที่ได้ออกใช้โดยมิได้ปรึกษาหารือพวกพ่อค้าชั้นนำชาวยุโรปและบุคคลสำคัญๆ ในชุมชนเงินก่อนเลย

อย่างไรก็ตาม องค์การการปกครองก็เป็นแบบอาณานิคมดั้งเดิมและเอกราชไปโดยตำแหน่งสูงสุดได้แก่ผู้ว่าราชการแห่งสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนท์ผู้ซึ่งพำนักอยู่ในสิงคโปร์และมักเป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมาจากนอกวงการบริหารพลเรือนของมลายู แต่ว่าสเวเดนแฮมและคลิฟฟอร์ดเป็นข้อยกเว้นสำหรับกฎทั่วไปข้อนี้ ผู้ว่าราชการสิงคโปร์ยังได้เป็นข้าหลวงใหญ่ประจำรัฐมลายูต่างๆ อีกด้วย เลขาธิการอาณานิคมผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักข้าราชการพลเรือนและพำนักอยู่ในสิงคโปร์ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารในสเตอร์ตส์เซิตเติลเมนท์ด้วยผู้ว่าราชการในฐานะเป็นหัวหน้ารัฐบาลจะมีสภาพบริหารให้คำปรึกษาและขอคำปรึกษาจากสภานี้ด้วย ส่วนอำนาจการออกกฎหมายและออกพระราชบัญญัตินั้นเป็นหน้าที่ของสภานิติบัญญัติ

สมาชิกของสภาบริหารประกอบด้วย (ระหว่างสมัยสงครามโลกสองครั้ง) นายทหาร (General Officer) ซึ่งบังคับบัญชากองทัพอังกฤษ เลขาธิการอาณานิคม ที่

ปรึกษาผู้ว่าราชการประจำ (Resident Councillors) ปีนังและมะละกา อธิบดีกรม
 อัยการ เสนาบดีคลัง (ต่อมาเรียกเป็นรัฐมนตรีว่าการคลัง) ข้าราชการอื่นๆ อีกสองคน
 และสมาชิกที่ไม่ได้เป็นข้าราชการอีกสามคน ในตอนต่อไปจะเห็นได้ว่าคำปรึกษาใดๆ
 ที่ให้จะเป็นคำปรึกษาของข้าราชการอื่นๆ เป็นสำคัญ สภาทำหน้าที่ตรวจตราราชการ
 ทุกอย่างและมีน้อยครั้งนักที่ผู้ว่าราชการจะไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของสภา ถ้าหากผู้ว่า
 ราชการขัดแย้งคำแนะนำของสภาแล้วก็จะต้องรายงานเรื่องเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการต่าง
 ประเทศ (Secretary of State) ประจำฝ่ายอาณานิคมในประเทศอังกฤษ

สภานิติบัญญัติก็มีสมาชิกที่เป็นข้าราชการส่วนใหญ่ด้วย อาทิระหว่างสมัย
 สงครามโลกทั้งสองครั้ง สภามีสมาชิก 26 คนรวมทั้งผู้ว่าราชการ เป็นสมาชิกที่เป็น
 ข้าราชการ 13 คน และที่ไม่เป็นข้าราชการ 13 คน สมัยนั้นสมาชิกที่ไม่ได้เป็นข้าราชการ
 มาจากชาวยุโรป 7 คน ชาวจีน 3 คน และชาวมลายู 1 คน จุดประสงค์สำคัญที่มีการ
 เลือกผู้แทนแบบนี้ก็เพื่อประกันได้ว่าชุมชนใหญ่ๆ ทั้งหมดได้รับเลือกเข้ามาเป็นผู้แทน
 และก็ยังชี้ให้เห็นว่าชุมชนชาวยุโรปได้รับเลือกเป็นผู้แทนมากเป็นพิเศษ

สมาชิกที่ไม่ได้เป็นข้าราชการของสภานิติบัญญัตินั้นคัดเลือกมาจากองค์กรชุมชน
 ต่างๆ กัน เช่น หอการค้าจีน ซึ่งต่างก็เป็นคนชั้นสูงและชั้นกลางที่สำคัญๆ และเป็น
 ที่น่าสังเกตว่าไม่มีการเลือกผู้แทนจากสหภาพแรงงานหรือจากคนงานซึ่งควรจะได้เป็น
 สมาชิกด้วยเลย

จำต้องกล่าวด้วยว่าตอนต้นๆ ของคริสต์ศตวรรษที่ 20 นั้น ปรากฏว่าไม่มีการ
 เรียกร้องสิทธิหรือออกเสียงลงคะแนนหรือเรียกร้องการจัดตั้งสมาชิกส่วนใหญ่ที่มีได้เป็น
 ข้าราชการในสภานิติบัญญัติขึ้นเลย ความรู้สึกโดยทั่วๆ ไปนั้นก็ถือว่าถ้าจะมีการนำเอา
 การออกเสียงลงคะแนนมาใช้แล้วละก็ควรจะทำกักให้เฉพาะผู้ที่เป็นคนในบังคับอังกฤษ
 เท่านั้น (ผู้ที่เกิดในสเตอร์ตส์) และบุคคลดังกล่าวก็เป็นชนกลุ่มน้อย ปรากฏว่ามีการ
 เรียกร้องให้เพิ่มจำนวนสมาชิกที่มีได้เป็นข้าราชการขึ้นบ้างเล็กน้อยแม้กระทั่งจากชุม
 ชนใหญ่ที่สุด อันได้แก่ชาวจีน ส่วนการเรียกร้องจากชนกลุ่มน้อยนั้นยังมีน้อยลงไปอีก

ความสนใจทางด้านการเมืองในบรรดาชาวจีนและอินเดียในส่วนใหญ่มุ่งอยู่ที่
 เหตุการณ์ต่างๆ ในเมืองจีนและอินเดีย การปฏิวัติในจีน (ค.ศ. 1911) และหลังจาก
 การปฏิวัติแล้วทำให้เกิดการตั้งสาขาพรรคก๊กมินตั๋งและพรรคคอมมิวนิสต์ขึ้นในสิงคโปร์
 และปีนัง และความเจริญของลัทธิชาตินิยมในอินเดียก็ได้ทำให้ชาวอินเดียสนใจในกิจ
 กรรมของพรรคองเกรส แต่ด้วยสมาชิกส่วนใหญ่ในสภาต่างๆ ของรัฐบาลเป็นข้า
 ราชการ จึงไม่น่าเป็นไปได้ว่าคำปราศรัยใดๆ ที่กล่าวในสภานิติบัญญัติจะทำให้ประชาชน
 สนใจได้มากเลย ในระบอบการปกครองแบบอาณานิคมอังกฤษแบบนี้ ข้าราชการที่ได้
 รับแต่งตั้งมีหน้าที่รับผิดชอบในกรมกองต่างๆ ส่วนใหญ่ และคนเดินถนนทั่วๆ ไปไม่

อาจเข้าไปยุ่งเกี่ยวในกิจการต่างๆ ได้เลยจนกว่าเขานั้นจะมีสัมเสียดขึ้นมาในการเลือกบุคคลที่จะเป็นสมาชิกในสถานะนิติบัญญัติ แต่พฤติการณ์นี้จะไม่เกิดขึ้นในสิงคโปร์จนกระทั่งหลัง ค.ศ. 1945 และระหว่างนั้นชาวเมืองที่สนใจในการเมืองต่างก็พากันตื่นตัวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเมืองจีนและที่อื่นๆ

การพาณิชย์

เมื่อตอนต้นของคริสต์ศตวรรษที่ 20 สิงคโปร์เป็นสถานที่สำคัญในจักรวรรดิอาณานิคมอังกฤษ จักรวรรดิซึ่งยังคงอ้างความเป็นเจ้าควบคุมเส้นทางเดินเรือของโลกมาแต่ดั้งเดิม มองดูแผนที่แล้วจะเห็นได้ถึงความสำคัญของการควบคุมนี้ ระหว่างยุโรปกับจีนและออสเตรเลีย จุดสำคัญๆ ของเส้นทางเดินเรือได้แก่ยิบรอลตาร์ มอลต้า คลองสุเอซ อาเดน โคลัมโบ (หรือแหลมกูดโฮปเข้าไปทางแอฟริกาใต้) สิงคโปร์และช่องกอังกฤษควบคุมเส้นทางทั้งหมดเหล่านั้นและสิงคโปร์เป็นจุดสำคัญยิ่งในเส้นทางนี้

แต่สถานที่หลายแห่งมีความสำคัญยิ่งกว่าเป็นศูนย์ยุทธศาสตร์ ฐานทัพบกหรือฐานทัพเรือ บางแห่งได้พัฒนามาเป็นเมืองท่าที่เจริญรุ่งเรืองที่ไม่เพียงแต่เพราะอำนาจความสะดวกต่างๆ แก่เรือที่ผ่านไปมาเท่านั้น ยังเพราะการค้าซึ่งเจริญขึ้นพร้อมๆ กับผืนแผ่นดินหลังฝั่งทะเลหรือประเทศรอบๆ บริเวณอีกด้วย สิงคโปร์เป็นหนึ่งในบรรดาเมืองที่เด่นๆ เหล่านี้ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 9 ว่าการเปิดใช้คลองสุเอซได้ทำให้เมืองท่าสิงคโปร์ยิ่งเจริญรุ่งเรืองขึ้นอีกอย่างใหญ่หลวง ตอนที่คลองเพิ่งเปิดมีเรือประมาณ 500 ลำมาแวะที่สิงคโปร์ และภายในสิบปีจำนวนนี้ได้เพิ่มขึ้นถึงสี่เท่า เป็นธรรมดาอยู่เองที่การเพิ่มขึ้นนี้เนื่องมาจากการใช้ที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ของเรือกลไฟแทนเรือใบ เรือเหล่านั้นสามารถใช้คลองสุเอซได้ตลอดทั้งปีและไม่ต้องขึ้นอยู่กับลมมรสุมที่มาตามฤดูกาล

ตามความจริงแล้วเนื่องจากเป็นเมืองท่าทางการค้าจึงทำให้สิงคโปร์มีความสำคัญขึ้น สิงคโปร์ยังเป็นฐานทัพเรืออีกด้วย แต่เพิ่งมามีความสำคัญยิ่งในทางยุทธศาสตร์เมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง

สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการพาณิชย์ซึ่งมีการติดต่อทางการค้าแผ่ขยายออกไปทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายหลังจากความเจริญรุ่งเรืองทางอุตสาหกรรมติบูกและยางในมลายูเมื่อปีหลังๆ ของคริสต์ศตวรรษที่ 19 แล้ว เมืองท่าของสเตอร์ตส์เซ็ดเติลเมนต์ที่สิงคโปร์และปีนังได้กลายเป็นที่ขนส่งสินค้าติบูกและยางทั้งหมด เมืองท่าทั้งสองโดยเฉพาะสิงคโปร์ด้วยแล้วอำนาจในด้านความรู้ความชำนาญและเทคนิคเกี่ยวกับการค้าระหว่างชาติ เป็นความจริงที่จะกล่าวได้ว่าบริษัททำเหมืองแร่และทำไร่หลายแห่งที่ทำการค้ากับมลายูนั้น ได้รับการอุดหนุนทางการเงินและควบคุมจากสิงคโปร์ ซึ่งทั้งนี้ก็หมายถึงบริษัทของชาวจีนและชาวยุโรป ตราบเท่าที่ยังคำนึงถึงเรื่องการพาณิชย์อยู่ ผืน

แผ่นดินหลังฝั่งทะเลของสิงคโปร์ก็ได้แก่คาบสมุทรมาลายู และการติดต่อกันระหว่างทั้งสองประเทศก็เป็นไปอย่างมั่นคงแม้ว่าจะเป็นที่น่าประหลาดนักในตอนต้นๆ ของคริสต์ศตวรรษที่ 20 ว่าประชากรส่วนใหญ่ของสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์ไม่มีใครแสดงความสนใจในกิจการต่างๆ ของรัฐมาลายูเลย เรื่องนี้ไปพ้องกันเข้ากับข้อสงสัยเกี่ยวกับดินแดนต่างๆ ซึ่งมีท่าที่มุ่งเน้นในเรื่องการควบคุมเศรษฐกิจและการเมืองของสิงคโปร์ (ดูบทที่ 16)

ขณะเดียวกันน่าจะกล่าวได้ว่าความเจริญรุ่งเรืองของสิงคโปร์ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการค้าจากภายนอกมาโดยเฉพาะจากหมู่เกาะอีสต์อินดีส์ของฮอลันดา ฉะนั้นข้อแนะนำสำหรับสภาพศุลกากรระหว่างสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์สหพันธรัฐมาลายูและรัฐมาลายูที่ไม่ได้ร่วมสหพันธ์ซึ่งปรากฏให้เห็นเป็นระยะๆ ในระหว่างสมัยสงครามโลกไม่เคยได้รับการสนับสนุนทั้งจากสิงคโปร์หรือป็นิงมากเลย ทั้งสิงคโปร์และป็นิงต่างก็ไม่ประสงค์จะสูญเสียสถานภาพในการเป็นเมืองท่าเสรีของตน

สภาพสังคม

สิงคโปร์แสดงให้เห็นภาพของสังคมที่พ้นจากข้อผูกมัดส่วนใหญ่ของรัฐบาล โดยมีการปกครองที่เข้าไปแทรกแซงกิจกรรมประจำวันของพลเมืองให้น้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้ สิ่งสำคัญที่น่าจดจำก็คือว่าประชากรส่วนใหญ่ของสิงคโปร์ประกอบด้วยผู้อพยพเข้ามา ไม่ว่าจะเป็นลูกหลานของผู้ตั้งบริษัทต่างๆ เช่น บูลสเตดส์ (Bousteads) และเฮนรี วอห์ หรือจะเป็นพวก ชิงเคะ จากกวางตุ้ง หรือเป็นกรรมกรจากมัทราสก็ตาม ต่างก็มาสิงคโปร์เพื่อหาเงินกันทั้งนั้น และก็ชอบวิธีที่เร็วที่สุดเพื่อว่าจะได้กลับไปบ้านเกิดเมืองนอนของตน เช่น สกอตแลนด์ จีนหรืออินเดีย จนกระทั่งถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง พลเมืองส่วนใหญ่จะเป็นพวกมาอยู่อาศัยชั่วคราวโดยที่ทุกคนต่างหวังที่จะทำเงินได้เพียงพอที่จะกลับไปบ้านเมืองของตนก่อนตาย แน่แน่นอนที่ว่าผู้อพยพบางคนเท่านั้นที่ร่ำรวย และแม้ว่าจะมีหลายคนที่ย่ำรวยแต่ก็ยังมีอีกหลายรายนักที่คงดำรงอยู่ในฐานะเดิมเพราะนายจ้างมักจะกดราคาค่าจ้างให้ต่ำเท่าที่จะทำได้ สำหรับพวกกุลีนัน ช่องว่างระหว่างการดำเนินชีวิตและการอดตายนั้นน้อยมาก

อย่างไรก็ตาม เมื่อกาลล่วงไป โอกาสที่ลดน้อยลงทุกทีๆ ในการจะร่ำรวยได้ บังคับให้ผู้อพยพจำนวนมากเลิกความคิดที่จะกลับบ้านเมืองตนอย่างคนร่ำรวยและมีชื่อเสียง พวกนี้ได้กลายมาเป็นพลเมืองที่อยู่ในสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์อย่างถาวร เมื่อจำนวนคนประเภทนี้มีเพิ่มมากขึ้น ฝ่ายปกครองจึงต้องหันมาให้ความสนใจมากขึ้นในการขจัดความชั่วร้ายในสังคม และขณะเดียวกันก็ได้เข้าร่วมมือช่วยเหลือในการให้ความเจริญทางด้านความผาสุกของประชาชน

เมืองท่าเสรีสื่อแสดงถึงการได้ภาษีสินค้าเข้าและสินค้าออกน้อย ฉะนั้นจึงเป็นการทำให้รัฐบาลหมดโอกาสได้แหล่งรายได้สำคัญไป และตามข้อเท็จจริงแล้วสิงคโปร์ก็มีหนทางที่จะได้เงินน้อยทางด้วย จึงจำต้องยอมรับว่าจนกระทั่งเกือบถึง ค.ศ. 1930 สินค้าที่ทำรายได้ใหญ่ที่สุดรายได้เดียว (ประมาณครึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งหมด) ได้แก่การผูกขาดฝิ่น แม้ว่ารัฐบาลจะค่อนข้างเฉื่อยชาต่อการบังคับให้เลิกสูบฝิ่นก็ตาม

อย่างไรก็ตาม เป็นที่ตระหนักกันตั้งแต่ต้นๆ คริสต์ศตวรรษที่ 20 แล้วว่า ฝิ่นไม่มีผลดีอะไรเลยนอกจากเป็นภัยอันตราย และรายงานของคณะกรรมการสืบสวนซึ่งลงพิมพ์ใน ค.ศ. 1908 กล่าวว่า ผู้สูบฝิ่นส่วนใหญ่ในสเตอร์ตส์เป็นคนที่สูบปานกลางมากกว่าคนที่สูบมากเกินไป อย่างไรก็ตามได้มีการแนะนำให้ควบคุมเข้มงวดยิ่งขึ้น แต่รายงานก็มีได้เสนอแนะให้มีการห้ามขายฝิ่น

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดตอนสิ้น ค.ศ. 1909 ก็คือ การเลิกปฏิบัติในการเก็บรายได้จากฝิ่น ทั้งนี้ยังผลให้รัฐบาลทำการขายฝิ่นเสียเอง หลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่งได้มีการวางกฎข้อบังคับมากขึ้นเกี่ยวกับการขายและการสูบฝิ่น ใน ค.ศ. 1929 นักสูบฝิ่นทุกคนต้องขึ้นทะเบียนและต่อมาไม่นานก็มีการปันส่วนจำนวนฝิ่นให้แก่ผู้สูบฝิ่น ต่อมาใน ค.ศ. 1934 ไม่มีนักสูบฝิ่นรายใหม่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนได้ และมาตรการเหล่านี้ก่อให้เกิดความต้องการใช้ฝิ่นตกต่ำมาก คือ ตกจาก 1,300,000 ตาฮิลใน ค.ศ. 1928 ลงเหลือ 506,000 ตาฮิลใน ค.ศ. 1938 จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าการควบคุมกำลังเข้มงวดยิ่งขึ้น และปัญหาที่ก้ำกัวยิ่งๆ ลดลงก่อนเกิดสงครามใน ค.ศ. 1941 ในที่สุดระหว่างสงคราม (ค.ศ. 1943) รัฐบาลอังกฤษก็ห้ามค้าฝิ่น และหลังจากที่ญี่ปุ่นยอมจำนนแล้ว ร้านค้าฝิ่นที่ถูกต้องตามกฎหมายก็ไม่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินกิจการใหม่อีกเลย

ความสำคัญทางยุทธศาสตร์

สิงคโปร์มักสำคัญในฐานะที่เป็นฐานทัพของกองทัพบกและกองทัพเรืออังกฤษ แต่ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของสิงคโปร์ก็ถูกความสำคัญทางการค้าบดบังเสียเป็นอันมาก ระหว่างสมัยนี้ ในภาคพื้นเอเชีย อังกฤษทำสงครามอยู่ในอินเดียหรือจีน และถ้าทำสงครามกับจีนแล้วอังกฤษก็จะใช้ฐานทัพในฮ่องกง

อย่างไรก็ตาม คริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงในดุลแห่งอำนาจของโลก และการแข่งขันในความเป็นมหาอำนาจเพิ่มขึ้นซึ่งยังผลให้เกิดสงครามโลก ค.ศ. 1914-18 สิงคโปร์และคาบสมุทรมลายู มิได้รับผลกระทบกระเทือนมาก

¹(tahil)

เลยจากสงครามระหว่างนี้ เพราะทั้ง ๆ ที่มีชื่อเป็นสงครามโลกตามความจริงแล้ว สงครามจำกัดขอบเขตอยู่ในยุโรปและตะวันออกกลางเสียเป็นส่วนใหญ่ ยิ่งกว่านั้นระหว่างสงครามอังกฤษยังเป็นพันธมิตรกับประเทศมหาอำนาจสำคัญในเอเชียตะวันออกคือ ญี่ปุ่นและรัสเซีย การสู้รบที่เกิดขึ้นในตะวันออกไกลนั้น เป็นเพราะอังกฤษและพันธมิตรยึดเอาอาณานิคมของเยอรมันเข้าไว้

เหตุต้นตอครั้งใหญ่ของสงครามเกิดขึ้นเพราะการปฏิบัติการของเรือลาดตระเวนเอมเดนของเยอรมัน ซึ่งออกจากฐานทัพในจีนเมื่อตอนเกิดสงครามและก่อความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้เกิดขึ้นด้วยการโจมตีเรือทั้งหมดของฝ่ายพันธมิตรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมหาสมุทรอินเดีย เรือเอมเดนยังได้ระดมยิงเมืองมัทราสและปีนังในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1914 ก่อนที่จะถูกต้อนให้จมมุดที่เกาะโกโกสและคีลิงในที่สุดและจมลงเพราะเรือลาดตระเวนชนิดนี้ของออสเตรเลีย

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิงคโปร์ โดยทางอ้อมเลยจากเรือเอมเดนช่วยส่งเสริมให้เกิดเหตุการณ์อันตรายอีกครั้งหนึ่งในสงคราม นั่นก็คือ การแข็งข้อขึ้นของทหารชาวอินเดียบางหน่วยในสิงคโปร์ เมื่อ ค.ศ. 1915 ทหารในกองทัพในสิงคโปร์ส่วนใหญ่เป็นทหารชาวอินเดีย และความไม่พอใจของทหารพวกนี้ได้รับการสนับสนุนจากเชลยเยอรมันผู้ซึ่งทหารอินเดียควบคุมอยู่

สิ่งแรก ๆ ที่พวกแข็งข้อกระทำประการหนึ่งก็คือการปล่อยตัวเชลยเยอรมันเหล่านี้ การแข็งข้อซึ่งเกิดขึ้นในวันตรุษจีนน่าจะรุนแรง แต่ตามเหตุการณ์จริง ๆ แล้วพวกแข็งข้อเหล่านี้ ไม่มีหัวหน้าและในไม่ช้าก็ถูกปราบให้ราบคาบลงด้วยความช่วยเหลือของกองทัพที่ยังซื่อสัตย์ เหล่าอาสาสมัครสิงคโปร์และทหารบางคนจากยะโฮร์ แต่ก็ไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยว่าถ้าพวกแข็งข้อได้ผู้นำที่ดีกว่านี้ก็จะสามารถก่อให้เกิดความลำบากยิ่งขึ้นกว่านี้อีกมากมาย

ถึงแม้จะไม่ปรากฏว่ามีการนำเอาคุณค่าทางยุทธศาสตร์ของสิงคโปร์มาใช้มากในระหว่าง ค.ศ. 1914-18 ก็ตาม แต่ความสำคัญของสิงคโปร์ในด้านนี้ก็มิเพิ่มขึ้นมากใน ค.ศ. 1920 เศษ ทั้งนี้ส่วนใหญ่เนื่องมาจากสนธิสัญญาลดอาวุธทางเรือที่วอชิงตัน (Washington Naval Treaties) ใน ค.ศ. 1922 ประเทศมหาอำนาจใหญ่ ๆ ทุกประเทศได้ลงนามในสนธิสัญญานี้ นอกจากรัสเซียซึ่งมีผลประโยชน์อยู่ในตะวันออกไกลและต้องการพยายามที่จะสร้างสันติภาพไว้ด้วยการจำกัดการสร้างอาวุธยุทธภัณฑ์ของชาติอภิมหาอำนาจ จากผลของสงคราม ค.ศ. 1914-18 ญี่ปุ่นได้กลายเป็นประเทศในเอเชียที่มีอำนาจมากที่สุด และการประชุมที่วอชิงตัน (Washington Conference) มีขึ้นก็ด้วยความพยายามของอังกฤษ สหรัฐอเมริกา จีน ฝรั่งเศสและประเทศอื่น ๆ ในอันที่จะป้องกันความเจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งในอำนาจทางนาวิของญี่ปุ่น

สนธิสัญญาหลักเป็นการจำกัดการสร้างเรือรบของอังกฤษ สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นให้มีอัตราส่วนดังนี้ 5 : 5 : 3 แม้ว่าตามสนธิสัญญาจะเห็นได้ว่ามีอัตราส่วนไม่เท่ากัน ตามความเป็นจริงแล้ว ญี่ปุ่นก็ยังสามารถมุ่งความสนใจของตนไปทางตะวันออกไกลได้ในขณะที่อังกฤษและสหรัฐอเมริกามีเรือรบของตนอยู่ทั่วโลก ตามสัญญานั้นอังกฤษตกลงที่จะไม่สร้างฐานทัพเรือขึ้นในฮ่องกงหรือในที่อื่นใด ทางตะวันออกในรัศมีเส้นแวงที่ 110° ส่วนอเมริกานั้นกล่าวว่าตนจะไม่สร้างฐานทัพไปใกล้ญี่ปุ่นเกินกว่าที่เพิร์ลฮาร์เบอร์ในฮาวายและญี่ปุ่นก็ตกลงว่าจะไม่สร้างฐานทัพต่างๆ ขึ้นในอาณานิคมที่เคยเป็นของเยอรมันมาก่อน สิงคโปร์นั้นอยู่นอกเขตจำกัดจึงสามารถสร้างฐานทัพเรือได้ และฉะนั้นจึงได้มีการตัดสินใจที่จะเริ่มสร้างฐานทัพเรืออังกฤษที่สำคัญทางตะวันออกไกลขึ้นที่นั่นให้เร็วที่สุดที่จะเร็วได้ภายหลังสนธิสัญญาต่างๆ ที่วอชิงตัน ได้มีการอนุมัติเงินงวดแรกใน ค.ศ. 1923

รัฐบาลสิงคโปร์เป็นผู้ให้สถานที่ตั้งฐานทัพเรือ แต่ค่าใช้จ่ายในการสร้างนั้นอังกฤษเป็นผู้ออก ฐานทัพจะต้องมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ครบครันเมื่อเสร็จสมบูรณ์ แต่ก็กินเวลาหลายปีกว่าที่จะสร้างเสร็จได้ รัฐบาลพรรคแรงงานในอังกฤษไม่มีใครมีความสามารถในการจ่ายเงินตามที่ต้องการ แต่หลังจากที่ญี่ปุ่นเริ่มรุกรานจีนอย่างเห็นได้ชัดใน ค.ศ. 1930 เศษแล้ว และหลังจากที่ญี่ปุ่นปฏิเสธที่จะต่อสนธิสัญญาอชิงตันใน ค.ศ. 1936 งานสร้างฐานทัพในสิงคโปร์จึงได้เร่งรีบทำให้สำเร็จโดยเร็ว ในที่สุดฐานทัพก็สร้างเสร็จลงได้ไม่ช้านานก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่สองขึ้น และใช้เงินถึง \$500,000,000 ในขณะนั้น แต่เราจะเห็นได้ในตอนท้ายของหน้า 226 ว่าเมื่อถึงเวลาที่จะใช้ฐานทัพนี้ อังกฤษซึ่งเข้าร่วมทำสงครามในยุโรปเรียบร้อยแล้วไม่มีเรือรบที่จะมาประจำที่ฐานทัพเรือแห่งนี้เลย

16. มาเลเซียในระหว่างสงคราม : ค.ศ. 1918-41

การปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์กับสิทธิของรัฐ

แนวทางที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งซึ่งปรากฏอยู่ตลอดประวัติศาสตร์ของสหพันธรัฐมาลายูก็คือความขัดแย้งกันระหว่างฐานะของสุลต่าน และการปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์ ซึ่งมาพร้อมกับความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ อังกฤษได้เข้ามาทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของบรรดาประมุขต่าง ๆ แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีหลัง ๆ จากที่เป็นสหพันธรัฐแล้ว การให้คำปรึกษาก็ได้เปลี่ยนเป็นการปกครองโดยตรงขึ้น และฐานะทางกฎหมายตามที่ได้วางไว้ในสนธิสัญญาต่าง ๆ ระหว่างอังกฤษและรัฐมาลายูก็เลื่อนหายไปตามกระแสแห่งความเจริญทางวัตถุและเศรษฐกิจ การปกครองเป็นแบบอำนาจรวมศูนย์ยิ่งขึ้นทุกที ๆ และข้าราชการชาวอังกฤษก็ค่อย ๆ เริ่มตระหนักว่าทั้งสุลต่านและชุมชนชาวมลายูทั้งหมดถูกมองข้ามไปสนใจเรื่องดีบุกและยางกันเสีย เซอร์ลอเรนซ์ กิลมาร์ด (Sir Lawrence Guillemard) ในฐานะเป็นข้าหลวงใหญ่ กล่าวเมื่อ ค.ศ. 1925 ว่าสหพันธรัฐมาลายูปัจจุบันมิได้เป็นสหพันธรัฐ แต่เป็นเพียงการรวมตัวกัน

ในระหว่างสมัยที่เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่งนั้น มีความสนใจทางด้านรัฐธรรมนุญและการเมืองกันน้อย เรื่องทางนี้ดูไม่สลักสำคัญเลยในเมื่อความมั่งคั่งของมาเลเซีย ซึ่งเจริญขึ้นอย่างรวดเร็วได้หันเหความสนใจของทุกคนไปสู่ทิศทางอื่นเสีย ความเจริญรุ่งเรืองมหาศาลได้ทำให้แม่บุคคลบางคนที่วิตกกังวลเรื่องการเมืองก็ยอมรับการปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์ว่าเป็นระบบการปกครองที่ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าเช่นนั้น อย่างไรก็ตาม ในปีหลัง ๆ จาก ค.ศ. 1920 ไปแล้ว ปรากฏว่า การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจได้ตกต่ำลง เพราะการผลิตดีบุกและยางมากเกินไปหลายคนเริ่มตั้งคำถามว่าการปกครองแบบสหพันธรัฐนี้ได้ผลสำเร็จจริงหรือ และเมื่อได้เริ่มมีการตรวจสอบการปกครองแบบสหพันธรัฐขึ้นแล้ว ข้าราชการชาวอังกฤษและที่สำคัญยิ่งกว่าก็คือ ประมุขชาวมลายูต่าง ๆ ได้เริ่มตั้งปัญหาซักถามเกี่ยวกับแนวทางอื่น ๆ อีกหลายประการ

สุลต่านต่างตระหนักว่า ตนได้แลกเปลี่ยนอิทธิพลทางการเมือง เพื่อความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และเมื่อรายได้เริ่มตกต่ำใน ค.ศ. 1920 เศษ สุลต่านก็สงสัยกันว่าตนได้ทำการแลกเปลี่ยนที่ให้ผลดีแล้วหรือ ฐานะของสุลต่านก็ยิ่งเป็นที่ยอมรับกันน้อยลงเมื่อเปรียบเทียบกับฐานะของประมุขต่าง ๆ ในรัฐที่มีได้เป็นสหพันธรัฐซึ่งดูเหมือนว่ามีความคิดริเริ่มในการปกครองในรัฐของตนมากกว่า ก่อน ค.ศ. 1920

เมื่อสหพันธรัฐมั่งคั่งและพัฒนามากกว่า แต่รัฐที่ไม่ได้เป็นสหพันธรัฐนั้นไม่ได้มั่งคั่งเลย
 สุลต่านแห่งสหพันธรัฐจึงตั้งใจในฐานะของตน แต่ครั้งรัฐที่ไม่ได้เป็นสหพันธ์
 ค่อยๆ มั่งคั่งขึ้นและประมุขของรัฐเหล่านั้นก็ยังคงมีอำนาจมากกว่าด้วย สุลต่านแห่ง
 สหพันธรัฐจึงได้คิดว่าพวกตนได้สละมากเกินไปเสียแล้ว ความรู้สึกเหล่านี้ก็เกิดขึ้นใน
 บรรดาข้าราชการอังกฤษหลายคนเช่นกัน และได้รับการสนับสนุนโดยรายงานของ
 คณะกรรมการตัดทอนค่าใช้จ่าย (Retrenchment Committee) ใน ค.ศ. 1923 ซึ่งกล่าว
 ว่า การปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์มากเกินไปนั้นได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าต้องเสียค่า
 ใช้จ่ายสูง เซอร์ยอร์ช แมกซ์เวลล์ (Sir George Maxwell) เลขาธิการใหญ่จึงเห็นว่าแนว
 ทางการปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์มากเกินไปนั้นควรจะต้องเปลี่ยนกลับเสียแล้ว คณะ
 กรรมการซึ่งตั้งขึ้นเพื่อตรวจสอบปัญหาทั้งหมดนี้ได้แนะนำ เมื่อ ค.ศ. 1924 ว่าการ
 กระจายอำนาจนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะมีฉะนั้นแล้ว แนวทางของการปกครองจะ
 ต้องกลายเป็นตรงกันข้ามกับเจตนาารมณ์ทั้งหมดของสนธิสัญญาสหพันธ์ จากผลของการ
 แนะนำเหล่านี้ อำนาจของผู้ว่าราชการประจำจึงเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับอำนาจของเลขา
 ธิการใหญ่ ซึ่งได้เปลี่ยนชื่อจากผู้ว่าราชการทั่วไปใน ค.ศ. 1909 และเมื่อเทียบกับ
 อำนาจของบรรดาหัวหน้ากรมกองต่างๆ ในสหพันธรัฐ และยังเป็นที่น่าแนะนำว่าใน
 อนาคตการควบคุมบางกรมกอง เช่น การเกษตรและป่าไม้อาจจะถูกโอนไปขึ้นกับรัฐบาล
 ของรัฐต่างๆ ก็ได้

แต่ทั้งนี้ก็มิได้เป็นการช่วยฐานะของสุลต่านเองเลย ฉะนั้น ข้าหลวงใหญ่ใน
 ค.ศ. 1925 จึงได้เริ่มทำข้อเสนออย่างละเอียดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจขึ้น ข้อเสนอ
 ซึ่งจะเพิ่มอำนาจรัฐบาลและประมุขต่างๆ ข้าหลวงใหญ่ยังได้แนะนำว่าจะต้องค่อยๆ
 มีการส่งมอบอำนาจของเลขาธิการให้แก่สภาของรัฐและผู้สำเร็จราชการประจำ รัฐจะได้
 อำนาจควบคุมกรมกองบางแห่ง และประมุขจะปฏิบัติหน้าที่ขึ้นตรงต่อข้าหลวงใหญ่
 แทนการผ่านเลขาธิการผู้ซึ่งจะถูกยุบตำแหน่งไป

สุลต่านต่างก็สนับสนุนข้อเสนอเหล่านี้ว่าเป็นขั้นตอนแรกทีจำเป็น แต่ชุมชน
 นักธุรกิจชาวยุโรปและชาวจีนพากันคัดค้าน ทั้งนี้เพราะต่างหวงแหนด้วยเหตุผล
 ประการ ประการแรก เกรงว่าการเปลี่ยนแปลงตามที่เสนอนั้นจะเป็นอันตรายต่อความ
 รุ่งเรืองมั่งคั่งของพวกตนด้วยการที่จะทำให้การปกครองแบบสหพันธ์อ่อนแอลง และ
 ประการที่สอง เกรงกันว่าสหพันธ์ที่อ่อนแอกว่าจะยังคงอยู่ได้การปกครองของสิงคโปร์
 มากยิ่งขึ้น และผลประโยชน์ของสหพันธ์อาจจะด้อยกว่าผลประโยชน์ของอาณานิคม
 ในเมื่อข้าหลวงใหญ่ประจำอยู่ในสิงคโปร์ จึงได้มีบุคคลอื่นๆ ที่ขึ้นกรานว่าตำแหน่ง
 ที่สำคัญของเลขาธิการยังจำเป็นอยู่ ถ้าหากรัฐในสหพันธ์จะใช้อิทธิพลต่อบุคคลใน
 ตำแหน่งนี้

ผลก็คือการประนีประนอมดังที่มักเป็นกรณีที่เกิดขึ้นกับอังกฤษ และเพียงแต่ นำเอาการจัดตั้งระบบการกระจายอำนาจอย่างจำกัดมาใช้ ด้วยการให้รัฐบาลของรัฐเข้า ควบคุมแหล่งรายได้บางอย่าง และให้เสรีภาพมากขึ้นในการแบ่งรายได้ที่ได้รับจากผู้มี อำนาจของสหพันธ์ แต่มาตรการเหล่านี้ก็เพียงพอแต่สัมผัสปัญหาเท่านั้น การควบคุมและ อำนาจที่แท้จริงทั้งหมดยังคงอยู่ในกัวลาลัมเปอร์ เพราะสหภาพสหพันธ์สามารถออกกฎ หมายใช้บังคับได้กับรัฐทั้งสี่ พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ สุลต่านได้ถอนตัวออก จากสหภาพใน ค.ศ. 1927 การเข้าไปมีส่วนร่วมในการอภิปรายมิได้เพิ่มบารมีขึ้น เลย นับแต่จะไป สุลต่านจะอภิปรายระเบียบวาระประชุมกับผู้สำเร็จราชการประจำของ ตน และจะลงนามกฎหมายทุกฉบับที่ผ่านเข้าสภา ยังมีการประชุมของประมุขต่าง ๆ ประจำอีกด้วย แต่เคราะห์ร้ายที่ความตั้งใจซึ่งอยู่เบื้องหลังข้อเสนอเหล่านี้มิได้บังเกิด ผล เพราะการถอนตัวของสุลต่านจากสหพันธ์หมายความว่า สุลต่านมิได้มีส่วน ร่วมในนิติบัญญัติในการออกกฎหมายอีกต่อไป เป็นแต่เพียงลงนามในกฎหมายที่เสนอ ขึ้นมาถึงตนเท่านั้น ฉะนั้น พฤติการณ์นี้จึงมิได้เพิ่มอิทธิพลของสุลต่านแต่ประการใด

เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่ปลัดกระทรวงอาณานิคมที่มาเยือนใน ค.ศ. 1928 ว่า ความพยายามเท่าที่ได้กระทำไปในการกระจายอำนาจนั้นยังไม่เพียงพอ เกือบจะไม่ มีอะไรเลยที่ประสบผลสำเร็จ ยังเป็นที่ตระหนักอีกว่าการที่จะให้ประสบผลสำเร็จมาก มายนั้นเป็นเรื่องยาก (เพราะว่ารัฐต่างๆ มิได้จำกัดอำนาจบริหารของรัฐบาลส่วนใหญ่) และจะก่อให้เกิดการคัดค้านอย่างใหญ่หลวงขึ้น อย่างไรก็ตามในรายงานของปลัด กระทรวงได้ชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติมิได้เป็นไปตามสัญญาแต่อย่างใดเลย

ฐานะของเราในทุกรัฐขึ้นอยู่กับข้อผูกพันตามสนธิสัญญา ที่เคร่งครัด (รัฐต่างๆ) ได้เป็น เป็น และยังคงเป็นรัฐ “มลายู” อีกทั้งวัตถุประสงค์ขั้นต้นของการมีส่วนร่วมของ เราในการบริหารรัฐเหล่านี้ ต้องเป็นไปเพื่อความก้าวหน้า ของพลเมืองชาวมลายูดั้งเดิมเสมอ... สำหรับข้าพเจ้าแล้ว การธำรงรักษาไว้ซึ่งฐานะ อำนาจและบารมีของประมุขชาว มลายูเป็นจุดสำคัญยิ่งของนโยบาย

ข้อเสนอของคลิเมนต์ (Clementi)

แม้ว่าจะมีการคัดค้านเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องกระทำบางประการเพื่อ ฟื้นฟูดุลยภาพในองค์กรตามระบอบรัฐธรรมนูญของสหพันธรัฐมลายู แต่กระนั้น เวลา ก็ได้ล่วงเลยไปถึงสี่ปีก่อนที่จะนำเอาปัญหาขึ้นมาพิจารณาอีก ใน ค.ศ. 1931 เซอร์

เซซิล คลิเมนต์ ข้าหลวงใหญ่คนใหม่ซึ่งเคยเป็นผู้ว่าราชการประจำฮ่องกง มาจนกระทั่ง ค.ศ. 1930 ได้รื้อฟื้นปัญหาการกระจายอำนาจขึ้นในที่ประชุมประจำปีของประมุขต่าง ๆ ในคราวนี้ปัญหาอื่น ๆ ซึ่งตามความเห็นของคลิเมนต์ว่าเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างฉับพลันนั้นได้ทำให้ปัญหาการกระจายอำนาจบริหารซับซ้อนยิ่งขึ้น

คลิเมนต์ตระหนักถึงความจำเป็นที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความร่วมมือบางประการและการรวมรัฐมลายูที่เป็นสหพันธ์และที่มีได้เป็นสหพันธ์เข้าด้วยกันในที่สุด คลิเมนต์หวังว่าต่อมาสเตอร์สตีเฟนเดิลแมนที่บอร์เนียวของอังกฤษควรได้นำเขามารวมด้วย ในฐานะที่ต่างก็เป็นรัฐอิสระ รัฐมลายูเหล่านี้เล็กเกินไปที่จะอยู่รอดอย่างไร้สาระได้ ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 คาบสมุทรมลายูเล็กจนเกินกว่าที่จะมีรัฐบาลอิสระหลาย ๆ รัฐบาลและเหมือนกันโดยไม่จำเป็น ซึ่งคลิเมนต์เห็นว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงและไม่มีประสิทธิภาพ คลิเมนต์ยืนยันว่าเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ๆ ขึ้นสำหรับประมุขชาวมลายูต่าง ๆ ที่จะเห็นพ้องต้องกันในหลักเกณฑ์บางประการแห่งนโยบายโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเชื้อชาติต่าง ๆ ที่อพยพเข้ามา ตัวเลขขั้นต้นสำหรับสำมะโนประชากรเมื่อ ค.ศ. 1931 แสดงถึงสิ่งที่น่าวิตก เพราะเป็นครั้งแรกที่พลเมืองซึ่งมิใช่ชาวมลายูมีจำนวนล้นหลามกว่าพลเมืองที่เป็นชาวมลายู คือ 1,930,000 ต่อ 2,330,000 คน จึงนับเป็นความจำเป็นที่ทุก ๆ รัฐพึงมีนโยบายร่วมกันเกี่ยวกับการอพยพเข้ามา เพราะชาวจีนได้กลายเป็นชาวเมืองถาวรยิ่งขึ้นทุก ๆ ในมาเลเซียตะวันตกและสเตอร์สตีเฟนเดิลแมนที่ คลิเมนต์เองซึ่งมีประสบการณ์ในฮ่องกงมาแล้วหวังจะให้รัฐบาลใช้อำนาจควบคุมชาวจีนซึ่งอยู่ในมาเลเซียให้เข้มงวดยิ่งขึ้น โดยเฉพาะให้ควบคุมทางด้านการศึกษาและทางสมาคมการเมืองและสมาคมลับมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ที่สำคัญก็คือข้อเสนอของคลิเมนต์เป็นข้อเสนอที่จะทำให้สหพันธรัฐมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับรัฐที่ไม่เป็นสหพันธ์เมื่อข้อเสนอนี้เป็นที่เปิดเผย ดังนั้นรัฐที่มีได้เป็นสหพันธ์ก็จะมีข้อคัดค้านในการที่จะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ประมุขของรัฐที่มีได้เป็นสหพันธ์ไม่มีความตั้งใจที่จะยกเลิกอำนาจซึ่งตนมีอยู่ในขณะนั้นเพื่อที่จะมามีอำนาจจำกัดเช่นเดียวกับสุดแดนแห่งสหพันธรัฐ คลิเมนต์หวังที่จะเอาชนะข้อคัดค้านที่สำคัญนี้ด้วยการเพิ่มอำนาจให้แก่ประมุขของสหพันธรัฐเพื่อว่าประมุขเหล่านี้จะมีได้เป็นเพียงหุ่นเชิดอีกต่อไป ได้มีการเสนอว่าขณะที่ยังรักษาอำนาจการควบคุมของสหพันธ์อยู่ในบริการส่วนกลาง เช่น นโยบายตุลาการ คนเข้าเมืองและการรถไฟ กรมกองอื่น ๆ ทั้งหมดจะถูกโอนเข้ามาเป็นของรัฐ ซึ่งสภาของรัฐจะได้รับการขยาย ทำให้เข้มแข็ง และให้ได้รับอำนาจนิติบัญญัติบางประการ รัฐต่าง ๆ จะได้รับ 2 ใน 5 ส่วนของรายได้ที่มีอยู่ และตำแหน่งเลขาธิการก็จะได้รับการขนาน

นามใหม่เป็นเลขอาธิการสหพันธ์ และขึ้นต่อผู้สำเร็จราชการประจำทั้งสี่ ผู้ซึ่งเป็นที่หวังกันว่าจะเป็นเหมือนกับที่ปรึกษาในรัฐที่ไม่เป็นสหพันธ์มากขึ้น

การคัดค้านข้อเสนอของคลิเมนต์

ข้อเสนอซึ่งข้าหลวงใหญ่ได้ร่างขึ้นถูกคัดค้านอย่างรุนแรงจากผู้ที่มิผลประโยชน์ทางธุรกิจเดียวกันซึ่งเคยคัดค้านมาแล้วเมื่อ ค.ศ. 1905 และด้วยเหตุผลทำนองเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ผู้ที่ได้ลงทุนไปก็เกิดการเกรงกลัวว่า เสถียรภาพของประเทศจะไม่มั่นคงถ้าหากอำนาจของรัฐบาลกลางลดลง ชาวจีนซึ่งขณะนี้ได้กลายเป็นประชาคมที่มั่นคงขึ้นแล้วคัดค้านแผนการของคลิเมนต์อย่างรุนแรง ข้าหลวงใหญ่ได้ตระหนักว่าการที่มีประชาคมจีนถาวรนั้นนำมาซึ่งปัญหามานานปีการ มีชาวจีนจำนวนน้อยที่จะกลับไปเมืองจีนในขณะนี้ ส่วนใหญ่จะแสวงหาที่อยู่ถาวรในมาเลเซีย ด้วยการกระทำเช่นนี้ ชาวจีนได้ตั้งโรงเรียนขึ้นหลายแห่งซึ่งอยู่นอกการควบคุมของรัฐบาลโดยสิ้นเชิงและหลังจาก ค.ศ. 1930 แล้วโรงเรียนเหล่านี้ก็ได้รับการอุดหนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมจากรัฐบาลจีน บัดนี้ เจ้าหน้าที่ต่างๆ ได้เสนอให้นำโรงเรียนเหล่านี้เข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแล ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ กำลังของพรรคการเมืองต่างๆ ของชาวจีนเพิ่มขึ้นในหมู่ชาวจีนอพยพ มีหลายพรรคได้กลายเป็นผู้รวบรวมภาษีรายได้ให้แก่พรรคชาตินิยม (พรรคก๊กมินตั๋ง) หรือองค์กรของคอมมิวนิสต์ ชาวจีนเกรงว่าถ้าการควบคุมของสหพันธ์หย่อนลง พวกตนก็จะยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลแห่งรัฐที่ปกครองโดยชาวมลายู ฉะนั้นจึงทำการคัดค้านข้อเสนอนี้ให้กระจายอำนาจ

เป็นที่ประชัดเจนประชันกันว่า การคัดค้านนี้ยังมาจากกลุ่มรัฐต่างๆ ที่ไม่ได้เป็นสหพันธ์ เช่น ยะโฮร์ และเคดาห์ ซึ่งมองดูความเคลื่อนไหวของอังกฤษซึ่งวางแผนที่จะนำรัฐต่างๆ เข้าไปสู่ฐานะเดียวกันกับรัฐต่างๆ ของสหพันธ์ด้วยความสงสัย รัฐเหล่านี้พอใจที่จะได้รับความช่วยเหลือของอังกฤษ แต่ทว่าไม่พอใจที่จะถูกควบคุม ฉะนั้นข้อเสนอของคลิเมนต์จึงถูกโจมตีจากทั้งสองฝ่ายในรัฐมลายูต่างๆ ส่วนในสิงคโปร์ก็ปรากฏว่ามีการคัดค้านข้อเสนอแนะของคลิเมนต์ที่เกี่ยวกับสหภาพศาลการ ในฐานะเป็นก้าวแรกที่น่าไปสู่ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดยิ่งขึ้น แนวความคิดในเรื่องสหภาพศาลการนั้นนับว่าเป็นการคุกคามต่อสถานภาพที่เป็นเมืองท่าเสรีของสิงคโปร์ ในที่สุดได้มีการพิจารณาข้อเสนอแนะและคำวิพากษ์วิจารณ์ในประเทศอังกฤษ และใน ค.ศ. 1932 เซอร์แซมมวล วิลสัน (Sir Samuel Wilson) ซึ่งเป็นปลัดกระทรวงอาณานิคม จึงได้ทำการสอบสวนเอง เซอร์แซมมวล วิลสัน กล่าวว่า การปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์อาจจะดีที่สุดในทางเศรษฐกิจ แต่ทว่าในทางการเมืองนั้นการกระจายอำนาจเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศ พึงรักษาหลักการของการปกครองโดยทางอ้อมไว้เพื่อป้องกัน

ชาวมลายุมิให้ตกอยู่ใต้แนวความคิดของชาวตะวันตกและของประชาคมผู้อพยพ อีกทั้งมุ่งเน้นว่า การธำรงรักษาไว้ซึ่งฐานะของประมุขชาวมลายุ รวมทั้งอำนาจหน้าที่และบารมีของประมุขเหล่านั้นต้องเป็นประเด็นสำคัญของนโยบายของอังกฤษ ซึ่งเซอร์วิลสันกล่าวเพิ่มว่ามักจะมองข้ามกันไป การคัดค้านที่เกิดขึ้นได้เปลี่ยนแปลงข้อเสนอแนะประการสุดท้ายที่ยื่นต่อรัฐบาลอังกฤษไปบ้าง และเป็นการประนีประนอมกันระหว่างแนวความคิดของคลิเมนต์และแนวความคิดของคำวิพากษ์วิจารณ์

การเริ่มต้นแห่งการกระจายอำนาจ

อย่างไรก็ตาม เป็นที่ตกลงกันในเรื่องการกระจายอำนาจทั้ง ๆ ที่กระบวนการทั้งหมดจะค่อย ๆ ดำเนินไป ชั้นแรกใช้เวลาสี่ปีและประกอบด้วยกรไอนกรมกองต่างๆ ของรัฐบาลให้เข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ กรมกองต่างๆ เหล่านี้ได้แก่การเกษตร การศึกษา ป่าไม้ การแพทย์ เหมืองแร่และโยธาธิการ รัฐบาลต่างๆ ของรัฐจะไม่เก็บภาษีรายได้ของตนเอง แต่จะได้รับเงินปีจำนวนหนึ่งจากเจ้าหน้าที่สหพันธ์ ดังนั้น รัฐต่างๆ จึงมีอิสระในทางการเงินน้อยกว่าที่ได้เสนอไว้แต่ดั้งเดิม และแม้ว่าตำแหน่งเลขาธิการจะลี้ภัยไปแล้วใน ค.ศ. 1935 ก็ตาม กระบวนการเปลี่ยนแปลงก็ยังล่าช้ากว่าที่ เซอร์เซซิล คลิเมนต์ ได้คาดคะเนไว้

การเปลี่ยนแปลงที่มีผลสำคัญประการหนึ่งก็คือการทำให้สภาของรัฐมั่นคงและขยายวงกว้างขึ้น สภาเหล่านี้มีอำนาจเพิ่มขึ้นและต้องการบุคคลที่มีความสามารถมาเป็นสมาชิกถ้าหากว่ามีการใช้อำนาจอย่างถูกต้อง อาทิใน ค.ศ. 1927 สภาแห่งรัฐเปรูประกอบด้วยสุลต่านและหัวหน้าชาวมลายุรวมทั้งผู้สำเร็จราชการประจำ เลขาธิการของผู้สำเร็จราชการประจำและชาวจีนอีกสองคน ใน ค.ศ. 1937 สภาแห่งนี้มีสมาชิก 26 คน ซึ่งประกอบด้วยชาวมลายุ 12 คน ข้าราชการ 7 คน และที่ไม่ใช่ข้าราชการอีก 7 คน ในระยะนี้สมาชิกส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารและการพาณิชย์แล้ว และสภาก็มักใช้อิทธิพลอย่างมากในการบริหาร

เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอที่สำคัญตามระบอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งมุ่งไปที่อุดมคติดั้งเดิมเกี่ยวกับการปกครองโดยทางอ้อมถ้าเป็นไปได้ คลิเมนต์จึงได้ขยายโครงการว่าจ้างชาวมลายุให้เข้าทำงานในสถานที่ทำงานของรัฐบาล ระบบบริหารของชาวมลายุได้มีมาตั้งแต่ ค.ศ. 1910 เพื่อให้ชาวมลายุได้มีส่วนร่วมในการปกครองด้วยการเลื่อนขั้นให้อยู่ในระบบข้าราชการพลเรือนของมลายุในที่สุด และเกือบจะเป็นในช่วงเวลาเดียวกันที่ชาวมลายุได้อยู่ในตำแหน่งสูงขึ้นในกรมตำรวจ สุลต่านอิสกันดาร์ ซาห์ แห่งเปรูได้เป็นนายตำรวจชั้นสูงก่อนที่จะได้เป็นประมุข ในขณะที่ข้อเสนอใหม่นี้เพิ่มจำนวนชาวมลายุให้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในระบบข้าราชการพลเรือนของมลายนั้น คลิเมนต์

ยังได้ก่อตั้งระบบข้าราชการพลเรือนของสตรีตส์เซิตเดิลเมนท์ขึ้นอีกต่างหากด้วย เป็นระยะเวลาหนึ่งที่ชาวจีนในเซิตเดิลเมนท์ได้ยื่นขอเข้าทำงานในระบบข้าราชการพลเรือน แต่ทว่าตราบเท่าที่จำนวนข้าราชการยังคงแลกเปลี่ยนกันอยู่ระหว่างเมืองอาณานิคมและรัฐในมลายู การแต่งตั้งชาวจีนทำนองนี้จึงมิได้รับการพิจารณา ไม่มีสูตรแน่นอน โดยยอมตกลงว่าจ้างข้าราชการบริหารชาวจีน ด้วยเหตุประการนี้เองจึงได้มีการก่อตั้งระบบราชการแยกออกต่างหาก

ขณะเดียวกันนั้น สงครามก็ปรากฏเด่นชัดขึ้นใน ค.ศ. 1939-40 ระยะเริ่มแรกของการกระจายอำนาจก็ดำเนินไปเกือบจะสำเร็จ รัฐบาลของรัฐมีอำนาจควบคุมกรมการแพทย์ และกรมโยธาธิการอย่างเต็มที่ และควบคุมกรมอื่นๆ เป็นบางส่วน สภาของรัฐก็มีอำนาจนิติบัญญัติในบางเรื่อง และมีอำนาจอิสระขึ้นมากในการใช้ภาษีรายได้ เป็นที่น่าสังเกตว่า การมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากการปกครองแบบอำนาจรวมศูนย์มากเกินไปซึ่งเกิดขึ้นก่อน ค.ศ. 1940 นั้น เปลี่ยนไปอย่างกะทันหัน ภายหลังการยึดครองของญี่ปุ่นด้วยการนำเอาสหภาพมลายูมาใช้ซึ่งมิได้คำนึงถึงสิทธิของรัฐ สถานการณ์ยิ่งเป็นที่น่าขบคิดยิ่งขึ้นเมื่อได้พิจารณาถึงคำพูดของเซอร์แซมมวล วิลสัน ใน ค.ศ. 1932 ว่า “รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิได้มีเจตจำนงที่จะชักนำให้ประมุขของรัฐที่มีได้เป็นสหพันธ์เข้ามาร่วมในสันนิบาตหรือสหภาพมลายูใดๆ ทั้งสิ้น โดยปราศจากความเต็มใจของประมุขนั้นๆ”

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่สงครามจะอุบัติขึ้น ระบบการกระจายอำนาจก็ได้เพิ่มอิทธิพลของสุลต่านในสหพันธรัฐ เพราะสุลต่านได้รับเชิญมาร่วมปรึกษาบ่อยครั้งขึ้น ปัจจัยข้อนี้รวมกับการเพิ่มจำนวนชาวมลายูที่ได้รับการศึกษา และการเพิ่มจำนวนชาวมลายูที่เป็นข้าราชการ นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการที่ล่าช้าที่พยายามส่งเสริมฐานะของชุมชนชาวมลายู เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนผู้อพยพ ซึ่งขณะนั้นเข้ามาตั้งถิ่นฐานในมาเลเซียตะวันตกแล้ว เกือบตลอดสมัยระหว่าง ค.ศ. 1860-1920 ชาวจีนและชาวอินเดียได้รับการมองดูจากทั้งชาวมลายูและชาวอังกฤษว่าเป็นผู้เข้ามาอยู่อย่างชั่วคราว ชาวจีนเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นแรงงานที่ต้องการกันมาก และไม่ได้รับการคำนึงว่าเป็นพลเมืองถาวรกันเลย เป็นที่ตระหนักกันโดยทันทีว่าสถานภาพทั้งหมดได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังการสำรวจสำมะโนประชากรปี ค.ศ. 1921 และการสำรวจสำมะโนประชากรปี ค.ศ. 1931 แสดงให้เห็นว่า ชุมชนชาวจีนและอินเดียได้กลายเป็นชุมชนส่วนใหญ่ของประเทศไป

เมื่อสงครามเกิดขึ้นในมาเลเซีย ค.ศ. 1941 ปัญหาเรื่องรัฐธรรมนูญของคาบสมุทรมลายูไม่มีทางแก้การรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวจะเป็นเรื่องห่างไกลอยู่เช่นเดิม

และประเทศก็ยังคงแบ่งแยกออกเป็นสหพันธรัฐ ซึ่งประกอบด้วยรัฐเดี่ยว รัฐที่ไม่ได้เป็นสหพันธ์ห้ารัฐ และสเตรตส์เซตเติลเมนต์ ความเห็นที่สำคัญก็คือว่าการรวมกันระหว่างรัฐมลายูจะกระทำได้ดีด้วยการเลิกระบบสหพันธ์ที่ตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1896 และด้วยการทำให้รัฐที่เป็นสหพันธ์และมิได้เป็นสหพันธ์ทั้งหมดนั้นมีฐานะคล้ายคลึงกันเท่าที่จะเป็นไปได้ และด้วยการใช้วิธีการบางประการเพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น กล่าวโดยทั่วๆ ไป รัฐที่มีได้เป็นสหพันธ์ย่อมไม่ชอบข้อเสนอดังกล่าวเหล่านี้ เพราะตามที่เป็นอยู่รัฐที่มีได้เป็นสหพันธ์เหล่านี้ได้รับผลประโยชน์ที่ดีที่สุดจากทั้งสองฝ่าย เพราะขณะที่ยังดำรงความเป็นรัฐอิสระอยู่เช่นนั้น รัฐที่มีได้เป็นสหพันธ์ก็ยังได้รับเจ้าหน้าที่และคำปรึกษาของอังกฤษในยามที่ต้องการ เป็นธรรมดาที่รัฐเหล่านี้ไม่รีบร้อนที่จะยกเลิกข้อได้เปรียบเช่นนี้ กระบวนการไปสู่จุดหมายปลายทางของการกระจายอำนาจอย่างสมบูรณ์ในสหพันธรัฐมลายูที่ล่าช้าอยู่แล้วก็ถูกขัดจังหวะ เพราะญี่ปุ่นบุกเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1941 และการเปลี่ยนแปลงตามระบอบรัฐธรรมนูญทั้งหมดก็ถูกเก็บค้างไว้จนกระทั่ง ค.ศ. 1946

การเปลี่ยนแปลงการปกครองในมาเลเซียตะวันออก

ขณะที่ในมลายูได้มีการถกเถียงกันไปมาระหว่างการสนับสนุนระบบการปกครองแบบอำนาจอรวมศูนย์และการกระจายอำนาจอยู่นั้น ปัญหาสำคัญของรัฐต่างๆ ในมาเลเซียตะวันออกก็คือการขยายอำนาจการปกครอง โชคดีสำหรับการรวมกันในอนาคตของภาคต่างๆ ทางตะวันออกและตะวันตกของมาเลเซียที่รัฐบอร์เนียวต่างๆ ได้นำเอาวิธีการปกครองและกฎหมายของมลายูจากประสบการณ์ของรัฐมลายูหรือสเตรตส์เซตเติลเมนต์ไปใช้ อาทิสบาห์คงรับสมัครเจ้าหน้าที่จากข้าราชการพลเรือนมลายูมาใช้เป็นเวลาหลายปี และจนกระทั่ง ค.ศ. 1936 บริษัทจึงได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งเดิมเคยทำงานอยู่ในแอฟริกามากกว่าทางตะวันออกมาเป็นผู้ว่าราชการ ดังที่ปรากฏการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ยังผลให้มีการนำเอาแนวความคิดที่น่าสนใจบางประการมาใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการปกครองท้องถิ่น จาร์ดีน (Jardine) ผู้ว่าราชการคนใหม่ได้พยายามที่จะทำให้ประชากรท้องถิ่นสนใจในกิจการท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ผู้ว่าราชการคนใหม่ได้ฟื้นฟูให้มีการประชุมประจำปีของบรรดาหัวหน้าซึ่งเคยเริ่มขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1897 แต่มิได้มีการประชุมกันมาตั้งแต่ ค.ศ. 1917 จาร์ดีน ตั้งชื่อการประชุมประจำปีของบรรดาหัวหน้านี้ว่า สภาที่ปรึกษาหัวหน้าชาวพื้นเมือง (The Native Chiefs and Advisory Council) จาร์ดีนยังได้แนะนำแก่เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นให้ควบคุมการเงินและการกระทำเช่นนั้นนับเป็นความคิดใหม่ที่สำคัญที่สุดของเขา เพราะเป็นครั้งแรกในมาเลเซียที่สภาท้องถิ่นได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบด้านการเงินบ้าง แม้แต่จาร์ดีน

ก็ต้องยอมรับว่าการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นไปยังที่ต่างๆ ได้พบอุปสรรคจากชุมชนชาวจีนที่ระจัดกระจายซึ่งมิได้รับการยอมรับว่าเป็นพลเมืองถาวรทั้งในซาบ่าห์และที่ต่างๆ ในมาเลเซียขณะนั้น เป็นการยากที่จะให้ชาวจีนเหล่านี้เข้าไปมีอำนาจในสภาที่ชาวมลายูควบคุมอยู่

ใน ค.ศ. 1920 เศษ จำนวนชาวจีนอพยพเข้าไปยังซาบ่าห์มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย มากจนกระทั่งตั้งแต่ปี ค.ศ. 1927 พวกเขาอพยพได้เริ่มจ่ายค่าเดินทางของตัวเองและไม่จำเป็นที่จะให้มีการอพยพแบบที่ได้รับความช่วยเหลืออีกต่อไปแล้ว เมื่อ ค.ศ. 1937 จำนวนตัวเลขของผู้ที่มาถึงใหม่มีถึง 8,000 คนต่อปี และก็ได้มีการวางกฎเกณฑ์ขึ้นเป็นครั้งแรก การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศได้รับความช่วยเหลืออย่างใหญ่หลวงจากการสร้างทางรถไฟทางชายฝั่งทะเลด้านตะวันตก และมีการทำสวนยางพาราในบริเวณซึ่งทางรถไฟแล่นผ่าน ผลสืบไปก็ได้แก่เมืองที่เกิดขึ้นหลายเมือง เช่น เจสเซลตัน โบว์ฟอร์ดและเวสตัน ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ยางนับเป็นสินค้าออกที่มีค่ามากที่สุด ในปี ค.ศ. 1940 ยางที่เป็นสินค้าออกมีมูลค่าถึง 14 ล้านเหรียญ ขณะที่ไม้ที่ส่งเป็นสินค้าออกมีมูลค่าเพียงสองล้านเหรียญเท่านั้น

ในซาราวัก แนวโน้มที่สำคัญในระหว่าง ค.ศ. 1920 เศษถึง 1930 เศษ นั้น เป็นไปทางด้านกรปกครองอย่างแท้จริง วินเนอร์ บร็อค (Vyner Brooke) ราชาคคนที่สามเป็นอดีตอธิบดีโดยน้อยกว่าผู้เป็นบิดาซึ่งเขาสืบทายาทต่อมาใน ค.ศ. 1918 ภายหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่งแล้ว บร็อคเองก็ตกอยู่ใต้ความบีบคั้นบางประการจากรัฐบาลอังกฤษในอันที่จะทำให้การบริหารของเขาเป็นไปแบบส่วนตัวและแบบสมัครเล่นน้อยลง สภาพของรัฐซาราวักขณะนั้นเกือบจะอยู่ในขั้นสงบราบคาบทีเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากพิธีคืนดีกันเมื่อ ค.ศ. 1921 ระหว่างพวก ดยักน้ำแห่งเรจิง กายันและเกนยาห์ซึ่งอาศัยอยู่ฝั่งชายแดนตรงข้ามบอร์เนียวของฮอลันดา ความบาดหมางกันระหว่างชนพวกนี้มิอยู่เป็นเวลานานมาแล้ว และได้ยุติลงในที่สุดด้วยความพยายามของ เปงฮูลู โกะ ผู้ซึ่งจากการนี้ได้รับแต่งตั้งให้เป็น เปงฮูลู ต่าเมงกง หัวหน้าชั้นผู้ใหญ่ชาวดยัก

เมื่อพูดถึงเรื่องปรับปรุงการบริหารให้ทันสมัย การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดก็คือการนำเอาระบบการกระจายอำนาจมาใช้ ตัวอย่างบางประการในเรื่องนี้ได้แก่การตั้งตำแหน่งเลขาธิการขึ้นในปี ค.ศ. 1923 การประกาศใช้ประมวลกฎหมายลักษณะอาญาของซาราวัก เมื่อ ค.ศ. 1924 โดยยึดประมวลกฎหมายลักษณะอาญาของอินเดียเป็นหลัก การตั้งตำแหน่งเลขาธิการกิจการเกี่ยวกับคนจีน (Secretary for Chinese Affairs) ใน ค.ศ. 1929 และแต่งตั้งอธิบดีศาลคนแรกของซาราวักขึ้นใน ค.ศ. 1930 สิ่งเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นมากถ้รัฐบาลซึ่งได้รับคำปรึกษาจากสภาเนกรี

จะสามารถจัดการบริหารที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ราชอาณาจักรที่ไม่สามารถหวังที่จะเข้าควบคุมดูแลระบบการปกครองและการศาลเป็นส่วนตัวต่อไปอีกได้แล้ว จะต้องสนใจการใช้อำนาจบริการสังคม เช่น สร้างโรงเรียน โรงพยาบาลและถนนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ชาราวักทำนองเดียวกับซาบาห์ไม่มีเงินมากพอที่จะใช้จ่ายในกิจการเหล่านี้ได้ ชาราวักก็มีเงินเพียงพอที่จะเป็นค่าใช้จ่ายตามปกติเท่านั้น แต่ในเมื่อชาราวักพึ่งแหล่งรายได้ของตนเองทั้งหมด ชาราวักจึงไม่มีเงินทุนมากเพียงพอสำหรับงานที่ต้องลงทุนมาก ชาราวักตระหนักถึงผลของราคายางที่ตกต่ำลงใน ค.ศ. 1930 เศษ แต่ก็โชคดีที่รายได้จากยางซึ่งสูญเสียไป ได้รับรายได้จากน้ำมันมาชดเชย น้ำมันนี้ได้มาจากมินิ (Min)

การฉลองครบรอบ 100 ปี ของระบบการปกครองของบริติชในชาราวักมีขึ้นใน ค.ศ. 1941 เพื่อแสดงถึงการที่ราชาให้รัฐธรรมนูญใหม่แก่รัฐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่เพิ่มความรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงนี้มีผลกระทบต่อสถานะกึ่ง ในอดีตสถานะสามารถให้คำปรึกษาแก่ราชาผู้ซึ่งมีสิทธิออกกฎหมายแต่ผู้เดียว ส่วนในอนาคตนั้นสถานะกึ่งจะให้การรับรองการออกกฎหมายทั้งหมดและค่าใช้จ่ายด้วย และจะมีการประชุมกันปีละสองครั้งแทนสองปีครั้ง อย่างไรก็ตาม สมาชิกของสภาก็ยังมิได้รับการเลือกตั้ง แต่ยังคงได้รับการแต่งตั้งจากราชาเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนชาวพื้นเมืองทั้งหมดแต่ไม่ใช่ชาวจีน ฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงในรัฐธรรมนูญครั้งนี้จึงมิได้นำเอามาตรการการปกครองตนเองมาใช้ ราชาบริติชยังได้ยินยอมรับการแต่งตั้งที่ปรึกษาจากรัฐบาลอังกฤษ ซึ่งงานของที่ปรึกษานั้นก็เพื่อที่จะเชื่อมั่นได้ว่าระเบียบวิธีปฏิบัติของบริติชมิได้แตกต่างไปจากระเบียบวิธีปฏิบัติของอังกฤษมากเกินไป และเพื่อที่จะได้เฝ้ามองนโยบายต่างประเทศด้วย รัฐธรรมนูญใหม่ ค.ศ. 1941 นี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มาจาก แอนโธนี บรีด ซึ่งเป็นทนายทผู้มีสิทธิเต็มที เพราะว่าการศึกษาหาหน้เอาจะเปลี่ยนแปลงได้ ด้วยเหตุนี้เอง แอนโธนี บรีด จึงถูกปลดออกจากราชการในรัฐบาลชาราวัก และการทะเลาะกับผู้เป็นหลาน (คนในตระกูลบริติชทั้งหมดมักทะเลาะวิวาทกับผู้สืบทายาท) อาจช่วยให้ราชาคนที่สามได้ตัดสินใจโอนดินแดนชาราวักให้รัฐบาลอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1946 แต่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้มีโอกาสน้อยที่จะใช้บังคับก่อนญี่ปุ่นบุก ซึ่งทำให้การทดลองการบริหารยุติลง

ปัญหาเศรษฐกิจ

ช่วงระหว่างสงครามโลกทั้งสองครั้ง เป็นช่วงความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจประการหนึ่งของมาเลเซีย ความไม่แน่นอนนี้ชี้ให้เห็นถึงอันตรายที่จะขึ้นอยู่กับความรุ่งเรืองทางด้านผลิตผลหลัก ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 สมพันธมิตรต้องการทั้งดีบุกและยาง เพื่อธำรงรักษารายได้ที่มลายูได้รับ ขณะเดียวกันราคาดีบุกและยางที่

เพิ่มสูงขึ้นก็สามารถส่งเสริมการผลิตเพิ่มขึ้นด้วย ในทางเศรษฐกิจ นับเป็นแรงดึงดูดในการตรวจหาแหล่งแร่ดีบุกและการลงทุนเพื่อพัฒนา มีการเปิดเหมืองแร่มากขึ้น และการผลิตดีบุกก็เพิ่มขึ้น

ได้มีการนำเอาวิธีการทำนองเดียวกันนี้ไปใช้กับยาง แม้ว่าจะไม่ได้รับผลกำไรอย่างรวดเร็วก็ตาม ต่างกับดีบุกซึ่งสามารถขุดได้จากพื้นดินอย่างง่ายตาย ส่วนยางนั้นจำต้องใช้เวลาถึงเจ็ดปีจึงจะได้รับผลกำไรนับตั้งแต่การปลูกจนถึงการกรีดยาง ฉะนั้นเงินที่ลงทุนไปในการทำสวนยาง ใน ค.ศ. 1914 จะไม่ได้รับผลกำไรคืนมาจนกระทั่ง ค.ศ. 1921 ด้วยเหตุที่มีการตื่นตัวอย่างมโหฬารในการปลูกยางเมื่อ ค.ศ. 1910-12 และเนื่องมาจากมีความต้องการมากในระหว่างสงคราม จึงมีการใช้ที่ดินในการทำสวนยางเพิ่มขึ้น การลงทุนทำสวนยางเป็นการเสี่ยงอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตามมีเอกชนต่างๆพากันสนใจปลูกยางเมื่อราคาสูงขึ้นมากใน ค.ศ. 1912 (ราคาสูงอันเนื่องมาจากมีความต้องการยางมากกว่าจำนวนยางที่มีอยู่) และหลายคนรู้สึกว่าการลงทุนทำสวนยางจะได้กำไรดี ด้วยเหตุนี้สวนยางใหม่ๆ จึงเกิดขึ้น มีการปลูกต้นยางกัน และเมื่อ ค.ศ. 1919 ต้นยางเหล่านี้พร้อมที่จะกรีดยางได้ ฉะนั้น การมีที่ดินเพิ่มขึ้นจึงก่อให้เกิดการผลิตสูงขึ้นยางที่ผลิตได้จึงมีเพียงพอกับความต้องการ และเพราะว่ายางหาได้ไม่ยากอีกต่อไปแล้วราคาจึงเริ่มตก

ในมาเลเซียนับว่าโชคร้ายซ้ำสองที่ในระหว่างที่มีการผลิตยางเพิ่มขึ้นในช่วง ค.ศ. 1919-20 นั้นประจวบกับความต้องกรยางในอเมริกาลดลง การผลิตมากเกินไปก็ดี หรือความต้องการต่ำไปก็ดี ย่อมจะทำให้ราคายางลดต่ำลง แต่ความบังเอิญทั้งสองประการนี้ทำให้เกิดราคาตกต่ำอย่างน่าใจหาย เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในมาเลเซียเมื่อ ค.ศ. 1921-22 ราคายางไม่เคยต่ำกว่า 85 เซนต์ต่อปอนด์เลยมาจนกระทั่ง ค.ศ. 1920 ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1922 ราคายางลดต่ำลงถึง 25 เซนต์เศษต่อปอนด์เล็กน้อย แน่หนอนทีเดียวว่าราคานี้ต่ำกว่าต้นทุนการผลิตมาก และสวนยางหลายแห่งก็อยู่ในภาวะล้มละลาย

เพื่อเข้าใจถึงราคาที่ขึ้นลงอย่างรุนแรง จำต้องตระหนักว่าราคาสิ่งของขึ้นอยู่ กับมูลค่าของมัน สิ่งของสิ่งหนึ่งจะมีมูลค่าก็ต่อเมื่อมีคนจำนวนมากต้องการหรือเพราะว่าของสิ่งนั้นมีจำนวนน้อย มีของไม่มากนักที่มีราคาแท้จริงหรือมีมูลค่าที่แท้จริง อาทิเช่น เพชร ถือว่าล้ำค่าเพราะมีจำนวนน้อยและไม่ใช่ว่าทุกคนจะมีเพชรได้ ความจริงบริษัทที่ผลิตเพชรแน่ใจว่าราคาจะคงสูงอยู่เช่นนั้นด้วยการปล่อยให้เพชรมีจำนวนจำกัดอยู่ในตลาด ถ้าหากว่านำเอาเพชรทั้งหมดที่ผลิตได้ออกมาขายแล้วเพชรก็จะไม่มีมูลค่ามากกว่าแก้ว

ราคาขึ้นอยู่กับปริมาณสินค้าและความต้องการของตลาด ถ้าหากความต้องการมีมากกว่าสินค้าที่มีขาย ของนั้นก็จะมีคุณค่าเพราะหายาก และคนก็เต็มใจจ่ายด้วยราคาสูง สภาพการณ์แบบนี้อาจเรียกได้ว่า “ตลาดของผู้ขาย” เพราะว่ามีขายอยู่ในฐานะที่มีกิจการดี อีกประการหนึ่งสินค้าที่มีขายอาจมีมากเกินไปความต้องการ คนอาจจะไม่ต้องการสินค้านั้นๆ แต่อาจจะมีการส่งเสริมให้ซื้อ การส่งเสริมให้ซื้อนี้อาจทำได้ด้วยการลดราคาสินค้าให้ต่ำลง สภาพการณ์เช่นนี้เรียกว่า “ตลาดของผู้ซื้อ” เพราะผู้ซื้อเป็นผู้ได้รับประโยชน์ ในธุรกิจการค้าส่วนใหญ่ วัตถุประสงค์อยู่ที่การพยายามลดความแตกต่างระหว่างปริมาณสินค้ากับความต้องการระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ เพื่อว่าทั้งสองฝ่ายจะได้รับความพอใจ ดังนั้น ราคาที่เราจ่ายสำหรับรถจักรยานคันใหม่หนึ่งคัน จึงประกอบด้วยต้นทุนการผลิตบวกกับราคาจากผู้ผลิตคิดว่าเราเต็มใจจ่ายเป็นค่าจักรยานนั้น สิ่งที่บวกเข้าไปหรือถ้าไร้นี้จำต้องไม่สูงเกินไป มิฉะนั้นจะไม่มีผู้ใดซื้อสินค้าสิ่งนั้นเลย สินค้าสิ่งนั้นยังต้องไม่มีราคาต่ำจนเกินไปจนกระทั่งผู้ผลิตไม่มีกำไร

เศรษฐกิจของมาเลเซียทั้งยางและดีบุกขึ้นอยู่กับการณ์ผวนอย่างรุนแรงของราคา เพราะว่ามันไม่สามารถจะตกลงกันได้เสมอไปในด้านความแตกต่างระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ ในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ความต้องการยางมีมากเกินไปมีขาย ดังนั้นราคายางจึงสูงขึ้นจนผู้ซื้อต้องแข่งขันซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้มาซึ่งยางที่มีอยู่ ในปี ค.ศ. 1921-22 ความต้องการยางลดน้อยลง การผลิตยางสูงขึ้น ฉะนั้น จำนวนยางที่มีจึงมากกว่าความต้องการ ยางจะขายได้ด้วยการที่ผู้ผลิตต่างแข่งขันกันลดราคาให้ต่ำลง ฉะนั้นความแตกต่างของราคาจึงมีขึ้นระหว่างห้าเหรียญต่อปอนด์ใน ค.ศ. 1912 กับ 20 เซนต์ต่อปอนด์ใน ค.ศ. 1922 ในการฉวยโอกาสขณะที่ราคายางสูงขึ้นกับการมีส่วนร่วมได้กำไรสูง จึงมีการผลิตยางออกมาเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งทำให้อุตสาหกรรมยางเกือบล้มละลาย

ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำ (The Great Depression)

ปัญหาเดียวกันก็เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมดีบุกในสมัยภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงระหว่าง ค.ศ. 1929-32 อันเป็นสมัยที่อุตสาหกรรมยางได้รับความกระทบกระเทือนอย่างเลวร้ายอีกครั้งหนึ่งเนื่องจากราคาต่ำลง ดีบุกมิได้รับผลกระทบกระเทือนมากนักภายหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ความต้องการดีบุกยังคงอยู่ในระดับสูง และเหมืองต่างๆ ก็ยังเจริญรุ่งเรืองอยู่ ตามความเป็นจริงดีบุกได้ถีบตัวขึ้นสูงสุดถึง 2,414 เหรียญต่อตันใน ค.ศ. 1926 ดีบุกยังคงมีกำไรมาจนกระทั่ง ค.ศ. 1929 ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำอย่างรุนแรงก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจทั่วโลก และมีผลอย่างมากต่ออุตสาหกรรมขั้นต้น เช่น ดีบุกและยาง ภาวะตกต่ำนี้เริ่มขึ้นในสหรัฐ

อเมริกาเมื่อ ค.ศ. 1929 พร้อมกับตลาดหุ้นล้ม (หมายถึงผู้คนไม่เต็มใจที่จะซื้อหุ้นอีกต่อไปแล้ว) ราคาของหุ้นเหล่านี้จึงตกต่ำลงมากจนกระทั่งเกือบไม่มีมูลค่า ผู้ลงทุนนับจำนวนพันๆ กลายเป็นบุคคลล้มละลายไปในชั่วพริบตา ผลของเศรษฐกิจตกต่ำยิ่งเพิ่มทวีขึ้น เพราะการขาดแคลนเงินทำให้คนซื้อรถยนต์น้อยลง เป็นต้น โรงงานผลิตรถยนต์ลดการผลิตลงทำให้ลดความต้องการเหล็กกล้าและยางลงด้วย คนงานในโรงงานผลิตรถยนต์ เหล็กกล้าและยางเผชิญกับภาวะว่างงาน พร้อมกับมีเงินจับจ่ายน้อยลง ด้วยวิธีการเช่นนี้ วิทยุ อาหาร และสิ่งอื่นๆ จึงขายได้น้อยลงด้วย ในไม่ช้าทั้งประเทศก็ได้รับผลกระทบกระเทือน ในกรณีภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ค.ศ. 1929 นั้นมีผลกระทบกระเทือนไปทั่วโลก ทุกประเทศต่างประสบกับภาวะตกต่ำและว่างงาน ความต้องการดิบกลดฮวบลง จนกระทั่งใน ค.ศ. 1931 มีราคาเพียง 1,020 เหรียญต่อตัน ส่วนความต้องการยางนั้นเกือบจะไม่มีเอาเลย ใน ค.ศ. 1932 ราคายางมีมูลค่าเพียง 9 เซนต์ต่อปอนด์

ในมาเลเซีย ผลก็คือมีการว่างงานมากมายในเมืองและสวนยาง เพราะไม่คุ้มค่าที่จะทำการผลิตต่อไป ต้นทุนและค่าจ้างสูงกว่าราคาที่จะได้จากสินค้าที่ขายได้ ฉะนั้นจึงมีการเลิกกรีดยางในสวนยางหลายแห่ง ทุกคนที่ทำงานเกี่ยวกับอุตสาหกรรมตีบุกและยางได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างจับปล้น ฉะนั้น อุตสาหกรรมขึ้นรองเท้า ร้านค้า มหรสพซึ่งบริการสำหรับคนงานในเมืองและสวนยางก็ได้รับผลกระทบกระเทือนไปด้วย รัฐบาลก็ได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างมากเพราะเกือบสูญรายได้ไปหมด การบริหารขึ้นอยู่กับภาษีสินค้าขาออกของตีบุกและยางเกือบทั้งหมด แต่เมื่อไม่มีการส่งสินค้าออกเลย รายได้ก็เกือบจะไม่มี รัฐบาลจำเป็นต้องใช้นโยบายตัดทอนรายจ่ายด้วย เช่น ตัดค่าจ้างบรรดาลูกจ้างรัฐบาล และระงับการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเกือบจะทั้งหมด ความยากลำบากเกิดขึ้นไปทั่วทุกผู้คน ไม่เพียงแต่คนงานในเมืองและสวนยางเท่านั้น ยังรวมไปถึงพ่อค้า ลูกจ้างรัฐบาลและคนในหลายๆ อาชีพด้วย

ฝ่ายบริหารมีปฏิกิริยาเช่นไรต่อความยุ่งยากเหล่านี้ และได้พยายามที่จะแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่นั้นเช่นไร ได้มีการแก้ปัญหาในระยะสั้นซึ่งพยายามที่จะทำให้เศรษฐกิจของมลายูอยู่ในภาวะคงตัว ด้วยการพยายามยกระดับราคาตีบุกและยางขึ้นอีกทั้งยังมีการแก้ปัญหาในระยะยาวซึ่งมุ่งหวังที่จะลดการพึ่งตีบุกและยางของมลายูด้วยการกระจายเศรษฐกิจ

ดังที่เห็นมาแล้วว่า ราคานั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสินค้ากับความต้องการของตลาด และเราก็ได้เห็นแล้วว่า การตกต่ำในด้านความต้องการควบคู่ไปกับการผลิตมากเกินไปเป็นบ่อเกิดให้ราคาอุตสาหกรรมตีบุกและยางต่ำลง เป็นที่

ประจักษ์ชัดว่าไม่สามารถทำได้ เพื่อเพิ่มความต้องการ ฉะนั้น จะขึ้นราคาได้ก็ต่อเมื่อจำกัดจำนวนสินค้าเท่านั้น นั่นก็คือด้วยการทำให้ยางและดีบุกหายากขึ้น วิธีการเช่นนี้เรียกกันว่า การจำกัดจำนวนการผลิต และวิธีการนี้คณะกรรมการพาณิชย์เวเนซุเอล่าได้แนะนำให้ใช้เป็นครั้งแรกใน ค.ศ. 1922 คณะกรรมการพาณิชย์ที่ตั้งขึ้นเพื่อพยายามแก้ไขความยุ่งยากในอุตสาหกรรมยาง และได้เสนอให้มาเลเซีย ลังกา และดัทช์อีสต์อินดีส จำกัดการผลิต ลดจำนวนสินค้าและปรับราคาให้สูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ชาวฮอลันดาไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ โดยรู้สึกว่ายางของพวกตนมีความก้าวหน้าไปทางด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าสวนยางในมาเลเซียและลังกา และตนสามารถจะเอาชนะวิกฤตการณ์นี้ได้ มาเลเซียและลังกาซึ่งอยู่ในเขตอิทธิพลของอังกฤษได้ตัดสินใจที่จะดำเนินการไปตามทางของตนเอง เพราะทั้งสองประเทศนี้มีผลผลิตมากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ของการผลิตของโลก

ถึงแม้จะมีเปอร์เซ็นต์การผลิตสูงแต่ก็ไม่เพียงพอที่จะทำให้การจำกัดผลผลิตบังเกิดผล เพราะถึงแม้ว่าการจำกัดผลผลิตจะทำให้ราคาสูงขึ้นอย่างฉับพลันก็ตาม เมื่อราคาสูงขึ้นผลผลิตในดัทช์อีสต์อินดีสก็สูงขึ้น การจำกัดผลผลิตในมาเลเซียและลังกาทำให้ราคาขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ใน ค.ศ. 1928 มีราคา 35-40 เซนต์ต่อปอนด์) แต่ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์มากนั้นก็ให้แก่เจ้าของที่ดินเล็กๆ และสวนยางในดัทช์อีสต์อินดีส ผู้ซึ่งเพิ่มการผลิตของตนเพื่อตัดกตวงผลประโยชน์ในราคาที่ดีกว่า ด้วยเหตุนี้ระหว่าง ค.ศ. 1922-1928 ฮอลันดาจึงมีส่วนเพิ่มผลผลิตของโลกจาก 25 เปอร์เซ็นต์เป็นถึงมากกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ ส่วนผลผลิตของมาเลเซียกับลังกานั้นตกจาก 70 เปอร์เซ็นต์ไปเป็น 52 เปอร์เซ็นต์ การจำกัดซึ่งมิได้รวมผู้ผลิตรายใหญ่อยู่ด้วยจึงไม่ประสบผลสำเร็จ และฉะนั้นการจำกัดในมาเลเซียจึงยุติลงเมื่อ ค.ศ. 1928

ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำอย่างรุนแรงเมื่อ ค.ศ. 1929 ทำให้ราคาคงต่ำมากยิ่งขึ้นเนื่องจากประเทศที่ผลิตทั้งหมดได้รับผลกระทบกระเทือน การตกลงกันจึงสำคัญมาก อย่างไรก็ตามการเจรจาตกลงระหว่างประเทศผู้ผลิตยางรายใหญ่ๆ กินเวลานาน แม้แต่ภายหลังที่ราคาคงอย่างมหันต์จนถึง 9 เซนต์ต่อปอนด์ ใน ค.ศ. 1932 แต่ใน ค.ศ. 1934 ได้มีการตกลงกันระหว่างประเทศผู้ผลิตยางทั้งหมด ด้วยการวางข้อจำกัดการผลิตเป็นเวลา 4 ปีในขั้นแรก จะไม่มีการขยายพื้นที่ที่มีอยู่แล้ว และได้มีการกำหนดโควตาการส่งออกที่แน่นอนให้แก่แต่ละประเทศ อันได้แก่มาเลเซีย ลังกา ดัทช์อีสต์อินดีส อินโดจีนและสยาม รัฐบาลแต่ละรัฐบาลกำหนดเปอร์เซ็นต์ของโควตาให้แก่ผู้ผลิตแต่ละราย และในมาเลเซียได้มีการแบ่งโควตากับในระหว่างสวนยางและเจ้าของที่ดินเล็กๆ ในอัตราส่วน 60 เปอร์เซ็นต์และ 40 เปอร์เซ็นต์ การจำกัดนี้ทำให้ราคาสูงขึ้น ใน ค.ศ. 1935 ราคาสูงขึ้นเป็น 20 เซนต์ และใน ค.ศ. 1937 เป็น 43

เซนต์ดอปอนด์ ราคาก็มีความมั่นคงมากขึ้น และการขึ้นลงของราคาก็ลดความรุนแรงลง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการจำกัดการผลิตจะช่วยให้ราคาสูงขึ้น ก็ยังคงมีความจริงอยู่ว่า ราคาขึ้นอยู่กับกาขึ้นลงของความต้องการในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นเรื่องและผู้ผลิตไม่สามารถจะควบคุมได้

ได้มีการนำเอาการจำกัดทำนองเดียวกันนี้มาใช้กับอุตสาหกรรมติบุกเพื่อที่จะเอาชนะผลที่ได้รับจากภาวะตกต่ำ ใน ค.ศ. 1931 ผู้ผลิตใหญ่สี่ราย คือ มาเลเซีย โบลิเวีย ตัทซอัสต์อันดิส และไนจีเรีย เห็นด้วยกับการจำกัดการผลิต ในสมัยนั้นราคาได้ตกลงถึง 1,020 เหรียญต่อตัน ในขั้นต้นการตกลงไม่เป็นผลสำเร็จ เพราะว่าการตกลงมิได้รวมเอาผู้ผลิตรายเล็กหลายรายเข้าไปด้วย เช่น สยามผู้ซึ่งได้ประโยชน์จากการจำกัดนี้ด้วยการเพิ่มการผลิตของตน ผู้ผลิตรายอื่นๆ เหล่านี้ได้รับการชักชวนให้ร่วมด้วย โดยการเสนอให้โควตาในการผลิตทั้งหมดอย่างน่าพอใจ และตั้งแต่ ค.ศ. 1932 เป็นต้นมา ราคาติบุกก็สูงขึ้น ขึ้นถึง 1,815 เหรียญต่อตัน ใน ค.ศ. 1935 ต่อจากนั้นมาราคาติบุกก็มีราคาพอสมควรทางด้านเศรษฐกิจมาจนกระทั่งเกิดสงครามแผนการจำกัดได้รับการปรับปรุงใหม่ใน ค.ศ. 1934 และ ค.ศ. 1937 ภายใต้ระบบโควตาตัวเองการผลิตของมาเลเซียอยู่ระหว่าง 70,000-80,000 ตันต่อปี แต่มาเลเซียสามารถผลิตได้ถึง 100,000 ตันต่อปี

ฉะนั้น การแก้ปัญหาในระยะสั้นหลังจากที่ได้ทำการทดลองและมีข้อบกพร่องมากมายแล้วก็ได้ทำให้ราคาเข้าสู่ภาวะความมั่นคง ถึงแม้ว่าความต้องการในสหรัฐอเมริกาซึ่งมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ มีส่วนที่จะทำให้ราคาสูงขึ้นกว่านี้อีกก็ตาม ภาวะตกต่ำยังชักนำให้คนคิดว่า ในการแก้ปัญหาในระยะยาวตามที่เคยกล่าวมาแล้ว คือการกระจายเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ก่อนสงครามโลกมีการพยายามเล็กน้อยที่จะส่งเสริมการกระจายเศรษฐกิจให้กว้างขวางขึ้น ส่วนน้ำมันปาล์มกลายเป็นที่มาของรายได้ก้อนย่อกองหนึ่ง ทำนองเดียวกับการผลิตสับปะรดโดยใช้หลักวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรมทั้งสองประเภทนี้มีอยู่ในรัฐยะโฮร์เป็นส่วนใหญ่ แต่ทว่าก็ได้มีความพยายามไม่มากนักที่จะฟื้นฟูการเกษตรและการประมงให้ทันสมัย และมีความพยายามเพียงเล็กน้อยที่จะให้มาเลเซียมีอาหารหลัก คือ ข้าวพอเลี้ยงตัวเองได้มากขึ้น

ผลของภาวะตกต่ำ

อย่างไรก็ตาม ภาวะตกต่ำก่อให้เกิดการไต่ตรองอย่างหนักในวงการอุตสาหกรรมติบุกและยังว่าจะทำเช่นไรจึงจะลดต้นทุนการผลิตได้ และทำเช่นไรจึงจะทำให้สินค้าดึงดูดผู้ซื้อทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น

ภาวะตกต่ำปี ค.ศ. 1929 แสดงให้เห็นถึงความไม่มีประสิทธิภาพของเหมืองดีบุกและสวนยาง สถานการณ์ในด้านอุตสาหกรรมยางได้แสดงให้เห็นแล้วเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1922 แต่ภาวะตกต่ำอย่างใหญ่หลวงทำให้มาเลเซียเห็นอย่างแจ่มชัดว่า จะต้องมีการปรับปรุงอุตสาหกรรมทั้งสองประเภทใหม่อย่างหนัก ในการทำเหมืองดีบุกนั้น เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า จะต้องมีการปรับปรุงทางด้านเครื่องจักร เครื่องยนต์ เพื่อลดจำนวนคนงานให้น้อยลง เพื่อตัดค่าใช้จ่ายลงบ้าง การที่แร่มีราคาสูงในสมัยก่อนทำให้มีความสนใจในประสิทธิภาพของการบริหารน้อยมาก มีการจ้างที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการมากเกินไป มาบัดนี้ได้มีการนำเอาวิธีการชุดแรกมาใช้มากขึ้น และผลกำไรจึงได้มาจากผืนแผ่นดินที่ทำการขุด มิฉะนั้นแล้วก็มีได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ ได้มีการทุ่มเทพลังทั้งหมดสู่การลดค่าใช้จ่ายในการผลิตซึ่งจะทำให้ราคาแร่ถูกลงและขายคล่องขึ้น

อุตสาหกรรมยางนั้นอยู่ในสภาวะ “มีเจ้าหน้าที่ระดับสูง” มากเกินไปเช่นกัน ความสนใจในเรื่องการปลูกยางด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และการค้นคว้าเพื่อที่จะได้รับผลผลิตสูงจากต้นยางก็มีได้ก้าวหน้าไปไกลในมาเลเซีย การได้รับผลผลิตสูงกว่าหมายความว่า จะสามารถได้ยางมากกว่าจากจำนวนต้นยางจำนวนเดียวกันกับการลงทุนลงแรงเท่าๆ กัน อันเป็นการลดค่าใช้จ่าย ความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงต้นยางโดยการตัดตาได้รับผลสำเร็จดีด้วยการแนะนำจากชาวฮอลันดาในชวา เมื่อ ค.ศ. 1917 ภาวะตกต่ำชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนในการทำสวนยางของอังกฤษในมาเลเซีย และก่อให้เกิดความสนใจยิ่งขึ้นในการค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ ยางจะต้องยกระดับตนเองให้แข่งขันกับผู้อื่นได้เพื่อจะได้เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญสืบไป และเพื่อที่จะให้เกิดความสำเร็จในด้านนี้สวนยางจะต้องดำเนินงานด้วยวิธีที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ฉะนั้น ผลในทางบวกที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของภาวะเศรษฐกิจตกต่ำก็คือ การบังคับให้อุตสาหกรรมดีบุกและยางจำต้องหาทางปฏิรูปวิธีการผลิตของตนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การปฏิรูปเหล่านี้ก็มุ่งที่จะทำให้อุตสาหกรรมทั้งสองประเภทนี้แข่งขันกับผู้อื่นได้ อันจะทำให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างดีสืบไป ปัจจุบันนี้เราได้รับการบอกกล่าวอยู่เสมอว่า ยางธรรมชาตินั้นจำต้องลดราคาให้ต่ำลง หากต้องการจะแข่งขันกับยางวิทยาศาสตร์ ความจำเป็นในเรื่องนี้เป็นที่ประจักษ์ชัดกันมานานแล้วตั้งแต่ ค.ศ. 1930 เศษ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ในหลายกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสัมพันธ์กันกับปัญหาทางการการเมือง เพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้เกี่ยวข้องกับ การก่อตั้งสังคมหลากหลาย

การพัฒนาประชาคมถาวรของชาวจีนและอินเดียจะทำให้โครงสร้างทางสังคมของประเทศซับซ้อนยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาคมจีน เนื่องจากมีจำนวนมากกว่า จึงนำปัญหาและความยุ่งยากพิเศษอันเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของตนเองมาสู่ประเทศ

ในสมัยแรกๆ ที่ชาวจีนมาตั้งถิ่นฐาน คือ ในราวๆ คริสต์ศตวรรษที่ 19 และต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ชาวจีนอพยพส่วนใหญ่จะไม่อยู่ในประเทศมาเลเซียอย่างถาวร ส่วนมากก็มีจุดมุ่งหมายในชีวิตว่าจะกลับไปยังหมู่บ้าน หรือเมืองของตนในเมืองจีน หลังจากที่พ้นวัยทำงานแล้ว เมื่อมีจุดมุ่งหมายเช่นนี้ จึงมีชาวจีนจำนวนน้อยที่นำเอาครอบครัวมาอยู่มาเลเซียด้วย แม้ว่าจะแต่งงานแล้วก็ตาม ชาวจีนเหล่านี้มักจะค้าเงินญาติของตนในเมืองจีนด้วยการส่งเงินไปให้จากมาเลเซีย ฉะนั้น ชาวจีนส่วนใหญ่จึงถือตนว่าเป็นผู้อยู่อาศัยชั่วคราว และรัฐบาลกับประชากรชาวมาเลเซียก็มองดูชาวจีนเป็นเพียงผู้อยู่อาศัยชั่วคราวด้วย รัฐบาลเริ่มมีความสัมพันธ์กับประชาคมชาวจีนด้วยการปล่อยให้ชาวจีนอยู่อย่างเอกเทศเกือบทั้งหมด และคงติดต่อกับชาวจีนด้วยการผ่านทางหัวหน้าของชาวจีนที่เรียกว่า *Capitans China* เมื่อได้รับการปล่อยให้พลละเลยเช่นนี้ ชาวจีนจึงจำเป็นต้องทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อตนเอง ชาวจีนจะรวมกลุ่มกันอยู่อย่างแน่นแฟ้น อาทิเช่น ชาวกวางตุ้งก็มีความสนิทสนมกับพวกฮกเกี้ยน หรือพวกฮกเกี้ยนสนิทสนมกับพวกจีนแคะน้อยมาก ชาวจีนเหล่านี้ยังมีการติดต่อกับชาวมาลายูในคาบสมุทรมลายูกับผู้อพยพอื่นๆ เช่น อินเดีย หรือกับเจ้าหน้าที่อังกฤษในฝ่ายบริหารน้อยมาก ชาวจีนมีความพยายามที่จะกลมกลืนเข้ากับพวกอื่นๆ น้อย ในการที่จะกลมกลืนเข้ากับคนอื่นนั้นเป็นสิ่งที่ยากยิ่ง เพราะชาวจีนและชาวมาลายูต่างกันมากในทางศาสนาและขนบธรรมเนียมทางสังคม

แทนที่จะกลมกลืนเข้ากับผู้อื่น ชาวจีนพยายามที่จะรักษาวัฒนธรรมของตนเอง และถึงแม้ว่าจะเป็นชาว “จีนโพ้นทะเล” ก็ตาม ก็ยังคงรักษาภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีของตนไว้อย่างเหนียวแน่น ชาวจีนอพยพเริ่มด้วยทัศนคติเหล่านี้ และชาวจีนที่มาตั้งถิ่นฐานก็ได้รับการชักนำให้เป็นเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ ถึงแม้ว่า เมื่อสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง จะมีชาวจีนหลายคนเป็นผู้พำนักอาศัยถาวรแล้วก็ตาม ฝ่ายบริหารก็ยังคงถือว่าพวกเขาเหล่านี้เป็นผู้อาศัยชั่วคราวอยู่อีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเห็นได้ในด้านการศึกษาที่ชาวจีนได้สร้างโรงเรียน และจัดหาเจ้าหน้าที่สอนในโรงเรียนของตนเองใน ค.ศ. 1920 เศษ รัฐบาลจึงค่อยเริ่มแลเห็นว่าการศึกษานองนี้ซึ่งอยู่นอกการควบคุมอย่างเป็นทางการของรัฐบาลโดยสิ้นเชิงนั้น อาจนำไปสู่อันตรายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการเมืองของประเทศจีนเอง

สมาคมลับของชาวจีน

บางทีสิ่งที่สำคัญที่สุดของการดำเนินชีวิตของชาวจีนซึ่งนำเข้ามามาเลเซียพร้อมกับผู้อพยพรุ่นแรกที่เข้ามาสเตอร์ลิ่งเซ็ดเตลเมนต์ก็คือ สมาคมลับของชาวจีน ปัจจุบันนี้พอๆ กับใน ค.ศ. 1860 เศษ สมาคมลับเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของประชาคมจีนมาก

ปัจจุบันเราได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับสมาคมลับว่าเป็นองค์กรที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายของพวกอาชญากร ผู้ซึ่งคุมแหล่งวายร้ายในสิงคโปร์และในเมืองใหญ่ๆ ในคาบสมุทรมลายู และเป็นผู้รื้อไถทำร้ายร่างกายหรือรับจ้างฆาตกรรม ปัจจุบันนี้สมาคมลับต่างๆ ดำเนินงานอย่างกว้างขวาง บังคับให้ร้านค้าอยู่ภายใต้ความคุ้มครองและควบคุมแหล่งการพนัน แหล่งโสเภณีและยาเสพติดในถิ่นของตน สมาคมเหล่านี้ได้กลายเป็นภัยที่เลวร้าย แต่ทว่าในอดีตมักจะไม่เลวเท่ากับในปัจจุบัน

ในด้านแหล่งกำเนิดของสมาคมเหล่านี้ซึ่งมีอิทธิพลมากในประเทศนั้น เราต้องหวนกลับไปพูดถึงเมืองจีนเอง สมาคมลับเช่นนี้มีประวัติอันยาวนานมาในประเทศจีนโดยก่อกำเนิดขึ้นมาอย่างง่าย ๆ ตั้งแต่ ค.ศ. 300 แล้ว แต่ว่าสมาคมลับเหล่านี้ในตอนต้นๆ นั้นมีความสำคัญเพียงในท้องถิ่นเท่านั้น

สมาคมลับซึ่งต่อมาจะมีอิทธิพลมากที่สุดและกลายเป็นรากฐานที่จะทำให้สมาคมอื่นๆ เกิดขึ้นนั้นได้ก่อตัวขึ้นในเมืองจีนเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 17 เพื่อต่อต้านการปกครองของราชวงศ์แมนจู หรือราชวงศ์ชิง ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ สมาคมนี้มีชื่อว่า Triad Society หรือเรียกกันว่าสันนิบาตฮุง (The Hung League) สมาคมนี้ตั้งขึ้นโดยกลุ่มพระแห่งวัดเส้าหลินที่เหลื่อๆ อยู่ในฟูเกี้ยน ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่าวางแผนก่อการจลาจลเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในรัชสมัยของจักรพรรดิแมนจูองค์ที่ 3 (ค.ศ. 1723-36) จักรพรรดิรับสั่งให้เผาวัดแห่งนี้เสีย พระส่วนใหญ่จึงถึงแก่กรรมภาพ มีเพียงห้ารูปเท่านั้นที่หลบหนีไปได้ พระทั้งห้ารูปนี้หนีมาจนถึงลัซารแห่งหนิง และได้พบขามกระเบื้องเคลือบสีขาวใบหนึ่งลอยน้ำมา ซึ่งมีรอยจารึกว่า “จงโค่นราชวงศ์ชิงและฟื้นฟูราชวงศ์หมิง” ซึ่งหมายความว่า “ให้กำจัดราชวงศ์ชาวต่างประเทศออกไป และนำเอาราชวงศ์หมิงซึ่งเป็นชาวจีนพื้นเมืองกลับคืนมา” พระเหล่านี้จึงสาบานเป็นพี่น้องร่วมสายโลหิตกันและเริ่มก่อตั้งสมาคมซึ่งจะกลายมาเป็นแกนสำคัญในการต่อต้านราชวงศ์ต่างชาติ การที่จะทำการกบฏอย่างเปิดเผยย่อมไม่ประสบความสำเร็จ และพระเหล่านี้จึงได้แยกย้ายกันเพื่อหลบเลี่ยงการติดตาม แต่ไม่ว่าพวกนี้จะไปที่ไหน ก็จะไปตั้งสมาคมของตนขึ้นฉวยโอกาสที่จะทำการกบฏอย่างเปิดเผย และไม่ประสบความสำเร็จ ฉะนั้นจุดประสงค์ดั้งเดิมของสมาคมนี้ก็เพื่อที่จะโค่นจักรพรรดิแมนจูแห่งประเทศจีน สมาคมนี้มีชื่อเรียก

ว่า Triad Society อันเนื่องมาจากเครื่องหมายของสามเหลี่ยมด้านเท่า อันเป็นตัวแทนของสวรรค์ พิภพ และมนุษย์รวมกัน

ตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 18 และต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 สมาคมในเมืองจีนไม่ได้รับความสำเร็จเป็นพิเศษเลยในการปลุกปั่นให้เกิดการปฏิวัติ ถึงแม้ว่าสมาคมนี้จะมีส่วนก่อให้เกิดกบฏเล็กๆ น้อยๆ ตามท้องถิ่นในหัวเมืองทางภาคใต้ก็ตาม อันที่จริงหัวเมืองทางภาคใต้ของกวางตุ้งและฟูเจี้ยนนั้นเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติการของสมาคมนี้ แต่สมาคม Triads ก็มีส่วนร่วมในการกบฏได้เพียงเมื่อกกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นอย่างมาก ซึ่งเกิดขึ้นใกล้ๆ กับเวลาที่ราชวงศ์แมนจูจะถูกโค่นล้ม หง ชิว ฉวน (Hung Hsiu Chuan) หัวหน้ากบฏใต้เผิงมักมีส่วนร่วมกับสมาคม Triads และ หง ชิว ฉวน ใช้ประโยชน์ของสมาคมที่ตั้งขึ้นมาอย่างดีแล้วได้มาก เป็นธรรมดาที่ในสมัยของการอพยพออกจากเมืองจีนเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 19 พวกผู้อพยพออกเหล่านี้ได้นำเอาขนบประเพณีและการจัดตั้งสมาคมต่างๆ ที่ตนร่วมอยู่ในเมืองจีนมาด้วย ตามความจริงแล้ว สมาคม Triad มีสาขาจำนวนมากอยู่ในโพ้นทะเล

อย่างไรก็ตาม สมาคมต่างๆ ซึ่งตั้งขึ้นในสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์เป็นครั้งแรกและต่อมาในเหมืองทองที่บาอู และในเหมืองดีบุกของคาบสมุทรมลายู มิได้เป็นสมาคมจริงๆ ที่มีจุดประสงค์จะโค่นล้มราชวงศ์ชิงในเมืองจีน ถึงแม้ว่าในบรรดาผู้มาตั้งถิ่นฐานรุ่นแรกๆ จะยังคงมีอุดมการณ์ในทางการเมืองแบบน้อยๆ ก็ตาม สมาคมต่างๆ ก็มีลักษณะเป็นสหภาพการค้า สมาคมช่วยเหลือซึ่งกันและกันหรือเป็นสโมสรที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน สมาคมเหล่านี้ยังคงเป็นสมาคมลับอยู่ มีจุดมุ่งหมายให้สวัสดิการแก่ผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่ จัดการให้ผู้เข้ามาใหม่ได้เข้ามาอยู่ในกรอบการเมืองและสังคมที่มีอยู่ สมาคมนี้มักจะให้เงินกู้ยืมเมื่อถึงคราวทุกข์ยาก และจัดให้ผู้อพยพเข้ามาใหม่ได้เข้าทำงานกับนายจ้างที่มั่งคั่ง แน่หนอนทีเดียวว่า ผู้เข้ามาอยู่ใหม่และผู้อพยพเข้ามาใหม่มิได้อยู่ในสมาคมเดียวกันทั้งหมด พวกเหล่านี้มาจากเมืองจีนภาคต่างๆ พูดภาษาต่างๆ กัน และมีขนบธรรมเนียมประเพณีต่างกันด้วย ด้วยเหตุนี้ กลุ่มคู่แข่งชั้นของสมาคม Triad เดิมจึงเริ่มพัฒนาขึ้นและค่อยๆ กลายเป็นสมาคมคู่แข่งชั้นโดยแท้จริง

บรรดาผู้อพยพเกือบทั้งหมดได้ถูกบังคับให้เข้าร่วมกับสมาคมใดสมาคมหนึ่ง และด้วยเหตุนี้บรรดาหัวหน้าจึงมีอำนาจมาก ในสมัยแรกๆ ของสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์ บรรดาหัวหน้าเหล่านี้จะช่วยกันรักษาความสงบ และหัวหน้าของสมาคมก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็น Capitans China จากรัฐบาล มาจนกระทั่งประมาณ ค.ศ. 1880 ประชาคมชาวจีนจึงได้ถูกปกครองโดยผ่านสมาคมเหล่านี้ สมาชิกเป็นหนี้บุญคุณต่อสมาคมมากกว่า

ต่อกฎหมายของประเทศ สมาคมต่างๆ ค่อยๆ เริ่มแข่งขันเพื่อช่วงชิงอำนาจกัน และ ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาคมต่างๆ เหล่านี้จึงได้เริ่มกลายมาเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะเป็นอาชญากรมากขึ้นทุกที ตามข้อเท็จจริงที่ว่า สมาชิกของสมาคมต่างๆ เหล่านี้มาจากเมืองจีนภาคต่างๆ กัน และมักจะนำเอาการเป็นคู่แข่งกันแต่เดิมมา เพิ่มการเป็นปรปักษ์ในสตรีตส์เซนต์เดวิดเมนที่มีกลุ่มใหญ่ๆ อยู่สองกลุ่ม ได้แก่ สมาคม กี้ ฮิน และไฮ ซาน สมาคมแรกนั้นส่วนใหญ่เป็นชาวกวางตุ้ง ส่วนสมาคมหลังนั้นเป็นพวกจีนแคะ เมื่อสิงคโปร์(และปีนัง) เจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้น สมาคมเหล่านี้ก็ได้เข้ามามีส่วนก่อความวุ่นวายเกี่ยวกับการควบคุมความร่ำรวยทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย การทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นด้วยเรื่องการแบ่งเขตว่า สมาคมใดจะได้รับเงินค่าคุ้มครองจากบรรดาร้านค้า หรือจะได้ควบคุมบ่อนการพนันและแหล่งโสเภณี ใน ค.ศ. 1824 และ ค.ศ. 1846 การทะเลาะวิวาทในสิงคโปร์ได้กลายมาเป็นการต่อสู้และจลาจล ใน ค.ศ. 1851 สมาคมต่างๆ ได้จู่โจมและฆ่าฟันชาวจีนที่นับถือคาทอลิกมากกว่า 500 คน ผู้ซึ่งรวมเป็นกลุ่มแยกออกมาจากกิจกรรมของสมาคมเหล่านั้น ใน สิงคโปร์ ค.ศ. 1854 การทะเลาะกันของสมาคมต่างๆ นำไปสู่การจลาจล ซึ่งกินเวลานานกว่าหนึ่งสัปดาห์และก่อให้เกิดการตายขึ้นถึง 400 คน ใน ค.ศ. 1857 สมาคมเหล่านี้มีส่วนร่วมได้ร่วมในการทำลายคูชิง และเกือบจะโค่นรัฐบาลบรีคได้ ใน ค.ศ. 1863 ก็ได้เกิดจลาจลนานประมาณหนึ่งสัปดาห์ขึ้นในสิงคโปร์อีก ใน ค.ศ. 1867 เกิดจลาจลขึ้นในปีนังนาน 10 วัน เบื้องหลังของความยุ่งยากเหล่านี้ก็คือสมาคมต่างๆ ที่ลี้ภัยเล็ก การเป็นสมาคมอุปถัมภ์และบัดนี้มีพฤติกรรมกลายเป็นอาชญากรไปอย่างรวดเร็ว ความ เป็นปรปักษ์ระหว่างสมาคม กี้ ฮิน และ ไฮ ซาน ยังได้แผ่ขยายไปตามบรรดาเหมือง ดีบุกในลารุต และสลังงอ ซึ่งสมาคมทั้งสองพยายามที่จะแย่งกันควบคุมความมั่งคั่ง จากดีบุกแต่ผู้เดียว การเป็นปรปักษ์นี้มีมากยิ่งขึ้นจนก่อให้เกิดเป็นสงครามกลางเมือง ในประะ และสลังงอซึ่งดำเนินมาเป็นเวลาหลายปี และตามที่เราได้เห็นมาแล้วว่า สงครามกลางเมืองนี้เองได้ทำให้อังกฤษเข้ามาแทรกแซงในหลายโดยทางอ้อม

ในการพยายามที่จะนำเอาสมาคมเข้ามาอยู่ใต้การควบคุมดูแลในสตรีตส์เซนต์เดวิดเมนนั้น รัฐบาลได้ให้สมาคมจดทะเบียนเมื่อ ค.ศ. 1869 แต่การปฏิบัติเช่นนี้ก็มิได้ ทำให้การควบคุมกิจกรรมของสมาคมดีขึ้นเลย และด้วยการออกกฎหมายเมื่อ ค.ศ. 1889 สมาคมเหล่านี้ก็ได้รับการประกาศว่าเป็นสมาคมที่ผิดกฎหมาย ฉะนั้น สมาคมจึงดำเนินการใต้ดิน และอยู่ใต้การควบคุมของบรรดาอาชญากรและกลุ่มวายร้ายมากยิ่งขึ้นทุกที สมาคมเหล่านี้ก็แยกตัวออกเป็นกลุ่มเล็กๆ หลายกลุ่ม ต่อมาบรรดาสมาชิกของบางสมาคมให้ความสนใจในเรื่องการเมืองและให้ความสนับสนุนสาขาท้องถิ่นของพรรคก๊กมินตั๋ง หรือสาขาท้องถิ่นของพรรคคอมมิวนิสต์

พรรคการเมืองของชาวจีน

ความสำคัญทางการเมืองในหมู่คนจีนในมลายูเป็นเรื่องสำคัญในสมัยปฏิวัติจีน เมื่อ ค.ศ. 1911 ดังได้เห็นมาแล้วในบทก่อนว่า ชาวจีนเป็นจำนวนมากที่จากเมืองจีนมาเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 19 ไม่พอใจรัฐบาลแมนจู เมื่อ ดร. ซุนยัตเซน เริ่มขบวนการปฏิวัตินอกเมืองจีนซุนยัตเซนก็ได้รับการอุดหนุนทางการเงินจากบรรดาชาวจีนที่หนีภัยการเมืองออกมา ได้มีการตั้งสาขาของพรรคขึ้นในมาเลเซียเพื่อหาเงินทุน และเงินทุนที่ได้รับมานั้นก็ได้ช่วยให้ซุนยัตเซนตั้งรัฐบาลที่เมืองกวางตุ้งได้สำเร็จหลัง ค.ศ. 1911 มีชาวจีนในมลายูเพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่ให้การสนับสนุนราชวงศ์แมนจู และโดยทั่วไปแล้วชาวจีนก็เห็นพ้องด้วยกับอุดมการณ์ของพรรคก๊กมินตั๋งซึ่งตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1912 ตัวซุนยัตเซน เองเปรียบเสมือนตัวแทนชาตินิยมจีน และความสำเร็จของซุนยัตเซน ก็เป็นความภาคภูมิใจของชาวจีนโพ้นทะเล

รัฐบาลจีนมักจะถือว่าไม่มีชาวจีนคนใดเลยที่จะสูญเสียสัญชาติจีนของตนไป แม้ว่าบุคคลนั้นจะอยู่โพ้นทะเลก็ยังมิสูญเสียชาติเป็นจีนอยู่เสมอ พรรคก๊กมินตั๋งหรือพรรคชาตินิยมในจีนก็ยึดถือฐานะเช่นเดียวกัน ตราบเท่าที่ยังคำนึงถึงเรื่องนี้อยู่ ชาวจีนในมาเลเซียแม้ว่าจะเกิดในมาเลเซียก็ยังมิสูญเสียชาติเป็นชาวจีน ถ้าหากว่าชาวจีนในมาเลเซียยังคงยึดถือเรื่องนี้อย่างจริงจังแล้วเหตุการณ์ภายนอกก็จะมีผลสะท้อนน้อยลงสำคัญในสเตรตส์เซตเติลเมนท์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีผลสะท้อนมากขึ้นในรัฐมลายูต่างๆ

ในระหว่าง ค.ศ. 1921 เศษ การโฆษณาชวนเชื่อของพรรคก๊กมินตั๋งในมลายูนั้นเป็นปฏิปักษ์ต่ออังกฤษอย่างเปิดเผย และกระทำโดยการใช้โรงเรียนจีนและพรรคการเมืองต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายปลุกลัทธิชาตินิยมจีนให้เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ใน ค.ศ. 1930 พรรคก๊กมินตั๋งจึงถูกห้ามในฐานะเป็นสมาคมบ่อนทำลาย โรงเรียนจีนหลายแห่งถูกปิดและห้ามส่งหนังสือตำราจากเมืองจีนเข้ามา แนนที่เดียวพรรคการเมืองกลุ่มต่างๆ มิได้ถูกปราบปรามทั้งหมด แต่กลับดำเนินการได้ดิน

อย่างไรก็ตาม มีเหตุการณ์สองครั้งซึ่งทำให้การโฆษณาชวนเชื่อของชาตินิยมจีนในมลายูลดน้อยลง เหตุการณ์ครั้งแรกซึ่งเกิดขึ้นใน ค.ศ. 1927 เป็นการแตกแยกระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคก๊กมินตั๋งในเมืองจีน เหตุการณ์ครั้งที่สองเป็นการคุกคามของญี่ปุ่นที่มีต่อจีนเมื่อ ค.ศ. 1931

การแตกแยกกันระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งและพรรคคอมมิวนิสต์ในเมืองจีนนั้นก่อให้เกิดการแข่งขันกันขึ้นในกิจกรรมการเมืองของชาวจีนในมลายู พรรคการเมืองทั้งสองเริ่มแข่งขันกันเมื่อได้รับการสนับสนุน และฉะนั้นพรรคทั้งสองจึงมีประสิทธิภาพน้อยกว่าพรรคก๊กมินตั๋งเดิมในช่วงระยะหนึ่ง พรรคการเมืองต่างๆ ของชาวจีนยัง

คงเป็นองค์การใต้ดินอยู่ และหลังจากก๊กมินตั๋งภายใต้เจียงไคเช็คได้เป็นรัฐบาลที่ถูก
ต้องตามกฎหมายของจีนแล้ว มลายุยังคงปฏิเสธที่จะยินยอมให้สาขาต่างๆ ของพรรค
การเมืองต่างชาติเข้ามาดำเนินการอย่างเสรีในมลายุได้

จะได้อภิปรายถึงวิวัฒนาการของลัทธิคอมมิวนิสต์ในมลายุอีกในบทต่อไป แต่
การเริ่มลัทธิคอมมิวนิสต์ในมลายนั้นปรากฏขึ้นเมื่อปลายๆ ปี ค.ศ. 1920 เศษ เมื่อ
ลัทธินี้เริ่มเป็นคู่แข่งและแทรกซึมเข้าไปในพรรคก๊กมินตั๋ง เมื่อ ค.ศ. 1936 คอม
มิวนิสต์มีอิทธิพลมากพอในสหภาพการค้าต่างๆ จนสามารถก่อการนัดหยุดงานขึ้นได้

อย่างไรก็ตาม พรรคก๊กมินตั๋งและต่อมาก็คือพรรคคอมมิวนิสต์ได้ลดการเน้น
ในเรื่องชาตินิยมจีน เพราะการคุกคามของญี่ปุ่นในจีนเพิ่มขึ้นใน ค.ศ. 1930 เศษ
จีนต้องการสัมพันธมิตรและการโฆษณาชวนเชื่อต่อต้านอังกฤษในมลายุจะไม่สามารถ
ทำให้จีนได้รับความช่วยเหลือจากอังกฤษได้ต่อไป หลังจากสงครามจีน-ญี่ปุ่นเกิดขึ้น
ใน ค.ศ. 1937 แล้ว แรงศรัทธาในชาตินิยมจีนก็มุ่งตรงไปที่การต่อต้านญี่ปุ่นเกือบทั้ง
หมด ด้วยการรวมตัวกันไม่ซื้อสินค้าญี่ปุ่นและตัดการค้าขายกับญี่ปุ่น ฉะนั้น จึงอาจจะ
กล่าวได้ว่า การปฏิบัติการทางการเมืองของจีนในมลายุบรรลุถึงจุดสุดยอดเมื่อ ค.ศ.
1920 เศษ และค่อยๆ จางหายไป ใน ค.ศ. 1930 เศษ อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ต่างๆ
ที่เกิดขึ้นในเมืองจีนเอง อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติการของกลุ่มพรรคการเมืองของชาว
จีนก็แพร่หลายไปมากพอที่จะปลุกความหวุ่นหวาดให้เกิดขึ้นในบรรดาสถูดานและฝ่าย
บริหาร พร้อมกับมีผลทำให้ตัดสินใจใช้มาตรการควบคุมการศึกษาของชาวจีนและการ
เข้าเมืองให้เข้มงวดยิ่งขึ้น ใน ค.ศ. 1930 มีการประกาศกฎฎีกาเกี่ยวกับการเข้าเมือง
สำหรับสหพันธรัฐมลายู ซึ่งมีลักษณะคล้ายๆ กับกฎฎีกาอีกฉบับหนึ่ง ซึ่งประกาศ
ใช้ที่สเตอร์ตส์เซ็ตเติลเมนต์เมื่อสองปีก่อนหน้านั้น ภาวะตกต่ำเมื่อ ค.ศ. 1929 ได้ก่อให้เกิด
การว่างงานขึ้นเป็นอันมากในมลายุ และเนื่องจากเหตุนี้เองจึงเป็นความจำเป็นมาก
ยิ่งขึ้นที่จะควบคุมการเข้าเมือง มีการกำหนดโควตาคนเข้าเมืองในสเตอร์ตส์เซ็ตเติลเมนต์
ส่วนการเข้ามาในรัฐมลายูต่างๆ นั้นได้ยุติลงโดยสิ้นเชิง เมื่อภาวะตกต่ำถึงขีดสุดใน
ค.ศ. 1932 ชาวจีนที่ออกจากมลายุเกือบจะเป็น 9 เท่าของผู้ที่เข้ามาอยู่ (282,779 ต่อ
32,925) คนเข้าเมืองเหล่านี้เข้ามาอยู่ในมลายุราวกลางๆ ค.ศ. 1930 เศษ ส่วนใหญ่
เป็นครอบครัวชาวจีนที่อยู่ในมลายุแล้ว การอพยพเข้ามาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อ
ญี่ปุ่นบุกจีน เป็นธรรมดาอยู่เองที่ครอบครัวทำให้ชุมชนชาวจีนอยู่แบบชั่วคราวลด
น้อยลง และมีความต้องการจะเป็นเจ้าของที่ดินเพิ่มมากขึ้น

ความต้องการที่ดินและความยากลำบากในการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินอย่างถาวรนำ
ไปสู่ปัญหาการรุกที่ดิน มีผู้อพยพเข้ามาเป็นจำนวนมากย้ายเข้าไปในอาณาบริเวณที่ไม่มี
มีผู้อยู่อาศัยในถิ่นกันดาร ทำการหักร้างทางป่าและเป็นกสิกร พฤติการณ์ทั้งหมดนี้ทำ

ไปโดยไม่ได้รับการขออนุญาตใดๆ ผู้บุกรุกที่ดินเหล่านี้เป็นจำนวนมากได้อาศัยอยู่ในถิ่นที่โดดเดี่ยวของตนมาตลอดสมัยการยึดครองของญี่ปุ่น และไม่มีกรณีพบจนกระทั่งหลังจากเกิดภาวะฉุกเฉินใน ค.ศ. 1948

ฉะนั้น เรื่องเหล่านี้จึงเป็นปัญหาพิเศษซึ่งสังคมหลากหลายนำมาสู่มาเลเซียอาทิลัทธิตาตินิยมจีน สมาคมการเมืองและสมาคมลับต่างๆ การศึกษาแบบหลายภาษาและการได้ที่ดินโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทั้งหมดจะเป็นการคุกคามที่นำสู่พลังต่อต้านฐานะพิเศษของชาวมลายู ตามสนธิสัญญาชาวมลายูจะมีฐานะพิเศษและก็ตามสนธิสัญญา การรักษาไว้ซึ่งฐานะนี้เป็นหน้าที่ของชาวอังกฤษ ในปี ค.ศ. 1930 เศษ ชาวมลายูที่ได้รับการศึกษาเริ่มตระหนักว่า ชาวมลายูมิได้ปฏิบัติตนดีพอที่จะช่วยตัวเองได้ในสภาพแวดล้อมซึ่งต้องแข่งขันกันอย่างดุเดือด ซึ่งมาเลเซียเผชิญอยู่ ชาวมลายูยังรู้สึกอีกว่า ฝ่ายบริหารมิได้ปฏิบัติภารกิจดีพอในการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของพวกเขา

เป็นความจริงที่ว่าใน ค.ศ. 1913 พระราชบัญญัติคุ้มครองชาวมลายูได้ป้องกันการโอนที่ดินผืนใหญ่ให้แก่คนต่างชาติ แต่เนื่องจากเกือบจะไม่มีการพัฒนาเขตชนบทเลย ชาวมลายูจึงสูญเสียที่ดินส่วนใหญ่ไปแก่พวกนายทุนเงินกู้ พระราชบัญญัติ ค.ศ. 1933 ได้ยุติการกระทำเช่นนั้นเสีย อย่างไรก็ตามวิธีการเหล่านี้เป็นวิธีการป้องกันอย่างเดี่ยวเท่านั้น

เป็นความจริงอีกด้วยว่า ในวงการรัฐบาลแล้วมีอัตราส่วนสามต่อหนึ่งสำหรับชาวมลายู แต่ก็ได้ให้การศึกษแก่ชาวมลายูน้อยมากในอันที่จะได้ผลประโยชน์ในอัตราส่วนนั้น โรงเรียนที่มีการศึกษาแบบสมัยใหม่อยู่แต่ในเมือง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านที่พักอาศัยจำนวนจำกัดให้แก่ชาวชนบทที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษา

ขบวนการชาตินิยมมลายูและพรรคการเมือง

อิทธิพลของสมาคมลับชาวจีนและขบวนการทางการเมืองของสมาคมเหล่านี้รวมทั้งสิ่งที่คิดว่าเป็นความล้มเหลวของการพิทักษ์คุ้มครองของอังกฤษ ได้ปลุกให้เกิดอุดมการณ์ชาตินิยมมลายูและขบวนการทางการเมืองให้เติบโตขึ้น

เมื่อพูดถึงชาตินิยมมลายูในมาเลเซียแล้ว ไม่ควรลืมบทบาทของศาสนาอิสลาม เพราะว่าลัทธิตาตินิยมมลายูนั้นเริ่มขึ้นจากขบวนการปฏิรูปในศาสนาอิสลามและความรุ่งเรืองของยังเตอร์กภายใต้การนำของ มุสตาฟาร์ เคมาล อะตาเตอร์ก (ค.ศ. 1880-1938) ขบวนการปฏิรูปในศาสนาอิสลามนั้นเริ่มขึ้นภายใต้การนำของ โมฮัมหมัด อับดุล (ค.ศ. 1859-1905) และกลุ่มอัล-มานาร์ ในกรุงไคโร ขบวนการนี้ได้เข้ามาสู่มาเลเซียเมื่อเชอิกห์ โมฮัมหมัด ตาฮ์รี และเชอิกห์ อัล-ฮาร์ดี สาธุศิษย์ของ เชอิกห์ โมฮัมหมัด

อับดุลท์ กลับจากอียิปต์มายังมาเลเซียเมื่อ ค.ศ. 1904 และเริ่มตีพิมพ์หนังสือชื่อ อัล-อิหม่าม ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรกของมลายูเมื่อ ค.ศ. 1906

ระหว่างปี ค.ศ. 1906 ถึง ค.ศ. 1926 ทศนคติทางการเมืองของมลายุนั้น ดำเนินตามทศนคติทางศาสนา และการปฏิรูปในศาสนาอิสลามนี้เองที่เพาะความสำนึกทางการเมืองให้เกิดขึ้นในหมู่ชาวมลายู กลุ่มปฏิรูปซึ่งเรียกกันว่า คาอุม มุดา (Kaum Muda) ประสงค์ที่จะปรับปรุงศาสนาอิสลามให้ทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของสังคมสมัยใหม่ คาอุม มุดา เป็นขบวนการในเมืองมากกว่าเป็นขบวนการในชนบท และบรรดาผู้นำของขบวนการนี้ส่วนใหญ่เป็นชาวอาหรับและจาวีเปกัน (Jawi Pekan) มีการตั้งโรงเรียนทางศาสนาและพิมพ์บทความทางศาสนาเป็นอันมากลงในหนังสือพิมพ์ต่างๆ เช่น เนรธา วาร์ตา มาลาเย อัล-อิกห์วัน และ ซาอุดารา นอกเหนือไปจาก อัล-อิหม่าม แม้ว่าหนังสือพิมพ์เหล่านี้จะได้ตีพิมพ์บทความเกี่ยวกับศาสนาอิสลามก็ตาม มีเป็นบางครั้งบางคราวที่หนังสือพิมพ์เหล่านี้ตีพิมพ์สาระเกี่ยวกับการเมืองด้วย เรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองและลัทธิชาตินิยมได้รับการอภิปรายอย่างเสรีมากในวารสาร เช่น เซรุอัน อัสฮาร์ และปิลิอัน ติมูร์ ซึ่งตีพิมพ์ในกรุงไคโรในธุรกิจร่วมกันของนักศึกษาชาวอินโดนีเซียและมลายู แม้นักศึกษาชาวมลายูในประเทศตะวันออกกลางจะมีจำนวนน้อยในสมัยนั้นก็ตาม ก็ให้เห็นวิวัฒนาการของลัทธิชาตินิยมชาวอาหรับในตะวันออกกลางมาด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการสลายตัวของจักรวรรดิออตโตมาน นักศึกษาเหล่านี้ได้พยายามหันเหอุดมการณ์ทางการเมืองซึ่งมีอิทธิพลเหนือตนให้ไปสู่ประชาชนชาวมลายูโดยการใช้วารสารซึ่งพวกตนตีพิมพ์ในต่างประเทศ นักศึกษาชาวมลายูในตะวันออกกลางเหล่านี้หวังว่ามาเลเซียและอินโดนีเซียจะรวมกันได้

ใน ค.ศ. 1926 พรรคการเมืองมลายูพรรคแรกมีชื่อว่า เกชาตวน เมลาเย สิงคปุระ ยูโนส บิน อับดุลลาห์ เป็นผู้ก่อตั้งพรรคการเมืองพรรคนี้ขึ้นด้วยความช่วยเหลือของเตงกู อับดุล กาดิร และเอมบอก ซูโลห์ ในสมัยที่พรรคการเมืองพรรคนี้ตั้งขึ้น ยูโนสได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติของสเตรตส์เซตเติลแมนที่อยู่แล้ว ซึ่งนับว่าเป็นชาวมลายูคนแรกที่ได้รับเกียรติเช่นนี้ ตามประเด็นข้อเท็จจริง การตั้งพรรคเกชาตวนขึ้นนั้นก็เพราะมีความสำนึกว่า เสียงของยูโนสจะไม่มีคุณค่ามากนัก ถ้าไม่มีประชาชนชาวมลายูสนับสนุน พรรคเกชาตวนมุ่งส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชาวมลายู กระตุ้นให้ชาวมลายูสนใจในเรื่องการเมืองและการปกครอง เร่งให้ชาวมลายูปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ เสนอทัศนะของชาวมลายูต่อรัฐบาล และอุปถัมภ์ความสนใจด้านการศึกษาาระดับสูงของมลายูในหมู่นักศึกษาชาวมลายู

ในสภาแห่งรัฐของสหพันธรัฐมลายูได้เกิดกลุ่มชาวมลายูหนุ่มที่ได้รับการศึกษาจากอังกฤษ ผู้ซึ่งต่อมาได้เป็นผู้ที่มีชื่อเสียง ในบรรดาคคนหนุ่มเหล่านั้นได้แก่ ราชา (ต่อมาเป็นเซอร์) ซูลัน แห่งเประ อุנדิงแห่งเรมบาอู และราชามูดาแห่งเประ ส่วนอีกผู้หนึ่งได้แก่ ออน บิน จัฟฟาร์ (ต่อมาเป็นดาโต๊ะเซอร์ ออน) ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภาแห่งรัฐยะโฮร์ ออนรับตำแหน่งนี้หลังจากที่มั่นใจแล้วว่าตนจะได้รับเสรีภาพในการพูดและการกระทำ ดาโต๊ะออน ได้รับเสรีภาพประการนี้อย่างเต็มที่และชื่อเสียงของเขาก็เป็นที่รู้จักกันอย่างดีในระดับชาติในฐานะเป็นแรงสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการสถาปนา UMNO ใน ค.ศ. 1946

สงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่น และการงดซื้อสินค้าญี่ปุ่นของชาวจีนมีผลทำให้ชาวมลายูสำนึกในด้านการเมืองยิ่งขึ้น บรรดาหัวหน้าชาวมลายูต่างตระหนักดีถึงความจำเป็นในด้านความสำนึกทางการเมืองยิ่งขึ้นเพื่อที่จะต่อต้านพลังทางด้านเศรษฐกิจของชาวจีน ดังนั้น ระหว่าง ค.ศ. 1937 - 1939 จึงได้เกิดมีสมาคมต่างๆ ขึ้นเป็นจำนวนมากทั่วทั้งคาบสมุทรมลายู ใน ค.ศ. 1937 สาขาต่างๆ ของเกชาตวน เมลายู สิงคโปร์ ได้ตั้งขึ้นในมะละกาและปีนัง อีกสองปีต่อมาสมาคมมลายูต่างๆ ก็ได้ตั้งขึ้นในปาหัง สลังงอ เนกรี เซมบิลัน และในจังหวัดเวลลิสลีย์ พรรคการเมืองที่มีหัวรุนแรงมากอีกพรรคหนึ่ง คือ เกชาตวน เมลายู มูดา (KMM) ได้ตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1938

ความพยายามขั้นต้นของลัทธิชาตินิยมมลายูบรรลุผลเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ. 1939 ซึ่งเป็นวันที่มีการประชุมสมาคม Pan-Malayan Malay Association ที่กัวลาลัมเปอร์ การประชุมครั้งนั้นนับเป็นก้าวหนึ่งในการนำไปสู่ความร่วมมือกันของชาติ การประชุมครั้งที่สองมีขึ้นที่สิงคโปร์ เมื่อวันที่คริสต์มาสของปีต่อมา (ค.ศ. 1940) และได้กำหนดแผนการที่จะมีการประชุมอีกครั้งหนึ่ง แต่ต้องเลิกล้มไป เนื่องจากเกิดสงครามแปซิฟิก

ในขณะนี้ชาวมลายูแบ่งออกเป็นกลุ่มการเมืองสองกลุ่ม กลุ่มแรกเอียงขวาและเป็นผู้อุปถัมภ์การประชุม Pan-Malayan Malay Associations อุดมการณ์ของกลุ่มนี้มีพื้นฐานขึ้นอยู่กับหลักการของ "มลายูเพื่อชาวมลายู" และกลุ่มนี้มีชาวมลายูชั้นสูงผู้ซึ่งได้รับการศึกษาแบบอังกฤษเป็นผู้นำ อนึ่งกลุ่มนี้มักหมายถึงถึงกลุ่มชาวมลายูระดับอุดมศึกษา ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเอียงซ้ายและสนใจความสัมพันธ์กับลัทธิชาตินิยมอินโดนีเซียมากกว่า โดยทั่วไปแล้วกลุ่มนี้ได้รับการศึกษาตามแบบมลายูและมักจะเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาจาก Sultan Idris Training College

กลุ่มซ้ายมี อิบราฮิม บิน ฮาจิ ยาขอบ เป็นผู้นำ อิบราฮิมเกิดที่เกอเตา ในตำบลเตเมอร์โลห์ รัฐปาหัง เมื่อ ค.ศ. 1911 ใน ค.ศ. 1929 อิบราฮิมได้เข้าศึกษาที่

Sultan Idris Training College ที่ตันจง มาลิม และในขณะที่ศึกษาอยู่ที่นั่นเองได้คุ้นเคยกับบรรดาผู้นำทางการเมืองชาวอินโดนีเซีย ผู้ซึ่งหลบหนีออกมาจากอินโดนีเซียหลังจากความล้มเหลวในการปฏิวัติซึ่งมีคอมมิวนิสต์เป็นผู้นำเมื่อ ค.ศ. 1926-27 ในบรรดาผู้นำชาวอินโดนีเซียในนั้น มีตัน มะละกา ผู้แทนพรรคโคมิเนเทอร์น ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาลีมิน มุสโซ และ ซูตัน เจนาอิน ผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์มลายู หลังจากการพบปะกับ ซูตัน เจนาอินแล้ว อิบราฮิมสนใจทางการเมืองมากและเป็นฝ่ายต่อต้านการเป็นอาณานิคมตามวิถีทางการเมืองของตน

ใน ค.ศ. 1938 อิบราฮิมและเพื่อนที่ชื่อ อิซัค ฮาจิ โมฮัมหมัด พร้อมด้วยกลุ่มที่นิยมอินโดนีเซียได้ตั้งพรรค เกชาตวน เมลายู มุดา ขึ้น สมาชิกหลายคนของพรรค เกชาตวนเป็นนักหนังสือพิมพ์ และเป็นนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมที่เซอင့်และวิทยาลัยเทคนิคที่กัวลาลัมเปอร์ วัตถุประสงค์ของพรรคเกชาตวนนี้ก็คือ การเรียกร้องให้มลายูเป็นเอกราช แต่ภายในขอบข่ายงานของอินโดนีเซียรายา (Greater Indonesia) ทัศนคติของพวกนี้ก็คือ “การไม่ร่วมมือ” กับรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากสงครามเกิดขึ้นใน ค.ศ. 1939 รัฐบาลอังกฤษในมลายูตระหนักว่า วัตถุประสงค์ของ เกชาตวน เมลายู มุดา เป็นการคุกคามฐานะและผลประโยชน์ของตน ดังนั้นใน ค.ศ. 1940 บรรดาผู้นำของ เกชาตวน เมลายู มุดา จึงถูกจับกุม ในบรรดาผู้ถูกจับกุมเหล่านี้ได้แก่ อิบราฮิม ยาขอบ อิซัค ฮาจิ โมฮัมหมัด อาห์มัด โบเอสตามาม และซูตัน เจนาอิน ในชั้นแรกอังกฤษตั้งใจที่จะพาอิบราฮิม ยาขอบ บินไปอินเดียและกักตัวไว้ที่นั่น แต่เนื่องจากสิงคโปร์ถูกยึดโดยกะทันหัน จึงทำให้แผนการนี้ต้องยกเลิกไป และอิบราฮิมพร้อมกับเพื่อนฝูงจึงได้รับการปลดปล่อย

ทันทีที่ได้รับการปลดปล่อย อิบราฮิมก็ได้ก่อตั้ง เกชาตวน เมลายู มุดา ขึ้นใหม่อีก และดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของตนสืบไป อิบราฮิมได้ร่วมมือกับญี่ปุ่นเพื่อปกป้องผู้ทำงานใต้ดิน แต่ญี่ปุ่นตระหนักถึงอันตรายของขบวนการใต้ดินเหล่านี้ ญี่ปุ่นจึงออกกฎหมายห้ามการดำเนินการของ พรรคเกชาตวน เมลายู มุดาเสีย แต่การประกาศห้ามมิได้ทำลายความเป็นผู้นำขององค์กรนี้ เกชาตวน เมลายู มุดา จึงเพียงแต่ยุติในการเป็นพรรคอย่างเป็นทางการเท่านั้น เมื่อพรรคเกชาตวน เมลายู มุดา หมดไป กองทัพมลายูซึ่งเรียกกันว่า กยู กัน (Gyu Gun) ก็ตั้งขึ้นมาแทนที่ การตั้งกองทัพนี้ญี่ปุ่นเป็นผู้ริเริ่มขึ้นโดยตรง และอิบราฮิม ยาขอบ ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บัญชาการกองทัพนี้โดยมีตำแหน่งเป็นนายพันโท อย่างไรก็ตามขบวนการมลายูอื่นๆ ก็ได้ก่อตั้งขบวนการใต้ดินขึ้นอีกมีชื่อว่า วาตานือฮาห์ เพื่อต่อต้านญี่ปุ่น

พรรคเกชาตวน เมลายู มุดา วางแผนเพื่อให้ได้เอกราชร่วมกันของมาเลเซียและอินโดนีเซีย พรรคเกชาตวน เมลายู มุดา ตอนนี้มีชื่อใหม่ว่า เกชาตวน รักยัต

อินโดนีเซีย เซเมนานจุง (KRIS) อันมี ดร.เบอร์ฮานุดดิน อิบราฮิม ยาขอบ โอนัน ฮาจิ สิริจ และคนอื่นๆ เป็นผู้นำ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม ค.ศ. 1945 คณะมนตรีอินโดนีเซียซึ่งมี ดร.ซูการ์โน และ ดร.ฮัตตา เป็นผู้นำ ได้มาถึงสิงคโปร์โดยผ่านมาทางไชน่ฮอนเพื่อเปิดอภิปรายเกี่ยวกับเอกราชของอินโดนีเซีย พร้อมกับผู้นำของกองบัญชาการภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของญี่ปุ่นในไชน่ฮอน ส่วนหนึ่งของคณะมนตรีนี้ยังคงอยู่ในสิงคโปร์เพื่อที่จะให้อภิปรายกับผู้นำ KRIS ผู้ซึ่งขณะนั้นกำลังวางแผนที่จะจัดให้มีการประชุมกองเกรสขึ้นในกัวลาลัมเปอร์ ในขณะที่ซูการ์โนและฮัตตากำลังเดินทางไปไชน่ฮอน ในระหว่างขากลับจากไชน่ฮอน ซูการ์โนและฮัตตาได้พบกับบรรดาผู้นำ KRIS ที่ไทเปิง

แผนการที่จะได้รับเอกราชร่วมกันระหว่างอินโดนีเซียกับมาเลเซีย รวมทั้งการรวมมาเลเซียเข้ากับอินโดนีเซียล้มเหลวโดยสิ้นเชิง เมื่อญี่ปุ่นยอมจำนนอย่างกะทันหันในอีกสามวันต่อมา แม้ว่า KRIS จะดำเนินการรุดหน้าไปกับการประชุมสภาของเกรสที่ได้กำหนดไว้ในวันที่ 16 และ 17 สิงหาคมที่กัวลาลัมเปอร์ อิบราฮิม ยาขอบ ได้บินไปยงจากรัตนาเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม ถึงแม้ว่าวัตถุประสงค์ขั้นสุดท้ายของการได้เอกราชร่วมกันกับอินโดนีเซียจะล้มเหลวไปก็ตาม วัตถุประสงค์ประการนี้ก็ยังคงดำเนินสืบไปโดยพรรคชาตินิยมมลายู (MNP) ซึ่งเป็นผู้สืบทอด KRIS และเป็นพรรคที่แข็งแกร่งมากในด้านการเมืองทันทีที่สงครามโลกครั้งที่สองยุติลง วัตถุประสงค์ของ MNP ก็คือ “อินโดนีเซีย-มลายู เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน” MNP มีมอดคาร์รุดดินเป็นผู้นำ ต่อมาก็มี ดร.เบอร์ฮานุดดิน และอิซัค ฮาจิ โมฮัมหมัดเป็นผู้นำ พรรคคนหนุ่มมีชื่อว่า อังกัตัน เปมุดา อินซฟ (API) มีอาห์มัด โบเอสตามามเป็นผู้นำ และพรรคสตรีมีชื่อว่า อังกัตัน วานิดา เซดาร์ (AWAS) มีซัมซิวาห์ ซุดัน ฟาเกะห์เป็นผู้นำ เมื่อพรรค API ถูกประกาศห้ามก็มีการตั้งพรรคใหม่ชื่อเพมเบลตา ตานาห์ แอร์ (PETA) เกิดขึ้นแทน

พรรคการเมืองมลายูฝ่ายซ้ายเหล่านี้ทั้งหมดรวมทั้งเกอรากัน อังกัตัน มุดา (GERAM) ซึ่งรวมกับพรรคปุชัต เดนากา รักยัต (PUTERA) ภายใต้การนำของอิซัค ฮาจิ โมฮัมหมัด ถูกรัฐบาลอังกฤษประกาศห้ามหลัง ค.ศ. 1948 เมื่อมีการประกาศภาวะฉุกเฉิน อันทำให้ขบวนการฝ่ายซ้ายทั้งหมดในคาบสมุทรมลายู เป็นอัมพาตไปด้วยการประกาศห้ามพรรคฝ่ายซ้ายทางการเมืองของมลายูนี้เอง ผู้นำชาตินิยมมลายูจึงถูกรวมเข้ากับพรรคที่เป็นกลางมากกว่าใน UMNO ที่ต้องการให้ได้มาซึ่งเอกราชอย่างถูกต้องตามรัฐธรรมนูญมากกว่า UMNO (United Malays National Organization) ร่วมกับ MCA (Malayan-Chinese Association) และ MIC (Malayan Indian Congress) สามารถทำให้มลายูได้รับเอกราชจากรัฐบาลอังกฤษเป็นผลสำเร็จใน ค.ศ. 1957

บทสรุป

ใน ค.ศ. 1941 ชาวจีนตระหนักว่าตนเป็นพลเมืองถาวรที่มีความหวังที่จะเจริญต่อไปในอนาคตในมลายู ส่วนชาวมลายูก็มองว่าความรุนแรงบางประการเป็นสิ่งจำเป็นที่จะรักษามลายูไว้เป็นประเทศของตน แต่ความสำนึกทั้งสองประการนี้ไร้ผลเมื่อเริ่มต้นสงครามโลกครั้งที่สองปี ค.ศ. 1939 และจะต้องเผชิญกับโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิงในเวลาต่อมา

เราจะสามารถยุติการพิจารณาประเทศมาเลเซียระหว่างสงครามด้วยการสรุปปัญหาต่างๆ ซึ่งมาเลเซียเผชิญในขณะที่สงครามเกิดขึ้นในยุโรปเมื่อ ค.ศ. 1939 (สงครามดำเนินอยู่แล้วในประเทศจีนตั้งแต่ ค.ศ. 1937) ปัญหาต่อไปนี้เป็นปัญหาที่กำลังรอกการแก้ไข

ก) ความสมานสามัคคีในคาบสมุทรมลายู ความสมานสามัคคีนี้ไม่ปรากฏอยู่เลยใน ค.ศ. 1939 ยังไม่ปรากฏว่ามีความสำนึกในการเป็นชาติ ประชาชนต่างมีความรู้สึกว่าตนมาจากรัฐต่างๆ มิใช่มาจากประเทศมาเลเซีย ความสำนึกประการนี้ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นลัทธิชาตินิยมจะสามารถพัฒนาขึ้นมาได้จากความสมานสามัคคีทางด้านบริหารเท่านั้น จำเป็นที่ว่าเซิตเติลเมนท์ทั้งสาม สหพันธรัฐทั้งสี่และรัฐที่มีได้เป็นสหพันธ์ทั้งห้าพึงต้องรวมกันเข้าอยู่ในรูปแบบความสัมพันธ์อันใกล้ชิดยิ่งขึ้น ดูประหนึ่งว่าใน ค.ศ. 1939 หนทางเดียวที่จะรวมกันเข้าอยู่ในรูปแบบนี้ได้ก็คือการเลิกสหพันธรัฐมลายูที่มีอยู่นี้เสีย และเริ่มต้นใหม่หมดอีกครั้งหนึ่ง

ข) ความไม่สมดุลอย่างรุนแรงในทางเศรษฐกิจ ในขณะที่จำเป็นจะต้องเพิ่มประสิทธิภาพทางอุตสาหกรรมที่สำคัญของมลายูสองประการ อันได้แก่ ดิบุกและยางก็จำเป็นจะต้องมั่นใจได้ว่าจะพึงอุตสาหกรรมทั้งสองประเภทนี้ให้น้อยลง ต้องมีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์อื่นๆ อย่างกว้างขวาง แต่แม้ว่าจะได้ตระหนักถึงความจำเป็นนี้ก็ตาม ก็มีการปฏิบัติกันน้อยมากก่อน ค.ศ. 1939

ค) ที่เกี่ยวกับประเด็นการสมานสามัคคีทางการบริหารตามระบอบรัฐธรรมนูญก็คือปัญหาสังคมที่มีหลายเชื้อชาติปะปนกัน ชาวจีนและชาวอินเดียได้กลายเป็นพลเมืองถาวรในมลายู และกำลังเริ่มต้นแสวงหาความมั่นคงพอๆ กับสิทธิต่างๆ ซึ่งตนคิดว่าควรจะมีพร้อมๆ กับการเป็นพลเมือง ข้อเรียกร้องเหล่านี้ทำให้ฐานะอันล่อแหลมของชุมชนมลายูและประมุขของชาวมลายู ผู้ซึ่งอังกฤษให้เซ็นสัญญาฉบับดั้งเดิมด้วยเมื่ออังกฤษเข้ามาแทรกแซงสำคัญขึ้น เป็นความจำเป็นยิ่งที่จะต้องแสวงหาหลักเกณฑ์ซึ่งจะให้สถานภาพแก่ชุมชนผู้อพยพเข้าเมืองในมลายูโดยไม่ละเมิดสิทธิของชาวมลายูในเวลาเดียวกัน

ง) การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบอร์เนียวต่างๆ ในซาบาห์และซาราวัก ฝ่ายบริหารเกือบจะไม่มีเงินพอ ที่จะให้สมดุลกับงบประมาณของตน มีเงินเหลืออยู่เพียงเล็กน้อย สำหรับการใช้จ่ายหลักซึ่งจำเป็นมากถ้าต้องการความเจริญก้าวหน้า รัฐต่างๆ ไม่สามารถที่จะหาเงินมาได้เพียงพอจากทรัพยากรของตน และด้วยการที่ไม่ได้เป็นเมืองขึ้นนี้เอง รัฐต่างๆ ก็ไม่สามารถที่จะแสวงหาความช่วยเหลือทางการเงินจากอังกฤษได้ ผู้ที่รับผิดชอบรัฐทั้งสองนี้มิได้พิจารณาถึงหนทางที่จะหลุดพ้นจากความอับจนก่อนสงครามอย่างจริงจัง แต่ผลของมันก็ทำให้ปัญหานั้นรอดพ้นจากความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบรัฐทั้งสองไปได้

ไม่ปรากฏว่ามีการแก้ปัญหาใดๆ ในปัญหาเหล่านี้เลยใน ค.ศ. 1939 ความจริงแล้วสามารถกล่าวได้ว่า ไม่ได้มีการพยายามอย่างจริงจังในอันที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ ภาษีของฝ่ายบริหารต่างๆ ก็คือ “เร่งดำเนินการอย่างช้าๆ” เหตุการณ์ของสงครามหันเหความสนใจในมาเลเซียให้ออกไปจากปัญหาต่างๆ เหล่านี้เพื่อว่าในที่สุดอังกฤษจะเป็นผู้แก้ปัญหาทางการเมืองเอง

17. สงครามโลกครั้งที่สองในเอเชีย

เดือนธันวาคม ค.ศ. 1941 สงครามเกิดขึ้นในมาเลเซียขณะเดียวกับที่เกิดขึ้นที่เพิร์ลฮาร์เบอร์ สงครามเปิดฉากด้วยญี่ปุ่นโจมตีสิงคโปร์ทางอากาศและกองทัพญี่ปุ่นยกขึ้นบกที่กัลันตัน สงครามเกิดขึ้นกับประเทศที่มีได้เตรียมพร้อมที่จะต่อสู้กับกองทัพซึ่งบุกคืบหน้ามาทางทิศเหนือ สำหรับประชากรส่วนใหญ่แล้ว สงครามเกิดขึ้นอย่างกะทันหันและโหดร้ายทารุณ และตามเหตุการณ์ก็ยุติลงอย่างรวดเร็วแบบไม่คาดฝันเพื่อจะมองเห็นได้ว่ามาเลเซียเข้าไปพัวพันกับสงครามครั้งนี้เช่นไร เราจำต้องสำรวจดูภูมิหลังทางการเมืองของเอเชียเสียก่อน เพราะจากการศึกษานี้เองเราจะสามารถพบสาเหตุของการบุกโจมตีของญี่ปุ่นได้ มาเลเซียไม่ได้เข้าไปพัวพันในสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง แต่มาเลเซียก็เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่สองน้อยอย่างที่ได้รับความเสียหายยับเยินที่สุด ทำให้จึงเป็นเช่นนี้

เป็นที่เชื่อกันว่า สงครามโลกครั้งที่สองเริ่มขึ้นในยุโรปเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1939 ด้วยการที่เยอรมันบุกโจมตีโปแลนด์ แต่เท่าที่เอเชียเข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามด้วยโดยตรงนั้น สาเหตุที่สำคัญกว่าก็คือญี่ปุ่นเริ่มสงครามกับจีนใน ค.ศ. 1937 เพราะสงครามระหว่างจีนและญี่ปุ่นรวมกับสงครามในยุโรปนี้เองที่ทำให้มาเลเซียเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย การโจมตีจีนของญี่ปุ่นเกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ที่สืบเนื่องกันมานาน อันเป็นเหตุการณ์ที่ญี่ปุ่นยั่วยุเพื่อที่จะฉวยโอกาสตักตวงประโยชน์จากความอ่อนแอของจีน

การวางแผนของญี่ปุ่นในจีน

เนื่องจากกลายเป็นประเทศสมัยใหม่ขึ้นอย่างรวดเร็วในครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 19 ญี่ปุ่นได้เป็นประเทศที่มีอำนาจและเข้มแข็งพร้อมๆกับมีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ญี่ปุ่นจึงต้องพึ่งสินค้าเข้าประเภทวัตถุดิบเพื่อตอบสนองโครงการสร้างเป็นประเทศอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้นทุกทีๆ ตรงกันข้ามกับจีนเมื่อตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 นั้น อยู่ในสภาพต่ำสุดของความเปราะบางอำนาจของตน ถูกแบ่งแยกเป็นเขตอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจใหญ่ๆ จีนมีการปกครองแบบล้าสมัยและไม่มีความมีประสิทธิภาพ สถานการณ์นี้เองที่ก่อให้เกิดการปฏิวัติจีนขึ้นใน ค.ศ. 1911 แต่แล้วจากนั้นมาความสามัคคีในชาติก็มีน้อยลง ขึ้นแรกพรรคก๊กมินตั๋งตั้งตัวขึ้นต่อสู้กับบรรดาขุนศึกท้องถิ่นต่างๆ ที่ทำการก่อวินาศกรรม และแล้วก็ต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งแยกตัวมาจากพรรคก๊กมินตั๋งใน ค.ศ. 1927 จีนจึงยังอ่อนแออยู่และญี่ปุ่นก็ถือประโยชน์ของความอ่อนแอนี้ซึ่งเอาสิทธิพิเศษในจีน

เมื่อสิ้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 คู่แข่งขันที่สำคัญในการช่วงชิงอำนาจทางภาคตะวันออกไกลได้แก่รัสเซียและญี่ปุ่น ดินแดนที่แข่งขันกัน ได้แก่ แมนจูเรียและเกาหลี ซึ่งทั้งสองแห่งนั้นขึ้นอยู่กับจีนแต่ในนาม อย่างไรก็ตามจีนก็อ่อนแอเกินกว่าที่จะใช้อิทธิพลในดินแดนทั้งสอง เพื่อป้องกันการแผ่ขยายอิทธิพลของรัสเซียเข้ามาในเกาหลี ญี่ปุ่นจึงได้ก่อสงครามกับจีนขึ้นใน ค.ศ. 1895 และเพื่อป้องกันการแผ่ขยายของรัสเซียเข้าไปในแมนจูเรีย ญี่ปุ่นจึงได้ทำสงครามกับรัสเซียเองใน ค.ศ. 1904 ญี่ปุ่นได้รับความสำเร็จในการรบกับทั้งสองประเทศนี้ โดยในขั้นแรกญี่ปุ่นได้เกาะใต้หวัน (ฟอร์โมซา) กับเกาหลี และมีอิทธิพลครอบงำเหนือแมนจูเรียในขั้นต่อมา แมนจูเรียมีสิ่งที่น่าสนใจสำหรับญี่ปุ่นหลายประการ แมนจูเรียมีวัตถุดิบที่สำคัญสองชนิด ได้แก่ถ่านหินและแร่เหล็ก และยังสามารถใช้เป็นดินแดนที่ตั้งถิ่นฐานสำหรับประชากรส่วนเกินของญี่ปุ่น ฉะนั้นญี่ปุ่นจึงใช้แมนจูเรียเป็นเขตอิทธิพลของตนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิพิเศษหลายประการ แต่ใน ค.ศ. 1927-28 จีนดูเหมือนว่าจะรวมกันอยู่ภายใต้เจียงไคเช็ค และถ้าจีนรวมกันได้แล้วก็จะกำจัดญี่ปุ่นออกไป รัฐบาลจีนได้สนับสนุนให้ชาวจีนอพยพออกไปอยู่แมนจูเรีย เพื่อเป็นการดักหน้าความเคลื่อนไหวทำนองนี้ ชาวญี่ปุ่นจึงตัดสินใจดำเนินการเสียก่อน

ได้มีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นที่มักเดินระหว่างญี่ปุ่นในแมนจูเรียกับเจ้าหน้าที่จีนใน ค.ศ. 1931 วิกฤติการณ์นี้นำไปสู่การสู้รบและด้วยข้ออ้างนี้เอง ญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองแมนจูเรียอย่างรวดเร็ว ขัปลั้รัฐบาลจีนออกไปและจัดตั้งรัฐบาลหุ่นขึ้นแทนที่ในแมนจูเรียซึ่งเรียกกันว่าแมนจูกุว รัฐบาลจีนของเจียงไคเช็ค ไม่เข้มแข็งพอที่จะทำการต่อต้านได้เพราะมัววิวาทอยู่กับการคอมมิวนิสต์ พรรคก๊กมินตั๋งได้พยายามที่จะปราบปรามพวกคอมมิวนิสต์ในจีนให้ราบคาบ แต่ก็สามารถเพียงขับไล่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ให้เข้าไปอยู่อย่างโดดเดี่ยวในมณฑลชุนานทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของจีน ณ ที่นั่นเองที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ซึ่งมีเหมาเจ๋อตงเป็นผู้นำได้ก่อตั้งรัฐบาลของฝ่ายตนขึ้น และเป็นหนามยอกอกของพรรคก๊กมินตั๋งต่อมา ในขั้นแรกเจียงไคเช็คตัดสินใจพยายามที่จะกำจัดฝ่ายค้านภายในประเทศก่อนที่จะพยายามยับยั้งการรุกรานของญี่ปุ่น ซึ่งนำไปสู่การผนวกแมนจูเรียเข้ากับญี่ปุ่น ใน ค.ศ. 1934 ฝ่ายก๊กมินตั๋งได้เริ่มโจมตีฝ่ายคอมมิวนิสต์ในชุนานก็ก๊กมินตั๋งไม่สามารถเอาชนะคอมมิวนิสต์ได้โดยเด็ดขาด อย่างไรก็ตามฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็ถูกขับไล่ไปทางเหนือซึ่งเรียกกันว่า “การเดินวิบาก” (The Long March) ในที่สุดเหมา เจ๋อตง และพรรคพวกก็มาถึงเยนวาน อันเป็นที่ซึ่งเหมา เจ๋อตง และพรรคพวกก่อตั้งศูนย์กลางการปกครองขึ้นอีกแห่งหนึ่งซึ่งก๊กมินตั๋งไม่สามารถจะยึดได้ อย่างไรก็ตาม ใน ค.ศ. 1937 กลุ่มการเมืองคู่แข่งขันของจีนทั้งสองฝ่ายก็ตกลงกันได้ในการก่อตั้งแนวร่วม ขึ้นต่อต้านผู้บุกรุกชาวญี่ปุ่น ในขณะที่เดียวกันกำลังของรัฐบาลจีน

คณะชาติก็ค่อยๆ ตั้งขึ้นอย่างช้าๆ นับเป็นกระบวนการที่ญี่ปุ่นมองดูด้วยความวิตก เพื่อที่จะตัดหน้าการตอบโต้ของจีน ญี่ปุ่นจึงตัดสินใจเคลื่อนก่อนด้วยการบุกจีน สงครามเริ่มขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1937 ด้วยการที่ญี่ปุ่นโจมตีปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ บริเวณชายฝั่งทะเล ถูกโจมตีอย่างรวดเร็ว เป็นการบังคับให้รัฐบาลก๊กมินตั๋งถอยเข้าไปอยู่ใน ณ ที่ซึ่งได้ก่อตั้งเมืองหลวงใหม่ขึ้นที่จุงกิงอันเป็นเมืองที่ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จในการโจมตี และก็มีช่างยานักที่จะหาเส้นทางสงบเลี่ยงจากภายนอกเข้าไปถึงได้ โดยทั่วๆ ไปแล้ว ชาวโลกก็เข้าข้างจีน แต่ประเทศมหาอำนาจยุโรปใหญ่ๆ ต่างวิตกกังวลถึงเยอรมัน (ซึ่งญี่ปุ่นได้ทำสนธิสัญญาด้วยใน ค.ศ. 1936) การรุกรานออสเตรียของอิตาลีและสงครามกลางเมืองสเปนซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเหตุการณ์แห่งความวิตกกังวลโดยตรงของยุโรปมากกว่า หลังจากก๊กมินตั๋งถูกตัดขาดออกจากฮ่องกงแล้ว เบบียงจากอเมริกาและอังกฤษก็ถูกดำเนินส่งข้ามแดนไปทางพม่า ซึ่งทำให้จำเป็นต้องสร้างถนนสายพม่าอันเลื่องชื่อขึ้น ด้วยวิธีการนี้เองที่ก๊กมินตั๋งสามารถดำเนินการสู้รบต่อไปได้ ขณะเดียวกันญี่ปุ่นก็รู้สึกขุ่นเคืองในการที่จีนได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

ค.ศ. 1939 ญี่ปุ่นตีหน้าไปอย่างช้าๆ ในการพิชิตดินแดนตอนในของจีน และญี่ปุ่นก็พบว่าตนประสบความสำเร็จมากขึ้นในการได้มาซึ่งวัตถุดิบที่จำเป็น เช่น น้ำมัน ยาง ดีบุก และเหล็ก ทั้งนี้เพราะประเทศซึ่งผลิตสินค้าเหล่านี้และมีความเห็นใจจีนได้วางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ในการส่งสินค้าเหล่านี้ให้แก่ญี่ปุ่น ดังที่เคยกล่าวมาแล้วว่า ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1939 สงครามได้เกิดขึ้นในยุโรปเนื่องจากเยอรมันบุกโปแลนด์ ในเดือนพฤษภาคมปีต่อมา เยอรมันผู้ซึ่งทำการป้องกันชายแดนด้านตะวันออกของตนด้วยการทำสนธิสัญญากับรัสเซีย ได้บุกโจมตีอังกฤษและฝรั่งเศส เยอรมันประสบความสำเร็จอย่างทันสมัยที่ และภายในเวลาไม่กี่สัปดาห์ฝรั่งเศสก็ถูกยึดครอง อังกฤษก็ถูกโจมตี แต่ความล้มเหลวในการโจมตีอังกฤษทางอากาศของเยอรมันในระหว่างฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง ค.ศ. 1940 และฤดูหนาว ค.ศ. 1940 - 41 ทำให้การคุกคามในเชิงรุกของเยอรมันได้ถูกยับยั้งไว้

ทำนองเดียวกันโปเลียน ฮิตเลอร์ เมื่อผิดหวังจากการพยายามที่จะรุกรานอังกฤษ ได้หันมาทางรัสเซียและเข้าโจมตีรัสเซียซึ่งเคยเป็นผู้มีส่วนร่วมในการแบ่งโปแลนด์มาด้วยกันเมื่อไม่นานมานี้เอง ในฤดูร้อน ค.ศ. 1941 รัสเซียได้ทำการสู้รบเพื่อการดำรงอยู่ของตนเองอย่างสุดกำลัง

บัดนี้ญี่ปุ่นพร้อมแล้วที่จะเคลื่อนกำลัง เยอรมันก็พิชิตฝรั่งเศสได้แล้ว ญี่ปุ่นจึงเคลื่อนเข้าสู่อินโดจีนของฝรั่งเศส ส่วนเยอรมันก็ยึดฮอลแลนด์ไว้ได้ ฉะนั้นจึงแทบจะทำอะไรไม่ได้เลยในการคุ้มครองตัทซึฮิสต์อินดิสซึ่งผลิตน้ำมัน ยาง และดีบุก อังกฤษก็ตัดสินใจที่จะป้องกันตนเองอย่างเข้มแข็งจากการปิดล้อมของเรือดำน้ำของเยอรมัน

และเพื่อป้องกันคลองสุเอซให้พ้นจากการถูกยึดครองจากกองทัพเยอรมันและอิตาลีในแอฟริกาเหนือ อังกฤษไม่สามารถที่จะคุ้มครองมาเลเซียและพม่าได้มากนัก รัสเซียเป็นประเทศที่ญี่ปุ่นอาจจะเกรงกลัวมากที่สุด เพราะเคยเป็นคู่แข่งชั้นอันขมขื่นกันมาในแมนจูเรีย ญี่ปุ่นเคยชนะรัสเซียมาใน ค.ศ. 1904 -05 แต่หาว่าญี่ปุ่นก็มักจะเกรงการแก้แค้นของรัสเซียโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อความสนใจของญี่ปุ่นมุ่งอยู่ที่ทางใต้ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุสำคัญของญี่ปุ่นในการลงนามในสนธิสัญญาต่อต้านคอมมิวนิสต์ระหว่างเยอรมันและญี่ปุ่น ค.ศ. 1936 แต่ในปลาย ค.ศ. 1941 รัสเซียก็ได้แสดงการคุกคามต่อความทะเยอทะยานของญี่ปุ่นแต่ประการใด เพราะรัสเซียมีวิตถกกังวลอยู่กับการป้องกันตนเองให้พ้นจากเยอรมัน ศัตรูของญี่ปุ่นที่อาจเป็นไปได้ประเทศเดียวเท่านั้นคือ สหรัฐอเมริกา

การโจมตีสหรัฐอเมริกาและมาเลเซียของญี่ปุ่น

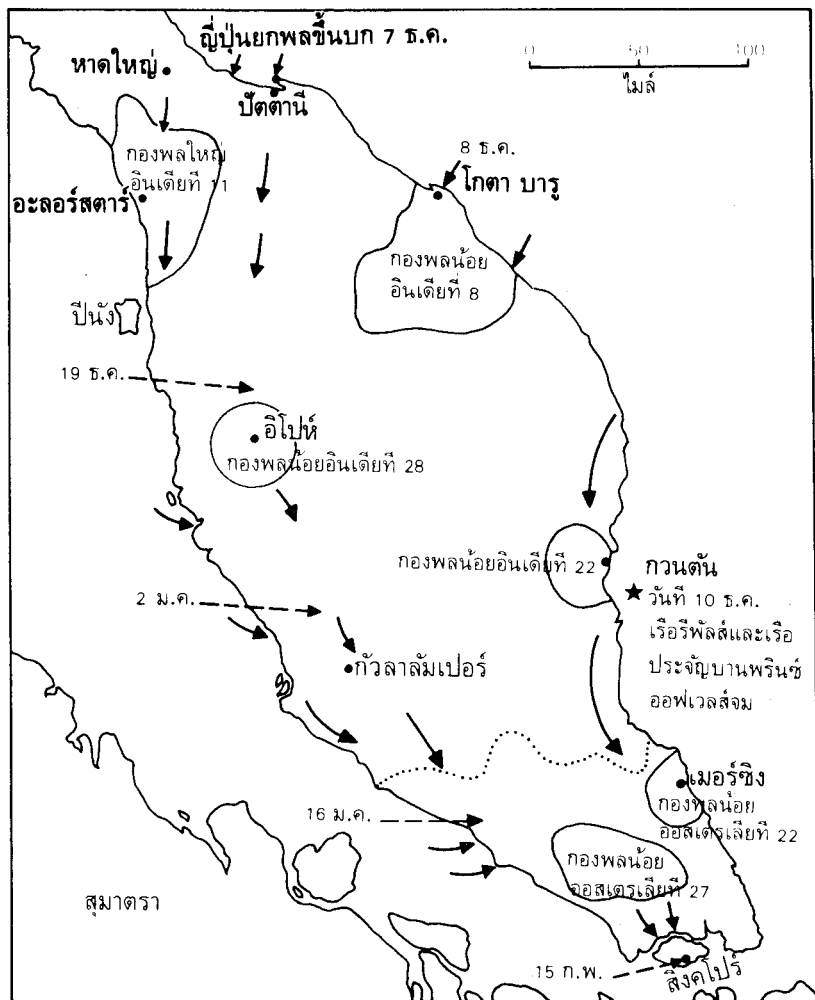
สหรัฐอเมริกามีฐานทัพเรือที่สำคัญอยู่ที่เพิร์ลฮาร์เบอร์ในโฮโนลูลูและในฟิลิปปินส์ ฐานทัพทั้งสองแห่งนี้สามารถโจมตีเส้นทางลำเลียงที่สำคัญของกองทัพญี่ปุ่นที่กำลังทำสงครามอยู่ในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อเมริกาแสดงท่าทางคุกคามอย่างแท้จริงต่อแผนการของญี่ปุ่น เพราะถึงแม้ว่าอเมริกาจะยังคงทำตัวเป็นกลาง อเมริกาก็สนใจเอเชียมากกว่ายุโรป ญี่ปุ่นรู้ว่าอเมริกาอาจเป็นภัยเพราะอเมริกากำลังเป็นปรปักษ์ต่อความตั้งใจของญี่ปุ่นมากขึ้น และเคยดำเนินการรุกรานจีนของญี่ปุ่นอยู่เสมอ ญี่ปุ่นจะต้องได้ควบคุมอาณาบริเวณต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งผลลิตวัตถุดิบทางอาวุธยุทธโปกรณ์ ถ้าญี่ปุ่นจะให้การรบในจีนยุติลงได้ด้วยความสำเร็จ ญี่ปุ่นก็จะต้องควบคุมสิ่งนี้ได้ก่อนที่สหรัฐอเมริกานจะเข้ามาแทรกแซงเพื่อยับยั้งญี่ปุ่น

ฉะนั้น ญี่ปุ่นโดยปราศจากคำเตือนหรือการประกาศสงคราม ซึ่งความจริงเอกอัครราชทูตของญี่ปุ่นกำลังเจรจากันอยู่ในวอชิงตัน ได้เริ่มโจมตีกองทัพเรือในภาคพื้นแปซิฟิกของอเมริกาที่เพิร์ลฮาร์เบอร์ทางอากาศเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม ค.ศ. 1941 กองทัพเรือทั้งหมดถูกทำลายลง และด้วยเหตุนี้การคุกคามที่สำคัญยิ่งต่อเส้นทางคมนาคมของญี่ปุ่นจึงหมดสิ้นไป แทบจะเป็นไปในพริบตาเดียว สงครามก็อุบัติขึ้นในมาเลเซียด้วยการโจมตีสิงคโปร์ทางอากาศและการยกพลขึ้นบกของญี่ปุ่นที่ชายหาดต่างๆ ในกลันตัน จากจุดต่างๆ ของญี่ปุ่นในอินโดจีนของฝรั่งเศส ญี่ปุ่นจึงมีเส้นทางคมนาคมที่สั้นเข้า และหลังจากที่ได้เป็นพันธมิตรกับรัฐบาลสยามแล้ว ญี่ปุ่นก็ไม่ต้องเกรงกลัวการจู่โจมจากข้างหลัง การยกพลขึ้นบกทางฝั่งทะเลด้านตะวันออกของคาบสมุทรมลายูทางตะวันออกนั้นง่ายมาก ความจริงเกือบจะไม่มีการขัดขวางใดๆ เลย

คาบสมุทรมลายู มิได้เตรียมพร้อมสำหรับสงครามแบบนี้ในขณะนั้น เพราะภาษาอังกฤษมักจะคิดว่าการโจมตีฐานทัพเรืออันยิ่งใหญ่ในสิงคโปร์ควรจะมาจากทางทะเล และไม่น่าจะมีผู้ถูกรานใด ๆ จะรบไล่ลงมาจากราด้านคาบสมุทรมลายู ฐานทัพเรือที่สิงคโปร์เป็นข้อผูกพันทางการป้องกันที่สำคัญในมาเลเซีย และคาดคิดกันว่าศัตรูย่อมประสงค์ที่จะขจัดฐานทัพเรือเช่นนี้ตั้งแต่นั้นขึ้นแรก อย่างไรก็ตามที่ว่าศัตรูเยี่ยงญี่ปุ่นจะประเมินค่าตีบุกและยางของมาเลเซียไว้สูงไม่เป็นเรื่องที่คิดกันว่าสำคัญกว่าความปลอดภัยของญี่ปุ่นที่จะยึดฐานทัพเรือ อย่างไรก็ตามนับว่าเป็นการกล่าวเกินไปถึงกรณีที่ว่าญี่ปุ่นบุกโจมตีเพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งตีบุกและยางเท่านั้น ตีบุกและยางเป็นเรื่องปลื้มข่อยในแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญของญี่ปุ่น ซึ่งมีได้มีจุดมุ่งหมายใด ๆ นอกไปจากการครอบครองยูเรเชียร่วมกันระหว่างญี่ปุ่นและเยอรมัน เพราะใน ค.ศ. 1941 อังกฤษเป็นอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ต่อความทะเยอทะยานนี้ อังกฤษรวมทั้งดินแดนในครอบครองและรัฐอารักขาของอังกฤษจะต้องถูกโจมตีอย่างแน่นอน และคงทำให้อังกฤษอ่อนแอลงทุก ๆ จุด

แต่เป็นต่าง ๆ ของสิงคโปร์หันปากกระบอกไปสู่ทะเล กองทัพซึ่งอยู่ในคาบสมุทรและตั้งใจที่จะป้องกันฝ่ายญี่ปุ่นมิให้เข้ามาถึงสิงคโปร์นั้นก็ได้รับการฝึกฝนอย่างดีแบบการรบในป่า ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ ความจริงที่ว่าฝ่ายญี่ปุ่นมีอำนาจควบคุมทางอากาศมาตั้งแต่เริ่มแรกของสงครามแล้ว และหลังจากจมเรือประจัญบาน พรินซ์ ออฟเวลส์ และเรือ ริฟลีส ที่นอกฝั่งกวางตุ้ง ฝ่ายญี่ปุ่นก็ยังมีอำนาจควบคุมทะเลอีกด้วย ดังนั้นจึงไม่มีเหตุผลใดๆ เลยที่จะคาดคิดว่า ฝ่ายญี่ปุ่นจะสู้รบอย่างธรรมดาๆ มาตามเส้นทางบกสายสำคัญๆ กองทัพฝ่ายป้องกันถูกทิ้งระเบิดและโจมตีด้วยปืนกลทางอากาศ แล้วฝ่ายญี่ปุ่นก็ได้แล่นเรือลงมาจากชายฝั่งทะเลและยกพลขึ้นบกตามมา ส่วนทหารอื่นๆ ก็ถือจักรยานโดยอาศัยทางเดินในป่าเข้ามาโดยมีชาวญี่ปุ่นที่เคຍอยู่และทำงานในมลายูมาก่อนเป็นผู้นำ

กองทัพฝ่ายป้องกัน อันได้แก่อังกฤษ อินเดีย ออสเตรเลีย และกองทหารประจำการในมลายูและกองอาสาสมัครมลายูได้พยายามที่จะยึดที่ตั้งต่อต้านไว้แต่ก็ไร้ผล ฝ่ายญี่ปุ่นได้แทรกซึมและตีโอบที่ตั้งต่อต้านเหล่านี้ และปรากฏว่าที่ตั้งแต่ละหน่วยต้องค่อยๆ ถอยร่นลงมาทางใต้เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกล้อม ได้มีการตั้งที่มั่นขึ้นที่เมืองจิตรา (Jitra) ในรัฐเคดาห์ ที่แม่น้ำสลิมนในประและที่ยะโฮร์ตอนเหนือ แต่ที่มั่นทั้งหมดนี้ก็เพียงแต่ทำให้การรุกคืบหน้าของญี่ปุ่นล่าช้าลงเท่านั้นเอง เมื่อวันที่ 31 มกราคม ค.ศ. 1942 กองกำลังฝ่ายป้องกันได้มารวมกันอยู่ในสิงคโปร์ด้วยความหวังเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่จะป้องกันการยึดครองของญี่ปุ่น เพราะว่าไม่ปรากฏว่ามีกำบังกันทางอากาศ ญี่ปุ่นก็มีอำนาจควบคุมทางทะเล และสิงคโปร์ก็ยังคงพึ่งยะโฮร์ในการส่งน้ำ

แผนที่การรบของญี่ปุ่นในมลายู ค.ศ. 1941-42

เหตุการณ์ต่างๆ ดำเนินไปอย่างรวดเร็วเท่าๆ กันในบอร์เนียวเหนือและซาราวัก ซึ่งฝ่ายญี่ปุ่นมีจำนวนเหนือกว่ากองทัพฝ่ายป้องกัน ในซาราวักก็มีเพียงกองทหารประจำการของอินเดียเล็กๆ อยู่ที่เมืองคูซิง ซึ่งพยายามที่จะต่อต้านทหารญี่ปุ่นจำนวน 10,000 คน ที่มาถึงนอกฝั่ง ณ เมืองมีรี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม ทั้งบอร์เนียวเหนือและซาราวักมิได้เตรียมตัวเพื่อสงครามเลย และก็มิได้มีแผนการที่จะป้องกันประเทศโดยแท้จริง ซ้ำร้ายในซาราวักนั้น ปรากฏว่าไม่มีหัวหน້ายู่เพราะราชกัไปอยู่ในออสเตรเลียและ

ตวน มูดา ผู้ซึ่งอาจจะได้เป็นทนายทักไปอยู่เสียในประเทศอังกฤษ พลเมืองเองก็ตกอยู่ในภาวะตกตะลึงต่อเหตุการณ์ต่างๆ นี้ จึงแทบจะไม่มี การต่อต้านการรุกรานใดๆ เลย เมืองคูชิงถูกยึดได้เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม ในบอร์เนียวเหนือ การสู้รบยังดำเนินต่อไปอีกเล็กน้อย แต่ผลก็เป็นทำนองเดียวกัน คือเมืองเจสเซลตันตกเป็นของญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 6 มกราคม และเมืองซันตากันเมื่อวันที่ 16 เดือนเดียวกัน เหลือแต่สิงคโปร์ที่ยังคงตั้งมั่นอยู่ได้ แต่การต่อต้านก็เป็นไปไม่นานนัก

การบุกโจมตีสิงคโปร์ของญี่ปุ่นข้ามช่องแคบยะโฮร์ติดตามมาด้วยการสู้รบอย่างดุเดือดในตอนเหนือของเกาะ แต่ฝ่ายป้องกันก็ไม่สามารถขับไล่ผู้บุกรุกออกไปได้ ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1942 นายพลเพอร์ซิวัล (General Percival) จึงยอมจำนนต่อผู้บัญชาการชาวญี่ปุ่น สงครามในมลายูจึงสิ้นสุดลง

การยึดครองมาเลเซียของญี่ปุ่น

มาเลเซียตกอยู่ใต้การยึดครองของญี่ปุ่นเป็นเวลาสามปีครึ่ง อันเป็นระยะเวลาที่ประชากรได้รับความยากลำบากอย่างแสนสาหัส ขาดแคลนอาหาร ไม่มีการส่งสินค้าเข้า เงินตราไม่มีมูลค่า และที่ร้ายที่สุดก็คือการปกครองแบบทหารของญี่ปุ่นนั้นเป็นไปแบบไร้ความเมตตา ในขั้นแรกประชาชนต่างมุ่งง่วนต่อความสำเร็จอย่างรวดเร็วของญี่ปุ่น เพราะมาเลเซียขึ้นอยู่กับการคุ้มครองของอังกฤษแต่ก็ถูกกวาดล้างไป จึงเป็นการยากที่จะเชื่อในสิ่งที่เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม มีคนจำนวนมากที่ตระหนักว่าแม้สงครามนี้จะยุติลง การต่อสู้เองก็ยังคงดำเนินอยู่ ก่อนสิงคโปร์แตก เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารของอังกฤษที่มีเวลาพอที่จะตัดสินใจว่าควรจะต้องตั้งกลุ่ม “ใต้ดิน” หลายๆ กลุ่มขึ้น กลุ่มต่างๆ เหล่านี้อยู่ในป่าเพื่อที่จะรวมกันตั้งขึ้นเป็นกลุ่มต่อต้านรังควานญี่ปุ่นและพร้อมที่จะตีได้ร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตร กลุ่มเหล่านี้ซ่อนตัวอยู่ในบริเวณป่าลึกพ้นจากเงื้อมมือของญี่ปุ่น ซึ่งมีกองกำลังตั้งอยู่ในใจกลางเมืองเสียเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มเหล่านี้ทำการติดต่อกับฝ่ายสัมพันธมิตรทางวิทยุและทางสายลับซึ่งขึ้นจากเรือได้นั้นมาอยู่ตามชายฝั่ง คาบสมุทรมลายูพวกเขาได้รับอาวุธและกระสุนปืนจากทางอากาศและเป็นที่ยึดกันว่ากลุ่มต่อต้านเหล่านี้จะรวมตัวกันเป็นกองกำลังที่สามารถดำเนินการอันมีประโยชน์เบื้องหลังแนวรบเมื่อการรุกรานมาเลเซียเกิดขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง

กลุ่มเหล่านี้รวมถึงนายทหารอังกฤษประจำการผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประสานงานกับกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรในอินเดีย พวกเขาตินิยมจีน (ทั้งคอมมิวนิสต์และก๊กมินตั๋ง) ผู้ซึ่งไม่ชอบคนญี่ปุ่น และชาวมลายูโดยเฉพาะอย่างยิ่งในป่าหัง พวกเขาโดยเฉพาอย่างยิ่งชาวจีนเรียกกันว่ากองทัพต่อต้านญี่ปุ่นของประชาชนชาวมลายู (MPAJA) กลุ่มเหล่านี้จะอยู่กันอย่างกระจัดกระจายและมีการติดต่อกันอย่างผืนๆ ในป่า พวกเขา

ก่อความยุ่งยากให้กับญี่ปุ่นพอสมควรในการจู่โจมแบบซุ่มโจมตี และการที่กลุ่มต่างๆ เหล่านี้ยังคงดำรงอยู่ต่อไปทำให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายญี่ปุ่นตระหนักเสมอว่าไม่สามารถปราบปรามพวกเหล่านี้ลงได้ อย่างไรก็ตามจุดประสงค์ที่สำคัญของพวกเหล่านี้ก็คือ จะไม่ก่อการจลาจลขึ้นต่อต้านญี่ปุ่น แต่จะทำการฝึกฝนและรวมตัวกันเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการยกพลขึ้นบกของฝ่ายสัมพันธมิตรในขั้นสุดท้ายเมื่อได้รับคำสั่งให้ดำเนินการก่อวินาศกรรมได้ ใน ค.ศ. 1943 นายทหาร “ กองกำลังที่ 136 ” ซึ่งมาจากอินเดียทางอากาศหรือทางเรือดำน้ำได้มาทำหน้าที่ประสานงานกลุ่มเหล่านี้ในการปฏิบัติการต่อต้านญี่ปุ่น

แต่ปรากฏว่าในบอร์เนียวก็ได้มีการพยายามที่จะต่อต้านญี่ปุ่นเกิดขึ้นครั้งหนึ่ง ทั้งๆ ที่ความจริงแล้วบอร์เนียวถูกญี่ปุ่นปกครองด้วยกำลังทหารถึง 25,000 คน ฝ่ายญี่ปุ่นได้ตั้งกองอำนวยการบริหารของตนขึ้นในแผ่นดินตอนในที่เมืองราเนาและเพนเซียมัน และฝ่ายกำลังต่อต้านก็ตัดสินใจที่จะพยายามยึดเมืองบนชายฝั่งไว้ ทำนองเดียวกันกับในที่อื่นๆ ในมาเลเซีย ชาวจีนเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนมากที่สุดจากความโหดร้ายของญี่ปุ่น และชาวจีนเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือส่วนใหญ่แก่ฝ่ายกำลังต่อต้านญี่ปุ่น ในบอร์เนียวกลุ่มต่างๆ เหล่านี้ได้ทำการติดต่อกับสหรัฐอเมริกาซึ่งให้ความช่วยเหลือเหล่ากองโจรในฟิลิปปินส์ ด้วยแรงสนับสนุนนี้เอง และเพราะฝ่ายญี่ปุ่นกำลังจะเกณฑ์หนุ่มสาว 3,000 คน จึงได้มีการตัดสินใจที่จะยึดเมืองเจสเซลตันเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม (The Double Tenth) ค.ศ. 1943 กองกำลังผสมของจีนและชาวบาจา (Bajaus) นำโดย อัลเบิร์ต ควอก (Albert Kwok) จู่โจมญี่ปุ่นอย่างกะทันหันและยึดเมืองเจสเซลตันไว้ได้ไม่กี่ชั่วโมง ก็ต้องถูกบังคับให้ยอมจำนนในที่สุด การตอบโต้ของญี่ปุ่นเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้ที่ถูกจับได้ 175 คน ถูกตัดศีรษะหมด และอีก 131 คนเสียชีวิตในที่ซึ่งในเมืองลาบวน แต่มาตรการอันเข้มงวดเหล่านี้มิได้ยับยั้งแผนการจลาจลอีกครั้งหนึ่งใน ค.ศ. 1944 เลย แต่โชคร้ายที่ฝ่ายญี่ปุ่นได้พบแผนการนี้เสียก่อนและในระหว่างการประหารครั้งใหญ่ซึ่งเกิดขึ้นต่อมา ทำให้เมืองทางชายฝั่งทะเลตะวันตกต้องสูญเสียพลเมืองไป 16 เปอร์เซ็นต์ของพลเมืองทั้งหมดจากการกดขี่เข้มงวดหรือการประหาร แต่โดยทั่วๆ ไปแล้ว บอร์เนียวอยู่นอกสังเวียนสงครามและมีการพยายามก่อกบฏขึ้นต่อต้านเพียงเล็กน้อย ในซาราวักมีการรื้อฟื้นให้นำเอาวิธีการล่าหัวมนุษย์มาใช้กับญี่ปุ่นขึ้น อันทำให้กองทหารฝ่ายญี่ปุ่นท้อแท้ในการที่จะเสียดอกไปนอกตัวเมือง

การเสื่อมอำนาจของญี่ปุ่น

สงครามคืบหน้าต่อไปจากมาเลเซียด้วยการที่ญี่ปุ่นได้ชัยชนะในหมู่เกาะดัตช์อีสต์อินดีส์ การบุกและยึดได้พม่า อย่างไรก็ตาม พุทธิการณ์เหล่านี้เป็นเพียงความ

สำเร็จอันจำกัดของญี่ปุ่นในตอนกลาง ค.ศ. 1943 ญี่ปุ่นถูกสกัดกั้นให้หยุดเพียงแค่ว่า ชายแดนของอินเดีย ญี่ปุ่นต้องทำการสู้รบอย่างดุเดือดยิ่งในนิวกินี และขณะเดียวกัน ก็ถูกยับยั้งจากการบุกออสเตรเลีย ที่สำคัญยิ่งก็ได้แก่การสู้รบที่ทะเลคอรัลในเดือน พฤษภาคม ค.ศ. 1942 เมื่ออำนาจทางทะเลของญี่ปุ่นถูกยับยั้งเป็นครั้งแรกโดยสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลียจึงรอดพ้นมาได้จากการบุก ฝ่ายอเมริกายังได้ชัยชนะในทางกำลัง ทางทะเลของญี่ปุ่นอีกด้วยในสงครามเกาะมิดเวย์เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1942 ในเมื่อ อุตสาหกรรมของอเมริกาได้ปรับให้เข้ากับสภาวะการผลิตเพื่อสงครามแล้ว การแก้แค้น การพ่ายแพ้ครั้งแรกที่เพิร์ลฮาร์เบอร์และการสูญเสียฟิลิปปินส์ก็ทำได้ในไม่ช้า ใน พม่ากองทัพอังกฤษและอินเดียก็ค่อยๆ สามารถเรียนรู้เทคนิคแบบสู้รบในป่าได้และ ก็ได้ยับยั้งการบุกของญี่ปุ่นเข้ามาในอินเดียและเริ่มตีฝ่ายบุกรุกให้ถอยไปทางใต้

แต่การเอาชนะญี่ปุ่นนั้นต้องใช้เวลา เพราะฝ่ายอังกฤษและอเมริกาได้ตกลงกันว่า ตนจะต้องมุ่งเอาชนะเยอรมันในยุโรปเสียก่อน และจะไม่ทำให้กำลังของฝ่ายตนต้อง อ่อนแอลงด้วยการแบ่งแยกกำลัง ฉะนั้นกำลังทั้งหมดจะต้องหันไปที่เยอรมันก่อนและ ญี่ปุ่นทีหลัง

ใน ค.ศ. 1942 การทำสงครามที่สำคัญๆ ในยุโรปเกิดขึ้นในรัสเซียและแอฟริกา เหนือ บางที่จุดที่ทำให้ลักษณะสงครามเปลี่ยนไปคือ การป้องกันเมืองสตาลินกราด ของรัสเซีย และชัยชนะของอังกฤษต่อเยอรมันที่เมืองอลาแมงในฤดูใบไม้ร่วง ค.ศ. 1942 หลังจากนั้นต่อมา ถึงแม้จะเป็นไปอย่างช้ามากก็ตามในขั้นต้น ชัยชนะก็เริ่มกลับ เป็นของฝ่ายสัมพันธมิตร ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1942 กองทัพของอเมริกันและ อังกฤษได้บุกเข้าโมร็อกโก และเยอรมันพ่ายแพ้ในแอฟริกา ในปลาย ค.ศ. 1943 ฝ่ายสัมพันธมิตรตะวันตกได้ยกพลขึ้นบกที่อิตาลี และรัสเซียก็ได้เริ่มตีฝ่ายเยอรมันให้ ถอยไปทางทิศตะวันตกหลังจากการยกพลขึ้นบกที่นอร์ม็องดีได้เป็นผลสำเร็จเมื่อ เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1944 แล้ว ฝ่ายอเมริกันและอังกฤษทางภาคตะวันตกกับรัสเซีย ทางภาคตะวันออกก็ได้ร่วมกันขับเยอรมันให้ถอยกลับเข้าไปในเขตแดนของตนอย่างรวดเร็ว สงครามในยุโรปยุติลงด้วยการยอมจำนนของเยอรมัน และการทำอัตวินิบาตกรรมของฮิตเลอร์ผู้เผด็จการชาวเยอรมันในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1945 และแล้ว ความสนใจทั้งหมดก็มุ่งไปที่ญี่ปุ่น

อย่างไรก็ตาม การสู้รบในเอเชียมิได้หยุดนิ่ง ญี่ปุ่นหลังจากการพ่ายแพ้ทางด้าน ทหารเรือหลายครั้งก็สูญเสียอำนาจควบคุมทางทะเล ฝ่ายอเมริกาได้คุมทางอากาศและ เริ่มทิ้งระเบิดที่หมู่เกาะต่างๆ ของญี่ปุ่น เมื่อสงครามยุติลงในยุโรปนั้น ญี่ปุ่นถูกขับ ออกจากพม่าโดยการรบแบบกระโดดข้ามจากเกาะหนึ่งไปยังอีกเกาะหนึ่งในภาคพื้น แปซิฟิก อเมริกันก็เข้ามาอยู่ในเขตประเทศญี่ปุ่นเอง และได้ข้ามแปซิฟิกด้วยการใช้

อำนาจที่เหนือกว่าทั้งทางทะเลและอากาศ และยึดได้เกาะแล้วเกาะเล่าหลังจากการสู้รบอย่างดุเดือดยิ่ง ในทุก ๆ กรณีญี่ปุ่นจะทำการป้องกันตัวเองอย่างไม่คิดชีวิต ฝ่ายอเมริกาได้ตั้งหลักเป็นฝ่ายรุกญี่ปุ่นเอง ในขณะที่อังกฤษกำลังเตรียมที่จะปลดปล่อยมาเลเซียและอีสต์อินดีส กองทัพอากาศอเมริกันได้ยกพลขึ้นบกที่เกาะลาบวนเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 1945 และนี่ก็เป็นการก้าวไปสู่การปลดปล่อยบอร์เนียว เมืองเจสเซลตันและซันดากันถูกทำลายอย่างหนักจากการโจมตีด้วยการทิ้งระเบิดของฝ่ายสัมพันธมิตรในการเตรียมตัวยกพลขึ้นบก กำลังของฝ่ายญี่ปุ่นได้ทำการต่อต้านอย่างดุเดือดและฝ่ายสัมพันธมิตรก็หวังว่าการรบอย่างดุเดือดเช่นนี้จะต้องเกิดขึ้นในคาบสมุทรมลายูเมื่อถึงเวลาด้วย

การยุติสงคราม

และแล้วเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ระเบิดปรมาณูก็ได้ตกลงที่เมืองฮิโรชิมาของญี่ปุ่น สองสามวันต่อมา วันที่ 9 สิงหาคม ระเบิดปรมาณูอีกลูกหนึ่งก็ได้ตกลงที่ฐานทัพเรือเมืองนางาซากิ ระเบิดปรมาณูนี้เป็นอาวุธใหม่เอี่ยมเทียบเท่ากับจำนวนระเบิดแรงสูงนับพัน ๆ ตันที่เคยใช้กันมาก่อน เมืองทั้งเมืองถูกกวาดลงเรียบด้วยการระเบิดเพียงครั้งเดียว สองสามวันต่อมาญี่ปุ่นจึงยอมจำนน สงครามยุติลงด้วยการที่ไม่มี การบุกญี่ปุ่น และไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องต่อสู้กันในคาบสมุทรมลายูอีกต่อไป

ความจริงการยอมจำนนของญี่ปุ่นเกิดขึ้นอย่างไม่คาดหมายจนกระทั่งฝ่ายสัมพันธมิตรมิได้เตรียมตัวที่จะทำหน้าที่บริหารแทนญี่ปุ่น ระยะเวลาหลายสัปดาห์ระหว่างการยอมจำนนของญี่ปุ่นกับการกลับเข้ามาของกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตร สมาชิกของ MPAJA ผู้ซึ่งออกมาจากป่าและพยายามที่จะยึดการปกครองในหลายแห่งได้ฉวยโอกาสช่วงเวลานี้เข้ามาตามสถานที่ต่าง ๆ กองโจรถือประโยชน์ในช่วงนี้แก้แค้นด้วยการฆ่าผู้ที่ตนคิดว่าร่วมมือกับญี่ปุ่น การขาดอำนาจบริหาร กฎหมายและระเบียบวินัยได้เปิดโอกาสอย่างมากให้มีการแก้แค้น

ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1945 กองทัพอังกฤษได้ยกพลขึ้นบกที่คาบสมุทรมลายู และเข้ายึดการปกครองจากญี่ปุ่น เพื่อที่จะเริ่มศักราชใหม่ของการปกครองแบบทหารของอังกฤษ (หรือ BMA) การปกครองแบบเดียวกันนี้ก็มีขึ้นในรัฐต่าง ๆ ในบอร์เนียว ซึ่งใช้มาจนถึงเดือนเมษายน ค.ศ. 1946 การปกครองแบบทหารเป็นการปกครองแบบที่ไม่เป็นที่นิยมมากที่สุดที่จะนำมาใช้ในประเทศซึ่งเพิ่งผ่านการยึดครองมาสามปีครึ่ง แต่ก็เป็นการปกครองเพียงแบบเดียวที่ใช้ได้ คิดกันว่าฝ่ายสัมพันธมิตรจะกลับเข้ามายังมาเลเซียอีกได้ก็ด้วยระบบชนะญี่ปุ่นในสงครามดังที่เกิดขึ้นในประเทศ

พม่า และการปกครองแบบทหารก็ตั้งขึ้นอย่างกะทันหันในพม่า ในการเปลี่ยนแปลง
เหตุการณ์อย่างรวดเร็วหลังจากการทิ้งระเบิดปรมาณูแล้ว จึงปรากฏว่าไม่มีเวลาพอที่
จะจัดตั้งรัฐบาลพลเรือนขึ้น ด้วยเหตุนี้ รัฐบาล BMA จึงตั้งขึ้นตามแผนการเดิม

แม้จะเป็นที่ถกเถียงกันว่ารัฐบาลแบบทหารมีแนวโน้มที่จะก่อตั้งรัฐบาลทำนอง
เดียวกันกับรัฐบาลในประเทศที่ถูกยึดครอง และก็ยังถกเถียงกันอีกด้วยว่า เจ้าหน้าที่
ของรัฐบาลแบบทหารของอังกฤษมีความรู้เกี่ยวกับมาเลเซียและปัญหาของ
มาเลเซีย จึงต้องยอมรับกันว่าฝ่ายทหารได้ตั้งรัฐบาลในยามสงบขึ้นใหม่อีกด้วยวิธีรวด
เร็วและง่ายดาย

ขณะเดียวกันนั้นเองผู้วางแผนในกระทรวงอาณานิคมก็ได้เฉื่อยชา และภายใน
ในเวลาไม่กี่เดือนที่ยุติสงคราม เจ้าหน้าที่เหล่านี้ก็ได้วางแผนสำหรับรัฐธรรมนูญของ
มลายูฉบับใหม่ทั้งหมด (นี่ก็คือสหภาพมลายูอันอัปโชค) ซึ่งนำมาใช้ใน ค.ศ. 1946
ทำนองเดียวกันก็ได้จัดเตรียมรัฐธรรมนูญฉบับใหม่สำหรับซาราวักและบอร์เนียวเหนือด้วย

18. มาเลเซียหลังสงคราม

การยึดครองของญี่ปุ่นได้ทิ้งปัญหาไว้ให้มาเลเซียมาก ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการฟื้นฟูรัฐบาลพลเรือน โชคดีที่ไม่มีความจำเป็นจะต้องเอาชนะญี่ปุ่นด้วยสงครามอย่างเนิ่นนานดังเช่นในพม่า ยกเว้นในซาบาห์ มีการสูญเสียชีวิตและตีกรามบ้านเรือนเสียหายเพียงเล็กน้อย

อย่างไรก็ตาม การบริหารต่างๆ ไปเกี่ยวกับสุขภาพ อาหาร การศึกษาและการคมนาคมยากลำบากมากในระหว่างสงคราม และในขั้นแรกได้ฟุ้งความสนใจทั้งหมดไปที่การฟื้นฟูบริการต่างๆ ที่สำคัญ ความเสียหายที่เหมืองดีบุกและสวนยางได้รับนั้นมีมากมาย ใน ค.ศ. 1941 เหมืองขุดส่วนมากถูกทำลาย และเครื่องจักรผลิตยางก็ถูกทำลายเพื่อป้องกันมิให้ญี่ปุ่นใช้ ญี่ปุ่นแทบจะมีได้พื้นที่อุตสาหกรรมที่สำคัญของมาเลเซียขึ้นมาใหม่เลย ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมเหล่านี้จะเป็นเหตุผลประการหนึ่งให้ญี่ปุ่นยึดครองมาเลเซีย และเมื่อสงครามยุติลง ใน ค.ศ. 1945 เหมืองแร่และสวนยางก็อยู่ในภาวะหยุดนิ่ง ต้องใช้เวลาอีกหลายเดือนก่อนที่จะสามารถเริ่มงานใหม่ได้และก่อนที่จะว่าจ้างคนงานได้

ถึงแม้ว่าการสูญเสียชีวิตในมาเลเซียจะน้อยมาก แต่การยึดครองก็ทำให้มีการตายและมีความทุกข์ยากมาก คนส่วนมากที่ทำการต่อต้านญี่ปุ่นและกรรมกรชาวอินเดียนส่วนใหญ่ถูกญี่ปุ่นบังคับให้ไปทำงานสร้าง “ ทางรถไฟสายมรณะ ” ในประเทศไทย ซึ่งญี่ปุ่นหวังว่าจะใช้เชื่อมไทยกับพม่า คนนับพันต้องล้มตายเนื่องจากสภาพอันน่าสะพรึงกลัวในการสร้างทางรถไฟสายนี้ ประชากรส่วนใหญ่ตกอยู่ในสภาพอดอยากเพราะญี่ปุ่นเกือบจะเลิกซื้อข้าวเข้ามาในประเทศไทย ส่วนคนจีนในมาเลเซียก็ถูกญี่ปุ่นฆ่าตายเนื่องจากให้ความช่วยเหลือกลุ่มต่อต้านต่างๆ ในป่า ญี่ปุ่นยังได้พยายามที่จะส่งเสริมการยึดครองมาเลเซียของตนโดยการใช้นโยบายแบ่งแยกและปกครอง เมื่อญี่ปุ่นตระหนักว่าโอกาสที่จะเอาชนะจีนมีน้อยเพราะนโยบายของตนในจีน ญี่ปุ่นจึงได้พยายามเอาใจชาวมลายูและประหัตประหารชาวจีน ญี่ปุ่นหวังว่าด้วยวิธีเช่นนี้ตนจะป้องกันการก่อตั้งแนวร่วมต่อต้านญี่ปุ่นได้ อย่างไรก็ตามการที่รัฐเคดาห์ ปะลิส กลันตัน ตรังกานุ กลับไปอยู่ใต้การปกครองของไทยเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1943 ไม่ทำให้ญี่ปุ่นได้รับการสนับสนุนจากชาวมลายู ถึงอย่างไรความรู้สึกไม่ดีซึ่งญี่ปุ่นปลุกให้เกิดขึ้นระหว่างชุมชนทั้งสองก็ก่อให้เกิดการเป็นปรปักษ์กันระหว่างชาวจีนและชาวมลายู ซึ่งก็ทำให้เกิดการต่อสู้กันขึ้นในช่วงระหว่างที่ญี่ปุ่นยอมจำนนและอังกฤษกลับคืนมา ความพยายามของกลุ่มกองโจรจีนที่มีอยู่เดิมเพื่อการแก้แค้นก่อให้เกิดการปะทะกันใน

เนกรี เซมบิลันและตามริมฝั่งแม่น้ำประะ เหตุการณ์เหล่านี้สร้างปัญหาการปกครองให้ยุ่งเหยิงยิ่งขึ้นและในสถานการณ์ลักษณะนี้เองที่ได้มีการเสนอการปกครองแบบสหภาพมลายูขึ้น

การเปลี่ยนแปลงทางรัฐธรรมนูญ

สหภาพมลายู ซึ่งในระหว่างสงคราม ฝ่ายวางแผนกระทรวงอาณานิคมได้ตระเตรียมกันที่ประเทศอังกฤษ และรัฐบาลพรรคเลเบอร์ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาใหม่ เป็นผู้เสนอนั้น ได้ตกลงใจโดยมิได้มีการปรึกษาหารือกับบรรดาประมุขชาวมลายูความจริงนั้น การปรึกษาหารือกับผู้หนึ่งผู้ใดในมลายูกระทำมิได้เพราะอยู่ในระหว่างการยึดครองของญี่ปุ่น คำว่า “สหภาพมลายู” หมายถึงรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่มีการเสนอขึ้นมา ข้อเสนอเหล่านี้เป็นเรื่องตรงข้ามกับแนวนโยบายของอังกฤษที่ได้ดำเนินมาก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่สองโดยสิ้นเชิง ดังที่ได้เห็นในบทก่อนแล้วว่า ก่อนสงครามแนวโน้มของอังกฤษเป็นไปในทางการกระจายอำนาจซึ่งมีความมุ่งหมายระยะยาวที่จะนำเอารัฐมลายูทั้งหมดให้เข้ามามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น นโยบายนี้ได้รับการเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง

สหภาพมลายูเสนอเป็น “สหภาพ” มิใช่เป็นสหพันธ์ มีการรวมอำนาจการปกครองโดยเด็ดขาด พร้อมกับสุลต่านต่างๆ ก็จะต้องสูญเสียอำนาจเกือบทั้งหมดของตนไป การปกครองของรัฐต่างๆ จะตกอยู่ใต้การปกครองส่วนกลางอย่างแท้จริง สภานิติบัญญัติส่วนกลางเป็นผู้ออกกฎหมาย และการยินยอมของประมุขต่างๆ ก็ไม่จำเป็นอีกต่อไป ประมุขทั้งหลายเป็นเพียงที่ปรึกษาเท่านั้น รัฐบาลแต่ละรัฐซึ่งเคยมีอำนาจมากในคาบสมุทรมลายูก็ต้องถูกกำจัดไปจริงๆ แล้วรวมรัฐบาลทุกๆ รัฐเข้าด้วยกันในสหภาพใหม่นั้นประกอบด้วย สหพันธรัฐมลายู อันได้แก่ เประ สลิ่งอ เนกรี เซมบิลัน และ ปาหัง รัฐที่ไม่เป็นสหพันธ์ ได้แก่ ยะโฮร์ เคดาห์ กลันตัน ตรังกานุ และปะลิส กับ สเตรตส์เซตติลเมนท์แห่งมะละกาและปีนัง ส่วนอาณานิคมสิงคโปร์นั้นมิได้รวมอยู่ด้วย มิใช่เพราะมีความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์เท่านั้น แต่เป็นเพราะมีประชากรชาวจีนอย่างล้นหลามอันจะทำให้ชาวจีนเป็นประชาคมแห่งเดียวที่ใหญ่ที่สุดในมาเลเซียอีกด้วย และในระยะนั้นสถานการณ์เช่นนี้จะเพิ่มปัญหาทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

โดยไม่ต้องสงสัยเลย มีอยู่กรณีหนึ่งที่จะรวมคาบสมุทรมลายูให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ข้อเสนอในการให้เป็นสหภาพมลายู และวิธีการส่งเสริมให้เป็นสหภาพมิใช่เป็นหนทางที่ดีที่สุดที่จะได้มาซึ่งการสนับสนุนที่จำเป็น การกำจัดสิทธิของรัฐต่างๆ และการโอนอำนาจตุลาการจากบรรดาประมุขไปขึ้นต่อกษัตริย์อังกฤษได้เปลี่ยนฐานะจากการเป็นรัฐในอารักขาเดิมมาเป็นอาณานิคม พฤติการณ์เช่นนี้นับว่าร้ายแรงมากสำหรับ

ประชากรชาวมลายู แต่สิ่งที่เลวร้ายยิ่งกว่าก็คือ ข้อเสนออันเกี่ยวกับภาวะการณ์เป็นพลเมือง การเป็นพลเมืองของสหภาพมลายูต้องให้สิทธิเท่าเทียมกันแก่ชนทุกเชื้อชาติที่เกิดในมลายูหรือผู้ที่อาศัยอยู่ในมลายูเกินกว่า 10 ปีหลังจากอยู่มาแล้ว 15 ปี ด้วยวิธีการเช่นนี้ สถานะทางการเมืองโดยเฉพาะของชาวมลายูจึงถูกทำลายลง และดูเหมือนว่ารัฐบาลอังกฤษมีได้ค้ำเนิ่งว่ารัฐต่างๆ เป็นรัฐ “มลายู” อีกต่อไปแล้ว ชาวมลายูจึงตกอยู่ในภาวะอันตรายที่จะถูกชาวจีนและชาวอินเดียสามล้านกลืน ซึ่งในขณะนั้นยังเป็นที่ยังงัยกันในเรื่องความสามัคคีของชาวจีนและชาวอินเดีย

ข้อเสนอที่มีอยู่ในสหภาพมลายู ค.ศ. 1946 นั้น ประสงค์ที่จะให้เปลี่ยนองค์การทางการเมืองและรัฐธรรมนูญโดยเด็ดขาดในคาบสมุทรมลายู ข้อเสนอเหล่านี้ดำเนินไปโดยปราศจากการปรึกษาของผู้ตกอยู่ในฐานะที่จะถูกเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงเหล่านี้ เรื่องเลวร้ายขึ้นอีกด้วยการที่บรรดาประมุขต่างยินยอมตามรัฐบาลอังกฤษในการที่จะสูญเสียอำนาจของตน รัฐบาลอังกฤษได้ส่ง เซอร์ แฮโรลด์ แมคไมเคิล (Sir Harold MacMichael) ไปยังรัฐมลายูต่างๆ เพื่อสอบสวนพฤติกรรมของบรรดาประมุขในระหว่างที่ญี่ปุ่นยึดครอง อันเป็นการเตรียมการยอมรับฐานะของบรรดาประมุขเหล่านั้นโดยรัฐบาลอังกฤษ บรรดาประมุขต่างๆ ได้รับการทาบถามให้เห็นด้วยกับสหภาพมลายูอีกด้วย และแทบไม่ต้องสงสัยเลยว่า ในบางกรณี แมคไมเคิลได้ทำการยืนยันว่าการเห็นด้วยกับสหภาพนั้น จะต้องได้รับก่อนที่รัฐบาลอังกฤษจะยอมรับรองฐานะของบรรดาประมุขผู้ซึ่งถูกบังคับให้เห็นด้วยกับการสละอำนาจของตน

รัฐบอร์เนียวต่างๆ กลายเป็นอาณานิคม

ในปีเดียวกันนั่นเอง (ค.ศ. 1946) ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงพอๆ กัน ในรัฐบอร์เนียวต่างๆ เช่น ซาราวักและซาบাহ์ สงครามโลกก่อความเสียหายอย่างมากมายในดินแดนเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในซาบাহ์ ทั้งรัฐบาลบริติช และบริษัทบอร์เนียวต่างๆ ไม่รู้สึกว่าตนมีทรัพยากรการลงทุนมากมายพอที่จะมั่นใจได้ว่า รัฐทั้งสองนี้จะกลับมามีความรุ่งเรืองในระดับเดียวกับเมื่อก่อนสงครามอีก ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การปกครองโดยครอบครัวเดียวและการปกครองโดยบริษัทได้รับอนุญาตนั้นได้กลายเป็นเรื่องล้าสมัยไปแล้วในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 ซึ่งรัฐบาลอังกฤษเองก็มีความรู้สึกเช่นนั้น รัฐบาลอังกฤษจึงสนับสนุนข้อเสนอที่ผู้อำนวยการบริษัทและราชาบริติชได้แนะนำ ข้อเสนอเหล่านี้ก็คือ รัฐบาลอังกฤษควรยึดรัฐทั้งสองไว้เป็นอาณานิคมของอังกฤษ

ในซาบাহ์ ฐานะตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เป็นที่ยอมรับอย่างง่ายดายเพราะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่มีอยู่แต่เพียงเล็กน้อย การบริหารก็ยังคง

ดำเนินไปในแบบอาณานิคมแม้เมื่อก่อนสงครามและระบบการปกครองก็ยังคงเหมือนเดิมเกือบทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงก็คือ ขณะนี้รัฐสภาบาหลีสามารถจะได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลอังกฤษในด้านการกอบกู้ฐานะและการพัฒนา ส่วนในซาราวักจะได้รับแรงกระแทกกระทือนมากกว่า เพราะโดยแท้จริงแล้วรัฐบาลอังกฤษไม่เคยยอมรับนโยบายการพัฒนาอย่างช้าๆ เพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของราชา แต่วินอร์ บรีค เองก็ตระหนักว่า นโยบายบรีคนั้นหวังไม่ได้ว่าจะฟื้นฟูซาราวักขึ้นมาได้อีกหลังสงคราม ส่วนใหญ่เป็นเพราะเหตุผลนั่นเองที่บรีคเห็นด้วยกับการโอน แต่เขาก็อาจได้รับแรงผลักดันจากการวิวาทกันกับ แอนโรนี บรีค ผู้ซึ่งจะเป็นทายาทของเขา แต่บรีคไม่ประสงค์จะให้เป็น

การคัดค้านแผนการของราชาน่าจะมาจาก แอนโรนี บรีค และจากบุคคลอื่นๆ ในซาราวักผู้มีฐานะพิเศษซึ่งจะต้องกระทบกระเทือนจากการเปลี่ยนแปลงนี้ เช่น ขวามลายูที่ส่วนมากดำรงตำแหน่งในราชการ ด้วยการคาดคะเนว่า จะมีการคัดค้านของฝ่ายหลัง ราชาจึงส่งเจ้าหน้าที่ไปยังซาราวักเมื่อต้นๆ ปี ค.ศ. 1946 เพื่อชักชวนให้ขวามลายูสนับสนุนข้อเสนอของตนซึ่งเป็นผลดีที่สุดของประเทศอย่างแน่นอน แต่โชคร้าย ทำนองเดียวกันกับแมคไมเคิล เจ้าหน้าที่ผู้นี้ใช้วิธีการชักชวนดาโต๊ะขวามลายูมากเกินไป บรรดาดาโต๊ะขวามลายูเหล่านี้ต่างร้องทุกข์ว่าถูกบังคับให้รับเงินจำนวนมหาศาลและถูกบังคับให้ลงนามในเอกสารซึ่งตนไม่มีเวลาไตร่ตรอง รัฐสภาอังกฤษจึงส่งสมาชิกที่พูดภาษามลายูได้สองคนมาหยังความคิดเห็นในซาราวัก และรายงานว่ แม้การโอนจะเป็นผลดีของรัฐ แต่ประชาชนส่วนใหญ่มิได้เข้าใจในความเกี่ยวข้อง ขวามลายูส่วนมากและชาวดยกจึงคัดค้านการโอน

ทั้งๆ ที่คัดค้าน ก็ได้มีการนำญัตติสนับสนุนข้อเสนอของราชาเข้าสู่สภาเนกรีเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1946 และผ่านด้วยคะแนนเสียง 18 ต่อ 16 แม้ว่าสมาชิกที่มิใช่เป็นชาวยุโรปจะออกเสียงคัดค้าน 13 ต่อ 12 รัฐบาลอังกฤษก็ยอมรับข้อตกลงและซาราวักก็กลายเป็นอาณานิคมของอังกฤษเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1946 โดยใช้รัฐธรรมนูญของบรีค ค.ศ. 1941 เป็นหลักในการปกครอง อย่างไรก็ตามปรากฏว่ามีขวามลายูจำนวนมากสนับสนุนการอ้างสิทธิของ แอนโรนี บรีค และคัดค้านสถานภาพใหม่ ขวามลายู 300 คนได้ลาออกจากราชการและมีการชุมนุมประท้วงซึ่งในที่สุดลงเอยด้วยครูโรงเรียนขวามลายูลอบสังหาร ดันแคน สจิวต์ (Duncan Stewart) ผู้ว่าราชการเมื่อ ค.ศ. 1949 ที่ซิบู (Sibu) โศกนาฏกรรมครั้งนี้ทำความตกตะลึงให้แก่ผู้คัดค้านสถานภาพการเป็นอาณานิคมมากจนกระทั่งยุติการชุมนุมประท้วง แอนโรนี บรีค ได้บอกให้ผู้สนับสนุนตนยินยอมรับ และใน ค.ศ. 1951 แอนโรนี บรีค ก็เลิกการอ้างสิทธิในซาราวักอย่างเป็นทางการ การคัดค้านจึงค่อยๆ ยุติลงและยอมรับฐานะตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

การคัดค้านสหภาพมลายู

ในขณะเดียวกัน เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับสหภาพมลายูก่อให้เกิดการคัดค้านอย่างรุนแรงในบรรดาชาวมลายูและเจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษเป็นจำนวนมาก เซอร์แฟรงค์ สเวตเตนแฮม (Sir Frank Swettenham) ผู้ซึ่งยังคงมีชีวิตอยู่ในอังกฤษได้สนับสนุนการคัดค้านเหล่านั้น และบุคคลอื่นๆ เช่น เซอร์โรแลนด์ แบริดเดล (Sir Roland Braddell) ก็ได้เป็นที่ปรึกษาให้กับองค์การที่ตั้งใหม่ชื่อ United Malays National Organization (UMNO) ซึ่งมี ดาโต๊ะอน บิน จัฟฟาร์ เมนตรีเบซาร์แห่งยะโฮร์เป็นผู้ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1946 ประชาคมชาวมลายูพากันไว้ทุกข์และพร้อมใจกันคว่ำบาตรพิธีการตั้ง เซอร์เอดเวิร์ด เกนท์ (Sir Edward Gent) เป็นผู้ว่าราชการคนแรกของสหภาพใหม่ นับเป็นครั้งแรกที่ประชาคมชาวมลายูทั่วทั้งประเทศเริ่มรวมตัวกันเพื่อปกป้องสิทธิของพวกเขา ได้มีการชุมนุมคัดค้านทั่วประเทศ การชุมนุมที่ใหญ่ที่สุดใน กัวลา กังซาร์ มีบรรดาประมุขร่วมด้วย เหตุการณ์เหล่านี้และข้อเท็จจริงที่ว่ารัฐธรรมนูญใหม่ถูกโจมตีอย่างหนักในรัฐสภาอังกฤษ บังคับให้รัฐบาลอังกฤษตระหนักว่าได้กระทำความผิดพลาดขึ้นแล้ว

ฉะนั้น จึงเป็นที่ตกลงกันว่า ให้เรียกประชุมเพื่อทบทวนฐานะตามรัฐธรรมนูญทั้งหมด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขึ้นอันประกอบด้วยผู้แทนของทั้งฝ่ายสุดด้านและฝ่าย UMNO การประชุมนี้มี นายมัลคอล์ม แมคโดนัลด์ (Malcolm MacDonald) กรรมการใหญ่แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นประธาน ในที่สุดคณะกรรมการนี้เห็นพ้องด้วยกับรัฐธรรมนูญซึ่งมีข้อตกลงสหพันธรัฐมลายู ค.ศ. 1948 อยู่ด้วย และซึ่งเป็นหลักของรัฐธรรมนูญมาเลเซียปัจจุบัน

รัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ความแตกต่างที่สำคัญที่สุดระหว่างโครงการใหม่ ค.ศ. 1948 กับสหภาพมลายูก็คือว่าคาบสมุทรมลายู จะเป็นสหพันธ์มากกว่าจะเป็นสหภาพ รัฐต่างๆ และบรรดาประมุขจะดำรงไว้ซึ่งอำนาจแน่นอนบางประการ อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันว่า จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดที่รัฐบาลเดียวสำหรับเการัฐและสองเซตเตลเมนท์ (สิงคโปร์ยังคงไม่รวมอยู่ด้วย) ดังนั้น ความแตกสามัคคีที่มีอยู่ก่อนเกิดสงครามจึงยุติลงในที่สุด แม้กระนั้นก็ตาม ยังคงมุ่งเน้นให้ชุมชนมลายูมีสิทธิพิเศษ และถึงแม้ว่าจะมีลักษณะเป็นพลเมืองสามัญก็ตาม วิธีการที่จะได้มาซึ่งความเป็นพลเมืองนี้ต้องเป็นไปอย่างรัดกุมยิ่งขึ้น ระยะเวลาพำนักอาศัยในประเทศเพิ่มเป็นเกินกว่า 15 ปี (หลังจากที่อยู่มาแล้ว 25 ปี) ผู้ยื่นใบสมัครจะต้องแสดงการอยู่อย่างถาวรและสามารถพูดภาษามลายูหรืออังกฤษได้ ชาวมลายูต่างพากันพึงพอใจกับการเปลี่ยนแปลงนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อข้อตกลงให้ “หนทาง

และโอกาสที่จะพัฒนาไปสู่การปกครองตนเองในที่สุด” ซึ่งความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ก็มีข้อความประโยคนี้อยู่ด้วย

ข้อเสนอสำหรับสหภาพมลายูได้ก่อให้เกิดลัทธิชาตินิยมขึ้นในบรรดาชาวมลายู ถึงแม้ว่าชาวอังกฤษจะได้รับการต้อนรับให้กลับมาสวมลายูใหม่ใน ค.ศ. 1945 ก็เป็นที่ประจักษ์ว่าอังกฤษไม่สามารถที่จะทำให้สัญญาการคุ้มครองสมบูรณ์แบบได้ในระหว่างสงครามโลก บารมีที่ลดน้อยลงนี้ยังลดลงอีกตามข้อเสนอ ค.ศ. 1946 ซึ่งสำหรับชาวมลายูแล้ว มีความรู้สึกว่าอังกฤษได้หมดความสนใจในพวกตน ชาวมลายูต้องทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อตนเอง การโจมตีเรื่องสิทธิของพวกตนก่อให้เกิดความสำนึกทางด้านการเมืองขึ้น และเริ่มสนใจการเมืองมากขึ้น ปรากฏว่ามีพวกชาตินิยมชาวมลายูเกิดขึ้นก่อน ค.ศ. 1946 แต่เนื่องจากสมาคมของพวกเหล่านี้รวมกับกลุ่มฝ่ายซ้ายใน ดัทช์อีสต์อินดีส พวกเหล่านี้จึงทำความประทับใจให้แก่กลุ่มชนชั้นปกครองชาวมลายูได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่หลังจาก ค.ศ. 1946 แล้ว กลุ่มผู้นำแม้แต่ใน UMNO ก็มาจากชนชั้นปกครองพวกเดียวกันนี้เอง การเมืองกลายเป็นเรื่องของชุมชนทั้งหมด ด้วยการปลุกลัทธิชาตินิยมให้เกิดขึ้น สหภาพมลายูจึงอาจจะเป็นบันไดก้าวแรกที่น่าไปสู่ความเป็นเอกราชโดยไม่ตั้งใจ นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมหิพาเพราะความรู้สึกรักชาติของชาวมลายูก่อนสงครามโลกนั้นได้รับอิทธิพลจากอินโดนีเซียเป็นส่วนใหญ่ และได้รับการสนับสนุนจากปฏิกิริยาต่อต้านตะวันตกของพวกอิสลาม ความรู้สึกนี้มีผลกระทบต่อพวกปัญญาชนชาวมลายูจำนวนหนึ่ง ซึ่งมุ่งหวังการรวมสหภาพกับ ดัทช์อีสต์อินดีส เป็น อินโดนีเซีย Raya (Greater Indonesia) ที่เป็นเอกราชนับเป็นครั้งแรกที่เหตุการณ์ปี 1946 ได้พุ่งความสนใจไปที่มลายูโดยตรงและรวมถึงชนชั้นต่างๆ ในชุมชนด้วย

ข้อตกลงสหพันธ์มลายู (The Federation of Malaya Agreement) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1948 ยังรวมถึงการให้สถานิตบบัญญัติที่ได้รับการขยายให้ใหญ่ขึ้นด้วยการมีสมาชิกข้างมากที่เป็นสมาชิกนอกทางการ และให้สภาบริหารสหพันธ์มีสมาชิกนอกทางการ 7 คน สมาชิกนอกทางการเหล่านี้มิได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแต่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาล อย่างไรก็ตาม พหุติการณ่นั้นนับว่าเป็นบันไดก้าวแรกที่สำคัญหลังสงครามที่จะนำไปสู่สหพันธ์ที่มาจากการเลือกตั้ง ใน ค.ศ. 1951 ได้มีการนำเอา “ระบบสมาชิก” เข้ามาใช้ในสภา ที่เป็นเช่นนี้ก็ด้วยความตั้งใจที่จะทำให้สมาชิกนอกทางการของสภาเป็นโฆษกประจำกรมกองต่างๆ บรรดาโฆษกเหล่านี้มีสภาพคล้ายคลึงกับรัฐมนตรี และเป็นการแต่งตั้งมากกว่าเป็นการเลือกตั้ง และรับผิดชอบต่อข้าหลวงใหญ่มิใช่ต่อราษฎรผู้เลือกตั้ง รัฐมนตรีมหาดไทย คือ ดาโต๊ะ ออน รัฐมนตรีศึกษาธิการคือ ดาโต๊ะ ฐูโรสิงห์ คำ และรัฐมนตรีสาธารณสุข คือ ดุน เอช เอส ลี

การเลือกตั้งที่สำคัญครั้งแรกๆ ในมลายูคือการเลือกตั้งของเทศบาลกัวลาลัมเปอร์ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1951 การเลือกตั้งเหล่านี้อยู่ในความทรงจำเพราะเป็นสักขีพยานว่าได้เกิด “พรรคพันธมิตร” ขึ้นเป็นครั้งแรก (ระหว่างพรรคการเมืองชาว) มลายูกับชาวจีน) ซึ่งต่อมามีส่วนรับผิดชอบในการได้มาซึ่งเอกราชของมลายู การเลือกตั้งเหล่านี้ พรรคพันธมิตรซึ่งเพิ่งตั้งขึ้นใหม่ประสบความสำเร็จชนะในทางการเมืองเป็นครั้งแรกโดยชนะพรรคเอกราชแห่งมลายู ซึ่งมี ดาโต๊ะฮอน เป็นผู้นำ เขาได้ลาออกจาก UMNO เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1951 และยังได้เสนอแนะค่อนข้างรุนแรงไว้ว่า สมาชิกภาพใน UMNO ควรจะเปิดให้กับชนทุกเชื้อชาติในการพยายามที่จะตั้งเป็นพรรคการเมืองแห่งชาติขึ้น ข้อเสนอของเขานี้ได้รับความเห็นชอบจากพรรค เขาจึงลาออก และ เตกู อับดุล ราห์มาน ซึ่งในขณะนั้นเป็นทนายความและเป็นน้องของสุลต่านแห่งเคดาห์ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้นำ UMNO แทน เตกู อับดุล ราห์มานเห็นว่าขณะที่พรรคของตนยังไม่พร้อมที่จะรับเอาชนเชื้อชาติอื่นๆ มาเป็นสมาชิกเต็มตัวของ UMNO ได้ ทางที่ดีที่สุดที่จะให้มีความสัมพันธ์กันใกล้ชิดมากขึ้นก็คือ การเป็นพันธมิตรทางการเมือง ฉะนั้นการเป็นพันธมิตรกันทำนองนี้จึงได้เกิดขึ้นระหว่าง UMNO และ MCA (Malayan Chinese Association) ซึ่งตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1949 ในฐานะที่เป็นองค์กรต่อต้านคอมมิวนิสต์เสียส่วนใหญ่ ต่อมาทั้งสองพรรคนี้ได้รวมกับพรรค Malayan Indian Congress (MIC) ฉะนั้นพรรคพันธมิตรจึงก่อตั้งขึ้นมา ซึ่งจะได้รับการช่วยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกๆ ในมลายูเมื่อ ค.ศ. 1955 กับ 1959

ภาวะฉุกเฉิน

ก่อนดำเนินเรื่องเกี่ยวกับการที่มลายูได้รับเอกราชใน ค.ศ. 1957 มาอย่างไร นั้นต้องศึกษาเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเรียกว่า “ภาวะฉุกเฉิน” เพราะภาวะฉุกเฉินทำให้เอกราช (Merdeka) บรรลุผลสำเร็จช้าลงหรือเร็วขึ้นได้ทั้งสองทาง

มาเลเซียเป็นประเทศหนึ่งในไม่กี่ประเทศในโลกที่เผชิญและเอาชนะความพยายามของคอมมิวนิสต์ที่จะยึดการปกครองโดยการใช้กำลังได้เป็นผลสำเร็จ ลัทธิคอมมิวนิสต์มีอำนาจขึ้นในหลายประเทศตั้งแต่ ค.ศ. 1945 แต่ไม่มีประเทศใดเลยเลือกเป็นคอมมิวนิสต์ด้วยวิธีการเลือกตั้งอย่างเสรี ลัทธิคอมมิวนิสต์ได้รับผลสำเร็จในการปกครองโดยใช้พลังกำลัง และมีเพียงสองสามประเทศเท่านั้นที่สามารถเอาชนะพลังนี้ได้ ฉะนั้นวิธีการที่นำมาใช้ในมาเลเซียจึงได้รับการเลียนแบบจากประเทศอื่นๆ ซึ่งต้องเผชิญการคุกคามทำนองเดียวกันนี้

ภาวะฉุกเฉินเริ่มขึ้นได้อย่างไร

ภาวะฉุกเฉินคือการจลาจลซึ่งพลังฝ่ายคอมมิวนิสต์เริ่มขึ้นเพื่อต่อต้านรัฐบาล

ของมลายูเมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1948 พลั้งเหล่านี้ได้ตระเตรียมกันมาเพื่อก่อการจลาจลแบบนั้นมาตั้งแต่สมัยญี่ปุ่นยึดครอง แต่ทว่าต้นกำเนิดของลัทธิคอมมิวนิสต์ ในมาเลเซีย โดยแท้จริงแล้ว เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1920 เศษ

ลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาในมาเลเซียเมื่อปลาย ค.ศ. 1920 เศษ ภายใต้การอุปถัมภ์ของสาขาต่างๆ ของพรรคจีนก๊กมินตั๋ง ซึ่งตั้งขึ้นในประเทศมาเลเซียตั้งเราให้เห็นมาในบทก่อนแล้วว่า ในประเทศจีนก่อน ค.ศ. 1927 พรรคก๊กมินตั๋งและพรรคคอมมิวนิสต์ได้เป็นพันธมิตรกัน พรรคก๊กมินตั๋งเป็นองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมายในมาเลเซียจนกระทั่ง ค.ศ. 1925 และภายใต้การคุ้มครองขององค์กรนั้น สายลับของคอมมิวนิสต์ได้เข้ามาในมาเลเซีย และต่อมามีอิทธิพลในโรงเรียนต่างๆ รวมทั้งสหภาพการค้าเล็กๆ ใน ค.ศ. 1926 พวกคอมมิวนิสต์สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานทั่วไปแห่งนานยาง (Nanyang General Labour Union) ขึ้น ซึ่งถึงแม้ว่าจะได้ตั้งขึ้นในสิงคโปร์ แต่อยู่ภายใต้การควบคุมของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ต่อมาปี ค.ศ. 1927 เจียงไคเช็ค ได้ล้มล้างการเป็นพันธมิตรกันระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งและพรรคคอมมิวนิสต์ในจีน คอมมิวนิสต์ไม่สามารถใช้สาขาพรรคก๊กมินตั๋งต่างๆ ในมาเลเซียซึ่งยังมีอยู่แต่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายให้เป็นประโยชน์ได้อีกต่อไป ด้วยเหตุนี้คอมมิวนิสต์จีนจึงต้องก่อตั้งองค์กรของตนเองขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ องค์กรนี้ได้แก่พรรคคอมมิวนิสต์นานยาง ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลกิจกรรมของพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหมดในภาคพื้นนี้

องค์กรนี้ได้รับผลสำเร็จเพียงในขอบเขตจำกัด และใน ค.ศ. 1930 องค์กรคอมมิวนิสต์สากลจึงได้ตัดสินใจว่าควรจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งมลายูขึ้นในสิงคโปร์ โดยพรรคคอมมิวนิสต์จีนมิได้ควบคุม แต่ควบคุมโดยสมาคมดูแลคอมมิวนิสต์สากลที่เรียกกันว่าโคมินเทอร์น (Comintern) ซึ่งมีกองบัญชาการภาคพื้นอยู่ในฮ่องกง¹ ในระหว่าง ค.ศ. 1930 เศษ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งมลายูมุ่งแทรกซึมเข้าไปตามสหภาพแรงงานและองค์กรเยาวชนต่างๆ พฤติกรรมเหล่านี้ปรากฏว่าได้รับความสำเร็จมากพอสมควร ใน ค.ศ. 1936 และ 1937 มีการนัดหยุดงานเกิดขึ้นหลายครั้ง และบรรดาสมาชิกสหภาพจำนวนมากก็ถูกจับกุม ผลของการจับกุมเหล่านี้เองทำให้ความนิยมและอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์ลดน้อยลง อิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์ในหมู่ชุมชนชาวจีนได้มีเพิ่มขึ้นอีกเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์แสดงบทบาทเป็นผู้นำในการให้กำลังใจต่อต้านญี่ปุ่นในมาเลเซีย พฤติการณ์นี้เกิดขึ้นหลังจากสงครามระหว่างจีนและญี่ปุ่นเมื่อ ค.ศ. 1937 ฉะนั้นด้วยการเห็นลัทธิชาตินิยมจีนในระหว่างปี ค.ศ. 1937-1940 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งมลายูจึงสามารถเรียกอิทธิพลกลับคืนมาในบรรดาชุมชนชาวจีน

¹ ผู้แทนของรัสเซียในสาขาโคมินเทอร์น แห่งภาคพื้นนี้ได้แก่ โยจินท์ ขณะนั้นเป็นประธานาธิบดีแห่งเวียดนามเหนือ (ปัจจุบันถึงแก่กรรมแล้ว-ผู้แปล)

ได้ แต่เนื่องจากว่าเป็นพรรคที่มีชาวจีนครอบงำ อิทธิพลของพรรคนี้ในหมู่ชาวมลายู และชาวอินเดียนจึงมีจำกัดมาก ระหว่าง ค.ศ. 1936-1940 พรรคคอมมิวนิสต์ในมาเลเซียมีอิทธิพลในขบวนการสหภาพแรงงาน อิทธิพลของคอมมิวนิสต์จึงก่อให้เกิดการนัดหยุดงานขึ้นอีกหลายครั้งในระหว่างระยะเวลานั้น อย่างไรก็ตาม ทั้ๆ ที่มีความยุ่งยากในด้านแรงงานคาดกันว่าเมื่อ ค.ศ. 1939 มีคอมมิวนิสต์ไม่เกินกว่า 37,000 คนในมาเลเซียและสิงคโปร์ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาวจีนโดยมีอัตราส่วนเป็นชาวไหลล่า (จากเกาะไหลล่า) เป็นอัตราสูงมาก คอมมิวนิสต์เป็นจำนวนมากถูกจำคุกเนื่องจากก่อกิจกรรมบ่อนทำลายในสมัยที่ญี่ปุ่นบุก ตั้งแต่สมัยฮิตเลอร์โจมตีรัสเซียพวกคอมมิวนิสต์ก็เริ่มให้ความสนับสนุนฝ่ายสัมพันธมิตรในสงคราม

ในขณะที่กองทัพญี่ปุ่นบุกрудหน้าไปทางใต้ กลุ่มชาวจีนผู้ซึ่งเป็นปรปักษ์อย่างรุนแรงกับญี่ปุ่นได้ละทิ้งเมืองและเข้าป่าเพื่อตั้งเป็นกลุ่มต่อต้านขึ้น หลายคนในบรรดาชาวจีนเหล่านี้เป็นคอมมิวนิสต์ซึ่งตระหนักว่าตนจะต้องถูกญี่ปุ่นตามล่าได้ในไม่ช้าถ้าหากว่ายังคงอยู่ในที่เปิดเผย มีบางคนเป็นสมาชิกสมาคมลับ ซึ่งก่อตั้งเป็น “กองโจร” ก่อนสิงคโปร์แตกรัฐบาลได้ปล่อยพวกคอมมิวนิสต์ทั้งหมดที่อยู่ในคุก ด้วยเข้าใจว่าพวกเหล่านี้จะ “ดำเนินการใต้ดิน” และเข้าร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสัมพันธมิตร พวกคอมมิวนิสต์นั้นนับว่าเป็นฝ่ายต่อต้านญี่ปุ่นที่จัดระบบได้ดีที่สุดของมลายู และเจ้าหน้าที่อังกฤษซึ่งเป็นพันธมิตรกับรัสเซียอย่างเป็นทางการก็คิดว่าจะใช้บรรดาคอมมิวนิสต์มลายูให้เป็นประโยชน์ ฉะนั้นจึงเป็นกลุ่มที่นายทหารอังกฤษแห่งกองกำลังที่ 136 ของอังกฤษไปติดต่อด้วย¹

จุดมุ่งหมายของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสัมพันธมิตรก็คือ การจัดตั้งกลุ่มต่อต้านญี่ปุ่นขึ้น แต่ในระหว่างสงครามกลุ่มคอมมิวนิสต์ร่วมกับ MPAJA ได้วางแผนสำหรับหลังสงครามเพื่อพวกตนจะสามารถยึดมลายูมาจากอังกฤษได้ กลุ่มคอมมิวนิสต์สงขลายนายทหารอังกฤษอยู่ตลอดเวลาถึงแม้ว่าพวกตนจะใช้นายทหารอังกฤษให้เป็นประโยชน์ได้ในการรับอาวุธจากทางอากาศ พวกกลุ่มคอมมิวนิสต์ก็วิตกว่าเจตนาของตนจะถูกค้นพบเพราะเมื่อต้น ๆ ค.ศ. 1943 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งมลายูได้ร่างแผนการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนแห่งมลายูหลังสงครามขึ้น ผู้นำคอมมิวนิสต์ภายใต้เลขาธิการ ลอย ตัก (Loi Tak) ได้บงการให้ตั้งหน่วยลับของ MPAJA ขึ้น หน่วยลับเหล่านี้คงจะซ่อนตัวให้พ้นจากการติดต่อกับกองกำลังที่ 136 ได้มีการซ่อนโกดังลับเก็บอาวุธไว้เพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์หลังจากญี่ปุ่นพ่ายแพ้แล้ว

¹ ปรากฏมีเรื่องชีวิตในป่าที่ดีเยี่ยมเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์จีนเหล่านี้ในหนังสือของ Spencer Chapman เรื่อง *The Jungle is Neutral*

เมื่อสิ้นสุดสงคราม MPAJA มีจำนวน 8 กอง แต่ละกองมีกำลังคน 1,000 คน ตามความเป็นจริงแล้ว จากผลของการทิ้งระเบิดปรมาณู พวกสมาชิก MPAJA มิได้รับการว่าจ้างให้ต่อสู้กับญี่ปุ่นเลย แต่ด้วยเหตุที่กองกำลังของอังกฤษมิได้มีประสิทธิภาพในการกลับเข้ามาควบคุมใหม่อีกจนกระทั่ง 5 สัปดาห์หลังจากการยอมจำนน เหล่ากองโจรจึงสามารถออกมาจากป่าได้ในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบในการทำให้ญี่ปุ่นแพ้และทำการแก้แค้นบรรดาผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือกับตน หลังจากประสบความยุ่งยากเพียงเล็กน้อย อังกฤษก็สามารถทำให้พวก MPAJA ปลดประจำการและมอบอาวุธ MPAJA ได้มีส่วนร่วมรับเกียรติในขบวนฉลองชัยชนะที่กัวลาลัมเปอร์เมื่อวันที่ 12 กันยายน ค.ศ. 1945 แต่ก็มีได้มอบอาวุธซึ่งได้รับในระหว่างสงครามคืนให้แก่รัฐบาลทั้งหมด อาวุธจำนวนมากถูกนำไปเก็บไว้เพิ่มเติมจากที่ได้ซ่อนเอาไว้เพื่อนำมาใช้ก่อนสามารถกล่าวได้อย่างยุติธรรมว่าในการอภิปรายเกี่ยวกับการปลดประจำการของ MPAJA พวกคอมมิวนิสต์ได้รับการปฏิบัติอย่างฐานกรูณามาก

การผ่นผันฐานกรูณานี้อาจเนื่องมาจากบรรยากาศทั่วไปของความคิดเห็นหลังสงครามซึ่งรัสเซียเป็นสัมพันธมิตรที่สำคัญประเทศหนึ่ง โดยทั่ว ๆ ไปแล้วประชาชนชอบรัสเซีย เต็มใจที่จะยกประโยชน์ให้กับข้อสงสัยใดๆ และหวังว่าพวกคอมมิวนิสต์และพวกที่มีโซคมมิวนิสต์จะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ บางทีอาจเป็นไปได้ดังที่รัสเซียกล่าวว่า ลัทธิคอมมิวนิสต์นั้นเป็นเพียงระบอบประชาธิปไตยอีกรูปแบบหนึ่งเท่านั้น ในหลาย พรรคคอมมิวนิสต์แห่งมลายูมิใช่พรรคที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและมีสาขาอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ ทุกเมือง ทันทีหลังสงครามในปีต่อมา ก็มีโอกาเป็นอันมากที่จะก่อความวุ่นวายขึ้น ต้องใช้เวลาหลายเดือนในการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ประชาชน ซ่อมแซมเครื่องจักรยนต์กลไก และจ้างแรงงานให้กลับคืนมาได้อย่างเต็มที่ อาหารโดยเฉพาะข้าวขาดแคลนและราคาก็สูงขึ้นมากกว่าเมื่อก่อนสงครามระเบียบวินัยได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาอย่างเชื่องช้า ในความกระตือรือร้นครั้งแรกของพรรคเลเบอร์ที่ ได้รับเลือกตั้งใหม่ในอังกฤษ สภาพการค่าต่าง ๆ ตั้งขึ้นมาโดยมิได้เตรียมการไว้เพียงพอ สภาพแรงงานเหล่านี้จึงถูกพวกคอมมิวนิสต์ครอบครองอย่างรวดเร็ว สภาพแรงงานทั่วไป (The General Labour Union) ซึ่งตั้งขึ้นในสิงคโปร์เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1945 จึงตกอยู่ภายใต้การควบคุมของคอมมิวนิสต์อย่างรวดเร็ว ในขณะที่เดียวกันพรรคคอมมิวนิสต์ก็ได้ก่อตั้งสันนิบาตเยาวชนประชาธิปไตยใหม่ขึ้น (The New Democratic Youth League) เมื่อเดือนธันวาคม การนัดหยุดงานหลายครั้งเริ่มขึ้นใน ค.ศ. 1946 การนัดหยุดงานเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้เศรษฐกิจปั่นป่วน จำนวนการนัดหยุดงานมีมากขึ้นใน ค.ศ. 1947 กว่า 300 ครั้งใหญ่ ๆ ส่วนใหญ่มีขึ้นในสวนยาง ฉะนั้นการกู่ฐานะในมลายูจึงถูกขัดขวางอย่างรุนแรง แต่อย่างไรก็ตามความสำเร็จครั้ง

ต่อไปของคอมมิวนิสต์เมื่อ ค.ศ. 1947 ก็อ่อนกำลังลงเนื่องจากความขัดแย้งกันภายในพรรค เป็นที่เปิดเผยว่าเลขาธิการ ลอย ตัก ได้หักหลังสมาชิกของพรรคให้ญี่ปุ่นในระหว่างสงครามและสมาชิกของพรรคหลายคนได้ถูกญี่ปุ่นฆาตกรรมที่ถ้าบาดูในเดือนกันยายน ค.ศ. 1942 ลอย ตัก อาจทำงานให้อังกฤษอีกด้วย และใน ค.ศ. 1947 เขาได้หลบหนีไปพร้อมด้วยเงินทุนของพรรค จิน เปง จึงได้รับแต่งตั้งเป็นเลขาธิการพรรคแทนและเริ่มจัดระเบียบพรรคใหม่

ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1948 ได้เปิดการประชุมเยาวชนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้นที่เมืองกัลกัตตาโดยมีโซเวียตซึ่งควบคุมสหพันธ์เยาวชนประชาธิปไตยแห่งโลก (World Federation of Democratic Youth) ให้การสนับสนุน ทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ส่งผู้แทนของตนไปร่วม และมีผู้แทนสองคนไปจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งมลายู หลายเดือนหลังจากการประชุมครั้งนี้ได้มีการลุกฮือขึ้น นำโดยฝ่ายคอมมิวนิสต์ ในพม่า อินโดนีเซีย อินโดจีน และมลายู แม้จะเป็นที่สงสัยกันว่าพวกรัสเซียในที่ประชุมกัลกัตตาอาจให้การแนะนำเป็นพิเศษในการจลาจล แต่ก็มีการอภิปรายถึงเหตุจำเป็นในการเกิดการจลาจลโดยใช้กำลังอาวุธ การประชุมที่กัลกัตตาได้เร่งขบวนการปฏิวัติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เร็วขึ้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ส่งเสริมพวกคอมมิวนิสต์มลายูผู้ซึ่งได้รับการกระตุ้นให้ทำการอย่างรุนแรงจากนายชาร์คีย์ (Sharkey) คอมมิวนิสต์ชาวออสเตรเลียซึ่งมาเยือนสิงคโปร์เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ฉะนั้นในที่ประชุมของพรรคคอมมิวนิสต์มลายูเมื่อเดือนมีนาคมและพฤษภาคม ค.ศ. 1948 จึงได้มีการตกลงกันให้ทำการเคลื่อนไหวในรูปแบบจลาจล

ในขั้นแรก รัฐบาลลังเลใจที่จะยอมรับว่า การละเมิดกฎหมายที่เกิดขึ้นนี้เป็นเพราะได้รับการหนุนหลังจากคอมมิวนิสต์ การนัดหยุดงานที่เริ่มขึ้นในสิงคโปร์เมื่อเดือนเมษายนและพฤษภาคมได้แผ่ขยายไปยังสหพันธ์ในไม่ช้า เนื่องจากข้อบังคับต่างๆ ที่กำหนดไว้ให้แก่กิจกรรมของคอมมิวนิสต์ในสหภาพการค้าต่างๆ เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1948 สมาคมลับต่างๆ ของ MPAJA เดิมได้สังหารคนไป 67 คน และยิ่งพยายามก่อฆาตกรรมอื่นๆ อีก อย่างไรก็ตาม ในที่สุดทางการตำรวจได้แสดงหลักฐานว่า ได้มีเจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมืออยู่เบื้องหลังการบุกโจมตีสวนยางและเหมืองต่างๆ แต่ทว่าบรรดาหัวหน้าพากันหลบหนีเข้าป่าก่อนที่จะถูกจับกุม พรรคคอมมิวนิสต์มลายูจึงได้ทำการเคลื่อนไหวไปในทางก่อการจลาจลอย่างเปิดเผย ถึงแม้จะเป็นที่เชื่อกันว่าพฤติการณ์เช่นนี้จะเกิดก่อนกำหนดที่ได้วางแผนไว้ การจู่โจมแบบร่วมมือกันนี้ได้มีการเตรียมไว้สำหรับเดือนสิงหาคมหรือกันยายน ค.ศ. 1948 แต่การปฏิบัติการของตำรวจที่เพิ่มขึ้น ร่วมกับความไม่อดทนพองของกลุ่มคอมมิวนิสต์บางกลุ่มได้ก่อให้เกิดการบุกโจมตีของเหล่าผู้ก่อการร้ายอย่างกว้างขวาง ซึ่งเริ่มก่อนกำหนดสองสามเดือน

ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1948 ภายหลังจากเหตุการณ์ที่รุนแรงขึ้นทั่วทั้งประเทศแล้ว ปรากฏว่ามีชาวสวนยางชาติยุโรปสามคนถูกสังหารใกล้ๆ กับ สุโงะ ชิบูตะ ในประะ ได้มีการประกาศภาวะฉุกเฉินขึ้นในประะ และเมื่อเกิดฆาตกรรมขึ้นในที่อื่นๆ อีก จึงได้ประกาศภาวะฉุกเฉินทั่วสหพันธ์ในเวลาต่อมา

การประกาศภาวะฉุกเฉินทำให้รัฐบาลมีอำนาจมากกว่าธรรมดาในยามภาวะปรกติเพื่อที่จะจับกุมและคุมขังบุคคลที่ต้องสงสัยว่ามีส่วนร่วมในการบ่อนทำลายอำนาจเหล่านี้มีอยู่ในกฎข้อบังคับของภาวะฉุกเฉิน ซึ่งเพิ่มอำนาจให้แก่ตำรวจ สิ่งที่สำคัญที่สุดในบรรดาอำนาจเหล่านี้ก็คือ ความสามารถคุมขังผู้ที่ต้องสงสัยว่ามีส่วนร่วมในการก่อการร้าย หรือช่วยเหลือผู้ก่อการร้ายเช่นพวกที่ถูกขนานนามว่า คอมมิวนิสต์ ในป่า ในยามสงบตำรวจไม่มีอำนาจกักขังบุคคลโดยมิได้นำตัวขึ้นพิจารณาคดี แต่ภายใต้กฎข้อบังคับของภาวะฉุกเฉิน การกักขังบุคคลย่อมกระทำได้

ในชั้นแรกพวกคอมมิวนิสต์ซึ่งมุ่งโจมตีสวนยางและเหมืองดีบุก มีความคิดที่จะก่อวินาศกรรมธุรกิจให้ปั่นป่วน ผู้จัดการหัวหน้าคนงานและคนงานถูกจับกุมและสังหาร ขณะที่คอมมิวนิสต์พยายามจะกีดกันมิให้เหมืองและสวนยางทำการผลิตต่อไป ถ้าหากฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้รับผลสำเร็จในการกระทำเช่นนี้ เศรษฐกิจของมลายูก็จะล้มครืนลง และคอมมิวนิสต์ก็จะสามารถฉวยโอกาสได้เต็มที่จากความวุ่นวายที่เกิดขึ้น เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1948 จำนวนกองทหารในประเทศมีน้อย เพียงประมาณ 8 กองทัพที่มีกำลังพร้อม ส่วนกำลังตำรวจนั้นยังคงอยู่ในระหว่างการรวบรวมหลังจากญี่ปุ่นยึดครอง ฉะนั้นกองกำลังฝ่ายป้องกันจึงต้องเผชิญกับงานที่ยากลำบากยิ่ง เพราะการบุกโจมตีของฝ่ายผู้ก่อการร้ายที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ รัฐบาลจึงตัดสินใจว่า ลำดับแรกที่ควรทำก่อนต้องให้การป้องกันแก่สวนยางและเหมืองเพื่อประเทศจะได้มีรายได้ที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้กับฝ่ายจลาจล งานของหน่วยกำลังรักษาความมั่นคงในชั้นแรกเป็นการต้านทานเสียส่วนใหญ่ มีการกระจายกำลังเป็นหน่วยเล็กๆ ทั่วไปตามสวนยางและตำรวจก็ให้ความคุ้มครองเส้นทางรถไฟ สถานีตำรวจ และจุดที่อาจได้รับอันตรายได้ง่ายๆ สิ่งสำคัญประการแรกคือการทำให้กำลังตำรวจเข้มแข็ง และในขณะเดียวกันก็ว่าจ้างคนใหม่เพื่อให้เป็นยามประจำสวนยางและเหมืองอย่างถาวร ยามประจำเหล่านี้คือตำรวจพิเศษที่มีจำนวนถึง 24,000 คนในเดือนกันยายน ค.ศ. 1948 ตำรวจเหล่านี้เป็นชาวมลายูเสียส่วนใหญ่ซึ่งออกจากกำบังของตนเมื่อเข้ามาทำงานกับหน่วยป้องกัน แม้ว่าต่อมาจะมีหน่วยรักษาการณ์หมู่บ้านคินตาของชาวจีน (Chinese Kinta Valley Home Guard) เพื่อป้องกันเมืองแร่ต่างๆ ในเขตอโปีท์ เป็นเวลาเกือบหนึ่งปีที่หน่วยกำลังรักษาความมั่นคงมุ่งอยู่ที่การป้องกัน เพื่อให้มั่นใจว่าพวกคอมมิวนิสต์ไม่สามารถที่จะเข้าควบคุมส่วนใดๆ ของประเทศ หรือบังคับให้การผลิตยางและดีบุก

ต้องปิดลง หน่วยกำลังรักษาความมั่นคงไม่อยู่คงที่ ได้มีการพยายามสืบเสาะหาพวก
ก่อการร้ายในป่า แต่ทว่าความร่วมมือกันระหว่างบรรดากลุ่มต่างๆ ในหน่วยกำลัง
รักษาความมั่นคงนี้มีไม่มากนัก จนกระทั่งได้มีการแต่งตั้ง นายพลโทเซอร์ แฮโรลด์
บริกส์ (Sir Harold Briggs) ให้เป็นผู้อำนวยการหน่วยปฏิบัติการเมื่อ ค.ศ. 1949

สภาพของภาวะฉุกเฉินมิใช่เป็นสงคราม และไม่เคยเลยที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร
จะตกอยู่ในความควบคุมของฝ่ายปฏิบัติการต่อต้านผู้ก่อการร้าย กองทัพให้การสนับสนุน
อำนาจฝ่ายพลเรือน และรัฐบาลพลเรือนก็มักจะเข้าควบคุมนโยบายในขั้น
สุดท้าย การรณรงค์ต่อต้านคอมมิวนิสต์ของมลายูมิได้เป็นสงครามอย่างจริงจัง
ในขั้นแรกเป็นการยากที่จะหาตัวศัตรูพบหรือแม้แต่รู้ว่าผู้ใดเป็นศัตรู บุคคลที่อาจจะ
เป็นคนกริยาในตอนกลางวันก็อาจจะเป็นผู้ก่อการร้ายได้ในตอนกลางคืน เนื่อง
จากหน่วยกำลังรักษาความมั่นคงไม่สามารถที่จะปกป้องคุ้มครองเอกชนได้ทุกคน
หลายคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกที่เข้าไปจับจองที่ดินซึ่งอยู่ตามชายป่าไกลจากตัว
เมืองและหมู่บ้านออกไป ได้ถูกขู่ทำร้ายให้ช่วยพวกคอมมิวนิสต์ตั้งได้กล่าวมาแล้วในบท
ก่อนแล้วว่า การเข้ามาจับจองที่ดินโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายได้เริ่มมีขึ้นมาตั้งแต่ก่อน
สงครามแล้ว จำนวนผู้จับจองที่ดินยังมีมากขึ้นเมื่อคนจีนจำนวนมากหลบหนีมาจาก
ในเมืองและเมื่อกรรมกรในเมืองและสวนยางกลายเป็นผู้ว่างงาน ใน ค.ศ. 1945
อาจมีพวกผู้จับจองเป็นจำนวนถึง 400,000 คน

นายพลบริกส์เป็นที่รู้จักกันในมลายูว่าเป็นผู้วางโครงการบริกส์ (The Briggs
Plan) ซึ่งเริ่มการจัดหลักแหล่งใหม่ของผู้จับจองเหล่านี้ขึ้นเป็น “หมู่บ้านแห่งใหม่”
พวกที่จับจองที่ดินท่ามาหากินกับพวกที่รัฐบาลไม่สามารถให้ความคุ้มครองได้เนื่อง
จากอยู่ในถิ่นไกลต่างก็อยู่ในข่ายของโครงการนี้ การตั้งหลักแหล่งใหม่อาจจะเป็น
ผลระยะยาวที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของภาวะฉุกเฉินนี้เพราะเป็นการนำเอาชาวจีน
จำนวนมากเข้ามาอยู่ในความดูแลของรัฐบาลเป็นครั้งแรก และนับเป็นครั้งแรกที่
ประชาชนประมาณ 5,000,000 คนอาศัยอยู่ในชุมชนที่ตั้งเป็นหลักแหล่ง และได้รับ
การชักนำให้ใช้ชีวิตแบบกึ่งชาวเมือง พลเมืองในหลักแหล่งนี้รวมกันอยู่ในหมู่บ้านแห่ง
ใหม่ซึ่งมีรั้วลวดหนามล้อมรอบและได้รับการคุ้มครองจากสถานีตำรวจ จุดมุ่งหมายของ
การปฏิบัติการเช่นนี้มีสองนัย คือ ให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่ถูกบังคับให้ช่วยเหลือผู้ก่อ
การร้ายเนื่องจากความกลัว และป้องกันมิให้พลเมืองในหลักแหล่งนี้สงสัยเบี่ยงให้แก่
ฝ่ายคอมมิวนิสต์ ในระหว่างที่ญี่ปุ่นยึดครอง กองโจรในป่าได้สร้างหน่วยเสบียงที่เรียก
ว่า หมิน หยวน (Min Yuen)¹ ซึ่งประกอบด้วยผู้ให้ความช่วยเหลือทั้งที่เต็มใจและไม่
เต็มใจ ซึ่งได้ส่งเสบียงอาหาร ยารักษาโรค เงินตรา และข้อมูลให้ หมิน หยวน นี้ถูก

¹ ตามตัวอักษรหมายถึง ขบวนการมวลชน (Masses Movement)

คอมมิวนิสต์ยึดได้และกลายเป็นเส้นทางส่งเสบียงของพวกคอมมิวนิสต์ ในระหว่างภาวะฉุกเฉิน จุดประสงค์ที่สำคัญของการจัดตั้งหลักแหล่งใหม่นี้ก็เพื่อที่จะทำให้หน่วยส่งเสบียงอ่อนกำลังลง ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้จะทำให้ฝ่ายผู้ก่อการร้ายขาดแคลนเสบียง และต้องถูกบังคับให้ออกมาที่แจ้งเพื่อหาเสบียง และแล้วก็จะถูกกำลังรักษาความมั่นคงจับกุม ตามโครงการบริกส์ ได้มีการตั้งหมู่บ้านแห่งใหม่ขึ้น 500 แห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางรัฐด้านชายทะเลตะวันตก ความสำเร็จของโครงการนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพ่ายแพ้ของคอมมิวนิสต์ในที่สุด เพราะได้มีการถอนพลเมืองผู้ซึ่งหวาดกลัวต่อการคุกคามและต่อการบีบบังคับมากที่สุดให้ออกมาพ้นจาก "เขตก่อการร้าย" ของคอมมิวนิสต์

โครงการใหม่ประการที่สองของนายพลบริกส์ในฐานะเป็นผู้อำนวยการปฏิบัติการ ก็คือการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารฝ่ายสงครามระดับสหพันธ์ รัฐและท้องที่ คณะกรรมการต่างๆ เหล่านี้ประกอบด้วยตัวแทนฝ่ายพลเรือน ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายทหาร และตั้งขึ้นเพื่อที่จะก่อให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินตามแผนที่ได้วางไว้ ในระดับรัฐประธานของคณะกรรมการได้แก่ เมนตรี เบซาร์ (Mentri Besar) และระดับท้องที่ได้แก่เจ้าหน้าที่ประจำท้องที่ โดยให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนต่างๆ ยังคงมีอำนาจควบคุมเตี๊ยะขาด การร่วมมือกันนั้นนับว่าสำคัญยิ่งถ้าหากว่าจะมีการประสานงานกันอย่างเต็มที่ระหว่างการควบคุมด้านอาหาร ข้อมูลของตำรวจ และการปฏิบัติการฝ่ายทหาร

ในขณะที่หน่วยงานซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการของผู้ก่อการร้ายได้มีการปรับปรุงให้คล่องตัวอยู่ การริเริ่มยังคงเป็นของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ตลอดปี ค.ศ. 1949 1950 และ 1951 ได้มีการโจมตีชาวสวนยาง ชาวเหมืองและพลเมืองที่ไม่รู้เรื่องราว ลงเอยด้วยการลอบสังหาร เซอร์เฮนรี เฮอร์นีย์ (Sir Henry Gurney) ซึ่งเป็นข้าหลวงใหญ่¹ ใน ค.ศ. 1951 ในขณะที่กำลังขึ้นไปที่ เฟรเซอร์ฮิลล์ (Fraser's Hill) จุดนี้เป็นจุดที่ประชาชนขวัญเสียมากที่สุดและข้อเท็จจริงที่ว่า พวกคอมมิวนิสต์มิได้ประสบผลสำเร็จมากกว่านี้ก็เนื่องมาจากความไม่สามารถของฝ่ายคอมมิวนิสต์เองที่จะทำลายเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่ามักจะเป็นอันตราย สามัญชนก็ยังคงออกไปทำงาน การถึงแก่กรรมของข้าหลวงใหญ่¹ ทำให้ทั้งรัฐบาลอังกฤษและมลายูเชื่อมั่นว่ามาตรการครึ่งๆ กลางๆ นี้ไม่สามารถทำให้ภาวะฉุกเฉินยุติลงได้ ข้าหลวงใหญ่คนใหม่คือ นายพลเซอร์ เจอร์ลัด เทมเพลอร์ (Sir Gerald Templer) เป็นทหารและเป็นผู้อำนวยการปฏิบัติการด้วย ฉะนั้นจึงเป็นหัวหน้าของฝ่ายกำลังทางทหารและพลเรือน และด้วยการ

¹ เซอร์เฮนรี เฮอร์นีย์ ได้มาแทน เซอร์เอ็ดเวิร์ด เกนท์ ผู้ซึ่งถึงแก่กรรมเนื่องจากเครื่องบินตกในระหว่างทางกลับไปยังอังกฤษหลังจากเริ่มภาวะฉุกเฉินไม่นานนัก

รวมสำนักงานทั้งสองเข้าด้วยกัน งานจึงดำเนินไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น นายพลเทมเปิลอร์ เองมุ่งสนใจอยู่ที่หน้าที่ทางทหาร และมี เซอร์ ดอนัลด์ แมคกิลลิฟเรย์ (Sir Donald MacGillivray) ผู้ซึ่งทำงานฝ่ายพลเรือนเป็นผู้ช่วยข้าหลวงใหญ่

นายพลเทมเปิลอร์ ผู้ซึ่งเป็นคนเฉียบขาดมากมีอิทธิพลขึ้นอย่างฉับพลัน เขาเริ่มปลุกขวัญให้คืนมาด้วยการมุ่งให้ประสบผลสำเร็จทางทหาร และในเวลาเดียวกันก็ลงโทษผู้ที่ไม่มีข้ออ้างในการไม่ร่วมมือกับรัฐบาลอย่างรุนแรง วัตถุประสงค์ประการแรกของเขาได้รับความช่วยเหลือทั้งจากอังกฤษและจากเครือจักรภพในเรื่องการจัดเตรียมกองทัพใหม่หลายมากขึ้น กองทัพที่ 7 แห่งกองทัพมลายูที่ขยายตัวขึ้นได้รวมเข้ากับกองพลน้อยกูรข่า และกองพันแห่งกองทัพอังกฤษ ฟิจิ แอฟริกาตะวันออก ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ดังนั้น การรณรงค์ที่ทำให้ภาวะฉุกเฉินสิ้นสุดลงจึงเป็นการปฏิบัติร่วมกันของเครือจักรภพ

นายพลเทมเปิลอร์เองได้เดินทางไปทั่วประเทศเพื่อแนะนำและสืบสวน โดยไม่มีการบอกกล่าวล่วงหน้า และได้ไปยัง “พื้นที่สีดำ” (พื้นที่ที่มีการปฏิบัติการของผู้ก่อการร้ายอย่างมาก) เพื่อที่จะลงโทษผู้กระทำผิดและปลุกขวัญผู้บริสุทธิ์ เท่ากับเป็นการจุดเพลิงให้เกิดการปฏิบัติการต่อต้านผู้ก่อการร้าย ในขณะที่เดียวกันบรรดาผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์มลายูต่างตระหนักว่าการจลาจลครั้งแรกไม่เป็นผลสำเร็จ ส่วนใหญ่เป็นเพราะไม่สามารถได้รับการสนับสนุนจากประชาชน แทบจะไม่มีประโยชน์เลยที่จะอ้างตนว่าเป็นผู้นำในการจลาจลแห่งชาติมลายู หากประชาชนส่วนใหญ่ยังต่อต้านพวกตนอยู่ กลยุทธ์ของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในการทำให้ประชาชนหวาดกลัวก็ทำให้เกิดการต่อต้านได้มากเท่าๆ กับความกลัว และการไม่ได้รับผลสำเร็จของคอมมิวนิสต์ก็ขึ้นอยู่กับความมั่นคงของผู้ที่ทำงานในเมืองและสวนยาง รวมทั้งสถานีตำรวจที่ตั้งอยู่โดดเดี่ยวแต่มีกำลังคนพร้อม หรืออยู่ใน กำแพง ที่ห่างไกล ฉะนั้นคอมมิวนิสต์จึงยุติการโจมตีแบบไม่เลือก และถอยกลับเข้าไปในป่าลึกยิ่งขึ้นเพื่อที่จะแสวงหากลยุทธ์ใหม่ ฝ่ายคอมมิวนิสต์นั้นตระหนักว่า “การแก้ปัญหาทางด้านการทหาร” นั้นล้มเหลว การแสดงกำลังของฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็พ่ายแพ้ คอมมิวนิสต์เป็นฝ่ายสูญเสียการสนับสนุนและไม่ได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้นเลย ฉะนั้น ผู้นำของคอมมิวนิสต์จึงตกลงใจว่าจะต้องเปลี่ยนนโยบายเพื่อที่จะได้รับความเห็นอกเห็นใจจากพวกชนชั้นกลาง และเห็นว่าควรมติการโจมตีแบบไม่เลือก การหวนกลับมาคิดนี้ได้ประจวบกับกับความบิบัติที่เพิ่มขึ้นของฝ่ายกำลังความมั่นคง และตั้งแต่ ค.ศ. 1953 เป็นต้นมา ฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็สูญเสียการริเริ่มซึ่งไม่สามารถเรียกกลับคืนมาอีกได้เลย

การปฏิบัติการของฝ่ายทหารและตำรวจยิ่งรุนแรงและพลิกแพลงมากยิ่งขึ้น ได้มีการปฏิบัติการอย่างกว้างขวางเพื่อที่จะให้พื้นที่ปลอดจากการปฏิบัติการของผู้ก่อ

การร้ายโดยเฉพาะ กองกำลังรักษาความมั่นคงมุ่งไปที่การปฏิบัติการในป่าเพื่อค้นหาและทำลายผู้ก่อการร้ายและที่หลบซ่อน ได้มีการสร้างป้อมขึ้นในป่าลึกให้เป็นฐานปฏิบัติการแนวหน้า และให้ความคุ้มครองแก่ชาวพื้นเมืองซึ่งถูกคอมมิวนิสต์บังคับให้เป็นสาย ได้มีการใช้หน่วยพลร่มและเฮลิคอปเตอร์เพื่อขจัดความยากลำบากในดินแดนที่เป็นป่า กองทหารและตำรวจสามารถที่จะลาดตระเวนได้เป็นเวลานาน ๆ เพราะได้รับเสบียงจากทางอากาศ ทั้งแผนและการปฏิบัติการต่อต้านผู้ก่อการร้ายได้รับการปรับปรุงมากขึ้น ซึ่งมีผลทำให้ต่อมาฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้รับความเสียหายมากกว่าฝ่ายกำลังรักษาความมั่นคงและฝ่ายพลเรือน เมื่อฝ่ายผู้ก่อการร้ายถูกขับเข้าป่าลึกขึ้นทุกทีจำนวน “เหตุการณ์” ก็ลดน้อยลง

นายพลเทมเปิลอร์ยังได้เริ่มดำเนินนโยบายสร้างสิ่งที่เรียกว่า “พื้นที่สีขาว” พื้นที่เหล่านี้เป็นพื้นที่ซึ่งผู้ก่อการร้ายถูกกำจัดออกไปและเป็นพื้นที่ซึ่งได้รับการพิจารณาให้ผ่อนคลายข้อจำกัดในเรื่องอาหารและข้อบังคับเกี่ยวกับภาวะฉุกเฉินอื่นๆ ทั้งนี้เป็นการมุ่งส่งเสริมพลเมืองให้ส่งข่าวสารเกี่ยวกับผู้ก่อการร้ายมากยิ่งขึ้น พฤติการณ์เช่นนี้จึงสามารถกำจัดผู้ก่อการร้ายไปได้ ฉะนั้นจึงเท่ากับเป็นการทำให้พื้นที่อีกแห่งหนึ่งได้กลายเป็น “สีขาว” ได้มีการประกาศ “พื้นที่สีขาว” แห่งแรกในมะละกาเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1952 และนับเป็นก้าวแรกที่จะทำให้คาบสมุทรมาลายูทั้งหมดได้เป็น “สีขาว” อย่างไรก็ตามกระบวนการนี้นับว่าช้ามาก เพราะถึงแม้หลังจาก ค.ศ. 1954 ไปแล้วจำนวนผู้ก่อการร้ายที่เข้ามอบตัวได้เริ่มมีมากขึ้น แต่พวกคอมมิวนิสต์ชั้นหัวหน้าก็ไม่ยอมเลิกการต่อสู้ ใน ค.ศ. 1955 ที่เมืองบาลิงในรัฐเคดาห์ เเตงกู อับดุล ราห์มาน นายกรัฐมนตรีที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ได้พบกับ จิน เปง หัวหน้าคอมมิวนิสต์เพื่อพยายามที่จะยุติการสู้รบอันเปล่าประโยชน์ซึ่งดำเนินมาเป็นเวลา 7 ปีแล้ว ฝ่ายคอมมิวนิสต์ไม่ยินยอมกับเงื่อนไขของ เเตงกู อับดุล ราห์มาน และพากันกลับเข้าป่าไปอีก อย่างไรก็ตาม อัตราการเข้ามอบตัวของฝ่ายผู้ก่อการร้ายก็มีเพิ่มขึ้น และเมื่อ ค.ศ. 1960 ทั้งประเทศก็เป็นพื้นที่สีขาวยกเว้นพื้นที่ใกล้ๆ กับชายแดนประเทศไทย จากที่ซ่อนตัวทางภาคใต้ของประเทศไทยคอมมิวนิสต์ก็ยังคงดำเนินการอย่างที่เรียกกันในตอนนั้นว่าสู้อย่างสิ้นหวัง แม้กระนั้นก็ตามเมื่อมลายูได้รับเอกราชใน ค.ศ. 1957 ภาวะฉุกเฉินก็ยังไม่ยกเลิกไป

ภาวะฉุกเฉินยุติการเป็นภาวะคุกคามต่อมลายูหลัง ค.ศ. 1954 แม้จะยังคงเป็น “เรื่องรบกวน” คำใช้จ่ายมาก คาดคะเนว่าระหว่างปี ค.ศ. 1948-1955 ภาวะฉุกเฉินทำให้รัฐบาลมลายูสูญเสียเงินระหว่าง 150-200 ล้านเหรียญต่อปี ขณะที่รัฐบาลอังกฤษช่วยเหลือ (ส่วนใหญ่เพื่อกองทหารและอุปกรณ์การทหาร) มีมูลค่า 550 ล้านเหรียญต่อปี เงินจำนวนมหาศาลเหล่านี้ซึ่งควรจะได้นำมาใช้ประโยชน์ในการสร้างโรง

พยาบาลและโรงเรียนกลับต้องนำมาใช้เพื่อปราบปรามการจลาจลที่ใช้กำลังอาวุธ ซึ่งมีกำลังคนมากถึง 10,000 คน ภาวะฉุกเฉินเป็นการเปลี่ยนแปลงสำหรับประเทศมลายูมาก แม้ว่ามลายูจะโชคดีที่สงครามเกาหลี ค.ศ. 1951 มีผลทำให้ดีบุกและยางมีราคาสูง ซึ่งเป็น การเพิ่มรายได้ของรัฐบาลอย่างมากก็ตาม

ปรากฏว่ายังมีผลประโยชน์ในทางอ้อมอยู่บ้างทั้งในรูปแบบของหมู่บ้านแห่งใหม่และชาวพื้นเมืองรวมทั้งบุคคลอื่นๆ ที่อยู่ในเขตชนบท นับเป็นครั้งแรกที่รัฐบาลให้ความสนใจจิตใจพลเมืองเหล่านี้ ในขณะที่พวกซึ่งมาตั้งหลักแหล่งใหม่ในหมู่บ้านแห่งใหม่ จะได้รับเครื่องสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น น้ำ ไฟ โรงเรียน สุขศาลาแล้ว ยังจะต้องขยายเครื่องอำนวยความสะดวกทำนองเดียวกันไปยังประชาชนใน กำปง ซึ่งไม่จำเป็นต้องตั้งหลักแหล่งใหม่อีก คนใน กำปง จึงเห็นว่า ค่อนข้าง(เป็นการ)อยู่ดีธรรมที่คนซึ่งต้องสงสัยว่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ก่อการร้ายได้รับประโยชน์มากกว่าพวกที่จงรักภักดีต่อรัฐบาล ฉะนั้น จึงมีการสร้างถนนหลายสายเข้าไปในเขตชนบท สร้างสุขศาลา และส่งสถานพยาบาลเคลื่อนที่ไปยัง กำปง และพลเมืองใน กำปง ก็ได้รับประโยชน์จากการเอาใจใส่ของรัฐบาลเพิ่มขึ้น นายพลเทมเปิลอร์กล่าวไว้ว่า หนทางที่จะเอาชนะลัทธิคอมมิวนิสต์ได้นั้น มิได้มาจากชัยชนะของทหารมากนัก แต่มาจากการชนะใจประชาชน นับว่าจำเป็นที่ประชาชนควรจะต้องเป็นฝ่ายรัฐบาล มิใช่ว่าจะนั่งรอคอยดูผลของการต่อสู้อย่างเดียว การเอาชนะประชาชนให้มาเป็นฝ่ายรัฐบาลนั้นรัฐบาลก็ต้องแสดงให้เห็นว่า สนใจในสวัสดิการของประชาชนอย่างแท้จริงและในขณะเดียวกันก็สนับสนุนให้ประชาชนได้ทำสิ่งต่างๆ เพื่อตนเองด้วย

แผนการของรัฐบาลนั้นมิใช่เพียงแต่อำนวยความสะดวกคุ้มครองป้องกันและอำนวยความสะดวกทางสังคมแก่ประชาชนเท่านั้น ประชาชนยังจะต้องมีส่วนในการรณรงค์เองด้วย ได้มีการตั้งหน่วยรักษาการณ์ขึ้นใน กำปง และหมู่บ้านแห่งใหม่ๆ ประการแรกก็ให้ความช่วยเหลือตำรวจ ต่อมาก็มีหน้าที่รับผิดชอบป้องกันตัวเองอย่างเต็มที่ มีการตั้งสภาหมู่บ้าน มีการเลือกตั้งสำหรับสภาหมู่บ้านและสำหรับสภาที่สำคัญกว่าและใหญ่กว่าด้วยแม้ในขณะที่มีภาวะฉุกเฉินที่สุด ข้าหลวงใหญ่ยังตระหนักว่าความก้าวหน้าทางการเมืองเป็นสิ่งจำเป็นควบคู่ไปกับการเอาชนะการก่อการร้ายทางทหาร ถ้าต้องการให้การคุกคามของคอมมิวนิสต์ยุติลงอย่างแท้จริง

ตลอดระยะเวลาที่คาบสมุทรมลายู กำลังต่อสู้กับการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์นั้น ในรัฐบอร์เนียวก็เป็นระยะเวลาที่กำลังก้าวหน้าไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและพัฒนาทางเศรษฐกิจมากขึ้น ทั้งชาวรักและชาวนาห์ต่างโชคดีที่ไม่ต้องร่วมต่อสู้โดยตรง แม้ว่าชาวรักจะให้ความช่วยเหลือแก่กำลังของเครือจักรภพในมลายูด้วยการส่งหน่วยลาด

ตระเวนดยก ซึ่งต่อมาใน ค.ศ. 1953 รวมตัวเป็นกองทหารตระเวนป่าของซาราวัก ที่พื้นฟูขึ้นมาใหม่

ความสนใจในสองรัฐนี้พุ่งไปที่เรื่องเศรษฐกิจและสังคม อาทิ โรงพยาบาล โรงเรียน และถนนหนทางมากขึ้น มากกว่าที่จะพุ่งความสนใจไปที่เรื่องการเมือง จนกระทั่ง ค.ศ. 1956-57 จึงได้มีการเลือกตั้งครั้งแรกขึ้นโดยการลงคะแนนลับสำหรับสภาเทศบาลคูชิง และขณะเดียวกันสภานกริได้รับเสียงข้างมากอย่างไม่เป็นทางการ ในรัฐซาบาห์วิวัฒนาการทางการเมืองเป็นไปอย่างเชื่องช้ากว่า และจนกระทั่ง ค.ศ. 1962 สภานิติบัญญัติจึงได้มีเสียงข้างมากอย่างไม่เป็นทางการ อย่งไรก็ตาม ปรากฏว่ามีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ ระหว่าง ค.ศ. 1881 ถึง ค.ศ. 1954 ได้มีการสร้างถนนในซาบาห์ยาว 300 ไมล์ ในระยะ 3 ปีระหว่าง ค.ศ. 1954-57 มีการสร้างถนนยาว 600 ไมล์ขึ้นอีก การสร้างถนนนี้ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาด้านการเกษตรมาก หลังสงครามแล้ว มีการสร้างและขยายท่าเรือซึ่งสามารถรับจำนวนน้ำหนักรบรรทุกเพิ่มขึ้นจาก 500,000 ตันใน ค.ศ. 1951 เป็น $2\frac{1}{2}$ ล้านตันใน ค.ศ. 1963 แต่สินค้าซึ่งทำความก้าวหน้าให้มากที่สุดในช่วงปีหลังสงครามนั้นได้แก่ ไม้ ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นความมั่งคั่งและรายได้ที่สำคัญของรัฐซาบาห์ การส่งไม้ออกนอกภูตหน้ายังขึ้นเนื่องจากพบตลาดใหม่ในญี่ปุ่น ซึ่งซื้อไม้ถึง 80 เพอร์เซ็นต์ และการผลิตก็สูงขึ้นจาก 9 ล้านลูกบาศก์ฟุตในปี ค.ศ. 1954 เป็น 82 ล้านลูกบาศก์ฟุตในปี ค.ศ. 1963 การส่งไม้เป็นสินค้าออกนั้นมีมูลค่า 150 ล้านเหรียญใน ค.ศ. 1963 สิ่งที่ทำรายได้สำคัญสองประการให้แก่ซาบาห์ คือ ยางและเนื้อมะพร้าวแห้ง ส่วนซาราวักนั้นยางและพริกไทยเป็นสินค้าที่เป็นรายได้ของรัฐ

ด้วยการที่ฝ่ายบริหารมีรายได้สูงขึ้น จึงทำให้การปรับปรุงบริการสังคมดีขึ้นในซาราวักและซาบาห์ อัตราการเกิดสูงขึ้น ส่วนอัตราการตายด้วยโรคลดลง ดังนั้นการพัฒนาที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในรัฐบอร์เนียวจึงอยู่ที่การเพิ่มจำนวนประชากรอย่างสม่ำเสมอ ในซาบาห์ประชากรเพิ่มขึ้นจาก 334,141 ใน ค.ศ. 1951 เป็น 454,421 ใน ค.ศ. 1960 ซึ่งเป็นอัตราการเพิ่ม 36 เพอร์เซ็นต์ เมื่อเปรียบกับการเพิ่มขึ้นเพียง 20 เพอร์เซ็นต์ในระหว่าง ค.ศ. 1931 ถึง ค.ศ. 1951 ในซาราวักพลเมืองเพิ่มขึ้นถึง 744,529 ใน ค.ศ. 1960 ในรัฐทั้งสองนี้ชาวพื้นเมืองมี 67 เพอร์เซ็นต์ของพลเมืองทั้งหมด และมีชาวจีน 31 เพอร์เซ็นต์ในซาราวัก และ 23 เพอร์เซ็นต์ในซาบาห์ และปัจจุบันสังคมหลากหลายที่ตั้งเป็นปึกแผ่นมั่นคงในรัฐบอร์เนียว

ในการพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นต่อมานั้น บางทีแนวโน้มที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในช่วงหลังสงครามในดินแดนบอร์เนียว ก็คือ ความเคลื่อนไหวด้านความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างซาราวัก ซาบาห์และบรูไน รัฐบาลอังกฤษรู้สึกว่

ความร่วมมือกันระหว่างรัฐทั้งสามนี้จะมีค่ายิ่งในด้านการสื่อสาร การจัดการเกี่ยวกับกฎหมาย การป้องกัน และในเรื่องอื่นๆ ที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน ในแง่ของการหาเงินจำนวนมากซึ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนานั้น การร่วมมือกันเป็นการสิ้นเปลืองน้อยกว่า ฉะนั้นใน ค.ศ. 1951 ศาลสูงแห่งซาราวัค ซาบาห์และบรูไนจึงรวมตัวกันเพื่อให้มีศาลสูงเพียงแห่งเดียว และศาลอุทธรณ์แห่งเดียวสำหรับรัฐทั้งสาม ใน ค.ศ. 1953 ได้จัดให้มีการประชุมระหว่างรัฐทั้งสามเพื่อพิจารณาการร่วมมือกันในการบริหาร

เมื่อต้น ๆ ค.ศ. 1950 เศษ การร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดนับเป็นเหตุผลที่ดีในการบริหาร แต่ต่อมาได้มีการแนะนำให้มีความสัมพันธ์ทางด้านการเมืองใกล้ชิดยิ่งขึ้น ค.ศ. 1958 มีการอภิปรายกันอย่างเปิดเผยในทางที่พอจะทำให้รัฐซาบาห์ ซาราวัค และบรูไน รวมกันเป็นสหพันธ์ ประเทศมลายูนั้นเพิ่งได้รับเอกราช จึงมีอาณาเขตน้อยมากเหลืออยู่ในเอเชีย แต่ในเวลาเดียวกัน ก็เป็นเรื่องยากที่รัฐบอร์เนียวทั้งสามจะคงเป็นเอกราชตามลำพัง อย่างไรก็ตาม ในรูปแบบของความสัมพันธ์ รัฐทั้งสามก็มีทางที่จะได้รับผลสำเร็จมากกว่า ได้มีการสงวนไว้ซึ่งข้อเสนอแนะในรัฐทั้งสามนี้ ทั้งรัฐซาบาห์และซาราวัค ได้แสดงท่าทีสนใจ อย่างไรก็ตาม สุลต่านแห่งบรูไนมิได้กระตือรือร้นในเรื่องนี้เลย บรูไนแสดงนัยว่า ความสัมพันธ์ของบรูไนกับรัฐมลายูต่างๆ ในคาบสมุทรมันใกล้ชิดกันมากกว่าซาบาห์และซาราวัคซึ่งเป็นเพื่อนบ้าน ข้อเสนอจึงมิได้คืบหน้า เพราะสหพันธ์บอร์เนียวจะไม่เพียงพอในเรื่องการเงินถ้าหากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบรูไนที่มั่งคั่งด้วยน้ำมัน แต่ที่น่าสนใจก็คือ อีกห้าปีต่อมา ซาบาห์และซาราวัคได้รวมกับคาบสมุทรมลายูมิใช่บรูไน

เอกราช

ขอย้อนกลับไปกล่าวถึงวิวัฒนาการอันนำไปสู่ความสำเร็จในการได้มาซึ่งเอกราชของมลายู เหตุการณ์เกี่ยวกับภาวะฉุกเฉินเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในการปกครองตนเอง ทั้งนี้เพราะในขั้นแรกความก้าวหน้าของสถาบันที่ปกครองตนเองนั้นเป็นเรื่องสำคัญรองมาจากการปราบปรามลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่อังกฤษก็ไม่เคยล้มเป้าหมายการเป็นเอกราชในบ้านปลายซึ่งปรากฏอยู่ในคำสั่งที่ให้แก่ นายพล เทมเปิลเลอร์ เมื่อได้รับแต่งตั้งให้เป็นข้าหลวงใหญ่ ปี ค.ศ. 1952 ดังคำสั่งมีว่า

นโยบายของรัฐบาลอังกฤษในสหราชอาณาจักรก็คือ มลายูควรต้องเป็นประเทศที่ปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ ตามวิถีทาง รัฐบาลอังกฤษหวังอย่างเชื่อมั่นว่า มลายูจะเข้ามายุ่งในเครือจักรภพ

การก่อการร้ายของคอมมิวนิสต์ทำให้ความก้าวหน้า
ในทางการเมืองและการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ
รวมทั้งความผาสุกของประชาชนต้องล่าช้าลง ฉะนั้นงานชิ้น
แรกของท่านในมลายูจึงต้องเป็นการฟื้นฟูกฎหมายและ
ระเบียบวินัย เพื่อว่าจะได้ขจัดอุปสรรคต่อความก้าวหน้าให้
พ้นไป

นายพลเทมเปเลอร์ ตระหนักดีว่าจะต้องพัฒนาวัตถุประสงค์ทั้งสองประการควบ
คู่กันไป และวิธีที่ดีที่สุดที่จะเอาชนะผู้ก่อการร้ายให้ได้ นั่นก็คือ การส่งเสริมวิวัฒนาการ
ของลัทธิชาตินิยมมลายู ซึ่งจะปลุกกระตุ้นความรู้สึกของประชาชนให้ต่อต้านคอมมิวนิสต์
ดังนั้น ถึงแม้ว่า การปราบปรามลัทธิก่อการร้ายจะมาเป็นเรื่องแรกก็ตาม ภาวะฉุกเฉิน
ก็ได้กระตุ้นความรู้สึกในเรื่องความรักชาติให้เกิดขึ้น และเร่งให้ชาวมลายูร่วมมือกับงาน
ของรัฐบาล เราได้เคยเห็นมาแล้วว่า การปลุกความรู้สึกของชาวมลายูเกิดขึ้นได้อย่างไร
เมื่อ ค.ศ. 1946 และการตั้ง UMNO ทำให้พรรคการเมือง ได้รับการสนับสนุน
จากชาวมลายูอย่างแพร่หลายมาแล้วเช่นไร พฤติการณ์ดังนี้เป็นความรู้สึกของชาวมลายู
เป็นพิเศษที่ได้รับการปลุกขึ้นมาให้ป้องกันในสิ่งที่ชุมชนชาวมลายูคิดว่าเป็นสิทธิโดย
เฉพาะของพวกเขา วิวัฒนาการของลัทธิชาตินิยมมลายูนั้นเกิดขึ้นในเวลาต่อมา และ
ภาวะฉุกเฉินก็เป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดขึ้นอีกด้วย ผู้ก่อการร้ายมิได้คำนึงถึงเชื้อชาติ
หรือชุมชนใดๆ ในการข่มขู่โจมตีและฆาตกรรม ทั้งหมดล้วนเป็นเหยื่อและชุมชนก็เริ่ม
ตระหนักว่า เป็นผลประโยชน์ร่วมกันสำหรับทุกคนที่จะต้องร่วมมือกันปราบปรามการ
กระทำของคอมมิวนิสต์ จากจุดนี้เองซึ่งเป็นเพียงก้าวเล็กๆ ก่อนที่จะเริ่มไปสู่การร่วมมือ
กันทางการเมือง ได้เคยกล่าวมาแล้วถึง MCA ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจการด้วย
สวัสดิการให้แก่หมู่บ้านแห่งใหม่ ได้กลายเป็นตัวแทนกลุ่มของชุมชนชาวจีนหลายๆ
กลุ่มมาแล้วเช่นไร และในปี ค.ศ. 1951 ได้จัดตั้งขึ้นเป็นพรรค "พันธมิตร" กับพรรค
มลายูคือ UMNO เพื่อมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งเทศบาลกัวลาลัมเปอร์ พันธมิตรนี้
ประสบความสำเร็จมากจนกระทั่งการร่วมมือทางการเมืองครั้งนี้ดำเนินสืบไปในการ
เลือกตั้งระดับเทศบาล ระดับรัฐและระดับสหพันธ์ในที่สุด Malayan Indian Con-
gress ต่อมาได้เป็นสมาชิกอันดับที่สามของพรรคพันธมิตร ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มตัวแทน
ใหญ่ของชุมชนสำคัญๆ ทั้งสาม

ใน ค.ศ. 1951 ได้มีการแนะนำให้ใช้ระบบสมาชิกในรัฐบาลสหพันธ์และการเลือกตั้ง
ในท้องถิ่นขึ้นหลายครั้ง การปรับปรุงที่ค่อยเป็นค่อยไปในระหว่างสถานการณ์ภาวะ
ฉุกเฉินเมื่อ ค.ศ. 1953 ได้ส่งเสริมพรรคพันธมิตรให้เรียกร้องต่อสภานิติบัญญัติของสหพันธ์
ให้มีการเลือกตั้งขึ้น ในการเจรจาตกลงกับอังกฤษซึ่งเกิดขึ้นต่อจากการเรียกร้องนี้ พรรค

พันธมิตรคงยืนยันว่า สมาชิก 52 คนในจำนวน 58 คนจะต้องมาจากการเลือกตั้ง มีการเลือกตั้งของประเทศขึ้นเป็นครั้งแรก มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,280,000 คนในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1955 พรรคเนการา (Negara) ซึ่งมี ดาโต๊ะอน และพรรคแพน มลายัน อิสลามิก (Pan-Malayan Islamic Party) ต่างคัดค้านพรรคพันธมิตร ทั้งสองพรรคนี้เป็นพรรคอนุรักษนิยมมากกว่าพรรคร่วมซึ่งมี เเตงกู อับดุล ราห์มาน เป็นผู้นำ พรรคร่วมนี้ได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้น ได้คะแนนเสียงถึง ราว 80% ของคะแนนเสียงทั้งหมด คือได้ 51 ใน 52 ที่นั่ง) และเตงกู อับดุล ราห์มาน ก็ได้เป็นนายกรัฐมนตรีของรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาและข้าราชการพลเรือน แต่นับว่าเป็นรัฐบาลซึ่งชาวมลายูได้มีอิทธิพลโดยแท้จริงเป็นครั้งแรก รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลซึ่งได้ให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ก่อการร้ายใน ค.ศ. 1955 ด้วยความพยายามที่จะยุติภาวะฉุกเฉิน เเตงกู อับดุล ราห์มาน พร้อมด้วย ตุน ตัน เซง ล็อก (Tun Tan Cheng Lock) และนายเดวิด มาร์แชลล์ (David Marshall) ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ในขณะนั้น ได้พบปะกับ จิน เปง หัวหน้าคอมมิวนิสต์ที่บาลิงในรัฐเคดาห์ เพื่อพยายามจะให้ผู้ก่อการร้ายเข้ามาอบตัว อย่างไรก็ตาม การพบปะครั้งนี้ไม่ประสบผลสำเร็จและภาวะฉุกเฉินก็ยังคงดำเนินสืบไปแม้หลังจากการได้รับเอกราชแล้วเมื่อ ค.ศ. 1957 และก็เพิ่งจะยกเลิกเป็นทางการเมื่อ ค.ศ. 1960

หนึ่งในบรรดาปัญหาสำคัญที่สุดที่รัฐบาลชุดที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาใหม่เผชิญอยู่ก็คือ การฟื้นฝ่าอุปสรรคของการรวมชาติในมลายู ซึ่งจะได้รับเอกราชในเวลาต่อมาไม่นาน ดังได้เคยกล่าวมาแล้วว่า พรรคพันธมิตรซึ่งได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งแรกๆ เหล่านี้เป็นการรวมพรรคสามพรรคเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนสำคัญสามชุมชนในชาติ มีหลายกรณีด้วยกันที่พรรคพันธมิตรแสดงถึงการเป็นตัวแทนของประเทศ และการรวมตัวกันของชุมชนทั้งสามนี้ ก็เป็นก้าวสำคัญที่จะนำไปสู่การได้รับเอกราช แต่ทว่าวัตถุประสงค์ขั้นสุดท้ายก็คือ วิวัฒนาการของการรวมชาติมลายูให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ปัญหาการแตกแยกสองประการจำเป็นจะต้องแก้ไข ประการแรก ความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจจะหว่างชุมชนที่ใหญ่ที่สุดสองชุมชน ได้แก่ ชุมชนมลายู และชุมชนจีน ในชุมชนทั้งสองแห่งนี้ชาวมลายูมีส่วนแบ่งในความมั่งคั่งของชาติน้อยกว่าไม่ได้สัดส่วน (ชาวมลายูเป็นชาวไร่ชาวนาและเกษตรกร) ในเมื่อชุมชนหนึ่งมีความทุกข์ยากทางด้านเศรษฐกิจ ก็ย่อมเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ ประการที่สอง มีความต้องการที่จะเร่งให้กลืนชาวจีนมลายูและชาวอินเดียมลายูด้วยการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติ ซึ่งมุ่งเน้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมลายู

ขั้นแรกรัฐบาลหันไปสู่ปัญหาที่สองด้วยการตั้งคณะกรรมการศึกษาพิเศษเมื่อ ค.ศ. 1956 โดยมี ดาโต๊ะ (ต่อมาเป็นตน) อับดุล ราซัค เป็นประธาน ซึ่งเป็นรัฐมนตรีศึกษาคนแรก คณะกรรมการนี้ได้ลงมติเป็นครั้งแรกเกี่ยวกับโครงการการศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีหลักสูตรร่วมกันสำหรับโรงเรียนทุกแห่ง ไม่ว่าโรงเรียนนั้นจะสอนภาษาใด รัฐบาลมีเจตนาที่จะให้ใช้ภาษามลายูและภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสอนโดยให้มีการสอนภาษาจีนและภาษาฮินดีด้วย โรงเรียนทุกแห่งจะรวมเข้าอยู่ในระบบของรัฐบาล ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และโรงเรียนซึ่งไม่ปรารถนาจะทำตามนี้ก็จะไม่ได้รับความช่วยเหลือทางด้านการเงินจากรัฐบาล

วัตถุประสงค์ที่สำคัญเบื้องหลังข้อเสนอเหล่านี้ซึ่งนำมาใช้เมื่อ ค.ศ. 1957 ก็คือการมีนโยบายซึ่งจะรวมอนุชนรุ่นหลังเข้าด้วยกัน เพราะทุกโรงเรียนมีระบบแบบเดียวกัน ได้มีการเน้นในเรื่องการสร้างโรงเรียนใหม่ๆ ขึ้นมาก เพื่อว่าเด็กทุกๆ คนจะสามารถเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาได้เป็นเวลา 6 ปี

ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนชาวมลายูนับเป็นบ่อเกิดของความวิตกกังวลอย่างใหญ่หลวงของหัวหน้าชาวมลายูมาตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สอง อย่างไรก็ตาม มิได้มีการดำเนินการใดๆ มากนักในอันที่จะให้รัฐบาลยื่นมือเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จนกระทั่งได้มีการก่อตั้ง UMNO ขึ้นใน ค.ศ. 1946 แต่ความพอใจที่ได้รับผลสำเร็จมีเพียงเล็กน้อยก่อนที่จะแต่งตั้ง ดาโต๊ะ ออน เป็นรัฐมนตรีมหาดไทย เมื่อ ค.ศ. 1951 ดาโต๊ะ ออน ยังได้เป็นประธานกรรมการพัฒนาชนบทและอุตสาหกรรม (Chairman of the Rural and Industrial Development Authority - RIDA)¹ ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจด้วยการให้การฝึกอบรมและการให้เงินกู้แก่ชุมชนชาวมลายูในชนบท RIDA เป็นก้าวแรกที่จะส่งเสริมชาวชนบทให้ยกมาตรฐานการครองชีพ แต่การแก้ไขความยากจนในชนบทอย่างเต็มที่นั้นจะกระทำได้อีกต่อเมื่อหลังจากได้รับเอกราชและหลังจากการสิ้นสุดภาวะฉุกเฉินแล้ว เมื่อการพัฒนาชนบทได้กลายเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลและเข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมของ ตน อับดุล ราซัค รองนายกรัฐมนตรีอีกวาระหนึ่ง

มีการเรียกร้องเอกราชมากขึ้นตลอดระยะเวลาภาวะฉุกเฉิน ใน ค.ศ. 1955 บรรดาพันธมิตรได้เรียกร้องให้มีการปกครองตนเองขึ้นภายในสองปีและได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์ภายใน 4 ปี เป็นที่ตระหนักกันในเวลาต่อมาว่า ด้วยภาวะฉุกเฉินภายใต้ความควบคุมที่เข้มงวดกดขี่ การกำหนดเวลาเป็นเอกราชเช่นนั้นเป็นการล่าช้าเกินไป ดังนั้นใน ค.ศ. 1956 คณะผู้แทนชาวมลายูอันประกอบด้วยผู้แทนของประมุขต่างๆ

¹ ปัจจุบันเรียกว่า Majlis Amanah Ra'ayat (MARA)

และรัฐมนตรีของพรรคพันธมิตร ได้เดินทางไปลอนดอนเพื่อเจรจาดกลางเกี่ยวกับเอกราชใน ค.ศ. 1957 ในประเทศอังกฤษ คณะผู้แทนได้เผชิญกับการคัดค้านข้อเรียกร้องเหล่านี้แต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น รัฐบาลอังกฤษมิได้มีความตั้งใจที่จะทำให้การได้รับเอกราชของสหพันธ์ต้องล่าช้าและเสี่ยงต่อการที่จะทำให้ความร่วมมือซึ่งประสบความสำเร็จในอันที่จะเลิกภาวะฉุกเฉินต้องล้มเหลวไป เกือบจะไม่มีการโต้แย้งใดๆ เลยเกี่ยวกับการให้เอกราช การเจรจาดกลางส่วนใหญ่เกี่ยวกับรูปแบบของรัฐธรรมนูญของมลายูที่เป็นเอกราช เรื่องนี้มิใช่เป็นปัญหาตรงไปตรงมาซึ่งจะแก้ไขได้โดยง่าย มีปัญหาสลบซับซ้อนอีกมาก ที่เป็นปัญหาสำคัญที่สุดก็คือ สังคมหลากหลายของมลายู และที่ต้องอภิปรายกันมากก็คือ ฐานะของบรรดาประมุขและปัญหาเกี่ยวกับสัญชาติ

พรรคพันธมิตรเสนอแนะว่า คณะกรรมการการเครื่อจักรภพควรต้องรับผิดชอบในการร่างรัฐธรรมนูญแล้วนำข้อเสนอของคณะกรรมการการเสนอต่อบรรดาประมุขและรัฐบาลมลายูและรัฐบาลอังกฤษ คณะกรรมการอันมี ลอร์ด रिड (Lord Reid) เป็นประธาน มีสมาชิกจากอังกฤษ อินเดีย ออสเตรเลีย และปากีสถาน ในที่สุดคณะกรรมการนี้ได้ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1957 ซึ่งส่วนใหญ่แล้วขึ้นอยู่กับบันทึกที่พรรคพันธมิตรเสนอขึ้นมา ด้วยการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กลายเป็นรัฐธรรมนูญของมลายู และต่อมาก็ได้เป็นรัฐธรรมนูญของมาเลเซียในปัจจุบัน

รัฐธรรมนูญมลายูซึ่งใช้บังคับพร้อมกับการประกาศเอกราชเป็นรัฐธรรมนูญของสหพันธ์ รัฐธรรมนูญฉบับนี้จำลองแบบมาจากข้อตกลงสหพันธ์มลายูฉบับ ค.ศ. 1948 (Federation of Malaya Agreement of 1948) ในเรื่องรัฐต่างๆ และบรรดาประมุขยังคงมีสิทธิและอำนาจบางประการในขณะที่รัฐบาลกลางควรมีอำนาจสูงสุดในเรื่องสำคัญๆ ทั้งหมด อีกนัยหนึ่งรัฐธรรมนูญของมลายูจะเป็นสหพันธ์ “ที่แข็งแกร่ง” ซึ่งอำนาจสำคัญๆ และอำนาจที่เหลืออยู่ตกอยู่กับสหพันธ์ รัฐต่างๆ จะคงมีอำนาจอย่างจำกัดและแหล่งรายได้ที่จำกัดเท่านั้น ต่างกันกับรัฐธรรมนูญอเมริกันซึ่งเน้นในเรื่อง “สิทธิของรัฐ” และจำกัดอำนาจของรัฐบาลสหพันธ์ ในมลายูอำนาจของรัฐบาลสหพันธ์มิได้จำกัดเลยในทางปฏิบัติ

ดังนั้นในประการแรก มลายูจะเป็นสหพันธ์ที่รวมอำนาจอย่างมาก แม้ว่ารัฐต่างๆ จะยังคงมีความเป็นเอกเทศของตนอยู่ เช่นในกรณีของรัฐกลันตัน เป็นต้น ยังรักษาไว้ซึ่งระบบข้าราชการพลเรือนของตนเองอยู่ รัฐยะโฮร์ ก็ยังมีกำลังทหารของตนเองและรัฐที่มีได้เป็นสหพันธ์ทั้งหลายก็ยังคงมีวันพฤหัสบดีและวันศุกร์เป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ ในประการที่สอง โครงสร้างหลักของการปกครองก็คือ การมีกษัตริย์ตามระบอบรัฐธรรมนูญ นั่นก็คือ การมีกษัตริย์ปกครองโดยผ่านรัฐสภา เนื่องจากเป็น

ไปไม่ได้จริงๆ ที่จะเลือกกษัตริย์อย่างถาวรจากบรรดาตระกูลประมุขทั้งเก้า จึงตกลงกันว่า บรรดาประมุขทั้งเก้าจะต้องเลือกใครคนใดคนหนึ่งให้เป็นประมุขสูงสุด หรือยังดี เปอตวน อากง เป็นเวลา 5 ปี ประมุขสูงสุดคนแรกของมลายูที่เป็นเอกราชได้แก่ ยังดี เปอตวน เบซาร์ แห่งเนกรี เซมบิลัน ตวนกู อับดุล ราห์มาน อิบนิ อัล มาร์ฮัม ตวนกู มุฮัมหมัด

รัฐสภาประกอบด้วยสองสภา คือสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรง 104 คน และสมาชิกสภาสูง 38 คน ซึ่งได้รับแต่งตั้งและได้รับเลือกตั้งโดยทางอ้อม อำนาจส่วนใหญ่จะตกอยู่แก่ เดวัน รา-ยัด (Dewan Ra'ayat) ซึ่งได้รับเลือกตั้ง และ เดวัน เนการา (Dewan Negara) มีอำนาจเพียงยับยั้งกฎหมายได้เพียงหนึ่งปี ยกเว้นมาตรการบางอย่าง เช่น งบประมาณ

ในสภาสูง สมาชิก 16 คน จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของผลประโยชน์ต่างๆ โดยเฉพาะ เช่น orang asli¹ อุตสาหกรรมตีบุกและยาง ส่วนสมาชิก 2 คน จะได้รับเลือกตั้งโดยสภาของแต่ละรัฐ

เนื่องจากรัฐธรรมนูญของมลายูเป็นสหพันธ์ แต่ละรัฐจึงควรมีรัฐบาลของตนเอง และสหพันธ์ยังมี เซิตเติลเมนท์ แห่งป็นังและมะละกาเดิม ซึ่งมีฐานะเช่นเดียวกันเข้ามาร่วมด้วย สมเด็จพระราชินีแห่งอังกฤษ ยกเลิกอำนาจอธิปไตยทั้งหมดเหนือเซิตเติลเมนท์เหล่านี้ และเซิตเติลเมนท์เหล่านี้ก็ได้รับรูปแบบการปกครองทำนองเดียวกันกับรัฐอื่นๆ แต่ทว่ามีผู้ว่าราชการเป็นผู้นำของรัฐแทนสุลต่าน แต่ละรัฐจะมีสภาของรัฐที่ได้รับเลือกอย่างสมบูรณ์ของตนเอง และรัฐบาลของรัฐแต่ละรัฐเลือกมาจากพรรคซึ่งมีสมาชิกเสียงข้างมากที่ได้รับเลือกตั้งในสภา สภาแห่งรัฐจะมีอายุได้ 4 ปีเป็นอย่างมาก และหลังจากนั้นจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่ สภาแห่งรัฐนี้จึงมีอายุน้อยกว่ารัฐสภาสหพันธ์ 1 ปี เพราะรัฐสภาสหพันธ์มีอายุ 5 ปีเป็นอย่างสูง

ประเด็นสำคัญอื่นๆ ได้แก่ ฐานะพิเศษของชาวมลายู สัญชาติและภาษาประจำชาติ เป็นที่ตกลงกันว่า ควรให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายูเป็นระยะเวลา 10 ปีหลังจากเอกราชเพื่อที่จะทำให้ชาวมลายูได้ปรับปรุงฐานะทางด้านเศรษฐกิจของตนให้ดีขึ้น ทั้งนี้รวมถึงอัตราส่วนการเป็นข้าราชการพลเรือนและในการให้ทุนการศึกษา สัญชาติเป็นสิทธิของทุกคนที่เกิดในมลายูหลังเอกราช ส่วนคุณสมบัติบางประการเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญชาติสำหรับบุคคลที่อาศัยอยู่ในมลายูนั้น ก็จะผ่อนผันให้ในระยะเวลาจำกัดหลังจากเอกราช (Merdeka) ภาษาประจำชาติของมลายูที่เป็นเอกราชแล้วนี้ก็คือ ภาษามลายู แต่จนกระทั่ง ค.ศ. 1967 ทั้งภาษามลายูและภาษาอังกฤษก็ยังคงเป็นภาษาราชการอยู่

¹ คำนี้แปลว่า "ชาวพื้นเมืองดั้งเดิม" เช่นเผ่าเนกรีโต เป็นต้น

เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม ค.ศ. 1957 ประมุขของรัฐมลายู และ เซอร์ ดอนัลด์ แมคกิลลิฟเรย์ ผู้ซึ่งลงนามแทนในพระนามของพระนางเจ้าอลิซาเบธที่ 2 ได้ลงนามกันในข้อตกลงเกี่ยวกับสหพันธรัฐมลายูที่กัวลาลัมเปอร์ ซึ่งทำให้มลายูตระเตรียมการเพื่อประกาศเอกราช เมื่อเที่ยงคืนวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ. 1957 ผู้ชนจำนวนมากได้ชุมนุมกันที่ ปะดัง (padang) ในกัวลาลัมเปอร์ และมองดูธงชาติอังกฤษชักลงเป็นครั้งสุดท้าย วันต่อมา ดยุกแห่งกลอสเตอร์ (Duke of Gloucester) ผู้ซึ่งเสด็จมามลายูในฐานะเป็นตัวแทนของสมเด็จพระนางเจ้าก็ทรงมอบความเป็นเอกราชอย่างเป็นทางการให้แก่ เองกู อับดุล ราห์มาน นายกรัฐมนตรี พิธีนี้กระทำกันที่สเตเดียม เมอเดคา (Stadium Merdeka) ต่อหน้าผู้ชนมากมาย ซึ่งรวมทั้งประมุขต่างๆ และ ยงดี เปอตวน อากง ที่เพิ่งได้รับเลือกตั้งขึ้นใหม่ ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นประมุขคนแรกของรัฐแห่งมลายูเป็นทางการเมื่อวันที่ 2 กันยายน ด้วยพิธีเหล่านี้และการเริ่มใช้รัฐธรรมนูญใหม่ รัฐทั้งเก้าและเซิตเติลเมนต์ทั้งสองแห่งก็ได้กลายเป็นชาติเอกราชแห่ง Persekutuan Tanah Melayu¹

¹Persekutuan แปลว่าทุ่งว่าง

19. สิงคโปร์-จากการเป็นอาณานิคมมาเป็นนครรัฐ

พลเมืองของสิงคโปร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวจีนได้รับความยากลำบากอย่างสาหัส ในระหว่างการยึดครองของญี่ปุ่น ชาวจีนเป็นจำนวนมากถูกจับกุมโดยปราศจากสาเหตุ และถูกประหารโดยมิได้ขึ้นศาล เช่น ญี่ปุ่นอ้างว่า ญี่ปุ่นตั้งใจที่จะกำจัดคอมมิวนิสต์ทั้งหมดโดยเฉพาะ แต่เราก็ต้องการที่จะจัดพวก “บอนทำลาย” ทั้งหมดด้วย ชาวสิงคโปร์จำนวนมากนับพันถูกดึงตัวออกมาจากแถวแสดงตัว พวกเหล่านี้ถูกซักถามและถูกทรมาน รวมทั้งถูกสังหารเป็นจำนวนประมาณ 50,000 คน ญี่ปุ่นยังชอบนำเอาศีรษะไปเสียบประจานไว้ตามถนนเพื่อเป็น “ตัวอย่างแก่คนอื่น ๆ” ชื่อใหม่ของสิงคโปร์เป็นภาษาญี่ปุ่น คือ ซิโยนัน (Syonan) ซึ่งมีความหมายว่า “แสงสว่างแห่งภาคใต้” อันเป็นชื่อที่ประชาชนส่วนมากรู้สึกว่า เป็นการเยาะเย้ยถากถาง

ฉะนั้น จึงเป็นความรู้สึกโล่งใจที่สิงคโปร์ได้รับข่าวการยอมจำนนของญี่ปุ่นเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1945 ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากว่ากองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรจะยึดสิงคโปร์กลับคืนมาจากญี่ปุ่น ก็ย่อมคาดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้แก่สิงคโปร์อย่างใหญ่หลวง ดังได้กล่าวมาแล้วในหน้า 234 ถึงเรื่องการเตรียมการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายวางแผนกระทรวงอาณานิคมในลอนดอนได้กำหนดไว้สำหรับมาเลเซียหลังสงคราม เท่าที่เกี่ยวข้องกับสิงคโปร์ รัฐธรรมนูญของสหภาพมลายูฉบับ ค.ศ. 1946 ทำให้สเตอร์สส์เซตเติลเมนต์สิ้นสุดลงโดยการรวมปีนังและมะละกาเข้ากับรัฐมลายูใหม่ และปล่อยให้สิงคโปร์เป็นอาณานิคมของอังกฤษต่างหาก ช่วงระหว่างเวลาที่เหลือของปี ค.ศ. 1945 และ ค.ศ. 1946 รัฐบาลทหารของอังกฤษได้ปกครองสิงคโปร์ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งต่างหากด้วยความหวังว่าจะจัดการปกครองเสียใหม่

รัฐบาลภายใต้การปกครองแบบอาณานิคม

การแยกสิงคโปร์ออกจากคาบสมุทรมลายูนั้น เกิดจากเหตุผลสำคัญสองประการ ประการแรก ความสำคัญของฐานทัพทางทหารของสิงคโปร์ และปัญหาทางการเมืองอันอาจเกิดขึ้น และประการที่สอง การที่สิงคโปร์มีพลเมืองชาวจีนอย่างล้นหลาม จะทำให้เกิดความไม่สมดุลกันในทางเชื้อชาติในคาบสมุทรมลายู อย่างไรก็ตาม ความเป็นไปได้ที่จะนำเอาสิงคโปร์กับคาบสมุทรมลายูมารวมกันในเวลาต่อมานั้น ยังไม่หมดโอกาสไปเสียทีเดียว (ดูหน้า 268 ล่าง)

ตามรัฐธรรมนูญการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดในการจัดระเบียบใหม่สำหรับ การปกครองสิงคโปร์ก็คือ การให้มีสมาชิกส่วนข้างมากไม่เป็นทางการในสภานิติบัญญัติ สภาจะประกอบด้วยสมาชิกไม่เป็นทางการ 13 นาย และสมาชิกทางการ 10 นาย และ ในบรรดาสมาชิกที่มีได้เป็นทางการ 6 นาย จะต้องได้รับการเลือกตั้งโดยตรง และอีก 3 นายได้รับเลือกโดยหอการค้า คนในบังคับอังกฤษทุกคนซึ่งมีอายุเกินกว่า 21 ปี จะได้รับสิทธิในการออกเสียงลงคะแนน นโยบายของอังกฤษยังคงมีว่า ความก้าวหน้า ของรัฐธรรมนูญจะเกิดจากการค่อยๆ โอนอำนาจให้แก่พลเมืองในบังคับอังกฤษที่เกิด ในสเตรตส์เซตเติลเมนต์และได้รับการศึกษาตามแบบอังกฤษ อย่างไรก็ตาม การเริ่มนี้ มิได้คำนึงถึงผลของสงครามและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่ต่างๆ ในเอเชีย โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในประเทศจีน อนุชนรุ่นหลังในสิงคโปร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ได้รับการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมชั้นกลางของชาวจีน ได้มีความสนใจเป็นอันมากในการต่อสู้ที่กำลัง ดำเนินอยู่ในประเทศจีนระหว่างฝ่ายคอมมิวนิสต์และฝ่ายก๊กมินตั๋ง และพวกเขาเหล่านี้ ก็ได้รับอิทธิพลจากการฟื้นตัวของลัทธิชาตินิยมจีนเป็นอย่างมาก

บางทีกุญแจที่จะนำไปสู่ประวัติศาสตร์หลังสงครามโดยตรงของสิงคโปร์ก็คือ การเข้าใจถึงการแบ่งแยกที่สำคัญซึ่งมีอยู่ในสิงคโปร์ระหว่างพวกที่ได้รับอิทธิพลจืกับ พวกที่ปรารถนาจะเป็นชาวสิงคโปร์ นโยบายของรัฐบาลอังกฤษและการโอนอำนาจอย่าง จำกัดให้แก่พวกที่ต้องการจะเป็นชาวสิงคโปร์เท่านั้นย่อมจะก่อให้เกิดการแตกร้างและ ขัดแย้งกันขึ้น ซึ่งก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ การแก้ปัญหาการแบ่งแยกนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อ เมื่อมีกลุ่มการเมืองกลุ่มหนึ่งซึ่งมีรากฐานมาจากกลุ่มพลเมืองจีนที่ฝักใฝ่ จีนเริ่มจะรับ ความคิดเห็นบางประการของชาวสิงคโปร์ ซึ่งก็เป็นเหตุผลอย่างแท้จริงที่พรรคกิจ ประชาชน (Peoples Action Party) ประสบผลสำเร็จ พรรคนี้มีอำนาจขึ้นมาด้วย คณะเสียงของกลุ่มฝักใฝ่จีน แต่ต่อมาก็รู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จและได้รับความนิยม อย่างเพียงพอในอนาคตที่จะจัดพวกนิยมจีนที่มีหัวรุนแรงออกไป

อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าของระบอบรัฐธรรมนูญในสิงคโปร์ดำเนินไปช้า กว่าความก้าวหน้าของสหพันธ์ ทั้งนี้มิใช่เพราะภาวะฉุกเฉินเสียทีเดียวในเมื่อมีพฤติกรรม ของผู้ก่อการร้ายในสิงคโปร์เพียงเล็กน้อย ถึงแม้ว่าคอมมิวนิสต์จะว่องไวในการแทรก ซึมสหภาพแรงงานและขยายอิทธิพลของตนเข้าไปในหมู่นักเรียนโรงเรียนมัธยม การ ปฏิบัติการของตำรวจก็ได้ขับบรรดาหัวหน้าพรรค MCP ให้หลบไปได้ดิน แม้กระนั้น ก็ตาม ฐานแห่งอิทธิพลของคอมมิวนิสต์นี้ รวมกับความสำคัญของฐานทัพทางทหาร ในสิงคโปร์ก็ทำให้อังกฤษลังเลใจในการพิจารณาการปกครองตนเองของสิงคโปร์

การเลือกตั้งครั้งแรกของสิงคโปร์มีขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1948 ด้วยจำนวน ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 22,385 คน จากเขตเลือกตั้งต่างๆ มีสมาชิกสภานิติบัญญัติ

ใหม่ได้รับเลือกเพียง 6 คนเท่านั้น และ 3 ใน 6 คนนี้มาจากพรรคก้าวหน้า (Progressive Party) สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งนี้เป็นทั้งเสียงส่วนน้อยในสภาและเป็นตัวแทนของคนกลุ่มน้อยของพลเมืองด้วย ก่อนการเลือกตั้งครั้งต่อไปใน ค.ศ. 1951 (การเลือกตั้งจะมีขึ้นทุก ๆ 3 ปี) จำนวนสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นอีก 3 คน และเจ้าหน้าที่อังกฤชก็เห็นด้วยกับการที่จะแต่งตั้ง รองประธานสภาขึ้นอย่างเป็นทางการ แม้กระนั้นก็ตามสมาชิกที่ได้รับแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ และสมาชิกที่ได้รับเสนอชื่อแต่งตั้งก็ยังคงเป็นเสียงข้างมากและจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเป็น 48,155 เท่านั้น สองในสามของประชากรไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย อาจเป็นเพราะว่ามีได้เป็นคนในบังคับอังกฤชหรือเพราะอายุยังไม่ถึง ผลการเลือกตั้งแสดงให้เห็นว่าเสียงข้างมากมาจากพรรคก้าวหน้า (6 เสียง) พรรคแรงงาน (Labour Party) ได้ 2 เสียง รวมกับอีก 1 เสียงจากการเลือกตั้งซ่อมในเวลาต่อมา ยังประกาศอีกด้วยว่า สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งสองคนจะได้เป็นสมาชิกของสภาบริหารของคู่วาราชการขึ้นต่อไป ด้วยการเพิ่มจำนวนสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งจะทำให้การควบคุมอย่างเป็นทางการในสถานิติบัญญัติสิ้นสุดลง ฉะนั้น จึงนับว่าเป็นความสำคัญยิ่งสำหรับอนาคต ได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นใน ค.ศ. 1953 โดยมี เซอร์ยอร์จ เรนดัล (Sir George Rendal) เป็นประธาน ทำหน้าที่ให้คำแนะนำสำหรับรัฐธรรมนูญใหม่ของสิงคโปร์

รัฐธรรมนูญฉบับเรนดัล

รายงานของคณะกรรมการเรนดัล ค.ศ. 1954 กลายเป็นหลักแห่งรัฐธรรมนูญซึ่งใช้บังคับในปีต่อมา ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่สุดของคณะกรรมการเรนดัล นี้เกี่ยวกับจำนวนของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและรัฐธรรมนูญของสภาทั้งสอง ประการแรก จะต้องมีการเพิ่มจำนวนของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างมากด้วยวิธีการจดทะเบียนอย่างอัตโนมัติ (การจดทะเบียนครั้งก่อนกระทำกันโดยสมัครใจตั้งที่เป็นไปในประเทศเครือจักรภพส่วนใหญ่) การกระทำเช่นนี้เป็นการเพิ่มจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจาก 75,000 เป็น 300,000 คน ถึงแม้ว่าคุณสมบัติขั้นต้นจะยังคงเป็นพลเมืองอังกฤชอยู่ก็ตาม

ประการที่สอง คณะกรรมการเรนดัลได้แนะนำให้สถานิติบัญญัติ มีสมาชิก 32 คน 25 คนได้รับเลือกตั้ง 3 คนเป็นอดีตข้าราชการ (The Chief Secretary, the Financial Secretary and the Attorney-General) รวมกับอีก 4 คน ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากคู่วาราชการซึ่งจะแต่งตั้งโฆษกประจำสภาด้วย ประการที่สาม จะมีสภาของรัฐมนตรี (Council of Ministers) ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากพรรคเสียงข้างมากในสถานิติบัญญัติ สมาชิกหกนายหลังจะมีหน้าที่รับผิดชอบในกรมกองต่างๆ ของรัฐบาลโดยเฉพาะ

และสถานะจะมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสถานะบัญญัติ รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงเป็นรูปแบบการปกครองแบบทวิภาค (dyarchy)

มีการตั้งพรรคการเมืองใหม่ๆ เพื่อการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นต่อมา เป็นพรรคการเมืองที่มาจากกลุ่มฝ่ายซ้ายค่อนข้างปานกลาง และสหภาพแรงงานก็ได้กลายมาเป็นพรรคแนวแรงงาน (Labour Front) ส่วนพรรคกิจประชาชน (The Peoples Action Party - PAP) ได้วางหลักนโยบายส่งเสริมลัทธิสังคมนิยมและลัทธิต่อต้านอาณานิคม พรรคเหล่านี้แสดงการทำหายอย่างเด็ดขาดที่สุดต่อพรรคที่มีอุดมการณ์กลางๆ คือ พรรคก้าวหน้า อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งยังผลให้เกิดพรรคต่างๆ ได้รับเลือกเข้ามามากมาย ดังต่อไปนี้

พรรคแนวแรงงาน	10	พรรคก้าวหน้า	4
พรรคกิจประชาชน (PAP)	3	พรรคประชาธิปไตย (Democratic Party)	2
อิสระ (Independents)	3	พรรคพันธมิตร (มีปัจจัยในการเลือกตั้งทำนองเดียวกันในสหพันธ์)	3

ไม่มีพรรคการเมืองใดเลยที่ได้รับเสียงข้างมากทั้งหมด แต่ เดวิด มาร์แชลล์ หัวหน้าพรรคแนวแรงงาน ซึ่งได้รับที่นั่งมากที่สุดได้รับการขอร้องให้จัดตั้งรัฐบาล และตนเองก็ได้เป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของสิงคโปร์ ด้วยการตั้งรัฐบาลผสมร่วมกับพรรคพันธมิตร และสมาชิกของพรรคแนวแรงงานสองคนก็ได้รับแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการโฆษกคนแรกได้แก่ เซอร์ยอร์ช โอห์เลอร์ส (Sir George Oehlers)

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลที่มีความรับผิดชอบแบ่งแยกกันนั้น ในไม่ช้าก็ประสบความยุ่งยาก และภายในเวลาสี่เดือนก็เกิดการพิพาทกันขึ้นด้วยเรื่องอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและผู้ว่าราชการ เซอร์ โรเบิร์ต แบลค (Sir Robert Black) ด้วยเรื่องที่ว่า นายมาร์แชลล์ นายกรัฐมนตรีประสงค์จะแต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยเสนาบดี ด้วยการแนะนำของนายกรัฐมนตรี สภาได้เรียกร้องให้มีการปกครองตนเองภายในประเทศอย่างเร่งด่วน และจำต้องเสนอข้อพิพาทให้อังกฤษ ได้จัดให้มีการเจรจาตามระบอบรัฐธรรมนูญระหว่างสิงคโปร์กับอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1956 สถานการณ์ก็ปะทุขึ้นเมื่อการประชุมประท้วงที่ทำอากาศยานได้กลายเป็นการจลาจล ความจริงตลอดยุคนี้มีการฟื้นฟูลัทธิสหภาพแรงงานที่แข็งขันและมีการจัดตั้งองค์กรของมวลชนขึ้นเป็นจำนวนมาก ทุกๆ องค์กรทำให้งานของรัฐบาลยิ่งยุ่งยากขึ้น

ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการที่ยุติธรรมในการตกลงกันระหว่างสองฝ่ายในการเจรจา ซึ่งจะมีขึ้นใน ค.ศ. 1956 (สิงคโปร์จะมีการปกครองตนเองภายในประเทศ ส่วนอังกฤษยังคงควบคุมกิจการภายนอกและการป้องกันประเทศ) อังกฤษนั้นไม่ยอมยกเลิกความรับผิดชอบของตนเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายใน เนื่องจากความล้มเหลวที่จะตกลงกันได้ในครั้งนี้ เดวิด มาร์แชลล์ จึงลาออก นายลิม ยู ฮอค (Lim Yew Hock) จากพรรคเดียวกันจึงได้รับเลือกให้สืบแทน ซึ่งก็ได้เผชิญกับคลื่นของการนัดหยุดงานจากสมาชิกสหภาพแรงงาน และการนั่งประท้วงจากบรรดานักเรียนของโรงเรียนมัธยมจีนหลายแห่ง ความพยายามของตำรวจที่จะเข้าควบคุมการชุมนุมประท้วงของพวกหัวรุนแรงนี้ ยังผลให้เกิดการจลาจลขึ้นอย่างกว้างขวางในระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1956 การชุมนุมประท้วงเหล่านี้ถูกรัฐบาลของ ลิม ยู ฮอค ปราบลงอย่างราบคาบ และบรรดาหัวหน้าเป็นจำนวนมากก็ถูกจับกุมและคุมขัง ความวุ่นวายเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงจุดสุดยอดของความขัดแย้งระหว่างชนชั้นกลางที่ได้รับการศึกษาตามแบบอังกฤษกับคนงานและนักศึกษาที่ได้รับการศึกษาแบบจีน คนงานและนักศึกษาที่ได้รับการศึกษาแบบจีนนั้นได้รับอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงจากความรู้สึกนิยมคอมมิวนิสต์และชาตินิยม ทั้งนี้ได้เป็นพื้นฐานอุดมการณ์เพื่อให้ได้รับการปกครองตนเองเลย

การเจรจาทกลงเพื่อการปกครองตนเอง

ใน ค.ศ. 1957 ผู้แทนพรรคทั้งหมด (an All-Party) ได้ออกจากสิงคโปร์ไปเพื่อการเจรจาทกลงที่จะมีขึ้นที่ลอนดอน การเจรจามุ่งอยู่ที่การขจัดอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ถึงแม้ว่าความล้มเหลวของอังกฤษจะยังไม่ขจัดออกไปได้ทั้งหมดก็ตาม ความก้าวหน้าที่สำคัญที่สุดก็คือการตกลงที่จะจัดตั้งสภาความมั่นคงภายในขึ้น ด้วยการมีผู้แทนจำนวนเท่าๆ กันจากสิงคโปร์และอังกฤษ (แต่ละประเทศมีผู้แทนประเทศละสามคน) และมีสมาชิกอีกหนึ่งคนมาจากมลายู ผู้ซึ่งจะออกเสียงลงคะแนนและเป็นคะแนนเสียงตัดสิน การณ์นี้ทำให้สิงคโปร์เลิกการคัดค้านต่ออังกฤษ ในเรื่องที่ต้องมีการรักษาความมั่นคงภายในเกาะต่อไป ซึ่งในอนาคตต่อมาเป็นที่รู้จักกันว่า รัฐสิงคโปร์

ในขณะที่มีการอภิปรายกันด้วยเรื่องรัฐธรรมนูญเบื้องต้นมาตลอดระยะ ค.ศ. 1957 และ 1958 นั้น สภาได้ผ่านกฎหมายสำคัญฉบับหนึ่ง กฎหมายนี้ยังผลสำคัญให้เกิดขึ้นในทางที่รัฐจะพัฒนาภายหลังการปกครองตนเอง เพราะรัฐจะต้องดำเนินการในเรื่องหลักๆ สามประการ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือน สัญชาติ และการศึกษา トラบเท่าที่บรรดาหัวหน้าพรรคการเมืองของสิงคโปร์ยังเกี่ยวข้องด้วย งานที่สำคัญที่สุดก็คือการทำให้มั่นใจว่า พลเมืองทุกคนของสิงคโปร์ผู้ซึ่งต้องการจะยอมรับสิงคโปร์เป็นบ้าน

เกิดเมืองนอนของตนได้มีความรู้สึกว่าคุณได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน การตั้งคณะกรรมการบริการสาธารณะ (The Public Service Commission) ซึ่งเร่งการแต่งตั้งข้าราชการท้องถิ่น ส่งเสริมการจำกัดขอบเขตของข้าราชการพลเรือนในสิงคโปร์ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติการถือสัญชาติ ซึ่งกำหนดการถือสัญชาติของสิงคโปร์ใหม่ให้กับผู้ที่เกิดในสิงคโปร์และผู้ที่อยู่ในสิงคโปร์มาแล้วแปดปี พระราชบัญญัตินี้ทำให้มีพลเมืองใหม่เป็น 325,000 คน และยังผลให้ผู้ที่ได้รับการศึกษาแบบจีนได้กลายเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งข้างมาก ในที่สุดพระราชบัญญัติการศึกษาเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1957 กิจติการแบ่งแยกระหว่างโรงเรียนมัธยมจีนและโรงเรียนอื่นๆ และนับเป็นครั้งแรกที่ระบบการศึกษาของชาติได้กลายเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ

เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่สำคัญอีกเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลานี้ได้แก่การรณรงค์เพื่อการก่อตั้งมหาวิทยาลัยนานยาง ทั้งนี้เห็นว่าเหมาะสมกับนโยบายทั่วไปในการให้การรับรองแก่นักศึกษาที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนมัธยมจีนมากขึ้น ตามสภาพการณ์นักศึกษาเหล่านี้ไม่มีความหวังที่จะได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสิงคโปร์ เพราะวามวิทยาลัยแห่งมลายู (ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสิงคโปร์) สอนเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น ฉะนั้น นักเรียนจากโรงเรียนมัธยมจีนจึงต้องไปเรียนต่อที่ประเทศจีนหรือไต้หวัน (หรือบางทีก็สหรัฐอเมริกา) ถ้าประสงค์จะเข้ามหาวิทยาลัย การรณรงค์เพื่อรวบรวมเงินในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยนานยางได้ดำเนินไปชั่วระยะเวลาหนึ่งและได้กลายเป็นเรื่องสำคัญในกลุ่มชุมชนชาวจีนทุกกลุ่ม นับตั้งแต่การบริจาคที่ได้รับจากมหาเศรษฐีมาจนถึงยาก มหาวิทยาลัยเปิดเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1958 และถึงแม้ว่าจะประสบความสำเร็จยากในขั้นแรกๆ อันเนื่องมาจากขาดการควบคุมดูแลทางด้านบริหาร มหาวิทยาลัยก็ได้อำนวยความสะดวกก้าวหน้าในด้านการศึกษาที่สำคัญในสิงคโปร์เมื่อไม่นานมานี้

งานสำคัญอีกขั้นหนึ่งที่เกิดขึ้นเมื่อปลายปี ค.ศ. 1957 ก็คือ การมีสภาเมืองที่สมาชิกได้รับเลือกตั้งโดยสมบูรณ์เป็นครั้งแรก สภานี้มีพรรค PAP ได้รับเสียงข้างมาก ซึ่งได้ 13 เสียง จาก 30 เสียง ส่วนสมาชิกที่เหลือมาจากสี่พรรคอื่นกับสมาชิกพรรคอิสระอีกสองเสียง นายอง เอง กวน (Ong Eng Guan) เทร่ญญิกของพรรค PAP ได้เป็นนายกเทศมนตรีแห่งสิงคโปร์ (เป็นคนแรกและคนสุดท้ายด้วย) แม้ว่านายอง เอง กวน จะขัดแย้งกับข้าราชการพลเรือนและชนชั้นกลางอยู่เสมอ เขาก็ได้แสดงความหวังใคคนยากจนในชุมชน แต่ความสำคัญของการเลือกตั้งครั้งนี้อยู่ที่ว่าการแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มทางการเมืองซึ่งกำลังเคลื่อนไหวอยู่ในสิงคโปร์และเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงองค์ที่ประสบความสำเร็จ และอำนาจที่เพิ่มขึ้นของพรรค PAP

ตลอดปี ค.ศ. 1958 ด้วยการเจรจาตกลงเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญใหม่ยังคงคืบหน้าต่อไป พรรคการเมืองพรรคต่างๆ เริ่มรวบรวมทรัพยากรสำหรับการเลือกตั้งที่จะมาถึง แต่ไม่ต้องสงสัยเลยว่าพรรค PAP เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาอย่างดีที่สุด อันที่จริงพรรค PAP เป็นเพียงพรรคเดียวซึ่งมีประสิทธิภาพเหมือนกับองค์กรของพวกเขาคอมมิวนิสต์ บรรดาผู้นำพรรค PAP ดูเหมือนจะตระหนักว่าเป็นหนทางเดียวเท่านั้นที่จะเอาชนะการทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้ พรรคอื่นๆ ซึ่งได้แก่ พรรคแนวแรงงาน พรรคกรรมกร (Workers Party) และพรรคสังคมนิยมเสรี (Liberal Socialists) ก็ยังคงรักษาความเป็นชนชั้นกลางของตนไว้ และมีลักษณะเป็นนักการเมืองอาชีพน้อยกว่ารัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของสิงคโปร์ได้กลายเป็นกฎหมายใช้บังคับเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1958 ในที่สุด

การปกครองตนเอง

รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะเป็นการให้สิงคโปร์ได้ปกครองตนเองภายในประเทศอย่างเต็มที่ นั่นก็หมายความว่า มีการควบคุมกิจการภายในประเทศของตนอย่างเด็ดขาด (ขึ้นอยู่กับ การออกเสียงลงคะแนนในสภารักษาความมั่นคงภายใน) และมีอำนาจควบคุมการค้าและพาณิชย์ภายนอกประเทศด้วย ส่วนอังกฤษยังคงมีความรับผิดชอบในเรื่องความสัมพันธ์ต่างประเทศและในเรื่องการป้องกันสิงคโปร์ แต่นั่นก็หมายความว่า อำนาจที่แท้จริงเกี่ยวกับการบริหารประจำวันต่างๆ ไปของสิงคโปร์ขึ้นอยู่กับสภา (Assembly) ที่ได้รับเลือกตั้งอย่างเต็มที่

สภานี้จะมีสมาชิก 51 นาย ผู้ซึ่งจะได้รับเลือกตั้งจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจำนวน 555,655 คน จำนวนนั้นนับว่าเป็นการเพิ่มผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนมากกว่า 300,000 คนในปี ค.ศ. 1955 ด้วยความพยายามของ นาย ลี กวน ยู เลขาธิการของพรรค PAP การออกเสียงลงคะแนนถือว่าการบังคับ และด้วยวิธีการนี้เองจึงเป็นการช่วยป้องกันมิให้การเลือกตั้งนี้ถูกพวกก่อการรุนแรงและพวกหัวรุนแรงได้มีเสียงข้างมาก

การรณรงค์เพื่อการเลือกตั้งเป็นไปอย่างเรียบร้อยและไม่มีเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้น มีผู้ไปออกเสียงลงคะแนนเป็นจำนวน 90 เปอร์เซ็นต์ พรรค PAP ได้ชัยชนะด้วยคะแนนเสียงอย่างท่วมท้น คือ 43 ใน 51 เสียง และนาย ลี กวน ยู ก็ได้รับการขอร้องจากผู้ว่าราชการให้จัดตั้งรัฐบาลขึ้น ซึ่งเขาก็ยินยัตหลังจากผู้ถูกคุมขังทางการเมืองได้รับการปลดปล่อยแล้ว (บางคนถูกจำคุกมาตั้งแต่การจลาจล ค.ศ. 1956 และบางคน ค.ศ. 1957) หลายคนในบรรดาผู้ถูกคุมขังเหล่านี้เป็นพวกบ่อนทำลาย แต่ก็รู้สึกกันว่า การกระทำเช่นนี้เป็นความจำเป็นในขณะนั้น ปรากฏว่าหลายคนในจำนวนบุคคล

เหล่านี้ เช่น ลิม จิน ซ็อง (Lim Chin Siong) ก็ถูกรัฐบาลพรรค PAP จับกุมอีกในเวลาต่อมา

เหตุการณ์ครั้งแรกของรัฐบาลใหม่ก็คือ การล้มเลิกสภาเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่พรรค PAP ได้ให้สัญญาไว้ว่าจะกระทำถ้าหากได้รับการเลือกตั้ง โอนหน้าที่ของสภาไปอยู่กับคณะกรรมการสาธารณูปโภคหรือไปอยู่กับกรมกองของหน่วยราชการ อาจเป็นความจริงที่ว่า รัฐซึ่งมีขนาดเท่าสิงคโปร์ไม่เหมาะที่จะมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับเลือกตั้งสองคน ซึ่งอาจมีนโยบายและเป็นตัวแทนที่ขัดแย้งกันได้

บทบาทสุดท้ายในการสถาปนารัฐธรรมนูญใหม่อย่างเป็นทางการก็คือ การสถาปนา ยงดี เปอตวน เนการา อินเซ ยูซอพ บิน อิชัค ขึ้นเป็นประมุขของรัฐเชื้อสายมลายูคนแรก เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1959 พร้อมกับชักรงชาติใหม่ของสิงคโปร์ และบรรเลงเพลงชาติใหม่คือ เพลง **Majallah Singapura** นาย ลี กวน ยู ได้เป็นนายกรัฐมนตรีของรัฐที่เล็กที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ปรากฏการณ์ที่สำคัญที่สุดในสิงคโปร์ภายหลังสงครามโลกก็คือการที่ประชาชนเลิกคิดที่จะเก็บเงินไว้เพื่อไปประเทศจีนหรืออินเดียกันเป็นจำนวนมาก สงครามทำให้ความเคลื่อนไหวระหว่างจีนและสิงคโปร์หยุดยั้งเป็นเวลาสี่ปี ซึ่งอาจจะนานกว่านั้นก็ได้พลเมืองอยู่กันเป็นหลักแหล่งยิ่งขึ้น และไม่ปรากฏว่ามีกรอพยพเข้ามาใหม่อีก ปัจจัยอีกประการหนึ่งก็คือ สัดส่วนของประชากรที่มีเพิ่มมากขึ้นและเกิดในสิงคโปร์เอง ซึ่งต่างไม่ต้องการที่จะกลับไปประเทศจีนหรืออินเดีย และถือว่าสิงคโปร์เป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตน การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในทัศนคติที่เกิดขึ้นได้มีผลสะท้อนต่อวิถีทางการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ดังได้เคยเห็นมาแล้ว แต่ก็ยังปรากฏว่ามีทัศนคติที่แตกต่างออกไปเกิดขึ้นเกี่ยวกับเรื่องสังคมที่มีคนหลายเชื้อชาติและปัญหาของสังคมแบบนี้ มีการเน้นหนักในเรื่องความสามัคคีและความเสมอภาคของโอกาสด้วย ตัวอย่างหลายตัวอย่างในเรื่องนี้ก็คือ การใช้ภาษาหลายภาษาในทางกฎหมาย การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในด้านการศึกษาทุกด้าน การทำนุบำรุงสหภาพแรงงานเพื่อคุ้มครองสิทธิของคนงาน และต่อมาก็คือการเน้นในเรื่องความเสมอภาคภายใน “สังคมที่เต็มไปด้วยความยากลำบาก”

แต่สิงคโปร์หลังสงครามมีการเปลี่ยนแปลงมากในด้านสวัสดิการของประชาชนด้วย เช่น การขยายบริการด้านการแพทย์และสุขภาพ สร้างโรงเรียนเพิ่มขึ้นอีกมาก และสิ่งที่สำคัญที่สุดอาจได้แก่การสร้างอาคารสงเคราะห์ที่ทันสมัยขึ้นแทนที่อยู่อาศัยใน

สลัมต่างๆ ซึ่งมีคนจำนวนมากพักอาศัย ในการพัฒนาอาคารสงเคราะห์นี้ กิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาการเคหะ (Housing and Development Board - HDB) นับว่าสำคัญที่สุด อาคารสงเคราะห์ใหม่ๆ เช่น ในถนนควีนสทาวน์ และที่อื่นๆ ไม่เพียงแต่จัดให้มีที่อยู่อาศัยอย่างพอเพียงแก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก ยังชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจของรัฐบาลในอนาคตที่จะปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้ดีขึ้นด้วย

ในขณะเดียวกัน สิงคโปร์ก็ยังคงรักษาความสำคัญของตนไว้ในฐานะที่เป็นเมืองท่าและศูนย์กลางการค้า การค้าส่วนใหญ่ของสิงคโปร์จะเกี่ยวกับอุตสาหกรรมยางและดีบุกของคาบสมุทรมลายู และสิงคโปร์ก็ได้มีบทบาทในการเป็นผู้ส่งสินค้าออกและส่งสินค้าเข้าของประเทศมาเลเซีย ที่สำคัญสิงคโปร์ทำการค้าติดต่อกับอินโดนีเซียและบอร์เนียว ซึ่งสิงคโปร์ก็ทำเงินให้ประเทศทั้งสองนี้เป็นอย่างมาก มีเรือจำนวนมากที่ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองท่าสิงคโปร์เพิ่มขึ้น และสิงคโปร์ก็รุ่งเรืองเป็นเมืองท่าที่ใหญ่ที่สุดแห่งที่ห้าของโลกเมื่อคำนึงถึงระวางตัน (ปัจจุบันเป็นอันดับสี่)

แต่กระนั้นในเวลาเดียวกันนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ก็ตระหนักถึงความเจริญก้าวหน้าในอนาคตและการมีพลเมืองเพิ่มมากขึ้น มิได้ขึ้นอยู่กับการค้าเสียทั้งหมด ฉะนั้น จึงได้พยายามที่จะเปลี่ยนเศรษฐกิจโดยการสร้างอุตสาหกรรมใหม่ๆ ขึ้น ดังเช่นที่จูรอง (Jurong) ซึ่งจัดหางานให้ผู้จบจากโรงเรียนท่า ได้มีการสนับสนุนทุกวิถีทางแก่ผู้ลงทุนชาวต่างประเทศที่จะมาสร้างอุตสาหกรรมใหม่ๆ ขึ้นในสิงคโปร์ และก็มีหลายบริษัทที่เดียวได้สร้างอุตสาหกรรมขึ้น รัฐบาลตระหนักว่า การพึ่งการค้าทำให้ประเทศต้องพึ่งประเทศอื่นๆ มากเกินไป ความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมเป็นอีกด้านหนึ่งที่จะทำให้สิงคโปร์ร่ำรวยขึ้น

20. มาเลเซียและการเผชิญหน้า (Confrontation)

ประเทศมลายูที่เป็นเอกราช

ความเป็นเอกราชนำประเทศมลายูไปสู่ยุคใหม่ที่เข้มแข็งและการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ คนที่อาศัยอยู่ในมลายูมาตั้งแต่ ค.ศ. 1957 ต่างรู้สึกประทับใจในความเจริญก้าวหน้าที่เกิดขึ้นทางด้านวัตถุ ความก้าวหน้านี้แสดงให้เห็นได้อย่างดีที่สุดจากโครงการพัฒนาชนบทและการเริ่มต้นนโยบายในการปรับปรุงประเทศให้เป็นอุตสาหกรรม มาตรการเหล่านี้มุ่งที่จะนำเอาความเจริญรุ่งเรืองไปสู่ชนบทและหางานให้พวกที่มาจากชนบทได้ร่วมทำกับชาวเมืองใหญ่ ๆ มากยิ่งขึ้น ด้วยการยุติภาวะฉุกเฉินเมื่อ ค.ศ. 1960 อย่างเป็นทางการแล้ว รัฐบาลจึงมีเงินมากพอที่จะใช้จ่ายในการสร้างถนนและสะพาน โครงการชลประทานและโครงการพลังงาน ปรับปรุงการเกษตรและการศึกษาในชนบทให้ดีขึ้น ความพยายามของรัฐบาลและของข้าราชการมุ่งไปที่การขยายพื้นฐานแห่งความมั่งคั่งของประเทศ

แต่นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1957 เป็นต้นมา ไม่เพียงแต่ปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุอย่างเดียวนั้น มีการพัฒนาทางด้านจิตใจใหม่และความภาคภูมิใจใหม่ๆ ในประเทศด้วย ความรู้สึกมั่นใจและความปรารถนาเกิดขึ้นในหมู่ผู้นชนรุ่นหลังในอันที่จะวางมาตรการการเปลี่ยนแปลงและการปฏิรูปทางสังคม สถาปัตยกรรมใหม่ๆ ของกัวลาลัมเปอร์ได้แสดงออกถึงเจตนาที่มั่นคงนี้อยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาคารสำคัญๆ ซึ่งประชาชนภาคภูมิใจที่จะมองดู ยังปรากฏออกมาในรูปความสนใจทางด้านการแสดงศิลปกรรม ความเจริญรุ่งเรืองทางวรรณคดี ความสำเร็จทางการกีฬาระหว่างประเทศ และการที่มลายูได้มีบทบาทร่วมในกิจการขององค์การสหประชาชาติ

ในทางด้านการเมืองหลังปี ค.ศ. 1957 ไม่น่าตื่นเต้นที่นับว่าเป็นปีแห่งความเจริญก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่ระบบประชาธิปไตยกำลังปรับตัวให้เข้ากับชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของชาวมลายู พรรคพันธมิตรซึ่งได้ทำการเจรจาในเรื่องเอกราชได้รับเลือกตั้งให้กลับเข้ามามีอำนาจอีกในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ ค.ศ. 1959 ด้วยจำนวน 74 ใน 104 ที่นั่งในสภา อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงการปรากฏของพรรคอื่นๆ ในชาติด้วย พรรคที่สำคัญต่างๆ เช่น พรรคแพน-มลายันอิสลามิก (PMIP) ได้ 13 ที่นั่ง พรรคแนวสังคมนิยม (Socialist Front) ได้ 8 ที่นั่ง และพรรคพันธมิตรได้รับผลสำเร็จในทุกๆ รัฐ ยกเว้นรัฐกลันตันและตรังกานู ซึ่งพรรค

PMIP ได้รับเสียงข้างมาก ความรุ่งเรืองของพรรคตรงกันข้ามนับว่าเป็นสัญญาณที่เข้มแข็งในการวิวัฒนาการของการปกครองระบบรัฐสภา ถึงแม้ว่าขณะนั้นจะไม่ปรากฏว่ามีพรรคฝ่ายค้านใดๆ แสดงออกถึงความท้าทายต่อพรรคพันธมิตรซึ่งมี เตนกู อับดุลราห์มาน เป็นผู้นำก็ตาม

ในด้านการค้าต่างประเทศ รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายสายกลาง ซึ่งประเทศเอเชีย-แอฟริกาส่วนใหญ่พึงพอใจ มลายูมิได้ร่วมกับองค์การ สปอ. (SEATO) ซึ่งเป็นองค์การที่ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศตะวันตก มลายูเป็นผู้ดำเนินการประณามนโยบายการแบ่งผิวของแอฟริกาใต้ และมลายูเป็นประเทศตัวจักรในการก่อตั้งสมาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of SEA) ซึ่งประกอบด้วยมาเลเซีย ไทย และฟิลิปปินส์ (ASA) แต่เนื่องจากเป็นประเทศเล็ก มลายูจึงพึงเครื่องจักรภพในการให้ความช่วยเหลือทางด้านการป้องกันและคุ้มครอง เพื่อต่อต้านการฟื้นตัวของลัทธิก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

การเริ่มต้นไปสู่การรวมตัว

อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ในสิงคโปร์ซึ่งมีรัฐบาลปกครองตนเองภายในประเทศ ได้เพิ่มแรงกระตุ้นให้แก่ความรู้สึกของรัฐบาลมลายูว่า การบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์อยู่ใกล้ๆ นี้เอง ใน ค.ศ. 1960 รัฐบาลพรรค PAP ของนายลีกวนยู แพ้เป็นครั้งแรกด้วยการที่สมาชิกฝ่ายซ้ายในสภาจำนวนห้าคนตีจาก และจะนั้นเมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. 1961 พรรค PAP ได้แพ้ในการเลือกตั้งซ่อม ฮง ลิม พรรค PAP ก็ยังสามารถเอาชนะเหตุการณ์ที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจต่อฝ่ายคอมมิวนิสต์ของผู้ลงคะแนนได้ แต่ในไม่ช้าพวกที่ไม่ใคร่จะมีหัวรุนแรงนักในสิงคโปร์ก็ประจักษ์ว่า อังกฤษจะไม่เต็มใจให้เอกราชอย่างสมบูรณ์แก่สิงคโปร์ถ้ายังมีการคุกคามของคอมมิวนิสต์อยู่เบื้องหลัง ส่วนรัฐบาลมลายูก็ไม่ชอบใจความรุ่งเรืองของฝ่ายคอมมิวนิสต์ที่ครอบงำสิงคโปร์อยู่นั้น (คิวบาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ฉะนั้น เหตุการณ์ในสิงคโปร์จึงเป็นเครื่องมือในการกำเนิดของโครงการรวมสหพันธรัฐกับสิงคโปร์เข้าด้วยกัน

รัฐมลายูต่างๆ ในคาบสมุทรมลายู มีกระมัตระวังตัวในการคบหาสมาคมกับสิงคโปร์ เพราะสิงคโปร์มีพลเมืองจีนอย่างท่วมท้น ด้วยเหตุผลนี้เองที่สิงคโปร์ถูกกันออกจากสหภาพมลายูเมื่อ ค.ศ. 1946 และสหพันธรัฐมลายู ค.ศ. 1948 ถึงแม้ว่าจะมีสาเหตุอื่นๆ อีกด้วยว่า อังกฤษต้องการที่จะเข้าควบคุมการตั้งฐานป้องกันที่สำคัญอย่างเต็มที่ในสิงคโปร์ก็ตาม แต่กระนั้นใน ค.ศ. 1961 ก็ปรากฏชัดแก่รัฐบาลพรรคพันธมิตรว่า ไม่อาจที่จะละเลยการพัฒนาให้เข้าไปถึงสิงคโปร์ได้อีกต่อไปแล้ว ถ้าฝ่ายคอมมิวนิสต์ประสบความสำเร็จในสิงคโปร์ สิงคโปร์ก็อาจจะเป็นจุดอันตรายยิ่งในการให้เงินคอมมิวนิสต์

เข้ามายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉะนั้นแทนที่จะไม่ทำอะไรเลยต่อสิงคโปร์ ก็นับว่าเป็นการดีกว่าสำหรับรัฐบาลมลายูที่จะป้องกันการแผ่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วยการคบหาสมาคมกับสิงคโปร์เสีย (แทนแกนยึกาก็ปฏิบัติทำนองเดียวกันนี้กับเกาะแซน-ชิบาร์เมื่อ ค.ศ. 1964 ในการตั้งเป็นรัฐแทนซาเนีย) แต่การเปลี่ยนแปลงนโยบายนี้ย่อมหมายถึงการกลืนเอาชาวจีนจำนวน 1,250,000 คนในสิงคโปร์เข้าไว้ด้วย และบรรดาหัวหน้าชาวมลายูในพรรคพันธมิตรก็รู้สึกว่าเป็นการยากที่จะชักชวนให้บรรดาลูกพรรคเห็นพ้องต้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่คิดว่าจะต้องมีการยินยอมให้แก่คนจีนในสหพันธ์มากขึ้นไป

การวางโครงสร้างมาเลเซีย

แม้แต่ปัจจุบันนี้ ก็ไม่ปรากฏว่ามีเค้าโครงของข้อเสนอและข้อคัดค้านอย่างเป็นทางการอันจะนำไปสู่การก่อตั้งรัฐมาเลเซียใดๆ เลย น่าจะต้องได้มีการอภิปรายมามากแล้วก่อนที่จะ เตกกูอับดุล ราห์มาน จะได้เอ่ยถึงโครงการในการกล่าวสุนทรพจน์ที่สิงคโปร์เป็นครั้งแรกเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1961 ในระหว่างที่มีการปรึกษากันกับรัฐบาลอังกฤษ นายกรัฐมนตรีมลายูอาจจะได้ชี้ให้เห็นถึงอันตรายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ที่ครอบงำสิงคโปร์อยู่ ซึ่งจะได้รับเอกราชในอนาคตอันไม่ไกลนี้ และเพราะว่าไม่ควรจะห่วงวาทะของเอกราชของสิงคโปร์ไว้ตลอดไป อันเนื่องมาจากความหวาดกลัวของชาวมลายูอังกฤษอาจได้เสนอแนะว่าหนทางที่ดีที่สุดในการป้องกันความวิตกกังวลของมลายูก็คือการรวมมลายูและสิงคโปร์เข้าด้วยกัน

การไม่เห็นด้วยของมลายูในการที่จะกลืนเอาชาวจีนจำนวนมากเข้ามาไว้ด้วยนั้นมีมานานแล้ว และไม่ยากนักที่จะเป็นเช่นนั้นได้ แต่เดิมข้อเสนอที่ว่าดินแดนของอังกฤษในบอร์เนียว (ซาราวัก บอร์เนียวเหนือ และรัฐในอารักขาแห่งบรูไน) ควรที่จะต้องรวมเข้าอยู่ในรัฐใหม่นี้ด้วย ถ้าหากว่าจะมีประชากรเพิ่มขึ้นอีกด้วยจำนวน 1,340,000 คน เพื่อที่จะให้สมดุลกับชาวจีนในสิงคโปร์ ซาราวักมีประชากร 780,000 คน บอร์เนียวเหนือ 475,000 คน และบรูไน 85,000 คน แม้ว่า 25% ของประชากรในดินแดนบอร์เนียวจะเป็นชาวจีนก็ตาม รัฐต่างๆ เหล่านี้เป็นดินแดนอาณานิคมแห่งสุดท้ายของอังกฤษในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และด้วยการที่รัฐต่างๆ เหล่านี้มีประชากรน้อยจึงยากที่จะเป็นเอกราชได้ด้วยตนเอง เท่าที่ยังต้องคำนึงถึงกระบวนการการปกครอง กฎหมาย การศึกษาและเงินตรา รัฐต่างๆ เหล่านี้มีความคล้ายคลึงกันกับมลายูและสิงคโปร์อยู่แล้ว และยังมี การคบหาสมาคมกับรัฐต่างๆ ที่ก้าวหน้าในทางการเมือง ก็ยังจะทำให้ดินแดนในบอร์เนียวได้รับเอกราชเร็วขึ้นเท่านั้น

หลังจากที่ เตกกู อับดุล ราห์มาน กล่าวสุนทรพจน์ที่สิงคโปร์แล้ว ความสนใจก็เกิดขึ้นในทันทีทันใด เริ่มมีการอภิปรายขึ้นทั่วทุกดินแดนที่เกี่ยวข้อง แต่ที่มากที่สุดก็อาจเป็นสิงคโปร์ เพราะข้อเสนออันดูเหมือนจะเป็นหนทางที่แก้ปัญหาความยุ่งยากของสิงคโปร์ได้หลายประการ ตามที่เหตุการณ์ต่างๆ ปรากฏออกมานั้นอาจเป็นความจริงที่พอจะกล่าวได้ว่า แนวความคิดเกี่ยวกับมาเลเซียนั้นเป็นความพยายามที่จะหาทางออกให้กับปัญหาที่มีมากจนเกินไปในเวลาเดียวกัน แต่ใน ค.ศ. 1961 ดูเหมือนว่าทางที่จะแก้ไขปัญหาคือแรกก็คือความหวาดกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์ในสิงคโปร์ของมลายู และความหวาดกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์ในสิงคโปร์ของรัฐบาลพรรค PAP ปัญหาที่สองก็คือความต้องการเอกราชของสิงคโปร์ ซึ่งเห็นว่าการรวมเข้ากับมลายูเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะได้มาซึ่งเอกราช และปัญหาสุดท้ายก็คือความปรารถนาของอังกฤษในอันที่จะจัดการกับอนาคตสำหรับอาณานิคมบอร์เนียว ซึ่งจะทำให้อังกฤษสามารถถอนตัวออกไปจากดินแดนแถบนี้

ในขั้นแรกทุกสิ่งทุกอย่างก็ดำเนินไปด้วยดี และความยุ่งยากในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งได้ปรากฏต่อมาภายหลังก็ยังไม่เป็นที่ประจักษ์ชัด ผู้แทนของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยได้เข้าเป็นสมาชิกของคณะกรรมการที่ปรึกษามลายู (Malaysian Consultative Committee) ซึ่งได้มีการประชุมกันที่เมืองเจสเซลตันเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1961 ได้มีปฏิกริยาเกิดขึ้นต่างๆ กัน ในสิงคโปร์ปรากฏว่ามีความกระตือรือร้นเกิดขึ้นยกใหญ่ แม้ว่าจะมิใช่มาจากฝ่ายซ้ายของพรรค PAP ผู้ซึ่งหวาดเกรงการควบคุมความมั่นคงภายในของสหพันธ์ก็ตาม ด้วยเหตุนี้สมาชิกสภาเปิดนายจึงได้ถอนตัวออกจากพรรคเพื่อเข้าร่วมกับสมาชิกห้ารายซึ่งลาออกไปเมื่อต้นๆ ค.ศ. 1960 และรวมทั้งสมาชิกที่มีหัวรุนแรงกว่าได้ร่วมกันก่อตั้งเป็นพรรคบาริสัน โซเชียลิสต์ (Barisan Socialis Party) ทั้งในซาราวักและซาบฮ์ แต่มิไซในบรูไนเพราะบรูไนไม่มีความกระตือรือร้นในโครงการนี้ บรูไนไม่ต้องการที่จะให้ประเทศอื่นมาร่วมใช้เงินรายได้ที่บรูไนได้รับจากน้ำมัน

การอภิปรายระหว่างรัฐบาลมลายูกับสิงคโปร์ และระหว่างรัฐบาลมลายูกับอังกฤษลงเอยด้วยการเห็นพ้องต้องกันอย่างเป็นทางการในแนวความคิดนี้เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1961 เป็นที่ตกลงกันว่าจะจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาความคิดเห็นของชนชาติต่างๆ ในดินแดนบอร์เนียวซึ่งยังไม่มีการเลือกตั้งเกิดขึ้น คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยสมาชิกชาวมลายูของอังกฤษ อันมี ลอร์ดคอบโบลด์ (Lord Cobbold) เป็นประธานได้ไปเยือนซาราวักและซาบฮ์ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์กับเมษายน ค.ศ. 1962 คณะกรรมการนี้ได้สัมภาษณ์คนมากกว่า 4,000 คนในที่ต่างๆ กัน 35 แห่ง และยังได้รับบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรอีกเป็นจำนวนมากมาย ฉะนั้น สมาชิกจึงได้รับ

การสำรวจความคิดเห็นอย่างตีเยี่ยม ในที่สุดคณะกรรมการนั้นก็ได้อายงานว่า $\frac{1}{3}$ ตั้งใจจะเข้ากับมาเลเซีย แต่หาว่าต้องการที่จะให้พลเมืองที่เป็นชาวพื้นเมืองได้รับความคุ้มครอง ในขณะที่ $\frac{1}{3}$ (ส่วนใหญ่เป็นชาวจีนในซาราวัก) ต้องการเอกราชเป็นประการแรก และสงวนไว้ซึ่งการปกครองของอังกฤษจนกว่าจะได้รับเอกราช ปรากฏว่ามีผู้เห็นชอบมากกว่าผู้คัดค้าน และตามรายงานของคอบโบลด์ รัฐบาลมลายูและอังกฤษต่างตกลงกันในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1962 ว่ารัฐใหม่แห่งมาเลเซียจะอุบัติขึ้นในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1963

ในสิงคโปร์ รัฐบาลได้ดำเนินแผนการการรวมต่อไปทั้ง ๆ ที่ได้รับการคัดค้านจาก บาริสัน โซเซียลิส และในเดือนกันยายน ค.ศ. 1962 ได้มีการลงมติเกี่ยวกับรูปแบบของการคบหาสมาคมกับมลายู ซึ่งความจริงก็เป็นที่ตกลงกันว่าจะมีการคบหาสมาคมกัน ในการลงมติ 71% ออกเสียงลงคะแนนให้ข้อเสนอของพรรค PAP ส่วน 25% นั้นออกเสียงลงคะแนนให้กับ บาริสัน โซเซียลิส ส่วนที่เหลือไม่ออกเสียง พลเมืองต่าง ๆ ในดินแดนที่จะเข้ามาพร้อมกับมลายูได้ให้หลักฐานความเห็นชอบของตน และเป็นที่ยืนยันเมื่อปลายปี ค.ศ. 1962 ว่ามาเลเซียจะเกิดขึ้นตามหมายกำหนดการ

แต่โซคราย์ที่การคาดหมายไปในทางที่ดีเหล่านี้มิได้คำนึงถึงทัศนคติและนโยบายของอินโดนีเซีย

การเผชิญหน้า (Confrontation)

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างอินโดนีเซียและมลายูก็มักจะเป็นไปอย่างเคลือบแคลง ก่อนสงครามชาวมลายูจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในคาบสมุทรมลายูได้มองดูอินโดนีเซียหรือดัทช์อีสต์อินดีส์ว่าเป็นประเทศที่ให้แรงดลใจในทางวรรณคดีและทางการเมือง เพราะลัทธิชาตินิยมเจริญมั่นคงที่สุดในอินโดนีเซียมากกว่า ในมลายูปรากฏว่ามีกลุ่มผลประโยชน์ที่สำคัญซึ่งผูกพันอยู่กับแนวความคิดแบบสหภาพระหว่างสองประเทศนี้ในทางด้านการเมือง อีกประการหนึ่ง บรรดาผู้นำชาวมลายูอินโดนีเซียค่อนข้างจะถูกบรรดาผู้นำชาวมลายูด้วยการปฏิบัติกับผู้นำชาวมลายูในลักษณะเป็นผู้อุปถัมภ์ ข้อเท็จจริงที่ว่าศูนย์กลางแห่งอำนาจในอินโดนีเซียอยู่ที่ชวา ขณะที่ความสัมพันธ์ส่วนใหญ่ของชาวมลายูในคาบสมุทรมลายูที่สุมาตรามิได้ช่วยแก้ทัศนคตินี้เลย

ในระหว่างปี ค.ศ. 1950 เศษ ทัศนคติในการเป็นผู้อุปถัมภ์นั้นดูท่าจะมีเหตุผลน้อยลงทุกที มลายูก้าวหน้าไปอย่างมั่นคงในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ และดำเนินการแผ้วถางทางไปสู่การเป็นเอกราชและความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นเป็นอย่างดี ส่วนอินโดนีเซียในช่วงระยะเวลาเดียวกันนั้นอินโดนีเซียได้เผชิญกับวิกฤตการณ์ทางด้านเศรษฐกิจเรื่องแล้วเรื่องเล่า จากการไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยไปสู่ความยุ่งเหยิงและ

ไปสู่สงครามกลางเมือง อินโดนีเซียเป็นตัวอย่างให้แก่มลายุในเรื่อง “จะเป็นอย่างไรหากไม่ทำ” ส่วนมลายนั้นในสายตาของอินโดนีเซียกลายเป็นตัวอย่างของประเทศที่เจริญรุ่งเรืองด้วยการทำเรื่องตามขั้นตอนที่ถูกต้อง เป็นเรื่องน่าเศร้าที่ว่าสองประเทศซึ่งมีความคล้ายคลึงกันมากทางด้านวัฒนธรรมและภาษากลับต้องเห็นห่างกันมาก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งๆ ที่มีการเชื้อเชิญ ประธานาธิบดีซูการ์โนผู้ซึ่งรักการท่องเที่ยวก็ไม่เคยไปเยือนประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ที่สุดเลย

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1958 ถึง 1961 รัฐบาลอินโดนีเซียมัววุ่นวายอยู่กับการปราบปรามการจลาจลของทหารซึ่งเกิดขึ้นในสุมาตราและหมู่เกาะเซลีเบส และตั้งแต่เดือนธันวาคม ค.ศ. 1961 ถึงเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1962 รัฐบาลซูการ์โนมุ่งความสนใจทั้งหมดไปที่การได้มาซึ่ง เวสต์ อีเรียน (West Irian) จากฮอลันดา แต่ฮอลันดาก็ไม่ได้คืนดินแดนภาคตะวันตกของเกาะนิวกินีให้ในเวลาเดียวกันกับที่คืนดินแดน อีสต์อินเดียนที่เหลือให้แก่รัฐอินโดนีเซียใหม่เมื่อ ค.ศ. 1949 และประธานาธิบดีซูการ์โนก็อยากให้ฮอลันดาถอนตัวออกจากภาคตะวันออกโดยสิ้นเชิงมานานแล้ว ด้วยการส่งคนไปแทรกแซงและส่งหน่วยพลร่มลง ในที่สุดซูการ์โนก็บังคับให้ฮอลันดาเปิดประชุมกัน และซูการ์โนก็ได้อำนาจการปกครอง เวสต์ อีเรียน เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1962 ดังนั้นในระยะต้นโครงการของมาเลเซีย รัฐบาลอินโดนีเซียจึงมีงานเต็มมือ

แรกเริ่ม ดร.สุบันดริโอ โฆษกรัฐบาลอินโดนีเซียต้อนรับการก่อตั้งรัฐบาลใหม่ในสาสน์ที่มิไปถึงหนังสือพิมพ์ นิวยอร์ก ไทมส์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1961 ดร.สุบันดริโอได้กล่าวว่า “....เราไม่คัดค้านนโยบายการรวมกันของมลายูเลย ตรงกันข้ามเราขอแสดงความปรารถนาดีมายังรัฐบาลมลายู ถ้าหากว่ารัฐบาลมลายูสามารถทำให้โครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี” ในเดือนเดียวกันนั่นเอง ในขณะที่กล่าวปราศรัยต่อสมัชชาองค์กรสหประชาชาติ ดร.สุบันดริโอยังกล่าวอีกด้วยว่า “....เมื่อมลายูแถลงให้เราทราบถึงความตั้งใจของมลายูที่จะรวมกับดินแดนทั้งสามของอังกฤษอันได้แก่ซาราวัก บรูไนและบอร์เนียวเหนือของอังกฤษเข้าเป็นสหพันธ์ เราได้แจ้งต่อมลายูว่าเราไม่มีข้อคัดค้านใดๆ และเราปรารถนาที่จะให้มลายูประสบความสำเร็จด้วยการรวมกันครั้งนี้ เพื่อว่าทุกๆ ฝ่ายจะได้อยู่อย่างสันติและมีเสรีภาพ”

อย่างไรก็ตามอีก 14 เดือนต่อมา ชาวอินโดนีเซียได้ยอมรับอย่างเปิดเผยว่าตนได้เปลี่ยนใจแล้ว และ ดร.สุบันดริโอว่า “อินโดนีเซียจะต้องทำให้นโยบายการเผชิญหน้ากับมลายูเป็นผลสำเร็จ เพราะบัดนี้มลายูเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดของลัทธิล้าอาณานิคมใหม่ และดำเนินนโยบายเป็นศัตรูต่อชาวอินโดนีเซีย” บัดนี้รัฐบาลอินโดนีเซียยืนยันกรานว่า พลเมืองของดินแดนในบอร์เนียวมิได้รับการปรึกษาหารือด้วย และว่ามาเลเซีย

ซึ่งมีประชากร 10 ล้านคนเป็นการคุกคามอินโดนีเซียซึ่งมีประชากร 100 ล้านคน และว่าโครงการทั้งหมดนี้เป็นแผนของอังกฤษ

การเปลี่ยนโฉมหน้าของประธานาธิบดีซูการ์โนกำหนดได้โดยชัดแจ้งจากการกบฏในบรูไน อันมีอาซาฮารี (Azahari) เป็นผู้นำเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1962 เพราะสมาชิกหลายคนของ “กองทัพ” ของอาซาฮารี ซึ่งเรียกว่า เตนเตรนา นาซีของนาล กาลิมันตัน อูตารา (TNKU) ได้รับการฝึกในอินโดนีเซีย การกบฏนี้ทำให้อินโดนีเซียสามารถสนับสนุนกลุ่มที่มีความคิดขัดแย้ง ทั้งๆ ที่ข้อเท็จจริงมีว่า การกบฏนี้ได้ถูกรับรองอย่างรวดเร็ว และอาซาฮารีก็บงการการกบฏนี้จากมะนิลา และชาวอินโดนีเซียก็เริ่มเชื่อว่าจะใช้อำนาจคุกคามด้วยกำลังที่จะมิให้เกิดการก่อตั้งสหพันธ์ใหม่ขึ้นได้ ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลฟิลิปปินส์ก็ได้ยื่นการอ้างสิทธิในดินแดนบอร์เนียวเหนือในนามของผู้สืบเชื้อสายของสุลต่านแห่งซูลู ผู้ซึ่งตั้งเดิมได้ยกดินแดนแห่งนี้ให้แก่ผู้บุกเบิกของบริษัทบอร์เนียวเหนือ บัดนี้ ฟิลิปปินส์ได้ยืนยันกรานว่า ดินแดนแห่งนี้มิได้เคยยกให้ตลอดไป และว่าถ้าหากอินโดนีเซียจะไม่ให้การสนับสนุนโครงการมาเลเซียแล้ว ฟิลิปปินส์ก็จะมีโอกาสยึดเอาดินแดนแห่งใดแห่งหนึ่งได้

ข้อคัดค้านของอินโดนีเซียอาจแบ่งได้เป็นสองประการ คือ ความมโหฬารและความริษยา ความริษยาในความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจที่สัมฤทธิ์ผลของมลายู รวมกับความรู้สึกที่ว่าเอกราชของมลายูนั้นมิได้เป็นเอกราช “ที่แท้จริง” เพราะมลายูมิได้ต่อสู้เพื่อเอกราชนี้ ทั้งนี้ ลืมไปว่ามาเลเซียได้ต่อสู้กับภาวะฉุกเฉินมาเพื่อความมั่นใจว่าเอกราชในที่สุดนั้นจะมีได้ถูกคอมมิวนิสต์ครอบงำ และว่าพลเรือน 3,283 คน กับกองกำลังความมั่นคงจำนวน 1,865 คน ได้สูญเสียชีวิตไปในการต่อสู้เป็นเวลา 12 ปี ยังปรากฏอีกด้วยว่า อินโดนีเซียไม่ชอบในการที่มลายูมีความเห็นอกเห็นใจพวกกบฏสุมาตราเมื่อ ค.ศ. 1958-59 ในที่สุดการสถาปนารัฐบาลมาเลเซียได้ทำลายความทะเยอทะยานของอินโดนีเซียในอันที่จะกลืนดินแดนบอร์เนียวไว้เมื่ออังกฤษจากไป และทำให้โครงการต่างๆ ที่อินโดนีเซียต้องการจะก่อตั้ง Greater Indonesia ดังความทรงจำที่ระลึกถึงอาณาจักรศรีวิชัยไม่สมหวัง

การก่อตั้งมาเลเซีย

ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1963 การเผชิญหน้าทางการเมืองเปลี่ยนเป็นความรุนแรง โดยใช้กำลังอาวุธด้วยการบุกข้ามเขตแดนซาราวักและซาบฮ์ไปจากกาลิมันตันของอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม การคุกคามใหม่ๆ เหล่านี้มิได้เป็นอุปสรรคยับยั้งการเตรียมงานเพื่อการก่อตั้งมาเลเซียของผู้นำดินแดนเหล่านี้ ความจริงแล้วอุปสรรคขั้นนี้อาจจะทำให้ผู้ที่ล็งเลใจจำนวนมากมีความเชื่อมั่นว่า การรวมเข้าด้วยกันนี้เป็นสิ่งจำเป็น

ยิ่งกว่า มีการเลือกตั้งโดยทางอ้อมขึ้นในซาบาส์เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1962 และในซาราวัคเมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1963 ในบรรดาผู้เข้าสมัครแข่งขันนั้น ผลที่ปรากฏออกมาในซาบาส์ก็คือ 95 จาก 110 คนสนับสนุนมาเลเซีย และในซาราวัค 313 จาก 429 คน พร้อมทั้งผลของประชามติในสิงคโปร์เป็นที่มั่นใจว่าเสียงส่วนใหญ่ในดินแดนทั้งสามแห่งต่างปรารถนาที่จะให้รวมเข้ากับสหพันธมลายู

บรรดาผู้นำของมลายูซึ่งตกใจกับการไม่เป็นมิตรของอินโดนีเซียนั้น ได้พยายามทำให้ประธานาธิบดีซูการ์โนมั่นใจว่า มาเลเซียตามที่อินโดนีเซียคิดจะไม่คุกคามอินโดนีเซีย เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1963 เตกู อับดุล ราห์มาน ได้ไปยังโตเกียว เพื่อพบกับประธานาธิบดีซูการ์โน และจากผลของการเจรจาตกลงกันก็ดูเหมือนว่าจะทำความตกลงกันได้ ในขณะที่เดียวกันการเจรจาตกลงก็ได้ดำเนินไประหว่างมลายู สิงคโปร์ และอังกฤษ การต่อรองนับว่าเนิ่นนานและยากลำบาก แต่ความยุ่งยากส่วนใหญ่ก็หมดสิ้นไปตามข้อตกลงที่ลงนามกันที่กรุงลอนดอนเมื่อเดือนกรกฎาคม การตกลงกันนี้ได้ยืนยันไว้วันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1963 เป็นวันสถาปนาประเทศมาเลเซีย และเริ่มใช้รายละเอียดของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ อาทิเช่น ในสหภาพพันธ์ใหม่แห่งมาเลเซีย มลายูจะมีสมาชิก 104 ที่นั่ง ซาราวัคมี 24 ซาบาส์ 16 และสิงคโปร์ 15 ส่วนสิงคโปร์จะยังคงมีอำนาจควบคุมเกี่ยวกับเรื่องแรงงานและการศึกษาเพื่อชดเชยกับจำนวนสมาชิกที่มีน้อยที่สุดในสหภาพพันธ์นี้ นับว่าเป็นในวาระนี้เองที่บรูไนแจ้งว่าตนจะคงอยู่นอกสหพันธ์ใหม่นี้ ในที่สุดการเจรจา ก็ได้ล้มเหลวลงด้วยปัญหาเกี่ยวกับการเก็บภาษีสหพันธ์ของรายได้น้ำมันของบรูไน และการมีฐานะสูงกว่าของสุลต่านแห่งบรูไนเมื่อเทียบกับบรรดาผู้นำอื่นๆ ในเดือนกรกฎาคม หลังจากการประชุมขั้นต่อไปที่มะนิลา ระหว่างนายกรัฐมนตรีของมลายู และประธานาธิบดีของอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ มลายูกล่าวว่ามลายูเต็มใจที่จะยินยอมในขั้นต่อไป ไปด้วยหวังที่จะชำระไว้ซึ่งสันติภาพ มลายูยังคงตกลงด้วยว่า แม้ว่าในซาราวัคและบอร์เนียวเหนือจะได้แสดงออกถึงการสนับสนุนมาเลเซียก็ตาม เลขานุการใหญ่ขององค์การสหประชาชาติก็ควรจะต้องส่งผู้สังเกตการณ์ไปยืนยันว่า ดินแดนทั้งสองแห่งนี้จะไม่รวมเข้าอยู่ในมาเลเซียหากไม่เต็มใจตามที่อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ได้เสนอแนะไว้ ยังเป็นที่ตกลงกันอีกด้วยว่า ควรจะเลื่อนกำหนดวันแห่งการสถาปนามาเลเซีย เพื่อว่าจะได้ดำเนินการสอบถามความเห็นให้เป็นที่เรียบร้อยเสียก่อน

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1963 คณะผู้สังเกตการณ์จากสหประชาชาติได้ทำการสำรวจประชามติในซาราวัคและบอร์เนียวเหนือเป็นที่เรียบร้อย และได้รายงานกลับไปยังเลขานุการใหญ่ว่า ตามความคิดเห็นของพวกตนเห็นว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นพ้องกับการรวมเข้าอยู่ในมาเลเซีย รัฐบาลอินโดนีเซียปฏิเสธที่จะยอมรับคำตัดสินเกี่ยวกับ

ข้อเท็จจริงนี้ และทำให้นโยบายการเผชิญหน้าตึงเครียดยิ่งขึ้น การปฏิเสธที่จะยอมรับรายงานของคณะกรรมการของเลขาธิการใหญ่นี้ทำให้บรรดาหัวหน้าของดินแดนทั้งสี่มีความมั่นใจขึ้นว่า มาเลเซียจำเป็นต้องเป็นประเทศมาเลเซียตามวันที่กำหนดขึ้นทุกๆ ที่ อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ได้คัดค้านก็ตาม ดูเหมือนว่าทุกประเทศโดยเฉพาอย่างยิ่ง อินโดนีเซียไม่ปรารถนาที่จะให้การตกลงนี้บรรลุผล ดังนั้นในวันที่ 16 กันยายน ค.ศ. 1963 ประเทศมาเลเซียใหม่อันประกอบด้วยมลายู สิงคโปร์ ซาราวัก และซาบาห์จึงเกิดขึ้น และในวันเดียวกันนี้เอง รัฐบาลของอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ก็ได้ตัดสัมพันธ์ทางการทูตกับมาเลเซีย ขณะที่การรณรงค์ของอินโดนีเซียเพื่อจะบดขยี้มาเลเซียก็ได้เริ่มขึ้นอย่างรีบด่วน

สงครามและสันติภาพ

การเผชิญหน้าของอินโดนีเซีย ได้ก่อให้เกิดบรรดาหัวหน้าของดินแดนทั้งสี่ ตกใจที่จะร่วมมือกันก่อตั้งเป็นมาเลเซียมากยิ่งขึ้น เพื่อปกป้องคุ้มครองดินแดนของตน และความตกลงใจนี้เป็นสิ่งที่พึงปรารถนายิ่ง ในช่วงเดือนที่อินโดนีเซียเปิดการโจมตีประเทศใหม่นี้และเพิ่มการบ่อนทำลายภายในยิ่งขึ้น ในมาเลเซียเองมิได้มีกำลังทหารมากพอที่จะให้การป้องกันอย่างเพียงพอเพื่อต่อต้านการโจมตีเหล่านั้นได้ แต่มาเลเซียก็สามารถที่จะขอความช่วยเหลือเครื่องจักรภาพในรูปของความช่วยเหลือทางทหารจากอังกฤษ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้ การบุกรุกของอินโดนีเซียข้ามเขตแดนซาบาห์และซาราวักได้มีเพิ่มขึ้นในช่วงหลังของ ค.ศ. 1963 และต้นๆ ค.ศ. 1964 ในขณะเดียวกันการโฆษณาชวนเชื่อของอินโดนีเซียมีจุดมุ่งหมายที่จะปลุกปั่นความขัดแย้งของกลุ่มชนระหว่างชาวจีนและชนเชื้อชาติอื่นๆ ที่อยู่ในมาเลเซีย ความพยายามที่จะปลุกปั่นเหล่านี้ได้มุ่งตรงไปที่สิงคโปร์ ซึ่งรัฐบาลพรรค PAP มีเสียงข้างมากด้วยที่นั่ง 37 จาก 51 ในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อไม่นานมานี้ เป็นการง่ายสำหรับผู้ก่อความยุ่งยากที่จะข้ามทะเลซึ่งแบ่งแยกสิงคโปร์ออกจากหมู่เกาะรีอูของอินโดนีเซียเพียงไม่กี่ไมล์ และการบ่อนทำลายนี้ยังก่อให้เกิดการจลาจลเรื่องเชื้อชาติขึ้นในสิงคโปร์เมื่อเดือนกรกฎาคมและกันยายน ค.ศ. 1964

ในขณะเดียวกันได้เปิดการโจมตีขึ้นในคาบสมุทรมลายูซึ่งมีการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนเมษายน ผลปรากฏว่าพรรคพันธมิตรซึ่งสนับสนุนแนวความคิดการเป็นมาเลเซียได้ชัยชนะ 89 ใน 104 ที่นั่ง และเป็น 58% ของจำนวนเสียงทั้งหมด ได้มีการยกพลขึ้นบกทางทะเลที่ชายฝั่งมลายูเมื่อเดือนสิงหาคม และโดยทางอากาศเมื่อเดือนกันยายน และวางแผนให้จิ้งหะของการบุกโจมตีเหล่านี้เกิดขึ้นพร้อมกับการจลาจลของกลุ่มชนในสิงคโปร์ การจลาจลในสิงคโปร์รุนแรงมากและทำให้ผู้คนสูญเสียชีวิตไป 35 คน แต่

โชคดีที่บรรดาหัวหน้าของชุมชนทั้งสองแห่งนี้สามารถที่จะทำให้ความรู้สึกในเรื่องเชื้อชาติซึ่งถูกปลูกปั้นได้บรรเทาลง ขณะนี้เองอันตรายจากความไม่สงบภายในก็กลายเป็นสิ่งคุกคามที่ยิ่งใหญ่ต่อมาเลเซียมากกว่าการโจมตีของอินโดนีเซียในทางด้านกำลังทหาร ฝ่ายหลังแทบจะไม่ได้รับความสนับสนุนจากประชาชนเลย และยังถูกกำลังรักษาความมั่นคงจับกุมหรือสังหารอย่างรวดเร็ว แม้แต่ในมาเลเซียทางตะวันออก การโจมตีของอินโดนีเซียก็ถูกจำกัดวงอย่างง่ายตาย และใน ค.ศ. 1964 ก็ผ่านพ้นไปโดยมิได้มีการเผชิญหน้ากันทางด้านทหาร ยิ่งกว่านั้นการรุกรานของอินโดนีเซียก็ถูกสภาวะความมั่นคงประณามเมื่อเดือนกันยายน ในการออกเสียงลงคะแนน 9:2 มีรัสเซียกับเชโกสโลวาเกียเท่านั้นที่ออกเสียงไม่เห็นพ้องด้วย

อย่างไรก็ตาม ความวุ่นวายของกลุ่มเชื้อชาติต่างๆ ในสิงคโปร์ได้เปิดเผยความแตกต่างในการขบปัญหาทางการเมืองของบรรดาผู้นำชาวมลายูและสิงคโปร์ และอาจเป็นไปได้ด้วยว่าไม่มีการคุกคามของอินโดนีเซีย จึงประจักษ์ชัดว่าเป็นการยกยั้งขึ้นที่รัฐบาลพรรคพันธมิตรของมลายู กับรัฐบาลพรรค PAP ของสิงคโปร์จะอยู่ด้วยกันได้ในประเทศเดียวกัน จากทัศนคติของกัวลาลัมเปอร์ เห็นว่านายกรัฐมนตรีสิงคโปร์กำลังผลักดันในสิ่งที่เรียกว่า “มาเลเซียของชาวมลายู” รวดเร็วเกินไป และพรรคพันธมิตรก็ไม่พอใจการแทรกแซงของพรรค PAP ในการเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ. 1964 ในมาเลเซีย ในเหตุการณ์ต่างๆ สมาชิกของรัฐบาลสหพันธ์เริ่มเห็นว่าการโต้แย้งกับสิงคโปร์ไม่คุ้มค่ากับการที่อาจจะเกิดความตึงเครียดในระหว่างกลุ่มเชื้อชาติมากขึ้น หลังจากที่ได้พิจารณาไตร่ตรองกันอย่างมากแล้วเมื่อกลาง ค.ศ. 1965 นายกรัฐมนตรีมาเลเซียก็ได้เสนอแนะว่า อาจจะเป็นผลประโยชน์แก่ทั้งมลายูและสิงคโปร์หากสิงคโปร์จะละออกจากสหพันธ์และเป็นเอกราชไป นายลี กวน ยู ถูกบีบให้ยอมตกลงกับข้อเสนอแนะนี้ และในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1965 ลี กวน ยู ก็ได้ตกลงกระทำเช่นนั้นอย่างไม่สู้จะเต็มใจนัก ผลก็คือว่า แทบจะไม่ถึงสองปี สิงคโปร์ก็เลิกการเป็นส่วนหนึ่งของมาเลเซีย

ปรากฏมีหลายคนที่คิดว่าการแบ่งแยกมาเลเซียกับสิงคโปร์นั้น มีอินโดนีเซียซึ่งอาจจะใช้การแบ่งแยกนี้เพื่อประโยชน์เป็นผู้ชักใย แต่โชคดีสำหรับมาเลเซียกับสิงคโปร์ที่เมื่อวันที่ 30 กันยายน ค.ศ. 1965 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดนีเซียได้พยายามที่จะยึดอำนาจรัฐบาลด้วยการลอบสังหารบุคคลชั้นนำของกองทัพ ความพยายามทำรัฐประหารครั้งนี้ไม่สมฤทธิ์ผล แต่กลับทำให้กองทัพแก่เฟื่องในทันที และทำให้ประเทศใกล้จะเข้าสู่สงครามกลางเมือง ฉะนั้นจึงเป็นเวลาอีกหลายเดือนที่เดียวที่ชาวอินโดนีเซียมัวยุ่งอยู่กับกิจการภายในของตน จนไม่สามารถที่จะดำเนินนโยบายเผชิญหน้ากับชาติที่เข้มแข็งอื่นๆ ได้ ต่อมาใน ค.ศ. 1966 ประจักษ์ชัดว่ารัฐบาลที่มีทหาร

คุมอำนาจใหม่ในอินโดนีเซีย ซึ่งยึดอำนาจส่วนใหญ่ของประธานาธิบดีซูการ์โนได้นั้น เป็นรัฐบาลที่ไม่ใครจะมีไหวพริบนักในการดำเนินนโยบายเผชิญหน้าสืบไปบรรดาผู้นำทางทหารนั้นอันที่จริงแล้วเต็มใจที่จะเจรจาตกลงยุติสงครามที่ได้มีการประกาศนี้ ได้มีการเจรจาตกลงขั้นแรกขึ้นที่กรุงเทพฯ และการเจรจาเหล่านี้นำไปสู่การติดต่อกันโดยตรงระหว่างมาเลเซียและอินโดนีเซีย การเจรจาตกลงซึ่งได้เริ่มขึ้นในที่สุดนั้นนำไปสู่การแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยียนซึ่งกันและกันระหว่างรองนายกรัฐมนตรีแห่งมาเลเซียกับรัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซีย และมีการลงนามกันในสนธิสัญญาสันติภาพที่กรุงจาการ์ตา เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม ค.ศ. 1966

บัดนี้ “สงคราม” ได้ยุติลงแล้ว และประเทศใหม่ คือ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ก็พ้นจากการเป็นศัตรูของอินโดนีเซีย การเผชิญหน้ากันได้ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรไปในทางที่ผิดซึ่งเป็นการสูญเปล่า เพราะแทนที่จะมีการรบซึ่งกันและกัน ประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ควรได้มุ่งปรับปรุงสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประชากรของตนให้ดีขึ้น เพราะหนทางนี้เท่านั้นที่จะสามารถขจัดสาเหตุของการขาดเสถียรภาพไปได้ การฟื้นฟูสันติภาพจึงจะบังเกิดให้มีการพัฒนานั้นเกิดขึ้น

หนังสืออ่านเพิ่มเติมและเอกสารอ้างอิง

หนังสือ

- ALLEN, G.C. and DONNITHORNE, A.G. **Western Enterprise in Indonesia and Malaya**. Allen and Unwin, London, 1957.
- BAKER, M.H. **Sabah, the first ten years as a Colony, 1946-56**. M.P.H., Singapore, n.d.
- BASTIN, J. and ROOLVINK, R. **Malaysian and Indonesian Studies**. Oxford University Press, 1964.
- BEGBIE, P.J. **The Malayan Peninsula**. Reprinted, Oxford University Press, 1966.
- BIRCH, W. de G. (ed.). **The Commentaries of the Great Alfonso d'Albuquerque**. 4 vols., Hakluyt Society, London, 1875-84.
- BIRD, I.L. **The Golden Chersonese and the Way Thither**. Reprinted, Oxford University Press, 1966.
- BUCKLEY, C.B. **An Anecdotal History of Old Times in Singapore 1819-1867**. Reprinted, University of Malaya Press, 1967.
- CAMERON, J. **Our Tropical Possessions in Malayan India**. Reprinted, Oxford University Press, 1965.
- CHAI HON-CHAN. **The Development of British Malaya 1896-1909**. 2nd ed. Oxford University Press, Kuala Lumpur, 1967.
- CHAPMAN, F. SPENCER. **The Jungle is Neutral**. Chatto and Windus, 1954.
- CLIFFORD, SIR H. **Bushwacking and other Tales from Malaya**, London, 1929.
- CLODD, H.P. **Malaya's First British Pioneer**. Luzac, London, 1948.
- COMBER, L. **Chinese Secret Societies in Malaya**. Donald Moore, Singapore, 1959.
- COOPE, A.E. **The Voyage of Abdullah**. Oxford University Press, Kuala Lumpur, 1967.
- COWAN, C.D. **Nineteenth Century Malaya**. Oxford University Press, London, 1961.
- DONNINSON, F.S.V. **British Military Administration in the Far East**, H.M.S.O., 1956.
- EMERSON, R. **Malaysia**. University of Malaya Press, 1964.
- FAUCONNIER, H. **The Soul of Malaya**. Reprinted, Oxford University Press, 1965.
- HYDE, DOUGLAS. **Confrontation in the East**. London, The Bodley Head, 1965.
- IRWIN, G. **Nineteenth Century Borneo**. Donald Moore, 1955.
- JACKSON, R.N. **Immigration, Labour and the Development of Malaya 1786-1920** Government Printer, Kuala Lumpur, 1961.
- . **Pickering: Protector of Chinese**. Oxford University Press, Kuala Lumpur, 1966.
- JONES, F.C. **Japan's New Order in East Asia**. Oxford University Press, London, 1954.

- JONES, S.W. **Public Administration in Malaya**. Oxford University Press, London, 1952.
- KEPPEL, Capt. (later Admiral) the Hon. (Sir) Henry. **The Expedition to Borneo of H.M.S. Dido for the Suppression of Piracy**. London, 1845.
- LIM CHONG-YAH. **Economic Development of Modern Malaya**. Oxford University Press, 1967.
- MCLANE, C. **Soviet Strategies in Southeast Asia**. Princeton U.P. 1966.
- MCNAIR, F. **Perak and the Malays**. London, 1878.
- MILLER, H. **Menace in Malaya**. Harrap, London, 1954.
- . **Prince and Premier**. Harrap, London, 1959.
- MILLS, L.A. **British Malaya 1824-67**. (ed. C.M. Turnbull). Reprinted, Oxford University Press, Kuala Lumpur, 1966.
- PARKINSON, C.N. **British Intervention in Malaya 1867-77**. University of Malaya Press, Singapore, 1960.
- PERCIVAL, A.E. **The War in Malaya**. Eyre and Spottiswoode, 1949.
- PIRES, TOME. **Suma Oriental, (1512-1515)**. 2 vols., Hakluyt Society, London, 1944.
- PLUVIER, J. **Confrontations: A study in Indonesian politics**. (Oxford in Asia). Oxford University Press, Kuala Lumpur, 1965.
- PURCELL, V. **The Chinese in Malaya**. Oxford University Press, Kuala Lumpur, 1968.
- PYE, L.W. **Guerrilla Communism in Malaya**. Princeton University Press, New Jersey, 1956.
- RATNAM, K.J. **Communalism and the Political Process in Malaya**. Oxford University Press, 1965.
- RAUF, M.A. **A Brief History of Islam**. Oxford University Press, Kuala Lumpur, 1964.
- ROBINSON, J.B. **Transformation in Malaya**. Secker and Warburg, 1953.
- ROFF, W.R. **The Origins of Malay Nationalism**. University of Malaya Press, 1967.
- RUNCIMAN, S. **The White Rajas**. Cambridge University Press, London, 1960.
- RYAN, N.J. **The Cultural Background of the Peoples of Malaya**. Longmans of Malaysia, 1962.
- . **Malaya Through Four Centuries**. Oxford University Press, London, 1959.
- SMITH, T.E. **Population Growth in Malaya**. Oxford University Press, London, 1952.
- SWETTENHAM, SIR F. **British Malaya**. Allen and Unwin, London, 1948.
- . **Footprints in Malaya**. Hutchinson, London, 1942.
- . **Malay Sketches**. London, 1895.
- . **The Real Malay**. London, 1899.
- TREGONNING, K.G. **History of Modern Sabah, 1881-1963**. University of Malaya Press, Singapore, 1965.
- . (ed.). **Papers on Malayan History**. Singapore, 1962.
- WANG GUNGWU, (ed.). **Malaysia, a survey**. Singapore, Donald Moore, 1964.
- WURTZBURG, C.E. **Raffles of the Eastern Isles**. Hodder and Stoughton, London, 1954.

บทวิจารณ์

- BASSETT, D.K. 'European Influence in the Malay Peninsula, 1511-1786'. **JMBRAS**, Vol. 33, Pt. 3, 1960.
- BOGAARS, G. 'Singapore and the Opening of the Suez Canal'. **JMBRAS**, Vol. 28, Pt. 1, 1955.
- BROWN, C.C. 'Sejarah Melayu'. **JMBRAS**, Vol. 25, Pts. 1 and 2, 1952.
- COWAN, C.D. (ed.). 'Sir Frank Swettenham's Perak Journals 1874-76'. **JMBRAS**, Vol. 24, Pt. 4, 1951.
- DE EREDIA. 'Description of Malacca, 1613'. (trans. J. W. Mills), **JMBRAS** Vol. 8, Pt. 1, 1931.
- FATIMI, S.Q. 'Islam comes to Malaysia'. **Malaysian Sociological Research Institute**, 1963.
- GULLICK, J.M. 'Kuala Lumpur 1880-95'. **JMBRAS**, Vol. 28, Pt. 4, 1955.
- HERVEY, D.F.A. 'Achin Piracy'. **JMBRAS**, V(2) 1927.
- HILL, A.H. (trans.). 'Hikayat Abdullah'. **JMBRAS**, Vol. 27, Pt. 3, 1954.
- _____. 'Hikayat Raja 2 Pasai'. **JMBRAS**, Vol. 33, Pt. 2, 1960.
- LEUPE, P.A. 'Siege and Capture of Malacca from the Portuguese'. **JMBRAS**, Vol. 12, Pt. 1, 1934.
- LIGHT, FRANCIS. 'A Brief Account of the Several Countries Surrounding Prince of Wales Island with their Productions'. **JMBRAS**, XVI(1) 1938.
- _____. 'Letter to Lord Cornwallis'. **JMBRAS**, Vol. 16, Pt. 1, 1938.
- MARRISON, G.E. 'The Coming of Islam to the East Indies'. **JMBRAS**, Vol. 24, Pt. 1, 1951.
- MIDDLEBROOK, S.M. 'Yap Ah Loy'. **JMBRAS**, Vol. 24, Pt. 2, 1951.
- PARKINSON, C.N. 'Tin-Plate, an Outline History'. **Malaya in History**, Vol. 3, No. 2.
- SADKA, E. (ed.). 'Journal of Sir Hugh Low, Perak, 1877'. **JMBRAS**, Vol. 27, Pt. 4, 1954.
- TARLING, N. 'British Policy in the Malay Peninsula and the Archipelago 1824-1871'. **JMBRAS**, Vol. 30, Pt. 3, 1957.
- THIO, E. 'Extension of British Control to Pahang'. **JMBRAS**, Vol. 30, Pt. 1, 1957.
- WILKINSON, R.J. 'The Malacca Sultanate'. **JMBRAS**, Vol. 13, Pt. 2, 1935.
- WILKINSON, R.J. and WINSTEDT, SIR R.O. 'History of Perak'. **JMBRAS**, Vol. 10, Pt. 3, 1932.
- WINSTEDT, SIR R.O. 'History of Johore'. **JMBRAS**, Vol. 10, Pt. 3, 1932.

